CIMELIA
Qu 4372

VI. b. 393.

C.) Evangelio 1552
40. mm.

teolog.

Teolog. 7225.

Cim. Gu. 4372

Postilla Guilhermi Super Epistolas & Euãgelia: per totius anni circulũ: De Tempore: Sanctis: & pro defunctis: solerti diligentia cuiusdam viri religiosi pro scholasticis exarata. Nunc denuo emendata: & castigatissime impressa.

MAGISTRI FRANCISCI Mymeri Epigramma ad Lectorem.

Quæ fugerat mendis olim postilla referta
Pluribus, hic cernis quod modo nulla patet.
Purgata est quoniam vigili studio, atq; labore,
Quilibet hoc dicet, est liber iste nouus.

ALIVD.

Religio pietasq; fides cui pectore pollet
Temporibus cunctis dirigat huc animum.
Inueniet certe patrum nam dogmata mille,
In quibus hereseos toxica nulla latent.
Fluxit enim sacris authorum e fontibus iste
Riuulus, & sacra pectora mergit aqua.
Si sitis, atq; aridas fauces vis forte leuare,
Hunc riuum potes, fons tibi donec erit.

ANNO M. D. XXXII.

EPISTOLA F. GVILLERMI SACRAE THEOLOGIAE PROFESSORIS.

VItam bonam & exitum beatum. Ego frater Guillermus: sacræ theologiæ professor minimus: Parrhisijs educatus: sacrorum euangeliorum ac epistolarum de tempore diebus dominicis: ac sanctis: etiam super commune apostolorum: martyrum: confessorum: uirginum: & pro defunctis: expositiones in unum collige uolumen: minus expertis clericis: ac incipientibus prædicatoribus perneccessarium fore judicaui. Considerans nonnullos cancellistas minus caute ac imperite euangelia & epistolas uulgo christiano pronunciantes: procedere: non habentes earundem expositionum scientiam: quæ necessaria est. Composui igitur & hunc librum pro eisdem ut supra: ac pro omnibus sacrorum euangeliorum & epistolarum expositionem cupientibus. Non enim meum (quod exiguum est) ingenium consului: proprias dictans expositiones: sed aliorum sacre pagine doctorum libris inuitens: eas quas melius scripserunt postillas & expositiones per functorie exornando: post quemlibet passum textus ponens cum præmissione tituli uniuscuiusq; quod scripsit: adijciensq; post quamlibet dominicalis euangelij expositionem: necessaria notabilia pro materia textus ex sermonibus de tempore eximij doctoris Hugonis de Prato sumpta.

Nomina doct. q̃ recitat. in hac expõne. vsus est.

- Augustinus — Aug.
- Gregorius — Greg.
- Hieronymus — Hie.
- Ambrosius — Amb
- Beda — Be.
- Nicolaus de Lyra — Ly.
- Nicolaus Gorra — Gor.
- Thomas de aquino — Tho.
- Guillermus lug. — Guil. lug.
- Jordanus — Jord.
- Hugo de prato — Hu. de prato
- Rabanus — Rab.
- Vincentius — Vinc.
- Glosa interlineal. — Glo. inter.
- Glosa ordinaria. — Glo. ordi.

Quomodus legendi abbreuiat? talis est.

Direct. in epl'as et Euang. per anni circulū.

Directoriū quo occurrētis dñice siue festiuitatis euāgeliū cōperiatur: cū sua postilla. Et primo de dñicis.

In aduētu dominica.
- Prima.
- Secūda
- Tertia.
- Quarta.

In natiu. in gallicātu
In aurora.
In summa missa
Infra octauas
In circumcisione.
In Epiphania dñi.
Infra octa. epipha.

Post epi. dominica
- Prima
- Secūda
- Tertia
- Quarta.

Tpe
- Septuagesime.
- Sexagesime.
- Quinqgesime.

Epistola: Scientes q; hora. tc. Fol' 1
Euangeliū. Cū appropinquasset hierosolymis t venisset Bethphage. 57
Epistola. Quecunq; scripta sunt 1
Euangeliū. Erūt signa in sole t lūa 58
Epistola. Sic nos existimet hō 2
Euāgeliū. Cū audisset ioānes in vi. 59
Epistola. Gaudete in domino 2
Euangelium. Miserunt iudei 60
Epistola. Apparuit gratia 2
Euangelium. Exiit edictū a cesare 61
Epistola: Apparuit benignitas 3
Euāgeliū. Pastores loqbant' adin. 63
Epistola. Multifarie multisq; mo. 3
Euangeliū. In principio erat verbū 63
Epistola. Quanto tempore heres 4
Euangelium. Erat Joseph t maria mr Jesu mirantes super his. 64
Epistola. Priusq; venit fides 4
Euangeliū. Postq; cōsūmati sunt 65
Epistola. Surge illuminare hierlm. 5
Euangeliū. Cum natus esset iesus 66
Epistola. Obsecro vos miscōiam 5
Euangeliū. Cum factus esset iesus 67
Epistola. Habentes donationes 6
Euangeliū. Nuptie facte sunt 68
Epistola. Nolite esse prudentes 6
Euang. Cū descendisset ie. de mōte 69
Epistola. Nemini quicq; debeatis 7
Euangeliū. Ascendēte iesu in naui. 70
Epistola. Induite vos ergo 7
Euāgeliū. Sic'e' factū est regnum celorum homini qui seminauit. 71
Epistola. Nescitis q; hi. 8
Euangeliū. Simile factū est regnum celorum homini patrifamilias. 72
Epistola. Libenter sufferitis 8
Euangelium. Cum turba plurima 73
Epistola. Si linguis hominum 10
Euāgeliū. Assumpsit ie. duodecim 74

Directoriū in epistolas et euangelia

Dñica.i.q̄dragesime.	Epistola. Hortamur vos.	Folio.	11
	Euāgeliū. Ductus ē iesus in deser.		75
Secūda	Epistola. Rogamus vos ⁊ obsecra.		11
Dominica Tertia	Euangelium. Egressus iesus		76
	Epistola. Estote imitatores		12
Quarta.	Euangelium. Erat iesus ei̇ciens		77
	Epistola. Scriptum est enim		12
	Euangeliū. Abiit iesus trās mare		79
Dñica ī passione dñi	Epistola. Christus assistēs pōtifex		13
	Euangelium. Dicebat iesus turbis		80
Dñica in ramispal.	Epistola. Hoc enim sentite		13
	Euangeliū. Cum approp̄inquasset		81
	Epistola. Expurgate vetus		14
In die	Euangelium. Maria magdalena		82
Scōa feria	Epistola. Stans petrus in medio		14
Tempe Tertia feria	Euangelium. Duo ex discipulis		82
	Epistola. Surgens Paulus		14
pasche. Quarta fer.	Euangelium. Stetit iesus in medio		84
	Epla. Aperiēs pe. ⁊c. viri israelite		15
In oct. pas.	Euangelium. Manifestauit		58
	Epistola. Omne quod natū est		15
	Euangelium. Cum esset sero		86
Feria.ij.post oc.pas.	Epistola. Christus passus		16
	Euāgeliū: ego sum pastor bonus		87
Feria.iij.post oc.pa.	Epistola. Obsecro vos tanquam		16
	Euangelium. Modicū et iā nō vi.		88
Feria.iiij post oc.pa.	Epistola. Omne datum		17
	Euangelium. Vado ad eum		89
Feria.v.post oct.pa.	Epistola. Estote factores		17
	Euangelium: Si quid petieritis		90
Dñica rogationum.	Epistola. Confitemini alterutrum		13
	Epistola. Primū quidē sermonē		13
In die ascensionis.	Euangeliū. Recūbētibus vndecim		91
	Epistola. Estote prudentes		19
Infra oct. ascensiōis	Euangeliū. Cū venerit paracletus		92
	Epistola. Dū cōplerent dies pente.		19
In die pentecostes.	Euāgeliū. Si quis diligit me		93
	Epla. Apiens pe. ⁊c. viri fratres		20
Feria.ij.pentecostes	Euangeliū. Sic ds dilexit mundū		94
	Epistola. Cum audissent apli		21
Feria.iij.pētecostes.	Euangeliū. Amē amen dico vobis		95
	Epistola. Per manus autem		21
Feria.iiij.pētecostes	Euangelium. Nemo potest venire		95

Ex libris Joannis Sampolburi enſis
g z

In festo.s.trinitatis. Epistola: Baudete: perfecti estote 22
Alia. O altitudo diuitiarū sapiētie 22
Euangelium: Erat hō ex phariseis 96
In festo corpis chri. Epistola: Conueni entibus vobis 22
Euangelium: Caro mea 97
Epistola: Deus charitas est 23
Euangelium: Hō quidā erat diues 98
Epistola. Nolite mirari 24
Euangelium. Hō quidā fecit cenam 99
Epistola Humiliamini sub potenti 24
Euāgeliū. Erāt appropinquātes 100
Epistola. Existimo enim 24
Euangelium. Estote misericordes 101
Epistola. Omnes vnanimes 25
Euangelium: Cum turbe irruerēt 102
Epistola. Quicunq; baptizati 25
Euāg. Amē dico vobis: nisi abun. 103
Epistola. Humanum dico 26
Euangeliū. Cū turba plurima 103
Epistola. Debitores sumus 26
Euāg. Attēdite a falsis ppetis 104
Epistola. Nō simus cōcupiscētes 27
Euangeliū. Hō quidā erat diues 105
Epistola. Scitis qm cum gentes 27
Euāgeliū. Cum appropinqua.ie. 106
Epistola. Notum vobis facio 28
Euangeliū. Dixit iesus ad quosdā 107
Epistola. Fiduciam talē habemus 28
Euangeliū. Exiēs iesus de finibus 108
Epistola. Abdae dicte sunt 29
Euangeliū. Bti oculi qui vidēt 109
Epistola. Spiritu ambulate 30
Euangeliū. Cū iret iesus in hieru. 110
Epistola. Si spiritu viuimus 30
Euāge. Nemo pōt duobus dnīs 111
Epla. Obsecro vos ne deficiatis 31
Euāgeliū. Ibat iesus in ciuitatē 112
Epistola. Obsecro vos ſtaq; ego 31
Euangeliū. Cū intraret iesus i do. 113
Epistola. Gratias agō deo meo 32
Euangeliū. Phariſei audiētes 114
Epistola. Renouamini spiritu 32
Euangeliū. Ascendēs ie. in naui. 115

Prima.
Secunda.
Tertia.
Quarta
Quinta.
Sexta.
Septima.
Octaua.
Nona.
Decima.
Vndecia.
Duodecia
Dec. tertia
Deci. q̄rta
Deci. q̄nta
Deci. sexta
Deci. sept.
Deci. oct.
Dec. nona

Domica post oct. pēteco.

Direct. in epl'as et euãge. per anni circulum

Vicesima.	Epistola. Videte itaq;	Fol. 32
	Euãgelium. Simile factũ est reg. celoꝝ homini regi qui fecit nuptias	115
Vice. p̃ma	Epistola. Confortamini in dño	33
	Euãgeliũ. Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur capharnaũ	118
Vicesimasecunda	Epistola. Confidimus in dño	33
	Euangeliũ. Simile est regnũ celoꝝ homi regi: q̃ voluit rõnẽ põere. ꝛc	119
Vicesimatertia	Epistola. Imitatores mei estote	34
	Euangeliũ. Abeuntes pharisei	120
Vicesimaquarta	Epistola: Non cessamus pro vobis	34
	Euãgeliũ. Loquẽte iesu ad turbas	120
Vicesimaquinta	Epistola: Ecce dies venient	34
	Euãgeliũ. Abiit iesus trans mare	122
In festo dedicatiõis	Epistola. Vidi ciuitatem	55
	Euãgeliũ. Ingressus iesus peram	121

Directorium de Sanctis.

In festiuitatibus sctõrũ	Andree.	Epistola. Corde enim creditur	35
		Euangelium: Ambulans iesus	122
	Nicolai.	Epistola: ecce sacerdos magnus	52
		Euangelium. Sint lumbi vestri	139
	Cõcep. virg.	Epistola. Dñs possedit me	36
		Euangeliũ. Liber generatiõis: quod nõ exponitur: ideo non ponitur.	
	Thome.	Epistola. Jam non estis hospites	43
		Euãg. Tho. vn⁹ ex duo. in oct. pas.	86
	Stephani.	Epistola. Stephanus plenus gra	36
		Euangeliũ: ecce mitto	123
	Joan. euan.	Epistola. Qui timet deum	49
		Euang. Dixit iesus petro. Seq̃re	124
	Innocentũ.	Epistola: Vidi supra montẽ syon	37
		Euãgeliũ. Angelus dñi apparuit	124
	Con. Pauli.	Epistola. Saulus adhuc	37
		Euangeliũ: ecce nos reliquimus	125
	Puri. marie.	Epistola: ecce ego mitto angelum	38
		Euangeliũ. Postq̃ impleti sunt	126
	Cathe. petri	Epistola: Petrus apostolus. ꝛc.	39
		Euang. Venit ie. in ptes cesaree	129
	Mathie.	Epla: expurgẽs pe. in me fratrum	40
		Euangeliũ. Confitebor tibi pater	126
	Annũ. Mar.	Epistola: Locutus est dñs	41

De sanctis per anni circulum.

	Epistola: egredietur virga	Fol. 40
Philip. et ia.	Euangelium. Missus est angelus	126
	Epistola. Strabunt iusti in magna	41
Inuen. cruc.	Euang. Non cõturbet cor vestrũ	127
	Epistola. Confido de vobis	41
Joã. añ por.	Euang. Erat hõ ex phariseis	96
	Epistola. De cõmuni sanctorum	
Joan. bapt.	Euangelium. Dixit iesus Petro	124
	Epistola: Audite insule	42
Pet. et paul.	Euangeliũ. Vel. sabet impletum	128
	Epistola. Misit herodes	42
Visit. marie.	Euangelium. Venit iesus in partes	129
	Epistola. Ecce iste venit saliens	43
Margarete	Euangelium. Exurgens Maria	129
	Epistol. De communi sanctorum	
Magdalen.	Euangelium. Simile. ꝛc. thesauro absco.	141
	Epistola. Mulierem fortem	43
Jacobi ap.	Euangelium. Rogabat iesum	130
	Alia epistola: Fm alios: Sicut ẏ vnius	44
Vincula pe.	Epistola. Jam non estis hospites	48
	Euangelium: Accessit ad iesum mater	131
Inuen. Ste.	Epistola: Misit herodes	42
	Euangelium. Venit iesus in partes	129
	Epistola: Non habet propriam	
In festiuitatib' sanctorũ. Lauren. ma.	Euangelium. Vos estis sal terre	131
	Epistola. Qui parce seminat	45
	Euangeliũ. Nisi granum frumenti	136
Assum. mar.	Epistola. In omnibus requiem	45
	Euangelium. Intrauit iesus in quod	132
Bartho. ap.	Epistola de cõmuni sanctorum	
	Euangelium. Hoc est preceptum meũ	134
Nati. marie.	Epistola. Ego quasi vitis	46
	Euangelium. Liber generatio non ponitur hic	
Exalta. cruc.	Epistola. Hoc enim sentite	13
	Euangelium. Nunc iudicium	132
Mathie ap.	Epistola. Amicuicꝫ nostrum	46
	Euangelium. Cum transiret	133
Michaelis.	Epistola. Significauit deus	47
	Euangelium. Quis putas maior	133
Luce euange.	Epistola. De communi sanctorum	
	Euangelium. Hec mando	134
Sim. et iude.	Epistola. Scimus quõ diligentibus de.	48
	Euangelium: Ascendit iesus in montẽ	137
Sim sancto.	Aliud secundũ alios: Hec mando	134
	Epistola. Ecce ego ioannes vidi alterũ	47
Martini epi.	Euangeliũ. Videns iesus tur. ascen.	136
	Epistola. Ecce sacerdos magnus	52
	Euangeliũ. Sint lumbi vestri precincti	138
	Epistola: Mulierem fortem	42

Direct. in epl'as et euāgē. per anni circulum

Helisabeth
Katherine.

In cōi sanctōrum: et primo de apostolis

De euangelistis.

De vno martyre:

De pluribus martyribus.

De vno confessore.

De virginibus.

Pro defunctis inuētariū.

Euangelium de commum sanctorum.
Epistola. Qui gloriatur in dño 54
Euangelium. Thesauro abscondito 141
Festum sancti andree eodem mēse celebratur tamen supra positum est in ca.
Epistola. Scimus em qm dil. gentibus 48
Epistola. Jam non estis hospites 48
Euangelium. Hoc est preceptum meū 134
Euangelium. Hec mando vobis 134
Euangelium. Ego sum vitis vera 135
Epistola. Qui timet deum 49
Epistola. Btūs vir qui inuētus ē sine ma. 49
Epistola. Btūs hō qui inuenit sapientiā 49
Epistola. Btūs vir q in sapiētia morabit 49
Euangeliū. Justus cor suū tradet ad vi. 50
Euangeliū. Si quis vult post me ve. 135
Euangeliū. Nisi granū frumenti 136
Epistola. Justorū anime in manu dei 50
Epistola. Justi aūt in perpetuū viuent 51
Epistola. Reddet deus omnē mercedē 51
Epistola. Lingua sapientū ornat scien. 51
Epistola. Expectatio iustorum letitia 51
Epistola. Sancti per fidem vicerunt 51
Euangelium. Videns iesus turbas ascen. 136
Euangeliū. Descendens iesus de mōte 137
Euangeliū. Cū audieritis plia t sedi. 138
Euangeliū. Attēdite a fermēto pha. 138
Epistola. Ecce sacerdos magnus qui 52
Epistola. Dilectus deo et hoibus 52
Epistola. Justum deduxit dominus. 52
Epistola. Optaui et datus est mihi 53
Epistola. Omnis namq pontifex 53
Euangeliū. Sint lumbi vestri precincti 138
Euangeliū. Nemo accendit lucernam 139
Euangelium. Homo quidam nobilis. 139
Euangelium. Homo quidam peregre 140
Euangelium. Vigilate: quia nescitis 141
Epistola. Qui gloriatur in domino 54
Epistola De virginū preceptū nō ha. 54
Epistola. Confitebor tibi dñe rer 54
Epistola Sapientia vincit maliciam 55
Euangeliū. Simile est reg. celoꝝ the. 141
Euangeliū. Simile est reg. ce: decē vir. ibidē
Epistola. Audiui vocem de celo 55
Epistola. Nolumus aūt vos ignorare 55
Epistola. Vir fortissimus iudas 56
Euangelium. Ego sum panis viuus 142
Euangelium. Dixit martha ad iesum 143
Euangelium. Amē dico vobis: qr venit ibidē
Euāgelium Sicut em pater suscī. mor. ibidē
Euangeliū. Omne qō dat mihi pater 144

Incipit Postilla frātris Guillerini compendiosa, cum additiōnibus sup epistolas annuales.

¶ Dnica prima aduētus dni epistola ad Roma. xiij. ca. circa finem.

Fratres: Sciētes qz hora est tā nos de somno surgere. Verba ppōsita originaliter ad Roma. xiij. ca. sunt scripta: in epistola hodierna lectionaliter recitata. Ān initiū illi⁹ epistole scribit scīus Paul⁹ in eo. ca. dicēs: Nemini qcq̄ debeatis: nisi vt inuicē diligatis. Qui em̄ diligit: primū legē impleuit. Post hoc sequitur epla hodier. Sciētes qz hora est, ꝛc. Vbi sciēdū q epistola hodierna ꝛ euāgeliū hodiernū concordāt: qz in euāgelio intimat nob aduētus regis celestis. Sic in epla monet nos apls Paul⁹ vt nos p̄parem⁹ ad aduētū tāti regis dicēs, a ¶ Frēs.) Ubi notādū q scīus Paul⁹ apls cōiter in suis eplis p̄mittit frēs. Et rō est ista: qa in eplis nititur hoies inducere ad amorem fraternitatis. Et iaz p̄sens epla scribit romanis. Et romani sunt in pribus Italie de iudeis et gētib⁹ cōuersi sūt ad fidē p doctrinā ipsi⁹ apli. Ān scribit ipsis p Thimotheū discipulū suū a corintho ciuitate. que est in Achaia dicens.

a Fratres: Sciētes qz hora est ſcz in tpe grē.

b ¶ Sciētes qz hora est ſcz in tpe grē.

c ¶ Jā nos de somno surgere:) Ly. de ocio surgere ad opa charitatis. Hec Charitas opat magna si est: si aūt opari renuit charitas non est. d ¶ Nūc enim), i. tpe gratie. e ¶ Propior est nra salus) Ly. qz per christū ianua salutis est aperta: que tpe legis erat clausa. Jō subdit. f ¶ Dua cū crediderim⁹ i plus q̄ ān aduentu christi: tūc em̄ sciebāt se patres antiq̄ de cē sures ad limbū. Ān p̄iarcha iacob dixit. Descendam ad filiū meū lugēs in infernum. g ¶ Nox p̄cessit). ly. i. obscuritas figurarū ve. ꝛc. h ¶ Dies aūt appropinquauit Abijcia⁹ ergo opa tenebrarū: & induamur arma lucis: sic vt in die honeste ambulemus. n Nō in comessatiōibus & ebrietatibus: non in cubilibus & impudicitijs, nō in cōtentiōe & emulatiōe: sed induimini dominum Iesum Christum.

¶ Dominica. II. Aduentus Epistola ad Roma. xv. a in prin. c.

Fratres. Quecūq̄ scripta sunt ad nostram doctrinā ſcz in tpe grē. ſimitando sctitatē cōuersatiōis sue. Mo frēs i cōmo. ꝛ de (tā vestigia chri. doctrina ſcripta sunt ad nostrā doctrinam. ꝛc. christiana. ad Roma xv. Ān initiū illi⁹ epla scribit sanctus Paul⁹ in principio illi⁹ capli dicēs. Debem⁹ aūt eos firmiores ibeci litates infir. mor sustinere: ꝛ nō nobis placere. Post hoc

Beñ. 3. S.

Mat. 2. b. et ratione mitte i tenebras exteriores.

44 dī. 1. Lu. 21. k

Sequit epla hoc Quecūq scripta sunt. tc. Cocordāt epla t euāgelio: qz in euāge. hodie. agit de aduētu chri ad iudiciū: vbi qdā ad terrorē malox: qdā ad cōsolationē bonox trāgunt. Sic etiā apls in epla hodier. adducit sacrā scriptu rā: q hominē ad ppa randū se ad istū aduentū dirigit: t ifōrmat dicēs. Quecūq scripta sunt) Bozra: ō dño. fo Jesu christo in diuinis libris: et etiā de sōis vete. testa. sicut de iacob t de tobia: t etiā de sctis noui te. s. ō ap. martyrib' t de alijs sctis. a ¶ Ad nostrā doctrinā scripta sunt) qa ois scriptura diuinit' inspirata vtilis est ad docendū. b ¶ Ut p patiētiaz.) s. in aduersis. c ¶ Et cōsolatio. scriptu.) i. cōsolatio nē quā dāt scripture. Consolant enī nos scripture in incolatu vite pītis d ¶ Spē habea) .s. de btitudine eterna: q ex scripturis promittitur. e ¶ Deus aūt patiē.). i. de' q est dator patiētie in aduersis. f ¶ Ut solati) .i. cōsolatiōis p' tribulationē. Ut ipe cōsolatur nos in omni tribulatione nostra. g ¶ Det vobis idipm sapere (. i. sentire, cūdum ie. chrm) i. pm doctrinā iesu christi. k ¶ Ut vnani.) i. eadē volūtate. l. ¶ Uno ore). i. eadē voce. ofessiōe. m. ¶ Honorificetis deū t pa. do. no ie. chri.) Ly. quantū ad vnitatē opis: qa fides sine opib' mortua ē. n ¶ Propter qō suscipiinui.) scz vnirmos ad solandū. o ¶ Sicut et ipse). s. chrus. p ¶ Susce: vos) ifir. q ¶ In honorē dei) i. vt in vob honorificet de'. r ¶ Dico enim. ihesus chrm ministrū (. i. pdicatorē. s ¶ Fuisse circūcisionis. pdicādo iudeis circūcisis. Jo ipe chr's dixit. Non sum missus nisi ad oues q perierunt dom' isrl. t ¶ Propter veri. dei.) Vin. i. vt do' verax habeat. v ¶ Ad pfir. p. pa.) factas ip sis: qz iudeox assūptio ad fidē: t ad salutē fuit ex debito p promissionē pfib' eox. Lu. facta. vñ: Sicut locut' est ad pfes nros abraā t semini ei' in scla: x ¶ Gētes autē). i. pagani. s. oēs. y ¶ Honorare deū) sup miscōia eis exhibita sine pcedēte promissiōe: qz gētiū assumptio ad fidē et salutē fuit ex sola misciōia sine promissiōe: qz lex non tulit data pribus eox: nec p phetie sicut iudeis. z ¶ Sicut scriptuz est) vbi chr's loqtur ad prem. a ¶ Propter ea cōfitebor tibi in gētibus domine: &) i. faciā tibi gētes cōfiteri voce laudādo. b ¶ Et nomini tuo cantabo) Boz. i. faciam tibi cantare canticū laudis. vñ. Cātate dño canticū nouū. c ¶ Et iterū dicit) .s. scriptura. d ¶ Letamini gē. (. i. pagani conuersi ad fidē. e ¶ Cum plebe eius). i. cum iudeis: facū est vnū ouile de iudeis t gētib' Vñ: Et fiet vnū ouile t vn' pastor. f ¶ Et iterū) dicit Dauid. g ¶ Laudate dñm oēs gētes i. pagani cōuersi ad fidē. h ¶ Et magnificate eū oēs po.) Vin. i. oēs trib' filioz isrl.

scripta sunt vt per patientiam & consolationem scripturarum spem habeamus. Deus autem patientie & solatij det vobis idipsum sapere in alterutrum secundum Iesum Christum: vt vnanimes vno ore honorificetis deum, & patrem domini nostri Iesu Christi. Propter quod suscipite inuicem: sicut & Christus suscepit vos in honorem dei. Dico enim Iesum Christum ministrum fuisse circūcisionis, pro propter veritatem dei: ad confirmandas promissiones patrum: gentes autem super misericordia honorare deum: sicut scriptum est. Propterea cōfitebor tibi in gentibus domine: & nomini tuo cantabo. Et iterum dicit. Letamini gentes cū plebe eius. Et iterum: Laudate dominum omnes gentes: & magnificate eum omnes populi. Et rursus Esaias ait: Erit radix iesse: & qui exurget regere gentes, in eum gētes sperabūt. Deus autem spei

Esa. 35. vbi trās. lario nra hz Lera. bit deser ta t iuia

6. Cor. 1. Jaco. 2

a ¶ Et rur. esa. air: Erit ra. ieſſe) ſ. qui et Eſa. pr̃ dauid: de q̃ ſtirpe nat⁹ eſt chr̃s ſm carnẽ. k ¶ Et q̃ exurget re. gẽ.) ſcz in fide
eſa. 49. t bonis opib⁹ et gẽtes ouerſas ad fidem.
l ¶ In eũ gẽtes ſpe.) Añ. Ipe erit expe-
ctatio gentiũ: q; bñt
ſpẽ p ipm cõſeq̃ vitã
eternã. m ¶ Deus
aũt ſpei) in quo ſperã
dũ eſt. n ¶ Repleat vos omĩ gau.) ſ.
ſpũali. o ¶ Et pace in credẽ. vt abũde
ſcz iſpe) Ly. p cumu
lũ meritoꝝ. p ¶ Et
ſtrute ſpũſcti) cuius
pcipaliter oia opa
meritoria: q; ſine ꝟ
tute ſpũſcti nulle ꝟ
tures vel opa placẽt
deo.
Rẽs. Sic (ꝺo
nos eriſtiet hõ
vt miniſtros chr̃i. i.
Corinth. iiij. Añ ini-
tiũ illi⁹ epl̃e ſcribit
ſ. pau. di. Tẽpluz dei
ſctm̃ eſt q̃ eſtis vos
ſi q̃s ẽer vos videt
eſſe ſapiẽs i hoc ſc̃o:
ſtult⁹ fiat vt ſit ſapi-
ens. Sapiẽtia eĩ hu
i⁹ mũdi ſtultitia eſt
apũd deus. Tic p⁹ hoc
ſeq̃t epl̃a hodie. Sic
nos eriſtimet hõ. Sciẽdũ q; epl̃a t euãge.
cõcordit: q; in euãg. agit̃ de ſpũali aduẽtu
chr̃i in ſignũ hui⁹ tũe euãg. ꝺt de ſctõ Joã
ne: q̃ interp̃tat in quo eſt gr̃a. Sic etiã apl̃s
paul⁹ in epl̃a hod. ſuadet p̃ latz q; oñt dili-
gẽter exeq̃ ſibi iniũctũ officiũ t miniſteriũ:
ergo ꝺt. Sic nos eriſtimet hõ. tc. Et hanc
epl̃az ſcribit Corinthijs. Et Corinthij noian
tur a quadã ciuitate q̃ dicit̃ Corinthus: et
eſt metropolis in Achaie ptib⁹. Achaia ꝟo
eſt quoꝺdã territoriũ in terra grecie. Et il-
los arguit de iudicio temerario: q; nimis te-
mer arie iudicabãt apl̃m cũ ſuis: ergo dicit.
a ¶ Sic nos eriſti et hõ vt miniſtros chri-
ſti) Añ q. ꝺ. taliter viuim⁹ et conuerſamur
q; q̃libet hõ poſſit ꝟe eriſtiare ꝺ nob: q; ſu-
m⁹ fideles miſtri chr̃i. vñ Bonauẽ. doct. ſa-
cre theolo. ſup. iiij. ſentẽ. diſt. xvi. De quoli
bet p̃ſumẽdũ eſt bonũ niſi pbẽt contrariũ.
b ¶ Et diſpẽſatores) Gor. i. diſtributo-
res. c ¶ Miſterio. dei) i ſacramẽtoꝝ di-
uinoꝝ. ꝺ ¶ Hic iã
chr̃iſ) a neb. e ¶ In
ter diſpenſatores: vt
fidelis q̃s inueniat̃)
vñ: Oculi hoies vo-
cant̃ miſericordes v.
rũ aũt fidelẽ q̃s iue-
niet. Tho. Fidel̃z mi
niſter eſt q̃ in oñ⁹ in
tendit honorẽ dei et
vtilitatẽ pplí. Sz ipi
corinthij iudicabant
pl̃es eſſe infideles:
nec aliquẽ put̃bãt
eſſe fidelẽ. f ¶ Mi
hi aũt p minimo ẽ)
Gor. i. parum puto.
g ¶ Ut a vobis iu-
ꝺi.) Tho ſ. ee fidelis
aut iñdel. h ¶ Aut
ab hũano ꝺie). i. ab
hoie oñ ẽ in ſuo ꝺie.
i. in p̃ſenti tempore.
i ¶ Sed neq; meip
ſum iude) Añ. fide-
lẽ vel infidelẽ mini-
ſtrũ chr̃iſtiãi non poſ-
ſuz ſcire certitudiali
ſnia: ſed ex ꝺiectũz
eriſtimo me bñ eſſe fidelẽ diſpẽſatorẽ. Añ
Neſcit homo an odio vel amore dignus ſit
k ¶ Nihil eĩ mihi cõſci⁹ ſum) i. in nullo Eccl. 2
remoꝺet me cõſciẽtia mea. l ¶ Sed nõ in
hoc iuſtificat⁹ ſum) Gor. i. nõ ideo me iuſtũ
reputo: q; põt eſſe aliqõ delictũ qõ neſcio
Añ Delicta q̃s intelligit. m ¶ Qui aũt
iuꝺi. me oñs eſt) q̃ ſcl⁹ nouit ſecreta cordis põ. 18
mei meli⁹ q̃ ego ipſe. n ¶ Itaq; nolite añ
tẽp⁹ iudicare) ſcz iudiciũ extremi: q; mo⁹
nõ eſt tẽpus iudicãꝺi. o ¶ Quoaduſq; re
niat oñs) ſupple ad iudicandũ. p ¶ Qui
t illũiabit) i. apta faciet. q ¶ Abſcõꝺita
tenebraꝝ. i. occulta pctã. r ¶ Et mãifeſ-
tabit conſilia cordiũ) i. cogitata: q; tũc. libri
conſcientiaꝝ aperient̃. s ¶ Et tunc laus

o repleat vos omni gaudio & pace
p in credendo: vt abundetis in ſpe: p & vir-
tute ſpiritus ſancti.

¶ Do. III. aduẽ. I. cori. iiij. a. in prin.

Fratres ſic nos eriſti
met homo, vt miniſtros chri-
b ſti & diſpenſatores miniſteriorum
c dei. Hic iam queritur inter diſpẽ-
d ſatores, vt fidelis quis inueniatur.
e Mihi autem pro minimo eſt, vt a
f vobis iudicer aut ab humano ꝺie
g ſed neq; me ipm iudico. Nihil eñ
h mihi conſcius ſum: ſed non in hoc
i iuſtificatus ſum. Qui autem iudi
k cat me dominus eſt. Itaq; nolite an
l te tempus iudicare quoaduſq; ve-
m niat dñs: q & illuminabit abſcõdi
n ta tenebrarum, & manifeſtabit cõ-
o ſilia cordiũ, & tunc laus erit vni-
p cuiq; a deo.

erit) i. renumeratio. t ¶ Unicuiq; a deo) bene agenti vel cogitanti.

Postilla. Gaudete in dño semp iterum dico. ꝛc. Phpi. iij. Ante initiū illius epłe scribit sanctus Paulus dicēs. Frēs nostra cōuersatio in celis est. Ūñ. Saluatorē expectamus dñm nostꝝ iesum christū. q̄ reformabit corp⁹ humilitatis nr̄e: cōfiguratum corpi claritatis sue. Tūc sequit epła hodierna. Gaudete in dño semp. ꝛc. Sciēdū q̄ epłe t euāgelia cōcordant: q̄ in euāgelio docemur: q̄ liter viā dño ꝑparare debem⁹ p verā penitētiā: vt eū digne suscipe possim⁹ iā vēturꝫ in carne. Et dꝫ hoc fieri cuꝫ gaudio spūali: qđ gaudiū necessariū est in tēpore tribulatiōis: sm illō.

Jo. c. 16. Dñe gaudiū existimate frēs: cū in varias tentatiōes incideritis. Et cū illo gaudio spūali bene stat cōtritio cordis: q̄ secundū Augustinū penitēs de peris doleat: t de dolore gaudeat. Sic etiā apłs Paulus in epła hodierna nos informat: q̄liter in dño gaudere debeam⁹ dicēs. Gaudete in dño. Et ꝑsentē epłam scribit Philippē

Mat. 6. sibus: t Philippenses nominant a ciuitate Philippis: q̄ est in gretia. Ūñ ōr. a ¶ Fratres: Gaudete in dño) non in hoc seculo. Rō illius est: q̄ sicut nemo pōt duob⁹ dominis fuire: sic nemo pōt gaudere in hoc seculo: t cū hoc in dño. b ¶ Semp.) Lyra. nō vna hora: sed quotidie c ¶ Iterꝫ dico gaudete) nō solū exterius: sed in corde interi⁹ d ¶ Modestia vestra) Lyra: in ouersatione t vita. e ¶ Nota sit oībus hominibus.) Uincētius: tam malis q̄ bonis. Lyra: vt boni meliores fiant vestro exēplo: t mali cōuertant. f ¶ Dñs em ꝑpe est) Glo. Ideo debetis gaudere: q̄ dns ꝑpe est: et paratus dare q̄b⁹ necessariū est. g ¶ Nihil solliciti sitis) Uin. sꝫ de reposi-

Ps. b. tis b⁹: sed iactātes cu rā vestra in dño: t ipe vos enutriet. Iuxta illud. Nolite solliciti esse dicētes: qđ māducabim⁹ aūt qđ bibem⁹. ꝛc. h ¶ Sꝫ in oīi oōe et obsecratione) Uincē. de quibuscūq; rebus.

Ps. b. i ¶ Cū grāruāctione) qa q̄ vult alia impetrare: ḡtus dꝫ esse de ꝑteritꝫ. Ūñ Chrysostom⁹ sup Ps. Gratiarūactio est inuitatio ad plus dādū. k ¶ Petitiones vre innotescant apd deū) i. ita feruētes sint: vt ad deū ꝑueniāt. l ¶ Et pax dei.) i. deus q̄ est pax et qes mentis.

m ¶ Que exuperat) i. excedit. n ¶ Omnē sensuꝫ) Uincē. id est omnē intellectū angelicū q̄ hūanū. o ¶ Custodiat corda vestra ꝑ) i. volūtates vras in bono. p ¶ Et intelligentias vras in chō ihesu dño nro.) Glo. vt nihil extra ipm appetatis vl intelli-

Ps. Apparuit em gra saluatoris (gratꝫ) nr̄i. ꝛc. Ille die ab eccl'ia dei celebrat natiuitas dñi: sicut chūs dns nr̄ de ꝟgine maria nat⁹ est: verus de⁹ et ver⁹ hō: in quo magnā misericōiam hoīb⁹ oīdit: q̄a nō ex opibus iustitie q̄ fecim⁹ nos: sed sm magnā mi sericordiā suā saluos nos fecit. Ergo apłus Paulus in officio prime misse: q̄ in media nocte celebrat: insinuat dei misericōias nobis exhibitā dicēs. Apparuit em gra. ꝛc. Ūñ in ipsū illū epłe scribit sctus Paul⁹ exhortādo titū discipulū suū dicēs. Loqre q̄ decet sanā do-

¶ Dñica. iiij. aduentus domini. Ad Philippenses. iiij. a in princi. capi.

Gaudete[a] in domino[b] semper[c] iterum dico gaudete[d] modestia vestra nota[e] sit omnibus hominibus, dominus[f] enim prope est: [g] nihil solliciti sitis: [h] sed in omni oratione & obsecratione[i] cum gratiarūactione[k], petitiones vestrę in notescāt apud deum. [l] Et pax dei[m] quę exuperat[n] omnem sensum[o] custodiat corda vestra[p], & intelligentias vestras In chri. Iesu do. nostro.

¶ In nocte Natiuitatis domini ad primam missam Epistola ad Titum. ij. cap. in fine.

Apparuit[a] enim gratia saluatoris nostri dei, omnibus[b] hominibus[c] erudiens nos vt

etrinā: senes vt sobrij sint: pudici: prudētes sani in fide: in dilectiõe ⁊ patiētia. Et in oibus teipm pbe exñ bonoꝝ operū. Tunc seq ℟ pñs epla. a ¶ Appuit enī gra dei ⁊ salua. nri) Ly. i. i carne p nob assūpta. b ¶ Oi- abnegantes d impietatē & c secularia
b) ho) Sor. i. ad vti- desyderia f: sobrie & g iuste et h pie i
litatē omniuꝫ hoim. vitam i in hoc seculo. k expectātes
c ¶ Erudiēs nos) beatā spem & l aduentū glorie, ma
verbo et exemplo. gni m dei & saluatoris nostri ie. Chri
d ¶ Vt abnegā. im stū, n qui o dedit p semetipsum, p q no-
pie.) Ly. i. idolatriā: bis, r vt nos redimeret ab s omni ini-
ficut ⁊ p oppositū pi quitate, & t mundaret sibi populū
etas dicit cultꝰ diui- u acceptabilē f lectatorē bonorū ope
nus: e ¶ Et sclā- rum, hoc v loquere & w exhortare in
ria de.) Ly. q̄ tendūt christo Iesu domino nostro.
ad diuitias ⁊ bono-
res: ⁊ ōlitias corpis
f ¶ Sobrie (Ly. in ¶ In secunda missa natiui. Christi
nobis. g ¶ Et iu- epistola ad Titum. iij. b. in pñn. ca.
ste) ad proximum.
h ¶ Et pie) ad deū
i ¶ Viuam) in hoc
se.). i. in mūdo fra- Apparuit benignitas a & humanitas saluatoris no-
gili et transitorio. stri dei, nō b ex operibus iustitie quę
k ¶ Expectā. brām fecimus nos: sed secundū c suam mi-
spē). i. b: itudinē spe sericordiam saluos nos fecit, per d la-
rata: vt p hoc libēti⁹ uacrū regenerationis c & renouatio
⁊ facili⁹ faciam⁹ bo- nis spūssancti, quem f effudit in nos
na op. l ¶ Et ad abūde per g iesum christū saluatorē
uen. glie.) i. manife nostrum, vt h iustificati gratia ipsius
stationem gliosam. heredes simus i secundū spem k vitæ i
m ¶ Magni dei et
sal. nost. iesu christi)
Sor. i. aduētū chri i
iudicio: q̄ est magn⁹
de⁹ ⁊ saluator nr. nā
in pmo aduētu venit
vt puer puul⁹: i scdo
aduētu veniet vt de⁹
magn⁹: cū prāre ⁊ ma
iestate. n ¶ Qui. s. chr̄s. o ¶ Dedit) gr̄a
tis ⁊ sine merito. p ¶ Semetipm) in pcio
⁊ nulla alia creatura. q ¶ Pro nob) ad-
huc inimicis. r ¶ Vt nos re.) p pcio; san-
guinis. s ¶ Ab oni iniq.) tas actuali ꝑ
originali. t ¶ Et mū. si. po.) p sacm bap-
tismi. v ¶ Accep.). i. gratum p charitatem
x ¶ Sectatorē bonoꝝ operꝫ.) Ly. itaq; gr̄a
tia q̄ dat in baptismo non datur inuacuū: sed
ad bū opandū. y ¶ Hoc loquere) Ly. ig-
norātes docēdo. z ¶ Et exhortare) iā sciē
tes mel. ꝰ inducēdo: in chr̄o iesu dño nostro

Apparuit be. ⁊c. ad Titū. in. ℟ finitiū Post
illius epl̄e scribit sctus Paul⁹ tito
dī. cipulo suo dī. Loqre ⁊ exhortare illos pn
cipib⁹ ⁊ ptātib⁹ subditos esse: ⁊ ad oñe
op⁹ bonū paratos esse
& post pauca sequit
epla hodi. a ¶ Ap-
puit be. ⁊ buma. sal-
nr̄i dei) q: magnā mi
sc̈iam nobis de⁹ ex-
hibuit in hoc: q̄ pro
nobis hūanitatē as-
sumpsit. b ¶ Nō ex
opi. iu. que fe. nos.)
Sor. q:. nulla bona
fecim⁹: imo pot⁹ cū
inimici essemus: re-
conciliati sum⁹ deo.
c ¶ Sz fm suā mi. D
nos sal. fe. Ly. salus
enim eterna excedit
totaliter facultatē
hūane nature: ꝓpter
q̄ nō pōt attingere
eā q̄s: nisi ex larga
te diuīe miserico:dię
d ¶ Per lar. egene
) baptismi p quē
fit regnatio a culpa.
Gnatio. eñ inq̄nat. Ps. 5
vñ. Ecce cñ in iniq̄. b
cō. sum Sed regna-
tio lauat vñ. Nisi q̄s
rena fu. ex aq̄ ⁊ spū
san nō pōt intra in re
gnū dei e ¶ Et re Jo. 3
no. spūssan.) q: spūs
terminat vitā veterē
q̄ est sub gr̄a, & inchoat nouā: q̄ est sub gr̄a.
tia. f ¶ Quē effu. in nos abū.) Ly. ad de-
lectationē oīm pcto:uꝫ ⁊ copiam fructum.
g ¶ Per ie. ch̄m sal no. Ly. et cui⁹ com-
passiõe habet efficatiā sacramētū baptismi.
h ¶ Vt iustifi gr̄a ipius here. fim⁹) Ly. q:
gratia facit nos filios dei ad optiuos et he-
redes regni. i ¶ Secundum spem) in pa-
senti. k ¶ Vite eterne). s. in futuro.

Postilla

MUltifarie multisq; mõis. tc. ad Heb. I. Hãc epl'am scribit sctus Paul⁹ ad Heb. Et hebrei sunt uersi ad fidez christi de iudaismo. Et in alia epl'a ponit dignitatẽ noui testa. respectu ue. tc. Quis utrũq; testamẽtũ sit a deo datũ. Act. 7. b. Heb. 9. f. tn̄ tradidit p angelũz: q̄ loq̄bat moysi in ysõna dei: vt habet. Nos scim⁹ q̄ moyſ̄ locutus est de⁹. Nouũ aũt testa. tradidit de⁹ p seipm: q̄ p filiũ suũ incarnatũ: q̄ est vn⁹ deus cũ pre. Ire q̄ ve. te. traditũ est obscure sub velaminib⁹ t figurz. Nouũ aũt testa. traditũ est lucide t apte. Et in signũ huius ōtaplus. a Fratres. Multifarie. i. multis locutiõib⁹ s. abrae: isaac: t iacobi t ceteris t eisdẽ sepe. p Multisq; mo.) q̄ mõ p somnia vt Danielis: mõ apta voce: vt moysi: mõ interiori inspiratiõe vt dauid. c Olim deꝰ lo. tc. (Ly. i. per pphe. q̄b⁹ angeli reuelabãt occulta diuina: et ipsi vlterius populo nunciabant. d Nouissime die. istis) Ly. tpe gre et veritatis reuelate. e Locut⁹ est no. tc.) i. p filiũ incarnatuz: q̄ maior est phetis. f Que filiũ sm hũanã naturã deus pr̄. g Constituit. here.) i. dñm ppetuum. h Unũ) sup oẽm creaturam. i Per quẽ) Bo. s. chr̄m sm diuinã naturã. sm q̄ coeternꝰ est pri. k Fecit) nõ solũ tnuissilia: sed. l Et secula) ꝺ manicheos. vñ. Omia p ipm facta sunt. m. Qui cum sit splẽ.) glo. q̄ filius procedit a pre vt splẽdor a sole. n Et figura. tc. (i. eius ẽ substãtie cũ pre. o Portãs). i. sustentãs t cõseruãs in esse. p Omia). i. celestia t terrestria. q Verbo ꝓtu. sue). i. solo imperio testatz t bõitatz suer Purgs. pec. tc.) Bo. tã originaliũ q̄ actualiũ: t ꝑpe chr̄us. s Sedet) i. qescit t regnat p multũ laborẽ: t pfiliationez sublimat⁹. t Ad dexterã) i. cõlitatem paterne. v Maiestatis in excel.) i. in portionib⁹ bonis pfie. x Tanto me.) i. ꝓportionabilior. y Angelis ef. cõto diffe. tc.) Ly. q̄ ipse dr ver⁹ deus cõsubstãtialis patri: ipsi autez angeli dñr sui. z Cui eñ di. aliq̄n ange.) Bo. Nõ solũ minor sed etiam maiorum. a Filius meus es tu) i. mihi pprius t cõ subst̃ialiter. b Ego hodie genui te. tc.) i. eternaliter: q̄ eius gnãtio nõ transit in ꝓteritum. c Et rursuz.) supple dicit de⁹ pater. d Ego ero illi in pa.) Bo. eũ ꝓtegẽdo. e Et ipse erit mihi in filiũ.) mihi p oia obediẽdo. f Et cũ iterũ) Bo. s. de⁹ pr̄ g Introducit) introducit. i. cũ eũ q̄ pr⁹ erat in mũdo inuisibilis: mũdo apparere visibilẽ fecit. i Dicit) scriptura de chr̄o. k Et adorent eum oẽs) s. hoiez chr̄m sm hũanitatẽ passuz t mortuũ. l Oẽs angeli dei). s. iussioi eius obtẽpãdo. m Ad an. q̄. di. Qui facit ang. suos spi.) Bo. i. celestes nũcios suos cũ le-

Jo. 1. d

Ps. 2 b.

2. Reg. 7. b.

2. Par. 22. c

Ps. 103 b.

Post

eterne: in christo iesu dño nostro.

¶ In die natiui. domini ad summã missam epistola ad. heb. I. a. in pr̄in.

MUltifarie[a] multisq[b] mõis[c] olim deus loquẽs patribus in prophetis[d] nouissime diebus istis[e] locutus est nobis, in filio[f] quem[g] cõstituit heredem[h] vniuersorũ, [i] p quẽ[k] fecit & [l] secula[m]. Qui cũ sit splendor glorie, &[n] figura substãtie eius[o], portansq; omnia[p] verbo[q] virtutis sue: [r] purgationẽ peccatorũ faciens[s], sedet[t] ad dexterã[v] maiestatis in excelsis[x], tãto melior[y] angelis effectus quãto differẽtius prẽ illis nomen hereditauit.[z] Cui enim aliquãdo dixit angelorũ: filius[a] meus es tu: [b] ego hodie genui te. [c] Et rursum[d] Ego ero illi in patrẽ: & [e] ipse erit mihi in filiũ. Et cũ[f] iterũ[g] introducit primogenitum in orbem[h] terre: dicit[i]. Et[k] adorent eum oẽs[l] angeli dei.[m] Ad angelos quidẽ dicit: Qui facit angelos suos spũs:[n] & ministros suos flammam[o] ignis:[p] Ad filiũ autẽ. Thronus[q] tuus deus[r] in[s] seculũ seculi. h Unigenitũ sm hũanã naturã deus

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z a b c d e f g h i k l m n o p q r s

Heb. 1. a.

Ps. 2. b.

2. Reg. 7. b.

1. Par. 17. b.

Ps. 103. b.

uia nunciant. n ¶ Et ministres.) facit. o ¶ Flāma ig.) cū eos ad exercitiū vidicte mittit: sicut fuerūt duo angeli missi in sodomā. p ¶ Ad filiū aūt) dei pr. q ¶ Thron⁹ tu.) i. regnū tuū. r ¶ Dei⁹). i. o dei fili, s ¶ In seculū se.) i. ymanet in eternū. t ¶ Virga eq) i. regula directa est. v ¶ Virga reg. tui) i. disciplia. q̄ bonos regz t malos pcutz. x ¶ Dile. iu.) Goz. i. omne bonum. y ¶ Et odisti iniq) Loē mal. z ¶ Pro pterea) q: hoc facis, a ¶ Unxit te.) secūdā hoiez vt regē et pōtificē. b ¶ Deus ⁊ deus tu⁹.) ipse ⁊ pr. c ¶ Oleo ex) Goz. i. gre o sciētia ephilarantis ꝓpter pticipātē o ¶ Pre pti. tu.) i. p̄ oib⁹ sanctz q̄ plenitudie tua pticipant. e ¶ Et tu dñe.) s. fili dei. f ¶ In pncipio⁹) rerū creāda. g ¶ Terram fun.) i. creasti. h ¶ Et opa ma. tc. Goz. t dicāt celi specialiter opa manuū ei⁹: q: in ipsis marie relucet ei⁹ potentia et bōitas: potētia in magnitudie: bōitas in vtilitate. i ¶ Ipsi) seli. k ¶ Peribūt.) q̄ntū ad formā: nō q̄ntū ad substātiā. l ¶ Tu aūt. tc.) simutabil⁹ m ¶ Et oēs) celi aerei. n ¶ Ut vesti. ve.) Goz. i. ad ītritū accedēt. o. ¶ Et ve.) in nouaz figu. vñ vidi celum no. tc. p ¶ Tu) s. deus fili q ¶ Idē ip.) ꝺoio imuta. r ¶ Et ā.) i. eter

Be. 15. a

Ps.

Apo. 21

Postilla

QUanto tpe. tc. ad (nitas tua nō bz fi. Bala. iij. Añ initiū illi⁹ epīe scribit. s. Pau. dicēs. Q̄diu em vos vnū corp⁹ estis in chr̄o ie. si aūt vos chr̄i ergo semen abrae ſm pmissionē heredes. Tūc statim secūt epla hoē. Quanto tpe heres. tc. Hāc aūt epīam scribit. s. Pau. ad Gal. Et Galathe sunt greci. Et Galathia nomē est regiōis grecie. Et qñ illo sacro tpe natiuitatis chr̄i sctā mr ecclia recolit: q̄r ille sine est iatiōe magn⁹: p nobis puul⁹ fact⁹ fit: epla t euāgeliū accodāt: q: euāgeliū ōt: quō puer ihesus crescebat t ꝓficiebat plenus sapia t gra. Sic apostol⁹ pau. i epla hoē. exprimit effectū: t vtilitatē dñice nativitatis chr̄i scōm carnē: qa de fruitute trāsiuim⁹ in filioz adoptionē: sicut pz in pfti epistola vñ dicit. Frēs quanto tēpore a ¶ Heres). i. fili⁹: cui ō iure debef hereditas. b ¶ Paruu. est. s. infra annos discretiōis. c ¶ Nihil differt a seruo. Goz. qa ad modū ſui cogit: nec pz alicp ptātē reruz suarum. d ¶ Cū sit dñs omniū) s. bonoz pr̄noz e ¶ Sz sub tutoribus t actoribus est) Goz. Tutores dicūt q̄ eū tuent ō aduersarios. Actores qui agūt causas ei⁹. f ¶ Usq; ad pfinitū tps a pre. Ly i. vsq; ad etatē adultā. g ¶ Ita t nos) Vincen. intellectu t sapia. h ¶ Sub eleme. hui⁹ mūdi eram⁹) Goz. i. subiecti fuiuti legi. Sciēdū q̄ legales obseruatie fuerūt figure disponētes ad chr̄m: ideo in eius aduētu sunt dimisse: ergo subdit i ¶ At vbi ve. ple. tēpo:) i. tps gre. k ¶ Misit ds filiū suū.) non angelū. l ¶ Factū ex mu-

¶ sere) Ly. ꝓtū ad corpus sumptū de Maria ꝟgine. n ¶ Factū sub lege) qa voluit legalia ꝑuare. o ¶ Ut eos q̄ sub lege erāt. Ly. s. legalib⁹ obseruatijs obligati. p ¶ Redimerer) p passionē suā. q ¶ Ut adoptio. filio. recipemus). s. p chrm q̄ est naturalis filius. r ¶ Quia aūt estis filij dei misit ds spūm filij sui) Ly. spūm scm̄ qui ds spūs filij. sicut ꝛ pris ex eo q̄ procedit ab vtroq̄ s ¶ In corda vra) p infusionē gre. t ¶ Clamātē abba pr̄) i. pr̄ noster v ¶ Itaq̄ iā nō est ser. sed fi.) Ly. q̄cūq̄ fidelis ofitet deū patrē. x ¶ Nō si filius) Vin. in pātia p gram. y ¶ Et heres). s. erit i futuro z ¶ Per deū) q̄ ipm adoptauit in heredem celestis patrie.

o qui⁰ sub lege erāt redimeret vt⁹ adoptionem filiorum dei reciperemus. p Quoniam autem estis filij deus misit q spiritum filij sui⁸ in corda vestra clamantem. Abba pater. r Itaq̄ iam non est seruus sed filius. s Quod si filius: & heres per deum.

¶ In Circumcisi. dñi. Gal. III. d.

t PRiusq̄ veniret fides sub lege custodiebamur, concluse in eam fidem que reuelanda erat. Itaq̄ lex pedagogus noster fuit in christo: vt ex fide iustificemur. v At vbi venit fides: iam non sub pedagogo sumus. x Omnes enim filij dei estis, per fidem que est in christo iesu: quicumq̄ enim in christo baptizati estis Christum induistis. y Non est iudeus neq̄ grecus non est seruus neq̄ liber: z Non est masculus neq̄ fœmina, omnes enim vos vnum estis in christo iesu. a Si autem vos christi: ergo abs

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z

Postilla

¶ PRiusquā veniret fides sub lege. ꝛc. Galath. 3. Ān initiū tl'ius epla scribit scūs Pau. in eodem ca. di. Credidit abrāā dō: ꝛ reputatū est ei ad iustitiā Tunc seq̄ epla hodie. Priusq̄ veniret fides: q. hodie agit ō circūcisione dñi: ꝛ in ve. te hoc fecit circūcisio: q̄ hodie facit baptismus: ꝓterq̄ q̄ ianuā celi nō apuit: sed circūcisi venerunt ad ad limbū sc̄ōr patrū: ꝛ ibi expectabāt aduētū chr̄i: baptizati aūt iā absq̄ vllo medio euolant ad celū: q̄ in hoc figuratū fuit: q chr̄o baptizato celus aptus est sup ipm. Ān euāge. ꝛ epla occurrit q euāgelium ōt ee circūcisiōe si ꝛ in epla habet de circūcisiōe: ꝛ de baptismo: q̄ dat loco circūcisiōis. Ān ōt apo. pau. a ¶ Frēs priusq̄ veniret fides) Ly. s. reuelata et explicata in euangelio. b ¶ Sub lege custodie.) Vor. sub legis onere. c ¶ Ēōcluse). i. timore legis ligati: e cōpsi ne deū uerem⁹ ad vitia. d ¶ In eā fidē q̄ reuelāda erat) ꝛpe gre. Sciēdū q̄ eadē fides est in nouo ꝛ veteri testa. sed in veteri erat implicita: et figurīs velata: in nouo ꝛo explicita ꝛ reuelata. e ¶ Itaq̄ lex pedagogus. no. fuit in chr̄i. ie) Ly. i. ad chr̄i stū disponēs: sicut pedagog⁹ disp̄it puerū ad ꝛtutē ꝛpe futuro habēdā: puulorū aūt est hr̄e pedagogos: q̄usq̄ crescūt i viros pfectos: q̄ eos ad recta dirigunt tioꝛe penaꝝ. f ¶ Ut ex fide) Ly. reuelata. g ¶ Justificemur) iustitia ifusa h ¶ At vbi venit fidēs). i. p⁹ q̄ reuelata est fides chr̄i: q̄ erat occulta antiquis patribus. i ¶ Jā nō sub pedagogo sum⁹ Vor. i. sub ea actiōe ꝛ vi ꝛute legis: sed sub euāgelica libertate Ly. Sicut puer aduēniēte etate pedagogi dicipli na: ꝛ eadē rōne aduēniēte euāgelio cessant legalia. k ¶ Dēs em̄ filij) Vor. nō seruimus p fidē q̄ est i chr̄i. ie. Fides em̄ facit filiū dei. Joā. i. Dedit eis pātem filios dei fieri bis. ꝛc. l ¶ Quicūq̄ em̄ i chr̄o baptiza.) in fide iesu chr̄i. m ¶ Chr̄m induistis). i. in chr̄o oformes facti estis: p vite cōformitatē ꝛ sacramēti susceptionē. Pulchra em̄ vestis est indui chr̄m. Ipse est em̄ sol iusticie. vñ in signū innocētie dat vestis cādida puero baptizato. n ¶ Nō est iud.) s. sub lege.

Luce. 2. Jo.

moy. o ¶ Nec̄ gre.)sub lege na. p ¶ Nō est puus. ij.)melioꝛ puo. q ¶ Nō est masculꝰ nec̄ femia)supple digniꝰ: alter altero in fide chri. r ¶ Oēs em̄ vos estis vnū)Gꝛo. nō differētes in aliquo. s ¶ In chꝛi. iesu) i. i fide chꝛi. t ¶ Si aūt vos chꝛi. s. p fidē v ¶ Ergo semē abrahe estis)p imitationē iustitie. x ¶ Secūdū promissionē heredes)p̄tū ad futurā bꝛitudinē in chꝛo iesu domino nostro.

Postilla

SUrge illūinare hierusalez. ꝛc. Añ initiū illꝰ pphetie scribit Esa. dic. Spūs meꝰ q̄ est in te ꝛ ꝛba mea q̄ posui i coꝛde tuo: non recedant de oꝛe tuo: nec de oꝛe seminis tui dicit dñs: amodo ꝛ vsq̄ in sempiternū. Tūc itaq; tiz seq̄t pphetia ista Surge illu. hieꝛlm.

¶ Festū hodie a fidelibꝰ epiphanias nūcupat: eo q̄ stella tribꝰ regibꝰ appuerit: ꝛ ipsos vsq̄ ad p̄sepe dñi. xiij. die a natiuitate chꝛi pduxit. Et ꝛ ab epi q̄ est supra: ꝛ pphanos apparitio: ꝛ de hoc agit̄ in epla ꝛ in euangelio.

Mat. 2. b. ¶ Nā in euāgelio ꝛ. Obtulerunt magi dño aurū thus ꝛ myrrhā. ꝛc. Sil̄r in epla dicit. Oēs de saba venient aurū ꝛ thus deferētes ꝛ laudē dño annūciātes. Añ ꝛ Esa. pphetādo de natiuitate chꝛi. a ¶ O hieꝛlm). i. eccl̄ia. b ¶ Surge illūinare q: venit lumē tuū) i. chꝛus hō factꝰ: q̄ est lux vera q̄ illuminat oēm ꝛc. Joā. i. q: nullꝰ illūinat nisi p ipm. c ¶ Et gloria pꝛis d ¶ Sup te ozta est.) Ly. natura hūana assumpta. e ¶ Quia ecce te) inchoat delitat̄ ꝛ ignoꝛātie hic in pūti. f ¶ Operiet terrā) i. homies carnales terrena amantes. g ¶ Et caligo.)pctꝛm. h ¶ Super te autem oꝛi. dñs) quasi sol verus. i ¶ Et gl̄ia eius in te videbit.) Ly. per miracula: ꝛ operationē. s. lep: ꝛ oꝛ. mūdationē: cecoꝛū illūinationē: ꝛ mꝛtuorum resuscitationē. k ¶ Et ambulabunt gentes) q̄ pꝛiꝰ in tenebꝛ: ydolatrie fuerāt l ¶ In lūine tuo) Ly. i. in lumine fidei chꝛiane. m ¶ Et reges in splē. oꝛ. tui.) Hec intelligit̄ de tribꝰ regibus venientibus: orta stella ad p̄sepiū dñi. n ¶ Leua in circuitu) s. mūdi o ¶ Oculos tuos.) Ly. ad oēs differentiā oꝛbis respectu hieꝛlm: vbi primo p̄dicatū est euāgelium: et inde alibi p chꝛi discipulos deriuatū. p ¶ Et vide. i. itellige. q ¶ Omnes isti congregati sunt) fideles in vnitate fidei christiane. r ¶ Venerūt tibi: filij tui) i. puuli i chꝛo s ¶ De lōge venient: ꝛ filie tue de latere.) Lyra. i. prope. t ¶ Surgēt) pꝛoꝛato in cruce chꝛi latere: effluxit sanguis redēptiōis ꝛ aq̄ baptismi: de q̄bus facta est eccl̄ia: sicut ex costa later̄ ade facta est eua mater oīm hominū viuentiū. v ¶ Tūc videbis.) Lyra multitudinē credētiū. x ¶ Et affluues.)de p̄solatiōibus diuinis. y ¶ Et mirabit̄.)ex tā veloci multiplicatiōe: q: a tēpoꝛe aplōꝛ deriuata est fides christiana ad oēs ptes terre habitabiles. z ¶ Et dilatabit̄ coꝛ tuū) Ly. p̄ gaudio. a ¶ Añ conuer. fu. ad te ml̄ma.) Ly. i. habitātiū in insulis: sicut patet de sicilia: anglia: et aliis insulis maris. b ¶ Fortitudo gē.) Ly. impe

rahe semen estis secūdum promissionem heredes. Dico autem: Quāto tempore heres paruulus est, nihil differt a seruo; cum sit dominus omnium: sed sub tutoribus & actoribus est, vsq̄ ad prefinitum tempus a patre. ¶ In Epiphania domini Esaie. lx. a. in prin.

SUrge illuminare bierusalem quia venit lumen tuum: & gloria domini super te orta est. Quia ecce tenebre operiēt terram & caligo populos. Super te autem orietur dominus: & gloria eius in te videbitur. Et ambulabunt gentes in lumine tuo, & reges in splendore ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos, & vide, omnes isti congregati sunt venerunt tibi. Filij tui de longe venient: & filię tuę de latere surgēt: tunc videbis & affluues, & mirabitur & dilatabitur cor tuum. Lyra. i. prope. ¶ Surgēt) pꝛoꝛato in cruce chꝛi latere: effluxit sanguis redēptiōis ꝛ aq̄ baptismi: de q̄bus facta est eccl̄ia: sicut ex costa later̄ ade facta est eua mater oīm hominū viuentiū. ¶ Tūc videbis.) Lyra multitudinē credētiū. ¶ Et affluues.)de p̄solatiōibus diuinis. ¶ Et mirabit̄.)ex tā veloci multiplicatiōe: q: a tēpoꝛe aplōꝛ deriuata est fides christiana ad oēs ptes terre habitabiles. ¶ Et dilatabit̄ coꝛ tuū) Ly. p̄ gaudio. ¶ Añ conuer. fu. ad te ml̄ma.) Ly. i. habitātiū in insulis: sicut patet de sicilia: anglia: et aliis insulis maris. ¶ Fortitudo gē.) Ly. impe

rū romanū qō toti mō dñabat. a ¶ Venerit ti.) qō impletū est tpe Cōstantini imperatoris. b ¶ Inūdatio came. ope. te) Ly. Cōstantin⁹ em̄ imperator et multi alij potētes: exēplo imperatoꝝ annuatim diuitias mīras p orbē miserunt sup talia aīalia: ad sustentationē mīstroꝝ ecclie: et pauperū a chr̄i ad edificationē ecclesiaꝝ. c ¶ Dromedarij madiā t effa. madian t effra regiōes sunt trās arabiā: et in ist̄is terris nascunt talia aīalia fortia. Et dromedarius est aīal camelo mīus: sed velocius. Vñ Plin⁹ dr: q dromedarius est animal velocissimuꝫ: gracile neruosum: camelo mīn⁹: sed lōga bīs crura: et lōgissimū passuꝫ: tā suauē q sine magno labore suo t sine fatigatione magna dromedātis. i. insidētis ipū aīali: currit per diē naturalē centū pua miliaria: cortices arborū comedit: aut modicum fenum vel ossa dactilloꝝ. hec ille.

y biturꝝ cor tuum: z quando conuersa fuerit ad te multitudo maris, a forti tudo gentiū b venerit tibi c, inūdatio camelorum operiet te: d dromedarij madiam & effra: e omnes de saba venient, aurum & thus deferentes: & laudem domino annunciantes.

¶ Dominica infra octa. Epiphanie. Ad Roma. xij. a princi.

f OBsecro vos per misericordiam g dei, vt h exhibeatis corpora c vestra d hostiam viuentem sanctam: deo placentem: e rationabilem f obsequium vestrum: Et g nolite conformari huic seculo sed h reformamini in nouitate sensus vestri, vt i probetis k que sit volūtas dei bona, & l beneplacens & m perfecta n Dico em̄ per o gratiā p que data est mihi: oīb⁹ qui sūt inter vos

d ¶ Mēs de sa. ve. au. t thus de. t lau. do. an.) Ly. Hoc impletū est in illis trib⁹ regibus: q̄ venerūt ad orandum chr̄istum natū.

Postilla OBsecro vos. tc. Añ initiū illius epl̄e scribit. s. Paul⁹ romanis dicēs: Dat̄ titudo diuitiaꝝ sapiētie et scientie dei: q̄p incōp̄ehēsibilia sunt iudicia ei⁹: et inuestigabiles vie eius: Tāc sequit epl̄a hoꝝ. Obsecro vos. tc. Epl̄a et euāgeliū cōcordāt: q: duo sunt homini necessaria ad salutē. s. hūilitas mētis: mūdatio carnis. Ad hūilitatē mētis ciamur in euāg: exēplo chr̄i: cū in fine euā. dicit. Et erat subdit⁹ illis. s. marie t ioseph. Ad mūdiciē carnis incitamur in epl̄a hoꝝ.

vbi apl̄s ait. a ¶ Obsecro vos p misericordiam dei.) .s. exhibitā vobis a deo. b ¶ Vt exhibeatis sc̄z volūtarie. c ¶ Corpa ve. Ly. nō aliena: cōtra illos q̄ saluari credūt p penitētiā alioꝝ. d ¶ Hostiā viuentē: sanc. deo placē). i. q̄ hostia sit viuens: sctā et deo placens. e ¶ Rōnabi.) s. sit f ¶ Obsequiū ve.) Gor. vt sic mortificētur vitia seruet̄ natura. In oī em̄ sacrificio in veteri testamento p̄cipit̄ offerri sal: Leui. 2. Quicquid obtuleriꝫ sacrificij sale condies. Et sal: significat sapientiā siue discretionem. g ¶ Et nolite conformare huic se). i. malis hominibus: Aliꝰ em̄ enim habet se sicut speculum: quia sicut speculum ostēdit similitudinem illius rei: q̄ sibi obijcit sic aia illis q̄ diligit cōformat. Augu. Si terrā diligiꝫ terra es: si deuꝫ diligis deus es: si aurū diligis aurum es: participatiue: sm illud p̄s: Ego dixi dij estis. h ¶ Sc̄z refor. in nouī sen. vñ.) Ly. Imago enim dei ad quā sumus formati: deformat̄ in nobis per petrīm: sed per gratiā dei reformat̄. i ¶ Vt pphetis) Ly. i. experiri positis p spūm̄ sctm̄ habitantē in vobis. k ¶ Que sit volūtas) sc̄ntū ad incipiētes. l ¶ Et bene placēs (quātum ad pficiētes. m ¶ Et perfecta) quātum ad pfectos. n ¶ Dico enim). i. p̄cipio vobis. o ¶ Per gratiā) apostolatus. p ¶ Que data est mihi oibus q̄ sunt inter vos) cuiuscūq̄ stat⁹ vel ꝺditiōis. q ¶ Nō plus sa.) Gor. ō diuis mysterijs. r ¶ Quā oper. sape. Damas. Dino non audiendū est de eo dicere vltra hec: q̄ tradita sunt nobis

a scris pphetis: et a scris aplis: et a scris doctoribꝰ. s ¶ Sed sapere ad so.) Gor. i. sine ꝓsumptiõe vñ: Altiora te ne q̃sieris. ꝛc. sed q̃ ꝓcepit tibi deus illa cogita sp. t ¶ Et vnicuiq;) s. debere sapere. v ¶ Sicut deus diuisit. We? em̃ dat vnũ donũ vni: alterũ alteri: et idẽ donum dat vni magis excellẽtẽ, et alteri minꝰ. x ¶ Scõm mensurã fidei) q: hmõi dona donant: ꝑm q̃ hõ plꝰ vel minus mereꝝ per fidẽ. y ¶ Sicut em̃ in vno cor.) Gor. naturali. z ¶ Multa men. ha.) distincta. a ¶ Oia aũt mẽ. nõ eũdẽ actũ ha.) Hoc patet: q: oculi vidẽt man? tangũt: pedes ãbulãt. ꝛc. b ¶ Ita multi vnũ corpꝰ sũ.) Gor. in vna ecclesia. c ¶ In chro) in capite. d ¶ Singuli aũt alter al. mẽ.) inuicẽ subministrãdo: hoc fit quãdo hõ illud: q̃ deus sibi cõtulit: alteri libenter impartit Gor. Corpus est eccla caput christus: mẽbra fideles. Felix membrum q̃ viuit in hoc corpore sub hoc capite.

Postilla

Habentes donationes secundum gra. ꝛc. Ante initiũ illi? epla scribit sanctus Paul? dicẽs. Sicut in vno corpe multa habem? mẽbra: oia aut mẽbra nõ eũdem actũ habẽt: ita mlti vnũ corpꝰ sumus in chro: singuli aũt alter alterius membra. ꝛc. Cũ sequit statim epistola hodierna. Habẽtes donatiões.) Qualiter aũt epla cũ euãgelio hodierno ꝙueniat. Est notandũ ꝙ in euãg. hodierno tangit de nuptijs: in q̃bus chs in cõsolationẽ sõuiuantiũ aquã in vinũ mutauit: q̃ nuptie facte sũt in chana galilee: et fcent spũales nuptias q̃s chs hz cũ aĩa fideli: ad q̃s spũales nuptias req̃rũt ?rtutes: q̃s aplus paulus in epla hodierna enũerat di. a ¶ Habẽtes donationes ſm gratiã q̃ data est vobis dif.) i. vos q̃ habetz diuersa dona: ꝛc diuersa officia dona vob ex gra dei: diuersimode vn? alteri charitate fraterna: subministrare ꝛc imptiri et sõicare debetis: sicut mẽbra corpori. b ¶ Siue ꝓ. ſm rõnẽ fidei) Vin. i. donũ reuelatiõis futuror: z occultor: ꝑm scõm q̃ exigit fides. c ¶ Siue ministerium in ministrando) Scilicet sacramenta. d ¶ Siue q̃ docet in doctria id est gratiam habet docendi. e ¶ Qui exhortatẽ in exhortãdo.) Gor. i. gratiã habet exhortatiõis sicut mẽbra cõmunicare primis. f ¶ Qui tribuit.) supple elemosynas. g ¶ In simplicitate) id est in simplici intentiõe. s. sola intẽtione vite eterne: vt nesciat sinistra tua q̃d faciat ꝺxtera tua Mat. vi. h ¶ Qui pest). i. gratiã prelatiõis habet. i ¶ In sollici.) q: rationẽ redditurꝰ est. k ¶ Qui misereꝝ.) id est qui habet misõiam cõpatiẽdo afflictis. l ¶ In hilaritate:) Nico. de Lyra. Hoc facit cõtra illos qui austeritatẽ in vultu et verbis ostendũt miseris: anteq̃ releuẽt eos in aliquo. m ¶ Dilectio sine simulatione:) Gor. Vt dilectio primi sit vera et nõ falsa nec ficta. vñ: filioli nõ diligamus ore neq; lingua: sed ope et veritate.

Ecclĩ 3: b

q non plus sapere q̃ oportet sapere: r sed sapere ad sobrietatẽ. s vnicuiq; sicut deus diuisit secundũ mẽsurã fidei. Sicut enim in vno corpore multa membra habemus: a oia autẽ mẽbra non eundem actum habẽt ita multi vnũ corpus sumus in christo. d Singuli autem alter alterius membra in Christo iesu do. nostro.

¶ Dominica. I. post oct. Epipha. ad Rom. xij. b. circa medium.

Habentes donationes secundũ gratiam que data est vobis differentes. b Siue prophetiam secundũ rationẽ fidei. c Siue ministerium in ministrando. d Siue qui docet in doctrina. c Qui exhortatur in exhortando: f qui tribuit in simplicitate: g qui preest in sollicitudine: h qui miseretur in hilaritate: i dilectio sine simulatione. k Odientes malum adherentes bono. Charitatem fraternitatis inuicẽ

12

Em ¶ Odientes malum) .s. in proximis. o ¶ Adherētes bono: charitatē fraternitatis inuicē diligētes) Vlin. nō solū diligatis vos mutuo: sed etiā ō hoc gaudete q̄ alij mutuo se diligūt. p ¶ Honorez inuicē p-ue.) Ly. q̄libet enim deficit in aliquo bono qō est in altero. t sic pōt eum consolare: vt meliorem se. q ¶ Sollicitudine nō pigri.) Ly. p̄tando humanitatem p̄rimis in affectu. r ¶ Spū feruētes) Ly. vt hoc fiat ex bono affectu. s ¶ Domino seruientes) Vlicē. vt q̄ ea q̄ primis impēditis deo seruiatis. t ¶ Spe gaudentes) Vlin. vt executione p̄missorum spe retis eterna gaudia. v ¶ In tribulatiōe patiētes: oratione instā tes.) Vlin. nō solū p̄ salute vra: sed etiaz p salute primorum: x ¶ Necessitatib⁹.) Bor. id est penurijs. y ¶ Sctōrū) vobiscū commorantium. z ¶ Cōmunicātes) vestra bona tpalia. a ¶ Hospitalitatē sectātes) quo ad pe grinos exēplo abrae et loth: q̄ receperūt angelos in hospitio. b ¶ Benedicite p̄sequētibus vos.) Bor. i. bona eius optate. c ¶ Bñdicite t nolite maledicere) q: maledici regnū dei nō possidebūt. d ¶ Gaudete cū gaudentib⁹) .s. cōgratulādo eis. e ¶ Flete cū flētibus) .s. cōpatiēdo eis. f ¶ Idipm inuicē sentiētes) cū alijs fratrib⁹: g ¶ Nō alta sapientes) Ly. primū cōculcādo h ¶ Sz hūilib⁹ consentiētes) cū eis hūiliter conuersando.

Genē. 18 et 19. a.

Postilla

diligētes: p Honorem inuicem preuenientes q. Sollicitudine non pigri, spiritu r feruentes s domino seruientes. t Spe gaudētes, in v tribulatione pacientes, orationi instātes x, necessitatibus y sanctorum z cōmunicātes a hospitalitatem sectantes. b Benedicite p̄sequentibus vos c Benedicite & nolite maledicere d Gaudete cū gaudētibus e flete cum flentibus f. Id ipsum inuicem sentientes g non alta sapientes, sed h humilibus cōsentiētes.

¶ Dominica. II. post octa. Epiphanie. Roma. xij. d. circa finem.

NOlite a esse p̄udentes apud vosmetipsos b, nulli malū pro malo reddentes: c prouidentes bona non tantum coram deo: d sed etiam coram omnibus hominibus. e Si fieri potest: quod ex vobis est cum oīb⁹ hominibus pacem habentes f Non vosmetipsos defendentes g charissimi sed date nulli malū. tc. Ista epla immediate seq̄tur eplam p̄cedētis dñice. Et cōcordat cū euā gelio: q: in euāgelio legit de leproso quem chr̄us solo ꝓbo curauit dicēs. Volo mūdare. Et curatio leprosi ꝓcat mystice mūdationē anie a lepra pctō rū: sic etiā in epla hodierna apl⁹ paul⁹ dissuadet nobis: p q̄ nia maculat: t hortat nos ad ꝓfectus: p quas anima mūdat et decoratur dicens. a ¶ Frēs. Nolite esse p̄udētes apud vosmetipos) .i. nō tā tam ꝓfidentiā habeatis in ingenio vro: q̄ magis ꝓpio sensui velitz credere q̄ alieno: q: illud est testamentū sc̄ti Bernardi q̄ q̄libet hō debz magis credere sensui alieno q̄ ꝓpio. r b ¶ Nulli malū p malo reddētes. i. nulli iniuriā p iniuria inferētes Bor. Vltō minus malū p bono. vñ. Retribuebāt mihi mala p bonis. tc. c ¶ Prouidētes bona nō tm̄ cora deo) Bor. i. in secreto cordis: q: de⁹ intuetur cor. d ¶ Sed etiā cora oīb⁹ hominib⁹.) i. in manifesto: ne primus scādalizet: q: scādalū vitare debem⁹ q̄tū possumus. Juxta illud. Ve homini p quē scandalū venit. e ¶ Si fieri pōt qō ex vob est: cū oīb⁹ hoīb⁹ pacē habētes) .i. inquātum in vobis est nō detis occasionē discordie vel distractiōis pacis. f ¶ Nō vosmetipos defendētes) .i. nō sitis repugnantes aduersarios vestros: sed facite sicut chr̄us dicit. Si quis te p̄cusserit in vnā marillam: ꝓbe ei et alterā. g ¶ Charissimi: sed date

Postilla

NOlite esse p̄udētes apd vosmetipos

Rom. 12. locū ire.) Gor. i. dei vindicte. Ira dicit diuinū iudiciū ergo dicit deus ire. h ¶ Scriptum est enim) scz Deute xxxii. i ¶ Mihi vin) scz reseruate. k ¶ Et ego retri. i. vindicabo. l ¶ Dicit dñs.) Damas. Nō enim vos punietis eos: iā deo locus non est in eis: vt eos puniat in die ire. Scipm enim vindicare: est rapinā cōmittere et deū cōtēnere. m ¶ Sed si esurierit inimicus tuus ciba illū. si sitit potū da illi). i. porrige et necessaria in extrema necessitate. n ¶ Hoc enim faciēs.) scz cibādo et potādo illū. o ¶ Carbōes ignis). i. ardorē charitatis. p ¶ Cōgeres). i. congregas. q ¶ Sup caput ei?) i. sup mentē eius: q̄tenus tua benignitate incipiat diligere: quā prius oderat. r ¶ Noli vinci) impatientiā. s ¶ A malo) supple homie. t ¶ Sed vince in bono) scilicet patiētie. v ¶ Malū) supple hominem.

Postilla. Nemini q̄cp̄ debeatis: nisi vt inuicez diligatis. ꝛc. Ān initiū illius epīe scribit sctūs Paulus dicens. Dis aūia potestatibus sublimioribus subdita sit. Nō est enī ptās nisi a deo. Itaq; q̄ resistit ptāti: dei ordinatiōi resistit. Tunc sequit epla pñs. Nemini q̄cp̄ debeatis. ꝛc. Epla et euangeliū cōcordant: q̄ in euāgelio legitur quō christus fuit cum discipulis suis in nauicula ad transmigrandum: et orta est tēpestas magna in mari: per quā tempestatem designat magna tentatio huius seculi: sic etiam Paulus aplus in epistola hac docet nosq̄ debeamus transmigrare et tentationes vincere per virtutes quas enumerat in epla hodierna dicēs, a ¶ Nemini q̄cp̄ debeatis nisi vt inuicem diligatis. qui enim diligit proximum, legem implet.) Nam. Omnia enim mandata decalogi ordinant ad actū diligēdi: q̄ precepta prime tabule ordinant ad diligendū deum: et precepta secūde tabule ordinant ad diligendum proximū: et ita in dilectiōe ipletur lex. b ¶ Nam adul.) Gor. hic prohibetur nocumentum proximi in ppona sibi cōiūcta. c ¶ Nō occides.) in quo prohibetur nocumentum proximi in ppria persona d ¶ Nō furaberis) in quo prohibetur nocumentum proximi in rebus tēporalibus. e ¶ Nō falsum testimonium dices) In quo prohibetur nocumentū proximi in ꝓbo. f ¶ Nō concupisces vxorem vel rem proximi tui: et si q̄d est aliud mandatum in hoc verbo instauratur). i. implet. g ¶ Diliges proximum tuū sicut teipsum) Gor. Sic debes diligere sicut teipsum in bono et non in malo. Tho. sic q̄ nihil illicitum propter amorem proximi committas. h ¶ Dilectio proximi malum non operatur.) id est cauet inferre malum proximo. i ¶ Plenitudo q̄ legis est dilectio) Tho. i. per dilectionem lex impletur.

Mat. 22

Mat. 8

Luc. 8

Aduertite vos ergo sicut electi dei et sancti. ꝛc. Ante initiū illius epistole scribit sanctus Paulus dicens. Nolite mentiri inuicem expoliantes vos veterem hominem qui renouat in agnitione dei secundū imaginē eius: qui creauit illum tunc sequit

Auctus

¶ post hoc epistola hodi. quā scribit collosensibus. Et Collosenses nominātur a ciuitate collossis. ¶ a Frēs: iduite vos.) s. veste spirituali. b ¶ Sicut electi dei) per fidem. c ¶ Sancti) per spē. charitatē: Vl sic: electi dei. Ly. per eternam ꝓdestinationē. Sācti per sacramētorū pceptionez. Et dilectꝰ per augmentum gratie. e ¶ Viscera miscōz) Lyr. quantū ad pietatis affectum. f ¶ Benig. quantū ad eius effectū. g ¶ Hūilitatē quę est virtutū custodia et fundamētū. h ¶ Modestiā) bene vtendo prosperis. i ¶ Patientiam) bene habēdo se in aduersis. k ¶ Supportantes inuicē) in infirmitatibus et defectibus. l ¶ Et donantes vobismetipis) Ly. offensas remittendo: qō est necessitatis. m ¶ Si quis aduersus aliquē habet querelaz). i. querelę materiam. n ¶ Sicut et dōs donauit vobis). i. ita pure et integre. o ¶ Ita ꝛ vos) inuicem remittite pctā. p ¶ Super omnia autē hec charitatem habete) que est maior ceteris ſrutib⁹. q ¶ Qō est vinculū perfectiōis.) Gorra. Quia omnia que ad perfectionem pertinent simul ligat. r ¶ Et pax christi.) Lyra data et commēdata a christo. s ¶ Exultet) id est ſit causa exultatiōis. t ¶ In cordibus vestris in qua et vocati estis in vno corpore) scilicet ecclesie sub capite christo. Gor. Omnes enim nos corpus sumus in christo. v ¶ Et grati estote.) scilicet deo datori de tanto beneficio: x ¶ Verbum christi) i. doctrina euāgelij: qā specialiter verbum christi est: quia de eius ore processit. y ¶ Habitet in vobis) scilicet per iugem eius meditationem. z ¶ Abundanter) i. non solum ad vestram: sed ad aliorum edificatiōm a ¶ In omni sapiētia) id est in omni scripturaruz intelligentia: vt omnium scripturaz intelligētiā ꝛ itellectū habeatz. b ¶ Docentes) scz ignaros. c ¶ Et cōmouentes) scilicet pigros. d ¶ Vobismetipsis). i. vn⁹ aliuz: vos mutuo ad diuinas laudes excitando: ꝛ hoc. e ¶ In psalmis: hymnis et canticis spiritualibus) Gor. de eternis bonis agentibus: ꝛ celestem iocunditatez ostēdētib⁹. f ¶ In gratia) Gorra. i. in consideratiōe beneficiorum dei et ergo vos g ¶ Cantātes in cordibus vestris) Gor. id est non tantum labijs: sicut illi de q̄bus dicit. Esa. 29. Populus hic labijs me honorat: eor autē eorum longe est a me. Mat. 15. h ¶ Domino) id est ab honorem domini nr̄i ihesu christo Jesu domino nostro. Pho. 2.

pha. Ad Collo. iij. b. circa medīū.

INduite[a] vos ergo[b] sicut electi dei,[c] & sancti[b] & dilecti[c] viscera miscōz[d] benignitatē,[e] humilitatē[f] modestiā,[g] patientiā,[h] supportātes inuicem:[i] & donantes vobismetipsis,[k] si quis aduersus aliquem[l] habet querelam,[m] sicut & dominus donauit vobis[n], ita & vos. Super omnia[o] autem hec, charitatem habete: quod est[p] vinculū perfectionis: & pax christi[q] exultet in[r] cordibus vestris: in qua & vocati estis in vno corpe: & grati estote:[s] verbum christi[t] habitet in vobis[v] abundanter in[x] omni sapientia:[y] docentes[z] & commonentes[a] vosmetipsos, in[b] psalmis hymnis & canticis spiritualibus, in[c] gratia[d] cantantes in cordibus vestris[e] domino.

¶ Dominica in Septi. I. Cor. ix. d. prima pars epistole vsq; : Noo. Deinde. X. a. cap. finali attingit.

¶ Escitis ꝙ hi qui in stadio currūt. ꝛc. Añ initiū illius epłe scribit sctus Paulus dicēs. Factus sum infirmus infirmis: vt infirmos lucrifacerem. Omnia autem facio ppter euangelium vt particeps eius efficiar. Tūc seq̄tur epła. Nescitis ꝙ hi qui in stadio currunt.) Ubi notandū tēpus dō hodie ecclesia incipit: est tempus deuotiōis ꝛ pe-

Nitentie. In signuz huius sancta mater ecclesia: in hoc sacro tpe in cantu et lectionibus: in matutinis nobis insinuat: q a deo sumus elongati: et spiritualibus donis spoliati: propter inobedientiam ade et eue. Unde epla et euangeliū in hoc cōcordant q de pauperati sum⁹: tūc sanctus Matheus i euangelio hodierno inuitat nos ad laborandū in vinea domini vt ditemur: et qa etiam a deo elongati sumus: tūc sanct⁹ Paulus in epistola hodierna ponit nobis cursuz: vt ad brauium diuine visiōis redeamus dicens.

a ¶ Fratres. Nescitis q̄ hi qui in stadio currunt omnes quidem currunt: q̄ omnes homines ad beatitudinem nitūtur peruenire: quocūq; diuerso tramite iecdūt. vt dicit Boe. de cōso. phi. li. iij. pſa. ij. b ¶ Sed vnus accipit brauium). i. premium cursus. Notandum q̄ stadium: est spatiū: in quo pedites currūt qō hercules dicitur statuisse. Perficiunt aūt vnū stadium. cxxv. passus. Et stadiū dicit a stando: qa hercules tot passus currebat: et postea stabat et respirabat. In fine huius spacij ponebat aliquid qō erat premium cursus: vt equus vel purpureus pannus: et hoc dicitur brauiū. Et licet oēs in hoc stadio currerent: vnus tamen solus accipiebat hoc brauiū. s. qui citius preueniebat. Sic in cursu spirituali: vn⁹ tantū scz perseuerans accipit brauiū: qa qui perseuerauerit vsq; in finem: hic saluus erit. c ¶ Sic currite.) scilicet per bona opera. d ¶ At comp.). i. brauium eternū. e ¶ Omnis eīm qui in ago.) .i. in pugna. f ¶ Contendit.) cū aduersario. g ¶ Ab oībus se abstinet.) scz q̄ impediūt ipsum p assecutiōe victorie. h ¶ Et illi quidem vt corrup. co acci. nos autez incorrup.) Ly. q. d. si hoc faciunt pro tali pcio: multoma gis debemus hoc facere p eterno premio: abstinendo ab omnibus impedimētis nostre salutis etc. tādo nos in omnibus promptiuis. i ¶ Ego igit sic cur.) Boz. bonus opando. k ¶ Non q̄si in incertuz.) Ly. qa scīus paulus certus erat de beatitudine futura: p reuelationem diuinam.

NEscitis q̄ hi qui in[a] stadio currunt, omnes qui dem currunt: sed vnus[b] accipit brauium[c]. Sic currite vt[d] comprehendatis.[e] Omnis qui in agone[f] contendit[g]: ab omnibus se abstinet, & illi[h] quidem vt corruptibilem coronā accipiant: nos autem incorruptā[i]. Ego igitur sic curro[k]: non quasi in incertum[l]. sic pugno[m] non quasi aerem verberans, sed[n] castigo corpus meum[o]: & in seruitutem redigo[p]. ne forte cum alijs predicauerim[q] ipse reprobus efficiar[r]. Nolo enim vos ignorare fratres[s]: quoniam patres nostri omnes[t] sub nube fuerunt, & omnes mare[v] transierunt & omnes in moyse baptisati sunt, in nube & in mari. Et[x] omnes eandem escam spiritalem manducauerunt[y]: & omnes eundem potum

l ¶ Sic pugno.) scz cōtra tentationem. m ¶ Non quasi aerem verberans.) id est nō inaniter sicut ille qui aerez percutit pro hoste. n ¶ Sed castigo corp⁹ meū.) Boz. id ē motus carnis illicitos reprimo. o ¶ Et in seruitutem redigo.) .s. per opationez boni. p ¶ Ne forte cū alijs predicauerim.) Ly. scz inducēdo eos ad opa pfectiōis. q ¶ Ipe reprobus efficiar.) Boz. a deo reprobatus: qō turpe esset. r. ¶ Nolo eīm vos ignorare frēs) Ly. sed diligenter attendere. s ¶ Qm̄ patres nr̄i oēs) tā boni q̄ mali. t ¶ Sub nube fuerūt) scz eos protegente ab estu de die in diē. v. ¶ Et oēs mare trāsie. et omnes in moyse bap. sunt in nube et in mari.) Ly. .i. signuz baptismatis receperūt: q: transitus iste maris et protectio nubis: figura fuit baptismatis. x ¶ Et oēs eandem escam spiritalem manducauerunt.) Ly. .i. manna que dicit esca spiritalis: q: nō virtute nature: sed virtute diuine potētie fuit data de celo. Et etiā fuit figura eucharistie: que spūalez hominē nu-

Postilla

F

Ante initium illius epistole scribit sctūs paulus dicens. Ipse i enī sathanas transfigurat se in angelū lucis. Non est ergo magnū si ministri eī transfigurenē velut ministri iustitie. Tūc sequit epla hodierna. Et pūs epla et euangeliū hodiernū in hoc cōcordant: q euāgeliū dicit de seminatore q exijt seminare semē suū: sic etiā epla dicit de p̄dicatore. s. sctō paulo: q semē vbi dei seminauit p totū mundū. Sicut ptz in collecta de sctō paulo Deꝰ q̄ vniuersū mundū bti pauli p̄dicatiōe docuisti: da nob̄ qūs vt cuiꝰ natalicia colimus: eiꝰ apud te p̄cinia sentiamꝰ. Frēs: libēter suffertis insi. ꝛc. Pro intellectu illiꝰ notādū est: q tpe aplōꝝ erāt quidā pseudo aplī: q̄ gl̄iabanē iactabāt se esse iudeos: natiōe ō semie abrae descēdisse. Et hoc faciebāt: vt p hoc in maiori authoritate habērē tur: et eos falsę doctrie magz crederēt: et la borabāt Corinthios a libertate euāgelij reducere ad obs̄uātias legz mosaice. Et ipsi corinthij sufferebāt eos et eis bñficiebāt: et eos aplo p̄ferebāt: mūs reputātes aplm q̄ illos. Et de hoc aplus eos reprehēdit in hac epla: et oñdit quō habeat maiorē materiam gloriandi q̄ isti si expediat. Et in p̄ti epla enūerat aplus plurima martyria sua: et bñficia et opa bona facta p utilitate ecclie. Et etiā enūerat plurima: q̄ passus est p fide et p noīe iesu chri. Et hoc aplus faciebat: vt illoꝝ pseudo apostolorum falsitates repelleret: et maiorē fructū faceret ad ōi laudē et fidelium salutē: propter qō sua gl̄iatio erat p̄tuosa: illoꝝ aūt vitiosa: vñ dicit. Fratres. Vin. i. vos fratres corinthij.

a ¶ Libēter sufferetis.) i. sustinetis patienter. b ¶ Insipientes i. falsos aplos de falsis falsę gloriātes quod ꝑpriꝰ est insipientiū. c ¶ Cū sitis ipsi) id est esse debeatis. d ¶ Sapientes) q̄ talibus falsis aplis et seductoribus nō creditis. e ¶ Sustinetis enī si q̄s) Vy. pseudo aplōrū. f ¶ Vos) falsi libertate chri et euāgelij. g ¶ In seruitutē redigit) i. in obseruātiā legis: volebāt enī eos subiicere fruituti legis dicētes debere seruare legalia cum euāgelio. h ¶ Si q̄s deuorat) Vy. q: de bonis corinthioꝝ laute viuebant. i ¶ Si q̄s accipit) bōa vra decipiēdo vos falsis et mēdacib̄ vbis. k ¶ Si q̄s extollit.) q: pseudo aplī iactabāt se sup corinthios dicētes se filios abrae. Corinthios aūt filios gētiliū idolatrie debitoꝝ et incircūcisoꝝ. l ¶ Si q̄s in faciē vos cedit.) Glo. i. in p̄tia vos vituperādo. s. vob̄ gen̄ q̄ sitz gētiles. vñ Amb. In faciē cedit cui iniuria irrogatur. m ¶ Secōm ignoīa.) Vor. q̄ vob̄ obijciūt q̄dā iudei de semie abrae se iactātes: et vos spernēres tanq̄ ignobiles sitz. n ¶ Quasi nos infir. fueri. (in hac pte) i. im otētes gl̄ari de gnīs nobilitate: sed nō sum̄. o ¶ In q̄ q̄s audet, in insipiētia dico, Vor. q: insipiētiā etiam

[1] Libenter suffertis insipientes cum sitis ipsi. ꝛc. Ante initium illius epistole scribit sctūs paulus dicens. Ipse enī sathanas transfigurat se in angelū lucis. Non est ergo magnū si ministri eī transfigurenē velut ministri iustitie. Tūc sequit epla hodierna. Et pūs epla et euangeliū hodiernū in hoc cōcordant: q euāgeliū dicit de seminatore q exijt seminare semē suū: sic etiā epla dicit de p̄dicatore. s. sctō paulo: q semē vbi dei seminauit p totū mundū. Sicut ptz in collecta de sctō paulo Deꝰ q̄ vniuersū mundū bti pauli p̄dicatiōe docuisti: da nob̄ qūs vt cuiꝰ natalicia colimus: eiꝰ apud te p̄cinia sentiamꝰ. Frēs: libēter suffertis insi. ꝛc. Pro intellectu illiꝰ notādū est: q tpe aplōꝝ erāt quidā pseudo aplī: q̄ gl̄iabanē iactabāt se esse iudeos: natiōe ō semie abrae descēdisse. Et hoc faciebāt: vt p hoc in maiori authoritate habērē tur: et eos falsę doctrie magz crederēt: et laborabāt Corinthios a libertate euāgelij reducere ad obs̄uātias legz mosaice. Et ipsi corinthij sufferebāt eos et eis bñficiebāt: et eos aplo p̄ferebāt: mūs reputātes aplm q̄ illos. Et de hoc aplus eos reprehēdit in hac epla: et oñdit quō habeat maiorē materiam

[a] Libenter[b] suffertis in

[c] sipientes: cum sitis ipsi[d] sapientes[e]. Sustinetis[f] enī si quis vos[g] in seruitutem redigit[h]: si quis deuorat[i]: si quis accipit[k], si quis extollitur[l]: si quis in faciem vos cedit[m]. Secūndū ignobilitatem dico[n], quasi nos infirmi fuerimus in hac parte[o]. In quo quis audet in insipientia dico[p]: audeo & ego. Hebrei[q] sunt[r] & ego[s]. Israelite sunt & ego[t].

[1] spiritalem bibērunt[3]. Bibebant autem de spiritali[a] consequente eos petra[b], petra autem erat christus.

¶ Dominica in Sexagesima: ij. ad Corinth. xi. d: circa medium.

(a) ¶ Et oīes eīdem potū spirales (biberunt) s. aquā de petra eductam p̄trute divina: quando moyses bis pcussit petram. (b) ¶ Bibebāt aūt de spirituali). i. potū datū p̄trute chri: q̄ figurabat aquā grē p christū dandā. (c) ¶ Cōsequente eos petra) Vor. aque vbiq̄ seq̄bāt eos. (d) ¶ Petra aūt erat chs.) Vin. non in re sed in figura. de petra fluxit sanguis ꝛ aq̄: per aptionē lateris chri in die parasceues.

seipm iactare et laudare. p ¶ Iudeo ꝛ ego) i. audere possum et ego. q ¶ Hebrei sunt) Ly i de ligua ꝛ natiõe hebraice gliant. r Et ego) i. sum sicut et ipsi sunt. s ¶ Israelite sũt) i. gliant ꝙ de pñarcha iacob descenderint.

t ¶ Et ego) sliter. v ¶ Semen abrae sunt Ly. cui⁹ semini facte⁹ sunt repromissiões. x ¶ Et ego) i. sum de eodẽ gñe: et ideo de omnibus istis possuꝫ gloriari. y ¶ Ministri chri sunt. i. dicunt se esse ministros christi. l z ¶ Et ego. s. sum silr. a ¶ Ut mi. sa. di.) q̃ nõ est hois sapiẽtis seipm laudare: et p hoc oñdit se coactũ in laudẽ suaꝫ prupisse b ¶ Plus ego). s. sum minister chri q̃ ipse: hoc patꝫ ex eo: ꝙ plura passus sum ppter mĩsteriuꝫ chri. Tũc enũerat di. c ¶ In labori. plur q̃ ipse. d ¶ In carce. abun.) Ly. ppter pdicationẽ euãgelii. e ¶ In pla. su. mo) i. vltra mẽsurã aliorum. f ¶ In mor. ri.) i. in periculꝫ mortis fui. g ¶ A iu. qn.). i. q̃nq̃ vicibus. h ¶ Quadra). s. p cussiões vl plagas. i ¶ Una mi.) hoc ẽ. xxxix k ¶ Accepi) pceptũ erã erat in lege. Si eũ q̃ peccauerat dignũ videret: plagis psterneret eũ añ se: ꝛ eoꝝ se facerẽt: ꝛberari ꝛ p mẽsura pcĩ erat et mod⁹ plagarũ ꝛata dũtaxat: vt q̃dragenariũ nũeꝝ nõ excederent. Ne igit̃ imiseri eo: des viderent: subtrahebãt mĩ⁹ q̃ pote. xxxix. s. vnã plagã. l ¶ Ter virgis cesus sum) s. hoc a gẽtilib⁹ passus est. m ¶ Semel lapidat⁹ sum) a iudeis vñ Lapidates putauerũt eũ extra ciuitat̃ estimates eũ motuũ esse. n ¶ Ter naufragiũ feci) i. pculo. o ¶ Nocte ꝛ die ꝛc.) Ly s ad diuersas partes terre ꝛ insulas nauigãdo: ꝙ pter pdicationẽ euangelii. Alij exponũt dicentes: ꝙ naufragiũ passus ste tit. i. b aq p diẽ ꝛ nocte ꝛ vtr dei ipm pregente. p ¶ Iteri sepe) pter pdicationem euange. q ¶ Periculis) Ly. i. hyeme inundantiũ: et sic sunt magna pcula in trãsitu aquarũ. r ¶ Periculis diabolo eos cõcitãte ꝙtra pau. vt pdicatio xpi dei: ꝛ salus aiarũ impe direc. s ¶ Periculis ex gñe) supple meo. i. iudeis volentib⁹ paulũ occidere: iõ q̃ lege eoꝝ destruebat: ad chrm se cõuertit. t ¶ Periculis ex gẽti Ly. gẽtib⁹ motẽ ei⁹ q̃rẽtib⁹: q̃ cõtra idolatriã pdicabat: ꝛ sic nec inter suos nec inter alienos securus fuerat. v ¶ Periculis ci.) Ly. supra ꝛ motꝫ contra me. x ¶ Periculis so.) Ly. i. a bestijs occurrẽtib⁹. y ¶ Periculis in ma.) i. a piratꝫ et naufragijs. z ¶ Periculis in fal. fra.) Ly. q̃ est periculosius q̃ nulla pestꝫ efficatioꝝ ad nocẽdũ: ꝙ familiarꝫ inimicꝰ. a ¶ In la.) sup manuali. b ¶ Et erũna) i. in pauptate. c ¶ In vi. mul.) pter laborẽ manualẽ ꝛ etiã ozẽ d ¶ In fa. ꝛ si. in ieiu. mul. i. fri: ꝛ nudi.) q̃ nõ habebat q̃nq̃ sufficiẽtẽ victũ ꝛ amictũ e ¶ Preter

ñ.q̄ ꝛc.) Ly. ꝓter illa mala tā enūerata q̄ me exteri⁹ affligūt: sunt alia q̄ affligūt me ireri⁹ f ¶ Instā. mea quoti. Bo. q̄ nec vna hora remittit. g ¶ Solliciꝫ. om. ec.) Ly. icūbebat em̄ sibi q̄tidie regimē eccliaꝝ i magna affectiõe mētꝫ iõo subdit

h. ¶ Quis infir.) Ly. in fide et moribus.

i ¶ Et ego nõ infir.) dolẽs ō malo ei⁹ q. d. null⁹ k ¶ Quis scā.) Ly. s. rues i petꝫ exemplo alterius.

l ¶ Et ego non vror.) p cõpassionẽ q. d null⁹, m ¶ Si p q̄ n ¶ Gliari opor.) q̄ oportebat paulu⁹ sic facere ad repellẽdã iactãtiã: t superbiã pseudo apostoloꝝ. a

o ¶ Que infir. mee sunt) Ly. i. q̄ ptinent ad infirmitatẽ meã. p ¶ Gliabor.) hoc ōt ꝫ falsos aplos: q̄ de nobilitate gñis gliabant. q ¶ De⁹ t pr̄. ꝛc.) nũc hic ꝓfert̄ inter enūerat mala q̄ euasit. Dñs em̄ ꝓgeret ad damascũ p sequendũ chr̄ianos: m miraculose fuit ꝺuersus: t p⁹ modũ itrauit synagogã: t ꝓfãdebat iudeos q̄ habitabãt damasci. Pro

Act. 9.

pter q̄ suaserũt ꝑpo sito ciuitatꝫ: vt caperẽ t occiderẽ: vt hr̄ Act. ix. Ergo ōt. r ¶ Damasci ꝑpo. ꝛc.) i. custodire fecit p hoies armatos. s ¶ Ut me cõp. (Ly. vt traderer iudeis ad occidẽduꝫ. t ¶ Et p fenestrã in sporta dimiss⁹ sum p murũ) i. a chr̄ianis. v ¶ Et sic effu. man⁹ ei⁹) Si p q̄. r ¶ Gliari oportet.) me cõmẽdãdo ꝓpter pseudo aplos. v ¶ Non expe. q̄ dẽ) ꝓpter me: licz expediat ꝓpter vr̄az vtilitatẽ ꝫ ¶ Veniã aũt ad vi. t reue. dñi scio po.) Bo. de se tã q̄ de alio loq̄t in sui cõmẽdatione: vt viret iactãtiam. a ¶ Ju chr̄o) manẽtẽ p gr̄az: t sibi vnitũ p fidẽ t charitatẽ. b ¶ Añs. xiiij.) tot. n. anni fuerũt inter visionẽ t narrationẽ. Ex q̄ appet eũ hoc enarrare nõ ex iactãtia: sꝫ ex necessitate ꝓpẽ vtilitatẽ. c ¶ Sine i cor. (Bo. s. manẽte anima. d ¶ Sine extra cor.) assumptꝰ e ¶ Nescio: ꝯs scit rap. hmõi vsqꝫ. ꝛc. i. empyreũ: Credit rapt⁹ iste fuisse in sua ꝙuersione: q̄n fuerat trib⁹ dieb⁹ et tribus noctib⁹ nec comedẽs nec bibẽs. f ¶ Et scio. ꝛc.) Glo. in eaꝫ trãq̄litatẽ q̄ fruũt sc̃li: qui sunt in celesti hierlm. g ¶ Et audiuit) id est ꝓcepit. h ¶ Arcana ver.) de dei eẽntia i ¶ Que nõ lꝭ). i. nõ est possibile. k ¶ Loi loq̄.) .i. verbis explicari. l ¶ Pro hmõi) .s. visiõib⁹ m ¶ Gliabor: t recte n ¶ Pro me aũt nihil) Ly. i. q̄ me nullã habeo materiã gliãdi o ¶ Nisi in infirmitatib⁹ meis.) i. tribulatiõib⁹ meis ꝯs patior q̄ sue glorie acq̄rende. p ¶ Naz etsi volo gliari. Ly. de donis mihi a deo datꝫ. (q̄: hoc nõ facio inaniter t sine causa. r ¶ Veritatẽ em̄ dicã: ꝓco aũt.) Ly. i. ꝓce me laudo s ¶ Ne ꝯs existiet me). i gliari inaniter. t ¶ Supra id q̄ videt in me). i. in ꝙuersatiõe mea. v ¶ Aut audit aliq̄d ex me) i in doctria mea. Ostẽdã em̄ dõa dei latebãt in aplos: q̄ nõ manifestabat: nisi ꝓput t q̄ntũ ad dei gliam et fideliũ salutẽ expediebat. x ¶ Et ne magnitudo reuelationum) Ly. diuinar. y ¶ Extollat me.) in superbiã. z. ¶ Dat⁹ est mihi stimu

car. mee.) Gor. i. tētatio libidinis. a ¶ Angel⁹ sathane.) i. angel⁹ malignus missus a sathan: ad meaz subuersionē. b ¶ Qui me collaphisēt.) i. me affligat. c ¶ Propter qō ter dñm rogaui vt discederet a me. Et dixit mihi. Sufficit tibi gra mea. Ly. q. d nō ē tibi necessariū vel vtile: q a te discedat tēptatio carnis. d ¶ Nā virt⁹ in infirmitate pficit) Gor. q: dū certat & vincit roborat & augetur. e ¶ Libēter em gla bor in infirmitatib⁹ meis) Gor. Non in vna tm: sed in pluribus. f ¶ Vt inhabitet in me virtus chri) .i. gra in me cōsummetur & perficiatur.

SI linguis hominū. &c. Ante initiū illi⁹ eple scribit scūs paulus di. Si qd patitur vnuz membruz: cōpatiunt oīa mēbra: si gliat vnū membrū: cōgaudēt oīa mēbra. Tunc sequtur epla hodier. Fratres. Si linguis hominuz loqr. Apls in hac epla marime in cōmēdat charitatez ad dei & prīmi. Ūñ epi stola et euāgeliū cō cordant: q: euangelium dicit de passiōe christi: quomodo est traditus illusus: cōsputus: flagellatus: crucifixus: in q̄bus omnibus nobis ostēdit suā maximā charitatē. Ūñ dicit. Maiorē charitatē nemo habz: q̄ vt animā suā ponat qs p amicis suis. Similiter in epistola hodierna apls paul⁹: ostendit nobis vtilitatē charitatz di. a ¶ Si linguis hominū loquar) Gor. i. omniū hoim p dona linguaz. b ¶ Et angelorz.) s. q̄ō pl⁹ est. c ¶ Charitatē aūt nō hab. factus sum velut es sonans) scz. alijs seruiēs et seipsum destruēs. d ¶ Aut cymbalū tinniēs. scz alios delectās et seipm ꝯsumēs. e ¶ Et si habuero pphe. Gor. qua occulta ḡiuina manifestant & reuelant. f ¶ Et nouerim mysteria oīa) .i. occulta veteris et noui testamenti. g ¶ Et omnē sciētia scz diuinaz & humanā. h ¶ Et si habuero omnē fidē) scz tā pfectā. i ¶ Ita vt mōtes transferat) Grute fiōi ō loco ad locum. k ¶ Charitatez aūt nō habuero: nihil sum) Ly. q̄tum ad esse gratie. l ¶ Et si distribuero) Gor. i. pluribus diuisero. m ¶ In cibos pauperū) non in conuiuia diuitum. n ¶ Omnes facultates meas) non alie q̄rinas. o ¶ Et si trādidero corpus meū) Gorra. volūtarie ad martyriū. p ¶ Ita vt ardeam) id est cōburar: sicut et beat⁹ Laurentius: q̄ō est acerbissimū martyriū. q ¶ Charitatem autem non habuero: nihil mihi pdest) ad vitam eternā. r ¶ Charitas patiens est. Lyra. id est facit paciētem in malis sustinendis. s ¶ Benigna est). i. facit benignū in bonis operandis. t ¶ Charitas nō emulatur) i. nō inuidet. v ¶ Non agit perperā). i. puerse. s impediendo bona ne fiant. x ¶ Nō inflatur) cōtra primum etiam si prosperē succedat sibi. y ¶ Nō est ambitiosa) i. alijs nō vult pponi. z ¶ Non querit q̄ sua sunt) tm: sed etiā q̄ alioz̄ sunt.

v videt in me, aut audit aliquid ex
x me, & ne magnitudo reuelationū
y extollat me: datus est mihi stimu
z lus carnis mee: angelus sathane q
a me collaphisēt. Propter q̄ ter dñm
b rogaui vt discederet a me. Et dixit
c mihi: sufficit tibi gratia mea. Nam
d virtus in infirmitate perficit. Libē
e ter igitur gloriabor in infirmitatibus
f meis: vt inhabitet in me virtus
christi. ¶ Dominica in. L. I. Co
rinth. iñ. a. in principio.

SI linguis hominū lo
a quar & angelorū, charitatem
b aūt nō habeā: factus sum velut æs
c sonans, aut cymbalū tinniēs. Et
d si habuero prophetiā, & nouerim
e mysteria oīa, & omnē sciētiā: &
f habuero omnē fidē, ita vt montes
g trāsferā: charitatē aūt nō habuero
h nihil sum. Et si distribuero in
i cibos paupm oēs facultates meas:
k & si tradidero corpus meū, ita vt
l ardeā, charitatē aūt non habuero:
m nihil mihi pdest. Charitas patiēs
n est. c ¶ Charitatē aūt nō hab. factus sum
velut es sonans) scz. alijs seruiēs et seipsum
destruēs. d ¶ Aut cym. tin. scz alios delectās et seipm ꝯsumēs. e ¶ Et si ha. pphe.
Gor. qua occulta ḡiuina manifestant & reuelant. f ¶ Et nouerim mysteria oīa)
.i. occulta veteris et noui testamenti.
g ¶ Et omnē sciē
tiā scz diuinaz & hu
manā. h ¶ Et si ha
buero omnē fidē) scz
tā pfectā. i ¶ Ita
vt mōtes transferat)
Grute fiōi ō loco ad
locum. k ¶ Charitatez aūt nō habue
ro: nihil sum) Ly. q̄
tum ad esse gratie.
l ¶ Et si distribue
ro) Gor. i. pluribus
diuisero. m ¶ In ci
bos pauperū) non in
conuiuia diuitum.
n ¶ Omnes facul
tates meas) non alie q̄ri
nas. o ¶ Et si trā
didero corpus meū)
Gorra. volūtarie ad
martyriū. p ¶ Ita
vt ardeam) id est cō
burar: sicut et beat⁹
Laurentius: q̄ō est
acerbissimū marty
riū. q ¶ Charita
tem autem non ha
buero: nihil mihi p
dest) ad vitam eter
nā. r ¶ Charitas
patiens est. Lyra. id
est facit paciētem in
malis sustinendis. s ¶ Benigna est). i. fa
cit benignū in bonis operandis. t ¶ Cha
ritas nō emulatur) i. nō inuidet. v ¶ Non
agit perperā). i. puerse. s impediendo bona
ne fiant. x ¶ Nō inflatur) cōtra primum
etiam si prosperē succedat sibi. y ¶ Nō est
ambitiosa) i. alijs nō vult pponi. z ¶ Non
querit q̄ sua sunt) tm: sed etiā q̄ alioz̄ sunt.

De cōse. di. 4 so. illō pla ne. II. q. 3. c.

procurat. a ¶ Non irritat.) Bo. i. nō prouocat ad ira vel vindictā: ꝓpter iniurias sibi illatas. b ¶ Non cogitat malū). i. nō permittit hominez cogitare: qualiter perficiat malū in opere. c ¶ Non gaudet sup iniquitate) Bo. sed potiꝰ dolet: si videt aliquē peccare d ¶ Cōgaudet aūt ꝟitati). i. ꝟitatꝫ. e ¶ Omnia sustinet.) Ly. infirmitates primi supportando. f ¶ Omnia credit). s. que diuinitus sunt tradita. g ¶ Omnia sperat) scz diuina promissa. h ¶ Omnia sustinet Ly. p lōganimitatē patiēt expectando ꝓmissa. i ¶ Charitas nūqꝫ excidit) nec in hoc seculo nec in futuro: sed potiꝰ augmētabit. k ¶ Siue prophetie). s. futuro rū. l ¶ Euacuabūtur.) in futuro: quia oīa erant p̄sentia. m ¶ Siue lingue cessabunt). s. in futuro: quādo nō erunt diuerse lingue sicut iā sed oēs vna et eadem lingua laudabunt deū. n ¶ Siue scientia). s. acquisita. o ¶ Destruetur) quantū ad actū ratiocinādi. p ¶ Ex parte cognoscim⁹) Bo. i. imperfecte cognoscimus: deū ꝓpter imperfectionē intellectꝰ et tenebrositatē p̄tis statꝰ. q ¶ Et ex parte ꝓphetamus) i. impfecte futura p̄dicimus. r ¶ Cū aūt venerit quod perfectū est) id est futura beatitudo. s ¶ Euacuabitur qđ ex parte est) id est qđ imperfectum est. s. scientia: ꝓphetia et fides. Et iā dicta apostolus declarat per simile: de statu pueri li imperfecto: qui cessat aduenien-

est[s], benigna, [t]. Charitas nō emulat[v]: nō agit ꝓperā[x]: nō inflat[y]: nō ē ambitiosa, nō querit[z] q̄ sua sūt[a] nō irritat[b]: nō cogitat malū, [c]non gaudet sup iniquitate, [d]cōgaudet aūt ē veritati omnia[e] suffert, [f]oīa credit[g] oīa sperat[h], oīa sustinet, [i]charitas nūq̄ excidit. [k]Siue ꝓphetie [l]euacuabunt, siue [m]lingue cessabūt, [n]siue scientia [o]destruet. [p]Ex parte em̄ cognoscimus, [q]& ex pte ꝓphetamus, [r]Cū aūt venerit qđ perfectum est euacuabit[s] qđ ex parte est. [t]Cū essem paruulus, [v]loquebar vt paruulus: sapiebā[x] vt puul[y] cogitabā vt paruulus, [z]cū aūt factus sum vir, [a]euacuaui quę erāt paruuli, [b]Videmus nunc [c]per speculum in enigmate, [d]tunc autem [e]facie ad faciem, nūc [f]cognoscō [g]ex parte, [h]tunc aūt [i]cognoscam sicut & [k]cognitus sum. [l]Nunc aūt [m]manet fides [n]spes [o]charitas tria [p]hec, maior aūt horum est charitas, ¶ Dominica prima in quadragesima. ij Corinth. vi. a.

te statu virili perfecto: ergo dicit. t ¶ Cū essem paruulus) scilicet etate. v ¶ Loquebar vt paruulus) impfecte more pueri balbutiētis. x ¶ Sapiebā vt paruulus). s. res humanas. y ¶ Cogitabā vt puulus). s. vana t iutilia z ¶ Cū autē factus suz vir) Bo. perfecte etatꝫ. a ¶ Euacuaui ea q̄ sunt paruuli. (Vincē. s. in loquēdō: cogitando: sapiendo. b ¶ Videm⁹ nūc). i. p̄ti deū c ¶ Per speculū in enigmate) i. obscure hoc est per creaturas: qa in magnitudine potētiam: in pulchritudine sapientiaz: in vtilitate bonitatem. d ¶ Tunc aūt). i. in futura beatitudine. e ¶ Facie ad faciē) Ly. id est clare t nude videbimus diuinā essentiā f ¶ Nūc cognosco.). s. deum. g ¶ Ex parte) i. imperfecte et obscure. h ¶ Tūc aūt). i. in futuro. i ¶ Cognoscam) pfecte et p̄sentialiter deum. k ¶ Sicut et cognitus sum) id est p̄uisius cognoscere. l ¶ Nunc autē) id est in tempore vite. m ¶ Manet fides) in rōnali. n ¶ Spes) in irascibili. o ¶ Et charitas) in concupiscibili. p ¶ Tria hec. Maior autem horum est charitas.) Bo. ra. Quia ceteris decedentibus permanebit.

Hortamur vos: tc. Aūt initiū illius epi stole scribit. s. pau. di. Oēs nos manifestari oportet ante tribunal christi: vt referat vnusquisq; ꝓpria corpis: prout gessit siue bonū siue malū. Tunc postmodū sequit epla hoꝝ. Et in p̄ti epla hortat nos apli

HOrtamur[a] vos: ne[b] in uacuũ gratiam dei recipiatis[c]. Ait em̃[d]. Tẽpore accepto[c] exaudiui te[f]: & in die salutis[g] adiuui te[h] ecce nũc tẽpus acceptabile, [i]ecce nũc dies salutis[k]. Nemini dãtes vllã offensionẽ[l]: vt non[m] vituperet[n] ministeriũ nostrum: sed[o] in oĩbus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros[p]: in multa patientia[q]: in tribulationibus[r] in necessitatibus[s] in angustijs[t]: in plagis[v]: in carceribus[x]: in seditiõibus[y]: in laboribus[z]: in vigilijs in ieunijs in castitate[a] in scientia[b] in longanimitate[c] in suauitate in spiritu sancto[d] in charitate nõ ficta[e] in verbo veritatis[f] in virtute dei[g]. Per arma iustitie[h] a dextris[i] & a sinistris, [k]per gloriã & ignobilitatem[l]: per infamiam & bonam famam[m]: vt seductores[n] & veraces[o]: sicut qui ignoti[p] & cogniti[q]. Qua si morientes[r] & ecce viuimus[s] vt castigati[t]: & nõ mortificati[v]: quasi tristes: semper[x] autẽ gaudentes[y] sicut pauperes[z] multos aũt locupletantes[a]: tãq̃ nihil habentes[b] & omnia possidentes[c].

a ad gr̃e habite exercitationez di, a ¶ Frẽs hortor vos.) Vincẽ. ad monitionẽ charitatiuã inducẽdo. b ¶ Ne in gra. dei re.) Vin. gr̃a inuacuũ recipit: qñ hõ post pctõz dimissionem nõ se exercet in bõis opibus. c ¶ Ait em̃) dñs. d ¶ Tpe accep.) Ly. i. tpe noue legis: qđ est tps gr̃e. e ¶ Exau. te.) .s. orãte p peccatz. f ¶ Et in die sa.) in qua põt hõ salute suaz opari. g ¶ Ad iuui te.) Ly. s. opera tua pficiẽdo. h ¶ Ecce nũc tẽ. ac.). Vin. ad merẽdũ. i ¶ Ecce nũc d. sa.) ẽtũ ad ꝓmiũ consequendũ: qa nunc statim post obitũ salus dat fidelibꝫ: sed in ve. te. differebat. vnde. Hodie mecũ eris in paradiso. k ¶ Nemi dã, vl. of.) Bon. i. neminẽ ꝙbo vel facto scãdalizantes. l ¶ Vt nõ). scilicet per vos. m ¶ Vituperetur mi. nostrũ) Ly. qa mala subditorũ redũdant in vituperiũ platoꝝ. n ¶ Sed in oĩbus etc. mi.) .s. ipsi christo nos cõformãdo q̃ntũ possum. o ¶ In mul. pa.) Bon. s. cordis: oris et operis. p ¶ In tri.) multiplicibꝫ. q ¶ In nece.) .s. victus et vestitus. r ¶ In angu:) .i. curis. s ¶ In pla.) .i. in verberibus corporis. t ¶ In carce.) Lyra: ne possum. ad ꝑdicandũ discurrere. v ¶ In sed.) .i. commotionibus populi cõtra se. x ¶ In labo. .s. manuũ. y ¶ In vigi. in ieiu. in castitate) .s. mentis et corpis. z ¶ In sciẽtia) .s. scripturarum. a ¶ In lõganimi.) .s. expectatione premij. b ¶ In suaui. in spũsancto) Ly. qui facit hominẽ dulcem et suauẽ: primo verbo et facto. c ¶ In cha. nõ ficta) .i. non simulata contra hypocritas. d ¶ In verbo ve.) .s. loquendo cũ primo. e ¶ In virtu. dei) .i. in deo nõ in nobis sperãdo et cõfidendo. f ¶ Per arma iustitie) nos ꝓtegẽtia. g ¶ A dextris) Lyra. id est nõ in ꝓsperis p superbiaz eleuemur. h ¶ Et asini.) ideſt ne in aduersis deficiamur. i ¶ Per gloriam et ignobilitatẽ.) Lyra. aliquãdo apli reputati fuerũt gloriosi: et ecõuerso aliqñ infames reputati fuerunt vt viles et abiecti: sicut patet in legẽdis apl̃oz et aliorũ sanctoz. k ¶ Per infamiã et bonam fa.) Ly. qa ab alijs qbꝫ dicebant seductores. Ab alijs vero dicebãtur apli veritatis ꝓdicatores. l ¶ Vt seducto.) scz reputati in estimatiõe malorum hominũ: quia christus q est veritas dictus est seductor. m ¶ Et veraces.) apud deũ. n ¶ Sicut q ignoti) Lyra. i reprobati a malis. o ¶ Et cogniti) id est approbati a bõis p ¶ Quasi mori.) .i. piculis expositi. q ¶ Et ecce vi.) .s. deo p fidem et gratiã. r ¶ Vt castigati.) Bonra. flagellis et pressuris: vt cessaremus a ꝓdicatione. s ¶ Et nõ mortificati) .s. desist do ꝓdicatiõe vl̃ moriẽdo corpaliter t ¶ Quasi tri.) .s. reputati. v ¶ Semper aũt gau.) veraciter in dño. x ¶ Sicut egen.) .i. medici et pauperes. y ¶ Multos aũt lo .s. in diuitijs spũalibꝫ z ¶ Tãq̃ ni ha. Ly. .s. apli

Postilla

Ppter chm oia tpalia reliquerūt. a ¶ Et omia posti.). s. nō solū spūalia sed etiaz tpalia: qa timentibus deum nihil est difficile.

ROgamus vos et. ꝛc. Añ initiū illius eple scribit. s. pau. Oi. Cū essem⁹ apō vos et p̄dicarem⁹ vobis passuros tribulationes: sicut et factuz est. Tunc sequit epla ista q̄ scribit. s. pau. thessalonicēsib⁹. Et thessalonicenses nominantur a ciuitate thessalonica: que est metropolis in macedonia: q̄ est quedam ps grecie. Ubi notādum q epla ꝛ fuāg. cōcordāt. Nā euāg. dicit de muliere chananea: q̄ cū clamoribus petiuit a dño ihesu chro sanationē filie sue: q̄ grauiter vexabaf a demonio: fz qa clamores et petitiones nr̄as deus nō audit: nisi a mūdo corde p̄cedant: ideo apls pau. in epla hodier. ad mūdationez et sanctificationē in ducit ꝛ ōt. a ¶ Rogamus vos et ob.) Uincē. Rogare est simplr petere: sed obsecrare est cū necessitate rogare: ꝛ propter hoc addit apls. b ¶ In dño ie. vt. ꝛc.) scz a me et timotheo et syluano verbo et exemplo. c ¶ Quō vos oporteat. am.). s. pficiendo per viā mandatoz dei. d ¶ Et placere deo) Ly. caste et munde viuendo. e ¶ Sic am.) Bor. s in bonis pficiendo et pseuerando. f ¶ Vt abundetis. ma.). i. crescatis in fructibus et meritis. g ¶ Scitis enim) .i. scire debetis. h ¶ Que p̄cepta). s. euangelica. i ¶ Dederim vobis. p. do. ie.). i. de mā dato ipsius: cui simpliciter est obediendum. k ¶ Hec est enī vo. dei. Uin. s. beneplacēs. l ¶ Sctificatio vra.) i. vt sanctificemini in fructibus. m ¶ Vt abstineatz vos a fornicatione. Ly. tāq̄ a deo phibita. n ¶ Vt sciat vnusquisq̄ vestrum suum vas possidere.). i. vxorem propriam. o ¶ In sanctificatione et hoc.) Glo. vt sciat quādoq̄ etiā ab vsu illiciro abstinere locis ꝛ tpibus sacris: ꝛ etiā tpe puerperij et mēstrui. p ¶ Nō in passione desyderij.) .i. non semp satisfaciēdo desyderijs carnis q ¶ Sicut ꝛ gētes faciunt. Que ignorant deū) Uin. per verā fidez: propter qō nō debetis assimilari eis r ¶ Et ne qs supgrediat). s. q violentiā. s ¶ Neq̄ circūueniat.) q fraudulentiā. t ¶ In negotio) scz occulto. v ¶ Fratrē suū) id est p̄ximum suum. x ¶ Quoniā vindex est dñs). i. vindictaz facit. y ¶ De oib⁹ his). s. de oīi immūdicia et de oīi iniuria: ꝛ de oīi fraudulentia. z ¶ Sicut p̄ dixim⁹ vobis) i doctrina nr̄a. a ¶ Et testificati sumus) testimonio scripturaꝝ: b ¶ Non enī vocauit nos deus) Uin. q incerna inspiratione et aperta p̄dicatione. c ¶ In immūdicia). i. vt immūdicie seruiamus. d ¶ Sed in sctificatione) vt sctē viuamus: et in sctitate ei⁹ placeamus. e ¶ In christo iesu dño nostro. Uin. i. cum auxilio ꝛ adiutorio domini nostri iesu christi.

Postilla

Ogamus vos et. ꝛc. Añ initiū illius eple scribit. s. pau. Oi. Cū essem⁹ apō vos et p̄dicarem⁹ vobis passuros tribulationes: sicut et factuz est. Tunc sequit epla ista q̄ scribit. s. pau. thessalonicēsib⁹. Et thessalonicenses nominantur a ciuitate thessalonica: que est metropolis in macedonia: q̄ est quedam ps grecie. Ubi notādum q epla ꝛ fuāg. cōcordāt. Nā euāg. dicit de muliere chananea: q̄ cū clamoribus petiuit a dño iesu chro sanationē filie sue: q̄ grauiter vexabaf a demonio: fz qa clamores et petitiones nr̄as deus nō audit: nisi a mūdo corde p̄cedant: ideo apls pau. in epla hodier. ad mūdationez et sanctificationē in ducit ꝛ ōt. a ¶ Rogamus vos et ob.) Uincē. Rogare est simplr petere: sed obsecrare est cū necessitate rogare: ꝛ propter hoc addit apls. b ¶ In dño ie. vt. ꝛc.) scz a me et timotheo et syluano verbo et exemplo. c ¶ Quō vos oporteat. am.). s. pficiendo per viā mandatoz dei. d ¶ Et placere deo) Ly. caste et munde viuendo. e ¶ Sic am.) Bor. s in bonis pficiendo et pseuerando. f ¶ Vt abundetis. ma.). i. crescatis in fructibus et meritis. g ¶ Scitis enim) .i. scire debetis. h ¶ Que p̄cepta). s. euangelica. i ¶ Dederim vobis. p. do. ie.). i. de mā dato ipsius: cui simpliciter est obediendum. k ¶ Hec est enī vo. dei. Uin. s. beneplacēs. l ¶ Sctificatio vra.) i. vt sanctificemini in fructibus. m ¶ Vt abstineatz vos a fornicatione. Ly. tāq̄ a deo phibita. n ¶ Vt sciat vnusquisq̄ vestrum suum vas possidere.). i. vxorem propriam. o ¶ In sanctificatione et hoc.) Glo. vt sciat quādoq̄ etiā ab vsu illiciro abstinere locis ꝛ tpibus sacris: ꝛ etiā tpe puerperij et mēstrui. p ¶ Nō in passione desyderij.) .i. non semp satisfaciēdo desyderijs carnis q ¶ Sicut ꝛ gētes faciunt. Que ignorant deū) Uin. per verā fidez: propter qō nō debetis assimilari eis r ¶ Et ne qs supgrediat). s. q violentiā. s ¶ Neq̄ circūueniat.) q fraudulentiā. t ¶ In negotio) scz occulto. v ¶ Fratrē suū) id est p̄ximum suum. x ¶ Quoniā vindex est dñs). i. vindictaz facit. y ¶ De oib⁹ his). s. de oīi immūdicia et de oīi iniuria: ꝛ de oīi fraudulentia. z ¶ Sicut p̄ dixim⁹ vobis) i doctrina nr̄a. a ¶ Et testificati sumus) testimonio scripturaꝝ: b ¶ Non enī vocauit nos deus) Uin. q incerna inspiratione et aperta p̄dicatione. c ¶ In immūdicia). i. vt immūdicie seruiamus. d ¶ Sed in sctificatione) vt sctē viuamus: et in sctitate ei⁹ placeamus. e ¶ In christo iesu dño nostro. Uin. i. cum auxilio ꝛ adiutorio domini nostri iesu christi.

Dñica. II. in. XL. I. Thes. iij.

ROgamus[a] vos et obsecramus[b] in dño iesu, vt quē admodum accepistis a nobis[c]: quo modo vos oporteat ambulare[d] & placere deo, [e] sic ambuletis[f] vt abundetis magis[g]. Scitis enim[h] que precepta[i] dederim vobis per dominū iesum[k]. Hec est enim voluntas[l] dei sanctificatio vestra[m]: vt abstineatis vos a fornicatione, [n] vt sciat vnusquisq̄ vestrum suum vas possidere[o] in sanctificatione & honore, [p] nō in passione desyderij, [q] sicut & gentes que ignorant deum[r]. Et ne qs supergrediatur[s] neq̄ circumueniat in[t] negotio[v] fratrem suū[x]: quoniam vindex est dñs[y] de his omnibus: sicut[z] p̄diximus vobis[a] & testificati sumus[b]. Nō em vocauit nos deus in[c] immūdicia, [d] sed in sanctificationem. In[e] christo Iesu dño nostro.

egentes[y]: multos aūt locupletātes[z]: tanq̄ nihil hntes[a] & oia possidētes.

a) b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z a b c d e

illius epłe scribit. s. pau. dicens. Dis sermo mal⁹ ex ore vro nō p:ocedat: sed si qs bon⁹ est ad edificatiōem fidei: vt det gr̃am audiē tib⁹. Tūc seq̃tur pñs epła in qua apo. paul⁹ p:oponit doctrinā exemplarē: quo inducere possit nos ad declinatiōm mali t opationē boni: t pponit nob⁹ xp̃m dñm n̄m iesuz chr̃m: q: est exēplar p̃fectissimū omniū bonoz. di. a ¶ Frēs Estote imitato:es dei sicut filij chā.) mādatis eius obtēperando: qa charus filius mandatis paternalibus obtēperat Nota q̄ sum⁹ filij chari p:opter imaginē creatiōis: charioz̄es p:opter imaginē recreatiōis: charissimi p:opter imaginē glificatiōis. b ¶ Et ambu. in dilectiōe) ꝯa t reali c ¶ Sicut chr̃i stus dilexit nos) sup cere et ex corde.

d ¶ Et tradidit semetipsuz) nō alium. e ¶ P:o nob) cum adhuc inimici eram⁹ f ¶ Oblati. et hostiā deo) in cruce. g ¶ In odorē sua.) Ly. q̄ oblatio accep tissima fuit ōi: q: p:o cessit ex magna charitate. h ¶ Fornicatio) i. luxuria. i ¶ Et oīs imū.) Ly. vt p hoc includant oīa ad vitiū luxurie ptīnētia k ¶ Aut auaritia) i. imoderata cupiditas habēdi tpalia.) l ¶ Nec no.) Alin i. nō debet famari de vobis. m ¶ Sicut de. san.) i. chr̃ianos q̄ dicūt scti: q: chr̃i sanguie redēpti. n ¶ Aut tur.) Boz. q̄ fit ocul⁹ t amplexib⁹ mulier. o ¶ Aut stulti.) Alin. i. inbone stus et indecēs ꝙmo. p ¶ Aut scur.) Boz. ses verbis locosis et ad risum p:ouocātib⁹. q ¶ Que ad rē nō p:tinēt. Alin. q̄ nō est edificatiua p:imi nec vtilis loquēti. r ¶ Sed magis gr̃arūactio) sup. magis nō. ē in vob s ¶ Hoc autē scitote intell.) sacrip turas diuinas. t ¶ Oīs omis fornicator) i. luxuriosus cum soluta. v ¶ Aut imūdus) q̄ cūq; alio mō luxurios⁹. x. ¶ Aut auar⁹) Boz. i. vsurpans res alienas: t nimis diligēs ꝑpas y ¶ Nō est idolor̄ fuit⁹) qa cultū deo debitū offert auro et argēto. z ¶ Nō habet hereditatē in regno chr̃i t dei. Boz. in regno celoz: q̄ dē dei t chr̃i qa hō interior reficitur in visiōe diuinitatis: hō exterior i visione hūanitatis chr̃i a ¶ Nemo vos seducat.) Alin. i. seq:sum a ꝓfitate doctrīe chr̃i ducat. b ¶ Inanibus verbis) i. ꝓsuasiōibus deceptoz̄is. c ¶ P:opt̄ hec enī) q̄ dicta sunt t ꝓhibita. d ¶ Venit ira dei) id est vindicta. e ¶ In filios diffidētie). i. in peccatores: q̄ de salute ꝓpria diffidebāt. f ¶ Nolite ergo effici participi eoz̄) imitādo. g ¶ Eratis enī aliq̄n tene.) Ly. i. inuoluti tenebris ignoratie tpe gētilitatz. h ¶ Nūc aūt) i. post uersionē vram ad fidē chr̃i. i ¶ Lux in dño) i. lucidi facti estis p dom̄ gr̃e: q̄ illustrat intellectū in fide. k ¶ Ut filij lucis ambulate.) Ly. i. p:ocedēdo de ꝓfute in virtutem. l ¶ Fructus enim lucis) id est sancte vite: scilicet est m ¶ In omni bonitate) t: coꝛ

dium. n ¶ Et iustitia et veritate.

Dñica. III. in XL. ad Ephe. v.

Estote imitatoꝛes dei sicut filij charissimi, & ambulate in dilectiōe, sicut & chr̃i stus dilexit nos: & tradidit semetipsum pro nobis, oblationem & hostiam deo in odorē suauitatis. Fornicatio aūt & omnis immunditia: aut auaritia nec nominetur in vobis: sicut decet sanctos: aut turpitudo: aut stultiloquium: aut scurrilitas, quę ad rem non pertinēt: sed magis gratiarūactio. Hoc aūt scitote intelligētes, q̄ oīs fornicator: aut immundus: aut auarus quod est idolorū seruitus: nō habet hereditatē in regno chr̃isti & dei. Nemo em̄ vos seducat inanibus verbis: propter hęc enim venit ira dei in filios diffidentie: nolite ergo effici participes eorum. Eratis enim aliquando tenebre: nunc autem lux in domino vt filij lucis ambulate: fructus em̄ lucis

Scriptū est em̄. &c. Ante initium illius

¶ epla scribit, s. pau. di. Emulamini aũt in bono semp: et non tm̃ cũ pñs sum apud vos filioli mei: quos iterũ parturio: donec chr̃us reformet̃ in vob. Tũc post pauca seqũtur epla hodierna. a ¶ Scriptũ est em̃, ꝛc. habuit.) Vbi notandũ q̃ nos oẽs filij dei sum⁹ per creationem: sed non oẽs per gr̃am: ꝛ qui hic in pñti filij⁹ dei p gr̃az nõ fuerit: in futuro filius glie non erit. Et sic duplices filios habet deus de quibus dicit̃ in hoc epla p typum filior̃ abrae: cũ dicit̃. Scriptũ est em̃)i. Gen. b ¶ Mñ abrã duos fuit,)Ismael ꝛ Isaac. c ¶ Unũ.) s. Ismael. d ¶ De ancilla.)scz Agar: q̃ erat ancilla Sare vxoris abrae. e ¶ Et vnus de libera) i. de vxore ppria. s. Isaac quem Sara genuit. f ¶ Sed is q̃ de ancilla id est Ismael. g ¶ Scom̃ carnem natus est) i. per modũ naturalem sicut alij homines: et sine vlla promissiõe nat⁹ est. h ¶ Qui aut̃z de libera) i. de vxore ppria. scilicet Isaac. i ¶ Per repromissionẽ). s. diuinã: qa ex promissiõe angeli Sara cõcepit: et cũ miraculo: qa pater centum annor̃ erat: et mater nonaginta annorum. k ¶ Que sunt per allegoriã dicta). i. p sensum alterũ q̃ vident verba sonare: qa iã dicta debent intelligi mystice: q; mysticũ sensum hñt. ℙro quo notandũ q̃ est q̃drupler sacre scripture sensus. Historicus q̃n factus narrat. Tropologic⁹ cũ ex his q̃ facta sunt aliq̃ faciẽda ostẽdũt. Allegoric⁹ cũ p id q̃ factũ est: aliq̃d futur̃ itelligit. Anagogic⁹ ꝑm Aug. est p q̃ de supnis ꝛ eternis tractat. Vers⁹. Lra gesta docet q̃d credas: allegoria Moral⁹ q̃d agas q̃ tẽdz anagogia l ¶ Hec sunt). i. ꝑcant. m ¶ Duo testamẽta) scz vetus ꝛ nouũ. n ¶ Unũ quidẽ). i. vet⁹ testamentũ. o ¶ Datũ in mõte syna). s. ipsi moysi: in duabus tabulis lapideis. p ¶ In seruit̃ ge⁹) sup. iudeos q̃ timore pene et ꝓmissiõe tpaliũ seruierũt ꝛ obedierũt deo: non filialiter sed seruiliter. q ¶ Que est agar) .i. q̃ ꝑcat ꝓ agar ancillã. r ¶ Syna em̃ mõs est in arabia). s. minor̃i sm̃ Haymonẽ: q̃ sua magnitudine diuersas ꝓuincias tãgit: ꝛ sua extremitate vicin⁹ ẽ terre ꝓmissiõis. s ¶ Qui cõiũct⁹ est). i. vicin⁹ est. t ¶ Et). s. terre ꝓmissiõis. v ¶ Que mãc est hierlim: ꝛ seruit cũ fi. su.) Ly. i. cũ iudeis in seruitute legis ꝛ ¶ Il. aũt hie) .i. ecclia de gẽtib⁹ cõgregata. y ¶ Que sursuz est) quo ad affectionẽ vl ispẽ celestiũ. z ¶ Libera ẽ) Vincen. in libertate euangelij posita est. Gen. 21. B Esa. a.

a ¶ Scriptũ est enim quoniam b abraam duos filios habuit c: vnum d de ancilla e: & vnum de libera f. Sed is qui de ancilla: secundum g carnem natus est. h Qui aũt de libera i: per repromissionem: k quę sunt per allegoriã dicta. l Hęc enim sunt duo m testamenta. n Vnũ quidem o datum in monte syna p in seruitute generans q quę est agar. Syna r enim mons est in arabia s: qui coniunctus est t ei quę v nũc est hierusalem, & seruit cum filijs suis. Illa x autem quę y sursum est hierusalem z libera est, a quę est mater nostra. b Scriptum est ei. c Letare sterilis q̃ non paris d: erumpe e & clama f quę non parturis g quia multi filij deserte h magis q̃ eius quę habet virum i. Nos autem fratres k secundũ

m est m in oñi bonitate & iustitia & n veritate. ¶ Dominica. IIII. in XL. ad Gallatas. iiij. c. in fine.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z a b c d

a ¶ Que ẽ mr̃ nr̃a). i. spũaliter nos gñans p baptismũ: ó q̃ b ¶ Scriptũ est) c ¶ Letare ste. q̃ nõ paris) Ly. i. ecclesia gentiũ de q̃ venit christianitas: q̃ erat sterilis ab opibus bõis añ aduentũ chr̃i. d ¶ Erũpe). s. q̃tũ ad gaudiũ intrinsecũ. e ¶ Et clama q̃tũ ad gaudiũ extrinsecũ. f ¶ Que non parturis) Hor. ad gñandũ filios chr̃o non conaris. g ¶ Quia multi filij deserte). i. de seruitute gẽtilitatis ad chr̃m cõuerse: q̃ ante erat deserta deo propter eius idolatriam.

a ꝙ ℂ Magis ꝙ eius que habet virū. s. synagoge: que in mōte synai despōsata fuit deo in susceptiōe legis: qa sicut mulier regit a viro: sic et iudei in veteri testamēto regebā tur p legem moysi. i ℂ Nos aūt frēs) s. xpiāi. k ℂ Scōm Ihac). i. ad similitudi nē ei? l ℂ Prom. s. sionis filij sumus) i. genitiuꝰ gr̄am i bap tismo m ℂ Sz quō) .i. quemadmodum. n ℂ Tunc is). i. isma hel o ℂ Qui ꝟz car nem. Nat? fuerat p sequē. eū q ꝟm spūm .i. Isaac qui ꝟm pro missionē. s. spūsecti ex matre sterili natus. est. p ℂ Ita t nūc) .i. i pñti mali psequñt bonos. q ℂ Sz ꝺd ꝺt scriptura. Ejisce ancillā). i. synagogā r ℂ Et filiū ei?) i. quē libet de synago ga. Goz. i. ad literā. Cum. a vidisset Sa ra Ismael ludentē cū filio suo Isaac: et nō placuisset ei lud? iste dixit abrae. Ejice ancillā t filiū ei?: q admonit? acqeuit ei: et eiecit Agar et Ismael. p qō figura tū fuit ꝙ synagoga cū cerimonialib? t obs uatiōib? suis: a cōsortio fideliū erat in aduē tu xpi abijciēda. s ℂ Nō em̄ heres erit fi lius ancille) Goz. i. iudeus fili? synagoge. t ℂ Cū filio liber) .i. cū xpiano filio ecclie In bonis em̄ tpalib? pmixti sunt mali cum bonis: imo qnqꝫ mali plus habēt de tpalib? sed in hereditate soli boni participant. Ūñ Abrahā filijs cōcubinaꝝ largit? est mūera: sed Isaac seruauit hereditatem. Gen. xxv. v ℂ Itaqꝫ frēs nō sum? ancille filij) Goz. i. synagoge vt fuiam? legi t fuitute legalīū su biecti. x ℂ Sed li.) .i. ecclesie militantis. y ℂ Qua liber. s. a fuitute legꝫ z ℂ Xp̄s

l isaac promissiōis filij sumus m. Sed
n quomodo tunc is o: qui secundum
o carnem natus fuerat persequeba
p tur eum, qui secundum spiritum
r ita & nunc q. Sed quid dicit scrip
s tura. Ejisce ancillam r & filiū eius s.
t v Non enim heres erit filius ancille t
cum filio libere. v Itaqꝫ fratres non
x y sumus ancille filij, sed r libere y, qua
z libertate z christus nos liberauit.

¶ Dominica in passione dñi: ad Hebreos. ix. circa medium.

a b c d e f g h i k l FRatres a christus assi
stens b pontifex c futurorum bo
norum d, peramplius e & perfectius
tabernaculum f non manu factum
id est non huius creationis g: neqꝫ p
sanguinem hircorū aut vitulorū h:
sed per propriū sanguinem i introi
uit semel k in sancta eternā redem

ptionem nos liberauit) Ly. q per suam benedictam passionem legalia euacuauit.

ARēs: Christus existens pōtifex. ꝛc. Ūñ mitius illius ep̄le scribit. s. Paulus di. Qui erat in veteri testamento tabernaculū factuꝫ p̄mū: in quo erāt cādelabra t mē sa: t ꝓpositio panū q ꝺz sctā: post ꝺm ta bernaculū: q ꝺz sctā sctōꝝ: aureū hñs tu ribulū: t arcā testa mēti circūtectā ex o pte auro: q erat vrna aurea et māna: et ẏga Aarō q frōduit t tabule testa. In p mū q̄dē tabernacu lū p Eroibāt sacer dotes sacrificioꝝ ofs ficia ꝓsumantes. In scōꝝ aūt semel i āno sol? pōtifex nō sine sā guie: quē offerret p
D
sua t ppli ignorātia: q̄ parabola est tp̄is in stantiꝫ. Tūc seqꝫ epla hoō. i q agit ō xpi sanguinis aspsiōe et sue mort̄ passiōe. Et oñdit pau. efficatiaꝝ ñice passiōis i redē ptiōeꝝ hūani gñis di cēs. a ℂ Xp̄s assi stens.). s. deo p̄ri ad interpellādū p nob. Ūñ. Aduocatū habem? apd p̄rem xp̄m ie sum: q ē ꝓpciatio p pctis nr̄is. b ℂ Pōti fex) Goz. ad hostiā p nob offerēdā t dator. c ℂ Futuroꝝ bonoꝝ) .i. gr̄e t glorie, vñ. Gr̄am t gl̄iaꝝ dabit dñs. Iste introibit ta bernaculū. i. celū. d ℂ Perāplius) .i. valde āplū: q: plures capit. i. oēs sctōs e ℂ Et q fe. taber.) Ly. q̄ fuit tabernaculū moysi: q: fuit mobile t portabile de loco ad locū: illō aūt est immobile t eternū. f ℂ Nō manu fac.). i. non huj? creatiōis. i. hūane factiōis: sed ope diuino creatū est celū. g ℂ Neqꝫ p sanguinē hircoꝝ aut vi tu.) sicut intrabat pō tifex vete. testamē. h ℂ Sed p ꝓpriū san

I. Ioh. 2 d.

Psal. 8.

Nu. 7 d.

guinē) quē p nob effudit. i ¶ Introiuit) in ascēsiōe ꝛ ¶ In sctā). i. i celo. l ¶ Eterna redēptiōe inuēta) Vñ q nō poterāt inuenīri in vete. testa. m ¶ Si enī sanguis hircorū aut thauroꝝ et cinis vitule) mixtus —ꝛ. n ¶ Aspersꝰ.) q: significat futurā passiōnē chri. o ¶ Inq̄natos sctiſi. ꝛc.) ſm legē. Dis aia q̄ tetigerit mortuū: imūda erit septē diebus. p tra vt nō licet ei ingredi tabernaculū: p q aspsionē eī aq̄ expiatiōis mūdabat: quo ad emūdatiōez carnis: q: aniam emūdare non poterat p ¶ Quāto ma. ꝛc.) supple iubentem. q ¶ Semetipsum obtulit) voluntarie. r ¶ Imma.). i. absq̄ oi pctō ¶ s Emunda.). i. pfecte mūdauit. t ¶ Cōsciētiaz nr̄am). i. nō solū carnē sed etiā animam. v ¶ Ab opib⁹ mor.) Vīn. i. a pctis mortalib⁹ q̄ dicūt opa mortua: q: auferūt vitaz gre ꝛ faciūt obnoxiū morti. et ne. r ¶ Ad ser. ꝺo vi.). i. fim⁹ apti et idonei fuitores ꝺo viuētes y ¶ Et iō) ie. chr̄s. z ¶ Noui testa. me. est) iter deū ꝛ hoiez a ¶ Ut morte inter.) Ly. i. chr̄i morte interueniēte: p q̄ nouū testamētū est ꝺfirmatū: q: passio chr̄i fuit noui testameti cōfirmatio. b ¶ In redēptio. eau) .i. trāsgressionū. c ¶ Que erāt sub ꝑori testamē.) .i. in veteri testa. q̄s p̄uaricatiōes vetus testamētum auferre non poterat: sed p chr̄i morte sunt ablate. ꝺ ¶ Repromissionem acci. eter. hereditatis.) .i. eternā hereditatē sepe p̄missaz accipiāt p efficaciā passiōis chr̄i. e ¶ Qui vocati sunt) Vīn. i. q̄ p̄destinati sunt ad eternā vitā. f ¶ In chr̄o

Hoc enī sentire in vob ꝛc. Vñ initiū illi⁹ epl̄e scribit sanctus Paul⁹. di. Implete gaudiū meū vt idē sapiatz: eandē charitatē hītes: nihil per ꝓtētionē agētes: neq̄ p inanē glīaz: sed hūilitate supiores sibi inuicē arbitrātes. Tāc seq̄t epl̄a hodi. Hoc enī sētite i vob q̄ ꝛ in chr̄o ieſu. Ubi sciēdū q̄ seq̄ns septimana maior vocat: eo q̄ mai⁹ ꝛ plīr⁹ hz officiū. Et p hoc dat intelligi: q̄ isto sacratissimo tpe: magz q̄ alijs tpib⁹ deo fuire debem⁹. Itē ꝺ scrā: q̄m i ea ip̄i iustificē q: in ea penitētes absoluūt ꝛ eccl̄ie reconciliāt. Itē ꝺ: penosa q: ꝺns nr̄ ie. chr̄us i ea laborauit penas p nobis sustinuit: et nos p suā amarā passiōez redemit. Idcirco aplus pau. in hac epl̄a hortat nos ad chr̄isti imitationē. di

¶ Dominica in Ramispalmarum
Ad Philipenses. ij. a in prin.

Hoc enim[a] sentite[b] in vobis: quod & in[c] Christo ieſu. Quicu⁹m in[c] forma dei esset, non[f] rapinam arbitratus est[g] esse se equalem deo: sed[h] semetipsum exinaniuit[i] formam serui accipiēs[k], in

a ¶ Frēs: hoc enī sē tite) Soz. i. expimēto cognoscite. b ¶ In vob) s. mēbris: q: mēbra debēt sentire dolorē capitz. c ¶ Qui fuit hūilis: hūilitatē bre debetz interi⁹ in corde: ꝛ nō solū exteri⁹ sicut hypocrite ꝺ ¶ Qui) s. chr̄s. e ¶ Cū in forma). i. vnus in essentia cum deo patre f ¶ Nō ra. ar. est) dicēdo. g ¶ Esse se eq̄lē ꝺo). s. deo p̄ri ſm diuinā naturā sicut angel⁹ lucifer: ꝛ primi parentes: q̄ ſm Augusti. voluerūt rape diuinitatē ꝛ pdiderūt fe-

licitatez. h ¶ Sed semetipm exinaniuit. i. maxie hūiliauit. i ¶ Formā sui accipiēs.) Uin. i. hū mrē assumēs in q̄ nob seruiret k ¶ In fili. hoc fac.) s. passibilis ⁊ mortalz filis alijs hoīb⁹: ⁊ alios defect⁹ nature hūane assumēdo l ¶ Et habitu). i. in cōuersatiōe. m ¶ Inuēt⁹) s. est. n ¶ Ut hō) q: inter hoīes duxit vitā cōmunem. Uin. Uenit fili⁹ hois mādueans et bibens. o ¶ Hūliauit semetipm) Ly: ad dāduz nob exem. p ¶ Factus obedi.). s. deo patri. q ¶ Usq̄ ad mortē: mor. aūt cru.) Bo⁊. q̄ erat pena latronuz. Odorte turpissima ꝺcēnem⁹ eē. r ¶ Propter q̄ ō⁹. s. pf. s ¶ Exalta. il.) Ly. i. sua rsurrectiōe ascensiōe: christus glia sui corpis ⁊ ei⁹ exaltatiōez ad celos meruit p suaz passionē t ¶ Et do. illi no. ⁊c.) Bo⁊. hoc nomē. s. ō⁹ vt. s. ille q̄ est hō dicaē ō⁹ ⁊ veraciter sit. v ¶ Ut in noie iesu oē genu flectaē ⁊c. Ly. i. oēs sibi exhibeāt reuerētiaz: angeli: hoies ⁊ demones. x ¶ Et ois lingua ꝓfiteaē). s. corpalis et spūalis. i. hūana ⁊ angelica. y ¶ Quia dn̄s nr̄ iesus chr⁹ in glia ⁊c.). Ly. q: pm deitatem est

postilla

¶ Expurgate vet⁹ fermentū vt sitis noua conspersio. ⁊c. Uin initiū illi⁹ eple scribit. s. Pau. di. Nesciz q: modicū fermētū totā massaz corrūpit. Tunc seqr epla hoꝺ. Ubi notādū: q̄ hoc tpe chr⁹ trāsuit a mortalitate ad imortalitatē ad q̄ etiā in gnali facit nos trāsire: q̄ pascha digne celebramus ⁊ digne cōcam⁹. Et ad hoc monet nos aplus in pnti epla dicens a ¶ Expurgate vet⁹ fermentū). i. corruptionē cuiuslibet pcti mortalis. Sciendū q̄ p fermentū hic apls intelligit pctm: q: sicut fermentū corpaleꝫ si diu manet in massa aīq̄ ex eo fit panis totā massaz corrūpit ⁊ imutat: faciteq̄ ipam acidaz: sic ipm pctm totā massaz gnis humani corrūpit in trāsgressiōe primi hois: ⁊ ad hoc imutat hominē ⁊ oba. Et vocatur pctm hic vet⁹ fermentum: quia facit hoies fieri siles ade: faciteq̄ dissimiles ipsi chr̄o: cui⁹ vita erat in nouitate sctitatis: ⁊ ritaz ⁊ gre. b ¶ Ut sitis). i. esse positz c ¶ Noua cōspsio). i. nūda faria ⁊ alba: aq̄ gre ꝺglutinata. Est aūt conspsio farina p aquaz ꝺglutinata sine fermēto: et ꝓcat chr̄ifideles aq̄ baptismatz ablutos in charitate ꝺglutiatos. ꝺ ¶ Sicut e. azy.). i. sicut fuistz in baptismo sine fermēto pcti puri effecti sic maneatis. q. ꝺ. Uos teneminī ad hoc: q: facti estz azymi. i. puri in baptiſ

¶ Feria. II. Pasche. Act. x. f.

l similitudinem hominū factus, & m habitu inuentus vt homo. Humiliauit semetipsum, factus obediēs vsq̄ ad mortē: mortē autem crucis. Propter qd̄ & deus exaltauit illum & donauit illi nomen quod est super omne nomen: vt in nomine iesu omne genu flectatur: celestium: terrestrium: & infernorum. Et omnis lingua confitea tur, quia dn̄us noster iesus christus in gloria est dei patris. ¶ In die sancto Pasce. I. Cor. v. b in me.

¶ Expurgate vetus fermentum, vt sitis noua conspersio sicut estis azymi, etenim pascha nostrū immolatus est christus, Itaq̄ epulemur. Non in fermento veteri: neq̄ in fermēto malicie & nequicie: sed in azymis sinceritatis & veritatis.

l ¶ Neq̄ in fermēto malitie ⁊ nequitie.) Tho. Malitia ꝺ: pctm̄ q̄ qs cōmittit in alium: nequitia in semetipm. m ¶ Sed in azimis.) Bo⁊a. i. in puritate. n ¶ Sicerit⁹.). s. ad deū. o ¶ Et ſtatz

E Poſtilla

STans Petrus in medio (ad primū. plebis. ꝛc. Alī initiū illi⁹ epīe ſcribit ſct⁹ Lucas: q̄ ſctus Petrus apl⁹us dixit. In hitate cōperi. q̄m non eſt pſona ꝛ acceptor deo⁹: ſed in oī gēte q̄ timet eū: ⁊ opat iuſticiaz acceptus eſt illi Tūc ſeq̄tur pīs epla a ¶ In dieb⁹ illis. Btās Petr⁹ i medio pleb dixit. Viri frēs vos ſcit⁊) Ly. q̄ inter iudeos habitaſt⁊ b ¶ Mō factā ē ꝙbū) Vincē. id eſt res per verbum ſignata Luc.4.g c ¶ Per vniuer. iudeā incipiēs em a galilea) ibi icep ꝛ ihūs p̄dicare. d ¶ Poſt baptiſmū) q̄ aūt nō legit publice p̄dicaſſe e ¶ Mō p̄dicauit ioannes ieſum a naza.) i. q̄ myſterium chriſti venturi ioannes p̄dicauit: vt patet in euangelijs. f ¶ Quō vnxit eū ōs) ſ. ieſum in hūana natura g ¶ Spū ſcto) .i. plenitudine gr̄e h ¶ Et ꝙtute) in opatiōe miraculorū. i ¶ Qui ptrāſiuit bñfaciēdo. ōtuz ad informationē populi. k ¶ Et ſanando) mente ⁊ corpore l ¶ Oēs oppreſſos a diabolo: q̄m deus erat cū illo) p plenitudinē gr̄e m ¶ Et nos teſtes ſum⁹ oim q̄ fecit in regiōe iudeorū et hieruſalem quē occi. ſuſpe. in li. Hūc deus ſuſ. ⁊c. fieri.) Lyra: p multa argumēta reſurrectionem ſuā declarando n ¶ Nō oīm pplo: ſz teſtibꝰ. Por. a deo) Ly. reſurrectio chriſti primo manifeſtata ē apl̄is: et exiſtentib⁹ cū ipſis: p q̄s poſtmodū cū alijs manifeſtata eſt. o ¶ Nobis q̄ man. ⁊ bi. cū illo) ad declarādā hitatē ſue reſurrectiōis. p ¶ Poſtq̄ reſurrexit a mortuis: ⁊ pcepit nobis predicare populo ⁊ teſtificari: quia ipſe eſt q̄ cōſtitut⁹ eſt a deo).ſ. p̄fe. q ¶ Judex viuoꝝ).i. q̄ viuōꝝ vita gr̄e r ¶ Et mortuorum) i. iniquoꝝ qui mortui ſūt morte culpe. Propter q̄ dicitur. Pater omne iudicium dedit filio. s ¶ Huic oēs p̄phete teſtimoniū p̄ſtāt. quaſi diceret Non ſolū ſumus teſtes eius: ſed etiā p̄phete antiq̄ diuinit⁹ inſpirati: qui prophetauerunt de chriſto. t ¶ Remiſſionē peccatorum accipere p nomen eius. vnde dicitur. Quicunq̄ invocauerit nomen domini ſaluus erit. v ¶ Omnes qui credunt in eum.) Glo. ordina. fide cū operibus.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v

STans petrus in medio plebis dixit. Viri fratres vos ſcitis quod factum eſt verbū per vniuerſam iudeam: incipiens enim a galilea poſt baptiſmum quod predicauit ioannes ieſum a nazareth, quomodo vnxit eum deus ſpiritu ſancto & virtute, qui pertranſiuit benefaciendo: & ſanā do omnes oppreſſos a diabolo: quoniam deus erat cum illo. Et nos teſtes ſumus omnium, quæ fecit in regione iudeorum & hieruſalem, quem occiderunt ſuſpendentes in ligno. Hunc deus ſuſcitauit tertia die, & dedit eum manifeſtum fieri, non omni populo, ſed teſtibus preordinatis a deo nobis qui manducauimus & bibimus cū illo poſtq̄ reſurrexit a mortuis. Et precepit nobis predicare populo & teſtificari, quia ipſe eſt qui conſtitutus eſt a deo iudex viuorum & mortuorum. Huic omnes prophete teſtimonium perhibent, remiſſionem peccatorū accipere per nomen eius omnes qui credunt in eum. ¶ Feria. III. Paſche. actt. xiij. ca. cir. me.

SUrgēs paulus et manu ſilentium indicens: ait. Viri

A bū beniamin annoꝝ q̄dragīta: ⁊ post hunc dedit illis dauid regē: de cuius semine natus est chrus saluatoꝛ: p̄dicāte Joāne añ faciē aduētus eius baptismū penitētie omi pplo israel. Cū aūt impleret Joānes cursum suū dicebat. Quē me arbitramini esse nō suȝ egoꝫ ecce venit post me: cui⁹ nō sum dignus calciamēta pedum soluere. Tunc seq̄tur epla p̄sens. Jn dieb⁹ illis. Surgēs Pau. ⁊ manu silentiū indicens. Ly. vt meli⁹ a tāta multitudine audiret ait. a Uiri frēs filij ge. abraā ⁊ q̄ i vo. ti. deū: vobis v̄bū). s. incarnatū. b Salutis hui⁹ missum est) scȝ p̄ncipaliter. Tum B q̄a iesus christus iudeis in ꝓpria ꝑsona p̄dicauit. Tuȝ q̄a in medio iudee. s. in hierusalē opatus est salutē c Qui eni habitāt hierlm.) Lyra. Ꝯtum ad vulgares. d Et p̄ncipes ei⁹ Ꝯtum ad maioꝛes. e Ignoꝛātes iesū scȝ esse christū veruȝ deū et saluatoꝛē hominū. f Et voces prophetarū: que per omne sab. legunt iudicantes). scȝ iesum moꝛte esse dignum. g Impleuerūt) ꝓphetias p̄dictas d ei⁹ passiōe s̄m ꝙ d̄r.

fratres filij generis abraam, & qui in vobis timent deum: vobis ver-
b bū salutis[b] huius, missum est.[c] Qui
c enim habitant hierusalem[d], & prin
d cipes eius[e] ignorantes Iesum, &[f] vo
e ces prophetarū, quę per omne sab-
f batum legunt:[g] iudicantes imple-
g uerunt. Et[h] nullam causam mortis
h inuenientes in eo:[i] petierunt a pila-
i to vt interficerent eum.[k] Cumq̄
k consumassent omia, quę de eo scri-
l pta erant[l], deponentes eum de lig-
m no[m] posuerunt in monumento.[n]
n Deus vero suscitauit eum[o] a mor-
o tuis tertia die: qui visus est per[p] di-
p es multos[q] his: qui[r] simul ascende-
q rant cum eo de galilea in hierusalē:
r qui vsq̄ nunc sunt testes eius ad
s plebem,[s] Et nos vobis annuncia-
mus eam, quę ad patres nostros re
t promissio facta est: quoniam hāc[t]
deus adimpleuit filijs vestris, resu-
scitans iesum christum dominum
nostrum. ¶ Feria. III. pas. act. iij. c.

A Periēs Petrus os[a] suum dixit: viri israelite, & qui timetis deū audite.[b] Deus ab-

C tū familiariter petitiōi eoꝛū acq̄euit: iudeorū fauoꝛe ⁊ cesaris timoꝛe. k Cūq̄ consumassent omia q̄ de eo scrip. erāt) scȝ ipsi ꝑuersi iudei l Deponētes eū de li.) s. ipi boni iudei: Joseph ab arimathia et Nicodem⁹, m Posuerunt in monumen.) n Deus xpo). s. prs Suscitauit eum) scȝ hoīeȝ chrm. o A moꝛtuis tertia die: qui visus est) viuēs. p Per dies multos). i. quadraginta. q His. i. apostol. r Qui simul ascēderūt cū eo d galilea in hierusalē: qui vsq̄ nūc sunt testes eius ad plebē: ꝑ opationē miraculoꝝ in nomīe ipi⁹ s Et nos vobis annūciam⁹ eā: q̄ D ad p̄res nostros repꝛomissio facta est.) . s. de christi incarnatiōe ⁊ passiōe: ⁊ ei⁹ resurrectiōe. t Q̄m hanc d̄s adimpleuit filijs vestris resuscitans iesum christuȝ.

Postilla

APeriēs Petrus os suum dixit. Uiri israelite ⁊ qui timetis. ⁊c. Ante initiū illi⁹ eple scribit sctūs Lucas in eodē ca. ꝙ sctūs petrus dixit ad quendā viꝝ claudū ex vtero mr̄is sue. Argentū et auꝝ nō est mihi: qd̄ aūt habeo hoc tibi do. Jn noīe iesu

53. Tāq̄ ouis ad occisionē duct⁹ est. Jtē. Ego quasi agnus māsuetus qui poꝛtat ad victimā. h Et nullā causam moꝛtis inueniētes in eo) sicut patȝ in euāgelio ⁊ pylati testimonio. i Petierūt a pylato vt interf. eū) ꝑ milites ipsi⁹. Et licet primo restiterit:

nazareni surge et ambula. Qui statim surrexit et ambulauit: ⁊ omis pplus admirabat in eo qd̄ cōtigerit illi. Tunc statim seq̄t epla hod. Jn dieb⁹ illis. a Aperiēs petrus os suū dixit. Uiri israelite: et q̄ timetis deū audite. De⁹ abraam et deus Jsaac et

de⁹ Jacob) Ly. vtiḗ hoc mō loquēdi: q̄ cōis erat apud iudeos aſſertionib⁹ ꝓtatis taliter iurare. b ¶ Deus patrū no) q̄ eſt oīm potēs. c ¶ Glificauit filiū ſuū ieſum) eum reſuſcitādo: et ad ſuā dexteraꝫ collocando. d ¶ Quē vos q̄dē tradidiſtis) ſcilicet pilato ad interficiēdū. e ¶ Et negaſtis añ faciē pylati) dicēdo. Nō habem⁹ regē niſi ceſarē. f ¶ Judicāte illo) ſ. pylato g ¶ Dimitti) ſuple ꝺbere ieſum ſicut innocētē. h ¶ Vos aūt ſctm̄ t iuſtū negaſtis: et petiſtis virū homicidā donari vobis) ſcz barrabā: q̄ ꝓpter ſeditionē et homicidiū miſſ⁹ erat in carcerē. i ¶ Autorez ꝓ vite) ſ. ſpūalis et corꝑalē. k ¶ Interfeciſtis) in hūanitate aſſumpta. l ¶ Quē de⁹ ſuſ. a mortuis) p ſuā omnipotentiam. m ¶ Cui⁹ nos teſtes ſu.) q: comedimus et bibim⁹ cū eo poſt reſurrectionem ſuam. n ¶ Et nunc fra.) Ly. dulciter eos alloquit: vt ꝓbuz eius magis recipiāt. o ¶ Scio q: p ignoran. feci. ſicut et principes veſtri.) Ly. Alia cā fuit ignorātia hic et alibi. Nā principes q̄ erāt literati: p ſcripturas q̄ predicta erāt de chr̄o: p eius opa primo cognouerūt ꝺ ieſu nazareno: q̄ erat chr̄us in lege t ꝓphetis promiſſus: ſz q: cepit ꝓdicare cōtra vitia eoꝝ publice: ꝺceperūt cōtra eū inuidiā t odiuz t ſic in eis fuit ſubuerſa dicta noticia: quia corꝛuptio affectiōis corꝛūpit iudiciū rationis: t in augmētū ſue malicie ꝺceperūt populū ſimplicē indueētes eū ad petēdū mortem chr̄i: vt haberē. Principes aūt ſacerdotum et ſenioꝛes ꝑſuaſerūt pplis vt peteret barrabā: ieſum ꝙ perderēt. Et ſic patet q̄ ignorantia principū fuit multo grauioꝛ q̄ pplōꝝ. p ¶ Deus aūt q̄ pnūciauit per os oīm ꝓphetaꝝ) Glo. ordi. Vno ore locuti ſunt oēs ꝓphete de chriſto. q ¶ Pari chriſtum ſuum ſicut imple. Penite. igit(q̄ feciſtis p ignorātiē. r ¶ Et cōuertimini de malis veſtris: vt deleant⁹ peccā veſtra.

raam. & deus iſaac deus iacob: deus patrum noſtrorum glorificauit filium ſuum Ieſum, quem vos qui dem tradidiſtis, & negaſtis ante faciem pylati iudicante illo dimitti. Vos autem ſanctum & iuſtū negaſtis: & petiſtis virum homicidā donari vobis: autorem vero vite interfeciſtis: quem deus ſuſcitauit a mortuis: cuius nos teſtes ſumus. Et nūc fratres ſcio, quia per ignorantiam feciſtis, ſicut & principes veſtri. Deus autem qui prenunciauit per os omniū propheta rū, pati chriſtum ſuū ſic impleuit. Penitemini igitur: & conuertimini vt deleantur peccata veſtra.

¶ Dominica. I. poſt. paſ. I. Io. v. a.

ONne quod natum eſt ex deo vincit mundum & hec eſt victoria, que vincit mū ſpūalis natiuitas ſit per duo. Primo baptiſmali lauacro. Secundo ſpūali remedio. b ¶ Vincit mundum) Lyra. Tentatiōes t ꝓſecutiōes. c ¶ Et hec eſt victoria q̄ vincit mundū) Vincē. qua tentatio hūana ſuꝑatur. d ¶ Fides noſtra) per fidez em̄ habitat chriſtus in cordibus fideliū: in quo eſt victoria. e ¶ Quis eſt aūt qui vincit mūdum niſi qui credit: qm̄ Jeſus eſt filius dei ſcz naturalis et eiuſdem nature cum eo. f ¶ Hic eſt q̄ venit) ſ. ad ſaluandū homes. g ¶ Per aquā) baptiſmi. h ¶ Et ſang.) paſſiōis t redemptiōis. i ¶ Jeſus chr̄i. nō in aq̄ ſo.) Vin. i. nō ſolū ſctificauit aquā bap

tissimi, k ¶ Sed in aqua et san.) q̄ fluxerūt de latere in cruce: dedit ꝓtutem eriā ceteris sacris, vñ, Un⁹ militū lancea latus eius pfo:auit: t cōtinuo exiuit sanguis et aqua. l ¶ Et spūssctus est q̄ testi.) i, testimoniū dōit m ¶ Qm christus est verus) i, ver⁹ deus t hō n, ¶ Quia tres sunt q̄ testi. dāt in ce.) Un, ō vnitate chri. o ¶ Pater verbum et spūssan.) Pater em i baptismo christi: dedit testimoniū ō deitate christi: vbi vox patris audita est. Hic est filius meus dilectus. Itē in mōte transfiguratiōnis: qñ iteruz vox pfis audita. Hic est filius meus dilectus Silr verbuz vnitum carni in vtero ꝟginz testimoniū dedit siue deitatz. Primo nascēdo de virgie sine corruptiōe virginis. Scōo cu hūanitate multa miracula faciendo: q̄ soli deo cōpetebāt. Silr spūssanctus dedit testimonium de deitate christi in baptismo: qñ in specie colūbe sup eū descendit. p ¶ Et hi tres vnum sunt.) ꝙtū ad essentie vnitatē. q ¶ Et tres sunt qui testi. tc.) sup. de hūanitate christi: q̄ de terra formata est scōm carnē. r ¶ Spirit⁹) i. anima quā emisit in cruce. s ¶ Aq̄ t san.) q̄ effluxerūt de latere ei⁹ pēdētz in cruce. t ¶ Si testimoniū ho. accipimus. Tyra tanꝫ sufficiens in rebus hūanis. Unde de hoc habet. In ore duoꝝ vel trium testium stat omne verbuz. v ¶ Testimoniū dei) scz patris m⁹ est. x ¶ Qm hoc est testi. dei qđ ma. est: qa testificans est de filio suo. in baptismo et transfiguratiōe: sicut iaz dictum est. y ¶ Qui cre. in fi. dei ha. testi. de pfis in se) q̄ verū testificatū sit de filio suo.

Quia christus passus est. tc. Ante initiū illius eple scribit. s. Pe. di. Serui subditi estote in oñi timore dñis vestrz: nō tm̄ bonis t modestz sed etiā discolis: hec em̄ est gra di in christo iesu. Tunc seqtur pñs epla: in q̄. s. Petr⁹ ꝓponit nob christi passionē: q: iā paschali tpe: plus seuit hostis noster diabolus ꝓtra nos: vt nos ecōuertꝫ in suā redigat ptatem: sed passio christi est scutū ꝫ oñia tentamēta vitioꝝ. Armamur aūt ꝓ:o christi passione ꝫ supbia: q̄a christ⁹ hūilis t abiectus: nud⁹ t nouissim⁹ virox in cruce pepēdit. Item ꝫ auaritia: q̄ tm̄ ꝓpium nō habuit vbi caput suū reclinaret. Itē ꝫ gula: q: aceto et felle potat⁹. Contra luxuria: q: flagellatus est t cū spinis coronat⁹. Itē cōtra accidia: q̄a exultauit vt gigas ad currendam viā. s. passionis. Itē ꝫ ira m: q̄a male contractantibus non cōminabat. Itē ꝫ inuidia: q̄a ꝓ:o suis crucifixoribus oauit. Un epla et euāg. cōcordant: q̄a euāg. loquit de bono pastore: silr epi. dicit: quō christus ꝓ:o ouibus suis mortuus est. Un petrus apls dicit in xbis pmissis. a ¶ Christus pas. est. tc.) Un. i penam mortis eterne hūano gñi debitā exoluit per suā passionē. b ¶ Vobis re. exē.) q̄ sp attēdere et aspicere debetis. c ¶ Ut sequamini. tc.) Unde, que fuerunt ꝫ:a hūilitatis

¶ Dominica. II. post Pascha. I. Petri. ij. d. in fine.

Christus passus est pro[a] nobis, [b] vobis relinquens [c] exemplum, [c] vt sequamini vestigia

et patientie et obedientie t charitatis vsq; ad mortē. d ¶ Qui pec. nō fe. Vlin. imo nec facere potuit: q: de⁹ erat. e ¶ Nec inuē. est do. in ore eius). i. in ꝓmōe eius: q: ꝟitas est. f ¶ Qui cū male.) Bo⁹. i. blasphemare⁊ in cruce pendēs qñ iudei dixerūt. Mach q̄ destruis templū dei: e⁊ vltra si filius dei es descē de nūc ō cruce: alios saluos fecit: seipsum nō pōt saluū facere. g ¶ Non male.) sed orabat patrē pro eis di. Pr̄ ignoscе illis: q: nesciūt qd faciūt. h ¶ Cū pate.) Vlin. mortꝫ supplicū i cruce. i ¶ Non cōmi.) sup crucifixorib⁹ suis p eternā penā vel tpalē: sed plus salutē eoꝝ sitiebat dicēs Sitio. k ¶ Tradebat autē). i. tradi sepermittebat sponte. l ¶ Judicāti se iniuste) Ly. i. pylato: qui iudeoꝝ fauore t cōsaris tiore condēnauit eū iniuste ad mortem. m ¶ Qui pec. nr̄a p. i. coꝝ suo) Ly. p ipis debita sustinēdo. n ¶ Sup li) cru. vt q̄ affirꝫ erat. Et hoc fecit ideo. o ¶ Ut pec mor.) i. a petis separi. p ¶ Justitie viua.) scꝫ. chr̄o iesu. q ¶ Cuiꝰ li.). i. passiōe. r ¶ Sa. estis a petrō infirmitatib⁹. s ¶ Eratis enī ali.) i. ante cōuersionē. t ¶ Sicut oues erran) Bo⁹. sine pastore. v ¶ Sed cō. estis nūc). s. spūsctō coopante. x ¶ Ad pastorē) id est ad chr̄istū: q̄ pascit vos coꝝpe et sanguine suo. y ¶ Et ad epm animaꝝ ve. Ly. earū saluti sup intendendo t eas a malo custodiendo.

De pe. di. 1. c. si eñ vltra mediū. 55 di. 1. c. epm.

Lu. 23. e. Esa. 35. d.

53. dist. c. Jesus.

Jo. 19. f.

Lu. 23. d

Postilla

OBsecro vos tanq̄ aduenas et peregrinos. tc. Ante iniciū illius epl̄e scribit sctūs Paul⁹ dicēs. Qui aliqñ nō populus dei: nūc aūt popul⁹ dei q̄ nō cōsecuti misc̄iam: nūc aūt misc̄iam cōsecuti. Tūc ista tim seq̄tur pñs epistola. Obiero vos. tc) Sed ex quo mō est tps magꝫ aptū medic ne coꝝpali. Jsto mō habet se ecclesia isto tpe q̄ō est aptū medicine spūali: q̄ nūc pꝫ est desyderāda e⁊ q̄rēda q̄ medicina coꝝporalis: q: sanitatem eternā cōseruat. Et ostēdit nobis magnū medicū animarū btūs petr⁹: cuiꝰ medicinā si fuerimꝰ imitatꝫ: quā nob⁹ in epla hodier. ꝓponit. eternaliter sani erimꝰ: et ad istā medicinā sumēdā: maxime illo tē poꝝe hortaꝫ nos idez medicus btūs petr⁹ apls. dicēs a ¶ Obsecro vos tanq̄ ad. t pere.) Ly. s. a ciuitate celesti. Vnde. Nō habemꝰ hic ciuitatē pmanentē: sed futuram inq̄rimus: ideo peregrini sumus. b ¶ Abstinete vos a car. ōsyderijs.) i. ab his q̄ carnis sūt sicut opa gule et luxurie. c ¶ Que militant aduersus aiīmā red dētes eā setidā) ímo mortē eternā ínferūt. vñ: Si ꝑm carnē vixeritis morieminí. d ¶ Conuersationē vestrā inter gentes.) id est inter viuētes gentiliter: q: multi chr̄istiani gētiliter viuūt: licet fidē habeāt: tamen nō opera. e ¶ Habētes bonā) non ad propriā laudē: sed ad laudem dei et proximi edificationē f ¶ Ut in eo quod detractāt de vobis. Vlin. detractorie loquūtur de vobis. g ¶ Tanq̄ de malefa.) ac si essetis malefactores. h ¶ Ex bonis op⁹ibus: q̄ facitis. i ¶ Vos consy.). i. diligenter intuentes. k ¶ Glo. deū) omnis boni autorem. l ¶ In

die visi.) i. in die iudicij: q̄ erit in futuro: qñ visitabuntur boni p̄mio: mali supplicio.
m ¶ Subie. esto. oi hu. cre.) i. oi hoi i ptate cōstituto. n ¶ Propter deū) Vin. i. in cogni tiōe istius: q̄ omis ptās sit a ōo. o ¶ Si ue regi quasi p̄.) i. q est maior et p̄cellēs alijs in dignitate et ptate. p ¶ Siue du ci) id est inferioribus. q ¶ Tāq̄ ab eo) i. a rege. r ¶ Missis ad vindictā) ad penam. s ¶ Malefa. laudē ro bo.) i. remunera tiōis gl'ia. t ¶ Hec est volū. dei.) s. vt ita facietis. v ¶ Vt bñfacientes) i. bñ cōuersantes. x ¶ Obmutescere fa.) s. iubtrahēdo illis materiā loq̄ndi et detrahendi. y ¶ Imprudentiū ho. igno.) q̄a ignorātes bonitatē vestrā detrahunt vobis. z ¶ Quasi li.) s. ex amore: nō ex tiore subiatis a ¶ Et nō q̄si vela. habētes mali. liber.) vt sic libertas esset vob occasio et excusatio mala in peccatis: vt sez tāto liberi peccetis quāto min⁹ iugo seruitutis p̄mimini. b ¶ Sed sicut serui dei) sitis hūiliter seruiētes. c ¶ Dēs hono.) vnum quēq̄ scōm statū suū honore reuerētie. d ¶ Fraternitatē diligite) i. fratribus affectuosam dilectionē corde: ore et ope exhibete. e ¶ Deum timete) s. timore filiali. non seruili. f ¶ Regem honorificate) Ly: in q̄tum gerit personā dei. g ¶ Serui sub i. obediētes. h ¶ Estote in omi ti.) i. in reuerentia. i ¶ Dñis) i. vestris. k ¶ Non enim bonis) i. virtuosis. l ¶ Et mode. sed etiā discholis) i. mdisciplinatis. m ¶ Hec ē gratia dei) Ly. i. res gratiosa coram deo in

Christo Jesu domino nostro.
Omne datū optimū et omne donum perfectum. ⁊c. Ante initiū illius epl̄e scribit sctūs Jacobus dicens. Peccatū cū cōsummatū fuerit generat mortē: nolite itaq̄ errare frēs mei dilectissimi. Sequit statim ⁊ps epl̄a: in q̄ sancta mater eccl'ia: ostēdit p̄ verba beati iacobi: q̄ medicina spiritualis: nullibi q̄rēda sit: nisi apud deum datorem eius: a quo descendit: ⁊hec medicina est optima: quia ad optimam et eternam suitatē perducit vite eterne: vbi ē clara visio eterne trinitatis: in qua omnia cognoscūtur. Vñ dicit. a ¶ Omne datū optimū) quod est bonum meritoriū: faciens hominē vite eterne dignum. b ¶ Et omne donū p̄fectū) id est bonum gloriae quo habito nil remanet imperfectum.
c ¶ Desursum est) Motra: a deo: nō ab homine. d ¶ Descendens a patre luminum. Vinc. a quo omis ḥō illūinatur. Unde: Erat lux vera q̄ illuminat omnē hominē venientē in hunc mundū. e ¶ Apud quem non est transmu.) quia omino immutabilis est. vñ. Et ego deus et non mutor. f ¶ Nec vicissitudinis obum.) Vinc. i. obscuratio intelligētie p̄ successiones cognitionum: sicut fit in nobis: q̄a ipsa vna et eadem sentētia: ex cognitiōe omia intelligit. Mor. Non em incedit in eo vicissim bona et mala: q̄ sola bona dat: mala aūt culpe nō dat. Glo. interl. Ubi vicissitudo ibi et mala: q̄a ipse sola bona dat. g ¶ Volū. em) i. gratis sine meritis. h ¶ Genuit nos) filios gre q̄

Postilla

k vos consyderantes glorificent k de
l um l in die visitatiōis. Subiecti m esto m
te omni humane creature n propter deum: o siue regi quasi precellen n
p ti: p siue ducibus q tanq̄ ab eo mis q
s sis, r ad vindictam s malefactorum: r
laudem vero bonorum: quia sic est t t
v volūtas dei: v vt benefacientes x ob x
obmutescere faciatis y imprudenti y
tium hominū ignorantiam. z Quasi z
liberi, a & non quasi velamen habentes malicie libertatem: b sed sicut b
c serui dei. c Omnes honorate: d frater d
e nitatem diligite: e deum timete: f re f
b gem honorificate, g Serui subditi h g
i estote in omni timore i dñis: k nō tm k
bonis l & modestis, sed etiam di l
scholis. Hec m est enim gratia dei in m
christo iesu dño nostro. ¶ Dñica. IIII. post festū Pas. Ia. I. c. cir. me.

Omne a datum optimū, b & omne donū p̄fectum c

Jo. 1. a. Mal. 3.

C

Epius eramus filij ire. i ¶ Verbo veni.) .i. euãgelij christi q̃ veritas est. k ¶ Ut sim⁹ initiũ aliq̃ō). i. caput. l ¶ Creature ei⁹). s. ꝓncipatũ hꝫoēdo in oĩbus creaturis eius inferioꝛib⁹: tēperando ꝓncipatũ p gr̃am: q̃ primi parētes pdiderunt per culpam. m ¶ Scitis) .i. scire debetis. n ¶ Frēs mei dilectissimi) .s. q̃. o ¶ Sit aũt omnis hō velox ad audiendũ) ea que sunt salutis. p ¶ Tardus aũt ad loquendũ) .i. cauere se debꝫ a multiloquio: q̃a dicit. In multiloquio nõ deerit pctm. q ¶ Et tardus ad iraꝫ) Ly. Nã ira mentis oculum cecat. Catho. Ira impedit animũ ne possit cernere verum. r ¶ Ira enim viri) Boꝛ. i. fortis et deliberata: non dicit pueri: q̃ cito transit. s ¶ Justitiã dei nõ operatur) Vin. i. impedit executionẽ iustitie. t ¶ Propter q̃ abiciẽtes omnẽ immundiciã.) Vincen. id est peccatũ carnis. v ¶ Et abundantiaꝫ malicie) id est omne peccatũ moꝛtale: quod efficit hominẽ malum. x ¶ In mansuetudine). i. oĩi trãquilitate animi. y ¶ Suscipite insitũ verbum. Ly. i verbuꝫ fidei q̃ mentibus hũanis debet inseri. Guil. lugd. Sicut em̃ ramusculus oui trunco agresti inseritur: totum truncũ opari facit secundũ naturã suam: et cum prius non ferret nisi fructus agrestes: solis porcis vtiles: postea fert fructus hominibus delectabiles: sic hõ qui añ susceptionem verbi dei inutilis erat: faciens opa cuꝫ q̃bus porci infernales pascunt: post susceptionem verbi dei erit arboꝛ ferens fructuꝫ gratũ deoꝛ: et hoibus et angelis. z ¶ Nõ põt saluare animas vestras.) Guil. lug. Verbũ dei põt saluare animas in p̃senti et in futuro. In p̃senti a moꝛte culpe. Unde ps. In coꝛde meo abscondi eloquia tua: vt non peccem tibi. In futuro vero a moꝛte gehẽne. vñ. Amen amẽ dico vobis: si q̃s sermonẽ meum seruauerit: moꝛtem non videbit in eternum.

¶ Stote factoꝛes verbi dei et nõ auditoꝛes tm̃ etc. Ante initiũ illi⁹ epist. le scribit scꝫus Jacobus dicẽs. Sit omnis hõ velox ad audiendũ: tardus autẽ ad loquẽdũ: tardus ad iraꝫ. Tunc sequit epla hodierna. Estote factoꝛes verbi) ad proficiendũ in bonoꝛ necessariũ est aũt audire verbũ dei: sicut in p̃cedenti dñica dictuꝫ est. Sed q̃a modicum valet audire verbũ dei: nisi ope cõpleatur: ideo in p̃senti epla scꝫus Jacobus noꝰ instruit: vt q̃ nos audiuim⁹ per opa cõpleamus dicens. a ¶ Estote

d desursum est⁵ descendẽs a patre luminum: c apud quem non est trãsmutatio, f nec vicissitudinis obũbratio. g Voluntarie enim h genuit nos verbo veritatis, k vt simus initiũ aliquod l creature eius. m Scitis n fratres mei dilectissimi, o sit aũt omnis homo velox ad audiẽdũ, p tardus aũt ad loquendum: q & tardus ad irã. r Ira enim viri s iustitiam dei nõ operatur. t Propter quod abiciẽtes omnem immundiciã: v & abũdantiam malicie: x in mansuetudine: y suscipite insitum verbũ, z quod potest saluare animas vestras.

¶ Dominica. V. post. pas. Iac. I. b.

Estote a factoꝛes verbi dei, b & non auditoꝛes tantum: c fallẽtes vosmetipsos: d quia si quis auditor est verbi dei & nõ factoꝛ: hic comparabitur viro consyderanti vultũ natiuitatis sue in speculo. e Cõsyderauit em̃ se f & abiit g

gocia sua auertendo se a speculo. g ¶ Et statim obliuiscitur qualis fuerit) sup. dispositio vultus sui. Boz. p tanto ponit hic hec similitudo: q sicut nihil prodest homini: in speculo vidisse maculã sui vultus: si illã nõ abstergit: sic hõi nihil prodest audire ꝓbũ pdicatiõis: nisi illud impleat ope. Nota verbũ pdicatiõis est sicut speculum: in quo cognoscit hõ defectus suos. h ¶ Qui aũt pspexerit. in lege pfecte liber.) i in lege euãgelica q̃ dicit lex libertatis: q restituit libertati a culpa: in p̃senti p gram iustificatiõis: et a miseria. in futuro per gloriam immortalitatis. i ¶ Et permanserit in ea) ꝑm eam viuẽdo. k ¶ Nõ auditor obliuiosus fact⁹ sed factor opis). s. implẽdo quod docet euãgeliũ. l ¶ Hic beatus. in facto suo) et ope suo. m ¶ Si qs aũt putat se religiosum esse.) Lyra. s. verũ et perfectũ christianum esse. n ¶ Nõ refrenans linguam suam Hug. verbis impudicitie: detractiõis: maledictiõis: blasphemie ⁊ mẽdacii. o ¶ Sed seducens cor suũ) in hoc q putat se esse in corde qõ nõ est in re. p ¶ Huius vana est re.) nihil habẽs in se veritatis. q ¶ Religio) Boza christiana. r ¶ Mũda). s. in cordis intẽtiõe. s ¶ Et immaculata) in operis executione. t ¶ Apũ deũ ⁊ prem) s. accepta. v ¶ Hec est visitare pupillos) corporaliter in consolatiõe ⁊ hoziũ: ⁊ erogatiõe mũerũ ⁊ protectiõe malorũ. x ¶ Et viduas in tribulatiõe earũ). s. tam corporali q̃ spũali. y ¶ Et immaculatũ se custodire ab hoc seculo) inquinato. Ly. Sensus est: q religio christiana est exercere se in opibus misericordie erga proximum: ¶

Et in opibus mundicie erga seipsum. ¶ Onfitemini alterutrũ pcta vestra ⁊c. Hinc initiũ illius epistole scribit. s. Jacob⁹ dicẽs. Infirmat quis in vobis: inducat psbyteros ecclesie: et orent super eum: vngentes eũ oleo in nomie dñi et oratio fidei saluabit infirmum: ⁊ alleuabit eum dominus. et si in peccatis sit dimittẽtur ei. Tunc sequitur epistola pñs. a ¶ Cõfitemini alterutrum peccata vestra. non aliena. b ¶ Et orate p inuicẽ) Ly. Nam confessio: tenet orare p cõfitẽte: ⁊ ecõuerso. c ¶ Ut saluemini.) qa petendum est qõ pertinet ad salutem. d ¶ Multũ enim valet deprecatio iusti assidua) Boz. nã peccatores nõ sunt digni: vt exaudiantur. Un: Scimus quoniã pcatores deus non exaudit. e ¶ Helias erat hõ similis nob̃ passibilis) id est fragilis: nã timore mortis fugit a facie. Itẽ abel: quia nondũ in paradisum fuit translatus. f ¶ Et ora. s. vna. g ¶ Orauit) corde et ore. h ¶ Ut non plueret sup terrã). s. israel specialiter. i ¶ Et nõ pluit an. tres et men. ser.) Ly. Nam propter maliciam regis Achab: fuit illa plaga inducta ad domãdũ ipsius superbiam: et idolatrie duriciam. k ¶ Et rursum ora.) Glo. post q̃ per tantũ tps inedia cor regis superbi et idolatrie gẽtis: ad penitentiaz inflexũ vidit: tũc rursum orauit. l ¶ Et celũ dedit pluuiam et ter. dedit fructũ suũ) Si ergo Helias vna oratiõne tantũ

impetrauit: q̃d ꝯ multi fideles multis oratiõibus impetrare nõ valẽt. m ¶ Fratres mei: si qs aũt ex vo. er. a veri.) Ly. fidei vel moꝛũ. n ¶ Et cõuer. qs eũ) Ly. i. ad viã veritatis reduxerit. o ¶ Scire debet qm̃ qui cõuer. fe: pec. ab. er. vi. sue) Boꝛ. i. vite. Nam vita nostra est quedã via: aut in infernũ si est mala: aut in paꝛadisum si est bona. p ¶ Salua ani. ei⁹ a moꝛ.) Boꝛ. eterna. Et magne mercedis est a moꝛte eripere coꝛpus cito moꝛiturũ: quanti meriti ẽst a moꝛte liberare animã in cereꝛi patria sine fine victurã. q ¶ Et o. mlti.) ab aspectu eterni iudicis ad ea puniẽda.

P Rimum quidem sermonem feci de oñib⁹ o theophile. Notandum q̃ christus dñs noster ascendere volẽs: primo discipulis suis apparuit: et eos de incredulitate eoꝛũ redarguit: et cum eis comedit: et eis extra ciuitatẽ in mõtem exire p̃cepit. vbi cũ viderunt ascendere post. xl. dies a resurrectiõe computãdo: sicut mãifeste habẽt in epistola & euãg. hodierne festiuitatis. Vñ dicit. s. Lucas in epistola pñti que habẽt in pꝛincipio. Actuũ apostoloꝛũ. a ¶ Primũ quidẽ ser. feci.) s. in euan. q̃ ego scripsi de oñibus. Ly. non dicit oñia: q̃a oñia facta christi non pñt p singula scribi: secundũ q̃ dꝛ. in euãg. Sũt autem et alia multa q̃ fecit ihesus: que si scribãtur per singula: nec ipm arbitꝛo: mundũ capere: eos qui scribẽdi sunt libꝛos. Sed notanter dicit, b ¶ De oñibus) q̃a de ptinẽtibus ad christi conceptionẽ: natiuitatẽ: vitam et moꝛtẽ: resurrectionẽ et ascensionem aliqua scripsit. c ¶ O theophile) hic erat quidã eps Asie: cui scripsit euãgeliũ: et eidez scripsit hũc libꝛũ. s. actus apl̃oꝛũ de quo libꝛo pñs epla sumpta ẽ. d ¶ Que ce. ie. fa) Ly. Bñ enim docere et male viuere: nihil est q̃ se sua voce dãnaꝛe. e ¶ Usq; in diem.) scz ascẽsiõis sue. f ¶ Qua p̃cipiens apl̃is p spiritũsanctũ) Ly. q̃ p̃dicarẽt euãgeliũ p totũ moꝛbẽ. g ¶ Quos elegit) p̃ie ceteꝛ. ad hec officia apl̃atus. b ¶ Assumpt⁹ est) ō terra ad celũ i sua hũanitate. i ¶ Quibus et p̃buit seipsum viuũ post passionem suam in multz argumentis.) q: comedit cũ eis et palpabilem se p̃buit eis: et sic de alijs argumentis. k ¶ Per dies q̃draginta apparens eis) q̃ sic nõ est intelligendũ: q̃ in illis quadraginta dieb⁹ continue fuerit cuz eis: sed in illo tempoꝛis spacio frequẽter scz eis appuit. l ¶ Et loquẽs ō regno dei) id est de beatitudine celesti. m ¶ Et conuescens) id est comedẽs cũ apostolis: apparuit eis recũbẽtib⁹ in die Ascensiõis: vt ptz in euãgelio hodier. n ¶ Precepit eis ab hieꝛosolymis ne discederẽt) Lyra. Donec p spiritũsanctũ redderent apti ad p̃dicandum euãgeliũ. o ¶ Sed expectarẽt p̃missionez patris) Quã audistis inq̃t per os meũ. Vñ. Paraclet⁹ aũt spũs sctus quẽ mittet pater d. in nomie meo: ille vos docebit oñia scz necessaria vobis et alijs ad salutẽ, p ¶ Quis

Postilla

Postill

tis. l ¶ Audie, enim il.lo.lin.).s. varijs.
m ¶ Et mag,deum.Tūc rñdit pe.scz illis
qui cū eo venerāt admirantib⁹. n ¶ Iū qd
aquā quis,phi.pōt:vt nō ba.hi q̄ spūmsanctum ac,si & nos)q.d,non:ex quo spūssanct⁹
nō distinxit iter nos
& ipsos. o ¶ Et iuf.
eos ba.) scz a so.suis
p ¶ In nomie dñi
no.ie.chri.) In hac
enīz forma dabatur
baptismus in primitiua ecclesia.

Postilla ¶ In diebus illis.
Cuz audissent
apostoli .&c. Ante ini
tium illius epīe scribit sctūs Luc. in eo.
ca.cp.s. Philipp⁹ de
scendit in ciuitatem
samarie:et pdicabat
illis christū. Inten
debant autem turbe
pīs q̄ a philippo dicebant: vnanimiter au
diētes et vidētes signa q̄ faciebat: multi enim qui habebāt
spūs immundos clamantes voce magna
exibant. Multi aūt
paralytici et claudi
curati sunt. Factum
est aūt gaudiū magnum in illa ciuitate.
Tūc sequit pīsens epistola. Cum audissēt
apostoli. Circa quod
sciendū scōm Nico.
de Lyra:cp Philippus iste erat tantuz
diacon⁹: ppter qō licet posset baptizare:
non tñ man⁹ imponere:nec p cōsequēs
donū spūssancti dare
in signo visibili: hoc
eñ ptinebat ad apostolos: vnde est cp so
li epi in nouo testa-

mento) qui sunt succesiones aplorum) manus imponūt: ppter qō Philipp⁹ significauit apostolis:vt aliqui eorū venīrēt in samariam:et supplerēt illud:qō ad eius officium non spectabat. Et hoc est qō dicitur. a ¶ Cū audissent
aplī q̄ erāt hieroso.)
quia recepissēt samaria verbū dei misērūt
ad ipsos Petrum & Joan.)Blo. oz.qui
erant columne.
b ¶ Qui cū venis.
oza.p ipsis.&c.)Ly.
signo visibili: venerat tñ in eo iuisibiliter:sicut et modo in
baptizatos. c ¶ Es
bapt.tantū erant in
nomine domini iesu:
tunc impo. ma. &c.)

¶ In diebus illis.
Per man⁹.&c.
Ante institū illi⁹ epīe
scribit sctūs Lucas:
cp vir q̄dam ananias:cum saphira vxore sua:et partez p̄cij ad
pedes aplorū posuerunt:& ambo subita
nee obierūt: et fact⁹
est timor magnus in
vniuersa ecclesia: et ī
oīes qui audierunt
hoc. Tunc statim seq̄
tur epistola pīsens.
a ¶ Per man⁹ autez apostolox fiebāt
signa et pdigia multa)Glosa.Ūñ succedebat scelus sacerdotum et iudeorum.
b ¶ In plebe)Ly.
nō dicit in pncipib⁹:
qa non credebant in
christū paucis exceptis:qui occulti chri-

stiani erant: gamaliel scz nicodemus ⁊ alij q̄ alij. c ¶ Et erant vna, oēs) scz apostoli. d ¶ In porticu salo.) vbi erat locus oōis et p̄dicatiōis. e ¶ Ceterorū autē). id est fidelium. f ¶ Ne, au, cōsum. se illis) scz ficte timentes penā q̄ venerat super ananiaz et eā vxorē. g ¶ Sz magnifica. eos populus) ꝓpter egros et miracula q̄ faciebāt: et etiam quia bona ꝓ malis suis ꝓsecutoribus reddebant. h ¶ Magis aūt augebaē creden. in dño multitudo virorū ac mulierū) Nullus em̄ segregatus a regno dei excludit. i ¶ Ita vt in plateas) q̄ late erant. k ¶ Ejcerent infirmos et pone. in le. ac graba. vt ve. petro saltē vmbra illi⁹ obūbraret quē q̄ illorum ⁊ liberarētur ab infirmitatib⁹ suis.) Ly. in quo ponitur differentia petri ad alios apostolos in operatione miraculorum. Nam alij apostoli curabāt alios infirmos per tactuz manuū: sicut iam supra dictū est. Per manus autē apostolorū. ⁊c. Petrus aūt non solum per tactū: sed etiam per vmbrā quod maius est. Mō fiebat ad ostēdendū: q̄ erat p̄ncipalis apostol⁹: ergo nominat̄ p̄ceps apostolorū. Et q̄a christus nō legit̄ curasse per vmbrā sicut petrus: ideo in Petro videtur impletū fuisse quod dixit christus. Qui credit in me: opera q̄ ego facio et ipse faciet: et maiora horū faciet. Concurrebat autē multitudo vicinarū ciuitatum in hierusalē: afferētes egros ⁊ vexatos a spiritibus immundis. ⁊c.

Postilla. Gaudete ꝓfecti estote. ⁊c. Ante initiū illius epl̄e scribit sctūs Paul⁹ in eo. capi. In ore duorū vel trium testiū stat oīe verbum. Tunc seq̄tur p̄s epl̄a. Gaudete: perfecti estote Quia hodie festū sctē trinitatis pagimus: necesse est aliq̄ de sctā trinitate breuiter loqui. vñ Augustī. i. li. de trinitate. Hoc itaq̄ vera et pia fide credendū est: q̄ trinitas sit vnus: solus et verus de⁹: scz pater et filius et spūs sctūs. Et hec trinitas vnius eiusdemq̄ substātie vel essentie creditur: que est summum bonum. Item Augustī. dicit. Hec vera sctā trinitas nihil maius est in tribus psonis simul nominatis: q̄ in vna q̄libet simul et per se dicta: q̄a vnaquaeq̄ p̄sona plena est substantia in se: non tñ tres substātie sunt: sed vnus de⁹ et vna substātia: vna potentia: vna eternitas: vna magnitudo: vna bonitas et vna essentia: p̄ et filius et spūs sctūs. Itē sciendū q̄ beata trinitas fideliter est credēda: ⁊ nō curiose inuestigāda. Vñ Bern. Scrutari hoc temeritas est: credere pietas: nosse vita eterna. Frēs) Ly. in virtute fidei psistentes. a ¶ Gaudete) ad fruendum em̄ pertinet de opibus virtutum gaudere. b ¶ Perfecti estote). i. ad pfectionē cōsequendā tendite: q̄a sicut nauis in flumine posita: per aque motū descendit: nisi remiget in contrariū: sic anima ex corruptione carnis et p̄nitate: cōtinuo ad malum descēdit a pfectiōe: nisi conet in cōtrarium. c ¶ Exhortamini) vos maiores illos q̄ sunt minores. d ¶ Idipm sa.) s. vos minores cū maioribus. e ¶ Pacē habete) quā christus nobis hereditarie ꝺseruandā reliq̄t. vñ. Pacē relinquo vobis ⁊c. f ¶ Et deus pacis) Ly. dator et amator pacis. g ¶ Et dilectiōis) q̄a charitas cōcomitat̄ verā pa-

Glosa interli.
Postilla
Joā

cem eo p̄ per charitatē deus est in homine: et ipse in eo. h ¶ Erit vobiscū) per gratiam in p̄senti et gloriam in futuro. i ¶ Gratia dñi nostri iesu christi et charitas dei: et cōmunicatio sc̄i spiritus) Buil. lugō. In illis verbis innuit trinitatem p̄sonaruz. Primo p̄sonam filij: ibi. Gratia dñi nr̄i iesu christi. Scdo p̄sonaz p̄r̄is ibi. Et charitas dei. i. p̄r̄is. Tertio p̄sonā sp̄ussancti: ibi. Et cōmunicatio sc̄i spiritus: sit sēper cū oīb⁹ vobis. Amē.

postilla OAltitudo diuitiarū sapientie et scientie. ꝛc. Ante initiū illius epl̄e: scribit sc̄tus Paul⁹ in eo. ca. dicens. Noli altū sapere: sed time. ꝛc. Tunc sequit̄ p̄sens epl̄a. a ¶ O altitudo diuitiarū) Bor. id est abūdantie et copiositatis. b ¶ Sapiētie) q̄ est de diuinis et spūalibus. Vñ. Non est inuestigatio sapientie eius. Et alibi. Et sapientie eius non est nūerus. c ¶ Et sciētie dei) est de reb⁹ hūanis vnde. In ipso sunt oēs thesauri sapiētie et sciētie. d ¶ Quā incomprehensibilia sunt iudicia eius) Bor. id est dispositiōes eius de oīnibus rebus. vñ. Judicia eius abyssus multa. e ¶ Et inuestigabiles vie ei⁹) id est impletiōes dispositiōis: in q̄bus omnibus est miscōia ꝛ veritas. vñ. Uniuerse vie dñi misericordia et veritas. Quorū rōnes a nobis non p̄nt attingi. vñ: Intelleri q̄ omniū operum dñi non possit homo inuenire rōnem. f ¶ Quis em cog̃ sen dñi) de dispositione rerū. q. d. null⁹. g ¶ Aut q̄s cōsi. eius fuit) Uim. dans ei cōsilia q̄liter sic vel sic res disponeret. q. d. nullus. h ¶ Aut q̄s prior dedit illi et retri ei) q. d. nullus: q̄a hoc est impossibile: q̄a oīnem virtutē nō solum opandi: sed etiā cogitandi et essendi: ab ipso habemus: q̄d declarat hic cōsequenter dicens. i ¶ Quoniā ex ipso: et per ipm: et in ipso sunt oīa) Bor. supior a: inferiora: et media: sp̄ualia ꝛ corpora: alia: ꝛ ex vtriusq̄ cōpositā: ꝛ in istis v̄bis innuit apostol⁹ deitatē p̄sonarum in essentia diuina. In hoc q̄ ōt ex ipso: innuit p̄sonā patris. Per hoc q̄d dicit p ipm: innuit p̄sonam filij: p hoc q̄ in ipso: innuit p̄sonā spiritusscti. Ecce distinctio seu pluralitas p̄sonaz. k ¶ Ipsi honor ꝛ glo.) Ecce vnitas essentie: nō dicit ipsis: sed ipsi honor ꝛ gloria in secula seculoꝝ. Amen.

a Audete b perfecti c estote exhortamini: d idipm sapite: e pacē habete: f & deus pacis & g dilectiōis h erit vobiscū: salutate inuicē in osculo sc̄to. Salutant vos oēs sancti. i Gratia dñi nostri iesu christi, & charitas dei & cōicatio sc̄tisp̄us sit sp̄ cū oībus vobis. a.

¶ In festo sancte Trinitatis: ad Romanos. xi. d. in fine.

a OAltitudo diuitiarū b sapiētie c & sciētie dei, d q̄ incōprehensibilia sūt iudicia eius: e & inuestigabiles vie eius. f Quis em cognouit sensum dñi: g aut q̄s cōsiliarius eius fuit: h aut q̄s prior dedit illi: & retribuet ei? i Q̄m ex ipso et p ipm & in ipso sunt oīa. k Ipsi honor & gloria in secula secu. Amē.

¶ In festo corporis Christi. I. Ad Corinth. xi. d. in medio.

a Conuenientibus vobis in vnum, b iam nō est c dñicam cenaz. ꝛc. Ante initiū illius epl̄e scribit sc̄tus Paul⁹ in eodez capitulo ipsis Corinthijs dicens. Si quis autē videt cōtentiosus esse: nos talem cōsuetudinē nō habem⁹: neq̄ ecclesia dei. Hoc autē p̄cipio non laudās: q̄ non in melius: sed in deterius cōuenitis. Tūc postmoduz sequit̄ p̄ns epistola. Conuenientibus vobis in vnū. ꝛc. Sed ex quo hodie peragit festū corpis christi: sicut hoc sacramentum post cenā a christo institutū est: euāgeliū et epl̄a cōcordant: q̄a in euāgelio habetur de fructu digne cōicantiū: vbi dicit. Qui manducat hūc panē: viuet ineternū. Sic in op-

Eſa. 40. g. ps. 146. Coll. 2. a. ē. 35. b. ē. 24. b. Eccl. 8. d. Joā. 6. k.

positum in epla hodi, hr de piculis indigne cõicantium: sicut patet in textu eple pntis. a ¶ Frẽs. Cõueniẽtib⁹ vo. in vnũ) Ly. i. ad percipiendũ eucharistie scrm. b ¶ Jam nõ est) i. nõ licet vobis. c ¶ Dñicam cenam mandu. vnusq; sc; em suã cenã psu. ad mãdu.) Ly. ante susceptionẽ sacramẽti p̃parabãt sibi cibaria: et portabãt ad ecclesiam comedẽtes & bibentes: anteq̃ sumerent sacramentu;: et sic laute comedebãt et bibebant: paupes aũt esuriebant: ergo dicit, d ¶ Et alius quidem esuriens. Alius aũt ebrius est. Nunq̃d do. nõ ha. ad mãdu. et biben.) sc; domos non sacratas. e ¶ Aut eccle. dei cõtem. Ly. q. d. cerritudialiter est i hoc contẽptus ecclesie q̃ ꝓsecrata ẽ. f ¶ Et cõfunditis eos) id ẽ paupes. g ¶ Qui non habent) s. laute comedere co:a; tãta mlitudie h ¶ Quid dicam vo.) Ly. super hoc facto. i ¶ Lau. vos) super. in alijs. k ¶ In hoc nõ laudo) sed vitupero. l ¶ Ego em accepi. a dño) mihi reuelãte m ¶ Mõ et tradidi vobis: qm̃ dñs ieſus: q̃ est institutor sacramentorum: et non alius. n ¶ In qua nocte tradebat) Bor. i. imminẽte passiõe: quius nocte traditio facta est. i. in vespera noctis. o ¶ Accepit panẽ) et benedixit. p ¶ Et gras agens) Ly. vt doceret nos in omnibus gratias agere deo. q ¶ Fregit et dixit: Accipite & mãducate: hoc est corpus meũ). s. contentu; sub specie panis: qa panis trãsubstantiat in verũ co:pus christi diuina virtute per cõuersionem: solis accidẽtibus remanẽtibus. r ¶ Mõ p vob tradet. Hoc facite in meã cõme) Bor. i. memoriã mee mortẽ & passiõis. s ¶ Similiter et calicẽ) sc; accepit. t ¶ Postq̃ cenauit) et vinum in calice cõrẽtũ cõsecrauit in sanguinem suum. v ¶ Dicens: Hic calix) Bo. i. cõtentu; in hoc calice. x ¶ Nouũ testamẽtũ est in meo sanguine) Ly. Nouũ testamentũ cõfirmatũ est sanguine christi effuso. y ¶ Hoc facite quotiẽscũq; bibetis. (Bora id est sanguinem meũ in specie vini. z ¶ In meã cõme.) i. in memoriam passiõis mee: quia sacramentu; eucharistie dicit memoriale passiõis christi: ideo sequitur. a ¶ Quotienscũq; em mandu-cabitis panẽ hunc: & calicẽ bibetis) Lyra. i. hoc sacramentu;: in quo sub specie panis continet verum corpus christi: & sub specie vini verus sanguis christi. b ¶ Mortem dñi annũcia) ipsam repsentando per hoc sacramentum. c ¶ Nec veniat.)

camꝫ cenam mãducare. Vnusquisq; enim suam cenam presumit ad manducandum. Et alius quidem esurit: alius autem ebrius est. Nunquid domos non habetis ad manducandum & bibendum. Aut ecclesiam dei contemnitis, & confunditis eos qui nõ habẽt. Quid dicam vobis? laudo vos? in hoc non laudo. Ego enim accepi a domino, quod & tradidi vobis qm̃ dñs ie. in qua nocte tradebat, ac cepit panẽ: & gratias agens fregit & dixit. Accipite & mãducate, hoc est corpus meũ, qd̃ pro vobis tradet: hoc facite in meã cõmemorationẽ. Sic & calicẽ postq̃ cenauit dicẽs, hic calix nouũ testamẽtũ est in meo sanguie, hoc facite quotiẽscũq; bibetis in meã cõmemorationem. Quotienscũq; enim mãducabitis panẽ hũc & calicẽ bibetis: mortẽ dñi annũciabitis donec veniat. Itaq; quicũq; mãducauerit panẽ: et biberit calicẽ dñi indigne.) Lyra: scilicet cũ volũtate peccandi mortaliter de futuro: vel inpenitens de pterito. e ¶ Reus erit corpis et sang. &c.) Glo). i. penas mortis christi exoluet. i. puniet̃ ac si christũ occideret. f ¶ Probet

mat. 26.

Joannes quidē baptizauit aqua. Lyra solum. Nam eius baptismus gratiā non conferebat. q ¶ Vos aūt baptizabimini spiritu sctō) Hoc enim intelligēdū est de receptione spūsancti in signo visibili, r ¶ Non post multos hos dies) id est in dieb⁹ pēthecostes. s ¶ Igitur qui cōuenerant) Glo. q. d. i. presentes aderāt t ¶ Interrogabāt eū dicētes. Dñe si in tēpore hoc restitues regnū Israel.) Sciendū scōm Nico. de Lyra: q multi de discipulis christi de regno eius adhuc carnaliter sentiebāt: vt pote nondū recepta spūssancti gratia: estimātes ipm tēporaliter regnaturū. Propter quod filij zebedei petierūt q vn⁹ ad dexteram: alius ad sinistram eius sederent. a Et credebāt regnū tēporale quod ablatum erat a iudeis p Romanos statim restituendū: ideo quesierūt. Domine si in tempore hoc restitues regnum israel. Et quoniaz hec questio erat stulta: ideo repulit eaz vnde sequitur. v ¶ Dixit autem eis. Non est vestrum noscē tempora vel momēta q posuit pater in sua prāte.) q. d. non pertinet ad a vos hoc scire vel que b rere. r ¶ Sed accipietis c virtutē supervenientis spūssancti in vos) ad cōstanter

p distis inquit per os meū, p quia ioānes quidem baptizauit aqua: q vos
q autē baptizabimini spiritusancto: r
r non post multos hos dies. s Igitur
s qui conuenerāt, t interrogabant eū
t dicētes. Domine si in tempore hoc
restitues regnum israel: v Dixit au-
v tem eis. Non est vestrum noscē tē-
pora & momenta, quæ pater po-
r suit in sua potestate: r sed accipietis
virtutem superuenientis spiritussan
cti in vos. y Et eritis mihi testes z in
y hierusalem: & in omni iudea & Sa-
maria: & vsq; ad vltimum ter-
ræ. Et cum hec dixisset: videntibus illis eleuatus est: a & nubes su-
z scepit eum ab oculis eorum. Cum-
q; intuerentur in celum euntem il-
c lum: b ecce duo viri c astiterunt iux-
d ta illos in vestibus albis: d qui & di-
xerunt. Viri galilei e quid statis aspicientes in celum. f Hic Iesus qui
f assumptus est a vobis in celum, sic
veniet quemadmodū vidistis eum
euntem in cœlum.

¶ Dominica infra octa. Ascen. I. Petri. iij. b. circa me.

Estote a prudentes b et vigilate in orationibus, c ante omnia autem mutuam in vobismetipsis charitatem cōtinuam ha-

et efficaciter euāgeliū p̄dicandū per orbem
vniuersuz. y ¶ Et eritis mihi testes) Glo. E
ordi. resurrectiōis mee verbo et exēplo t signis. z ¶ In hierlm et oīi iudea t samaria. et vsq; ad vlti. terre. Et cū hec dix. vidē. il. eleuat⁹ est) de terra ad celū. a ¶ Et nubes suscepit eum ab oculis eoz. Cūq; intuerent in celū euntem illū) admirātes ascensionē tā gloriosam. b ¶ Ecce duo viri.) i. duo angeli i specie viroz. c ¶ Astiterūt iuxta illos in vestib⁹ albis.) Ad de signandū solennitatem huius festi eius secūdū Gregoriū. d ¶ Qui t dixerūt. Viri galilei.) natiōe Est em galilea quedaz pars iudee: de q̄ erant apostoli saltez D p̄o maiori parte. e ¶ Quid statis aspicientes in celū.) q. d. Nō putetis q̄ ille ampli⁹ habitet vobiscum sicut añ fecit: videbitis tñ eū in fine mūdi venientē ad iudiciū: ideo sequit. f ¶ Hic iesus q̄ assumptus est a vobis i celū: sic veniet quēadmodū vidistis eum euntē in celū) id est sicut ascēdit in forma hūanitatis. Glo. sic ad iudicādū vēiet

Estote p̄udētes: et vigila. Postilla
Alñ inimicū illius epla scribit sctūs Petr⁹ aplus dicēs. Et reddent rōem ei q̄ par⁹ est iudicare viuos et mortuos. Tūc sequit

Deu.33. pties ens epla in qua btūs Petrus hortatur nos ad ꝓfectus: que nos aptos faciūt ad recipiēdū spūmsctm dicēdo. a ¶ Esto. prudētes) Hor. i. futura prudentes, vñ Utinā saperent et intelligerēt: ac nouissima prouiderent. b ¶ Et vigi. in oro.) Glo. ne animus aliō cogitet ꝑ id qō ꝑcat. Nam isto sacro tpe deuotiōi t orōi vacare debem⁹: et hoc exēplo Darie mris christi t discipulor. Legit enim ꝙ tēpore medio interascēsionē christi: et missionē spūsancti: fuerūt cū sctis multi eribus in orōne: expectantes spūmsctm: eis ꝓmissum. Vñ hic in Actib⁹ aplor. Hi omēs erāt vnanimiter cum mulieribus in orōne: cū maria matre iesu et fratrib⁹ eius. Exēplo ergo illorū debēt fideles esse in tpe isto in ꝑpatiōe: et expectatiōe spūsancti intēti. Preparatis enim debito modo dabat spūsctūs ad id ad qō indigebāt. Vñ hic. Unicuiq; datur manifestatio spūs ad vtilitatē. c ¶ Vñ omia mu. in vob. sm etip. cha. oti. ha. ꝙ ga charitas excellētior est ceteris ꝓtutib⁹: qr cetere ꝓtutes sine ea nihil valēt ad meritū. d ¶ Quia cha. opit mul. petōr.) Hor. t Ly. ne appareant ad puniendū. e ¶ Hospitalitatem. i. susceptiones hospitū. f ¶ Sine mur.) sed hilariter hoc facite. g ¶ Unusquisq;) siue sit de maioribus siue de mediocrib⁹ siue de minorib⁹. h ¶ Sicut acce. gra.) Hor. i. quodlibz donū gratuitū. i ¶ In alteru. il. admi.) alijs cōicantes gratis t benigne: sicut mēbra in vno corpe sibijnuicē seruiūt. Oculus em videt toti corpori: et pes portat totū corpus. k ¶ Sicut bo. dis. mul. gre dei. Vbi. i. multiformiū donor. gratuitor. a deo collator. qr nō debet esse dispēsator: parcus: vbi paterfamilias est largus. l ¶ Si qs loquit. Ly. exhortatiōis verba. m ¶ Quasi ser. di.) id est totum bonū attribuat deo: et nō sibijpsi n ¶ Si qs ministrat) egētib⁹ bona tpalia o ¶ Tanq; ex ꝓtute quā administrat de⁹) id est attribuit do: q dedit sibi volūtatez et facultatē hec faciēdi. p ¶ Ut in oibus) ꝓbis et factis vestris. q ¶ Honorificet de⁹) id est totum fiat ad honorez dei. r ¶ Per iesum chm dnm nrm: q est mediator: di t hoim.

bismetipsis charitatem continuam habētes: b quia charitas operit multitudinem peccatorum. c Hospitales inuicem f sine murmuratione, g vnusquisq; sicut h accepit gratiam i in alterutrum illam administrantes: k sicut boni dispensatores multiformis gratiæ dei. l Si quis loquitur m quasi sermones dei. n Si quis ministrat, o tanq; ex virtute, quā administrat deus, p vt in omnibus q honorificetur deus, r per Iesum Christum dominum nostrum.

¶ In die Pentheco. Actuum. ij. a.

a IN diebus illis. Dum complerentur dies Pentheco- b stes: b erant omnes discipuli pariter

Act.2. b. ¶ Dñō cōplerent dies Penthecostes erant. tc. Ān initiuz illi⁹ epla scribit sanctus Lucas: ꝙ post Ascensionē christi vndecim apostoli congregati: statuerunt duos viros scz Joseph qui cognominatus est iust⁹: g Mathiam: et orātes dixerūt. Tu dne q nosti cor. da omniū: ostē de quē elegeris vnū ex his duob⁹: accipe locum ministerij huius et aplatus: de quo ꝓuaricatus est iudas: vt abiret in locū suum. Et dederūt sortes eis: et cecidit sors super Mathiam: et annūeratus est cum undecim aplis. Et statim sequitur epistola presens. a ¶ Dū complerent dies pētecostes) Hodie celebrat sctā mater eccl'ia solēnitatem spūsancti: in qua chr̄us se ostēdit esse deū. Nā prius ostēderat se esse dnm terre: et eorum q in terra sunt: infirmos sanādo: mortuos resuscitando. Ostenderat se etiā dnm maris: et eorū que in mari sunt: cū sup mare ambulauit: et mare solidū se ei ꝓbuit. Et cū starherem in ore pisc⁹ ꝓdirit inuenies duz. Ostēderat etiā se dnm inferni: et eorū que in inferno sunt: qñ otriuit portas inferni: t omēs anias de limbo inferni eduxit. Ostēderat etiā se dnm aeris, et eorum q in aere

A sunt. Et etiam dñm celi: et eoꝝ que in celo sunt: cum in die ascensiõis ꝓpria virtute ascendit per aera: ꝛ nube lucida sibi obsequẽte assumptus est in celuꝫ. Ostenso ergo: ꝙ erat dñs oim hodie ostẽdit se verũ deũ: qñ spiritũ sanctũ q deus est, misit aplis, Hodie eñ rex noster iesus christꝰ duodecim principes fecit: associans eis septuaginta duos milites. Principes fuerũt duodecim apli. Septuaginta duo milites fuerũt septuaginta duo discipli christi: quos hodie adeo roborauit: ꝙ per eos totuꝫ mundũ sibi subiugauit. Ũñ Bernardꝰ. Licet magna et diuina fuerit plane mi
B racula: que deus gessit in terris: hoc tamen bonũ sup oñia alia emicuit: ꝙ in pauc̃ simplicibꝰ totũ mũdũ: ꝛ oẽm sapiẽtie altitudinẽ sibi subiugauit. Ũñ hic dicit. a ¶ Dũ cõplerentur dies penthecostes. Lyra. a pascha computando. Quinquagesima nanq̃ dies a pascha bate: in quo iudei comedebãt agnum paschalẽ: celebris erat in veteri testamento apud iudeos in memoriã beneficij legis date: que fuit data in monte synai: quinquagesima die a ꝓncipio egressiõis ỏ egypto. Et ideo cõuenienter illa die infusum est apostolis spũsancti donũ: ꝙ quod lex euãgelica imꝑssa fuit: et firmiter radicata in coꝛdibus eoꝝ. b ¶ Erant oñes discipuli pariter in eodem loco) id est in cenaculo grandi strato: vbi ꝓius christus cũ eis cenã fecit et non solũ apostoli: sed etiam alii fideles: ꝛ mulieres pariter in eodeꝫ loco. Et ipsis sic cõgregatis simul in coꝛde et anio. c ¶ Et factus est repente de celo. Vincẽ. id est de aere. d ¶ Sonus tanq̃ aduenientis spũs vehemẽtis) Lyra. i. venti vel tonitrui: non tñ apli et alij cũ eis existentes fuerunt territi: de hoc faciente signo: qỏ dabat spũsanctꝰ qui est cõsolatoꝛ coꝛdiuꝫ. e ¶ Et repleuit totã domũ) insolita claritate. f ¶ Vbi erãt sedentes) i. manẽtes. g ¶ Et apparue. illis) visibiliter oculis coꝛpalibꝰ. h ¶ Dispertite lin. i. diuise lingue. i ¶ Tanq̃ ignis. i. habẽtes coloꝛẽ ignis: ad designãdũ signo visibili exteriꝰ: inuisibile gratiã spũs sancti receptã interius: ꝓ quã essent feruidi in amoꝛe dei: et eloquentes oñibus linguis ad publicationem euangelij. k ¶ Seditq̃ supra singulos eoꝝ) id est sup quẽlibet discipuloꝝ insedit vnꝰ radius igneus: habẽs figurã ligue l ¶ Et repleti sunt oñes spiritu scto.) Vincẽtiꝰ. Sic ꝙ coꝛda eoꝝ penitus illustrata sunt gratia spũscti: sic ꝙ hodierna die discipuli receperunt spñsanctũ: in maioꝛi copia q̃ ꝓius habuerũt: ꝙa non solũ receperunt ad sufficientiã: sed etiã ad redũdantiã: ꝙa sanctitas quã spũsctus in aplis opatus est: redundabat in totam ecclesiam. Ũñ sequit. m ¶ Et cepe. loq̃ va. lin. put spũsctus dabat eloqui illis) Ly. Apli non solũ loquebãtur et intelligebãt oñia idiomata: sed ipsis loquẽtibus in vno idiomate: qõcũq̃ esset illud: oẽs audiẽtes q̃tumcũq̃ essent diuersoꝝ idiomatũ: intelligebat q̃libet idioma ꝓꝓriũ diuina ꝑtute hoc faciente. Sicut em ꝓ rebellionẽ ad deũ diuise sunt lingue: ita per infusionẽ spũsancti sunt vnite. n ¶ Erant Gen. 1
aũt in hierlm.) Vin. que erat ciuitas metropolis in iudea. o ¶ Habitan. iu. viri reli.) Lyra: in cultu diuino deuoti: ꝓpter hoc tẽpla visitabant: et ibi sacrificia offerebant.
p ¶ Ex oñi na. q̃ sub celo est) qꝛ iudei erãt dispsi in oñes natiões: et aliqui coꝝ magis deuoti: ꝓpter reuerentiã tẽpli veniebãt ali qñ in hierlm: maxime in solẽnitatibus magnis: quarũ vna erat solẽnitas pẽthecostes q ¶ Facta aũt hac voce.) Vincẽ. i post q̃ talis sonus in aere vehementer insonuit.
r ¶ Cõuenit multitudo) sup. ciuitatum ꝛ ꝓuinciarũ circũiacentiũ. s ¶ Et mente

cōfusa est) Lyra, id ē stupefacta seu admi-
E racta, t ¶ Nōn audiebat vnusquisq; lingua
sua illos loquētes) Lyra: qa nunq; fuit au-
dictū vel visum tale miraculū. v ¶ Stupe-
bant autē omēs et mirabātur dicētes, Nō-
ne ecce isti omēs qui
loquunt galilei sūt)
Vlin, quasi dicerent:
vtiq;, x ¶ Et quō
nos audiuim⁹ vnus-
quisq; linguā nr̄am)
id est ppriā, y ¶ In
q̄ nati sumus.) Vlin,
quasi diceret: vtiq;
mirabile est vl' super
naturaliter. Ex isto
sum iē hic: q; p̄mitiui
christiani fue-
lilei, z ¶ Parthi t
medi. Hic notantur
habitatores diuersa-
rū regionū: in quib⁹
sunt diuersa idioma
ta, a ¶ Et elamite:
et q̄ habitāt mesopo
F tamiam) Blo, ordi.
Est regio q̄ duabus
ambitur fluminib⁹:
tygri et eupharte.
b ¶ Judeā t capa
docia: pōthū et asiā)
s. miore c ¶ Phry
giam et pamphiliaz:
egyptū et partes ly
bie: que est circa cy-
renen. d ¶ Et ad-
uene romani, i. pegri
nātes roma e ¶ Ju
dei quoq;) .i. illi de
tribu iuda. f ¶ Et
pse. cre. t ara.) Ly.
.i. conuersi de gentilitate ad iudaismum.
g ¶ Audiuim⁹ eos) .s. aplos. h ¶ Loquē
tes nostris linguis) .i. nostris idiomatibus.
i ¶ Magnalia dei) id est mirabilia dicta

Postilla. IN diebus illis. Aperi-
ens Petrus, tc. Ante initiū illi⁹ epīe
scribit sctus Lucas in eodē capitulo: q; san-
ctus Petr⁹ dixit iudeis de christo. Qui p-
transiuit bene faciēdo: et sanādo omēs op-

q Facta autem hac voce conuenit r
multitudo: s & mente confusa est: s
quoniam audiebat t vnusquisq; lin-
gua sua illos loquentes. v Stupebāt t
autem omnes, & mirabantur dicē v
tes. Nonne ecce omnes isti qui lo-
quuntur galilei sunt: x & quomo- x
do nos audiuimus vnusquisq; lin-
guā nostram: y in qua nati sumus. z y
Parthi & medi a & elamite: & qui a
habitāt mesopotamiam, b iudeam, b
& capadociā, ponthum, & asiam: c c
phrygiā: pāphiliā, egyptū, & partes
libye, quę est circa cyrenē d, & ad-
uene, romani e Iudei quoq; f & p̄se f
lyti: cretes, & arabes g audiuimus e-
os h loquētes nostris linguis, mag- h
nalia dei. ¶ Feria.II.Pē.Act.x.c.

IN diebus illis. Aperi a
ens a petrus os suū dixit. Viri pa b
tres & frēs, nobis b p̄cepit dns p̄dī
care populo & testificari: qa ipse ē
c q̄ cōstitutus est a deo c iudex viuo- c
rum & mortuorū. d Huic oēs pro- d
phete testimonium phibēt e remis- e

eum: tam iudei q; gētiles. g ¶ Adhuc lo
quente pe. verba hec: cecidit spūs sctūs super
omēs qui audierūt verbū) sc; sup cornelīū
h ¶ Et suā oēs qui cū eo cōgregati erāt
in signo visibili, s. igneis linguis. i ¶ Et
obstu. ex circū. fide. qui vene. cum pe. qa in
natiōes) sc; in gentes. k ¶ Gratia spūs
sancti) admirātes q; tanta gra dareē gen-
tib⁹: sicut iudeis nutritis in lege t pphe-

B
Postillis
Joh
Luc.26.f

autē. ꝛc.) Ly. s. propriā cōscientiā diligēter examinādo ꝛ emendādo. g ¶ Et sic de. ꝛc. s. fructuose. h ¶ Et de calice bibat.) Ly. Fit autē hic mētio de duplici specie: scz panis et vini. Nā in primitiua ecclesia sic dabat cōmunicātibus quia nis et vini. Nā in primitiua ecclesia sic dabat laicis fidelibus: sed ppter periculū effusiōis sanguinis: modo dat laicis tm̄ sub specie panis: sacerdos tm̄ vtrāq; specie: nō tantū celebrans p se: sed etiā p alijs. i ¶ Qui enim māducat ꝛ bibit indigne.) Scz. i. irreuerēter vel existens in crimine. k ¶ Judiciū sibi māducat ꝛ bibit).id est ad suaz damnationez sumit. l ¶ Nō dijudicans corpus dñi) Ly. i. discernēs ab alijs cibis: sumēs eodez mō: sicut alios cibos corporales.

Postilla. OEus charitas est. In hoc apparuit charitas dei ꝛc. Ante initiū illi⁹ epistole scribit san. Joan. Ipsi ō mūdo sūt: et ideo de mūdo loquūtur: et mūd⁹ eos audit. Nos ex deo sumus charissimi: diligam⁹ inuicē: qa charitas ex deo est. Tūc t sequit epla ho. Deus charitas est: vbi. s. Joānes aplus ꝛ euāgelista: quē christus p ceteris dilexit: maxime comēdat nobis charitatē dei et primi. Sic siliter in euāg. hoc. sctūs Lucas dicit nobis de quodā diuite: q nec circa deū nec circa primū: scz paupez Lazarū aliqua dilectiōe mouebat: sed induebat purpura et bysso. ꝛ epulabat quotidie splēdide: ideo sepultus est in inferno. Et si volum⁹ hoc malum euadere: tūc debem⁹ deū et primū diligere. a ¶ Quia deus charitas est) Lyra

Luc. 16. f.

cauerit panem: & biberit calicē domini indigne: reus erit corporis & sanguinis domini: probet autē seipsum homo: & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Qui em̄ manducat & bibit indigne: iudicium sibi manducat & bibit, non dijudicās corpus dñi. ¶ Dñica. I. post festum Trinita. I. Io. iiij. b

DEus charitas est. In hoc apparuit charitas dei in nobis: qm̄ filium suū vnigenitū misit deus in mundū: vt viuamus per eum. In hoc est charitas, nō quasi nos dilexerim⁹ deū: sed qm̄ ipse prior dilexit nos: & misit filiū suū ppiciationē p peccatis nostris. Charissimi si deus dilexit nos, & nos debemus alterutrū diligere. Deū nemo vidit vnq; Si diligimus inuicē: deus in nobis manet: & charitas eius in nobis perfecta est. In hoc intelligimus: qm̄ et moysi videre diuinā essentiā: sed hoc fuit in raptu et transitorie ꝛ nō mānsiue: qa tunc fuerūt extra sensus corpis. q ¶ Si di. inui.) s. ex sincera charitate. r ¶ Deus in no.) per gratiā inhabitante. s ¶ Et cha.) tunc em̄ charitas dei pfecta est in nobis: qm̄ eū diligim⁹ nō solū in se: sed etiā in sua immagie. i. in homie. t ¶ In hoc intel.). i. cognouim⁹. v ¶ Qm̄ in eo manem⁹.) p charitatē qua deū diligim⁹. x ¶ Et ipe in nobis) p charitatē qua nos diligit, y ¶ Qm̄

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v

increata: sicut est bonitas et sapientia. b ¶ In hoc) velut in certissimo signo. c ¶ Apparuit chari. ꝛc) id est ostēsa est erga nos. d ¶ Quoniā h. suū vnigenitū) non seruum. e ¶ Misit deus) scz pr̄. f ¶ In mun.) in hūanitate assumpta. g ¶ Ut vi. per.) Vin. et non iudicemur per eum. h ¶ In hoc). i. i hac missione. i ¶ Est charitas) scz manifesta. k ¶ Nō qsi nos dilexerimus deū: sed qm̄ ipse prior dilexit nos) .s. pdestinādo: vocādo: iustificādo. l ¶ Et misit filiuz suū. ꝛc.) Vin. ꝛ deus nob ppiciarek p ipsum. m ¶ Pro peccatis nostris. n ¶ Charissimi si deus dilexit. ꝛc.) scz exēplo christi inuicē o ¶ Diligere) Vin. Si de⁹ diligit nos: tūc debem⁹ diligere id qō de⁹ diligit: sed deus diligit oēm hominem: ergo et nos quemlibet debemus diligere. p ¶ Deū ne. vi. vñ.) Vin. in p̄senti de⁹ non pōt videri sicut est: sed solum in futura vita. Vñ Augu. dr: q cōcessum fuit Paulo

b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y

de spūsctō, ꝛc.) s. ab ipo ꝓcedēte. y ¶ Dedit nobis. Et nos) Ly. i. ego ioannes ꝛ alij apli mecū. z ¶ Vidim⁹) s. ihesu hūanitatem oculis corpalib⁹: et ei⁹ diuinitatē oculis mētalibus: nō in se: sed in affectib⁹ suis: qa viderūt eū facientē miracula. Vtutē totius creature trāscendentia. a ¶ Et testificamur) de visis. q vidimus. b ¶ Mñ pami. fi. ꝛc.) eiusdē nature et ptātis cū eo. c ¶ Saluatorē mūdi) p passionē in humanitatē assumpta. d ¶ Quisqs cōfessus fuerit) Bo. i cōfessiōe pfecti cordis oris et opis: nō diminuta vni⁹ vocis. Vñ apls. Confitēur se nosse deū: factis aūt negāt. e ¶ Mñ iesus est filiꝰ dei) ita ꝙ idē est filius dei ꝛ filiꝰ homis. f ¶ Deus in eo manet). s. p grām. g ¶ Et ipse in deo) vt refugio. Vñ dicit: Dñe refugium factꝰ es nobis. h ¶ Et nos). s. apli. i ¶ Cognouim⁹). s. ꝙ iesus est filius dei. k ¶ Et cre. cha. ꝙ habet deus in nob) Ly. i. credim⁹ ipm specialiter habitare nobiscū per charitatē. l ¶ Deꝰ charitas est) vñ Augu sup illo verbo. Si in singulis locis sacre scripture nihil aliō diceret de charitate: nisi ꝙ deus charitas est: nō aliud ꝙ charitatē q̄rere deberem⁹. Non em̄ charitas potuit alius cōmendari: ꝙ ꝙ deus diceret. m ¶ Et qui manet in charita. in bo ma.) Vincē. tanꝙ palmes in vite: tanꝙ membrum in corpe. n ¶ Et deus in eo ma.) tāꝙ habitator: in donis tanꝙ spōsus in thalamo: tanꝙ sacerdos in tēplo. Vñ Bern. Ut deus charitas est: ꝛ ideo charitate nihil melius est: et q̄ manet in charitate: ut deo manet: ideo charitate nihil securius: et deꝰ in eo: et ideo charitate nihil iucūdi⁹. o ¶ In hoc perfe. est cha. dei nobiscū). i. pfecta esse oñditur. p ¶ Ut fiduciā habeam⁹ in die iudicij. Vlin. Si talē fiduciam habem⁹ ad deū: ꝙ audem⁹ secure apparere in ospectu ei⁹: et reddere ei voces: tunc indubitāter habem⁹ pfectā charitatē q ¶ Ut sicut ille est) Ly. bñficiens de celo iustis et iniustis. r. ¶ Et nos sumus in hoc mūdo) .s. p amore ei⁹ amicos ꝛ inimicos diligendo. s ¶ Timor nō est in cha.) qō intelligit de timore humili: inꝙtum seruilis ē nō aūt intelligit de filiali: qa ille timor stat cū charitate perfecta. t ¶ Ex pfec. cha. fo. mit. qm timor) qa charitas etiā quēcūq; excludit timorē seruilē. v ¶ Mñ ti. pe habz). i. timori humili pena debef: qa facit cauere peccatū solūmodo ne puniat nō ꝓpter dōm estatiōnē vitij: nec ꝓpter vitandā offensam dei: sicut fur qñq; dimittit furari ꝓpter suspendiū. r ¶ Qui aūt ti.) Ly. hoc mō. y ¶ Nō est pfe. in cha.) .i. nō habet charitatē ipm pficientem. z ¶ Nos er. dilig. deum) Bo. dilectione perfecta. a ¶ Mñ deus p̄io: dil. nos) ꝙ nos ipm: immo cū adhuc inimici essem⁹: dilexit inimicos vt faceret amicos. Dilexit iniustos: vt faceret iustos: dilexit egros: vt faceret sanos. b ¶ Si qs dixerit: quoniā diligo deū: et fratrem suum oderit) qui est imago dei. c ¶ Mēdax est) Ly. Quia dilectio ꝓximi includit in dilectiōe dei. d ¶ Qui enī non

v in eo manemrs & ipse in nobis, quoniā de spiritu sancto suo dedit nobis. Et nos vidimus & testificamur: quoniā pater misit filiū suū saluatorem mūdi: quisquis cōfessus fuerit, quoniam iesus est filius dei: deus in eo manet: & ipse in deo. Et nos cognouimus & credidimus charitati, quā habet deus in nobis. Deus charitas est: & qm manet in charitate: in deo manet & deus in eo. In hoc perfecta est charitas dei nobiscū, vt fiduciā habemus in die iudicij: quia sicut ille, est, & nos sumus in hoc mundo. Timor nō est in charitate: sed pfecta charitas foris mittit timorem: qm timor penā habet, Qui aūt timet: nō est pfectus in charitate. Nos ergo diligamus deū: qm deus prior dilexit nos. Si qs dixerit: qm diligo deū: & frēm suū oderit:

Li. I. d.

Ps. 89.

dili fra, suū quē videt.) Gor. vñ eū plenius cognoscit. e ¶ Deū quē nō videt). i. quē minus cognoscit. f ¶ Quō pōt diligere.) Unde Augu. Inuisā quippe diligere possum? incognita nequaq̄, g ¶ Et hoc mā. ha. a deo) .i. de dilectiōe dei et primi. h ¶ Ut q̄ dili. deū.) Gor. pter se. i ¶ Diligat et fra. suū pter deū. Duo enim sunt māda ta charitatis s. dei ⁊ primi: nec pōt vnus diligi sine alio.

Postilla. NOlite mira. si odit vos mundus: nos scim⁹. Ān initiuz illi⁹ eple scribit sctūs ioannes in eo. ca. di. Charissimi hec est annūciatio q̄ audistis ab initio: ut diligatis alterutrū: nō sicut Cayn q̄ ex maligno erat: ⁊ occidit frēm suū: ⁊ pter q̄d occidit eum: qm̄ opa ei⁹ maligna erant: fratris aūt ei⁹ iusta. Tūc statim seq tur pīa epla: q̄ concordat cū euangelio hodi. in quo agit de cena vite eterne: ad quā puenit p charitatē dei ⁊ primi: de quo habet plen⁹ in epla p̄senti. Ān dicit ioānes. a ¶ Charissimi nolite mirari) q̄si insolitū. b ¶ Si odit vos mūdus) i mūdi amatores: q: non est nouū illud iurgiū: sed fuit a pncipio mūdi iter bonos ⁊ malos: sicut ptz iter Cayn et Abel. inter Isaac et Ysmael: inter Jacob et Esau. c ¶ Nos scim.) Ly. certitudine fidei. d ¶ Qm̄ trāsla. su. ⁊c.) s. culpe ad vitā gre. e ¶ Qm̄ dili ⁊c.) q̄a opa bona in charitate facta sūt meritoria. f ¶ Qui nō di.) q̄a caret charitate que est vita anime. g ¶ Otis q̄ odit fra. suū ho. est) q: pmo occidit aiam pximā: sc̄o aiam primi in pīm in se est: quia puocat ipm ad odium mutuum. h ¶ Et id sci. qm̄ omis ho. nō ga. vi. eter.) Gor. i. nō hz chr̄m: q̄ ē vita eterna. i ¶ In se manentē.) Hoc dr ad differētiā vite nature: q̄ est vita trāsiens. k ¶ In hoc) tā q̄ in signo certissimo l ¶ Cognouimus cha dei) i chr̄i erga nos m ¶ Qm̄ il. p.) indignis. n ¶ Animā suā). i. vitā corpalē o ¶ Posuit). i. morti crucis exposuit. p ¶ Et nos) exēplo ei⁹. q ¶ Debe. animas) Ly. i. vitā corpalē. r ¶ Pro fra. po.) i. p salute eor: Et hoc debitū pz ex ordine charitat⁊: pm quē ōs sup oia diligēdus: ⁊ post ipm ania pxia ⁊ loco tertio aīa pri mi: q̄: to ⁊ vltimo p priū corp⁹. s ¶ Qui ha. sub. hui⁹ mū.) Ān. i. bona temporalia. t ¶ Et vidē. fra. suū) .i. primū. v ¶ Ne cesse ha.) Lyra. s. necessitatē extremam. x ¶ Et clau. vi. sce. sua) affectum interiorem non compatiendo ei: et subuētionem denegando. y ¶ Quomodo cha. dei) Gor. q̄ a deo infundit ⁊ deus diligit. z ¶ Manet in eo) q. d. nullo mō: q̄a non pōt diligi deus sine pximo: nec ecōuerso etiā: q: charitas benigna est. l larga egēnis: ⁊ in casū extreme necessitatis tenet etiā q̄libet de necessario dare. vñ di. Ambrosius. pasce fame morientē: si nō pauisti: occidisti. a ¶ Filioli mei). s. quos p euangeliū genui b ¶ Nō diliga. ꝓbo nec ligua

a ¶ Olite mirari ⁊c.) Ly. b ¶ Si odit vos mundus. c ¶ Nos scimus d ¶ quoniā translati sumus de morte ad vitam: e ¶ qm̄ diligimus fratres. f ¶ Qui non diligit: manet in morte g ¶ Omis q odit fratrē suū, homicida est h ¶ Et id scitis qm̄ ois homicida nō habet vitā eternā i ¶ in se manentē. k ¶ in hoc l ¶ cognouimus charitatē dei: m ¶ quoniam ille pro nobis n ¶ animam suam o ¶ posuit: p ¶ & nos q ¶ debemus animas r ¶ pro fratribus ponere. s ¶ Qui habuerit substantiam huius mundi, t ¶ & viderit fratrē suum v ¶ necesse habere: x ¶ & clauserit viscera sua ab eo, y ¶ quomodo charitas dei z ¶ manet in eo: a ¶ Filioli mei, b ¶ non diligamus

Postilla

Hec tm̄ dilīgit: q̄ hoc q̄ pmittit nō soluit. c ¶ Sz ope). i. exhibitiōe bñficij. d ¶ Et ꝓfitate) scz pure intentiōis. Glo. vt simplici intentiōe bñficia pstem⁹: nō ꝓpter lactātiā

Hec ꝓpter temporale lucrum.

Humiliamini sub poc. ⁊c. Ñ̄ initium illi⁹ epl̄e scribit. s. petr⁹ apl̄s in eo. ca. Deus superbis resistit: humilib⁹ aūt dat gr̄az. Tūc stati seq̄tur epl̄a pñs: in q̄ btūs petr⁹ docz nos quōmōde deam⁹ nos ad deum di. a ¶ Humiliamini) Boz. hūilitate volūtaria: non coacta.

b ¶ Sub pōte. ma. dei) vel nos hūiliabimus nos ei: vel ipse opprimet nos: q: manū ei⁹ auffugere im possibile est. c ¶ Vt vos ex.) q: ois qui se exaltat hūiliabit: et q̄ se hūiliat exaltabitur: vt ptz. d ¶ In tpe). s. in die iudicij qñ de⁹ iudicabit mūdū: ⁊ reddet tūc vnicuiq̄ ꝑm opera sua.

e ¶ Dēz so. ve.). i. corꝑis et anime.

f ¶ Proiciētes in). Ñ̄ Aug. di. Proiscite in deum: non est em̄ tā crudelis vt se subtrahat: ⁊ te cadere pmittat. g ¶ Mm̄ ipsi cu. est de vob). s. specialis. h ¶ Sobrij esto.) in victu ⁊ vestitu. i ¶ Et vigilate). i. diligēter a pctis cauete. k ¶ Quia ad ve. dia.) q̄a sp̄ bōis et fidelib⁹ adu[illegible]. l ¶ Tanq̄ leo rugiēs ꝙ seuitiā. m ¶ Circuit ꝓ malicīā. n ¶ Querens quē deuo.) in corꝑando sibi ꝙ mortalē culpā. o ¶ Cui re.) Boz. ei⁹ suggestiōib⁹ nō acq̄escendo. vñ Resistite dia. ⁊ fu. a vob ꝙ ¶ Fortes infi.) tāq̄ in scuto q ¶ Sciē. eā. pas. i. ꝑsilem tribulationē ⁊ tētationē: quā vos sustinetz. r ¶ Ei). s. diabo. s ¶ Que in mū. ⁊c.). i. vris ffrib⁹ ꝙ mundū o spūs q. d. nō putetis tētatiōes leues estis: immo magis tēptabimini: q̄ cauete vos diligēter ne supbimini. vñ ōr: Fili accedēs ad seruitutē dei: sta in iustitia ⁊ timore ⁊ ꝓpara aīam tuā ad tētationē. t ¶ Deus autē). s. q̄ est dator.

u ¶ Omis gratie) Boz. q: bonoꝝ tēporaliū: naturaliū: ꝑpaliū eterno: nz. x ¶ Qui vocauit nos) vocatiōe interiori ꝙ inspiratiōnē: ⁊ exteriori ꝙ ꝑdicationē. y ¶ In eternū. glo.). s. finaliter ꝓsequēdaz. z ¶ In chr̄o iesu). i. ꝙ iesum. ⁊ ¶ Ipi gl̄ia ⁊ ipe. s. ad alios. b ¶ In secu. se.). i. in eternū.

Existimo em̄ ꝙ nō sūt cōdi. ⁊c. Ñ̄ initiū illius epl̄e scribit. s. Ꝑet⁹. in eo. ⁊c. di. Si filij et heredes q̄dem dei: coheredes autē chr̄isti: si tn̄ cōpatimur vt et gl̄ificemur. Tūc stati seq̄tur pñs epl̄a: in q̄ aplūs paul⁹ hortatur nos: vt paciēter tolerem⁹ passiōes et psecutiōes hui⁹ mūdi: q: ad futurā gl̄iam nō peruenit: nisi per tolerantiā paciēter passionū: et quale scūq̄ sint tales passiones tēpoꝛales: non sunt tamē cōdigne ad futuram gloriam: hoc ostendit pau. qui fuit raptus vsq̄ ad tertiū celum: et vidit magnitudinem glorie celestis. Et visis illis gaudijs post hoc dixit. a ¶ Fratres ex.) Vlin. a. vere scio. b ¶ Nō non sunt). id est eḡles c ¶ Pas. hu. tem.) Boz. i. tpales ⁊ momētanee. d ¶ Ad futu.). scz ꝓmerendam. e ¶ Que reue. in no.) Vlin. tā malz q̄ bōis

Hec verbo neq̄ lingua: sed opere & veritate. ¶ Dominica. III. post festum Trini. I. Pe. v. b. in medio.

Humiliamini sub potenti manu dei, vt vos exaltet in tempore visitationis, omnē sollicitudinē vestram proiscientes in eum: quoniam ipsi cura est de vobis. Sobrij estote & vigilate. Quia aduersarius vester diabolus, tanq̄ leo rugiēs circuit, quæ rerꝝ quē deuoret. Cui resistite fortes in fide: scientes eandem passionē ei, quę in mūdo est vestre fraternitati fieri. Deus aūt oīs gratie q̄ vocauit nos in eternā suā gloriā in christo iesu, ipsi gloria & impe rīū in secula seculorum. Amen.

¶ Dominica. IIII. post festū Trini. ad Ro. viij. d. circa medium.

Existimo enim ꝙ nō sunt cōdigne passiōes huius tpis, ad futurā gl̄iam q̄ reuelabit in

Jaco. 4.

Iu. 18.

sed d'uersimode: q; q̄uis in gl'ia futura ab oib⁹ cognoscet ⁊ videbit: tñ hoc erit bonis ad gaudiū ⁊ ad salutē: malis ad oēm tristitiā et penā. f ¶ Nā expe. cre.) Ly. i. hois q̄ est ois creatura. vñ. Predicate euāgeliū oi creature. i. homini.

Mat. 25. d.

g ¶ Reue. filio. ói) Ly. i. in btitudie celesti: vbi ós clare vi debit. h ¶ Expectat) s. p patientiam. i ¶ Vanitati em̄) id ē possibilitati mori et incinerationi.

k ¶ Creatura) id est humana natura. l ¶ Subiecta ē nō vo) i. ppria volitate ⁊ hoc ppter pctm̄ ade: qđ nō est volūtariū in nob. m ¶ Sz ppter euz) i. ppter deū. n ¶ Qui sub ie. cā in spe). s. resurrectionis future. o ¶ Quia et ip. cre. i. humana natura. p ¶ Libera. a sene. corru.) s. qñ in resurrectiōe er gl'ia aīe erit corp⁹ immortale. q ¶ Scim⁹ em̄ q̄ ois creatura) s. irrationalis. r ¶ Ingemiscit ⁊ ptu. vsq; ad huc.) l. q; apls idu cit nos ad tollerātiā passiōis duplici exēplo. Primū ē creatu rar. irrationaliū: q̄ sustinēt mīta: ⁊ nō tñ hñt spē remūeratiōis sicut nos habem⁹. Scōz exm̄ ē ipsoz. aploz: q̄ p̄mitus ⁊ pleni⁹ ceteris credētib⁹ spūsctm̄ susceperūt: ⁊ patiēter tollerabāt multa aduersa: ⁊ dilationē gl'ie in spe resurrectiōis future. q̄ dicit. s ¶ Nō solū aūt illa). s. irrōnalis creatura. t ¶ Sed et nosipsi). s. apli. v ¶ Primitias spi. haben. Ly. i. i maiori plenitudine spūsctm̄ habētes. x ¶ Et ipsi intra nos gemi.) existētes in tribulatiōibus.

f nobis, f Nā expectatio treaturē g re g
uelationē filiorū dei b expectat. i Va i
nitati em̄ k creatura l subiecta est nō l
volēs: m sed ppter eū, n q̄ subiecit eā n
in spe. o Quia & ipa creatura, p libera p
bit a senectute corruptiōis, in liber
tatē glorie filiorū dei. q Scimus em̄ q
q̄ ois creatura r ingemiscit, & partu r
rit vsq; adhuc, s Non solū aūt illa, t
v sed & nosipi v primitias spūs hñtes: x
& ipsi intra nos gemimus, y adop
tionē filiorū dei expectātes, z redē
ptionē corpis nostri in christo ielu
domino nostro.

¶ Dominica. v. post tri. I. pe. iiij. b.

a ¶ Omnes vnanimes in orōe estote, b compatiētes, c fra c
ternitatis amatores: d misericordes: e d e
modesti, f hūiles, g nō reddētes ma f
lū p malo: h vel maledictū p male g
dicto, i ed ecōtrario benedicentes. k h
Quia in hoc vocati estis, l vt bñdi i k
ctionem m hereditate possideatis. n l m n

¶ Adoptionē filio⁹ ⁊ ói expectā). i. p̄mīs qō reseruat filijs adoptiuis. z ¶ Redemptionē corpis nr̄i) q; tūc erit corp⁹ immortale:

O ⁊ sic redimet a corruptione: in chr̄o Ihesu dño nr̄o. Postilla
Omnes vnanimes. (
⁊c. Añ initiū illi⁹ epistole scribit san. Petr⁹ in eo. ca di. Mulieres sub dite sint viris suis: sicut sara obedieba abrae: dñz eū vocā. o: cui⁹ estis filij bñfaciētes. Tūc seqūr epla hodier. in qua apls Petr⁹ instruit nos quō vnusq̄sq; se ad alterum habere debeat dicēs.

a ¶ Omnes vnanimes in orōe esto. ⁊c) Quasi. i. cor vnū ⁊ animā vnā habētes non
dissentiētes b ¶ Cō patientes) ad inuicē sicut mēbra vni⁹ corporis mystici ip̄ius christi: et p̄ hoc alleuiat illē: q̄ patit cuz pcipit alios sibi cōpatiētes: vt dt phūs scōs rhetoricorum.

c ¶ Fraternitatis amatores) i. fraterne vnitatz et cōcordie conseruatores.

d ¶ Misē) i. elemosynas indigētib⁹ tribuēdo. e ¶ Modesti) s. in oīb⁹ debitū modū seruādo.

f ¶ Humiles). s. oia bona deo attribuēdo ⁊ nihil vobis. g ¶ Nō reddē. ma. p malo in factis iniuriosis. h ¶ Vel male p male vbis otentiosis. i ¶ Sed ecōtra. bñdi.) vbis benignis ⁊ pacificis. k ¶ Quia in hoc vo. estis. s. ad fidē chr̄i. l ¶ Vt bñdi.) dei. s. de qua dicit. Venite bñdicti p̄ris mei. ⁊c. Mat. 25.
m. ¶ Hereditate posside). s. celeste regnū I. Co. 6.
qō nō dat maledicis. Añ apls: Neq; maledici neq; rapaces regnum dei possidebunt.

n ¶ Qui em. tc.). s. vitã btãm in q̃ nullus moriẽ. o ¶ Et vi. di. bo.) s. in btitudine celesti: vbi dies noctib⁹ nõ interrũpunt: faciat .s. qõ sequtur. p ¶ Coer. lin. su. a malo). i. a malo colloqo in apto. vñ apls Paul⁹ dicit.

1. Corit. 15. c.

Corrumpũt bonos mores colloqa prava. p ¶ Et la. eius ne lo. d.). i. malũ oc culto primũ decipiẽdo r ¶ Declict aũt a malo) ope s ¶ Et fa bo.) Hec em sunt due partes iustitie. t ¶ Inqrat pa. cũ p rimo etiã iniurioso. v ¶ Et sequaẽ ea:) sc; pfecte. x ¶ Oculi do. sup[illegible]) ad remũerãdũ. y ¶ Et aures ei⁹). i. volũtates. z ¶ In preces eo.) eraudiendi. a ¶ Vult⁹ aũt do.) .s.) ire indignatiõis. b ¶ Sup fa. ma) ad puniẽdũ eos c ¶ Et qs est) hõ vel diabolus. d ¶ Qui vobis no.). i. nocere possit .s. a bono violẽter retrahendo. q. d. nullꝰ. e ¶ Si bo.) Nota boni est hic gti casus. f ¶ Emulatores) id est amatores g ¶ Fueri. sed t si qd. i. modicũ. h ¶ Patimini) in pñti tpe. i ¶ Propter iusti) estis iã in spe: tandẽ in re vt dicit. Bti q̃ psecutionẽ patiũt pp ter iustitiã: qñ ipsoꝝ est regnum celorum.

Math. 5. a.

k ¶ Timorẽ aũt eoꝝ ne ti. Ly. i. timorem deiciẽtẽ a bono frutꝝ. l ¶ Ut nõ cõtur.) impatiẽter aduersa sustinẽdo. m ¶ Dñm aũt chr̃m sctificã.). i. firmate. n ¶ In cordi b⁹ vestris) sc; sibi firmiter adherẽdo.

Postilla

Q Vicunq; bapti. sum⁹. tc. Alii inimici illi⁹ epl̃e scribit s. Paulus di. Vbi abũdat delictũ supabũdabit et gra. Et sicut regnauit petrũ p mortẽ: sic t gra regnat p iustitiã in vitã eternã: p iesum christũ dñm nr̃m. Tunc sequit epla hodierna: in q̃ apls hortat nos ad vite pfectionẽ: q̃ consistit in hoc: q̃ pctis mortui soli deo viuam⁹: vñ dicit. a ¶ Frẽs: q̃cunq; bap. sumus). i. nos cuiuscunq; cõditionis t sexus fuerimus. b ¶ In chr̃o. ie. (. i. in forma tradita a christo in euãg. vbi dicit. Euntes in mundũ vniuersũ p̃dicate euãgeliũ oĩ creature: baptizãtes eos in nomie pris et filij et spũssancti. Ilia forma verboꝝ nõ debet mutari: et nihil debet addi vl̃ minui. c ¶ In morte ipsius bap. sum⁹). i. in virtute mortis ipius. Baptisma em̃ habet virtutẽ ex passione christi. In cuius signũ de latere ip⁹ chr̃i exiuit sanguis et aqua: vt significaretur q̃ aqua baptismi: vi virtutẽ a sanguine passionis christi. d ¶ Consepulti em̃ sumus cũ illo p baptismũ in mortẽ.) .q. d. in baptismo similes sumus mortis christi. Ubi notandũ q̃ baptismus tenet similitudinẽ mortis christi in tribus. Primo: qa baptismus totus baptizatũ in se includit et regit: sicut sepultura totũ christũ inclusit. Secũdo: qa ibi triduo fuit inclusus: sic fit trina imersio in baptismo: nisi vl̃ aliter se habeat. Tertio. qa sicut sepult⁹ plene qescit ab oĩ molestia: sic baptizatus ab oĩ culpa et pena: qa totũ relarat̃ in baptismo e ¶ Ut quo surrexit chr̃us a mor.). i. a loco mortuoꝝ: sc; ꝺ sepulchro. f ¶ Per gloriã patris). i. ad laudẽ t ad gloriã dei patris. g ¶ Ita et nos in no. vite am.) de bono in melius pficiendo. h ¶ Si em̃ cõpla.)

Dat. vlti.

Dat. Lu. 16

Jo. 1. b

a Vin. i. firmiter adherendo chṙo sicut radix plante adheret. i ¶ Facti sum⁹ simi. mortẽ ei⁹). i. sicut chṙs post mortẽ r̃surrexit corpaliter: sic t nos: post q̃ em̃ semel mortui fuerim⁹ pctō: debem⁹ fieri noui hoies spūaliter.

k ¶ Simul t resurer i) sicut ipse resurrexit a morte pene ad vitā glie sic t nos a morte culpe ad vitam gr̃e. l ¶ Hoc sci. q: ve. hō nr̃). i. fores pcti quē ab adā q est verus hō traximus. m ¶ Sil' crucifix⁹ est) i. delibat⁹ est in baptismo: vt iā nos cogere nō possit ad peccādū. n ¶ Ut destruaf corp⁹ pcti) i. cōgeries p̄auorū operū. o ¶ Ut vltra nō ser. pctō) sed deo: q: nemo pōt duobus dñis seruire p ¶ Qui em̃ mor. ẽ pctō) Ly. i. ofiguratus morti chṙi per baptismū. q ¶ Iustificat⁹ est a pctō: q: baptismus delet culpā t penā. r ¶ Si au. mortui sum⁹ cū. chṙo: cre. q: si. etiā vi. cum christo) s Bor. i gl'a celesti. s ¶ Sciētes q̃ chṙistus resur. ex mor. iā non morit: mors illi vltra non dñabitur) Ly. q̃a resurrexit ad vitam immortalem. t ¶ Qđ em̃ mor. est pec) s. chṙs p pctō tollēdo. v ¶ Bor. est se.) q: vnica mors chṙi sufficit ad tollendū oia pctā p̄terita p̄nia t futura x ¶ Qđ aūt (s. ipse chṙs. y ¶ Vi. deo). i. ad similitudinē dei p̄nis. vt sicut p̄ nō pōt mori: sic nec chṙs filiꝰ dei t hoīs. z ¶ Ita t vos existimate. vos mor. q̃dez esse pctō) p totalē diuisionē

& snos in nouitate vite. ambulemus

Si em̃ cōplantati facti sumus simi-
litudini mortis eius: simul & resurrectionis erimus. Hoc scientes, q̃a vetus homo noster simul crucifixus est, vt destruatur corpus peccati: vt vltra nō seruiamus pctō. Qui em̃ mortuus est: iustificatus est a pctō. Si aūt mortui sumus cū christo, credimus, quia simul etiam viuemus cū chṙo. Sciētes q̃ christus resurgēs ex mortuis, iam non moritur, mors illi vltra non dñabitur: quod em̃ mortuus est peccato: mortuus est semel: quod autē viuit, viuit deo, ita & vos, existimate vos mortuos quidē esse peccato: viuētes aūt deo in christo ie su dño nostro. ¶ Dñica. VII. post Trinita. ad Rom. vi. d. circa finem.

Ha Emanum dico propter infirmitatem carnis vestre. Sicut enim exhibuistis membra vestra seruire immundicie, & iniquitati ad iniquitatē, ita & nūc exhibete membra vestra seruire iustitie, in sanctificationem.

pctis spūalib⁹. e ¶ Ad infirmitatē) id est ad cōtumationē. f ¶ Ita nūc exhibete membra vestra) Ly. q̃ bona cōsuetudinē habilitates ea. g ¶ Seruire iu) o. d. illud est leue, s. q̃ nō plus laboris req̃rit in seruicio dei: q̃ ducit ad gloriā: q̃ in seruicio diaboli: qu

b & nos in nouitate vite ambulemus

c Humanum dico propter infirmitatē. ꝛc. Ah̃ initiū illi⁹ epl'e scribit. s. Pau. in eodez ca. di. Frēs serui fuistis pcti: liberati aūt a pctō: serui facti estis iusticie Tunc statim seqũtur p̄sens epla in q̃ aplus Pau. hortat nos ad faciendū bona opa: ad viuendū sm̃ iusticiam dicēs. a ¶ Hūanū dico) Bor. i. quod dā leue vob̄ p̄cipio. Onus em̃ iusticie q̃ vult eis ponere leue est. Ih̃ dr. Jugū em̃ meū suaue est: t onus meū leue b ¶ Propter infirmi. car. ve. Caro em̃ in p̄ncipio creatiōis fortis et sana fuit et obediens anie: sed ppter pctm̃ facta est debilis t infirma: aggrauans et depmēs aiam: vnde Corpus qđ corrūpitur aggrauat aiam. Sap. 9. c ¶ Sicut em̃ exhibuistis mēbra vestra seruire immūdicie.) Bor. a. i. ad seruiendū pctis carnalib⁹. d ¶ Et iniquitati) i. ad iniquitatē) id est ad

ducit ad gehennã. h ¶ In sctiſi.). i. ſctitatẽ cõſummationẽ. i ¶ Cũ eñ ſer. eſſẽ. pcti li. fuiſtis iuſti.) Ly. i. ſpoliati in bono iuſticie. k ¶ Quẽ g̃ fructũ). i. vtilitatẽ. l ¶ Habuiſtis tũc in illis) ſup. pctis. m ¶ In qb' nunc). i. poſt pniam. n ¶ Erubeſcitis). q. d. nullã vtilitatẽ habuiſtis: ſed maximũ damnũ. o ¶ Nã finis illoꝝ) ſcz pctõ fuiſſetiũ. p ¶ Mors ẽ. ſ. eterna q ¶ Nũc vero liberati a pctõ) Ly. per eĩ' dimiſſiõẽ r ¶ Serui aũt facti deo) per iuſticie operationem. s ¶ Habetis fru. ye.) Vlin. i. vtilitatẽ vĩam. t ¶ In ſctificationẽ) Ly. i. in gr̃az i pñti. v ¶ Finem). ſcz vltimum. x ¶ Vlin. eter.). i. in futuro gl'iam eternã. y ¶ Sti. ei peccati) Vlin i. pmiationes que debentur: militibus diaboli. z ¶ Mors). ſ. culpe: et cõſequẽter pene a ¶ Gratia. i. pmiuz pro bono opere in gratia dei factum. b ¶ Vli. eter. in chriſto ie. dño nr̃o). i. per chr̃m ie. dñm noſtr̃m tanq̃ mediatorem. c ¶ Fratres: debitores ſumus.) ſcz ſpũſancto vel rationi propie. d ¶ Non carni vt ſcõm carnẽ. vi.) ſcz in voluptatibus carnis. e ¶ Si enim ſcõm carnẽ. Bozra. id eſt ſecundum carnis deſyderia et voluptates. f ¶ Viueritis) vita corpali. g ¶ Mortemini) morte ſpũali et etiã eterna. h ¶ Si aũt ſpũ) id eſt ſõne. i ¶ Facta). i. opa. k ¶ Carnis mor.) penitus ea abijciendo et fugiendo. l ¶ Viuet) vita ſpirituali: hic i iuſtitia: et in futuro in gloria k ¶ Quicũq; enim ſpiritu dei aguntur) Bo. id eſt regũtur. l ¶ Hi filij dĩ ſunt) ſeruientes ei non timore ſeruili: ſed timore filiali m ¶ Nõ enim acce. ſpi. ſer. iterũz in ti.) ſicut in veteri lege que fuit lex timoris. n ¶ Sed ac. ſpirituz. Adoptio. filioꝝ dei). i. ſpũmſanctũ datorẽ bonoꝝ filiorũ dei: qõ ex bonitate eſt et miſericordia dei. o ¶ In q̃ clama. abba pater) Lyra. Abba pater: duo ſunt nõmia idẽ ſignificãtia: vnũ hebraicũ: alterũ latinum: ad ſignificandaz duplicem dei paternitatez. Una eſt cõis bonis et malis: q̃a eſt pater creatiõis omniũ hominũ. Alia ſpetialis gratie adoptiõe: de qua hic dicit. p ¶ Ipſe enim ſpũs. tc.) Cũ eñ ſpiritus noſter per ſpũmſanctũ bonuz agit: eſt ſignũ diuine filiationis. Hoc aũt ſigno quaſi quodam teſtimonio nos certificat. q ¶ Quod ſu. filij dei) Vlin. nõ per naturaz ſicut chriſtus: ſed per adoptionẽ per ſpũmſanctum. r ¶ Si autem fi.) Bo. ſumus. s ¶ Et here.) erimus. t ¶ Here. quidem

Cum enim ſerui eſſetis peccati, liberi fuiſtis iuſticie. Quem ergo fructum habuiſtis, tũc in illis: in quibus nunc erubeſcitis. Nam finis illorum mors eſt. Nunc vero liberati a peccato: ſerui autem facti deo: habetis fructum veſtrum in ſanctificationẽ finem vero vitam eternam. Stipendia enim peccati mors gratia aũt vita eterna in chriſto ie. dño noſtro.

¶ Dñica. VIII. poſt Trinita. ad Romanos. viij. c.

Debitores ſumus non carni, vt ſcd'm carnẽ viuamus. Si em ſcd'm carnẽ vixeritis: moriemini. Si aũt ſpũ facta carnis mortificaueritis, viuetis. Quicũq; eñ ſpũ dei aguntur: hi ſunt filij dei. Non enim accepiſtis ſpiritum ſeruitutis iterum in timore ſed accepiſtis ſpiritum adoptionis filiorũ dei: in quo clamamus abba pater. Ipſe enim ſpiritus teſtimonium perhibet ſpiritui noſtro: quod ſumus filij dei. Si aũt filij: et heredes. heredes quidem dei: coheredes aũt chriſti. Si tamen compatimur vt et conglorificemur. Arbitror enim q̃ non ſunt condigne paſſiones huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. Nam expectatio creature reuelationem filiorum dei expectat. Vanitati enim creatura ſubiecta eſt non volens: ſed propter eum qui ſubiecit eam in ſpe. Quia et ipſa creatura liberabitur a ſeruitute corruptionis in libertatem gloriæ filiorum dei. Scimus enim quod omnis creatura ingemiſcit et parturit vſque adhuc. Non ſolum autem illa: ſed et nos ipſi primitias ſpiritus habentes: et ipſi intra nos ingemiſcimus adoptionem filiorum dei expectantes redemptionem corporis noſtri. Spe enim ſalui facti ſumus. Spes aũt non eſt ſpes. Nam quod videt quis quid ſperat? Quod aũt non videmus: ſperamus per patientiam exſpectamus. Similiter aũt et ſpiritus adiuuat infirmitatem noſtram. Nam quid oremus ſicut oportet nescimus: ſed ipſe ſpiritus poſtulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Qui aũt ſcrutatur corda: ſcit quid deſyderet ſpiritus: quia ſecundum deum postulat pro ſanctis. Scimus aũt quoniam diligentibus deum omnia cooperantur in bonum: his qui ſecundum propoſitum vocati ſunt ſanctis. Quos enim ſcitꝰ et predeſtinauit conformes fieri imaginis filij ſui: vt ſit ipſe primogenitus in multis fratribus. Quos aũt predeſtinauit hos et vocauit. Et quos vocauit hos et iuſtificauit. Quos aũt iuſtificauit illos et glorificauit.

Postilla

Debitores ſumꝰ, tc. Ante initiũ illius epiſtole ſcribit ſanctꝰ Paulꝰ dicẽs. Qui em ſcõm carnẽ ſunt: que carnis ſunt ſapiunt: qui vo ſcõm ſpũm ſunt: que ſunt ſpiritus ſentiũt: naz prudẽtia carnis mors eſt: prudẽtia autẽ ſpũs vita et pax. Quoniã ſapientia carnis inimica eſt deo. Tunc ſequit pñs epla: in qua apls hortat nos ad mortificationẽ: carnis: et ad imitationez ſpũs vel ratiõis vt ſcõm ſpũm viuamꝰ: et ad hoc adducit rõnes. ſcz ppter debitũ: t ppter future mercedis magnitudinem, vnde dicit.

del)cuius beatitudine fruimur. v ¶ Lo he,aũt christi) in quo et cũ quo bti erim⁹, Postilla

NOn simus cõcu.ma.tc. Pro intellectu illius epłe attẽdere oportet beneficia populo iudaico in deserto exhibita a deo:scz transitus per mare rubꝝ:defensionem colũne:cibationem manne:et sic de alijs:q̃ oĩa ꝺs miraculose eis exhibuit. Ipsi aũt de tantis bñficijs ingrati: existẽtes:cõcupierũt carnes comedere p̃ cupidentes manna. Itẽ idolatriã cõmiserunt adorãdo vitulũ. Itẽ fornicati sũt eũ madianitis cõtra ꝓceptuꝫ dñi. Itẽ cõtra moysen et aaron murmurauerũt:tc de alijs. Et ideo plagas in hodierna epistola expłsas incurrerunt. Monet ergo nos sanct Pau.in hodier. epła ne talia faciamus:q̃a si similes eis fuerim⁹ in culpa: etiam eis similes erim⁹ in pena:ergo dicit a ¶ Fratres: Non simus cõcu. maloꝝ) quo ad effectum.

Psal.15. b ¶ Sicut et illi cõ

c. cupierũt)de q̃bus dicit Cõcupierunt con- Nu.11.a. cupiscentiam.tc. Et alibi. Vulgus ꝑmiscuum flagellauit.tc.q.d.nõ peccem⁹ sicut et illi. c ¶ Nec ydolis.effi.) Vincẽ.Honorem soli deo debitum:idolis et creaturis nullo modo exhibeatis. d ¶ Sicut quidã ex ip-

Exo.32. b. sis)scz ex filijs isr'l fuerũt: qui sibi vitulũ cõflatilẽ fecerũt: et ipm ꝓ deo adorauerũt. e ¶ Quẽad.scriptũ est)in Exo. f ¶ Sedit po.m.n. et bi.) coram idolo. scz vitulo. g ¶ Et resurrex.ludere)id est ludos facere:sicut choreas in veneratione vituli. Notandũ q̃ sicut olim fuerũt diuersa idola inter infideles: ita et nunc inter christianos: q̃a aliqui colũt diuitias:aliqui honores: alii quia corporis delicias: aliqui pueros et pores. vñ Aug. Hec ab homine colit:qđ ꝑ ceteris diligit. h ¶ Nec fo. Vin.i actũ luxuriosum extra ꝓpriam coniugẽ: nullo mõ perpetremus. i ¶ Sicut quidã ex eis fo.sunt) Lyr. scz cũ mulieribꝫ madianitis. k ¶ Et ceciderũt vna die vigintiria milia.) Lyra. Nec est hoc cõtra illud qđ dicit:q̃ ceciderunt vigintiq̃tuor milia:q; minor nũerus concludit maiorem et ideo cõcludit ꝑ: qđ verum est de maiori: est etiã ver. ꝺ minori l ¶ Nec tentemus christũ) Bo. dicit idẽ do de eius potẽtia: m ¶ Sicut quidaꝫ eoꝝ tẽ.) s.ipm deuꝫ dicẽ. Nũquid poterit tc. n ¶ Et a ser. pe.) q; dñs irat⁹ mittit ꝺ eos serpẽtes ignitos:et quecũq̃ momorderũt statim moriebat:donec Moyses ex iussu dñi serpentem eneũ erexit: ad cuius aspectum sanabant. o ¶ Nec murmu.)scz otra deũ vel ꝓlatos. p ¶ Sicut quidã eoꝝ murmura.)contra moysen.vñ Murmurauit oĩs cõgregatio tc. q ¶ Et perie ab extermina.)scz ab angelo eos ꝓcurrente. r ¶ Hec aũt oĩa in figura cõtingebãt illis.s.ad designandũ q̃ sic vel grauiꝰ fiet nob's si fuerimus similes eis. s ¶ Scripta sunt aũt ad correptio.nostrã. Vin. Punitiones et pene inflicte iudeis in veteri testamẽto sunt scripte ad nostrã correctionẽ:vt visis vel auditis illis penis:caueam⁹ ꝑtã similia:ne in illis vł maiores penas incidam⁹. t ¶ In quos fi,se

Psal. 77 d. Nũe.22.

Exo.16. Nu.16.b

D iij

ne:nisi i spūsctō. Et hoc aplʒ oñdit experimento vite p̄terite. a ¶ Scitis qm̄ cū gē. B
ulox)Ly. i. nos q̄ sumus iā in ferta etate se culi q̄ durat vsq; ad finē mūdi. v ¶ Iraq; q̄ se exi. stare.) Vin. i. opinatur se esse in gratia sine charitate dei. x ¶ Videat.). i. caue at. y ¶ Ne cadat) scz ab illa gratia p̄ pctm̄ mortale z ¶ Tentatio vos non apphendat nisi hūana) Vin. q. d. si tētatio cōsurgit in vobis: videatis q̄ vos nō apphēdat per cōsensum: q: si cōsensum adhibueritis: non est tentatio hūana: sed diabolica. Vñ. Greg. in pastorali. Humanū est i corde tentationē p̄peti: demonia-ca no in tētatiōis certamine superari. a ¶ Fidelis aūt deus est) Ly. a in p̄missis implēdis. b ¶ Qui nō patiet b vos tentari supra id q̄ potestis) q: p̄misit adiutoriū in tētatiōibus positis: si fideliter recurrant ad ip̄m. c ¶ Sz faciet cū tentatiōe etiā p̄uentū) vos adiuuādo: vt ipa tētatio vobis p̄ueniat ad augmentū meriti p̄ eius superationē. d ¶ Ut possit(sustiere.) Vi. ne cadatis in pctm̄ t in cōsensum. Vñ Augu. vult nocere et nō p̄t: qa ptās eius est sub ptāte dei. Nam si tantū posset nocere diabolus ōm̄tū vellet aliqs iustor nō remaneret.

Postilla Scitis qm̄ cū gen. tc. Añ initiū illius epla scribit. ¶ Pau. di. Mō si nosmetipsos diiudicaremꝰ nō vtiq; iudicaremur. Dū aūt iudicamur a dño corripimur: vt nō cū hoc mūdo dānemur. Tunc seq̄t epla p̄oō. in q̄ aplʒ loquit de donis spūsctī: oñdens q̄ oīm donoꝝ autor ē spūs tūs: t nuliꝰ p̄t facere aliq̄ bonū meritoriū saltē vite eter-

noſtram[r] in quos fines seculorum deuenerūt. [v] Itaq; qui se existimat [y] stare: [x] videat [y] ne cadat. [z] Tentatio vos non apprehendat nisi humana. [a] Fidelis aūt deus est, [b] q̄ nō patietur vos tentari, supra id qđ̄ potestis, [c] sed faciet cū tentatiōe etiam prouentum: [d] vt possitis sustinere.

¶ Dñica. X. post festum Trinita. I. ad Corin. xij. a. in principio.

[a] Scitis quoniam cum gētes essetis [b] ad simulachra muta: [c] prout ducebamini euntes. [d] Ideo notum vobis facio: q̄ nemo in spiritu dei loquens [e] dicit anathema Iesu. [f] Et nemo potest dicere dñs Iesus, [g] nisi in spū sancto. [h] Diuisiones vero gratiarum sunt, [i] idem autē spūs. [k] Et diuisiones ministrationū sunt, [l] idem autē dñs. [m] Et diuisiones operationum sunt, [n]

.s. stūs ē distributor gduū t ordinū t officior. k ¶ Et diuisiōes ministrationū sūt) i. diuersi affect⁹ gre q̄b⁹ alij suiūt alijs: t sic ordināt i primū. Hoc exm̄ ōdit nob⁹ chr̄us. vñ filiꝰ hois nō venit tc. Itē alibi. Unusq̄sq; sicut accepit tc. l ¶ Idē aūt dñs). i. chr̄s filiꝰ ōi dās singl⁹ p̄ voluntate sua. m ¶ Et diuisiōes opa sūt. i. diuersi actꝰ gre ōtū ad se: p̄ q̄ gram facit opa meritoria: q̄ dat maiora: q̄ dā miora opa. n ¶ Idē vo ōs) s. p̄. Est notādū q̄ aplʒ pōit hic tria nomia: vt intelligat q̄ totiꝰ trinita. sūt dōa gratu. Quo

Matth. 20. d. 1. re. 4

ad pſonam ſpūſicti ōt. Idē aūt ſpūs. Quo ad perſonā filij dicit. Idem autē dñs. Quo ad pſonam patris dicit. Idez aūt deus. Sz ne videret diſtinctio nobis ſubſtātie ⁊ opationis: ſubiūgit identitatē ſubſtātie ⁊ opationis triū pſonarū. o ¶ Qui.) ſ. de⁹ pater deus filius: de⁹ ſpūſctus vn⁹ exiſtēs deus. p ¶ Operatur omnia) ſcz neceſſaria ſaluti. q ¶ In oībus) nō omnia in ſingulis: qa vni nō tribuit oia: ſed in oībus oīa: vt qō qs in ſe nō h̄z: habeat in alio: ſicut in hūano coꝛpe oculus ſol⁹ videt: ſed non ſibi ſoli ſed toti coꝛpi: vt fic maneat charitas et hūilitas. vnde: Dñe nra opa nostra opa. es ī nob⁹ r ¶ Vnicuiq; aūtē. ſ. fideliū. s ¶ Datū ma. ſpi.) .i. gra q manifeſtat ſpūs inēſſe. t ¶ Ad vti.) ſ. eccl'ie v ¶ Alij qui per ſpūm) ſ. ſanctū. x ¶ Datur ſer. ſa.) ſ. loquēdi de cōtemplatiōe celeſtiū. y ¶ Alij autem ſer. ſci.) .ſ. loquendi de actu tempoꝛalium. z ¶ Secundū eundē ſpūm. alij aūt fi). i. cō ſtātia vel ſermo fidei a ¶ In eo. ſpi. Alij gratia ſa.) ſcz curādi infirmos. b ¶ In vno ſpi. alij ope. vir.). i. miracula: cū q ſunt ſupra naturā. c ¶ Alij p.) ſ. pdicere futura. d ¶ Alij di. ſpi.) Boꝛra. gratia diſcernēdi quo ſpiritu ducūtur. i. bono vel malo: qa eriā diabolus bona ſeductorie dicit. e ¶ Alij gene. lin.) i. loqui diuerſis linguis f ¶ Alij inter. ſer.). i. interpꝛtatio obſcuritatū ſcripture: q ſunt in pꝛopheꝛtis et euang. et in epſis. g ¶ Hec aūtē oīa) licet diuerſa ſint. h ¶ Operatur vn⁹. ⁊c.). i. o idē vero deus, p qui operatur oīa q in oībus. r Vnicuiq; aūt s datū manifeſtatio ſpūs k ad vtilitatem. v Alij quidē per ſpūm k datur ſermo ſapientie. y Alij aūt ſermo ſcientie, z ſecundū eundē ſpūm. Alteri aūt fides, a in eodē ſpiritu. Alij gratia ſanitatum, b in vno ſpiritu. Alij operatio virtutū. c Alij prophetia. d Alij diſcretio ſpirituū. e Alij genera linguarum. f Alij interpretatio ſermonum. s Hec autem oīa h operatur vnus atq; idem ſpūs: diuidendo ſingulis ꝓut vult. ¶ Dñica. XI. poſt ſe. Tri. i. ad Cor. xv. a in principio.

N a Otū vobis facio b euāgeliū: c quod predicaui d vobis: qd & accepiſtis: e in quo & ſtatis: f p quod & ſaluamini: g qua ratione pdicauerim vobis ſi tenetis: h niſi fruſtra credidiſtis. i Tradidi g enim vobis in primis: k quod & accepi: l quoniam chriſtus mortuus eſt pro peccatis noſtris m ſecundū ſcri-

Gratis et ſicut cuiq; ſcit expedire.

Postilla

Otum vobis. ⁊c. Ante initiū illi⁹ epiſtole ſcribit ſctūs Pau. di. Si quis ignoꝛat ignoꝛabit: oīa aūt ponēſte et ſēm oꝛdinē fiant in vobis. Tunc q ſtatiz ſequit pīs epiſtola: in qua aplūs cōmendat nobis doctrinā euangelicā: p quā puenit ad gl'iaz reſurrectiōis di Fratres. i. o coꝛinthij: q eſtis frēs in chriſto: ſicut oēs in chriſto per fidem geniti. a ¶ Notū vob fa.) Ly. i. ad memoꝛiā reducē. b ¶ Euangeliuz) i. doctrinā euāgelicā. c ¶ Qđ pdica.) i. denunciaui. d ¶ Vobis: qđ ⁊ accepiſtis.) Vin. coꝛde credendo ⁊ oꝛe cōfitendo. e ¶ In quo ⁊ ſta.). id eſt permanere ⁊ ſtare debetis f ¶ Per qđ et ſal.) iā in ſpe ⁊ tādē in re. g ¶ Qua ra pdi. vobis.) Boꝛ. ſ. per chriſti reſurrectionem. h ¶ Niſi fru. credi. .i. ſine aliqua vtilitate: qa fides ſine operibus mortua eſt. i ¶ Tradidi em vobis in primis) Lyra. id eſt inter principalia et credenda: quia articuli fidei ſunt principia: et quibus alia credēda deducuntur. k ¶ Quod et accepi) p reuelationē a ſpiritu ſctō. l ¶ Quoniā chriſtus moꝛ. eſt p peccatis noſtris) Ly. non ſuis. Vnde Propter ſcelus. ⁊c. Item. Ipſe aūtē vulneratus eſt. m ¶ Secundū ſcrip.) ſcz ipſoꝝ pphetaꝝ q paſſionē chriſti pdixerūt. vñ. Ego qua ſi agnus. ⁊c. Et alibi. Sicut ouis ad occiſionez. ⁊c. n ¶ Et qa ſe. eſt. Lyra: vt veri-

Jac. 2. d.

Eſa. 63. c

Ibid. b.

Hiere. 11. d.

Esa. 53. c. Dicebo. a

Jo. 20. f.

Math.

Act. 9.

tas mortis eius ꝓbarek, o ¶ Et q̃ re. ter. die secūdū scrip. vñ. Viuificabit nos post ꝛc. p ¶ Et q̃a visus est) Ly. post resurrectionem suā. q ¶ Cephe). i. petro. r ¶ Et pⁿ hec vndecim) scz aplis: que apparitio facta fuit post dies octo sue resurrectiōis ꝓ e sēte thoma s ¶ De inde vi⁹ est plus q̃ qn. fra. simul) Et illa apparitio facta fuit in galilea: in qua apparuit aplis: ꝛ mltis aliis christiñdelibus. t ¶ Ex quib⁹ multi manēt vsq̃ ad huc.) viuentes in illo tempe. Bor. q̃ testes sunt huius. si abeis req̃rat v ¶ Quidam autē dormie. s. morte corpali q̃ dicitur dormitio: q̃a erit in ꝑ spe resurrectionis future. x ¶ Deinde visus est iacobo.) scz alphei: qui dict⁹ est frater dñi. Et q̃a fuit eps hierosolymitanus: q̃ etiam ficut dicit Haymo: voluerat se non manducatuꝝ quousq̃ dñm post resurrectionē vidisset: ideo christus ei appuit: tamē hoc non legit in euang.

y ¶ Deinde aplis oñibus) scz visus est: et hoc factū est in die ascensiōis. z ¶ Nouissime autē omniū) id est post ascensionē christi in celū a ¶ Tanq̃ ab ortivi. est ꝛ mihi) scz in via quādo iui damascū. Ly. vocat autē se abortiuū: q̃ abortiuus dicit fetus: qui nascitur extra tēpus debitū: vel qui cū violētia ducit de vtero. Sic aplus: q̃a alij renati fuerūt añ aduentū spūssancti: ipse aūt post. Itē alij cōuersi fuerūt spōte: ipe quasi violēter: in actu ꝑsecutiōis fidei. b ¶ Ego em̄ sum mi. apo.) q̃a vltimus tpe. c ¶ Qui nō sum dig. vo. apo.) scz si mea p̄cedētia merita at-

tēdāt. d ¶ Quoniā ꝑse. sum. eccle. oī. Ly. q̃ alij non fecerūt: ꝛ in hoc mino⁹ fuit aliis aplis: licet ex gratia dei factus fuerit valde magn⁹. e ¶ Gratia aūt dei sum id q̃ sum). s. aplis christi: q̃a sine gratia dei hō nihil est. f ¶ Et gratia eius in me. ve. nō fuit) i. carens bonis opib⁹. Sequitur in textu post eplam illam. Sed oñibus illis abūdantius laborauī. Null⁹ em̄ apostoloꝝ legit in tot terris ꝛ ꝓuincijs p̄dicasse: nec tot tribulationes in terra et in mari sustinuisse.

pturas: n & quia sepultus est, o & q̃a resurrexit tertia die secundū scripturas: p & visus est q cephe: r & post hec vndecī. s Deide visus est plus q̃ quingentis fratribus simul, ex t quibus multi manēt vsq̃ adhuc, v quidam autē dormierunt. x Deinde visus est iacobo, y deinde aplis omnibus. z Nouissime autem omniū a tanq̃ abortiuo visus est & mihi. b Ego em̄ sum minimus aplorum: c qui non sum dignus vocari apostolus: d q̃m persecutus sum ecclesiam dei. e Gratia autē dei sum id quod sum. f Et gra eius in me vacua non fuit. ¶ Dominica. XII. post Trinita. ij. Corinth. iij. a. c. princi.

a **Iduciam talem ha**
b bemus b per christum ad deum, c non q̃ sufficientes simus cogitare aliquid d a nobis, quasi ex nobis e: sed sufficientia nostra f ex deo

o p q r s t v x y z a b c d e f

g ratus est nob impēdere. Vñ dicit, a ¶ Fiduciā talē habemus ad deū) scz qui est vn⁹ in substātia et trinus in psonis. b ¶ Per christū.) id est ex merito passiōis christi possumus saluari. c ¶ Non q̃ sufficientes simus cogitare aliq̃d) supple boni. d ¶ A nobis quasi ex nobis) q̃uis oñe bonū quod agimus sit a nobis vt causa secūdaria: non tñ a nobis vt causa primaria. Deus em̄ est qui operatur in nobis velle et perficere. e ¶ Sed sufficiētia nostra) Bor. scz cogitandi: volendi: faciendi bonum. f ¶ Ex deo) Unde. Sine me nihil potestis face-

g h

Joā. 15

Exo. 34. d

Facies moysi cornuta.

re. g ¶ Qui et idoneos nos fecit ministros (scz et vita et sciētia. h ¶ Noui testamē.). i. euāgelij, i ¶ nō litera). i. nō existētis in litera tm̄ sicut lex moysi: qa euāgelij pabolas nō semp ad literam intelligimus. k ¶ Sed spiritu). i. ad sensum spūalem. l ¶ Litera em̄ occidit. qa testamentuz vet⁹ cognitionē peccati dabat: nō tm̄ gratiaz. m ¶ Spūs autē). i. spūsctūs q̄ datur in sacramēt (noui testameti. n ¶ Viuificat). i. viuere facit (

Joā. 15. a

g est. s Qui & idoneos nos fecit ministros h noui testamenti, i nō litera, k sed spiritu. l Litera em̄ occidit: m spiritus aūt n viuificat. o Quod si ministratio mortis p literis deformata in lapidibus, q fuit in gloria: r ita vt nō possent intendere filij israel in faciē moysi, s propter gloriā t vultus eius v quę euacuatur: v quomodo nō magis ministratio spūs x erit in gloria. y Nam si ministratio damnatiōis z in gloria est: multomagis ministeriū iusticie a abundat in gloria.

¶ Dominica. XIII. post festum Trinitatis ad Galathas. iij. c.

a ¶ Brae dicte sunt b promissiones, c & semini eius. d Non dicit & seminibus quasi in multis: sed quasi in vno, & semini tuo qui est christus. e Hoc autem dico testamentum confirmatum a deo: f quia post quadringis euangelice, a ¶ Abundat in glia). i. p

Postilla Beñ. 15. b.

A Brae dicte sunt (ducit ad gliam. ¶ pmissiões & semini ei⁹. ꝛc. Añ initiuz illi⁹ epla scribit sctūs Pau. dicēs Scripturz est. Credidit abraā deo: & reputatū est ei ad iusticiā. Tunc seqūtur pñs epla: Abrae dicte sunt pmissiões. ꝛc. Vbi notanduz q̄ galathe gētiles fuerunt greci: & p apl'm Paulū ad fidē christi conuersi sunt: & recedente ab eis aplo: p pseudo aplos fuerunt seducti & decepti: ita q̄ ad obuationē legaliū veterz testamēti verterent: quasi p fidem christi absq̄ legaliū observatione saluari non possent: qđ falsum ē: quos apls ad veram fidez reuocat in epistola hodier. dicens.

a ¶ Frēs: Abrae dicte sunt) sup. a deo.

b ¶ Promissiones eterne. c ¶ Et semini.). s. christo: qa p eū pmittebat dāda bñdictio: vt ō. In semine tuo bñdicent oēs gētes. d ¶ Nō dicit & seminib⁹ quasi in multis: sed quasi i vno & semini tuo q̄ est Christ⁹.) Vin. Illa pmissio Abrae impleta fuit: qñ christus ex Maria ꝓgine nat⁹ fuit: & post christi aduentū cessauit lex in cerimonijs et figuris. e ¶ Hoc aūt dico testamentū cōfirmatū a deo.). i. pmissiões ille p [illegible] testamēti sunt cōfirmate a deo cuz iuramēto diuino: vñ dicit. Per memetipm iurauī dicit dñs. ꝛc. Vincē. Testamentū dicit scriptura autētica volūtate testatoris & testiū roborata: & qa pmissio illa fuit sacramēto dei firmata: ideo bene dicit testiū. f ¶ Quia post qua-

Beñ. 23. c

Beñ. 22. c

re. g ¶ Qui et idoneos nos fecit ministros). scz et vita et sciētia. h ¶ Noui testamē.). i. euāgelij, i ¶ nō litera). i. nō existētis in litera tm̄ sicut lex moysi: qa euāgelij pabolas nō semp ad literam intelligimus. k ¶ Sed spiritu). i. ad sensum spūalem. l ¶ Litera em̄ occidit. qa testamentuz vet⁹ cognitionē peccati dabat: nō tm̄ gratiaz. m ¶ Spūs autē). i. spūsctūs q̄ dat in sacramēt (noui testameti. n ¶ Viuificat). i. viuere facit (

Joā. 15. a

Ero. 34. d. Facies moysi coruta.

o ¶ Nō si mi. mortis (. i. legis moysaice mortē tpalem inferentis trāsgressoribus. p ¶ Literz ō formata in lapi.). i. scripta in tabulis lapideis. q ¶ Fuit in glia). i. reuerentia. r ¶ Ita vt nō possent intēdere filij israel in faciē moysi.)

s ¶ Nota q̄ dicitur: q̄ ex colloqo dei in monte synai facies moysi coruta fuit. Quo si fuit facta q̄si coruta: nō q̄ fuissent realia coruta: sz quasi quidā radij procedētes sursum angulariter in figura coruuū. Et dicit ibidem: q̄ filij israel non potuerūt intēdere in faciē eius: & cū deberet eis loq̄: oportebat q̄ velamen apponebat ante faciez eius: et hoc.

t ¶ Propter gliam). i. claritatē.

v ¶ Quō nō magis ministratio spūs). i. noui testamēti.

x ¶ Erit in gloria) sup. eterna.

y ¶ Nā si ministratio dānatiōis). s. veterz legis: q̄ ideo ō ministratio dānatiōis: eo q̄ nō poterat ab ea saluari.

z ¶ In gloria est: multomagis ministeriū iusticie). i. le

Exo. 12. d. E dring. et trig. annos: facta est lex) ideo sic litera cõstruēda est, Lex q̄ post q̄dringẽtos & triginta annos facta est, i data in mõte syna: a pmissione Abrae moysi: & per trñ tẽpus fuerũt filij israel in egypto. Illis annis expletis eadem die regressus est ois exercit⁹. Cõputant aũt hi anni a pmissione prima facta abrae vsq; ad dationẽ legis. g ¶ Nõ irritum facit ad eua. pmiss.) Ly. i. nõ euacuat pmissionẽ Abrae factam quasi irritã: q̄ tñ faceret: si daretur hereditas & benedictio ex lege. h ¶ Nam si ex lege hereditas) i. britudo eterna. i ¶ Jam non) esset. k ¶ Ex pmissiõe.) et ita euacuaret et fruſtraret pmissio facta abrae: q̄ aũt hoc nõ est hoc pbat dicẽs. l ¶ Abrae aũt p repromissi. pona. de⁹) supplebea titudinẽ et gloriam & benedictionẽ: non propter legem: sed ppter pmissionẽ: hoc est propter fidem christi sepe pmissam; q̄a Abraam hoc credidit q̄ deus sibi promisit: & sic patet: q̄ oñes antiqui q̄ iustificati sunt: ex ipsa fide christi iustificati sunt: & non ppter opera legis. Nã ipsi crediderũt hoc futurũ: quod nũc credim⁹ preteritũ. Et ideo iustificati sunt: & nõ propter legẽ: q̄a Abraã iustificatus est: & legem tamẽ nõ habuit: q: multo tẽpore añ legẽ vixit. Unde Bern. dicit. Multi ante saluatoris aduentũ deũ oñipotentẽ timentes — diligẽtes sue salutis gratissimũ promissorẽ: credẽtes in pmissiõe fidelem: sperãtes certissimũ redemptorẽ in hac fide et expectatiõe: saluati sunt. Unde Augustin⁹. Nemo liberat a damnatiõe: q̄ facta est per Adã: nisi p fidem dñi nr̃i iesu christi. m ¶ Quid igit lex.) Ly. ad q̄d fuit vtilis, q. d. Quia ergo lex non iustificauit: sed sola fides: q̄re ergo posita est & data. Ad hoc q̄ dem b: eu iter rñdet: q̄ tñ non inutiliter data est. Sed. n ¶ Propter trãsgressionem posita est). i. propter punitiões pctõr: quia in lege determinãt graues pene determinatis vitijs: quas terore cohibebant homines a peccãtis. o ¶ Donec veniret semen.) .i. christus. p ¶ Cui). i. de quo. q ¶ Promiserat.) In semine tuo bñdicentur oñes gẽtes. r ¶ Ordi. p an.). i. ministerio angelorũ Ly. Lex enim nõ fuit data immediate a deo: sed p angelus q̄ loq̃bat moysi in mõte synai s ¶ In media.) id ẽ in ptate christi vt. s. daret q̃ntum vellet: q̄a venit in mũdũ q̃ sibi placuit: non statim post lapsũ. t ¶ Mediator aũt vnius nõ est: sed duorũ extremorũ q̄ coniungit. v ¶ Deus aũt vnus est). i. christus q̄ vnus est cũ patre et spũsancto: & hoc est ſm diuinam naturã. Et est etiã mediator dei & hominũ: recõciliãs homies deo patri: & hoc secundũ hũanam naturã. x ¶ Lex ergo aduersus pmissa õi: absit.) Uin. q. d. nullo modo lex fuit cõtra pmissa dei: q̄ tñ pmissio fuit pfectior q̄ lex. y ¶ Si enim data esset lex q̄ posset viuifi. i. vitam eternã conferre. z ¶ Vere ex lege esset iustitia) & nõ ex promissiõe abrae. a ¶ Sed cõclusit scrip) i. lex moysi q̄ est lex scripta. b ¶ Sia sub pctõ) Ly. inquantũ ostẽdebat pctũ: nec tñ mũdabat. c ¶ Ut pmiss. eter. bea. ex fi. ie. christi da. creden.) Lyra: fide formata: q̄ facit ten

Gen. 12. f. gentos & trĝinta annos facta est lex: g non irritum facit ad euacuandam promissionem. h Nam si ex lege hereditas, i iam non k ex promissione. l Abrae autem per repromissionem donauit deus. m Quid igitur lex n propter trãsgressionem posita, o donec veniret semen p cui q promiserat, r ordinata p angelos s in manu mediatoris. t Mediator aũt vnius nõ ẽ: v deus aũt vnus ẽ. x Lex ergo aduersus pmissa dei: absit. y Si em data esset lex q̄ posset viuificare: z vere ex lege esset iustitia. a Sed cõclusit scriptura b oĩa sub pctõ: c vt p missio ex fide ie. chri daret credẽti.

¶ Dñica. XIIII. post festũ Trinita. ad Gal. v. c. circa medium.

Gal. 5. S Pũ ambulate. ꝛc. Añ (dere in deũ. initiũ illi⁹ epla scribit. s. Pau. di. Dis lex in vno sermõe implet. Diliges primum

Posti

Re. 11. f.

Spiritu ambulate: et desyderia carnis non perficietis. Caro enim concupiscit aduersus spiritum: spiritus autem aduersus carnem: hec enim sibi inuicem aduersantur: vt nō quęcūq; vultis illa faciatis, quod si spiritu ducemini, nō estis sub lege. Manifesta autē sunt opera carnis: quę sunt fornicatio, immūdicia, impudicitia, luxuria, idolorū seruitus, veneficia, inimicitie, contentiones, emulationes, ire, rixe, dissensiones, sectę, inuidie, homicidia, ebrietates, comessationes, & his similia. Quæ prædico vobis sicut prædixi: quoniam qui talia agunt, regnum dei non cōsequētur. Fructus aūt spūs est charitas, gaudium, pax, patientia, longanimitas, bonitas, benignitas, mānsuetudo, fides, modestia, continentia: castitas. ad

kuius sicut teipm. Tūc sequtur pīa epla. Vbi notandū q epla t euāg. in hoc cōcordāt: q; sicut euāge. dicit de decē leprosis: q sunt a chro mūdati: sic epla enūerat opa carnis q lepra spūale: q horribilior est lepra corpali: inducūt. Hortat aūt nos apls in hac epistola: vt caute ambulem? dicēs a ¶ Spiritu ambu. tc. Vim i. fm spm diuinuz opa vra facite. b ¶ Et desyde. car.) i. delectatiōes t cōcupiscētias q caro suggerit c ¶ Non pficietis) i. ope nō implebitz. d ¶ Caro em̄ &c. tc.) Ly. i. sensualitas cōtra rationem. e ¶ Spūs aūt) sup. ecōtra. f ¶ Aduersus car. hec enim sibi inuicē aduersant). s. caro et spirit?. Caro narīōe terrestris: et spūs autē celestis: et dum vnūqōq; ad patria tēdit: fit pugna vehemens in tantū. g ¶ Vt non q̄cūq; vul.) scōm rōnem. h ¶ Illa fa.) impediti motu sensualitatz. i ¶ Mō si spū ducemini. Ly. seqntes instinctū spūssancti. k ¶ Nō estz sub le.) Hor. q male agētibus posita est vt puniatur pro excessib? suis: l ¶ Manifesta autē sunt opera carnis.) quia sunt sensibilia. m ¶ Que sunt) Ly. q̄tū ad concubitū soluti cū soluta n ¶ Immūdicia) Hor. i. peccatum contra naturam. qđ est abominabile. o ¶ Impudi. hoc est in gestib? vel actibus vel oculis vel aliis circumstantijs illicitis. p ¶ Luxuria) est nom̄ gñale ad vitiū illō. q ¶ Idolorū seruit?) Ly. vt ptz de salomone q̄ ex ardore libidinis cū mulieribꝫ alieni generis: mor? fuit ad sequendū deos earum.

r ¶ Uene.) Ly. i. sortilegia: q rōne libidis so'ēt fieri s ¶ Inimi.) Ly. latētes animo. t ¶ Cōtētio i ꝓbis clamo: osis y ¶ Emulatio. i factz. x ¶ Ire: rixe.) in effectu nocē di: vt qñ se iuicē pcutiūt vl ledūt y ¶ Dissensio.) i. qñ ptes incipiūt et schismata. z ¶ Secte) i. hereses. a ¶ Inuidie) i anio. b ¶ Homicidia.) i facto. c ¶ Ebrie.) Hor. i. assidue potatiōes q ad superfluitatem in potu. d ¶ Come.) superflue quo ad cibum. e ¶ Et his si.) ad q̄ caro ē pna: sicut vestimētoꝝ t lectoꝝ t mollicies balneoꝝ: t sic ō alijs. f ¶ Que pdico vo.) añq̄ veniat dies iudicij: q: tūc penitere nō poteritz sicut ore dixi vob añ hāc eplaz g ¶ Mīa q talia agūt) i. alicq̄ horū. h ¶ Regnuz dei non ꝓsequt) Vim. Ex hoc se q̄t q illa pcta iaz enūerata in ifa: sunt pcta mortalia: qa nihil sepat a deo nisi mortale pec catū. Post hoc ōsequit vitā spūalē dicēs i ¶ Fructꝰ aūt tc.) i. opera spūssancti.

k ¶ Est cha.) sine q̄ ea q̄ sequūt nō valet: ido ꝓponit. l ¶ Gaudiū) i. puritas ꝓscie t exultatio mentis: et hec est digna leticia. m ¶ Pax) i. ꝓcordia q̄ ad primū: q se nō inq̄etāt t turbāt. n ¶ Patiētia.) s. in tolerātia aduersitatū. o ¶ Lōganimitas) i. inexpectatiōe pmiox. p ¶ Bōitas) i. dulcedo animi interi?. q ¶ Benignitas) i. largitas rex: oñdens bōitatē animi extra per opa. r ¶ Mānsuetudo) q̄ est tractabilis et ꝓseruatiꝝ cū aliis. s ¶ Fides) i. certitudo de iuisibilib?: vt credat oīa credēda: t vñ

Re. II. 6

Posti

alia, t ¶ Quodestia) vt hō fuet modū in dictis in factz: t in oib⁹ agēdis. v ¶ Cōtinētia) vt hō etiā aliqñ a licito se abstineat pter deū. x ¶ Castitas) vt recte vtaf illicitz: vt vxore t hmōi. y ¶ Aduersꝰ hmōi) s. opa

z ¶ Nō est lex) posita: z malis imposita est lex: vt iniqtas eorum per penas legis puniaf: z bōis imposita est crux chri: g dicit. a ¶ Qui aūt sunt christi) id est christi boni imitatores. b ¶ Carnē suā crucifi.) chro crucifixo se ꝯformauerūt affligēdo. c ¶ Cū vicijs t cōcupiscētijs) Lyra: ita q̄ cōcupiscētie et vicia mortua sunt in eis.

Postilla

¶ Si spū viuimus spū t ambulemꝰ. ꝛc. Añ initiū illi⁹ epłe scribit. s. Pau. Qui sunt chri: carnē suam. ꝛc. Tūc seqtur pñs epła: q cū euāgelio concordat. In euangelio dr. Nemo pōt duob⁹ dñis seruire. Duo dñi sunt caro t spūs. In epła vero dicit q̄liter spū sit ambulandū: t nō fm carnē. Itē in euāgelio phibef sollicitudo vite pñtis: in epła hortaf ad opa spūs viuificātis. Añ aplus dicit. a ¶ Fratres: Si spū viuimus). i. per spiritūsanctuz. b ¶ Spiritu t ambulem⁹) sequēdo instinctum spūsancti in opibus nostris: vel dicta men recte ra[illegible]. Et q̄a bonuz opus put frequēter est occasio vane glorie. Ideo subdit. c ¶ Non effici inanis glorie cupidi. inuicē prouocantes. Lyra verbis iniuriosis. d ¶ Inuicē inuidētes.) de bōis primor⁹ dolētes. Post hoc aplus inducit nos ad mutuā suppor-

a uersus huiusmōi⁷ noneſt lex. a Qui 5
b autem sunt christi, b carnem suā cru
c cifixerunt cum c vitijs & concupi-
scentijs: ¶ Dominica. XV. post
Trinitatis. ad Gala. VI. a.

a S I spiritu a viuimus: spi
b ritu b & ambulemus. c Non effi c
ciamur inanis glorie cupidi: d inui d
cem prouocantes, inuicem inuidē-
e tes. e Fratres & si preoccupatus fue e
f rit homo f in aliquo delicto, g vos q g
spiritales estis: h huiusmodi instrui h
i te i in spiritu lenitatis: k cōsyderās te- k
l ipsum l ne & tu tēteris. m Alter alte- m
rius onera portate: n & sic adimple- n
o bitis legē christi. o Nam si quis exi- o
p stimat se aliqd esse, p cum nihil sit, q b
r ipse se seducit. r Opus autem suum
s probet vnusquisq;: s & sic in seme-
t ipso tantum k gloriam habebit non
v in altero. v Vnusquisq; enim onus
x suum portabit. x Cōmunicet autē
y is y qui cathezizatur z verbo ei, qui z

tionē: dicens. c ¶ Frēs: Si ꝓccu. fue hō) Ly. per aliquā passionē insurgentē vel per aliquā ignorantiā. f ¶ In aliquo delicto) Ubi sciendū q̄ pcm est ppetratio mali: t delictū desertio boni. g ¶ Vos qui spiritales estis). i. perfectiores in vita et scientia. h ¶ Hmōi instruite) id est ad bonū reduci e. i ¶ In spiritu le.). i. rōnabiliter et leniter nō in impetu furoris. k ¶ Cōsideip.). i. fragilitatem ppriā. l ¶ Ne et tu tē) i. ne sis peccatū cadere ymitaris: sicut Petr⁹ cadere pmisit: vt sciret cōpati cast⁹ subditis. m ¶ Alter alterius onera porta.) n ¶ Et sic adimplebitz le. chri.) q̄ ē lex charitatz. Gor. Lex eīm moysi fuit lex terroris: lex chri: lex amoris. vñ Aug. Breuis dñtia legis t euangelij: timor et amor. o ¶ Nam si qs existe aliqd esse). i. magnū qd de se sentiēs i superbia. p ¶ Cū nihil) de se nisi vanitas t pcm vñ. Quid habes qd nō accepisti. q ¶ Ipse se sedu.). i. seorsum a ꝛitate ducit: q̄a p hoc in contemptū fratris et in alia pcta cadit: ideo subdit. r ¶ Opus aūt suū ꝓbet). i. diligēter examinet. s ¶ Et sic in semet tm̄). i. testimonia propie conscientie. t ¶ Gliam ha. et nō in al.). i. in falsa laude alteri⁹: cui nō est credendū. v ¶ Unusq;sq; eīm onus suū por.). i. mercedē boni vel mali opis. x ¶ Cōicet aūt.) Ly. s. plato t doctori. y ¶ Qui cathe.). i. instruif. z ¶ Verbo)

Mat. 2

Postill

Mat. 25.

a .s. doctrine. a ¶ Cathechizat) id ē instruit b ¶ In oñi bo.) q̄ dicit et docet: nō malis q̄ fac. vñ. Que dicūt facite: ꝑm opa ꝓo eoꝝ nolite facere. c ¶ Nolite.) s. credendo: q̄ ponit: eis cōformari in malis et illicitꝫ: sicut dicūt q̄dā. Quare nō faciā hoc: ex q̄ a sacerdos meus facit d ¶ Deꝰ nō irride) Bonū non pōt falli. e ¶ Que em̄ semina. hō) in pñtis vite labore. f ¶ Hec et metet) in futura tribulatiōe. g ¶ Qm̄ q̄ se. in carne sua.) i. fouēdo vitia carnalia. h ¶ De carne metet ꝛ cor.) s. pene eterne. i ¶ Qui autez semiat in spū.) i. spūalibus operibus. k ¶ De spū.) ꝓtuꝫ spūsicti. l ¶ Metet vitā eternā.) p ꝑmiom ¶ Bonū aūt faciē. non deficiatis) scz bono inchoato. n ¶ Tpe em̄ suo metemus, nō deficiētes) q: merces erit etna. o ¶ Ergo duz tps habem⁹) .s. metēdi q̄d breue ē p ¶ Opemur bo. ad oēs) scilicet gnāliter q ¶ Ad. aūt ad domē. fidei) Bon. i. chriſtiani fideles: q̄ domestici dicunt: q: non diſcū sunt de familia eiusdē domꝰ: scilicet eccleſie q̄ domꝰ ōi est.

b ſe[a] cathechizat[b] oīibus bōis.[c] Nolite errare,[o] deus nō irridetur.[e] Quę f ſeminauerit homo,[f] hec & metet,[g] quoniam qui ſeminat in carne ſua[h] de carne metet & corruptionem.[i] Qui autem ſeminat in ſpiritu,[k] de ſpiritu[l] metet vitam eternam.[m] Bonum aūt facientes nō deficiamus:[n] tēpore em̄ ſuo metemus non deſiciētes.[o] Ergo dū tēpus habemus,[p] operemur bonum ad omnes,[q] maxime autem ad domeſticos fidei.

¶ Dominica. XVI. poſt Trinitatis. ad Ephe. iij. ca.

a OBſecro vos[a] ne deficiatis[b] in tribulatiōibus meis[c] pro vobis,[d] q̄[e] est gl'ia vr̄a.[f] Huius rei gr̄a[g] flecto genua[h] ad pr̄em dñi nr̄i ieſu chr̄i,[i] ex quo oīs paternitas[k] i celis[l] & i terra[m] noīat: vt det[m] vobis ſcd'm diuitias gl'ie ſue,[n] ꝓtu[o] tē corroborari p ſpm̄ eius[p] in interiori hoīe: q habitare chr̄m p fidē in[q] cordibus vr̄is,[r] in charitate radicati[s] & fundati) ad ſimilitudinē ſtabilis edificij: q: quāto melius domꝰ fundat: tanto diutius stat. t ¶ Ut poſſitis cōprehēdere.) i. perfecte intelligere. u ¶ Cū oīib⁹ ſanctꝫ.) id est apoſtolis: martyrib⁹: ꝛ cōfeſſoribus: et ꝟginibus: et cū pfectis fidelib⁹. x ¶ Que ſit.) Bona. i. quanta debet eſſe. y ¶ Latitudo.) charitatis: qa in extenſiōe vsq̄ ad inimicos. vñ: Diligite inimicos veſtros. z ¶ Lōgitudo) .s. charitatꝫ: qa in p-

Mat. 5.

Poſtilla

OBſecro vos ne. ꝛc. Ante initiū illius epl̄e ſcribit ſctūs Paulus dicēs ipſis Epheſijs. Vos q̄ aliquādo eratis lōge: facti estis ꝓpe in ſanguine chr̄i. Tunc ſequitur pñs epla: in qua apl's docet nos: q̄liter non ſolū in ꝓſperitatibus: ſed etiā in tribulationibus a bono deficere: et retrocedere nō debemus dī. a ¶ Frēs: obſe. vos ne de.) Vim. .i. fide ꝛ bōis opib⁹. .s. me exiſtēte. b ¶ In tri. meis) id est in vinculis et in carceribus. c ¶ Prouo.) i. ꝑ doctrina et ꝓ fide quā vob⁹ ꝑdicaui. d ¶ Que.) scz fides. e ¶ Est gloria vestra) .i. meritū gl'ie eterne. f ¶ Ihesu ius rei gr̄a) .i. ꝓpter hanc causam. .s. vt non deficiatis in fide et ſctitate vite g ¶ Flecto genua mea) scz cordis et corporis. h ¶ Ad pa. oñi nr̄i ieſu chr̄iſti) Ly. .s. ipſum deuote deprecādo. i ¶ Ex quo oīs paternitas scz tanq̄ ab autore. k ¶ In celis.) id est in celeſti b⁹ angelis. l ¶ Et in ter.) i. i terreſtrib⁹ hoīb⁹. m ¶ Nominat vt det vobis q ſcōz diuitias gl'ie ſue) id est ſecūdum abūdantiā bonitatꝫ ſue. n ¶ Virtutem) Ly. patiētie in aduerſis. o ¶ Corrobo. ꝑ ſpīritū eius) .i. ꝑ ſpūm̄ ſanctū. p ¶ In interioꝝ ho.) scz in voluntate et intellectu. q ¶ Habitare chr̄i. p fi. in cor. veſtris.) q̄ purificat habitaculū cordis vr̄i. r ¶ In charitate radicati) ſcilicet quemadmodum arbor: q̄ quanto pfundius figit radices in terra: tanto minus euelli poteſt. s ¶ Et fundati) ad ſimilitudinē ſtabilis edificij: q: quāto melius domꝰ fundat: tanto diutius stat. t ¶ Ut poſſitis cōprehēdere.) i. perfecte intelligere. u ¶ Cū oīb⁹ ſanctꝫ.) id est apoſtolis: martyrib⁹: ꝛ cōfeſſoribus: et ꝟginibus: et cū pfectis fidelib⁹. x ¶ Que ſit.) Bona. i. quanta debet eſſe. y ¶ Latitudo.) charitatis: qa in extenſiōe vsq̄ ad inimicos. vñ: Diligite inimicos veſtros. z ¶ Lōgitudo) .s. charitatꝫ: qa in p-

seuerantia meritoꝝ. Qui autē pseueraue-
rit vsqꝫ in fi. ꝛc. a ¶ Sublimitas). s. charí-
Mat. 10. tatis: qa intentiōe celestiū premioꝝ. vnde.
Col. 3. a. Que sursum sunt q̄rite. b ¶ Et pfundū.)
s. charitatis: qa in hūilitate: ex cōsyderatio
ne iudicioꝝ dei. vñ:
Judicia dei abyssus
multa. Item. Oꝛate
Psal. 15. b. vt possitis. c ¶ Scire) id est intelligere.
d ¶ Etiā supeminē
tē charitatē) qa ani-
Joā. 15. b mam suā pro vob po-
suit. vñ. Maioꝛē hāc
dilectionē nemo hz
vt aiaz suā ponat qs
p amicꝭ suis e ¶ Ut
implea. in oñem ple.
dei.) Vlin. m oñi fru
ctu iusticie in pñti: ꝛ
tandē in oñi fructu
glie i futuro f ¶ Ei
autem). i. deo patri.
g ¶ Qui potēs est
oñia facere. i. opꝰ ē.
Rom. 8. d. h ¶ Supabundan-
ter) Boꝛ. i. supꝛa me
ritū vnde. Non sunt
cōdigne passiōes hu
ius tpis ad futuram
glām. i ¶ Muā pe
timus) i. plus q̄ pe-
tere sciamus vel pōs
mam. k ¶ Aut in-
telligim) i. plus q̄
intelligere possum.
Ratio: qa nostra in-
tellectio semp est fi-
nita sed suū posse est
infinitū: igit ꝛ ¶ Se
cundū virtutē) s. diuinā. m ¶ Que opaꝝ
in no.) Boꝛ. vltra quā petere pōsumeremus
s. q deus hō fieret: ꝛ q̄ p nob moꝛeretur.
n ¶ Ipsi.) s. deo pfi sit. o ¶ Blia in eccle
sia) Ai. quā i linguie filij sui lauit. p ¶ Et
in christo ie.) i. in ei filio. q ¶ In oēs ge.
ꝛc). i. in tota congregatiōe mūdi: vbi vna gna
tio ꝓterit: ꝛ altera aduenit: et sic quodam
modo succedunt secula seculis.

OBsecro vos itaq; ego, ꝛc, Añ initium
illi⁹ epl̄e scribit. s. Pau. di. De⁹ q potēs est:
oia facere supabūdanter q̄ petim⁹ aut in-
telligim⁹ ꝑm ꝟtutē q̄ opaꝝ in nob. Tūc seq̄
tur pñs epla. Notādū q pñs epla ꝛ euāge.
ꝓcoꝛdant in hoc: q: euāg. ōt de hydropico:
quē dñs ie. chꝛi. cura
uit. ꝛ post hoc supbi
am phariseoꝝ incre-
pando concludit dī.
Qui se exaltat hūili
abit. Sic apls paul⁹
in epla hodier. docet
nos hūilitatē: patiē-
tiā et māsuetudinē:
sicut in epla patebit:
g ōt, a ¶ Obsecro
vos itaq;) i. peto: dās
p hoc supbis non sp
imperādi ptātē ꝛ ex
cēdi: s. pie admonē
do: qa sicut Seneca
dī. Bñosus est aiaꝝ
hois: q poti⁹ vult
ꝟbor dulcedine ou
ci: q̄ ip⁹ tūitate tra
bi. i. facili⁹ ducit pia
admonitiōe: q̄ violē
ter trahat impio et
ptāte. b ¶ Ego). s.
paul⁹. c ¶ Vinct). i.
ligatus in carcere.
Scripsit enim epl̄am
hāc de Roma detē-
t⁹ in carcere: p Thi-
motheū discipulū su
um. d ¶ In dño). i.
ppter dñm. e ¶ Ut
digne ambule.) pce
dēdo de ꝟtute in ꝟ-
tutē. f ¶ Vocatiōe
catholicā p pdicatio
nes meas. g ¶ Cū oñi hūilitate). s. iterso
ri: q̄ tū ad ꝓuersationē. h ¶ Et māsuetu-
dine) tractabiles sitis. i ¶ Cū patiē) adu
uersoꝝ. k ¶ Supportātes inuicē.) in defecti
b⁹ ꝛ infirmitatib⁹. l ¶ In charita.). s. dei ꝛ
primi. m ¶ Solli.) s. sitē. n ¶ Seruare vni.
spi.) i. vnitatem eccl̄ie quā facit spūssctūs: ꝛ
p oppositū ei⁹ schisma facit diabol⁹ o ¶ In
vin. pacꝭ) sicut enī piculū coꝛpale vnit ligata

ster ipz: sic paz t trāq; lutas fuāt vnitatē credētiā. p ¶ Vnū) sup. sitz: qz ē corpus chri mysticū: t ḡ debem⁹ viuere ī charitate sicut mēbra corpis. q ¶ Et vn⁹) Vin. idē velle t nolle. r ¶ Sicut vos estz in vna spe.) s. btī tudis eḡne s ¶ Vocā. vre.) ad fidez catholicā: p quā habetz vitā eternā t ¶ Unꝰ do.) s. ¶ cui seruitis. v ¶ Una fi.) qz lz articuli sint multi in fide catholica: tn vna est fides. x ¶ Unuz bap.) Vi. q regenerāmur. y ¶ Unꝰ deꝰ t pz oim). s. p creatio t iō nēo pōt alteri sē pferre. z ¶ Qui) ē p excellētiā a ¶ Et p oīa) per gñalem rez gubernationez. b ¶ Et in oibus). ñ fidelibꝰ specialiter ē p graz. c ¶ Qui ē benedictus in secula seculoz. um. Amen.

Postilla. GRās ago deo: meo. tc. Alī initiū illiꝰ epla scribit. s. pau. salutās amicabiliꝛ Corint. di. Gra vo. t paz a deo patre nro et dño ie. chro. Tunc stati se q̄t pīs epistola: ō. concordat cū euāg. Hodi. in hoc qz in euāge. legit de magno mādato dilectiōis: q abscp dono gre pficī non pōt: vt ḡ hoc mādatū magnū ipleri possim⁹: tūc apls pau. in epla hoc nos ī ducit ad graz obtinēdā: t pncipaliꝛ p gratiarū actiōes: qz gratiarū actio ē ad plꝰ dādā imitatio: ḡ apls dicit ī epla a ¶ Gras ago) Glo. corde t ore t ope. Hic mos est aplī: quia fere oēs eplas suas incipit a gratiarū actiōe. b ¶ Deo meo) Ly. i. oibꝰ horis mihi ad oādū cōgruis t deputatz c ¶ Pro vo.) sicut p filijs suis charissimz d ¶ Gra.) i. ppter gtiā dī. e ¶ Que data ē vo. in chro ie.) Vel in. i. ex meritz t virtute iesu chri. f ¶ Quia in oīm. s. prīnētibꝰ ad salutē. g ¶ Diui. fa. estis in). s. chro. h ¶ In oī verbo) doctrīe. i ¶ Et in oi scia) .i. intelligentia scripturaꝝ. k ¶ Sicut te chri) Boz. i. testimonium nrm in chro. l ¶ Cōfir. ē i vo.) i. a vob firmiter retētū m ¶ Ita vt nihil vo. de. in vl. gratia) ad salutē necessaria. n ¶ Expectā. reue. Boz. i. claram visionem t cognitionem. o ¶ Dñi nr ie. chri q erit ī patria celesti p ¶ Qui t cōfir. vos) in donis collatis. d ¶ Usqz in fi.) .i. vsqz ad mortē. r ¶ Sine cri.) Ly. i. petō mortali: qm̄ petm̄ veniale nō pōt etiā a pfectis oīno vitari. Vñ dicit Septies in die cadit iustus et resurget. s ¶ In die ad do. nri ie. chri) .i in die iudicij: qz q sine crimine mortali in die mortz fuenīet ī die iudicij: sine crimīe pūtabīt.

Postilla. RENOUAMI spū mētis. tc. Alī initiuz illiꝰ epla scribit. s. pau. d. Unꝰ dñs vna fides vnū baptīa maꝛ vnꝰ ds t pr oīm. Huc se q̄t epla ho. q in hoc cōcordat cū euā. hoc. qz in euāgelio legit de paralytico quem dñs curauit: sic in epla: apls monet paralyticos ī aīa: vt erigāt spūaliter a paralysi ad bona opa dicēs. a ¶ Renouamini) Ly. p gratiā dī. b ¶ Spū mētis vre) .i. spū q ē mēs vra. c ¶ Et induite nouū hominē) Thom. Vetus hō est Adā per quem petm̄ in oēs homines introiuit: sed nouus hō est chrs: q est pncipiū innouatiōis t renouatiōis qm̄ sicut in adā oēs moriūt: ita t in chro

E oñes viuificabũtur. o ¶ Qui). s. nouus hõ chr̃s. e ¶ Scõm deũ creat̃). i. a spũsctõ cõcept? est in vtero ꝟginis: ꝛ de ea natus est. f ¶ In iustitia) opis. g ¶ Et sanctitate.) coꝛꝛis. h ¶ Veritatis) oꝛis. Ly. q: nõ fuit in chꝛisto duplicitas vel falsitas aliq̃ vel hypocrisis. vñ dicit. Qui pctm̃ nõ fecit: nec inuẽtus est dol? in oꝛe ei? i ¶ Propter qõ depo.) Ly. p qõ prim? defraudat k ¶ Loqmĩ ve. vnusq̃sq; cuꝫ pꝛimo suo) p quã cũ eo recte viuit. l ¶ Mñ sum? inuicẽ mẽ.) Vin. naꝫ vnũ mẽbꝛũ cõ decipit alterꝫ in eodẽ coꝛpoꝛe: sed plꝰ cõdolet ꝛ adiuuat alterũ: sic ꝙ os fuit capitĩ: oculi pedib?: et sic õ aliꝭ mẽbꝛis. m ¶ Irasci mini.) ℨ peccantes. n ¶ Et nolite peccare) nimis aspe arguẽdo. Vñ. Noli esse iust? multũ. o ¶ Sol nõ occidat. ꝛc.) i. nõ duret vsq; ad occasũ solis. p ¶ Nolite locum dare diabolo.) Vincẽ. scz in ira pseuerando. q ¶ Qui fu.) Ly. añ quersionẽ de eꝛꝛoꝛe gentili. r ¶ Jã nõ). s. chꝛistianꝰ ꝛ tpe s ¶ Operagis aũt la. ope. ma. su.) Boꝛ. i. vnusq̃sq; manibus suis diligẽter ꝛ strẽnue: ꝙa qui nõ laborat nõ mãducet. t ¶ Mõ bo. est). i. vtile et hõestum. ¶ Ut pa.) nõ tm̃ vñ viuat: sed ꝛ. x ¶ Unde tri. ne pa.). i. indigenti.

Postilla

Ejdete. ꝛc. Ante initiũ illius epl̃e scribit. s. pau. di. Surge q̃ dormis ꝛ exurge a moꝛtuis: ꝛ illuminabit te chꝛist?. Tunc seq̃tur epl̃a hodier. q̃ cõcoꝛdat cũ euãge. hodier. Nã in euãgelio legit̃ de nuptijs: ꝛ quõ quidã qui non fuit indutus veste nuptiali: traditus fuit ad tenebꝛas exteꝛioꝛes: sic in epl̃a pñti Paul? monet nos: vt caute ꝛ sapienter ambulem? ad illas nuptias: de quibus dicit euãge. ꝛ ne vestẽ nuptialẽ) sine q̃ ad tenebꝛas exteꝛioꝛes pꝛicienmur) pdamus: di Fres. Hoc filij eiusdẽ. s. pꝛis dei et eiusdẽ matꝛis scz ecclesie. a ¶ Videte itaq;) Boꝛ. oculo interioꝛi nõ tm̃ exteꝛioꝛi. b ¶ Quomodo cau. ãbu.) ppter vie picula: q̃ sunt multa et varia. c ¶ Nõ q̃si insi. sed vt sa.) in oñibus ꝓuidentes. d ¶ Redimentes tempus) Ly. s. bonis operibus insistentes. e ¶ Qm̃ dies mali sunt) Vin. dies scõm se boni sunt: et a õo p oñia bñ oꝛdinati: sed dicũtur mali occasionaliter: vel per accidẽs ꝓpter miseriam et penalitatez: q̃s patiũtur homies diebus illis: vel ꝓpter pctã vl̃ malicias hominũ: q̃ supabũdant dieb? istis: q: iam totus mũdus in maligno positus est.

f ¶ Propterea) ꝙa dies mali sunt. g ¶ Nolite fieri ipꝝu. fz intellig. q̃ sit donũ. dei.) Vi. vt ꝑm illã opemi sic volũtas vꝝa diuine volũtati cõformetur. h ¶ Et nolite ine. ꝛc.) Vin. i. vltra necessitatẽ ꝛ mẽsurã vti vino. i ¶ In quo est luxu.) s. nõ formaliter: sed effectiue ꝛ causaliter: vt patuit in Loth: q̃ post vinuz cõmsit incestũ. k ¶ Sed impleamini. ꝛc.) Ly. qui dat sobꝛijs ꝛ castis. l ¶ Loqntes vo.) Vin. i. instruẽtes: nõ solũ aliꝯ: sed etiã vosmetipsos. m ¶ In psal. s. in ꝑbis sacre scripture

E quidã qui non fuit indutus veste nuptiali: traditus fuit ad tenebꝛas exteꝛioꝛes: sic in epl̃a pñti Paul? monet nos: vt caute ꝛ sapienter ambulem? ad illas nuptias: de quibus dicit euãge. ꝛ ne vestẽ nuptialẽ) sine q̃ ad tenebꝛas exteꝛioꝛes pꝛicienmur) pdamus: di Fres. Hoc filij eiusdẽ. s. pꝛis dei et eiusdẽ matꝛis scz ecclesie. a ¶ Videte itaq;) Boꝛ. oculo interioꝛi nõ tm̃ exteꝛioꝛi. b ¶ Quomodo cau. ãbu.) ppter vie picula: q̃ sunt multa et varia. c ¶ Nõ q̃si insi. sed vt sa.) in oñibus ꝓuidentes. d ¶ Redimentes tempus) Ly. s. bonis operibus insistentes. e ¶ Qm̃ dies mali sunt) Vin. dies scõm se boni sunt: et a õo p oñia bñ oꝛdinati: sed dicũtur mali occasionaliter: vel per accidẽs ꝓpter miseriam et penalitatez: q̃s patiũtur homies diebus illis: vel ꝓpter pctã vl̃ malicias hominũ: q̃ supabũdant dieb? istis: q: iam totus mũdus in maligno positus est.

f ¶ Propterea) ꝙa dies mali sunt. g ¶ Nolite fieri ipꝝu. fz intellig. q̃ sit donũ. dei.) Vi. vt ꝑm illã opemi sic volũtas vꝝa diuine volũtati cõformetur. h ¶ Et nolite ine. ꝛc.) Vin. i. vltra necessitatẽ ꝛ mẽsurã vti vino. i ¶ In quo est luxu.) s. nõ formaliter: sed effectiue ꝛ causaliter: vt patuit in Loth: q̃ post vinuz cõmsit incestũ. k ¶ Sed impleamini. ꝛc.) Ly. qui dat sobꝛijs ꝛ castis. l ¶ Loqntes vo.) Vin. i. instruẽtes: nõ solũ aliꝯ: sed etiã vosmetipsos. m ¶ In psal. s. in ꝑbis sacre scripture

1. pe. 2. d

Eccli. 7.

mat. 32. d

Bei

Pz.

hismetipsis[m] in psalmis & hymnis[n] & canticis spūalibus,[o] cantantes & psallētes in cordibus vestris dño.[p] Grās agētes semp ꝓ oībus,[q] in nomine dñi nr̄i iesu christi[r] deo patri,[s] Subiecti inuicē[t] in timore christi.

¶ Dominica. XXI. post festū Trinitatis, ad Ephe. vi. b. circa me.

Confortamini[a] in domino,[b] & in potentia virtutis eius.[c] Induite vos armaturā dei, vt[d] possitis stare[e] aduersus insidias diaboli.[f] Qm̄ non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinē,[g] sed aduersus principes & potestates,[h] aduersus mūdi rectores[i] tenebrarū harū:[k] cōtra spiritalia neqtie[l] in celestibus,[m] ꝓpterea accipite armaturā dei:[n] vt possitis resistere[o] in die malo,[p] & in omibus[q] pfecti stare.[r] State ergo succincti lūbos vr̄os[s] in veritate:[t] & induite loricam iusticie,[v] & calciati pedes[x] in ꝑpara-

de laude dei. n ¶ Et canti. spi.) i. in v̄bis sacre scripture de gaudijs eternis tractāti b⁹. o ¶ Can. et psal. ⁊c.) Uin. s. ad honorē dñi. p ¶ Grās agē. ⁊c. omi.) s. donis: qa gratitudo bñficij accepti: disponit ad receptionē alteri⁹ q ¶ In noie dñi. ⁊c.) Hor. i. ad exaltationem dñi nr̄i iesu chr̄i: q̄ dicit dñs ꝓpter ptātē: pr̄ ꝓpter charitatē: ies⁹ ꝓpter salutē: christus ꝓpter benignitatem. r ¶ Deo et pa.) s. do p creationē: prī p gubernationē et conuersationem. s ¶ Sub. in.) nō solū subditi p̄latis hūiliter: ⁊ cū tiore obediēdo: sed etiā p̄lati hūiliter: ⁊ cum timore curā eoꝝ sollicitē gerēdo. t ¶ In ti. christi) qui est custodia oim ꝑdictorum.

Postilla. Confortamini ⁊c. An̄ initiuꝫ illius ep̄le scribit. s. pau. in eo ca. di. Serui obedite dñis vr̄is carnalib⁹: cū tiore in simplicitate cordꝭ vestri: sicut chr̄o: nō ad oculū s̄uiētes: quasi hoibus placētes: sed vt serui chr̄i faciētes voluntatē dei ex aīo cū bōa volūtate seruiētes: sicut dño ⁊ nō hoib⁹. Tūc sequit̄ p̄sens ep̄la: in q̄ ap̄ls nos īstruit de bello ⁊ armis ꝫ diabolū: q̄ nos multipl̄r īpugnat di. a ¶ Cōfor. in do.) Hor. ꝯtra bellū diaboli. b ¶ Et in po. vir ei⁹) Ipē eīm dat v̄tutē et fortitudinē plebi sue. Ps. 67. c ¶ Induite vos ar. Lv. i. v̄tutibus: q̄ sunt arma militū christi. d ¶ Ut pos stare) absqꝫ casu pcti mortalis e ¶ Aduersus insi. diaboli) q̄ est mille artifex. f ¶ Qm̄ nō est nob̄ collu. aduer. car. ⁊ san.) i. aduers⁹ hoies q̄ sūt caro ⁊ sanguis: ⁊ per cōsequēs visibiles. g ¶ Sed aduer. pn. ⁊ po.) Uin. Per p̄ncipes intelligūt mediocres demones: q̄ p̄sunt minorib⁹. Et per ptātes intelligūtur maiores demones. Nā de singulis ordinib⁹ ceciderūt aliq̄: in q̄bus naturalia remāserūt integra: vt dt diony. in de celesti hierar. ⁊ inferiores demones obediūt supioribus: vt magis possint nocere hoīb⁹. h ¶ Ad uer. mū. re.) i. aduersus demōes q̄ regūt mundū. i. mūdialiter viuētes. i ¶ Tenebraꝝ ha.) scꝫ q̄ hoies mūdiales hn̄t tenebrosas vias: ⁊ sunt in tenebris vitioꝝ: ⁊ ꝑducent p⁹ hoc ad tenebras exteriores. k ¶ Cōtra spi. neq.) contra malignos spūs. l ¶ In ce.) i. existētes in hoc aere caliginoso de q̄b⁹ dr: Aues celi comederūt illd. s. semē seminatū. i. v̄bum dei. Math. 13. d. m ¶ Propterea ac. ar. dei) i. v̄tutes q̄bus de⁹ suos milites armat: nō armaturā mūdi: q: cum hostes sunt spiritales: nihil valet ꝫ eos armatura corpalis. n ¶ Ut pos. re.) Lv insultib⁹ demonū. o ¶ In die ma.) i. in pn̄ti vita vbi iminet pugna tētationū. p ¶ Et in oib⁹.) tā psperis q̄ aduersis. q ¶ Perfecti stare.) ita q̄ nō frāgamini in aduersis: nec eleuemini psperis. r ¶ State ḡ succin. lūbos vestros) i. carnales cōcupiscētias cingulo castitatis frenātes. s ¶ In veri.) Hor. nō simulatorie vt hypocrite: q̄ sunt q̄si v̄gines fatue: hn̄tes vasa sine oleo. t ¶ Et induite loricā iusti.) Lv. Sicut eīm lorica coopit totū corp⁹: sic iusticia reddit vnicuiqꝫ debitū.

v ¶ Et cal.pe.) i affectiões sint mũite ꝓturib⁹ne a vitijs oeturpent. x ¶ In ꝓpa. euã.pa.) vt sitis ꝓpati. ad ꝓdicãdũ euãgeliũ chr̃i q annũciauit pacẽ eternã. y ¶ In oñi.) Bo. s. plijs siue illatis a carne siue a diabolo. z ¶ Sume. scu. fi.) Vincẽ. i. fidez p scuto de quo ꝺ. Scuto circũdabit te ꝟitas i. s. Sicut eñ scutũ pmo recipit ictus: sic ꝑme impugnatiões sunt ex ꝑte fidei. Itez sicut scuto ꝑegit̃ finistra pars corpis: sic fides ꝟ soluz ꝓtegere in hac vita: q nõ erit fides post hãc vitam. a ¶ In q posoia tela neq̃ſſi.) Bo. i. acutas tentatiões diaboli. b ¶ Ignea) i. de vitio ad vitiũ inflãmantia. c. ¶ Extinguere) i. supare. ꝺ ¶ Et galeã sa assu.) i charitatẽ. Sicut eñ galea suppontur alijs armis: sic charitas alijs ꝟtuti b⁹ ꝓponit̃. e ¶ Et gladiũ spũs) i. gladium spũale. f ¶ Qꝺ p est ver. dei.) i. qa pcussus ꝟbo dei diuidit̃ a mũdo. De hoc gladio ꝺ. Non veni mittere pacẽ sz gladium. Matth. 10. b. Postilla

y tionẽ euangelij pacis: y in oñibus z sumẽtes scutũ fidei: a in quo possitis oñia tela nequissimi b ignea c extinguere: ꝺ & galeã salutis assumere, e & gladiũ spũs, f quod est verbũ dei. ¶ Dñica. XXII. post trinitatis ad Philip. I. a. in principio.

Psal. 109. a.

a Onfidimus b in dño Iesu, c quia q cepit in vobis opus bonũ: perficiet ꝺ vsq; in diem christi iesu. e Sic est mihi iustũ, hoc f sentire f ꝓ oñibus vobis: g eo q habeam vos in corde: h & in vinculis meis i & in defensione, k & in cõfirmatiõe euãgelij, l socios gaudij mei oñes vos esse. m Testis eñ mihi deus, n quõ cupiam vos oñes in viscerib⁹ iesu chr̃i: o & hoc oro, vt charitas vra magis ac magis abũdet p in oñi sciẽtia, q & in oñi sensu r vt ꝓbetis s potiora vt sitis s synceri t & t sine offensa v in diẽ christi. x Repleti fructu iusticie, y ꝓ iesum chri-

a ¶ Onfidimus) in do. tc. Añi (dium. tiũ illius epl̃e scribit. s. Pau. salutãꝺo Philippẽ ꝺi. Gra vobis t pax a deo patre nr̃o: t dño iesu christo. Tunc sequit̃ epl̃a pñs. Vbi notandũ q epl̃a pñs t euãg. hoꝺ. cõcoꝺãt: q in euãg. monemur ad habendã charitatẽ: nõ vt tñ bñfaciam⁹ ꝓximo sed etiã dimittam⁹ iniurias nob ab eo illatas: vt patet in euãg. Et ad illã ꝓfectã charitatẽ inducit nos apl̃s in pñti epl̃a: vt patebit i textu ꝺi. a ¶ Frẽs; Cõfidim⁹.) Vi.), i. fiducia habem⁹. b ¶ In dño iesu.) nõ aliũ alia creatura. c ¶ Quia q ce. tc.) Lyra. i. sicut in choatio opis boni est a ꝺo: ita t cõsumatio. ꝺ ¶ Usq; in diẽ iesu christi.) Vig. i. ad mortẽ cuiuslibet hominis: t tũc reꝺꝺet vnicuiq; iuxta opera sua. e ¶ Sic est mihi iustũ hoc sen.) i. bonaz opinionem habere. f ¶ Pro oñ. b⁹ vobis) q: dilectio facit bonũ opinari ꝺe dilecto: ergo subꝺitur. g ¶ Eo q habeam vos in corde) Bo. i. in itimo affectu charitatz. h ¶ Et in vinculis meis.) Bo. i. in vinculis p euãgelio patiẽꝺo. i ¶ Et in defensione) euãgelij. i. dũ euãgeliũ ꝺ infideles ꝺefenꝺo. k ¶ Et in cõfirmatiõe euãgelij) i. dũ infirmos in doctrinã euãgeltj sez cõfirmo: cũ in oñibus bis iã enũerat memor vestri sum ꝺesyderans. l ¶ Vos oẽs esse socios gaudij mei) future remuneratiõis: qa quãto plures socij: tãto maius gaudiũ. m ¶ Testis eñ mihi est ꝺs) Vin. i. ꝓbet testimoniũ. n ¶ Quõ cupiã vos oñes in viscerib⁹ ihu christi.) i. intimo amore iesu chr̃i. o ¶ Et hoc oro vt charitas vra magis ac magis abũꝺet) Lyra: q: charitas semꝑ crescere põt. p ¶ In oñi sciẽtia). s. discretionis: vt ametis primos: t vitia eoꝝ nõ ametis. q ¶ Et in oñi sensu). s. diligẽter: q: oĩbus bonis q videt in eo quẽ amat congaudet: t in malis eius cõpatit̃. r ¶ Vt ꝓbetz potiora.) Vin. i. ꝓbare possitis nõ solũ bona: sed etiã potiora: id est meliora ea sequẽꝺo. s ¶ Vt sitis synceri) i. puri t mundi

in vob. t ¶ Et fine offensa). s. primis vñs. y ¶ In die chr̃i). i. vsq; in finē vite. x ¶ Repleti fructu iu.). i. bonis opib⁹ q̄ sunt fructus iusticie. y ¶ Per iesum chr̃i.) a cui⁹ gr̃a venit oñe meritū. z ¶ In lau. t glo. dei) Vincē. vt digne

z stum³ in laudem & gloriam dei.

¶ Dñica. XXIII. post Trinitatis ad Philip. iij. d. circa finem.

Postilla

Ditatores mei tc. Hñi initiū illi⁹ epistole scribit. s. pau. in eo. ca. dic. Frēs ego me nō arbitror cōp̄hēdisse: vnū aūt. Ly. sup. est: qō p me assero: q̄ quidē retro sūt obliuiscēs: ad ea vo q̄ sunt peiora attendēs meip̄m. Tūc seq̄ tur epla p̄sēs. Vbi no tandū q̄ epla t euā. ocōdāt. Nā in euā. legit̄ q̄liter imaginē dei. i. aiam silitudine sua insignitā deo reddere debem⁹ cuz ōr. Reddite q̄ sunt cesaris cesari. t q̄ sūt dei deo. Sic in epla bōb. apls hortat nos vt reddam⁹ deo ima ginē suā: t hoc fit imitādo doctrinā ipsius apostoli: ergo dicit.

a ¶ Frēs: imitatores mei estote) scilicet i fide t charitate

b ¶ Et obser. eos) .i. attēdite diligēter vt vos eis ꝯformetz.

c ¶ Qui ita am.) de virtute in virtutē. d ¶ Sicut ha. fo. no.) s. viuēdi vobis tradita vbo exēplo et scripto.

e ¶ Mul. em am. s via puersa. f ¶ Quos sepe dic. vob) cū essez p̄s vobiscū g ¶ Nūc aūt t flens dico) Hic notat cōpassio apli: q̄ fleuit alioz miseriā t pditionē: t p hoc inducere nos volēs ad cōpassionē proximoz.

h ¶ Inimicos cru. chr̃i) qa eoz⁹ vita erat cruci chr̃i ꝺria: q; in delicijs viuebant: q̄les fuerūt gulosi t luxuriosi. i ¶ Quoz fi. ite ritus). s. eternⁿ: q; in fine cōsequunt p̄nam eternā. k ¶ Quoz deꝰ ven est) q; studēt ei satisfacere in oib⁹: t quicq̄d faciūt p ventre faciūt: t ip̄m tanq̄ deū colūt. l ¶ Et gloria) sez tempoalis.

m ¶ In ꝺfusiōe ip̄orū). i. pduce eos ad cōfusionez eternam.

n ¶ Qui terrena sapiūt) Ly. tm̄modo t nō celestia o ¶ Nra aūt cōuersatio in cel est) Bo. i. similes cō uersatiōi celestiū: q̄ uis sumus in terra.

p ¶ Unde t salua.) Bo. tā aiaz q̄ corpoz. q ¶ Expectamus) futurū ad iudiciū. r ¶ Dñm nr̄m iesum chr̃istū q̄ reformabit) sin gñali resurrectiōe. s ¶ Coꝛ p⁹ hūilitatz nr̄e Ly. nā in nob mō est hūiliatiōis occasio: eo q̄ est coꝛruptibile t putrefactibile: t coꝛrodet a ꝺmib⁹: t in cineres r̄soluet. t ¶ Cō figuratū). i. assimilia tū. v ¶ Coꝛpoꝛi claritatis sue) q; sancti resurgent in coꝛpoꝛe gloꝛioso: sicut t chr̃s resurrexit. x ¶ Secūdū opationē. i. potentiam operandi.

y ¶ Qua possit etiam subijcere sibi oia ieſus. tc.) ꝓpter creationē em oñia sunt sibi subiecta: q̄ de nihilo facta sunt: t nisi cōseruarent a deo in esse: in nihilū redigerent.

z ¶ Itaq; frēs mei chariss. Ly. i. mihi iūcti dilectiōe spūali. a ¶ Et desyderatissi.) qa desyderabat eos videre tēpoꝛaliter hic in vita: eternaliter in patria. b ¶ Gaudiū meū) de vro pfectu. c ¶ Et coꝛona mea.) doctoꝛib⁹ em debeꝫ coꝛona spūalis q̄ ꝺ: au-

E reola. d ¶ Sic state.) scz firmi ꝓtra tribulatiões huiꝰ mundi. e ¶ In do. charissi.) ita q̄ ab eo nullo mō euelamini. f ¶ Eudochiā ro. t syn. depcor: idipm sa. in do.) Ly. i. firmiter stare. Jte erāt due matrone quas cōfortat spūaliter aplūs: tū ꝓpter fragilitatis sexū: tū q: minūtraueranꝰ sibi necessaria: t alijs p̄dicatoribꝰ vt oñderet se gratū. g ¶ Etiam rogo t te germane) a est nomen ꝓpium. b ¶ Cōpar) i. sociꝰ t adiutor me. i p̄dicatione. i ¶ Adiuua illas) s. mulieres. k ¶ Que mecū la. i euā.) s. mihi necessaria ministrādo: t non solū mecū sz l ¶ Cū cle. t ce. ad m.) i p̄dicatiõe verbi dei: ipsis. s. sicut t mihi necessaria ministrando.

Postil. a N On cessam⁹ p vobis. tc. Ante initiū illius epłe scribit. s. Pau. in eodez ca. dicens salutando amabiliter Tollosenses. Gratia vobis et pax a deo pre nostro et dño Jesu christo. Gras agim⁹ deo et pri dñi no. ie. christi sp ꝓ vob orātes. scz ego paul⁹ t timotheus discipulus meus audientes fidez vestrā in christo: et dilectionē quā habetis in oēs sctōs: ꝓpter spē q̄ reposita est vobis in celis. Tūc statim sequtur p̄ns epła.

Mat. 6. Notandū q̄ euāgeliū t epła ad p̄sens dcor dār: q: in euāgelio legit de filia archisynagogi Jayri mortua: quā dñs ad deuotā petitionē patris resuscitauit. Sic etiā in epła p̄nti: aplūs nos hortat ad deuotā orationez: p quā mens in deū eleuat dicēs. a ¶ Fratres: sō cessam⁹.) Bor. horis oportunis. b ¶ Pro vobis orātes) Ly. mēte. c ¶ Et postulantes) scz orez. d ¶ Vt impleatis. agnitiõe. velāt eius) vt pleni⁹ diuinā volūtatez cognoscatis: q̄d velit t q̄d nō. e ¶ In oī sapiētia) quātum ad cognitionem rez ad vitā actiuā ptinētiū.

G

a pat⁹ adiuua illas: k quę mecū labora uerūt in euāgelio cū Clemēte & l ceteris adiutoribus meis. ¶ Dñica xxiiij. post Tri. ad Col. I. b. i prici.

b N On⁹ cessamus ꝓ vobis orantes & postulantes: d vt impleamini agnitiõe volūtatis eius: e in oī sapiētia f & intellectu spirituali: g vt ambuletis digne, h deo per oia placētes, i in omni ope bono fructificātes: k & crescētes in sciētia dei. l In oī virtute cōfortati, secundū potentiā claritatis eius. m In oī patientia n & lōganimitate, o cū gaudio gras agētes deo & patri: q̄ dignos nos fecit in parte sortis sanctorū in lumine, q̄ eripuit nos de ptāte tenebrarū: & trāstulit in regnū filij dilectiōis sue: in quo habemus redēptionem & remissionē pctōrz, p ihesum christ. do. nr̄m. ¶ Dñica. XXV. post festum Trini. Hier. xxiij a. cir. prin.

b c f ¶ Ei intel. spiri.) q̄tuz ad cognitionē spūaliū ad cōtemplatiuā vitā pertinētiū. g ¶ Vt ambuletis digne.) s. per viā hius vite ad patriam. h ¶ Deo per oīa placentes) per rectā intentionē et bonaz volūtatem. i ¶ In omni ope bono fructi.) i. per bonā opationē ad deū: ad ꝓximuz t ad ipsum. k ¶ Et crescētes in sciētia dei.) i. in cognitiõe diuinitatis. l ¶ In oī virtute cōfor. sm potentia. clari. eius) id est sm filium q̄ est claritas patris: per quā cōfortamur i bono m ¶ In oī patientia.) Ly. ra per aduersoꝝ tolerantiā. n ¶ Et lōganimitate.) per certam ꝓmissionū expectationē. o ¶ Cū gaudio. tc. Bor.) Nō ex

Postil. a E Cce dies veniēt dicit⁹ dñs: b & suscitabo dauid b germen iustum: c & regnabit rex d & sapiēs erit: e & faciet iudicium f & iustitiam in terra. g In diebus il-

Postil. a E Cce (cessitate. tristitia aut ne

c d e f g

pphetie locutꝰ est dñs de ꝓ pphetam Hiere. dicēs. Ve pastoribus q̄ dispgunt t dilacerāt gregē pascue-

mee dicit dñs ös isrl'ad pastores: q̄ pascūt
pplm meū. Vos dispsistis gregez t eiecistis
eos: t non visitastis eos. Ecce ego visitabo
sup vos malicia studioz vrōz ūr dñs: Ec
ce cōgregabo reliq̄as gregis mei: de oīb⁹
terris: ad q̄s eiecerā
eos. Post hoc seq̄t
epla hodier. q̄ est vl
ti. fēria anni. Pro
q̄ notandū: q̄ pma et
vlt. oñica eccle agit
de aduētu chri: in si
gnū q̄ ipse est alpha
t o: pm⁹ t nouissim⁹:
pm⁹ in dignitate: no
uissim⁹ in virtute. vñ
Bern. Nemo illi sub
limior: nēo illi hūlio
or. Ite in signū: q̄ cū
cta nra oratio ab ip
so sp incipit: t p ipm
cepta finit. a ¶ Ec
ce dies veni. ot dñs)
Ly. s. chri xi dei t bo
minis. b ¶ Et susci
tabo da. gau. iustū). i
chr̄z q̄ fact⁹ est ex se
mie dauid ꝑm carnē.
c ¶ Et regēbit rex)
vñ. Data ē mihi ois
ptās i celo t in terra.
d ¶ Et sapiēs erit)
sapientia increata et
creata. e ¶ Et faci
et iudiciū) discretio. i
in p̄senti: discernēdo
fideles ab infidelib⁹: vocādo alios ad fidē: t
dimittendo aliquos suo iusto iudicio: licet
nob occulto. f ¶ Et iusticiaz in terra.) s.
dādo legē euāgelicā: q̄ cōtinet pfectam iu
sticiā. g ¶ In die illis salua. iuda). i. qui
cunq; veraciter cōfitet corde t ore nomen
dñi. h ¶ Et isrl habi. cōfidenter) Istud re
fert ad statū eccle triūphātis: vbi est sūma
securitas. i ¶ Et hoc est no. q̄ vocabūt eu⁹ dñs iustus nr̄) i. iustificans nos.
k ¶ Propter hoc ecce dies ve. di. dñs: t nō
di. vltra viuit dñs q̄ edu. fi. isrl ō terra egyp
ti). s. p moysen: q̄ sicut p p̄tiā maioz lumi
nis min⁹ obfuscat: sic aduenīēte bñficio in
carnatiōis iesu chri t redēptiōis nr̄e: p eū
pfecte obfuscata sunt oīa bñficia: q̄ fue
rūt in veteri lege: tā q̄ modica aut nulla re
spectiue. l ¶ Sz viuit dñs q̄ eduxit t addu
xit.) Glo. ordi. p chr̄m. m ¶ Semē dom⁹
isrl de terra aq̄: t de
cunctis terris ad q̄s
eiecerā eos illuc) Ly
Ista adductio intel
ligit de vocatiōe ad
fidē chri: q: de oīm
bus ptib⁹ terre sunt
ali q̄ vocati: t ista vo
catio maior est t ex
cellētior: incōpabili
ter oīnibus bñficijs
veteris testamenti.
n ¶ Et habi. in ter
ra sua) in eccl'ia mili
tante: t postea triū
phante: q̄ est terra vi
uentiū ꝑmissa fideli
b⁹ in ꝑmiū: dicit do
minus omnipotens.

carnatiōis iesu chri t redēptiōis nr̄e: p eū
pfecte obfuscata sunt oīa bñficia: q̄ fue
rūt in veteri lege: tā q̄ modica aut nulla re
spectiue. l ¶ Sz viuit dñs q̄ eduxit t addu
xit.) Glo. ordi. p chr̄m. m ¶ Semē dom⁹
isrl de terra aq̄: t de
cunctis terris ad q̄s
eiecerā eos illuc) Ly
Ista adductio intel
ligit de vocatiōe ad
fidē chri: q: de oīm
bus ptib⁹ terre sunt
ali q̄ vocati: t ista vo
catio maior est t ex
cellētior: incōpabili
ter oīnibus bñficijs
veteris testamenti.
n ¶ Et habi. in ter
ra sua) in eccl'ia mili
tante: t postea triū
phante: q̄ est terra vi
uentiū ꝑmissa fideli
b⁹ in ꝑmiū: dicit do
minus omnipotens.

lis saluabit iuda: b & israel habita
bit cōfidenter. i Et hoc est nomen
quod vocabūt eū: dñs iustus no
ster. k Propter hoc ecce dies veni
ēt dicit dñs: & non dicent vltra:
viuit dñs, qui eduxit filios israel de
terra egypti: l sed viuit dñs qui edu
xit, & adduxit m semen domus isra
el, de terra aquilonis: & de cunctis
terris, ad quas eieceram eos illuc: n
& habitabunt in terra sua: dicit do
minus oīs. ¶ In festo dedicatio
nis Apoca. xxi. a. in principio. o

Postilla

Vidi a ciuitatem san
ctā hierusalē b nouā, c descē
dentem de celo d a deo paratam, e si
cut sponsam ornatam f viro suo. g
Et audiui vocē magnam de thro
no h dicentem. Ecce tabernaculum
dei cum hominibus: & habitabit
cum eis, i & ipsi populus eius erūt. k

Vidi ciuitatem
ctām hierlm.
&c. Ab⁹ initiū illi⁹ epi
stole scribit. s. Joan
nes in eo. ca. di. Vidi
celū nouū t terrā no
uā: primū em̄ celū et
ꝑma terra abijt Ly
ra. Hec omnia in fi
ne mundi innouabū
tur: t in melius mu
tabuntur in clarita

mat. vlt. g.

te. vñ: Celū et terra trāsibunt: non q̄tū ad
substantiā: sz q̄tū ad formas: t hoc totū ce
det ad gl'iam electoz: q̄ ex creatur̄ laudāt
deū. Tūc seq̄tur epla ꝑs. In dieb⁹ illis. Hic
ctus Joānes describit innouationē hūane
nature q̄tū ad electos. a ¶ Vidi ciui. san
ctā hierlz) Ly. electoz societatē pfecta cha
ritate vnitā. b ¶ Nouā) Ly. q̄tū ad corpis
gl'iam. Corpa em̄ sctoz: q̄ nō sunt corrupti
bilia: grossa t nō pōderosa t obscura: resur
gēt imortalia: subtilia: agilia: clara. Et hoc
fiet ex gl'ia aiaz ad corpa redundantia.
c ¶ Descendē. de ce.) Ly. nam anime btē
descendēt de celo vt corpa resumāt: t in iu

Lu. 12. f.

Postilla

Ore enim creditur ad iustitiam, b ore aut confessio fit ad salutem. c Dicit enim scriptura, d Omis qui credit in illū nō confundetur. e Non em est distinctio iudei & greci. f Nā idem dns omniū g diues in omes, h qui inuocant illū, i omis em quicūq; inuocauerit k nom dni, l saluus erit. m Quō ergo inuocabūt in quē nō credide

Ore de em credit ad iustitiā: ore aut cōfessio fit ad salu, ꝛc. Ante initium illius eple scribit s. Paul⁹ in eo. ca. dicēs. Si cōfitearis in ore tuo dñm iesum: ⁊ in corde tuo crediderīs: ꝙ de⁹ illū excitauit a mortuis: salu⁹ eris. Tunc statim sequit epla p̄sens. a ¶ Fratres: Corde creditur ad iusti.) Hoc. i. ad iustificationē habendā. b ¶ Ore aūt cōfessio fit ad salutē). i. ad p̄fectionē salutis: necesse em est fidem cōfiteri p̄o loco et tēpore: in signū huius recipit hō sacramentum cōfirmatiōis in frōte, Unde dicit in Decre. Cōfirmatio ideo in fronte ponit: ꝙa recipiente fides sine erubescētia publicetur: de cōsecra. di stinctio. v. nouissime. Unde: Qui me confessus fuerit coram hominib⁹: confitebor et ego eū coram patre meo. c ¶ Dicit em scriptura) sacra veraciter. d ¶ Omis q̄ credit in illū nō confundet) supple eternaliter. e ¶ Nō em est distinctio iudei ⁊ greci.) Ly. q̄tum ad iustificiam que est p̄ fidē christi. f ¶ Nam idē dns omniū) scilicet iudeoꝝ et gentiliū. g ¶ Diues in omes) Hoc. id est ditās oēs h ¶ Qui inuocāt il.). s. fide ⁊ ope i ¶ Dicit em q̄cunq; inuo.) non ꝙbotenus: sed corde intimo. k ¶ Nomē dni). i. filiū p̄is: in quo sicut ꝓnomine est notificatio. l ¶ Saluus erit) ab eterno supplicio. m ¶ Quō er. inuo. in quē ñ cre.) Ly. q. d. nullo mō: q̄a oō p̄supponit fidē orantis. n ¶ Aut quō credunt ei quē, ꝛc.) q̄a fides p̄supponit auditum: vel a deo intus per inspiratiōnē: vel ab

Ecclesiastes

Ecdicio cōpareāt. d ¶ A deo pa.) Ly. dotib⁹ anime ⁊ corpis. e ¶ Sicut spon. oꝝ.) ꝙtutibus. f ¶ Viro suo) i. ad honorē viri sui. s. christi. g ¶ Et au. vo. ma de thro.). s. diuine maiestatis. h ¶ Dicentes, Ecce taber. dei cū homi. ⁊ habita. cū eis) Ly. Habitatio em dei cū hoibus erit inseparabilis: q; beati sp habebūt aptaꝝ visionē ⁊ pfectionē i ¶ Et ipi populus ei⁹ erūt). s. beati erūt. sicut ⁊ ipe beat⁹ est. vñ Btūs populus cuius dominꝰ deus eius. Et alibi, Ego ero vr de⁹: vosq; eritis mihi popul⁹ k ¶ Et ipe ds cū eis erit eoꝝ ds Bla. ordi. q; nunq; ab eis expelletur: q. nūq; peccabunt ꝓtra deum. l ¶ Et absterget deus omnē la. ab oculis eorum.) Diuerse sunt lachryme q̄bus in hac vita affligunt electi: et ideo in futuru fugatis doloribꝰ oīs lachryma ab oculis eoꝝ ds abstergi. m ¶ Et mors vltra non erit.). i. sepatio aie ⁊ corpis n ¶ Neq; luctus), p alienis miseriis. o ¶ Neq; clamor.). s. ō pugna spūs ad carnē. p ¶ Neq; doloꝝ) de peccatis ppriis. q ¶ Erit vltra.) Vñ. Letitia sempiterna sup capita eorum gaudiū ⁊ letitiam tenebunt: et fugiet dolor ⁊ gemit⁹. r ¶ Que prima abierūt.) Hoc. in p̄senti vita boni hec iam enumerata sustinēt: sed in futura vita nihil mali sustinebūt. s ¶ Et dixit qui sedebat in thro no) s. deus omipotēs q̄ p̄sidet ecclesie sue. t ¶ Ecce noua facio oīa.) Ly. s. celos et elementa et electoꝝ corpa. vnde: Ecce ego creo celos nouos et terram nouam.

& ipse deus cum eis, erit eorū deus. l Et absterget deus oēm lachrymam ab oculis eorum: m & mors vltra non erit, n neq; luctus, o neq; clamor, p neq; dolor q erit vltra: r q̄ prima abierunt. s Et dixit qui sedebat i throno, t Ecce noua facio oīa.

¶ Finit pars prima de tpe.

Incipit Postilla de sanctis.

¶ In festo Sancti Andree apostoli. Ad Roma. x. b. circa prī.

Ps. 24; Leui. 26.

Esai. 51.

Esa. 6. c.

Lu. 4

Lu. 20. c

Ps. 28. a

Esa. 53. b

homine exterius p p̃dicationẽ. o ¶ Quõ aũt audiẽt sine p̃di.) Actus aũt p̃dicãdi p̃ supponit authoritatem officij: ideo dicitur. p ¶ Quõ vero p̃di. nisi mittant), s. a deo: sicut olim pphete vel apli et ei⁹ locũ tenẽtes sicut p̃dicatores alij. Bo. aliter autẽ non est p̃dicandũ: sicut ꝛc ipse christus filius dei p̃dicare voluit: nisi missus a patre vñ: Oportet me etiam alijs ciuitatibus euãgelizare regnum dei: q; ad hoc missus sum. q ¶ Sicut scriptum est) in Esa.

¶ Quã speciosi.) i. bene formati sunt s ¶ Pedes euãgeli. pacẽ). i. reconciliationẽ hois ad deum. t ¶ Euãg. bo.). structura. v ¶ Sed non oẽs obe. euã.) Bo. q. d. Oẽs q̃dẽ audiunt: sz nõ oẽs obediunt euãgelio: p̃dicationẽ ei⁹ recipiendo: quia gẽtiles ꝛ iudei et heretici nõ obediunt: sed solũ bõi christiani. x ¶ Esaias enim dicit) in sacra scriptura. y ¶ Domine quis credi. audi. nostro) Bo. q̃ a nobis audiuit q̃ a te audiuim⁹. q. d. aliquis credit: sed nõ oẽs. z ¶ Ergo fides ex auditu.) Bo. ra: etsi deus intus doceat tamẽ p̃dicator exteri⁹ nũciat: a ¶ Audit⁹ aũt per verbũ christi) loquens in aplis. Unde: Non enim vos estis q̃ loquimini: sed spũs patris mei: qui loquit in vobis: Et iterum: Qui vos audit me audit. b ¶ Sed dico. Nunquid non audierũt.) Ypid est habent excusationẽ siue infidelitatis pp̃ter defectũ publicatiõis: q. d. non ad q̃ inducit authoritatem prophete dauid.

Luc. 4. f.

põ. 28. a. esa. 53. b.

c ¶ Et quidẽ) Bo. i. certe. d ¶ In oẽm terrã) q̃tum ad terras medias. e ¶ Exiuit sonus) id est fama. f ¶ Et in fines orbis terre). i. in terras extremas. g ¶ Verba eorũ). i. p̃dicatio vel audi. ²p̃dicatorum.

Postilla

Dominus possedit me ab (tiõis co. initio viarũ suarum, ꝛc. In festo conceptionis bte marie virginis Marie: p epla pñs lectio sm secula res legit: q lectio pncipaliter exponit de eterna sapiẽtia: que christus est filius. Maria virginis. Honor autem filij est honor mris: ꝛ ecõuerso: honor mris est honor filij. Un Bernhome. iij sup missus est dicit. Nõ est dubiũ q̃ quid in laudib⁹ matris pferimus ad filium ptinere: Et rursum: cum filiũ honoramus a laudib⁹ matris non recedimus. Unde dicit eterna sapientia. a ¶ Dominus possedit me ab initio viarũ suarum.) Y. id est operũ suorũ. b ¶ Anteq̃ q̃cq̃ faceret a pin.) id est ante omnes creationem. c ¶ Ab eterno ordiata sum et ex anti. antequã terra fieret. et ego iam ꝓcepta erã: necdũ fontes aq. erupe.) sz de loc̃ sub terraneis. d ¶ Necdũ montes grauj mole cõsti.) id est sup terrã plan̄ eleuati. e ¶ Ante omnes colles ego partu). i. p̃cedebã a fecũditate paterna. f ¶ Adhuc terram non fecerat ꝛ flumina) id est creaturam visibilem. g ¶ Et cardines orbis terre). i. partes mũdi pncipales: que sunt oriens et occidens: auster et aquilo: h ¶ Nõ ppa celos aderã.) indiuisa em̃ sunt opera trinitatis: ꝛ ideo filius q̃ est sapiẽtia genita: semp operat cuz

Joã.5.c. patre. Unde: Pater meus vsq; modo operatur: et ego operor. i ¶ Quando certa lege et gyro vallabat abyssos) id est concauitates vbi cõgregate sunt aque: vt appareret arida habitationi hoim: et animalium terrestrium apta. k ¶ Quando ethera firmabat sursum.) id est speram ignis: que naturaliter sursum fert. Illa em̃ pars elementorum q̃ contigua est sphere lune ether vocatur. l ¶ Et libra fontes aquarum consti) eos in pon. in numero et mensura. m ¶ Quã do circũdabat mari termi. suus: ne effluret et operiret arida. n ¶ Quãdo appen. fund. terre) id ẽ partes inferiores terre circa cẽtrum: que sunt quedas fundamenta superiorũ partium. o ¶ Cum eo eram cuncta componens) quia indiuisa sunt opera trinitatis. p ¶ Et delec. p singulos dies) id ẽ eternaliter gaudebas cũ patre et spiritu sctõ. q ¶ Ludens coram eo omni tẽpore: ludens in orbe terrarum) i. ludum faciens de orbe terrarum: q̃ similis est ludo pile: que de vno transfertur ad alium: secũdum quandam reuolutionem: quia regna terre trãsfert atq; constituit de gẽte in gentẽ. r ¶ Et

delicie mee esse cum filijs hominũ) scilicet per gratiam. s ¶ Nunc ergo filij.) scilicet per adoptionẽ. t ¶ Audite me) scilicet p debitam attentionẽ. v ¶ Beati qui custodiũt vias meas.) i. vam mandatorum et viam consilio: ut. x ¶ Audite disciplinam) de moribus humanis. y ¶ Et estote sapientes) in diuinis. z ¶ Et nolite abijcere eam. Beatus homo qui audit me) scz mihi obediẽdo. a ¶ Et qui vigilat ad fores meas) scz in loco diuini cult' deuote orando. b ¶ Et obseruat ad po: ꝛc.) qui me inuenerit p gr̃az c ¶ Inuenerit.) scilicet eternam. d ¶ Et hauriet salutem a dño) q̃ ipse est fons salutis.

tes aquarũ eruperãt: d necdũ mõtes e graui mole cõsiterãt. e Añ oẽs colles ego parturiebar. f Adhuc terrã f non fecerat: & flũina g & cardines g orbis terre. h Qñ ppabat celos ade- h rã. i Qñ certa lege & gyro vallabat i abyssos. k Qñ ethera firmabat sur- k sum: l & librabat fontes aquarũ. m l m Qñ circũdabat mari terminũ suũ: & legẽ ponebat aq̃s, ne trãsirẽt fines suos. n Qñ appendebat funda- n mẽta terre: o cũ eo erã cũcta cõpo- o nẽs. p Et delectabar p singulos di- p es, ludẽs corã eo oi tpe: ludẽs in or- q be terrarũ: r & delitie mee esse cum r filijs hoim. s Nũc ergo filij t audite s me: v bti q̃ custodiunt vias meas. x t v Audite disciplinã: y & estote sapiẽ- x tes, z & nolite abijcere eã. Btus hõ y q̃ audit me, a & qui vigilat ad fores z meas quottidie: b & obseruat ad po a stes ostij mei: q̃ me inuenerit c inueni- b et vitam, d & hauriet salutẽ a dño. c d

¶ In festo. s. Thome apli epla: Iã nõ estis hos. &c. q̃re infra in cõi san.

¶ In festo sancti Stephani protho martyris. Actuum. sexto. b.

IN diebus illis: Stephanus a plenus gratia b & fortitudie c faciebat, pdigia, & signa magna in pplo. d Surrexerũt aũt qdã de synagoga, q̃ appellabat libertinorũ: e & cyrenensiũ: f & alexãdri- f

B

Ps. 21. c.

Postill. Stephã. ꝛc. In te initium illius epistole scribit. s. Lu. q̃ post ascensionẽ christi verbum dñi crescebat et multiplicabatur nũerus discipulorum in hierusalem: valde multa etiam turba sacerdotũ obediebat fidei: tunc stati sequitur pñs epistola. a ¶ Stepha. autẽ. ꝛc.) Ly. ad bene opandũ. b ¶ Et for.) aduersa tolerãdo. c ¶ Fa. pdi. et si ma. in po.) ad veritatem fidei catholice confirmandam. d ¶ Surrer. aũt ꝛc. liber.) a regione sic:

nominatorum: vt dicit glo. interlinealis.
e ¶ Et cyrenē.)a cyrene ciuitate f ¶ Et
aler.)id ē ab alexandria metropoli egypti,
g ¶ Et eorum qui
erāt a cilicia τ asia.)
noia sunt regionū tu
dee propinquarum,
h ¶ Disputā.cū ste-
pha., fidē catholicaz
verbis q̄tuz poterāt
impugnādo. i ¶ Et
nō po.resi.sapi.τ spūi
q̄ loq.).s.scōm q̄ p-
miserat saluator di-
Lu.21.c. cens. Ego dabo vo-
bis os τ sapiētiā: cui
non poterūt resiste-
re: τ cōtradicere om
nes aduersarij vestri.
Tūc post redargue-
bat eos acriter di-
B cens. k ¶ Dura cer
uice.)i.obstinata mē
te. l ¶ Et incir.cor.
et auriby)i. a vicijs
τ sordib9.m ¶ Vos
semp spūisan. resti.)
q̄ locutus est per p.
de chr̄o. n ¶ Cui
nūc p.et h.fu.) Ly.
eius crucifixionē p-
curādo. o ¶ Audiē.
autē hec discor. su.)
Ly. qa non habebāt
rōnem interficiēdi eū
et tn̄ oībus modis
interficere volebant.
τ sic dissecabant̄ in-
teriusiqa passio p-
ualens discrepabat a
ratiōe recta p ¶ Et
stri.den.in euz)sicut
cāes rabidi q ¶ Cū
autē esset.τc. in ce.)
vbi fiduciā suaz col-
locauerat. r ¶ Vi-
dit gloriā dei.)ad cō
fortationem suam ex
speciali gr̄a. s. ¶ Et
dei)Ly.ad designandū q̄ erat paratꝰ ad eiꝰ
roborationē: qa stare
in plio: sedere autē
regnātis. t ¶ Et
ait: Ecce video celos ap
tos: et filiū ho. stan
tem a de.vir. tu. dei)
g norūs,& eorū q̄ erant a cilicia &
i asiab disputātes cum stephano. l Et b
nō poterant resistere sapie, & spūi
loq̄bat k. Dura ceruice l et incircūcisi
cordibus & auribus, m vos sp̄ spūi-
sctō restitistis: n cui9 nūc ꝓditores et
homicide fuistis. o Audientes autē
hec dissecabant̄ cordibus suis : p& &
stridebāt dētibus in eū. q Cū aūt es
set stephanus plenus spūsctō, intē-
dēs ī celū r vidit gl̄am dei: s et iesum
stātē a dextris ȳtutis dei: & t ait: Ec
ce video celos aptos, & filium hois
stantē a dextris ȳtutis dei. v Exa la
mātes aūt voce magna, r cōtinue-
rūt aures suas, & ipetū fecerūt vna
nimiter in eū. Et y eiscietes eū extra
ciuitatē lapidabāt. z Et testes depo
suerūt vestimēta sua secus pedes a-
dolescētis, q̄ vocabat̄ saulus. Et la-
a pidabāt a stephanū iuocantē & di-
cētē. Dn̄e iesu suscipe spm̄ meū. Po
b sitis aūt genib9b, clamauit voce m̄a
c gna dicēs. c Dn̄e ne statuas illis hoc
o pctm̄: d & cū hoc dixisset, e obdor-
miuit in dn̄o. ¶ In festo. s. Ioā. ap.
& euā. Epi. Qui timet deū fa. &c.
q̄re incōi sanctorū de euangelistis.

¶ Infesto puerorum Innocentū.

Apocalipsis. xiiij. a in principi.

In diebus illis. a Vidi

o:auit: sed ꝓ inimicis
o ¶ Et cum hoc di.)
ꝓ ꝓiū est adiuuantis
ꝓ ꝓiū est iudicātis vel
regnātis. t ¶ Et ait: Ecce video celos ap
tos: et filiū ho. stantem a de.vir. tu. dei)
Non est hoc intelligendū q̄ celi fuerint
q diuisi cuz sint in cor
ruptibiles: sed qa sic
clare vidit: ac si nul-
lum esset obstaculū
iter mediū. v ¶ Et
cla.autē vo.mag.)ne
audirēt stephani ver
ba. x ¶ Continue.
au.su.τ impe.se vna.
in eū.)nō rōne sed fu
ria moti. y. ¶ Et eiꝫ
ci.eum extra ciui.la.
tāq̄ blasphemū. Do
dus em̄ erat blaspheꝫ
mos extra ciuitatē
lapidari: vnde dixit Leui.24.
dns ad moysen. E- c.
duc blasphemum: τ
obruet eū oīs po-
pul9 lapidib9. z ¶ Et
testes depo. vesti. sua
secus pedes adole. q̄
voca. saulus) Ly. ut
vt expediti9 τ celeri-
us euz interficerent.
a ¶ Et lapi. steph.
inuo. et dicentē: Do
mine Jesu sus. spiri-
tum meū: Po. autē
ge.) Ly. vt in oratio
modus esset deuot9.
b ¶ Ela.vo.ma.) q̄
ꝓcedebat ex affectu
magno ad ꝓximo-
rū salutē di.c ¶ Do
mine ne statu.illz hoc
pec.) Ly. reseruando
eis ad pena eternā:
sed da eis penitētiā.
vñ Beda. Stepha-
nus ꝓ seip so stādo
steris genibus.τc.
ex feruore charitatis:

Matt. 5. g.

secūdum dictum saluatoris. Orate pro calumniantib⁹ et psequētibus vos. e ¶ Obdormiuit in dño) Nam anima eius sanctissima absorpta fuit i abysso supne claritat. ꝛc

Postilla Heb. 12. f. Jo. 1. d.

IN diebus illis. b a ¶ Vidi sup. mō. ꝛc.) Ly. in ecclesia triūphāte q̄ dicit mōs sion. b ¶ Agnum stantē). i. chr̄m qui est agnus dei. supra montē syon[b] agnū stantē ꝛc & cū eo cēt⁹ q̄draginta q̄tuor milia, hñtes nomē eius, & nomē p̄ris eius scriptū in frōtibus suis. Et audiui vocē de celo tāq̄ vocē[b] aqua rū multarum:[c] & tanq̄ vocē tonitrui magni.[f] Et vocem quā audiui, sicut citharedorū citharizantium in citharis suis.[g] Et cantabāt quasi canticum nouū,[b] ante sedē[i] & añ quatuor anialia & seniores. Et nemo poterat dicere canticum nouū, nisi illa centū q̄draginta q̄tuor milia,[k] q̄ empti sunt de terra, Hi sunt qui cū mulieribus non sunt coinq̄nati:[l] virgines em̄ sunt. Hi sequūtur agnum quocūq̄ ierit.[m] Hi empti sunt ex hoīb⁹ primitie deo & agno.[n] Et in ore eorum nō est inuētū mēdaciū.[o] Sine macula em̄ sunt añ thronū dei.

a b c d e f g h i k l m n o

c ¶ Et cū eo centu⁹ q̄draginta milia) In tali nūero venerant pueri inocētes: quorum festū q̄gīt: p̄m illā visionē: q̄ ostensa est ioāni: q̄n a Domiciano cesare in exiliū missus fuit: vbi scripsit librum Apoca. sed tamē certus nūerus puero:ū innocentu⁹ non reperīt certitudinaliter in scriptu⁹ q̄. d ¶ Aquar⁹ multarum). i. multitudinis sctō:ū. e ¶ Et tāq̄ vocē toni. mag.) In quo designatur magnitudo laudis huius: nō solū ex laudantiū multitudine sed etiā ex modo laud⁹ t q̄litate f ¶ Et vocē quā audiui, sicut cy tha. citharizan. in citharis suis.) Nam hec laus est cōta deo et angelis eius gratiosa. g ¶ Et cantabāt quasi canti. nouū.) quia dicti laudātes: sunt de numero sctō:u⁹ nouū testamēti. h ¶ Ante sedem) scilicet dei. i ¶ Et añ q̄t. anialia et seni.) .i. in ꝛte sentia sctō:um p̄triarcharū t pphetar⁹ in celo existentium. k ¶ Qui empti sunt de ter.), scz sanguine christi. l ¶ Virgines enim sunt) integritatem carnis seruādo. m ¶ Hi em. sunt ex hoīb⁹ primi. deo.) .i. gratiosi sunt sicut primi fructus t magis delectabiles. n ¶ Et in ore eorū non est inuentū mēdacium. Nā pueri isti hereditatē fidei non loquendo: sed mōriendo confessi sunt. o ¶ Sine macu. sūt añ thronū dei) Naz macula peccati originalis purgata fuit p̄ virtute sui martyrij

In Conuersi. sancti Pauli apli.

Actuum. ix. a. in principio.

SAulus[a] autem adhuc spirans[b] mina[r]um,[c] & cedis in[d] discipulos dñi,[e] accessit ad principē sacerdotū:[f] & petijt ab eo epistolas[s] in damascū ad synagogas, vt si quos inueniret huius vie viros ac mulieres, vinctos perduceret in hierusalem. Et cum iter faceret: contigit vt appropinq̄ret damasco,[b] & subito circūfulsit eum lux de celo:[i] & cadens in terram[k] audiuit vocem[l] dicentem sibi, Saule saule[m] qd me persequeris: Qui dixit: Quis es dñe: Et ille: Ego sum ieſus quē tu persequeris. Durum[n] est tibi cōtra stimulū calcitrare.[o] Et tremens

a b c d e f g h i k l m n o

Saulus aūt adhuc. ꝛc. Añ initium illius epl̄e scribit. s. Lucas: q̄ discipuli qui erant dispersi post lapidationem sancti Stephani: p̄transibant euangelizantes verbum dei. Philippus aūt descendens in ciuitatē samarie p̄dicabat illis christū. Intendebāt autē turbe his: que a Philippo dicebant vnanimiter audientes: et videntes signa que faciebat.

a ¶ Multi em̃ eoꝝ q̃ habebãt spũs immũdos: id est diabolos: clamantes voce magna exibãt. Multi aũt infirmi paletici ⁊ claudi curati sunt ab eo. Factũ est g̃ magnũ gaudiũ in illa ciuitate. Tunc post modũ sequit epla hoõ. a ¶ Saul[a] aũt adhuc spirans) Lyra. i. et vehemẽti spũ ignem psecutiõis in se accendens: ⁊ in alios p̃ ecclias. b ¶ Minax) in ꝓbis iniurio fis. c ¶ Et cedis. i. ꝓberib[b] et flagellis. d ¶ In discipulos dñi.) i. cõtra credẽtes in deũ: q̃ tũc dicebãt discipuli: qa nondũ nominabãtur chriani. e ¶ Accessit ad pncipẽ sacer.) nõ vocat[c]: sed se ingerẽs volũtate noẽ di iñamat[d]. f ¶ Et petijt ab eo eplas) vt ex ei[e] autoritate magis posset nocere fidelib[f]. g ¶ In damascũ ad synag) vt ibi psequeretur credẽtes: sicut fecerat i Hierlm. h ¶ Subito circũfulsit eũ lux de celo) Lyra. sicut solet fieri in choruscatione et fulgure. i ¶ Et cadens inter.) p̃ stupore et admiratiõe. k ¶ Audiuit voce) i. auditu corporis et mentis. l ¶ Dicẽ. sibi: Saule saule) Hec duplicatio fit ad magis mouendũ ei[g] attẽtionẽ. m ¶ Quid me pse.) scz in mẽbris meis que psequebaꝫ saulus: ⁊ nõ chm̃ in ꝓpria pso na: qa iã sedebat ad pris dexteraz glorios[h]. n ¶ Durũ est tibi õ stimulũ calcitrare). i. potentiori te incomparabiliter resistere. o ¶ Et tremẽs ac stu.) Lyra. de cognita chri ptãte: quẽ aũ nõ credebat in celo regnare: sed magis vt falsũz ꝓphetã cũ dãnatis esse. p ¶ Domine: quid me vis facere) q. d. ex nunc paratus sum in omnibus tibi obedire. q. ¶ Et dñs ad eũ: Surge ⁊ ingredere ciuitatem: ⁊ dicet tibi q̃d te oporteat facere.) In hoc ostendit chrus: q̃ vult vt vn[s] hõ informet ab alio. r ¶ Viri aũt illi qui comitabanꝫ cum eo sta. stupefacti audiẽ. qdẽ vocẽ). i. Paulũ non aũt chri: audiebãt Paulũ dicentẽ. Quis es dñe: q̃d me vis facere. s ¶ Nemine. i. videntes: qa nõ videbant aliquã psonam ad quã dirigeret smonẽ: ideo stabant stupefacti. t ¶ Surre. aũt saulus de terra aptisq̃ oculis nihil videbat) Lyra scz visu corporali: videbat aũt visu mẽtali: quia scõm doctores cõiter in illo triduo fuit raptus vsq̃ ad celum tertium. v ¶ Et non manducauit neq̃ bibit) Lyra sustentatus illa visione: sicut et Moyses quadraginta diebus in monte synai. x ¶ Erat autẽ quidam discipulus Damasci: nomine Ananias.) Lyra. qui de iudaismo ad fidem christi cõuersus fuit: sciẽtia et vita famosus. y ¶ Et quere in domo Iude) Ly. hospes em̃ Pauli iudas vocabaꝫ. z ¶ Saulum nomie tharsensem.) de tharso oriundũ. a ¶ Ecce enim orat) Est em̃ oratio elemẽtio mẽtis deũ inqt Hugo i õ orõe. Fuerat aũt vsq̃ ad tertiũ celũ rapt[s]: ⁊ ex illo rapt[s]

ptãte: quẽ aũ nõ credebat in celo regnare: sed magis vt falsũz ꝓphetã cũ dãnatis esse. p ¶ Domine: quid me vis facere) q. d. ex nunc paratus sum in omnibus tibi obedire. q. ¶ Et dñs ad eũ: Surge ⁊ ingredere ciuitatem: ⁊ dicet tibi q̃d te oporteat facere.) In hoc ostendit chrus: q̃ vult vt vn[s] hõ informet ab alio. r ¶ Viri aũt illi qui comitabanꝫ cum eo sta. stupefacti audiẽ. qdẽ vocẽ). i. Paulũ non aũt chri: audiebãt Paulũ dicentẽ. Quis es dñe: q̃d me vis facere. s ¶ Nemine. i. videntes: qa nõ videbant aliquã psonam ad quã dirigeret smonẽ: ideo stabant stupefacti. t ¶ Surre. aũt saulus de terra aptisq̃ oculis nihil videbat) Lyra scz visu corporali: videbat aũt visu mẽtali: quia scõm doctores cõiter in illo triduo fuit raptus vsq̃ ad celum tertium. v ¶ Et non manducauit neq̃ bibit) Lyra sustentatus illa visione: sicut et Moyses quadraginta diebus in monte synai. x ¶ Erat autẽ quidam discipulus Damasci: nomine Ananias.) Lyra. qui de iudaismo ad fidem christi cõuersus fuit: sciẽtia et vita famosus. y ¶ Et quere in domo Iude) Ly. hospes em̃ Pauli iudas vocabaꝫ. z ¶ Saulum nomie tharsensem.) de tharso oriundũ. a ¶ Ecce enim orat) Est em̃ oratio elemẽtio mẽtis deũ inqt Hugo i õ orõe. Fuerat aũt vsq̃ ad tertiũ celũ rapt[s]: ⁊ ex illo rapt[s]

egressꝰ ꝺo gras agebat. b ¶ Et vidit.)i re
E uelatiõe dñi. c ¶ Viꝝ ananiã noíe)ita q re
ꝓlatio fuit sibi facta
nõ solũ de ꝓsona: sed
etiã de ꝓprio noíe. ꝺ ¶ Introeũtẽ & impo
nentẽ sibi manꝰ vt vi
sus ꝛcipiat) Ly. Hec
aũt ꝓpositio erat ad
curationẽ eo: palem:
ficut de btõ Laurẽ
tio legiꝛ: q ponebat
manꝰ sup̃ cecoꝝ ocu
los: & illũinabantur.
e ¶ Rñdit aũt ana
nias) Ly. se excusan
do: eo q Saulꝰ erat
famosꝰ in psecutiõe
credentiũ in chm.
f ¶ Vade qm̃ vas
electiõis ẽ mihi iste)
i. specialiter vas ele
ctũ gtie: & sciẽtie cõ
tẽtiuũ g ¶ Ut por
tet nomẽ meum.) scz
opere et ꝓdicatione.
F Ego em̃ oñdaz illi)
scilicet per effectuz.
h ¶ Quãta oporte
at eũ ꝓ noíe meo pa
ti.) q: p multas tribu
latiões oportet nos
intrare in regnũ ce
loꝝ. i ¶ Et abiit a
nanias) ad exequẽdũ
dñi mãdatũ k ¶ Et
ꝓfestim ceciderũt ab
oculis ei tãq̃ squã
me) Ly. i. macule al
be et dure sicut sunt a
squame piscium: q̃ cau
sate fuerũt in eo lũi
ne excessiuo ipm ex
cecãte. l ¶ Et visus
recepit & surgẽs bap
est) in noíe ieſu chri.
m ¶ Et cũ accepisset cibũ cõfoꝛ. est) duplici cõfoꝛtatiõe. s. spũ & coꝛpe. n ¶ Fuit aũt cũ discip. q erãt ꝺam. p dies aliquot: & cõtin
ingressus syna. ꝓdi. ieſum: qm̃ hic est filius dei) statim post baptismũ. Et illo ptz q doctrinã euãgelicã nõ habuit ab hoíe sz a ꝺo.

& regibus & filijs israꝛ. Ego em̃ oñ
b dã illi q̃ta ꝏporteat eũ ꝓ noíe meo
i pati, Et abiit ananias, & itroiuit in
domũ: et iponẽs ei manũ dixit: Sal
ue frat: dns ieſus misit me q̃ appa
rit tibi i via q̃ veniebas: vt videas et
k iplearis spũsctõ. Et cõfestim ceci
l derũt ab ocꝛis eius tãq̃ squãme: et
visum recepit, & surgens baptiza
m tus ẽ. Et cũ accepisset cibũ cõfor
n tatus est. Fuit aũt cũ discipulis q
erãt damasci ꝓ dies aliqꝺ. Et cõti
nuo igressus i synagogas ꝓdicabat
o ieſum: qm̃ hic ẽ filius dei. Stupe
bãt aũt oẽs q eũ audiebãt & dice
bãt: Nõne hic ẽ q̃ expugnabat in
hierlm eos, qui inuocabãt nomen
illud. Et adhuc ad hoc venit vt vi
ctos illos duceret ad pricipes sacer
p dotũ. Saulus aũt multo magis cõ
q ualescebat, et cõfũdebat iudeos, q
habitabant damasci, affirmans qm̃
hic ẽ chꝛs. ¶ In fe. pu. ma. ℣. mal. 3.

HEc dicit dñs deus
Ecce ego mitto angelũ meũ
& prepabit viã ante faciẽ meam:
& statim veniet ad tẽplũ sanctũ

o ¶ Stupe. aũt oẽs q̃ eũ audiebãt) de tam subita mutatiõe: p quã atrocissimꝰ ꝛdei psecutoꝛ: factꝰ fuerat & stãtissimꝰ ei ꝓdicatoꝛ. p ¶ Saulꝰ aũt mltomagz qualescebat.). s. pcedens sp de bono in melius. q ¶ Et cõfun. iudeos q̃ habi. damasci: affir. qm̃ hẽ chꝛs.) Ly. q ieſus nazarenus est ꝛe chꝛs i lege & ꝓphetis ꝓmissus. Mõ declarabat p scripturas vet. testa. õs prius didicerat a gamaliele: et postea pfectꝰ a ꝺo illustrãre

Hec ꝺr dñs ꝺs. &c. In pñti epistola nũciat vterq̃ aduẽ. chꝛi. s. in carnẽ & in iudiciũ. Et ꝓmo denũciat ꝓmus aduẽtus in carnẽ cũ dicit a ¶ Hec ꝺr dñs deus). s. pꝛ. b ¶ Ecce ego mitto angelum meũ.) Ly. i. Joannẽ baptistã: q magis duxit in terꝛis ritã angelicã q̃ hũanã. Mõ ei hec scripta intelligãtur ꝺ ioãne baptista: hoc ptz vbi chꝛus dixit de ioanne. Hic est ꝺ quo scriptũ est. Ecce ego mitto angelũ meũ. c ¶ Et ꝓpabit via añ faciez meã). i. añ filiũ: q: ꝓdicatio & baptismus ioanis fuerũt q̃dã ꝓpatiões ad baptismũ: & ꝓdicatiõe chꝛi. ꝺ ¶ Et statim veniet ad tẽplus sctm̃ suũ). i. in hierlm: q: ibi chꝛus hodie fuit oblatꝰ a mꝛe: & receptꝰ a symeone: & postmodũ ibi pluries ꝓdicauit: & ibidẽ multa miracula fecit. e ¶ Dñato: quẽ vos q̃ritis.) i. quẽ desyderatis. f ¶ Et angelꝰ testamẽti) i. chꝛus: q fuit nũcius noui testamenti.

Et s ¶ Quē vos vultis) videlicz iesus chr̄us desyderat? a sctis patribus ⁊ pphetz. Scdo denūciat hic aduētus chr̄i in iudiciū: cū dicit h ¶ Ecce venit ōr dns exercituū.) Ly. .i. veniet certitudinaliē ad iudiciū. i ¶ Et qs poterit cogitare diez aduentus eius ē suum[e] dn̄ator: quem vos queritis: [f] ⁊ qs stabit) .i. & angelus testamenti, [g] quem vos vultis. [h] Ecce venit dicit dns exercituū. [i] Et quis poterit cogitare diē aduētus eius. [k] Et quis stabit [l] ad videndū eū) Ly. .M. sicut p̄m? aduētus fuit in humilitate ⁊ mās̄uetudie: ita ⁊ secund? erit in potētia ⁊ terrore. m ¶ Ipe em̄: qsi ignis ardens: et qsi herba fullonū: [m] dendū eum. [m] Ipse em̄ quasi ignis conflans: & quasi herba fullonū: [n] Et sedebit [o] cōflans & emūdans argentum, [p] & purgabit filios leui, [q] Et colabit eos quasi aurū & quasi argentum. [r] Et erunt offerētes dño sacrificia ī iustitia. [s] Et placebit dño sacrificiū: [t] iuda & hierusalē sicut dies seculi, & anni antiqui dicit dns oīpotens. ¶ In cathedra .s. Petri apostoli. I. Petri. I. a. in prin.

Ista referunt ad p̄mū ⁊ ad scdm aduētū. Cum ōr. Ipe em̄ qsi ignis cōflans: ad scdm aduētū ptinet. Et qsi herba fullonū: ad primū. Nā herba fullonū: q̄ vtunt fullones ad purificādū vestes: ⁊ faciendū eas nitidas: miti? et suauius lauat sordes panno?: ignis aūt cū magna violētia purgat metallū. Sicut ī p̄mo aduētu chr̄i: cū magna mansuetudine: ⁊ qdaz suauitate pnie purgauit pctz. p. In scdo aduētu purgabit p ignē n ¶ Et sedebit) .s. in iudicio. b ¶ Cōflans et emūdans argentū) qa sicut argentū ōflat in igne vt purget: emūdatū aūt in thezauros reponit. Sic fiet in die iudicii: nā in igne purgabūtur electi: q nōdū plene sunt purgati in purgatorio: q̄ten? purgati trāseāt in thezauros dn̄i: vt sint qsi aurū et argentuz. p ¶ Et purgabit filios leui.) p leui hic intelligit sacerdotalis dignitas: purgādi q̄ sunt ministri sacerdotalis officij. q ¶ Et colabit eos. ⁊c. ad pfectam mundiciā deducēdo. r ¶ Et erūt of. dño sacrī. in iusticia) .s. operū. s ¶ Et pla. dño sacrificiū). s. oblatū p. t ¶ Juda ⁊ hierlm) .i. p hoibus actiuis: q intelligūt p iudā: ⁊ cōtēplatiuis: q̄ intelligunt p hierlm. v ¶ Sicut di. se. ⁊ si. an. anti.). i. sicut placuit sacrificiuz abel: melchisedech: abrahā: et alioz sctōrū in seclis p̄teritis ⁊ annis antiqs: ōr dns ops.

Jta referunt ad p̄mū ⁊ ad scdm aduētū. Cum ōr. Ipe em̄ qsi ignis cōflans: ad scdm aduētū ptinet. Et qsi herba fullonū: ad primū. Nā herba fullonū: q̄ vtunt fullones ad purificādū vestes: ⁊ faciendū eas nitidas: miti? et suauius lauat sordes panno?: ignis aūt cū magna violētia purgat metallū. Sicut ī p̄mo aduētu chr̄i: cū magna mansuetudine: ⁊ qdaz suauitate pnie purgauit pctz. p. In scdo aduētu purgabit p ignē n ¶ Et sedebit). s. in iudicio. b ¶ Cōflans et emūdans argentū) qa sicut argentū ōflat in igne vt purget: emūdatū aūt in thezauros reponit. Sic fiet in die iudicii: nā in igne purgabūtur electi: q̄ nōdū plene sunt purgati in purgatorio: q̄ten? purgati trāseāt in thezauros dn̄i: vt sint qsi aurū et argentuz. p ¶ Et purgabit filios leui.) p leui hic intelligit sacerdotalis dignitas: purgādi q̄ sunt ministri sacerdotalis officij. q ¶ Et colabit eos. ⁊c. ad pfectam mundiciā deducēdo. r ¶ Et erūt of. dño sacrī. in iusticia) .s. operū. s ¶ Et pla. dño sacrificiū). s. oblatū p. t ¶ Juda ⁊ hierlm) .i. p hoibus actiuis: q intelligūt p iudā: ⁊ cōtēplatiuis: q̄ intelligunt p hierlm. v ¶ Sicut di. se. ⁊ si. an. anti.). i. sicut placuit sacrificiuz abel: melchisedech: abrahā: et alioz sctōrū in seclis p̄teritis ⁊ annis antiqs: ōr dns ops.

Mat. 24.

Postilla

Petrus apls ie su chr̄i ele. adue. ⁊c. Nōdū q̄ simō petr? filius ioāna p uincie galilee: de vico bethsaida: frater andree apost. discipul? saluatoris: scribit hanc epl̄am pselitis .i. his q̄ p̄mo de gētilitate ad iudaismū: ⁊ postmodū de iudaismo ad chr̄m cōuersi erant: q̄ p̄o fide chr̄i patiebantur: ⁊ dispsi erāt post lapidatiōm sancti stephani. Illis scribit a roma tēpore Claudij cesaris. vñ dicit. a ¶ Petr?) Ly. p̄mo em̄ vocatus fuit simon: sed postea a chr̄o notatus est petrus a petra: q̄ est chr̄s ppter fidei firmitatē. b ¶ Apls ie. chr̄i.). i. miss? a iesu chr̄o. Boz. Ecce nomē officii. Notabile officiū est esse nūcius siue legatū christi. c ¶ Electis. s. a deo ad fidem catholicam. d ¶ Aduenis). s. q̄ de gētilitate venerūt ad iudaismū: ⁊ de iudaismo ad fidē iesu christi. e ¶ Dispsiōis). i. q̄ sunt de dispositiōe extra terrā iudee. Et illis videt bn̄s Petr? spāliter scribere: qō patet ex hoc qō subdit.

Petrus [a] apostolus: iesu christi: [c] electis [d] aduenis [e] dispersionis [f] ponti, [g] galathie: [b] capadocie: asie & [i] bithinye [k] secundū prescientiam dei & patris, [l] in sanctificationem spiritus: [m] in obediētiam [n] & aspersionem sanguinis iesu christi, [o] gratia vobis [p] & pax [q] multiplicet

f ¶ Pōthi) Bo. puincia grecie est iurta mare. g ¶ Galathie.) puicia estra q̄ Galathi dicte sunt. b ¶ Capadocie: asie) minor, s. in q̄ p̄dicauit, s. ioā. euāg. Alia ꝓ maior est media ps orbis. i ¶ Bithynye) alia puicia: & oēs iste puincie sunt grecor̄: in his puincijs disp̄si erant. k ¶ Scōm p̄sci. dei p̄fis.) Ly. et accipit hic p̄scia pro p̄destinatiōe. l ¶ In sanc. spi.) Ly. talis em sctificatio appropriat spūi sctō m ¶ In obedientiā. i. p obe. n ¶ Et asp. sā. ie. chr̄i) q̄ fuit obediēs vsq; ad mortē: mortē aūt crucis. Ab hac aūt passione hnt efficatiaz oia sacramēta noue legis: q̄ sūt instrumēta nre sctificatiōis. o ¶ Gra vob.) i. pn̄ti. p ¶ Et pax) i. futu. q ¶ Multiplicet.) q: tūc q̄eta bit tot⁹ hois appetit⁹. r ¶ Bn̄dict⁹ ds) Ly. ꝑtū ad totā trinitatem. s ¶ Et p̄ dn̄i nr̄i ihesu chr̄i: q̄ secūd ū magnā miscdiā suā) Ly. et nō ꝑm merita nr̄a. t ¶ Regenerauit nos). s. in sacramento baptismi: p q̄ efficimur filij dei adoptiui. v ¶ In spem viuam). i. certam. ¶ Per resur. ie. chr̄i ex mor.) p quā habem⁹ certitudinē future glificatiōis: q: cū esset hō passibilis sicut & nos: ad vitā immortalē resurrexit. Et q: filij adoptiui: hnt ius hereditatis ꝓticipatiōe: ido subdit y ¶ In hereditatem. Bo. ra in futuro habendam. z ¶ Incorup.) Ly. Nā hereditas celestis nūquā deficit. a ¶ Et incōtaminatā) q: nihil immūdū recipit. b ¶ Immarcescibilē) Nā suū decorē nūq̄ minuit. c ¶ Cōseruatā in celis.) Beda, Nō in p̄nti dandā: sed tē

r ceī. l Bn̄dictus deus: s & pater dn̄i s nostri ihesu chr̄isti: qui secundū mi- t sericordiā suam magnā k regenera- v uit nos v in spem viuā, x per resurre- x ctionē Ihesu chr̄isti ex mortuis: y in y hereditatē z incorruptibilē, a & icōta a minatam & b immarcescibilē c conc servatā in celis, d vobis c qui in virtu e te dei custodimini, f per fidē s in sa- g lutē b paratā reuelari i in tpe nouissi- i mo, k in quo l exultabitis, m Modicū l nūc si oportet cōtristari n in varijs tē- m tatiōibus, o vt probatio fidei vestre o multo pciosior sit auro, qđ p ig- p nē probat: p inueniat q in laudē & q gloriā s & honorē k in reuelationē ie- r su chr̄i. ¶ In festo. s. Mathie apo- s stoli actuū. I. c. post me.

Exurgens a petrus in medio fratum suorum dixit. Erat autem turba hominum simul fere centum viginti. Viri fratres oportet impleri scripturā, quam predi- a

f ¶ Pōthi) Bo. puincia grecie est iurta mare. g ¶ Galathie.) puicia estra q̄ Galathi dicte sunt. b ¶ Capadocie: asie) minor, s. in q̄ p̄dicauit, s. ioā. euāg. Alia ꝓ maior est media ps orbis. i ¶ Bithynye) alia puicia: & oēs iste puincie sunt grecor̄: in his puincijs disp̄si erant. k ¶ Scōm p̄sci. dei p̄fis.) Ly. et accipit hic p̄scia pro p̄destinatiōe. l ¶ In sanc. spi.) Ly. talis em sctificatio appropriat spūi sctō m ¶ In obedientiā. i. p obe. n ¶ Et asp. sā. ie. chr̄i) q̄ fuit obediēs vsq; ad mortē: mortē aūt crucis. Ab hac aūt passione hnt efficatiaz oia sacramēta noue legis: q̄ sūt instrumēta nre sctificatiōis. o ¶ Gra vob.) i. pn̄ti. p ¶ Et pax) i. futu. q ¶ Multiplicet.) q: tūc q̄eta bit tot⁹ hois appetit⁹. r ¶ Bn̄dict⁹ ds) Ly. ꝑtū ad totā trinitatem. s ¶ Et p̄ dn̄i nr̄i ihesu chr̄i: q̄ secūd ū magnā miscdiā suā) Ly. et nō ꝑm merita nr̄a. t ¶ Regenerauit nos). s. in sacramento baptismi: p q̄ efficimur filij dei adoptiui. v ¶ In spem viuam). i. certam. ¶ Per resur. ie. chr̄i ex mor.) p quā habem⁹ certitudinē future glificatiōis: q: cū esset hō passibilis sicut & nos: ad vitā immortalē resurrexit. Et q: filij adoptiui: hnt ius hereditatis ꝓticipatiōe: ido subdit y ¶ In hereditatem. Bo. ra in futuro habendam. z ¶ Incorup.) Ly. Nā hereditas celestis nūquā deficit. a ¶ Et incōtaminatā) q: nihil immūdū recipit. b ¶ Immarcescibilē) Nā suū decorē nūq̄ minuit. c ¶ Cōseruatā in celis.) Beda, Nō in p̄nti dandā: sed tē porē p̄finito reddēdā. d ¶ In vob). i. p illō q̄ō in vob est p gr̄am & liberū arbitriū: et p bona merita vr̄a. e ¶ Qui in ꝓtu. &c.) non vestra, vnde. Nisi dn̄s custodierit ciuitatem. f ¶ Per fi.) q̄ facit hoies fortes ad pseuerandū. g ¶ In sa.) Ly. cōsequendaz. b ¶ Paratā reuelari) et ondi et dari. i ¶ In tpe no.) Ly. i. in finali iudicio Nā electi appebunt gl̄iosi in aīa & corpe. k ¶ In q̄) s. tpe nouissimo. l ¶ Exultabitis) s. eternaliter. m ¶ Modicū nūc si oportet contristari.) Lyra tēpaliter. n ¶ In varijs tētationib⁹.) Bo. tā intrioribꝰ quo ad ipsam multiplicitatē. vñ multe tribulatiōes iustorū. Et alibi. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū celoz. o ¶ Ut ꝓbatum fi. vre multo pcio. sit auro q̄ ꝑ ignē ꝓbat) Ly. Sicut aurū in fornace pectū inde nō deteriorat: sed puri⁹ & meli⁹ efficit: sic. &c. p ¶ Inueniat) Bo. ra. i. cedat. q ¶ In lau. ho minū. r ¶ Et glo.) dei. t ¶ In reue. ie su chr̄i dn̄i nr̄i.) s. tpe iudicij: in q̄ chr̄s manifestabit gl̄iam electoz. Postil

Exurgēs petr⁹. &c. Añ initiū illi⁹ epīe scribit. s. Lucas in eo. ca. di. q̄ post p̄ chr̄us in die ascēsiōis vidētib⁹ discipl̄is eleuat⁹ est in celū: tūc oēs simul reuersi sunt in hierosolymā: a mōte q̄ vocat oliueti: q̄ est iurta hierosolymā: sabbati hn̄s iter. Ly. i. mille passus: q̄a nō licet iudeis in sabbato vltra tale spaciū ambulare. Et cū introissent in cenaculū ascendebāt vbi manebāt petr⁹ & ioānes & ia-

Phil. 2, a

Ioh. 6, a

Matth. 27, a

Ps. 33, b

Act. 14

cob⁹:andreas:philipp⁹ ⁊ thomas:bartholomeus ⁊ mathe⁹: iacob⁹ alphei .s. filius: hoc ꝺ: ad differentiā alteri⁹ iacobi: q fuit filius zebedei: ⁊ simon zelotes ⁊ iudas iacobi: hoc ꝺ: ad differētiā iude pscuerātes vnanimiter in oꝛōne cū mulieribus Ly. deuotis: q̄ erāt Iecuite ihesu a galilea: ⁊ Maria mr̄ ihesu et fratribus eius. i. aliis ꝺ cognatiōe ihesu: quoꝝ plures erāt ibi. ⁊c. Tūc stati se q̄t pñs epla. ¶ In diebus illis) Ly. r. i. tpe medio inter ascensionē dñi ⁊ pētecostē. a ¶ Erurgens petrus.) tanq̄ pncipal⁹, i b ¶ Per os dauid) cui⁹ ꝓba nō pōt esse falsum. c ¶ Cōsilerat⁹ erat in no.) Ly. .i. vnus ꝺ duodecim aplis. ꝺ ¶ Et sorti. est sor. mi.) Ly. i. dignitatē aplicam quā habuit⁹ chri electionem, vñ ꝺ: Nonne duodeci vos elegi: ⁊ vn⁹ ex vob diabol⁹ est. So: s enim aliq̄n accipit: p pte ⁊ sic accipit hic: q: in ptem aplorum vocat⁹ est. e ¶ Et hic q̄ dē possedit agrū de mercede iniquitatis) Ly. i. possideri fecit ab alijs: q: tringinta denarios q̄b⁹ iniq̄ chm vēdiderat: in tēplū piecit: ex q̄bus pncipes sacerdotū emerūt agrū: p sepultura pegrinoꝝ: Et etiā aliq̄ volūt: q iudas fuit ibi sepult⁹ ⁊ sic possedit agrū illū. f ¶ Et diffusa sunt oia visce. ⁊c.) Ly. vt pena coꝛrespōderet culpe. Justū em̄ erat vt viscera: q̄ tantas pditiōnē operāt enoꝛmiter de vētre caderēt. g ¶ Et notū fac: est) .s. enoꝛme factus iude. h ¶ Dib⁹ habitantib⁹ hierlm ita vt appellaret ager ille) .s. emptus de pcio sanguis chri. i ¶ Lingua eoꝝ) .i. pncipuꝝ sacerdotū q̄ emerūt agrū illū. k ¶ Achelde mach: hoc est ager sanguis. Scriptū est em̄ in lib psalmoꝝ. Fiat cōmoꝛatio. l ¶ Eoꝝ deserta: ⁊ nō sit q̄ habitet in ea.) hoc scribit in psal. in quo pdixit dauid penā sacerdotuꝝ: chri mortē pcurantiū. In penā em̄ mortꝫ chri tēplū ⁊ ciuitas hierlm fuerūt cōbusta p romanos: ⁊ sacerdotes pti interfecti ⁊ parti captiuati m ¶ Et epatū ei⁹ accipiat alter) hoc habet in psal. in quo dauid pdixit penā iude pditoꝛis: q̄ chm vēdidit pncipib⁹ sacerdotū. Isto em̄ iuda p suspēsioēꝝ mortuo: mathias successit in apistolatuꝝ: aplatus vl epat⁹ ꝺ: vñ ita epi successoꝛes sūt aplox: vt ꝺ: in decre. Et hoc est q̄ ꝺ: hic. Et epatū ei⁹ accipiat alter. .s. sanct⁹ mathias. n ¶ Oportet) ad reintegrandū nūez aplicū o ¶ Ex his virꝫ q̄ nobiscū sūt congregati in oi tpe: q̄ intrauit ⁊ exiuit inter nos dñs ihesus.) Ly. .s. q̄ p experientiā nouerūt ꝓuersatiōm ei⁹ ihesu chri. p ¶ Incipiēs a baptismate ioānis) Ly. Nō em̄ legit ihesum docuisse publice et miracula fecisse: nisi post⁹ baptizatus fuit a ioāne. q ¶ Testē resurrectiōis ei⁹ nobiscū fieri vnū ex istis. Et statuerūt duos) tanq̄ magꝫ notabiles. r ¶ Joseph q̄ vocatus est barsabas: q̄ cognominat⁹ est iust⁹: ⁊ mathiā)

b xit spiritus sanctus b per os dauid c de iuda, qui fuit dux eorum, c qui cōprehenderūt ihesum: qui cōnūerat⁹ erat in nobis & d sortitus est sortem ministerij huius, e & hic quidem possedit agrū de mercede iniq̄tatis, & suspensus crepuit medius. Et f diffusa sunt oia viscera ei⁹. g Et notū factum est h oībus habitatibus hierusalē: ita vt appellaret ager ille i lingua eorū k acheldemach: hoc est ager sanguinis. Scriptū est em̄ in libro psalmorū. Fiat cōmoꝛatio l eorū deserta: & non sit qui in habitet in ea m, et episcopatū suū accipiat alter. n Oportet ergo o ex his viris qui nobiscū sunt cōgregati, in oī tpe quo intrauit & exiuit inter nos dñs ihesus: p incipiēs a baptisma p te ioānis, vsq̄ in diem qua assumptus est a nobis: q testē resurrectionis eius nobiscū fieri, vnū ex istis. Et statuerūt duos: r Ioseph qui vocatur barsabas: qui cognominatus est iustus: & mathiā: & orātes di-

Ps. 12 a.

Lu. 2.

Ps. 33. Act. 1.

Ioh. 6.

Math. 27. a.

Ps. 108 a.

Ly. Licz eñ istos duos elegissent notabiliores alijs: tñ iguor: abāt qs eoꝝ esset dignior: ad aplātū: ꝓterea sup hoc implor: auerūt diuinū iudiciū. s ¶ Et dederūt sortes eis.) Beda sup actus aplorꝝ. Mathias ante pētecostē ordinādus sorte queriē: qr nōdū plenitudo spūssancti in ecclīa diffusa est. Septez aūt diaconi postea nō sorte: sed electiōe aplorꝝ sūt ordinati: ꝓpter hoc phibeē rōnabiliter talis electio: extra ō sorti. c. vlti. nō tñ peccauerūt apli eligēdo mathiā ꝑ sortē: qr nōdū erat ꝓbibitū. Et qa hoc fecerūt familiari consilio spūssancti: qō nō est trahenduz ad ꝓsequentiā. t ¶ Et ceci. sors super ma.)

Ly. Iste ioseph fuit cognat⁹ xp̄i: t tñ sibi ꝓposuit mathiaz. Per hoc oñdens: q ad officia ecclīastica nō sunt ꝓpinqui ex cōsanguinitate ꝓmouēdi. Et annūerat⁹ est

Postilla Ecū. xi. apostoli. Gredieē ꝗga. ꝛc. Sciēdū q ista ꝓphetia exponiē ad litterā de xp̄o a doctoribꝫ catholicis: iudei tñ ad huc expectant futurū: qō nos xp̄iāi dicim⁹ esse impletuz in xp̄isto iesu: et ꝑm hoc ō: hic. a ¶ Hec ōt do. Egredi. vir. ꝛc. Ly i. ꝗgo maria: q ō: ꝗga gēlis pauptate t hūilitate terribilis pietate. b ¶ Et flos de ra. ei⁹ as.). i. xp̄us q ō: flos rōne puritatis: qm̄ nullū pctm̄ actuale nec originale habuit in eo locū. vñ. Qui pctm̄ nō fecit nec inuent⁹ est dol⁹ in ore ei⁹: et qr ptulit fructū nr̄e salut̄. Et ō: ascēdet de radice iesse: qr p̄ dauid vocat⁹ fuit isai t iesse: xp̄us aūt descendit de dauid. c ¶ Et re. sup eū. ꝛc.) Ly. qr in baptismo ei⁹ appuit spūssctūs in specie colūbe sup eū: ad designādū plenitudinē oīs gre in eo d ¶ Spūs sapietie) Ly. i. dator: sapie vl spūs q ē sapia. e ¶ Et itelle ct⁹ ꝛc. tioꝝ dñi. (Ly. ista oia dōa pfectissi me fuerūt in aia xp̄i: q fuit pfectissimꝰ in oib⁹ dōis t chā. tissimatib⁹ spūssctī f ¶ Nō ꝑm visio. ocu.) corpaliū g ¶ Iudicabit) qr xp̄s p sciam suaꝝ cogscit oia q fūt fuerūt vl erūt: q̄ntū cūq; sūt occulta qr hō videt ea q patēt: ōs āt ituet coꝝ h ¶ Ne q ꝑm audi. aua. Ly. i. nō idigebit edoceri de ꝙitate ab alio: qr ꝑ seipz cognoscit. Joā. 2. vñ: Qp⁹. ñ. non erat vt qs testimoniū phiberet ō hoie: ipe eñ sciebat qd erat in ho. i ¶ Sz iu. in iusti. pau.) s. euangelicos iudicās eos diuitys celestib⁹ dignos. Vñ ō: Bti paupes spū qm̄ ipoꝝ est regnū celoꝝ. k ¶ Et argu. i eq. ꝑ māsue. ter.) Ly ra. qō fuit ipletū: q̄n phariseos arguit ꝓ aplis quos notabāt falsē: de transgressiōe sabbati. s. q̄n euellebāt spicas manib⁹ in die sabbati l ¶ Et

Beda

Postilla

mat. 3

2. pe. 2. b.

Ps. 44. a

Ysa. 11. a

b

c

d

e

f

g

h

i

k

l

m

n

o

pcu. terrā). i. hoies terrenos m ¶ Virga oꝝ sui) id est doctrina sua: arguēdo eoꝝ pctā. n ¶ Et spū la. su. in. im.). i. antichristū ꝑm qō ō:. Et tūc reuelabit ille iniqu⁹ quē dñs ies⁹ interficiet spū oris sui: t destruet illustratiōe aduēt⁹ sui. o ¶ Et erit iusti. cing. ꝛc. Ly. i. iusti t fideles adherebūt sibi sicut cingulū t lūbare adherent homi: t hoc ptz impletū in aplis alijsq; discipulis et fidelibus

2. thes. 2. b.

Psal. 44. a

Ysa. 11. a

Joā. 2. b

Psal. 44. a

Ysa. 11. a

Matth. 4. b

fibi per fidem et charitatem adherentibus.
Postilla Ll die hȳ illis. Locut⁹ est dñs ad achā
&c. Ista em̄ scriptura esaie pphete lo-
quit de dño iesu chr̄o saluatore nr̄o. vñ ōr.
a ¶ In die. il. s. quando esaias pphetauit.
b ¶ Lo. est dñs.) p
esaiam pphetam. c
¶ Ad achaz dī.) qui a
fuit idolatra pessim⁹ b
& regnauit. xvi. annis c
in hierlim: cui esa. p- d
pheta p̄dixit: libera-
tiōm populi de potē e
tia duor̄ regū. s. regz f
syrie & regz samarie.
Per quā liberatio-
nē figurabat̄ ꝓa libe
ratio gn̄is hūani: de
ptāte hostz antiqui.
Verūtn̄ qz achaz cre
dere noluit tūc dixit
esa. o ¶ Pete tibi
sig.) Ly. liberatiōis
tue et ppli tui ab ho
stib⁹. e ¶ Ad do. deo
tu.) Ly. et nō ab ido
lis q̄ tu col̄. f ¶ In
pfundū infer.). s. vt
aliqs reducat̄ ab in-
feris: et annūciabit ti
bi: sicut factū fuit in
transfiguratiōe dñi: a
qñ venit moyses ab
inferis: et appuit cū
helia: q̄ adhuc est in
paradiso. g ¶ Siue i
excelsū supra.) Ac si
dicat. Si vis hr̄e sig-
nū de celo sicut ha-
buit Ezechias rex
qñ sol decē lineis re-
gressus est. Et tpe Iosue: qñ sol & lūa stete-
runt in bello gabaō. h ¶ Et dixit achas:
Nō petā.) Si quidē achaz signū petere renu
it: ne in signo glificaret dñs: & vilipēderent
idola q̄ colebat. Et ideo dixit. Nō petaz. Et
vt excusationē hr̄et non petendi subiunxit.
i ¶ Et non tentabo dñm.) ac si diceret. Si
petero signū tentarez deū: et facerez cōtra
legē: de q̄ ōr in euāgelio. Scriptū est. Non
tentabis dñm deū tuū. Sz ex quo iuss⁹ fuit
petere debuisset: tn̄ alia trāslatio hz. Nō pe
tā: & nō exaltabo dñm. q. d. nolo vt dato si-
gno exaltet̄ ōs: ꝓpter qd̄ Esa. pphetā in-
tulit di. k ¶ Audite g̃ dom⁹ dauid). q. d.
Rex nō vult audire:
audiatz vos domus
dauid. l ¶ Nūqd pa
rū ē vo. mole. esse hoi
b⁹.). i. pphetz quos
sepe molestabāt deri-
dēdo: affligēdo & oc-
cidēdo: vt in li. Reg. 4. Regū.
& Paral. in mlt̄is lo 2. b.
cis. m ¶ Dr̄mo. e. &
deo m. s. signū ab eo
oblatū rēnuendo: ne
nomē ei⁹ glificetur.
n ¶ Propter hoc. s.
ad declaratiōm nois
sui p̄incipaliter. o
¶ Dabit do. ipe vo.
si.) i. liberatiōis vre:
q̄uis sitz ingrati: qa
de⁹ mlta bōa facit in
uitz & ingtis. vñ. Pr̄ mat. 5.
vr̄ celestz solē suū or̄i
ri facit: sup bonos et
malos. &c. p ¶ Ecce
ꝑgo ꝑci. & pa. fi.) Ly.
btā ꝑgo maria a ꝓ-
phetis denūciata: q̄
cōcepit et pepit ma-
nens ꝑgo. q ¶ Et
voca. no ei⁹ ema.) qd̄
est iterōptatū nobiscū
ōs. r ¶ Bu. et mel
co.) Lyra. hoc ōr ad
denotandū veraz ei⁹
hūanitatez: q: talib⁹
nutrīt hō maxime in
puericia. s ¶ Ut sciat re. ma. & eli. bo.) Nā
ipius chr̄i infantia nō minuit eius sapiam
nec pl⁹ sciuit adultus q̄ puul⁹: sz pl⁹ oñdit
sapientiam suam adultus q̄ puulus. Postilla
a Tabunt iusti. Lyra. s. tpe iudicii. b
¶ In magna ostan.) qz pfecti cū chr̄o iudi
cabūt. c ¶ Aduersus eos q̄ se angustiaue
rūt) Ly. auferēdo nocumētū eis in psonis.
d ¶ Et q̄ abstulerūt labores eor̄.) eis no

Postilla

Ondido o vo. i do. ꝛc. Galathe sunt greci: ꝛ isti seducti erant a via ☧itatꝫ per falsos apl̃os: q̃ p̃dicabãt simul circũcisionẽ cũ euange. esse necessaria ad salutẽ: et illos apl̃s pau. iuꝭ pñti epla reuocat ad viã ☧itatꝫ di. a ¶ Frẽs ꝓfido de vob) Ly. ꝙ ad monitionẽ meã vos corrigatꝫ. b ¶ In do.) i. p adiutoriũ deo. c ¶ Mõ nihil aliud sap.) nisi ☧itatẽ euãg. quã p̃dicaui vobis. d ¶ Qui aũt cõturbat vos) Ly. asserẽdo ꝙ sine circũcisione saluari nõ poterit. e ¶ Por. iu.) Bor. i. sustinebit ꝺdẽnationẽ ille). l. ꝑtũcũꝙ sit. g ¶ Ego aũt fra. si cir. adhuc p̃. Ly. dicẽdo ꝙ necessaria sit ad salutẽ. h ¶ Quid adhuc pse. pa.) s. a iudeis q. d. nõ paterer si ita esset: qꝛ ꝓ nulla re psequũtur me iudei ni si hac cã. ꝛc. i ¶ Ergo euacuatũ sit scãdalũ crucis) i. scãdalũ quo iudei in mea p̃dicatione scãdalizabant: q: iudei nõ scãdalizabant de Paulo p̃dicãte iesum nazarenũ crucifixũ fuisse: sed p̃dicabat eum verꝫ chm esse et circũcisionẽ euacuasse. k ¶ Vtinã abscin.) Ly. totaliter a vobis sepent. l ¶ Qui vos ꝯturbant.) dicẽtes: ꝙ circũcisio sit nob necessaria ad salutem. m ¶ Quicũꝙ em volũt pla.) s. iudeis. n ¶ In carne.) i. i legalibus obſuantijs. o ¶ Hi cogunt vos cir.) Lyr. ad hoc vos inducũt. p ¶ Tantũ) sup: b faciũt q ¶ Ut crucꝫ chri pſecutionẽ.) Bor. pſecutiõm q̃ p̃dicatione crucꝫ chri inferẽt. r ¶ Nõ patiant.) s. a iudeis q̃ perſeqbant p̃dicatores crucꝫ. s ¶ Neꝙ em q̃ circũcidunt) Lyr. s. falsi apli. t ¶ Legẽ custodiũt) qꝛ in multis trãsgrediebant. v ¶ Sz volũt vos circũcidi: vt in carne vra glient) s. apõ iudeos de vra circũcisione: iactãdo se ꝙ multos pselytos legis fecerũt. x ¶ Mihi aũt absit gliari: nisi in cruce dñi nri iesu chri.) Ly. in fide et p̃dicatione chri crucifixi. y ¶ Per quẽ) s. chm crucifixũ. z ¶ Mihi mũdꝰ crucis

Postill

rus est.) Ly. i. occupiscētia mūdi mortua est
nullā hns vtutē in meritz. a ¶ Et ego mū
do) quia amplius nihil mundanum quero.
Postilla Audite insule t attēdite pplī de lōge
tc. Añs imitiū illius pphetie habet: q
uis est gloriari nisi in cruce dñi nostri ie
su chri per quē mihi mūdus cru-
cifixus est: & ego mundo.

¶ In festo sancti Ioannis baptiste
Esaie. XLIX. a. in principio.

Audite populi de lōge: dns ab
vtero vocauit me: de vētre matris
mee recordatus ē nois mei. Et po
suit os meū q̄si gladiū acutū: i vm
bra manus sue protexit me: & posu-
it me sicut sagittā electā, in pharetra
sua abscōdit me: & dixit mihi: Ser
uus meus es tu israel: qa in te glōfi-
cabor. Et ego dixi: in vacuū labora
vi: sine causa vane fortitudinē meā
cōsumpsi. Ergo iudiciū meū cū do
mino: & opus meū cū deo meo.
Et nūc dicit dns formās me ex vte
ro seruū sibi. Ecce dedi te in lucē
gentiū: vt sis salus mea vsq ad ex-
tremū terre. Reges videbūt & cō
surgēt pricipes: & adorabūt pp-
ter dñm deū tuū, & sanctū israel,
qui elegit te. ¶ In festo btōrū Pe-
tri et pau. apo. Ac. xij. a. ī p.

Misit herodes ma-
nus suas vt affligeret quosdā de ecclia.
Et occidit iacobū fratrē iohānis gla-
dio. Videns aut q placeret iudeis: ap-
posuit vt et petrū apprehenderet. Et
cū apprehendisset eū posuit in carce-
re: tradens eū quatuor quaternionib⁹
militū custodiendū: volens post pascha
producere eū populo. Petrus ergo
seruabat in carcere. Oratio aut fie-
bat sine intermissione ab ecclia ad
deū pro eo. Cū aut producturus eū
esset herodes: in illa nocte erat petrus
dormiens inter duos milites: vinctus
catenis duabus: et custodes ante ostiū
custodiebant carcerē. Et ecce angelus
dñi astitit: et lumen refulsit in habi-
taculo: percussoq latere petri excita-
vit eū dicens. Surge velox. Et cecide-
runt catene de manibus eius. Dixit
aut angelus ad eū. Accinge te et cal-
ciamenta tua. Et fecit sic. Et dixit
illi. Circūda tibi vestimentū tuū: et
sequere me. Et exiens sequebat eum:
et nesciebat q verum esset q fiebat per
angelum: existimabat aut visum se
videre. Transeuntes aut primā et se-
cundā custodiā: venerunt ad portā
ferream q ducit ad ciuitatē: q ultro
aperta est eis. Et exeuntes processe-
runt vicū vnū: et continuo discessit
angelus ab eo. Et petrus ad se reuer-
sus dixit. Nunc vere scio q misit dns
angelum suum: et eripuit me de manu
herodis: et de omni exspectatione ple-
bis iudaice. Et cōsiderans venit ad
domū marie matris iohānis q cogno-
minatus est marcus: vbi erant multi
cōgregati et orantes. Pulsante aut
petro ostium ianue: puella nomine
rode processit ad audiendū. Et cū
agnouisset petri vocē: p gaudio non
aperuit ianuā: sed intro currens nūcia-
vit stare petrum ante ianuā. At illi
dixerūt ad eā. Insana es. Illa aut affir-
mabat sic se habere. Illi aut dicebant.
Angelus eius est. Petrus aut perseue-
rabat pulsans. Cū aperissent: viderūt
eum et obstupuerūt. Annuens aut illis
manu vt tacerent: enarrauit quō dns
eduxisset eum de carcere. Dixit aut.
Nūciate iacobo et fratribus hec. Et
egressus abiit in alterum locum. Fac-
to aut die: erat non parua inter mili-
tes q nam petrus factus esset. Herodes
aut cū requisisset eum et non inuenis-
set: inquisitione facta de custodibus:
iussit duci eos. Et descendens a iudea
in cesaream: ibi commorabatur. Erat
autem iratus tyriis et sidonijs. Illi
aut vnanimes venerunt ad eum: et per
suasum blasto q erat super cubiculum
regis: petebant pacē: eo q alerentur
regiones eorum ab illius. Die aut sta-
tuta herodes vestitus veste regia sedit
pro tribunali: et concionabatur ad eos.
Populus aut acclamabat dei voces et
non hominis. Et continuo percussit eū
angelus dñi eo q non dedisset honorē
deo. Et consumptus a vermibus exspi-
rauit. Verbum aut dei crescebat et
multiplicabatur. Barnabas aut et
saulus reuersi sunt ab hierusalem: ex-
pleto ministerio: assumpto iohanne q
cognominatus est marcus.

Ecce ego mitto angelum meum: et
prospiciet viam ante faciem meam.
Et statim veniet ad templum suum
dominator quem vos queritis: et an-
gelus testamenti quem vos vultis. Ec-
ce venit dicit dns exercituum. Et quis
poterit cogitare diem introitus eius:
aut quis stabit ad videndum eum?
Ipse enim quasi ignis conflans: et quasi
herba fullonum. Et sedebit conflans
et emundans argentum: et purgabit
filios leui: et colabit eos quasi aurum
et quasi argentum: et erunt dño offe-
rentes sacrificium in iustitia. Et pla-
cebit dño sacrificium iuda et hierusa-
lem sicut dies seculi et sicut anni antiqui.

Ecce ego mitto angelum meum: et
prospiciet viam ante faciem meam.
Et statim veniet ad templum suum
dominator quem vos queritis: et an-
gelus testamenti quem vos vultis. Ec-
ce venit dicit dns exercituum. Et quis
poterit cogitare diem introitus eius:
aut quis stabit ad videndum eum?
Ipse enim quasi ignis conflans: et quasi
herba fullonum. Et sedebit conflans
et emundans argentum: et purgabit
filios leui: et colabit eos quasi aurum
et quasi argentum: et erunt dño offe-
rentes sacrificium in iustitia. Et pla-
cebit dño sacrificium iuda et hierusa-
lem sicut dies seculi et sicut anni antiqui.

Ecce ego mitto angelum meum: et
prospiciet viam ante faciem meam.
Et statim veniet ad templum suum
dominator quem vos queritis: et an-
gelus testamenti quem vos vultis. Ec-
ce venit dicit dns exercituum. Et quis
poterit cogitare diem introitus eius:
aut quis stabit ad videndum eum?
Ipse enim quasi ignis conflans: et quasi
herba fullonum. Et sedebit conflans
et emundans argentum: et purgabit
filios leui: et colabit eos quasi aurum
et quasi argentum: et erunt dño offe-
rentes sacrificium in iustitia. Et pla-
cebit dño sacrificium iuda et hierusa-
lem sicut dies seculi et sicut anni antiqui.

Cauerunt in antiochia per integrū annū et docuerūt multā turbā: ita vt cognoiarentur primū antiochie discipuli christiani. Lyra. añ eīm credētes in chr̄m vocabant tm̄ discipli: sed tūc ceperunt noiari chr̄iani a chr̄o. In his aūt diebꝰ supue
b nus, vt[b] affligeret quosdam de ec-
c clesia.[c] Occidit aūt iacobum fratrē
d ioannis gladio.[d] Vidēs aūt quia pla-
e ceret iudeis:[e] apposuit apprehēde-
f re & petrū,[f] erāt aūt dies azymo-
g rū.[g] Quē cū apprehēdisset misit in
h carcerē,[h] tradēsq; eū q̄tuor q̄ternio
i nibus militū custodiendū:[i] volens
k post pascha ,producere eū populo.[k]
Et petrus quidem seruabat in car-
cere: oratio aūt fiebat sine intermis-
l siōne ab ecclesia ad deū pro eo. Cū
aūt[l] producturus eū esset herodes,
m in[m] ipsa nocte[n] erat petrus dormi-
n ens, inter duos milites vinctus ca-
tenis duabus: & custodes ante ostiū custodiebant carcerem.[o] Et ec-
o ce angelus dñi astitit:[p] & lumē re-
p fulsit in habitaculo:[q] percussoq; la-
q tere petri excitauit eum dicēs: Surge velociter: & eciderunt catene de manibus eius.[r] Dixit autem an-
r gelus ad eum, precingere[s] & calcia
s

Tres fuerūt herodes.

mat. 2. c.

rem eoꝝ occidit Jacobū frēm ioānis: et in carcerauit petrū. Ūñ Ysius Ascalonita necat pueros antipa ioānē. Agrippa iacobū claudēs in carcere petrū. Et hoc est qō ō: in principio p̄ntis lectiōis a

S

T In die il. misit he-
rex ma.) i. prātē suā
b T Ut af. quos. de
ec.) sup. credentiꝫ.
c T Occi. aūt iaco.
fra. ioā. gla.) nō solū
eīm chr̄istianos afflixit: sed etiam occidit.
d T Videns aūt q̄a
pla. iu.) s. occisio ia-
cobi. e T Appr. ap.
et Pe.) Glo. ordō. q̄
plus placeret iudeis
si princeps occideret
f T Erant aūt dies
azy.) Ly. q̄n ap̄p̄hē-
dit petrū: et hoc ad-
dit ad significandū
cām: q̄re nō statim oc
cidit petrū sicut fece
rat de iacobo. Volebat eīm expectare trā
sitū solennitatis pa-
schalis: in q̄ iudei se-
ptē dieb̄ vēscunt pa
nib̄ azymoꝝ: et etiā
q̄ non licebat in pa-
scha quēq; occidere,
g T Quē cū ap̄p. mi
sit in carcerē.) Lyra
vt nō posset effugere
h T Tradēsq; eū q̄.
q̄ter mi. ad cu T Di
cit aūt q̄ternio: q̄ hȝ
centū. i T Volēs post pascha pdu. eū po. i. ex-
ponere mortī p̄ volūtate ppli. k T Et pe.
ad deū p eo.) Ly. vt chr̄s adhuc in vita ser-
uaret suū vicariū l T Cū aūt pdu. eū esset
hero.) s. de carcere vt occideret. m T In
ipa no. immediate p̄cedēte. n T Erat pe.
dor. iter du. mi. vin. ca dua. t custo. añ ostiū
custo. car.) Ly. Petrꝰ ita custodit⁹ fuit: q̄
nō patebat ei euasiōis via hūana: sed q̄ de-
ficiēte hūano subsidio solet adesse diuinuꝫ.

Postilla

R ió9 subdi. o ¶ Et ecce angelus astitit) ad petri liberatiõm. p ¶ Et lumẽ refulsit in ha bi. car.), s. ad eiꝰ cõsolatiõm. q ¶ Percus soꝛ la. pe. ex eũ di. Sur. ve. ꝛ ce. ca. do. ma. eius r ¶ Dixit aũt an. ad eũ. p̃cingere) Ly. vt sis aptꝰ ad am bulãdũ. Resoluerat t eũ petrꝰ cingulũ suũ: vt uestiꝛ posset pedes coopire ꝯ frigiditatẽ carceris. s ¶ Et calcia te ca. tu.) Ly. Est aũt caliga genꝰ calciamẽti nõ hñtis v corrigias sup pepes. r t ¶ Et fecit sic et dixit illi: Circũ. tibi vesti. tuũ ꝛ seqre me, Et exi. seq. eũ. et nea scie. q̃ verũ est qđ fie. b age. Esti. ãt se visũ videre.) Ly. fortitudo c eiꝰ carceris ꝛ diligẽs custodia fecerat sibi imaginationẽ ó eua dẽdi impotẽtia: pp ter qõ rẽ gestã somniũ estiabat v ¶ Trã seun. aũt p̃) Glo. ordi. p̃mũ ꝯternionẽ cũ suis. x ¶ Et scdam a custodiã.) i. scdm q̃ternionẽ cũ suis: qui oẽs erãt oppssi somno. y ¶ Venerũt ad portã ferreã.) Lyra erat exterior ps carceris. z ¶ Que du cit ad ciuitatẽ: q̃ vltro apta est eis) vtute diuina vl angelica a ¶ Et exeũtes pceserꝛt vicũ vnũ.) ad ma iorẽ Petri assecuratiõm. b ¶ Et cõtinuo discessit ab eo angelus) subito disparendo. c ¶ Et petrꝰ ad se reuersus dixit. Nũc scio ver. q̃ misit dñs angelũ suũ: ꝛ eripuit me de manu Herodis: et de oñi expectatiõe plebis iudeoꝝ. Ly. Tunc eñ pcepit q̃ nõ erat

Postilla

Ecce iste venit (somniũ sed res gesta. sa. ꝛc. Añ initiũ illiꝰ lectiõis habeꝝ in

te caligas tuas: r & fecit sic: & dixit illi. Circũda tibi vestimentũ tuũ & sequere me. Et exiens sequebaꝛ eũ: & nesciebat qa verũ est qđ fiebat per angelum. Estimabat aũt se visum videre. y Transeuntes autẽ primam r & secundam custodiam y venerunt ad portã ferream, z quę ducit ad ciuitatem, quæ vltro aperta est eis: a & exeuntes processerũt vicum vnũ, b & continuo discessit ab eo angelus. c Et petrus ad se reuersus dixit. Nunc scio vere quia misit dñs angelum suũ: & eripuit me de manu herodis: & de omni expectatiõe plebis iudeorũ. ¶ In festo Visitationis Marie. Canti. xi. a.

Ecce iste a venit saliens, in montibus transiliẽs colles. b Similis est dilectus meus capree c hinnulo q̃ ceruorum. d En ipe d stat post parietem nr̃m, c respiciens e per fenestras, f pspiciẽs g p cãcellos. h f En dilectus meus i loquitur mihi. k

.i. per pr̃iarchas ecclĩam illumĩnãdo. Sicut em̃ p foramen magnũ transit magnũ lumẽ: et per paruũ foramẽ paruũ lumen transit: sic p apl̃os sicut p fenestras magnas magnũ lumen in eccl̃ia luxit: p patriarchas parũ de lumine transit: sicut per pua foramina: q̃ cãcelli dicunt. Sicut em̃ cãcelli parua foramina in fenestra virgulata p virgas cãcellatas p q̃s modicũ de lũine trãsit. b ¶ En

dñe.) i. christus. i ¶ Lo. mihi. k ¶ Surge.) scz ab ocio. l ¶ Propa) q: via in q̃ es piculosa est. m ¶ Amicã.) p charitatis latitudinẽ. n ¶ Colũ. mea) p intentiõis rectitudinẽ. o ¶ Formo. mea) p mor honestate. p ¶ Et veni). s. in tuã recreationem q ¶ Jã em hyems trã.) i. gelatio paganorũ nolentiũ ñd. recipe. r ¶ Jm. abijt et re.) i tyrãnor psecutio. s ¶ Flo ap.) i. odores bonor opez t ¶ In terra nr̃a) i. in ecclesia. v ¶ Tẽpu. aduenit) i. tempus ad resecandũ vitia. x ¶ Vox tur.) id est spũsti. y ¶ Liu. est i ter. no.) i. in cordibus elector: quia sicut turtur in occulto cantat: t in cantu gemit: sic spũssanct occulta reuelat: vt animã i qua habitat gemere faciat p penitentiã. z ¶ Fi. p. tc) i Ficus em̃ pmo fert fructus inutiles: secũdo ho vtiles t maturos: ita similiter synagoga primo protulit fructus immaturos t inutiles: deide christũ et apl̃os tanq̃ fructus maturos et vtiles nobis ministrauit. a ¶ Ui. flo) i. ecclie pticulares vtutib suis. b ¶ Dede. odorem suũ. Surge ppera. tc. in fora. petre) i christi vulneribz. c ¶ In ca. ma.) i. lateris christi vulnere. d ¶ Ostẽ. mi. fa tuam) i. cõuersationẽ tuã: nõ alienã sicut hypocrite. e ¶ So. vor tua) i. ꝺdicatio tua. f ¶ In auri. meis) scz honorem meum. g ¶ Vor enim tua dulcis.) i. ꝺdicatio tua. h ¶ Et facies tua decora) scilicet quando predicationi corresponꝺet vita.

Mulierẽ fortẽ qs inueniet. tc. Ante initiũ illius lectiõis locutus est spũssanctus per Salomonẽ dicens: Aperi os tuũ: et discerne quod iustũ est: et iudica paupere. Ly. i. exequere iusticiã p paupibus: q̃ habent iustam causam. Tunc sequitur presens epla: Mulierem fortẽ qs inueniet. In ista epistola ponitur cõmendatio fortis mulieris. Et doctores catholici cõmuniter dicũt: q per mulierẽ fortem intelligit sacra scriptura. Et hanc expositionez prosequit Nicola. ꝺ Lyr. super p̃sentem epistolã dicens.

a ¶ Mulierẽ fortẽ) id est sacram scripturam: q cõtinet scientiam et multiplicem veritatez. b ¶ Quis inueniet.) quasi dicere: pauci attingunt eius plenã noticiaz.

c ¶ Procul et de vltimis finibus pciũ eius. d ¶ Confidit in ea cor viri sui.) scz de bono pmio recipiendo. Dicit hic vir eius doctor bonus: in cuius persona dicit: Hanc amaui t exquisiui a iuuẽtute mea: t quesiui sponsam mihi eam assumere.

e ¶ Et spoliis non indigebit.) Quia in premio duplicẽ stolam habebit: scz stolam corporis et stolam anime. f ¶ Reddet ei.) scz sponso tali. g ¶ Bonũ et nõ malũ omnibus diebus vite sue) scz bonũ gratie in p̃senti et glorie in futuro. h ¶ Quesiuit lanã et li. et opata est cõsilio ma. suarũ.) Per lanã et linum intelliguñ hec dicta sanctor virorũ ad declarationẽ veritatis sacre scripture.

i ¶ Facta est quasi na. iusti. de lon. por. pa.

Surge propera amica mea colũba mea: formosa mea: & veni. Iam enim hyems trãsijt: imber abijt & recessit. Flores apparuerũt in terra nostra. tẽpus putatiõis aduenit. Vox turturis audita est in terra nostra. Ficus protulit grossos suos: Vinee florentes dederũt odorem suum. Surge ppera amica mea: sponsa mea & veni columba mea, in foraminibus petre, in cauerna macerie. Ostende mihi faciem tuã: sonet vox tua in auribus meis. Vox em̃ tua dulcis: & facies tua decora. ¶ In festo btẽ mar. magdalene. Pro. xxxi. b. cir. principiũ.

Mulierem fortem quis inueniet procul, & de vltimis finibus precium eius, confidit in ea cor viri sui, & spoliis nõ indigebit, reddet ei bonum, & nõ malum omnibus diebus vite sue, quesiuit lanam & linũ, & operata est consilio manuũ suarum, Facta

suũ) ℣y. Sicut enĩ in naui institoris portantur diuersa vite humane necessaria: ita in sacra scriptura cõtinent oĩa necessaria ad salutem. k ¶ De no surre.) i. surgere facit. Amor enĩ sacre scripture inducit doctores bonos et discipulos ad surgẽdũ de nocte ad studio & oratiõe. l ¶ Dedit q̃ p̃dam. &c.) In hebreo habetur annona: qa sacra scriptura reficit studentes in ea fideliter et diligenter. m ¶ Cõsy. agrũ) ager iste est disciplina studij celestis: vt ôt Gre. hom. xxxvij n ¶ Et emit eus). i. emi fecit a studẽtibus p donationẽ carnis redigẽdo eam in obsequiũ spũs. o ¶ De frũ. ma. su. plã. vi.) exemplo vite & ẽbo doctrine fecit fideliũ multiplicationez: q̃ sunt palmites vinee dñi: vt dicit Greg. hom. vij. p ¶ Accixit fortitudinem lũbos su.) i. accigi fecit lumbos studiosorum cingulo castitatis. q ¶ Et ro bra. suũ) p multiplicatiõm boni opis. r ¶ Gustauit & vi. qa bo. est ne. et) ℣y. per experientiã dulcedinis ex studio sacre scripture resultantis. s ¶ Nõ extinguetur in nocte) id est in morte. t ¶ Lucerna eius) i. claritas sue notitie: sed magis augebit. v ¶ Manũ suã mi. ad fo.) In hebreo habet ad ℣trebũ: qd̃ est quidã circul' aliquãtulũ ponderosus in inferiori pte fusi positus: vt recte & ordinate et expedite vertatur. Et huic dicto consonat qd̃ subditur. x ¶ Et digiti ei' ap. fu. Per vertebrã hic intelligitur recta intentio opus dirigens. y ¶ Manũ suam ape. in. & pal. suas extẽ. ad pau.) ℣y. Scriptura enĩ sacra quasi ybi q̃ est quasi nauis institoris de longe portans panem suũ. k De nocte surrexit: l dedit q̃ predã domesticis suis, & cibaria ancillis suis, m Cõsyderauit agrũ n & emit eum. o De fructu manuũ suarum plantauit vineam. p Accinxit fortitudine lũbos suos, q & roborauit brachiũ suũ. r Gustauit & vidit, quia bona est negociatio eius. s Non extinguet in nocte t lucerna eius. v Manũ suã mittit ad fortia: x & digiti eius apprehenderũt fusum. y Manũ suã aperuit inopi: & palmas suas extẽdit ad paupere. z Nõ timebit domui sue a frigoribus niuis. a Oẽs enĩ domestici eius b vestiti sunt duplicibus. c Stragulatã vestẽ d fecit sibi: e byssus f & purpura g indumentũ eius. h Nobilis in portis vir eius: i qñ sederit cũ senatoribus terre. k Syndonẽ fecit & vẽdidit: & cingulũ tradidit cha inducit ad opa miscẽdie. z ¶ Non timebit domui sue a fri. niuis.) i. a pena gehenne: hm q̃ dicit Ra. Sa. allegans illud. Ab aquis niuiũ transiet ad calorẽ nimiũ. Et loq̃tur hic de homie dãnato. a ¶ Oẽs enĩ dome. eius) i. boni doctores & discipuli. b ¶ Vestiti sunt du.) i. virtutibus intellectualib' et moralibus: q̃ sunt vestes aie. c ¶ Stragu. vestem) i. diuersis coloribus intextã. d ¶ Fecit sib) q: sacra scriptura de oĩ genere ℣rtutũ & donorũ tractat: & ad eã inducit. e ¶ Byss') i. castitatis. f ¶ Et purpu) charitatis. g ¶ Indumentũ ei') i. ℣e studentes in ea sciẽtia pariter & vita. h ¶ Nobilis in por. vir eius). i. doctor bonus: q̃ dicit nobilis in portis. i. inter sapientes antiq̃tus sedẽtes ad reddendũ ℣itatis iudicium: ideo subdit. i ¶ Qñ sederit cũ senatoribus terre) i. cũ sapiẽtib' q̃ bñt regere terraz & iudicare. k ¶ Syndonẽ fecit et vendidit: et cingulũ tradidit chananeo) In hebreo habet: mercatori. ℣er syndonẽ que est vestis linea et munda: intelligit puritas mentis. ℣er cingulũ vero castitas corpis. Vnde dicit Gregor' homil. xxij. Lumbos enĩ p̃scindim' cum carnis luxuriã per cõtinentiã coartam'. Dicitur autẽ sacra scriptura ista facere: eo q̃ ad ea inducit. l ¶ Fortitudo. id est cõstantia mentis. m ¶ Et decor.) exterioris honestatis. n ¶ Indumentũ eius: et ridebit) i. ridere faciet studẽtes i ea fideliter. o ¶ In die nouissimo) quãdo audient vocẽ dñi dicentis, Venite benedicti patris mei. &c.

p ¶ Os iusti ape. sapiẽ.) ꝙa sacra scriptura docet sapiẽtiam de sursum descendentem. q ¶ Et lex clemẽtie in lin. eius) ꝙa tam in nouo ꝙ̃ vete. test. sacra scriptura ad clemẽtiam inducit. r ¶ Cõsydera.) .i. cõsydera re fecit. s ¶ Semitas dom⁹ sue). .i. conscientie secreta credẽtium in ea: ꝙa hic labor est optim⁹: et ideo sequit. t ¶ Et pa. ocio. non commedit. Surrexerũt filij ei⁹) .i. discipuli studiosi. v ¶ Et btis ꝓdicauerunt) ꝙa sacrã scripturã sup oẽm aliam extollũt. x ¶ Vir ei⁹ ꝛc.) Lyra. doctor bonus: q doctrinã suã incipit a ꝺmendatione sacre scripture. y ¶ Multe filie) Ly. .i. pbor. et sapientũ scripture. z ¶ Cõgrega. diuitias) id ẽ multas cognitiones ☞itatis. a ¶ Tu sup. es vniuer.) ꝙa sacra scriptura: multo plures ☞itates tradit: ꝙ̃ alie scripture: et etiã priores: alias puriores: q in ea nulla falsitas admiscẽt: cuz immediate emanat a ꝓma veritate. Scripture vero hũanitus adinuẽte: et si cõtineãt multas ☞itates: tñ hñt admirtas multas falsitates: sicut ptz in scripturis Aristo. et aliorũ pbor̃: qui negant creationẽ mũdi. ꝛc. b ¶ Fallax gra & vana est pulchritudo) ☞ verbor. rhetoricorũ in hũanis scripturz. & maxime poeticis: in ꝗbus subornatz ꝙbis latẽt mlte falsitates. c ¶ Mulier timens deũ) id est sacra scriptura: q̃ quasi vbiqz inducit ad dei reuerentiã & timorẽ. d ¶ Ipsa laudabit). s. ꝑ ceteris scripturz. e ¶ Da. ei. de fru. ꝛc. .i. studentibus in ea dabit fructus gliosus. f ¶ Et laudent eã in. ꝛc.) .i. sapiẽtes in portis sedẽtes cũ iudicibus. Et isti sapiẽces dñr opa sacra scriptura: in ꝙ̃tũ per eius studiũ sapientiã conse-

B

Sicut p (quũ. Postil
vnius delictz in omnes homines. tom. 3
ꝛc. Ante initium illius epistole scribit sanctus Paulus in eodem ca. di. Si enim vnius delicto mors regnauit p vnũ: multomagis abũdantia gre et donatiõis: et iustitie accipiẽtes in vita. s. btã: regnabũt p vnũ s. ie. chm. Tlic sequit pñs epistola. Postil
a ¶ Fratres: Sicut per vnius delictum) Ly. s. ade. b ¶ Oẽs homies in cõdenationem.) Bor. simul anime et corpis dãnationẽ c ¶ Sic p vnĩ⁹ pois iustitiaz). s. chri
d ¶ Oẽs ho. in iusti. vite) Ly. Sicut p delictũ ade per propagationẽ et originale peccatũ oẽs homies incurrũt dãnationẽ: simul anime et corporis: sic p vnius hois) .s. chisti passionẽ omnes sunt liberati ab eterna damnatione.
e ¶ Sicut eñ p inobe. vnius homis) s.

Sicut[a] per vnius delictum[b] omes homies in condemnationem,[c] sic & per vnius iustitiam[d] omes homines in iustificationem vite.[e] Sicut eñ per inobediẽtiam vnius hominis peccatores cõstituti sunt multi, ita & p vnius[f] obedientiã iusti cõstituentur multi[g]. Lex aũt subintrauit,[h] vt abũ-

ade: ita per vnius). .i. Christi. f ¶ Obediẽtiam iusti cõsti. multi. Lyr. ꝙa sicut per inobediẽtiã ade comedẽtis lignũ vetitũ posteri facti sunt iniusti: sic per obedientiã christi in ligno crucis passi: omes sunt iustificati: ꝙ̃tum ad sufficientiã: sed ꝙ per gram christi non omes iustificant: hoc non puenit ex defectu gratie: sed ex defectu hominũ eam repellentiũ. g ¶ Lex aũt subintrauit) post

Postilla

Qui parce semi nant. &c. Ante initiū illi⁹ epl̄e scribit sc̄tus pau. di. Proūi demus em̄ bona non solū cor̄ā deo: sed etiam cor̄ā hominibus. Tūc se q̄tur pn̄s epl̄a. ¶ Frēs: Qui pce semi.).s. Dando paruam elemosynam. b ¶ Par. t me.) Lyr. i. min⁹ in p̄mio reciepiet. c ¶ Et q̄ se. in bene.) s. largiter dāndo. d ¶ De bn̄di. t me.) i. largā retributionē in p̄mio habebit. e ¶ Unusq̄sq̄) .s. det. f ¶ Prout dest. i cor suo) i. ordinauit ppria volūtate g ¶ Non ex tristitia) Glo. q̄ em̄ dat vt careat tedio interpellāt⁹: nō vt reficiat viscera idigēt⁹: t meritū t rē pdit. h ¶ Aut ex ne.). i. coact⁹ s. spōte t hilariter. i ¶ Hilarem.). i. approbat t

culpā vl̄ legē naturalē h ¶ Ut abū. ōlictū) .i. abūdanti⁹ cognoscere⁊ delictū: multa em̄ erant pcā añ legem: q̄ non credebant⁊ esse pcā: vel nō esse tanta vñ: Per legē cognitio pcti. i ¶ Ubi aūt abūda. delictū) p legē. k ¶ Superabūdauit

rom. 3. c. t gra.) p chr̄m pctō i daret delictū. i Vbi aūt abundauit

k delictū k superabundauit & gratia, vt

l sicut l regnauit pctm̄ in mortē. m ita m

& gratia regnet per iusticiā, in vitā eternam. n Per ie. chr̄m do. nostrū. n

¶ In festo .s. Iaco. apostoli Iā non estis hos. q̄re in cōi sc̄orū de ap.

¶ In vincula sancti petri. Misit herodes rex manus vt af. quere ante in festo sanctorū petri & pauli ap.

¶ In festo sancti Laurentij mart. ij. Corinth. ix. b. circa principium.

Qui parce a seminat: b b

parce & metet. c Et qui semi c

pat in benedictionibus: d de benedi d

ctionibus & metet. e Vnusquisq̄ f e

prout destinauit in corde suo, g non f

ex iusticia h aut ex necessitate. i Hi- g

larē em̄ datorē diligit deus: k potēs h

est aūt deus oēm gratiā abunda i

re facere in vobis: l vt in oīb⁹ l m

semper omnē sufficientiam haben n

o tes: o abūdetis in oē opus bonū. p o

q sicut scriptum est. q Dispersit dedit p

s pauperibus, s iusticia eius t manet r

in seculum seculi. v Qui autem ad s

ministrat semen seminanti, x & pa- t

nem ad manducandum prestabit y v

& multiplicabit semen vestrum: z x

& augebit incrementa frugum iu- y

sticie vestre. z

renūerat: q. facit actū fructuosum. k ¶ Potens est aūt de⁹. &c.) Bo. nō solū hāc gr̄am largitiōis elemosynar: sz etiā quācūq; aliā. l ¶ Abū. fa. in vo.) Ly. vt sic nō doleatis de facto: sz magis gaudeat⁊. m ¶ Ut oīb⁹) .s. tp alib⁹ et spūalib⁹ n ¶ Sēper oēm suf. hntes) tā in volūtate interiori q̄m in facultate exteriori. o ¶ Abūde. i. oē op⁹ bo.). s. in datiōe elemosynarū: t in aliis bōis opib⁹ fructū p ¶ Sicut scriptum est) in psal. q ¶ Dispsit) Ly. nā elemosyna pluriū⁹ ē faciēda. r ¶ Dedit pau.) nō hystriōib⁹ et aliis psonis idignis. s ¶ Justi. ei⁹) q̄ sic dat elemosynam. t ¶ Dāet i secu. se.) .i. eternalr: q. mercēs iusticie ē corona eterna. v ¶ Qui aūt ad ministrat semen sem i nāti) Ly. i. de⁹ q̄ dat facultatē t volūtatē dandi elemosynam. x ¶ Et panē ad mādducandū pstabit). i. necessaria vict⁹: hoc enim videt cōiter accidere q̄ dātes elemosynas magt abundāt in tp alib⁹: cū elemosynas paupib⁹ in digētib⁹ denegātes: t si aliqñ ptigit eos depauperari: ōs hoc ordinat ad mai⁹ bonū ipor spūale y ¶ Et multiplicabit. semē. ve) Ly. i. volūtatē et facultatē elemosynas faciēdi. z ¶ Et auge. incremēta frugū iusticie vre. Ly. i mercedē q̄ ex hoc in pa-

Ps. xiii.

Postilla

¶ In omnibus requiē q̄si. (tria colligē. ꝛc. ¶ Hodie brā ꝙgo celos ascēdens: requie quā q̄siuit: inuenit. ¶ Hodie sup oēs angelos choros fidel' exaltata: pacē ꝛ requiez q̄siuit et qō q̄siuit inuenit: ꝯ dicit. a ¶ In oīb⁹ re. q̄si.) ac si dicat. Inter oia: ꝛ in oi desyderio ꝛ ope q̄siui requiē et pacez: a s. tpis: pectoris ꝛ eternitatis. Et datū est mihi ꝙ. b ¶ In hereditate dñi mo.) ybi sūma pax et requies: et mētis desyderio hoc q̄siui. c ¶ Tūc) tpe a deo pfīnito ipe pf̄ ops. d ¶ Precepit.) gabrielis: ꝙ gabrielē. e ¶ Et dixit mihi creator om.) salutationē angelicam cui⁹ effect⁹ subdit. f ¶ Et q̄ cre. me: requie. i taber: meo.) creator: em̄ hui⁹ ꝙgis ois est: q̄ requeuit in vtero ei⁹ nouē mēsib⁹ ꝛ sex diēb⁹: in quo vtero sicut miles in tabernaculo armatura nr̄e hūanitatis accepit: ꝺ diabolū pugnatur⁹. g ¶ Et dixit mihi.) i. verbo spāli īmīssit mihi duplicē actiue et ꝺtēplatiue vite ouersationē: qō apparet cum dicit. h ¶ In iacobo in ba. ꝛ in isrl. ꝛ in elec. me is mit. radices) ac si diceret vtriusq̄ vite exēplum: e' electis et p̄destinatis meis tribuo. Exēplū em̄ gōparat radici: nā sicut ex radice pcedit virga: ꝛ ꝺ virga fructus: sic de exēplo cōcipitur affectio: ꝛ ex affectiōe pcedit op⁹. i ¶ Et sic in syō firmata sū) i. in vita speculatiua. k ¶ Et in ciui. san.) i. in vita actiua. l ¶ Sīr requi.) pace pectoris. m ¶ Et in hrlm ptās mea). i. visiōe pacis. n ¶ Et radicaui) i. radices misi. o ¶ In ppio honorif: ꝛ in ptes dei mei here. il.). i. p fructus de radicib⁹ istis pcedētes erit hereditas illis pplis p ¶ Et in plenitudine sctōr⁹ detentio mea) i. mora ꝛ pseuerātia mea erit in plenitudine sctōr⁹ q ¶ Quasi cedr⁹ exal. suis in li. ꝛ q̄si cypr̄s. i mōte syon) In libano q̄ iterp̄tat cādor: scā cādor: ꝙginitatis. Libanus etiā est arbor thuris: de q̄ pcedit thus qō cremat in sacrificiis in odorē suauitatis: ꝛ talis arbor: btā ꝙgo est. ¶ hui⁹ filius q̄si thus in igne passiōis cremat⁹ est: ꝛ in hui⁹ hostie fragrātia delectat⁹ est ꝺs ops. Iste cedr⁹ odore sue pētes fugat. bñ ꝙ cū uenit mr̄i chr̄i: q. odorē nois sui ꝺmōes expellit. Cypr̄ssus est arbor: medēdis apta corpib⁹: sic btā ꝙgo p ei⁹ intercessiōem ani mab⁹. Syō interp̄tatur speculū. Speculū homī reddit imaginē suā: deformat⁹ em̄ erat bō p pctm: sed p btām ꝙginē q̄ fons est gr̄e: reddit imago homi: quā ipa impetrat pctōr: a filio suo iesu chr̄o r ¶ Quasi palma exaltata sum in cades: ꝛ q̄si plātatio rose in hiericho) Palma in floribus angusta: dilatādo ascendit ad supiora. Cades interp̄tat trāslatio. Vñ btē ꝙginis trāslatio est eius assumptio. Sic hoc ꝺie exaltata est sicut palma: sicut Salomō ꝺc: Que est ista q̄ pcessit sicut aurora cōsurgēs pulchra vt

¶ In fe. Assump. marie. Ec. xxiiij.

IN omnibus[a] requiem quesiui,[b] & in hereditate domini morabor.[c] Tunc[ꝺ] precepit & dixit[e] mihi creator omniū:[f] & q̄ creauit me, requieuit in tabernaculo meo.[g] Et dixit mihi.[h] In iacob inhabita: & in israel hereditare, & in electis meis mitte radices. Ab initio & ante secula creata sum: & vsq; ad futurum seculum non desinam: & in habitatione sancta corā ipso ministraui:[i] & sic in syon firmata sum:[k] & in ciuitate sanctificata[l] similiter requieui,[m] & in hierusalem potestas mea.[n] Et radicaui[o] in populo honorificato: & in partes dei mei hereditas illius:[p] & in plenitudine sanctorū detētio mea.[q] Quasi cedrus exaltata sum in libano, & q̄si cypressus in mōte syon.[r] Quasi palma exaltata sum in cades: & q̄si plantatio rose i hiericho.[s] Quasi oliua speciosa in campis:[t] & quasi platanus exaltata sum iuxta aquam in plateis. Sicut cinamomum & balsamum aromatizans odorē dedi: quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris. Quasi galbanum & onix & stacte, & quasi incensi odor in habitatione tabernaculi non euacuaui odorē meum. Et quasi terebinthus extendi ramos meos: & rami mei ramorum honoris & gratie. Quasi vitis fructificaui suauitatem odoris mei: & flores mei fructus honoris & honestatis. Ego mater pulchre dilectionis & timoris & agnitionis & sanctē spei. In me omnis gratia viē & veritatis: in me omnis spes vite & virtutis. Transite ad me omnes qui concupiscitis me & a generationibus meis implemini. Spiritus enim meus dulcis super mel & hereditas mea super mel & fauum. Memoria mea in generationes seculorum. Qui edunt me adhuc esurient: & qui bibunt me adhuc sitient. Qui audit me non confundetur: & qui operantur me non peccabunt. Qui elucidant me vitam eternam habebunt. Hec omnia liber vite testatur. Hec est regula veritatis. Hec est fides certa. Hec est spes firma. Hec est caritas perfecta. Hec est vita beata. Hec est gloria sempiterna. Hec est corona iustitie. Hec est corona gaudii. Hec est corona leticie. Hec est corona honoris. Hec est corona laudis. Hec est corona immortalitatis. Hec est corona regni. Hec est corona sacerdotii. Hec est corona sapientie. Hec est corona scientie. Hec est corona prudentie. Hec est corona fortitudinis. Hec est corona misericordie. Hec est corona pietatis. Hec est corona humilitatis. Hec est corona obedientie. Hec est corona castitatis. Hec est corona virginitatis. Hec est corona martirii. Hec est corona confessionis. Hec est corona predicationis. Hec est corona doctrine. Hec est corona ecclesie. Hec est corona fidei. Hec est corona spei. Hec est corona caritatis. Hec est corona vite. Hec est corona veritatis. Hec est corona iustitie. Hec est corona gaudii. Hec est corona leticie. Hec est corona honoris. Hec est corona laudis. Hec est corona immortalitatis. Hec est corona regni. Hec est corona sacerdotii. Hec est corona sapientie. Hec est corona scientie. Hec est corona prudentie. Hec est corona fortitudinis. Hec est corona misericordie. Hec est corona pietatis. Hec est corona humilitatis. Hec est corona obedientie. Hec est corona castitatis. Hec est corona virginitatis. Hec est corona martirii. Hec est corona confessionis. Hec est corona predicationis. Hec est corona doctrine. Hec est corona ecclesie. Hec est corona fidei. Hec est corona spei. Hec est corona caritatis. Hec est corona vite. Hec est corona veritatis.

luna: electa vt sol. Hec est in vtero sctificata: in natiuitate sua claruit vt aurora in cōceptiōe fil⁹: p grām ꝯfirmata claret vt lūa. Hodie assumpta est in celo: clarescit vt sol. Hiericbo interptat lūa: t in rosa ꝑcat martyriū. Rosa igit in luna est martyriū mētz in carne lucida. vnde Lu.2,c. Symeon senex dixit tuam ipi⁹ aiaz ptrāsibit gladi⁹ dolorz. Passa est igit bta ꝟgo martyriū in aia. ¶ Quasi oliua speciosa in cāpis) i fons misctōie illis pctōrib⁹ q ambulāt in cāpo. i. lata via q ducit ad vitā. t ¶ Et q̄si platanus eral suz iurta aquā in pla.) Platan⁹ latz foliis vmbraz facies refrigerat exteri⁹ t interi⁹. Hō ās estuat dupli: exteri⁹ in tribulatiōib⁹: interi⁹ in tētatiōib⁹. Ut ꝟ ín ꝟgine plenū oñdat refrigeriū: ō: platan⁹ iurta aquā i plateis: q: ō estū interionis tētatiōis: t exteri⁹ incēdiū ꝓstat remedium. ¶ Sicut cin. et balsa. aroma. odor: ē. de) Cinamomū ꝯto ꝯcilius tāto meli⁹ t odorati⁹: sic bta ꝟgo ꝯcilis: extenuata p abstinēriā: t acceptor: ōo t nrōo odoratio: fuit. Silter t in balsamo designat opinio sctitatz. ¶ Quasi myrrha electa dedi suaui. odo) Illa mirrha est electa: q manat in arbore minime vulnerata: illa aūt est minime ꝑciosa: q de arboris vulnere manat. Per myrram ꝑcat amara mortificatio: q si ex aia pctōris vulnerata manat: min⁹ est ꝑciosa. Si aūt absq; vulnere pcti deo oblata fuerit: ꝯtio: erit ōo: t odore suauio.

Postilla. Θ Eo ꝯsi vitz. ꝛc. In natiuitate bte ꝟginis marie legit ꝑ epla lctō illa sumpta ō Ecclīastī xxiiij. q̄ pncipalr exponit de chro filio bte ꝟginis. honor aūt filij est honor mris: t econuerso honor mris est honor filij. Vñ ōr bta ꝟgo. a ¶ Ego q̄si vitz. Hic cōpat bta ꝟgo se viti. Dnio ꝓpter vmbrā. Nā sicut vitz gratā vmbrā facit: sic bta ꝟgo obūbrando nos ꝓtegit. vñ ps. Sub vmbra alaz tuarū. ꝛc. Sco ꝓpter florē: flos siqdē vitz odore serpentes fugat: sic nomen bte ꝟginis Marie fugat ōmōes. b ¶ Fructꝰ sua. odo) q: sicut sine lesiōe vitz de vita ꝓcedit odor: suauitas: t idē odor: lōge latecz diffundit: sic ō ꝟgine maria sine lesiōe pudoris ꝓcesit fili⁹: cuius ptās et bōitas replet orbem terraz. c ¶ Et flores mei fruc. ꝛc.) i abūdātie t opulentie. d ¶ Ego mr pul. ꝛc.) hec est charitas q̄ dilexit dñm: quā nō maculauit aliqō pcti cō tagiū. e ¶ Et fructꝰ) In fructꝰ signat hūilitas: nā ex hūilitate: ertimuit ad excellētiā salutatiōis angelice. Vñ angelus ad eā. Ne timeas maria. f ¶ Et agnitiōis) In agnitiōe fides intelligit: vñ p fidē agnouit qō credidit. Vñ elizabeth dixit ad eā: Bta q̄ credidisti: añ ꝓficient ea: q̄ dicta sunt tibi a dño. g ¶ Et sctē spei: in me ois grā. ꝛc.) ac si dicat in me est ille p carnis assumptionē. a q̄ est vita et ꝟitas. h ¶ Trāsite ad me. ꝛc.) ac si dicat. Dēs q̄ me desyderatz hre fautricē t adiutricē: trāsite ad me. i. ad filitudinē t ꝺfo matē meā: vt sitis imitatores hūilitatz mee: castitatz t pauptatis. i ¶ Et a ꝯna. me

ad imple.) Hec sunt ille gñatiões: ó quibus ó. Emissióes tue padisus malox punicox ꝛc. Seqns clausula illi⁹ epl̃e exponit de filio ꝟgis marie. k ¶ Spūs em̃ me⁹). s. spūs sctūs q̃ cõiter pcedit a pr̃e ꝛ filio: ꝛ qui hic dat in vita p inspiratione gr̃az l ¶ Su p mel dulcis ꝛ pereditas mea sup mel ꝛ fauū). s. cõpabiliter. m ¶ Memoria mea in gñatiõe secl̃oꝝ) q: sapiẽtiã dei hoies et angeli sine fine laudabunt. n ¶ Qui dūt me: adhuc esurient ꝛ q̃ bibūt me: adhuc sitiẽt. Edam⁹ q̃ dei sapiẽtiã ꝛ bibam⁹ q: in ipa plena est ꝛ pfecta refectio. Si quidẽ in coꝛpalib⁹ rebus appetit⁹ placet: experiẽtia displicet. Ds spūalis õlectatio tãto pl⁹ a comedẽte esurit: ꝙto plus ab esuriẽte comeditur. Eterna em̃ satietas auget desyderium. Ecõtrario mundana refectio ósyderium extinguit: ꝛ tediũ facit. Añ ꝛ de ãglis dictũ est. Fruũt nec fastidiũt: sz magis fruitiũt. o ¶ Qui audit me) obediẽdo mãdatz meis. p ¶ Nõ ofũ.). s. eterna mercede coꝛdabit. q ¶ Et qui opant in me) i. q̃ sic opant vt maneant in me: ꝛ ego in eis r ¶ Nõ pecca.) Qui. n. manet in ꝺo: nõ peccat mortaliť. s ¶ Qui eluci me.). s. pdicando verbo ꝛ exemplo. t ¶ Vitã eter̃ ꝛc.) vñ: Qui aũt docti fuerint fulgebũt q̃si splẽdoꝛ firmamẽti: ꝛ q̃ ad iusticiaz eruditi multos: q̃si stelle in pp̃etuas

Ulicuiqꝫ nr̃m ꝛc. Añ ini (eternitates. tiũ illi⁹ epl̃e scribit. s. Paulus: dicẽs. Añ⁹ dñs vna fides: vnũ baptisma: vn⁹ de⁹ et

a q fundetur, q & qui operant in me, r r
s non peccabunt, s qui elucidãt me, t t
vitam eternã habebũt. ¶ In exaltatione. s. crucis Epistola. Hoc em̃ sentite in vobis. &c. Illam epistolã quere in dominica Palmarum.

¶ In festo beati Mathei apostoli.

V Epheseos. iiij. a. in principio.

Unicuiqꝫ nostrũ da-
b ta est gratia secundum mensurã donationis christi: c propter quod dicit, d Ascendens in altum captiuam
d duxit captiuitatẽ: e dedit dona f hoe minibus. g Quod autẽ ascendit, qd
g est h nisi quia et descendit, primum i
i in inferiores partes terre. k Qui descendit ipse est, l qui ascẽdit sup omk nes celos: vt adimpleret oĩa. m Et m
ipse dedit quosdam quidẽ apostolos, n alios autem prophetas, o alios
n o vero euangelistas, p alios aũt pastop q res, q & doctores r ad consumationẽ r
sanctorum s, in opus ministerij, t in s

duodecim: ad ordinãdũ ꝛ regendũ ecclesiam. n ¶ Alios aũt ppbas.) ad futura pdicẽdũ. o ¶ Alios ꝺo euãgelistas). s. q̃tuor ad scribẽdũ euãgelia. p ¶ Alios aũt pastores. s. ad curã aiaꝝ. q ¶ Et docto.) ad inforꝺmãdũ ꝑmõib⁹ ppl̃z. r ¶ Ad osumatiõm sanctoꝝ in opus ministerij. i. pfectionẽ fideliũ in moꝛib⁹ ꝛ fide s ¶ In edi coꝛpo. chr̃i.) Ly. s. mystici q̃ est ecclia: in q̃ apl̃is succedunt epi: pphetz aũt hñtes gr̃az scripturaꝝ sctã rũ obscura iterp̃tãdi: euãgelistas archidia-

a) Ps. b.
b) Joã. 1. Ibidẽ

coni pastoribꝰ: p qs intelligunt septuagīta discipuli: succedūt sacerdotes: curati: doctoriꝰ oēs exercētes debitū actū docēdi seu p̄dicādi. t ¶ Donec) Ly. s. dicta officia exercebunt in eccl'ia militāte. v ¶ Occurramꝰ oēs in vnitatē fidei, & agnitiōis filij dei[k] in virū p-
fectum, [y] in mensuram etatis plenitudinis christi. ¶ In festo. s. Mich. & omnium angelorum. Apo. I. a.

SIgnificauit[a] deus: que oportet fieri cito: [b] loquens per angelū suum seruo suo ioanni, [c] q testimonium perhibuit verbo dei: [d] & testimoniū iesu christi[e] quecūq; [f] vidit. [f] Btūs q̄ legit[g] & audit[h] vba pphetie huius: & seruat ea[i] q̄ in ea scripta sunt. [k] Tps em̄ ppe est. [l] Ioānes septē eccl'ijs q̄ sūt in asia. [m] Gra vobis[n] & pax[o] ab eo, [p] q̄ est, [q] q erat, [r] & q̄ vēturus est: [s] & a septem spiritibus, [t] q̄ in cōspectu throni eius sunt, [v] & a iesu chro, qui est testis fidelis[x] primogenitus mortuorū, [y] & p̄nceps regū terre: [z] q̄ dilexit nos, [a] & lauit nos a pctis nr̄is[b] in sanguine

Postilla B

Lyra ponit. Significauit deus: q̄ oportet fi. &c. Hūc initiū illius lectiōis scribit. s. Joannes in p̄n. illi⁹ libri di. Apoc. iesu chr̄i: quā dedit illi deꝰ palā facere suis suis: q̄ oportet fieri cito. Tūc sequitur statim p̄s epla. In diebꝰ il. Significauit ds q̄ oportet fieri. &c. Et q̄ hodie pagit festū oīm angelorū: tūc i illa lectiōe q̄ hodie i missa p epla legit: z oēdit quālr dns ministerio angelorū: sua reuelat mysteria: t secreta: t q̄liter ad btm̄ ioannē euāgelistā: quē christꝰ specialiter dilexit: p angelū reuelatio venit. Dicit itaq; s. ioā. a ¶ Sig. ds q̄ op. fi.) i. ea q̄ ecclesie futura erāt: siue p̄spera siue aduersa. b ¶ Lo. p.) angelꝰ em̄ appebat in silitudine hois loquēs ioāni. c ¶ Qui te.) in p̄ncipio erat d ¶ Et te ie. chr̄i) i. de ie. chr̄o: cū dixit. Et v. ca fa est. &c. e ¶ Quecūq; vi.) oclis corpalibꝰ i ei⁹ cōuersatiōe: miraculoꝝ opatiōe: morte t resurrectiōe: sicut pt̄z in euā. qō ipe ioānes scripsit. f ¶ Btūs q̄ legit) sibi vl alijs g ¶ Et au.) aure mētis. h ¶ Verba pphe. huiꝰ et seruat ea) s. ope. i ¶ Que in ea scrip.) nō. n. auditores: s factores iustificabūt apd deū. k ¶ Tps em̄ ppe est.) Ly. i. cito trāsiēs. q. d. labor: patientie breuis est: p̄miū britudinis eternū: ideo aduersa nō debent nos frangere: nec p̄spera leuare. l ¶ Joā. se. ec. q̄ sunt in asia) sibi specialr cōmissis: t ab ipsis specialiter dilectis. m ¶ Gra vobis) in p̄senti vita. n ¶ Et pax) in futura nā ibi qetabit totalr apperitꝰ humanus. o ¶ Ab eo.) s. chro. p ¶ Qui e) essentialiter coeternꝰ deo patri. q ¶ Et q̄ erat.) s. cū deo pre in creatiōe mūdi. r ¶ Et q̄ vē. est) s. in glia di patris in die iudicii. s ¶ Et a sep. spi) Ly. i. vniuersitate angelorū: q̄ sūt ministri nr̄e salutis. t ¶ Qui in ospe. thro.) pati ere q̄ ei⁹ volūtatē. v ¶ Et ie. chro q̄ &c.) paterne glie t maiestatis. x ¶ Dño ge. mor.) i. p̄mꝰ inter resurgētes a mortuis. Ly. n. añ ipm̄ Lazarꝰ: t plures alij fuerint a morte resuscitati: hoc tm̄ fuit ad vitā mortalē: qa post resurrectiones ecōuerso mortui sunt. Sz chr̄us resurrexit ad vitā imortalē: q: mors illi vltra nō dnabit. y ¶ Et p̄nceps regū terre.) ppter qd dixit pr̄ suā resurrectiōem. Data est mihi ois ptās in celo t i terra. z ¶ Qui dilexit nos) .s. sola dilectiōe sua: t non meritis nostris. a ¶ Et lauit nos a pctis nr̄is) Ly. originali & actualibꝰ. b ¶ In sanguine suo) q: sacramentum baptismi t sacramentum penitentie: quibus deletur originale t etiam actuale pctm̄: efficaciam hūnt a passione chr̄i.

Ps. b.

Rom. 1. b.

D

Dan. vl. timo. d.

Joā. 1. a. Ibidē. b.

Rom. 9. e.

Postilla

¶ Ecce ego ioã. &c. ¶ Ctõ ista legit in festo oim sctõr: p eo q in ipa agitur ó nueritate sctõr: & etiã de gra actiõe q̃ scti reddũt dño: q est sanctus sctõr. Dicit g sctus ioanes. a ¶ Ecce ego ioã. vi. &c.). s. ieslus chr̃m quẽ dicit angelã: tãq̃ a ó pre missus. b ¶ Ascẽ. ab ort. so.). i. ó sinu pris c ¶ Ha. sig. dei vi.) p qõ apparet q ipse sit ver⁹ de⁹. ¶ Hoc añ signũ est potẽtia pri eqlis: & imũitas peccati d ¶ Et clama) .s. agel⁹ iste. e ¶ Voce magna). i. cũ magno impio f ¶ Quatuor: ãge.) .i. pniuersis maligñ spiritib⁹ q p q̃tuor mũdi ptes i moedire nitũt salutẽ hoim. g ¶ Quibus da. est.). i. pmissus ẽ nocere terre et mari dicẽs h ¶ Nolite nocere ter.) i. illq̃ terrenis sũt dediti sicut auari. i ¶ Et mari.) illis q in voluptatib⁹ carnis viuũt & sicut luxuriosi & crapulosi. k ¶ Nec̃ arbo). i. illis qui se extollũt sup alios sicut superbi: l cñ phibitio est refrenatio: q̃ dñs malignos spũs refrenat ne noceãt: q̃tum cupiũt iusti⁹ vl pctõrib⁹ p̃destinat⁹ ad vitam eternã. l ¶ Quoadusq̃ sig.) s. ego interius & ministri mei exteri⁹. m ¶ Seruos dei no.) s. signo crucis. n ¶ In frõ. eo.). i. ita eos signemus signo fidei: q ipsa fides in pfessione manifeste appareat. Et ponit ibi quoadusq̃ p nũc̃: q: nũc̃ nocebũt maligni spũs electis dei: q̃bus oia cooperañ in bonũ. Qui si cadũt fortiores resurgũr. vñ Am

offi. §. 2. b: o. Cert⁹ sum q deus nullũ elector suor: ũ cadere pmitteret: si eũ melior: ẽ a casu suo resurrecturũ nõ sentiret. o ¶ Et ego io.). i. intelleri. p ¶ Nũc̃ sig. cen. q̃. &c. isti. i. ex oib⁹ gẽtib⁹ fidẽ iacob imitãtib⁹: hũc añ nũc̃ rũ p duodecim sequẽs scriptura diuidit: et vnicuiq̃ tribui assignat duodeciz milia Itẽ attẽdẽdũ: q iudas pponit ruben p mogenito ppter dignitatẽ: q: ó tribu iuda nat⁹ est chr̃s. Et b p̃termittit dan: de q̃ nasc̃t antichr̃us: & loco isti⁹ ponit b manasses: q̃ fuit fili⁹ ioseph: quẽ frẽs sui vẽdiderũt: & duct⁹ fuit in egyptũ: et ibi genuit duos filios: Ephraim et Manasses. Et effraim hic nõ ponit: qõ ideo fit: q̃a de effraim nat⁹ ẽ hieroboã. q fecit schisma & diuisionẽ in isrl: p q oñdit q schismatici & heretici a nũero sanctor̃ sunt pẽnit⁹ alieni. q ¶ P⁹hec vidi tur. mag. &c.). i barbaz natiõib⁹ r ¶ Et tri.) s. vni⁹ gẽtis .s. filiorum isrl. s ¶ Et pplis.) singlariũ vrbium. t ¶ Et lin.) q̃ i vna gẽte q̃nc̃ diuersi sunt. v ¶ Stãtes añ thronum) q̃si patiobedire ẽo. x ¶ Et in cõspectu agni.). s. vt cõspicerent ab agno. i. ieslu chr̃o. y ¶ Amicti stolis albis) .i. dealbatz p baptismi pnaz in hac vita pñti. z ¶ Et palme. i. glia triũphalis. a ¶ In manib⁹ eor̃). i. oñb⁹ eorũ q̃ in statũ futur̃ ptinet. b ¶ E clamabãt voce magna) reddẽtes p salute sua domino gratarũ actiões. c ¶ Dicẽtes: Salus deo nr̃o.) s. deo patri ẽ ¶ Qui sedet sup thronũ s sup sctos suos: in q̃bus iudicatur

suo. ¶ In festo sctorũ apo. Simõis & iude. Scimus qm: q̃re in cõi san.

¶ In festo omniũ san. Apo. vij. a.

Ecce[a] ego ioannes vidi alterum angelũ ascendentẽ[b] ab ortu solis, [c]habentẽ signũ dei [c] viui, [d]& clamauit[e] voce magna q̃tuor[f] angelis, [g]q̃bus datũ est nocere terre & mari dicẽs. Nolite[h] nocere terre[i] & mari neq̃[k] arboribus, q̃aduscq̃[l] signemus seruos[m] dei nostri[n] in frõtibus eorũ. Et[o] ego ioannes audiui[p] nũerũ signatorũ centũ q̃dragintaquatuor milia signati, ex oñi tribu filiorũ isrl. Post[q] hec vidi turbã magnã, quã dinũerari nemo poterat, ex gẽtibus, &[r] tribubus, et[s] populis, [t]& linguis, [v]stãtes añ thronũ: [x]& in conspectu agni amicti[y] stolis albis, &[z] palme[a] in manibus eorum. [b]Et clamabant voce magna[c] dicentes: Salus deo nostro, [d]qui sedet super thronum &[e] agno: [f]& omnes angeli stabant[g] in circuitu

et scribit, e ¶ Agno.) .s. filio dei. f ¶ Et oēs.) tanq̄ deo obedire pati. g ¶ In cir. tho. et se, et q̄. aialiū) .i. eq̄ et priarchaꝝ iā in celo regnātiū. h ¶ Et ce. in cō. tho. in fa. suas: ꝛ ado. deū) .s. hūiliātes se coā deo i ¶ Di. Amē) Istud aūt est cōfirmatio huius laudis k ¶ Bñdictio.) .i. laꝰ. l ¶ Et caritas) .i. impassibilitas. m ¶ Et sapiētia) q̄ nouit oīa. n ¶ Et grārū actio) p collatis bñficijs. o ¶ Et honor) .i. reuerētia. p ¶ Et virtus) .i. potētia opandi q ¶ Et fortitudo) .i. effectꝰ ꝓtutis superne potentie. r ¶ Deo nr̄o in secula seculoꝝ. Amen.

Postilla B

SAnctus q̄n di. deū. ꝛc. Aīn iniciū illiꝰ epla scribit .s. pau. in eo. ca. di. Nō sunt cōdigne passiones huiꝰ tp̄is ad futurā gl̄iaz: q̄ reuelabitur in nob. Tūc se q̄tur p̄ns epistola. a ¶ Scimꝰ q̄n diligi. deū.) Boꝛ. i. charitatē dei et p̄imi hūtibus. b ¶ Dia coopantur in bonū.) .scz p spm̄ sanctū tā p̄sperā q̄ aduersa: ꝛ ecōtrario malis oīa coopantur in malum. c ¶ Hīs q̄ sm̄ ppo.) Ly. p̄destinatiōm. d ¶ Vo. sūt sancti) .i. in p̄nti p gr̄am: istis etiā pctā ꝓpria in bonū ꝓueniunt: q: fortiores ꝛ cautiores resurgūt: ꝛ etiā in gl̄ia ad bonū eoꝝ facit pctoꝝ memoriaz: sicut cicatrices vulnerū ad gl̄iaz militis: q̄ in bello finaliter triūphauit e ¶ Nā q̄s p̄.) .i. añq̄ eēnt cogn̄uit. f ¶ Et p̄.) .s. ill' gr̄am in p̄nti ꝛ gl̄iaz in futuro ꝓpsuit. g ¶ Cōformes.) .s. fie. ima. fi. sui) Ly. q: filiatio ór: adoptiua est q̄dā similitudo filiatiōis natural' diuine. h ¶ Ut sit ipe p̄.) .i. inter multos frēs .s. oēs fideles. vñ. Nō ꝓfundit frēs eos vocare di. Narrabo nomē tuū frib⁹ meis i ¶ Quos āt p̄.) Boꝛ. i. ab eterno ad gl̄iaz elegit. k ¶ Hos ꝛ vo.) ad fidē addu cendo: ꝛ hoc vl' exteri⁹ p̄ pdicatiōz vl' interi⁹ p̄ inspiratiōnē l ¶ Et quos vocauit .s. fideles) pctōꝝ remissiōe ꝛ bōa operatiōe. m ¶ Quos āt iusti.) pctā r̄mittēdo n ¶ Illos ꝛ mag.) in ꝓtutib⁹ amplificādo: vl' in gl̄ia exaltādo o ¶ Si ōs p nos. .s. nos adiuuans. Si hic accipit̄ q: q: ōs ē p electis p ¶ Quis cōtra nos) .q. d. nullꝰ: et q: nullꝰ pōt resistere ptāti diuine q ¶ Qui etiā p filiū .s. naturali. r ¶ Nō pepcit: ꝛ p oīb⁹ nob) .s. pctōribus. s ¶ Tradidit illū.) ex maxima dilectiōe ad electos ꝛ ¶ Quō nō etiā cū illo) .s. nob dōata. v ¶ Dia nobis do.) ad sālutē necessaria gr̄az in p̄nti: ꝛ gloriam in futuro. x ¶ Quis ac. ad. ꝛc) .s. in iudicio finali. q. d. nullꝰ: et c .s. ubdit̄. y ¶ Deꝰ q̄ iusti.) sēntentiādo p̄ electis: iō ps aduersa demonū: nō audebit murmurare. z ¶ Quis est qui con.) q. d. nullus. a

p throni, & seniorū q̄tuor aialiū, q & cecideruṫ i cōspectu throni i facies suas: & adorauerunt deū dicentes, l Amē. k Bñdictio l & claritas m & sapia n & gr̄arū actio, o & honor, p & virtus, q & fortitudo r deo nr̄o,

¶ In festo sancti Martini ep̄i ep̄la. Ecce sa. ma. &c. hanc ep̄lam q̄re infra in cōi san. ¶ Itē de sctā Elizabet. Mulierē fortē. Hanc ep̄lam q̄re aī in festo Marie magdalene.

¶ In festo sancte Catherine vir. & mar. Qui gloriatur in dño. Hāc epistolā q̄re infra in cōi sanctorum. Et prio de apostolis ad Ro. viij. e.

SAnctus[a] eīm q̄n diligē[b]tibus deū[b] oia cooperant in bonū, c his q̄ secundū propositū[d] vocati sunt sancti. e Nā quos p̄sciuit[f] & p̄destinauit[g] cōformes fieri imagis filij sui: h vt sit ipse primogenitus i multis frībus. i Quos aūt predestinauit[k] hos & vocauit: l & quos vocauit, hos et iustificauit. m Quos āt iustificauit: n illos & magnificauit. Quid ergo dicemus ad hec: o Si deus p nobis: p q̄s contra nos: q q̄ etiā ꝓprio filio suo r nō pepcit: sed p oībus nobis s tradidit illū, t Quō non etiā cū illo v oia nobis dōauit: x quis accusabit aduersus electos deiꝰ, de² Eb. 10 c.

E a ¶ Christ⁹ ie. q̄ mor. est.) Bor. p nob recō
ciliādis. b ¶ Immo q̄ t re.) p̄ro nob resu
scitādis. c ¶ Qui est ad dexte. dei.) p nob
ūn celū eleuandis. d ¶ Qui etiā inter. p̄o
uo.) Ly. apud p̄fem: oñendo lat⁹ t vulne
ra. Et sic tollit oīs
dēnatiōis cā vnde
ber. Dī oñdit filio
pect⁹ t vbera: filius
oñdit p̄ri latus t vul
nera: nulla p̄t esse re
pulsa: vbi sūt tot amo
r̄ ifignia e ¶ Quis
q̄ nos sepa. tc.) q. d.
null⁹. Nihil em̄ pōt
hominē a deo sepa
re: nisi pctm̄ mortale
F ¶ Tribulatio: an
anguſt. an p̄ſ. an. fa.
an nudi. tc.) Nunqd
q̄ sepabunt nos ista
I.co.13.b a charitate chr̄i. Nō:
q̄a charitas oīa suf
fert: oīa sustinet. g
F ¶ Sicut scrip. est)
in psalmo. h ¶ M:
ppter te mor. to. die
i. varijs tormētȝ du
cimur ad mortē qua
si cōtinue: sicut pa
tuit in aplis et mar
tyribus. i ¶ Esti.
su. si. tc.) Ly. quarus
occisio reputaf vtilȝ
p lana et carnib⁹ ha
bendis: sic tyrāni bo
na martyꝝ rapiebāt:
et cū hoc obsequiū se
Jo.15.d p̄stare deo reputa
bāt. vñ: Venit hora:
vt oīs q̄ interficit
vos: arbitref obsequi
um se p̄stare deo. k
¶ Sed in his) supra positis. l ¶ Supa.)
i. vincim⁹. m ¶ Propter eū) i eius virtu
tem. n ¶ Qui di. nos. Certꝰ sum em̄: q̄a.
tc.) Ly. i. timor mortis. o ¶ Neq̄ vita) i.
amor vite. p ¶ Neq̄ an.) s. ifimi. q ¶ Ne
q̄ p̄n.) i. medij. r ¶ Neq̄ ꝟ.) i. supmi. s. p̄
me hierarchie: quoꝝ est facere miracula: et
p hos etiā intelligūtur
¶ Neq̄ instan.) i. p̄ntia mala vel bona.
¶ Neq̄ fu.) s. mala vel bona. v ¶ Neq̄
for.) i. alicui⁹ violētia. x ¶ Neq̄ al.) i. p
speritas fortune. y ¶ Neq̄ pfundū) i. ad
uersitas. z ¶ Neq̄ cre. aliqua a p̄dictȝ.
a ¶ Pote. nos f.
tc.) qua deū dīligi
m⁹. b ¶ Que est in
chr̄o ie. tc.) sup. nob
ostēsa. Quia maiorē Jo.15
charitatem nemo hȝ.

I Am nō estȝ (tc Post
Ām initiū illius
ep̄le. s. le scribit. s. pau. in
eo. c. di. Deus q̄ di
ues est in miscōia: p
pter nimiā charitatē
suā qua dilexit nos:
cū essem⁹ mortui pec
catis vuiuificauit in
Chr̄o: cuius gr̄a estis
saluati. Postmoduꝫ
seqtur p̄ns epla post
pauca. a ¶ Fres iā
nō estis.) Ly. a deo t
a sctis eius. b ¶ Se
estis ci. anc. i ō mue
ro eoꝝ. c ¶ Et do
me. dei.) i. in eccl'ia
ei⁹ recepti d ¶ Sup
edifica.) i. cōstrucei.
e ¶ Sup fun. aplorum t p̄.) s. sup doctrinaꝫ no t ve. test.
f ¶ Ipso sum. ang.
la. chr̄i. ie.) Ly. in edi
ficatiōe tēpli Salo
monis: vt dr: Fuit q̄
dam lapis q̄ fuit plu
ries reiectus ab edi
ficātibus: eo q̄ nō cō
ueniebat loco cui applicabaf: finaliter tñ
optime sedit in summitate edificij: in angu
lo duos pietes p̄iūgēdo: t fuit figura chr̄i
sti: iudeos t gentiles tanq̄ duos pietes in ps.117
vnā ecclīam cōiūgēt. vñ Lapidē quē repro mat.21
bauerūt edificātes: b factus est in caput an
guli: a dño factū ē istō. Et istā figurā pōit

B s alij supiores illis. t

apls pau. vt dictū ē. g ¶ In q̄ ois edi. cō.) tā a iudeis q̄ a gētib⁹ h ¶ Crescit). s. p augmentū ꝓfutū. i ¶ In tēplū san. in do.). i. quoulc̄ fit tēplū dñi sctm̄. k ¶ In quo et vos coe.) cū alijs fidelib⁹. l ¶ In ha. dei in ſpūſā.). i. in ipo coopante ſine quo nullū op⁹ est acceptū deo.

Postilla

Qui ti. ꝛc. Ante initiū illi⁹ lectiois hꝝ p̄cedēti ca. Btūs vir q̄ in sapia morabit: ⁊ q̄ in iustitia meditabit: et in ſenſū cogitabit circū ſpectionē dei. Tūc p⁹ modū seq̄t p̄ns lctō. a ¶ Qui tiet deū.) Lyr. s. tioze filiali. b ¶ Fa bo.) sup op⁹. c ¶ Et q̄ ꝓti. est iusti.) Ly. i. tenēs eā in corde simul et opē. d ¶ Ap. il.). s. sapiaz diuinā. e ¶ Et ob. il.) Nā p̄occupat eos q̄ se cōcupiſcūt: vl illi. l prio: se ostendit. f ¶ Quaſi mr honori. Ly. i. oi honore digna. g ¶ Eiba. illū pa. vite.) i. ꝓbo sacre scpture. vñ: Nō in solo pane viuit hō: ſz in oi ꝓbo: qđ ꝓcedit de ore dei. h ¶ Et aḡ sapie salu. pota. illū) s. spūſcti. Vñ. Qui biberit ex aq̄ q̄ ego dabo ei: fiet i eo fōs aq̄ saliētis: in vitā eternā. i ¶ Et fir. in illo) Ly. deo firmiter adherēdo. k ¶ Et nō flectet) a rectitudie iusticie. l ¶ Et ꝓti il.). i. os cōtiebit eū secū pſeuerantē i bono. m ¶ Et non cō.) cū reprobis: ſed honorabit cū electis: iō seq̄t n ¶ Et exal. apō p̄. ſu.) Ly. i. apō sctōs suos: q̄ sunt ō ꝓpinq̄: ⁊ q̄ tal⁹ nō solū pficit sibi ad salutē: ſz etiā alijs: iō seq̄t. o ¶ Et in me ec. ape. os ei⁹). s. ad docendū ꝓp⁹m. p ¶ Et imple: il. spūſā) ad degustā dū diuia q ¶ Et i. el le.) ad ꝓponendū ea lucide in eccleſia. r ¶ Et sto. glie) s. coꝛpis et aīe. s ¶ Veſti. eū) qō sp fit pſeuerāt⁹ in exēplari vita: et salutari doctrina. t ¶ Jocū. et ex. the. sup eū) i multipli cabit: ⁊ qm̄ hec gl'ia nō est trāſitoꝛia ido subdit. u ¶ Et no. eter. heredi. illū) dñs deus noſter.

Postilla

Beat⁹ vir. ꝛc. añ initiū illi⁹ lctōis hꝝ: Qui aut̄ diligit nō iustificabit. Tūc post modū seq̄t p̄ns lctō. a ¶ Btūs vir.) s. oi ues in acq̄ſitiōe. s. iuſta. b ¶ Qui inuē. ē ſi ma.). s. cupiditat⁹ ⁊ auaricie. c ¶ Et q̄ p⁹ au. nō abijr) Ly. h cōcupiſcētiā malā: ſz magz aut̄ secut⁹ est eū: cui⁹ obſequio vſus est in opib⁹ pijs et honeſtz d ¶ Nec ſpe. in pe. ꝛc.) ibi cōſtituēdo finē ſinum. e ¶ Quis est hic et lau. ꝛc.) q. d. rar⁹ est et laude dignus. f ¶ Fecit em̄ mira. in vita ſua.) Illa em̄ q̄ rara ſunt hoies mirā tur. g ¶ Qui p. est in illo) scilicet a uro. h ¶ Et pfe. inuen. est) n op⁹ liberalitatis ⁊ miſerico. dic.

G

g mo angulari lapide chriſto ieſu, s in b quo ois edificatio conſtructa b, cre- i ſcit i tēplū ſanctū in dño, k in quo k & vos coedificamini l in habitacu- l lū dei, & ſpūſctō. ¶ Sequit epla de euangeliſtis. Eccle. xv. a. in prin.

Qui a timet deū b faciet b bona: c & qui cōtinēs est iu- c ſticie d apprehēdet illā, e & obuiabit e illi f quaſi mr honorificata, & quaſi f mulier a virginitate ſuſcipiet illū. g g Cibabit illum pane vite, & intelle- h ctus, h et aqua ſapiētie ſalutaris po- i tabit illū: i & firmabit in illo: k & nō k flectet, l & cōtinebit illū, m & nō cō- m fundet, n & exaltabit illū apud pro- n ximos ſuos. o Et in medio eccleſie o apiet os eius: p & implebit illum ſpi- p ritu ſapientie q & intellectus, r & ſto- r la glorie s veſtiet eū. t Iocunditatē & t exultationē theſaurizabit ſup illū: v v & nomine eterno hereditabit illū. u

¶ De vno martyre. Eccle. xxxi. a.

Beatus a vir b qui inuē- b tus est ſine macula, c & q̄ poſt c aurū nō abijt, d nec ſpauit in pecu- d nia & theſauris. e Quis est hic & e laudabimus eū: f Fecit em̄ mirabi- f lia in vita ſua. g Qui ꝓbatus est in g illo h: & pfectus iuētus est: i & erit il i li gloria eterna. k Qui potuit tranſ-

Postilla

Postilla

Jo. 15

Pos

Pſ. 111

mat. 2

mat. 4. a

Jo. 4 b

E Mat.52. í ¶ Erit ſil. glo. et.) vñ: Venite bñdicti patris mei. ꝛc. ⁊ ¶ Qui po. trāſ.) naz diuitie dāt opportūitatē faciēdi mala. l ¶ Et nō eſt trāſ. face. ma. ⁊ nō fe.) p ſtabilitatē volūtatz ei⁹ in bono. m ¶ Jō ſta. ſunt bo. il. in dño.) ſlā p tpalib⁹ recipit eterna n ¶ Et ele. i ili. enar. oīs ec. ſctōz).

Postilla B ſad informationes aliorum. Eat⁹ hō q̄ inuenit ſapientiā. Ante initiū illi⁹ lctōis hȳ. Quē em̄ diligit deꝰ corripit: ⁊ q̄ſi pr̄ in filio cōplacz ſibi. Tunc a ſtatim ſeqūtur pñs lectio. a ¶ Btūs hō q̄ in ſa.) Ly. i. noticia ō diuis. b ¶ Et qui aſ. p. u.) in ꝯgibilib⁹ hūanis. c ¶ De. ē acq̄ ei⁹ ꝛc.) tāto melioza ſūt ſpūalia bōa corpalib⁹. d ¶ Pz m ⁊ pu. fru. ei⁹) Et notanter ōt p̄mi: qa nullū op⁹ bonū ē niſi p̄rute prudētie dirigaſ. Et puriſſimi: qa bōa ſpūalia non hñt aliq̄ malū admixtū ſicut frequenter hñt corpalia: ſicut aurū: argentū ⁊ ſimilia: habēt annexā ſollicitudinē eleuationē mētis ad deū impediētem: ideo ſubditur. e ¶ Lōgi. dieruz in dex. ei⁹) qz talis p̄mo ⁊ p̄ncipaliꝛ hȳ aſpectū ad celeſtia ⁊ eterna. f ¶ Et in ſiniſ. il. di. ui. et glia.) qz ſecūda rio et ex cōſequenti aſpectū ad tpalia bñ admīſtranda. g ¶ Vie eius vie pul. et oīes ſemi. eius pacifice) qz nullā turpitudinē admittit: et ad decorem ꝛutz inducit: et ſic hoiem pacificū reddet: rediigendo vires inferiozes in obſequium rationis. h ¶ Lignū vi. eſt his q̄ app̄, eā.) Ly. Sicut em̄ p lignū vite cōtinebat vita; vt nō hō manēs in ſtatu innocētie: de vita nature trāſiſſet ad vitā glie ſine morte mediante: ſic et ſapiētia de vita grē: ducit hoiez ad vitā glorie: ſine morte mortalis culpe inter media: dū tn̄ h ī ea pſeuerat ī ¶ Et qui tenu. eā bti) qa certitudinaliter ad britudinē deducet ⁊ ¶ Dñs ſa. fun. terrā.) p ſapientiā ſuā. l ¶ Stabiliuit celos p̄rudētia) qz ſunt incorruptibiles. m ¶ Sapia ei⁹ eru. abyſ.) ⁊ hoc tē. di geñ. luuij vt hȳ in Geñ. vbi ōz. Rupti ſūt oēs fōtes abyſſi. n ¶ Et nu. roze cōcreſ.) quia caloze ſolis eleuātur exaltatiōes hūide: et cōdenſant̄ in nubes.

Post B Eatus vir q̄ in ſapiētia. ꝛc. A ñ imitiū illi⁹ lctōis habet in eo ca. di. Beatus vir q̄ nō eſt lapſus verbo et oze ſuo: tunc poſt hoc ſeqūtur pñs lcō: non poſt pauca. a ¶ Btūs vir q̄ in ſa.) Ly. meditando diuina: quoz cognitio p̄prie ō: ſapiētia quaſi ſapida ſciētia. b ¶ Et qui in iuſtitia media.) reddendo deo debitū cultū et p̄rimo ſuo amoꝛē fraternū. c ¶ Et in ſenſu cogitabit circū ſpe. ꝛc.) i. q deus circūſpicit oīa ⁊ vbiq; Vñ dicit Pau. aplus. Oīa nuda et apta ſunt oculis ei⁹. d ¶ Ciba. il. pa. vite). i. ſabo ſacre ſcripture. e ¶ Et intellec. ⁊ aq̄ ſapien. ſalu. pota. il.). i. gr̄a ſpuſcti. f ¶ Et firmā. in illo) Ly. deo firmiter adherēdo. g

a ¶ Et non fiec.) ſ.a rectitudine iuſticie. b ¶ Et ꝙti. il. ⁊ nō cō.) ſ.cū reprobis: ſꝫ hoc nō:abiť cū electis. i ¶ Et eral. il. apō. pr. ſu.) i apō ſctōs ſuos q̄ ſunt deo ꝑpinq̄. k postilla ¶ Et no. eter. he. il. dñs deus noſter. l ¶ Uſtus cor: ſuū tradet. ⁊c. Añ initiū illi⁹ lectiōis hȳ in eo.

¶ Sapiēťiā oim antiquoꝝ exq̄rit ſapiens: ⁊ narratiōnē viroꝝ nominatoꝝ cōſeruabit. Tūc ſeqūtur pñs lectō ſiue epla p⁹ pauca. a ¶ Juſtus cor: ſuū tra) Lyra: vo lūtarie b ¶ Ad vigi. diluculo) i.a iuuētute. c ¶ Ad dñm qui fecit illū). ſ.ad ipſum a intentiōnē dirigens deuote ⁊ attente. d b ¶ Et in cō. altiſſ. dē p̄.) pro impetratiōne ſapie. e ¶ Apiet os ſuū in oꝛoe ꝑ pec. et de li. ſuis) ſ.emēdādis. f ¶ Deꝑcabi.) vt ſic ad receptiōz diuine ſapiētie diſponat. g ¶ Si enī dñs ma vo ſpū intelli. replebit illū: et ipſe) ſpiritu intelligētie repletus. h ¶ Tāq̄ imbres). i. abundanter. i ¶ Mittet eloq̄a ſapientie ſue) ad docendum ignoꝛāres. k ¶ Et in oꝛōne cō. ⁊c.) totū effectū attribuens honoꝛi diuino. l ¶ Et ipſe) ſ. de⁹. m ¶ Di. cōſiliū ⁊ diſc.) in agēdis a n ¶ Et in abſcō. ſuis cōſilia.) ſcꝫ obſcura clari⁹ ſibi reuelando. o ¶ Et ipſe) a bo illūiat⁹ ꝑ ¶ Pal c faciet diſci, doctrine ſue) ſibi reuelate alīs ꝑpalādo. q ¶ Et in le. teſt. dñi gl'iabiť) ll̄ec em̄ gl'ia ſapientiaꝫ in lege dñi meditari. r ¶ Eccl. mul. ſa. ei⁹ nō dicit oēs: q: hoīes mūdani ipm̄ reputāt impꝛudentē: eo ꝙ nō q̄rit ſciētiā lucratiuā. s ¶ Et vſq̄ in ſe, nō dele.) ſ. doctria ſapiē- mat. 24. tie ei⁹. vñ: celū ⁊ terra trāſibūt: verba aūt mea non trāſibūt. t ¶ Nō re. me. eius ſ. ſapiētis. v ¶ Et no. eius req̄. a gene. in gnationē) q: ꝑ doctrinā ab eo ſcriptam remanebit nomē ei⁹ inter hoīes: q̄ vtunq̄ illis ſcriptis ad ꝑfectum ſuū: et ad ſalutē ſtarū ſuarū. D Uſtoꝝ anie in manu dei. ⁊c. Añ initiū illius lectiōis habeť ſic. Inuidia diaboli moꝛs intrauit in oꝛbem terraꝝ: imitātur aūt illū qui ſunt ex parte eius. Tūc ſeqūtur pſens lectio ſiue epla. Juſtoꝝ aie in ma. dei ſunt. Lyr. Sunt em̄ anime iuſtoꝝ immoꝛtales: et ſeparate a coꝛpoꝛib⁹ ꝑ moꝛtē: ⁊ ſūt in manu diuine miſcōie ꝑ ſecuritatē gloꝛie cō ſequētē. Nā tpe paſſiōis chriſti poſtq̄ apta eſt ianua gl'ie: ſi nō hūt aliq̄d ad purgādū: ſtatim euolāt ad gl'iam. Si aūt hūt aliq̄d ad purgādū: detinētur in manu diuie iuſticie i pena purgatorii ad tp̄s. Sūt tñ ſecure de beatitudie oſequēda: q̄ oꝛ hic. a ¶ Juſtoꝝ aie i ma) dei ſunt: ⁊ no tā ⁊c.

Postilla

¶ Et ſapiēťiā oim antiquoꝝ exq̄rit ſapiens: ⁊ narratiōnē viroꝝ nominatoꝝ cōſeruabit. Tūc ſeqūtur pñs lectō ſiue epla p⁹ pauca. a ¶ Juſtus cor: ſuū tra) Lyra: vo lūtarie b ¶ Ad vigi. diluculo) i.a iuuētute. c ¶ Ad dñm qui fecit illū). ſ.ad ipſum a intentiōnē dirigens deuote ⁊ attente. d b ¶ Et in cō. altiſſ. dē p̄.) pro impetratiōne ſapie. e ¶ Apiet os ſuū in oꝛoe ꝑ pec. et de li. ſuis) ſ.emēdādis. f ¶ Deꝑcabi.) vt ſic ad receptiōz diuine ſapiētie diſponat. g ¶ Si enī dñs ma vo ſpū intelli. replebit illū: et ipſe) ſpiritu intelligētie repletus. h ¶ Tāq̄ imbres). i. abundanter. i ¶ Mittet eloq̄a ſapientie ſue) ad docendum ignoꝛāres. k ¶ Et in oꝛōne cō. ⁊c.) totū effectū attribuens honoꝛi diuino. l ¶ Et ipſe) ſ. de⁹. m ¶ Di. cōſiliū ⁊ diſc.) in agēdis a n ¶ Et in abſcō. ſuis cōſilia.) ſcꝫ obſcura clari⁹ ſibi reuelando. o ¶ Et ipſe) a bo illūiat⁹ ꝑ ¶ Pal c faciet diſci, doctrine

Ecclesiasticus 39.

a Iuſtus cor: ſuū tradet, b ad vigilandū diluculo, c ad dñm qui fecit illū: d & in cōſpectu altiſſimi deꝑcabiť. e Apiet os ſuū in oratione. Pro ꝑctis noſtris & delictis e ſuis f deprecabiť. g Si enim dñs magnus voluerit, ſpū intelligētie repleb bit illū: & ipſe h tanq̄ imbres i mittet eloquia ſapie ſue k et in oꝛōne cō k fitebiť dño. l Et ipſe m diriget cōſiliū & diſciplinā n et i abſcōditis ſuis cō m ſiliabiť o et ipe p palā faciet diſciplinā o doctrie ſue: q et in lege teſtamēti dñi q gl'iabiť. r Collaudabūt mlti ſapiam r eius: s & vſq̄ in ſeculū nō delebiť. t s Nō recedet memoria ei⁹: v et nomē ei⁹ reqreť a gnatione in gnationem

¶ Epiſtola de plibus mar: Sa. iij. a.

a Iuſtoꝝ a anime in manu dei ſunt, & non tanget illos tormentum mortis. b Viſi ſunt oculis c inſipientium mori: d & eſtimata d eſt afflictio exitus illorum. Et ab

E mortẽ, ſ. tormẽtũ gehẽne, b ¶ Viſi ſũt oculis in mo.) totaliter i aia ⁊ corpe. c ¶ Et eſti, ẽ af, eri, i. loqr ⁊c.) ō hoc mũdo reputata ẽ mera afflictio ab illis: q̃ aliã vitã hoĩs nõ credũt p̃ hãc vitã. d ¶ Et qō a nob ⁊c, ſm errorẽ illoꝝ: q̃ dicunt homines recedẽtes a nobis p̃ mortẽ: totaliter exterminari. e ¶ Illi ãt) ſ. iuſti. f ¶ Plena eſt) q: nõ p̃t amitti: immortalitas ſo. q̃ de nõ fuit plena: q̃ amitti poterat: ⁊ fuit amiſſa. g ¶ In pau. ve.) i. tribulati. h ¶ In mul bñ. di) p gl̃iam aie ⁊ corpis i ¶ Qm̃ de⁹ tẽ. eos) .ſ. vt ſ̃tus ſapie eorum nota fieret aliis ad exemplũ imitatiõis. k ¶ Et inue. eos di. ⁊c. p. illos) ſ. q̃ non deterioraũt ſ̃z meliorãt l ¶ Et i tpe) tribulatiõis m ¶ Erit re. il.) nõ ſolũ q̃tũ ad aiam: ſ̃z etiã q̃tuz ad corp⁹ reſurgẽt gl̃ioſum. n ¶ Fulge iuſti) p dotẽ claritatis. o ¶ ¶ Et tãq̃ ſci. i arũ. diſcur.) p dotẽ agilitatẽ p ¶ Judicabũt cũ chr̃o in iudicio finali q ¶ Et dominabuntur populis et regnabit dñs illorum in perpetuum.

Poſtilla ¶ Iuſti aũt in ꝑpetuũ vi. ⁊c. Ante imꝰ illi⁹ letõis habẽt in eo, ca. q̃ dãnati in iferno quotidie clamãt. Quid nob p̃ fuit ſuꝑbia: aut diuitiarũ quid cõtulit nob: tranſierũt oĩa illa tãq̃ vmbra. Tũc ſeq̃tur p̃ns lectio q̃ hodie p epſtã in miſſa legit: in q̃ demõſtrat q̃ ſit merces martyꝝ: q̃liter a dño armati ad pugnã ꝰ inimicos fidei p̃ceſſerũt: ⁊ ſic ad eternã btitudinẽ puenerũt: q̃ hic ōr. a ¶ Juſti aũt in ꝑpe. viuent) ſ. vita gr̃e. b ¶ Et apũd do. eſt mer. eo.) ſ. a quo ſperãt p̃miari: non a mũdo c ¶ Et cogi. il. apud al.) cuius honorẽ ordinauit facta ſua. d ¶ Jõo acci. regnũ ōcoꝝ ⁊c) .ſ. celeſtem gloriam vbi nihil eſt turpe. e ¶ Qm̃ dex. ſua te. eos) reponẽdo eos in beatitudinẽ: que per dexterã intelligitur. f ¶ Et bra. ſcto ſuo defen. il.) In hoc deſignat ſecuritas beatitudinis: q̃ a nullo p̃t auferri. Poſt hoc deſcribit miſeriã iniquoꝝ dicẽs g ¶ Et accipiet ar. zelus il.) Nam ex zelo iuſticie ꝓcedit ad turbationez malor. h. ¶ Et arma. cre. ad vl. ini.) Lyr. Nã omn̄ia creaturis vtetur ad afflictionez reproborum: ſic ecõuerſo omnes creature cedẽt ad gl̃iam electoꝝ. i ¶ Et induet p̃ thorace iu.) a quo nõ poterit deſtrui: cum ipſe ſit regula iuſticie. k ¶ Et acci. pro ga. iu. cer.) Nã iudicãdo nõ p̃t ōficere. l ¶ Sumet ſcutũ in ex. equitatẽ) que ita erit euidẽs: q̃ nulli⁹ eã poterit impugnare. m ¶ Ibũt

itinere iuſto abierunt in exterminium. o Et quod a nobis eſt iter exterminij, c illi autẽ ſunt in pace. Etſi coram hoĩbus tormẽta paſſi ſunt: f ſpes illorũ imortalitate f plena eſt. g a In paucis vexati, h in multis bñ diſponent, i q̃m deus tẽtauit eos: k et inuenit eos dignos ſe. Tanq̃ aurum in fornace probauit illos: & quaſi i holocauſta hoſtiã accepit illos, l & i m in tpe m erit reſpectus illorum. n Fulgebũt iuſti, o & tanq̃ ſcintille in arũdineto diſcurrẽt. p Iudicabũt nationes: q & dñabunt populis: & regnabit dominus illorũ in perpetuum.

¶ Alia de martyribus Sapien. v. c.

I Elſti autem a in perpetuum viuent: b & apud dñm eſt merces eorũ: c & cogitatio illorum apud altiſſimum. d Ideo accipiẽt regnũ decoris, & diadema ſpeciei de manu dñi, e quoniã dextera ſua tegẽt eos, f & brachio ſancto ſuo defẽdet illos. g Et accipiet armaturam zelus illius, h & armabit creaturam ad vltionem inimicorũ. i Et induet iuſticiam, k et accipiet pro thorace iuſticiam, k et accipiet pro galea iudicium certum. l Sumet ſcutum inexpugnabile equitatem, et m ibũt directe emiſſiones fulgurum, n et ad certum locum deducet illos dominus deus noſter.

di.emis.ful.) ad afflictionē maloꝝ. n ¶ Et ad cer.lo.de.&c.) Nā ꝑm q dñs ꝓdinauit de ipſis: ita et ipſi ꝑdicatiōis ꝛ paſſiōis cer

Poſtilla

Rēddet &c. Añ ini (ta loca adiecerūt, tiū illi⁹ lcōnis hr in eo.ca.di. Sapia eterna vēditum: iu. ſ. Joſeph: quē frēs ſui vēdiderūt nō dereliq̄t: ſed a pcō:ib⁹ liba uit eū: deſcēditq; cū illo in foueā: ꝛ in vin cul'nō dereliq̄t illū: ꝛ mendaces oñdit: q̄ maculauerūt eū: ꝛ ō: dit illi claritatē eter nā. Tūc ſeq̄t pñs lec tio. a ¶ Red.ōs) Exo. 22. f .i.iuſtis. b ¶ Dēm mer.la.&c.) Ly. Naz ō mādato dñi filij iſ rael recedētes ſpoli auerūt egyptū. ſ. mu tuo a vicinis vaſa au rea et argētea accō B modādo: ꝛ hoc in re cōpenſatione labo:: q̄bus iniuſte aggra uauerūt eos egyptij a c ¶ Stellaꝝ nocte) nā colūna nubis p di b em: ignis p noctem. d ¶ Trāſtu. il.&c. in fero:) i. de ꝓfundo c maris. Cū ſiderunt em d egyptios mo:tuos ſu per littus maris: et ſpoliauerunt eos ar mis ꝓciosis: et ſcōm e he:reos iſta ꝑda fu it maio:: q̄ iſta q̄ pri⁹ ſpoliauerūt egyptus vaſis aureis ꝛ argē teis. e ¶ Et decan. do.) dicētes illud cā ticuꝝ. Cantem⁹ dño gl'ioſe enim mag. eſt equū et aſcenſo:ē de iecit i mari. f ¶ Et vic.ma.tu.) i. poten tiam tuam egyptios

¶ Alia de pluribus mar. Sapi. x. d.

Rēddet[a] deus[b] omnē b
mercedem laborum ſancto:
rum ſuorū: & educet illos in via mi
rabili. Et fuit illis in velamēto diei:
& in luce[c] ſtellarū nocte. Tranſtu c
lit[d] illos p mare rubrū, & tranſuexit d
illos per aquā nimiā. Inimicos autē
illorum dimerſit in mare: & ab alti
tudine inferorū eduxit illos. Ideo iu
ſti tulerūt ſpolia impiorū: e & decā e
tauerūt dño ſanctū nomen tuum f f
& victricē manum tuā, laudauē
runt pariter, domine deus noſter.

¶ Alia de plu. mart. prouer. xv. a.

Lingua[a] ſapientū o:: a
nat ſcīētiam: [b]os fatuorū ebu b
lit ſtulticiam. In oñi loco oculi dñi
contēplantur bonos & malos: liq̄
gua[c] placabilis[d] lignum vite, [e]q̄ au e
tem immoderata eſt[f] cōteret ſpiri f
tum: [g]domus iuſti plurima fortitu g
do: [h]& in fructibus[i] impi⁹ contur i
batio. [k] Labia ſapientum diſſemina k
bunt ſapiētiam, [l]cor ſtultorum diſ l
ſimile erit[m] victime impiorum ab m
ominabiles dño: [n]vota iuſtorū pla n
cabilia. [o]Qui ſequitur iuſticiam [p]dī o
ligetur a dño. ¶ Alia de pluribus
martyribus Prouerbiorū. x. d

Expectatio[a] iuſtorum a

Lingua ſapi. &c. Ante (ſubmergentē: E Poſtilla
initiū illius lectionis hr eo.ca. Riſio
mollis frangit irā: ſer. du. ſu. fu. Tūc ſeq̄tur
pñs lctō. a ¶ Lin. ſa. &c.) q: debito tpe ꝛ lo
co gratioſe ꝓponit eam. b ¶ Ds fa. ebu.
ſtulti.) q: impetuoſe
ꝓfert eā. c ¶ Pla
cabilis) .i. ſuaui elo
q̄o erga ꝓximum: et
oīoni intēta erga de
um ad ip̄m placādū.
d ¶ Lin. vi.) q: ſi
cut p lignū vite cōti
nebaī vita corporalis:
ita p talē linguā vita
ſpūalis. e ¶ Que
añt imo. eſt) .ſ. ad lo
quendū. f ¶ Cōte.
ſpñ) q̄n multiloq̄o
nō deerit peccatum. D
g ¶ Do. iuſti. plu.
for.) q: dñs ꝓtegit
eā. h ¶ Et in fructi
bus) .i. in operibus. i
¶ Impij cō.) q: ma
lus nō pōt hr̄e pacē
ad ꝓximū: nec etiam
ad ſeīp̄z. k ¶ Labia
ſa. diſſe. ſcia: ſcz ppl'z
docendo. l ¶ Cor
ſtul. diſ. erit.) .ſ. cor di
ſapientis: ꝛ etiā ſ̄ipſi
q: diuerſis et varijs
cogitationio⁹ agitaī
m ¶ Vic. &c. ſicut ob
latio caīn: q: de alie
no vel mala volūtate
n ¶ Vota. iu. &c.) ſi
cut patet de Abel: q: Beñ. 4. q
ad abel reſpexit dñs:
ꝛ ad munera eius. o
¶ Qui ſeq̄tur iuſti
ciā) ſcōz eaz opando.
p ¶ Diligetur a do
mino) qui eſt regula

Xpe (iuſticie. Poſtilla
cratio. &c. Añ
initiū illi⁹ lctōnis hr
i eo.ca. ſic. Timo: dñi
apponit dies: ꝛ anni

E impiorꝝ breuiabũtur. Tũc statim seq̃tur p̃sens epi. a ¶ Expe.iu.le.).i.bt̃itudo eterna q̃ hꝫ annexã leticiã. b ¶ Spes aũt im.) .i.p̃iumptio eorꝝ peribit:qꝛ p̃sumũt hr̃e beatitudinẽ sine meritis dĩ. Deꝰ nõ fecit nos ad damnandũ:sed ad saluandũ. c ¶ Foꝛ sim.vi do.).i. eius iusticia simplices ⁊ rectos puniendo. d ¶ Pa.his qui opema.).s.impios puniẽdo. e ¶ Ju. ineter. nõ cõ).s.a stabilitate ☞trutis. f ¶ Impij au.nõ ha su.ter.) .s.viuẽtiũ. g ¶ Os iu.pa sa.) .s.alios do cẽdo. h ¶ Fn.pa. pe.)vñ: Diues epulo in inferno exĩs: magis cruciabaĩ in lingua:q̃ in alijs mẽbꝛ.ẓ ¶ La iu.cõ.pla.). ſ deo ⁊ hoiꝫ. k ¶ Et os im.p.).i. blasphemias cõtra deũ:⁊ iniurias cõtra proximũ. l ¶ Sim.iu.) s.q̃ procedũt in factis suis:sine plica dolositatis. m. ¶ Di.eos)ad btitudinẽ. n ¶ Et sup. p.)q̃ decipiũt simplices. o ¶ Ua.il.) in pena inferni: et etiaꝫ aliq̃ ꝓpter hoc destruũtur in vita p̃senti. p. ¶ Ju.re.li eos).s. a morte gehẽne. q ¶ Et in infi. su.ca inq̃) sicut iniq̃ iudices insidiãtes sanne:fuerũt adiudicati morti. r ¶ Ju. ð an.⁊c.im.p eo)qꝺ patꝛ de dauĩ iusto:q̃ fuit in regnũ restitutus:et impꝰ absalon cũ tribꝰ lanceis transfossus. s ¶ Simu.).i.hypocrita q̃ simulat sanctitatẽ. t ¶ Oꝛe de.ami.suũ).i.illũ qui

b leticia:ᵇspes aũt impiorũ pibit,ᶜfor c
titudo simplicis via dñi,ᵈ& pauor ꝺ
his qui opantur malum.Iustus inᵉ ꝺ
eternum nõ cõmouebit,ᶠimpij au f
tem nõ habitabunt sup terram.ᵍ g
Os iusti parturiet sapiẽtiã,lingua ʰ
prauorũ peribit.ⁱLabia iusti consy i
derant placita:ᵏ& os impiorũ per= k
uersa.ˡSimplicitas iustorũ dirigetˡ m
eos,ⁿ& supplantatio puerorũ ᵒva= o
stabit illos.ᵖIusticia rectorũ libera p
bit eos:ᵍ& in insidijs suis capientur q
iniqui.ʳIustus de angustia liberatus est:& tradetur impius pro eo.ˢ s
Simulatorᵗore decipit amicum su= t
um:ᵛiusti autem liberabũturᵡ sciẽ= x
tia.ʸIn bonis iustorum exaltabitur y
ciuitas:& in perditione impiorum
erit laudatio. ¶ Alia de pluribus
martyribus. Hebreorum.xi.f.

Sancti perᵃ fidem vi= a
cerunt regna:ᵇoperati sunt iusticiã, b
adepti sunt reprom̃siones.ᶜOb= c
turauerunt ora leonũ,ᵈextinxerũt ꝺ
impetũ,ᵉeffugauerũt aciẽ gladij.ᶠ e
Cõualuerunt de infirmitate:ᵍfor= f
tes facti sunt in bello.ʰCastra ver= g
terũt exterorũ,ⁱacceperunt mulie= h
ſu.aciem gla.).i.exercitũ accinctũ gladijs:
vt dauid et alij multi reges ⁊ ꝓncipes diuino adiutorio viceruntexercitꝰ magnos ⁊ fortes:in veteri et etiã in nouo testa. f ¶ Cõ.

Lu.16.f. f

2.Reg. 18.c.

4.Reg. 19.a.

Postill.

Sancti per fidẽ, ⁊c. In hac epla commemorat apls patiẽtiã:⁊ passiões: et victorias:et fidẽ sctõrũ martyrũ: cuiꝰ ☞trute patiẽtes fuerũt ⁊ victores extiteruut. a ¶ Sãcti p fidez vi. reg.)sicut patz i martyribus: q̃ vicerunt reges ⁊ p̃sides. b ¶ Operati sunt iu. adepti sũt repromissiones) Ly.gratie in via ⁊ glorie in patria c ¶ Obturauerunt ora leo.)sicut legiꝫ ꝺ Daniele missꝰ in lacũ leonũ: ⁊ de pluribus martyribꝰ ⁊ virginibꝰ:vt legiꝫ in legẽdis sctõrꝝ: ꝙ fuerũt piecti ante leones ⁊ vrsos:et mãserũt illesi. ꝺ ¶ Extinxerũt ipetuz ig.)sicut tres pueri missi a nabuchodonozoꝛ in fornacem ignis: q̃bus ignis nõ nocuit:nec eos in aliquo cõtristauit. Silẽ etiã legiꝫ de pluribꝰ sctis martyribꝰ et virginibus in nouo testa. e ¶ Ef=

de infir.)per oꝛõnem ꝛ pniam)vt Ezechias Job ꝛ Tobias. Sile legitur de sanctꝫ noui test.ꝙ multi infirmi sunt curati pꝛ oꝛões sanctoꝝ ꝛ per pniaꝫ. g ¶ Foꝛ.fa.sunt in bel.) sicut Iosue et iudas machabeꝰ cũ filijs suis: q fortiter bellãdo: obtinuerũt terras ꝛ ciuitates. b ¶ Ea. ver.ex.).i.inimico:uꝫ quos verterũt in fugam. i ¶ Ac.mu.).i. matres. k ¶ De resur.moꝛ.suos).i.pueros suos ꝛ suscitatos: sicut ꝙ helia ꝛ helisæum in veteri testa. et etiã multi defuncti in nouo testa.resuscitati sunt ꝙ chr̃m ꝛ apostolos ꝛ ꝙ alios sanctos: sicut pꝛ in legendis sanctoꝝum. l ¶ Alij aũt di.sunt) scꝫ eculeo ꝛ alijs a toꝛmẽtis: ꝓpter fidẽ vnius ỹi dei. m ¶ Nõ sus.rede.).i.nõ accipiẽtes liberationẽ: sicut.s.andreas qui de cruce deponi noluit? ꝛ sic ỏ alijs n ¶ Ut me.in.re.)vt q̃to grauioꝛa sustinerent pꝛo chr̃o: tãto gliosioꝝ coronarent. o ¶ Alij ỹo lud. ꝛc.vt Hieremias et zacharias filius ioiade p ¶ Se. fũt) sicut esaias serra lignea ex iussu regis manasse. q ¶ Tẽ.sunt).s.pmissiõibus pcutoꝝ ꝛ blandimẽtis munerũ: vt ad idolatriam inclinarẽtur. r ¶ In occi.gla.moꝛ. sunt) Quia multi in veteri testa. nolentes cõsentire in idolatria gladio pcussi sunt. Et oĩa ĩa enũerata etiã in nouo testa.sanctis martyribꝰ ꝛ etiã virginibꝰ cõtigerũt: ꝓpter fidẽ dñi nostri Jesu chr̃i. Post hoc descendit ad heremitas ꝛ sctõs: q nõ effudeꝛt sanguinẽ suũ ꝓpter fidẽ catholicã. s ¶ Circũ

ierũt per deserta et per multa mundi loca. t ¶ In melotis.) Ubi notandũ ꝙ melota est animal: cuiꝰ pellis est hispida sicut pellis ericij. v ¶ Et in pel.ca.) Hã illis pellibus tegebant sancti.i. hoies syluestres viuẽtes in desertis locꝫ: sicut helias ꝛ.s.ioãnes baptista: et sic de alijs. x ¶ Egẽ.).s.necessarijs. y ¶ Angu.)anxietatibꝰ ꝫ ¶ Afflic.) laboꝝibꝰ et pssuris. a ¶ Quibus).i.quoꝝ cõuersatiõe ꝛ habitatiõe. b ¶ Di.nõ erat mũ.).i. amatores mũdi nõ erãt digni tantoꝝ viroꝝ psentia. c ¶ Et spelũcis)Spelũca a na ture facte sunt. Caute arte vl̃ casu facte sunt: talia eñ loca inhabitabãt antiqui pres: vt essent in loco apto diuine cõtẽplationi. d ¶ Et hi oẽs)scꝫ p̃dicti sancti. e ¶ Testi.fidei).i.fide eoꝝ attestãte. f ¶ Probati)id est probabiles.

Differũ cauerna.

Ece sacerdos magnus,qui in diebus suis placuit deo: & inuẽtus est iustus:et in tpe iracundie factus est recõciliatio. Nõ est inuẽtus similis illi:q cõseruaret legẽ excelsi. Ideo iureiurãdo fecit illũ dñs crescere in plebẽ suã. Bñdictionẽ oĩm gẽtiũ dedit illi, et

Ece sacer.magnus.ꝛc. Ante initiũ illius lectiõis hꝫ sic. Enoch placuit deo: et trãslatus est in paradisum viu?. Ubi sciẽduꝫ ꝙ hic sub nomie enoch designat laus istius magni sacerdotis et epi: cuius festuꝫ hodie in ecclesia pagitur cũ oꝛ. a ¶ Recõciliatio) id est causa recõciliationis diuine. b ¶ Non est inuent? silis illi) scꝫ in opere virtuoso. c ¶ Qui cõser.le.ex) .s.legem naturalẽ menti humane impssam. d ¶ Ideo iureiuran.fi.il.dñs cresc.in ple.suã) Ly.hoc ꝓpie dictũ est de abrãã. vñ: Per memetipsum iuraui oꝛ dñs: qa fecisti hanc rẽ: ꝛ nõ pepcisti vnigenito tuo ꝓpter me: bñdicã ti-

bi: tmltiplicabo semē tuū sicut stellas celi: t sicut arena q̄ est in littore maris: sed hoc attribuit illi sctō cōfessori: cui? festū hodie pagimus. e ¶ Bñdic. om. gen. de. il.) i. dñs gratiosus eū fecit in cōspectu omniū gētiū: inter q̄s habitauit. f ¶ Et test. suū) i. pactū. g ¶ Cōfir. su. te bñdi. sū.) i. ad pbauit tanq̄ dignum suis benedictionib?. h ¶ Testa. eter.) i. p̄ncipem sacerdotū.

Postilla. OIlectus deo et hominibus. etc. In verbis huius lectionis: quo ad literā cōmendat? est moyses: qa a puericia sic fuit grosus: vt esset dilegibilis oībus: pter q̄ filia regis ipsi? eū in filium adoptauit. Et hic sub nomine ipsi? moysi designat laus istius sancti cōfessoris: cuius festū hodie in ecclesia pagit: cuius dicit a ¶ Dilec. deo t hoi. cui? etc. bñdic. est. Ly. in oī bono b ¶ Similē il. fecit in gla sanctoy). i. videndo diuinā essentiam: sicut dr Aug. ad paulinū de videndo dō c ¶ Et mag. eū in tabernā). i. egyptioy: iter q̄s fuit magn? valde d ¶ Placauit) qa plage egypti mōstruose cessauerunt ad ei? oratiōnem. e ¶ Glo. i. il. in cōspe. regū). s. pharaonis regis egypti et Seon et og. vt habet in li. Nūeri. f ¶ Et iusit il. co. pplo suo.) s. in monte synai: vbi pplo loquente audiuit: vt habet in Exo. g ¶ Et ostē. il. gliam suam). s. in visiōe per essentiā. h ¶ In fi.) i. in fidelitate: fuit em valde fidelis. i ¶ Et le. ipius) vñ dicit. Erat em moyses vir mitissimus sup oēs homines: q̄ moratur in terra. k ¶ Sanfe. il.) i. mundū t firmū. l ¶ Et elē. euz ex oī car:) scz ad educendū filios isr̄l de egypto: vt ect legislatoz vete. testa. m ¶ Au em eus et vo. ipius) scz deprecantem p̄o relaxatiōe peccati israel: in fabricatione vituli. n ¶ Et in du. il. in nu. et de il. co: ad p̄cep.) i. dei opera adimplēda et alijs dicenda. Et legē vite et disciplineː

Postille. IUstum dedurit dñs per vias rectas: t ondit illi regnū dei. t. In hbis huius lcōnis cōmendat? est Jacob p̄ filiorum isr̄l: qui iust? fuit: in mesopotamiam iuit: fugies iraz fratris sui esau. Et hic sub noīe iacob designat laus isti? sancti cōfessoris: cui? festuz hodie celebrat: cum dicit. a ¶ Justū dedurit dñs p vias rectas: et oīdit illi regnū dei.) scz qñ vidit scalā: cuius summitas tangebat celos: et dñm innixū scale. Tūc em habuit reuelatiōe de supna hierusalē: idcirco euigilans dixit. Nō est hic aliud: nisi domus dei

testamentū suum cōfirmauit sup caput eius. Cognouit eum in bñdictionibus suis: cōseruauit illi misericordiam suā: & inuenit gratiā corā oculis dñi: magnificauit eum in cōspectu regum, & dedit illi coronā glorie. Statuit illi testamentū eternum, & dedit illi sacerdotiū magnum: & beatificauit illū in gloria. Fungi sacerdotio: & habere laudē in noīe ipsius: et offerre illi incēsum dignū in odorē suauitatis. ¶ Alia de vno confes. Eccle. xlv. a. in prin.

DIlectus deo et hominibus: cuius memoria in bñdictione est. Similē illum fecit i gloria sanctorum, & magnificauit eum in timore inimicoz, & in verbis suis mōstra placauit. Glorificauit illū in cōspectu regū, & iusit illi corā populo suo, & oīdit il gloriā suā i fide, & lenitate ipsius sctm fecit illū, et elegit eū ex omni carne. Audiuit em eū, & vocē ipsius: et induxit illū in nube. Et dedit illi cor ad precepta: et legem vite et discipline.

¶ Alia de vno confes. Sapiē. x. b.

IUstum dedurit dominus per vias rectas: et ostendit illi regnum dei, et dedit illi scientiā

a et porta celi. b ¶ Et dedit illi scientiã sanctor. i. noticiaz de sanctis angelis: q: vidit ascendẽtes ꝛ descendẽtes per illam scalam. c ¶ Honestauit illuz in laboꝛib⁹). i. reddidit eũ diuitẽ ꝛ inclytũ p:o laboꝛib⁹ suis in custodiẽdis ouib⁹ labã auũculi sui: vt ptz in Geñ. Ditatusq; ẽ

geñ. 30. g hõ ille vltra modũ: ꝛ h habuit greges mꝛtos ancillas et suos: camelos et asinos. d f ¶ Et ꝟpleuit labo. g il.) qñ deo ꝓtegente recessit ꝺ mesopotamia cũ vxoꝛib⁹: et liberis: ꝛ diuitijs suis.

geñ. 27. 28. e ¶ In frau. circũue. il. af.). i. labam ꝛ filioꝛ suoꝛũ q nitebã m

B tur eũ decipe: mutando frequẽter mercedem suaz. Illa assuit mꝛtiplicãdo greges: q ẽm pactũ debebãt cedere in mercedẽ iacob. f ¶ Et ho. fe. ũ) ditãdo eũ tpalibus et spũalib⁹ diuitijs. g ¶ Et a seductoꝛib⁹ tutauit illã.)

Ibid. 31. i. a laban et eius filijs insequẽtibus iacob: recedẽtẽ ad spoliandũ euz. h ¶ Et cert. forte dedit illi)

geñ. 23. f sez cũ angelo luctãs. i ¶ Ut vin. et sciret qm potẽ. sapiẽtia). s. Esau frem suũ p:opꝛiũ sibi aduersantẽ. Ad hoc ei fuit illa luctatio: vt iacob assecuraret de victoꝛia ꝺ Esau: quez nimis timebat. Idcirco dixit sibi angel⁹. Si ꝺ deũ fortis fuisti: q̃to magis ꝺ hoies ꝓualeb. Post hoc ponit aliud exemplũ de ioseph: quẽ vẽdiderũt frẽs sui hismaelitz: dicẽs. k ¶ Hec pẽtu.). s. Joseph. l ¶ Nõ ꝺreliqt: sed a ꝛc) ꝺa frib⁹ suis eũ occidere volentibus. m ¶ Descendit q cũ il. in fouẽ). i. in carcerẽ regis egypti, vñ ꝺz. Fuit aũt dñs cũ ioseph: dedit q ei gram in cõspectu ꝓncipis carceris. n ¶ Scep. regni). i. dñationẽ in regno egypti post regẽ immediate. o ¶ Et potentiã aduer. eos qui eũ dep:i.). s. super putifar et vxoꝛẽ ei⁹: quibus supꝛa: fact⁹ fuit. p ¶ Et menda. oñ. ꝛc.). s. imponẽdo sibi iuste adulteriũ. Nã malicia mulieꝛz fuit detecta. q ¶ Et de il. clarita. eter.). s. bone fame: q̃ manet adhuc: et manebit vsq; in finẽ dñs deꝰ noster

c sanctorum. c Honestauit illũ in laboribus, d et compleuit labores illius. e In fraude circũueniẽtiũ illi affuit, f et honestũ fecit illum. Custodiuit eũ ab inimicis, g et a seductoribus tutauit eum. h Et certamẽ forte dedit illi, i vt vinceret et sciret, qm oĩm potẽtior est sapiẽtia, k hec venditum iustum l non dereliquit, sed a peccatoribus liberauit eũ, m descenditq; cum illo in foueã, et in vinculis nõ dereliquit eũ: donec offeret illi n sceptrũ regni: o et potentiã aduersus eos, q eũ deprimebãt. p Et mendaces oñdit, qui maculauerũt illũ, q et dedit illi claritatẽ eternã dñs deus nr. ¶ Alia epi. de vno cõfessore. Sap. vij. a circa principium.

O a ptaui b et datus est mihi sensus: c et iuocaui et venit in me spũs sapie. d Et ꝓposui illã regnis et sedibus: et diuitias, nihil esse dixi in cõpatiõe illius. Nec cõparaui illi lapidẽ preciosum, qm oĩe aurum in cõparatione illius arena

Postilla. O ptaui et datꝰ est mihi sensus et inuo. et venit in me spi. sa. ꝛc. sap. vij. Ante initiũ illius lctõnis dicit rex salomon sic. Nemo ex regibus aliud habuit natiui. initiũ. Vn⁹ q introit⁹ est oĩb⁹ ad vitaz: et silis exitus: tũc seqtur pñs lctõ. Salomõ ꝺsyderauit a deo sibi dari sapiaz dí. a ¶ Optaui). s. sapiẽtie donũ. b ¶ Et dat⁹ est mihi sen.). i. donũ sapiẽtie ꝛ intellect⁹. c ¶ Et inuo. et venit in me spi. sapi.). i. spũsctus q dat sapiaz. d ¶ Et ꝓpo. il. reg. et se. ꝛ di. nihil esse dixi in ꝓpara. illius: nec ꝓpa. illi lapi

dem pci.) qm oĩe aurũ in ꝓpatiõe illi⁹ arena est exigua: ꝛ tanq̃ lutũ estimabit argẽtum in cõspectu illius. Et rõ est: qa diuitie tpales cõmunes sunt bonis ꝛ malis: ꝛ frequẽter cõcedũtur malis plus q̃ bõis: vt ptz ad sensum: sapia aũt vera de q̃ hic fit sermo: solis bõis cõcedit. Ideo bona exteꝛioꝛa respectu vere sapiẽtie: nulli⁹ valoꝛis sunt reputanda. e ¶ Sup sa. et spẽm). i. sup sanc-

Postilla

tatē corpis et ei⁹ pulchritudinē. f ¶ Dile
ri il.) q: sanitas t pulchritudo sunt pfectio
nes corpis: sapia no pfectio est mētis: et iō
ꝑto anima est melior corpore: tāto sapientia
est illis ꝑferenda. g ¶ Et ppo. ꝑ lu. ha.
il.) q: sicut lux corpa
lis dirigit in corpali
bus: sic sapiētia in spi
ritualibus h ¶ Mm
in extin. est lu. il. ve
ne. aūt mihi oīa bo
na pa. cū il.) vñ dicit
in li. Regū. q Salo
mon petēdo sapiētiā
a dño: mō solū illā ob
tinuit: sed etiā cū illa
diuitias et honores
super oīes reges. i
¶ Et innu. hono. p
ma. il.). i. p opa ipsi⁹
q per man⁹ designā
tur: eo q man⁹ est or
ganū organor: vt pa
tet. iij. li. de anima. k
¶ Et le. som in oi.
qm̄ afi. me ista sapia)
oñendo mihi q̄liter
agere ōberē l ¶ Et
igno.). s. tanq̄ ipsam
haberez. m ¶ Mm
ho. om tc.) s. ipsa ha
bita cogui n ¶ Mua
sine. tc.) scz a deo a q̄
ipam deuote postu
laui: et a nathan pro
pheta: cui fui tradit⁹
ad erudiendum. o
¶ Et si. inui. cōico)
ꝛbo dei vel scripto:
scripsit em̄ multos li
bros ad nr̄am eruditionez. p ¶ Et hō.
il. tc.) Naz oīes reges t sapiētes circū
quaq̄ desy derabāt audire sapientiā salomo
nis. p ¶ Insi. em̄ the. tc.). i. in appciabi
lis. r ¶ Quo q̄ vsi sunt) opa sapiētis exer
cendo. s ¶ Participes fa. sunt. tc.) scz tā
q̄ oformes ei in opibus suis: q̄ oformitas

ecclī. 13. c cā est dilectiōis, vñ: Dē a[illegible] diligit sibi sīle.

Ondis nāq̄ tc. Ante initiū illi⁹ epl̄e
scribit. s. pau. di. Non em̄ hēmus pō
tificē q̄ nō possit ꝑpati infir. nr̄is: tēta. autē
per oīa Ideam⁹. g cū fiducia ad thronū
gratie ei⁹ vt misericordiam ꝑsequmur t gr̄am in
ueniam⁹. Tūc sequtur
pñs epl̄a. a ¶ Om
nis nāq̄ pō.) Glo. se
cūdū legē. b ¶ Et
ho.) idest ō nūero ho
minuz. c ¶ Assum.)
nō intrus⁹. d ¶ Pro
hoib⁹) scz saluandis.
e ¶ Cōsti.) vt p eū a
deo impetrēt misericor
diam: oz em̄ esse media
tor: ōi t hoi⁹. f ¶ In
his q̄ sunt ad deū) Ly.
in spūalib⁹ t diuinis.
g ¶ Ut of.) id ē vo
lūtarie oblata nō vio
lēter extorta h ¶ Et
sa. ꝑ pctis.) scz ppli.
i ¶ Qui cō. pos. his
tc.). i. q̄ peccāt ex in
firmitate. k ¶ Mm̄
et ipse) scz pōtifex. l
¶ Circuz. est infir.)
ōbet em̄ pōtifex mo
ueri ad cōpassionē t
misericordiam: ex ⁊sy de
ratiōe ꝓprie fragili
tatis: vñ t dñs ꝓmi
sit btm̄ petrū in pec
catū cadere: vt sciret
alijs cōpati: ex ⁊sy de
ratiōe ꝓpr̄ij delicti.
m ¶ Et ꝓpterea). s.
q̄a infirm⁹ est et mi
serijs circūdatus. n
¶ Debet quēad
mo. ꝑ ppl̄o.) sibi sub
dito. o ¶ Ita et iaz
pro semetipso of. do.
pro peccatis) scz suis dimittendis: sicut t ꝑ
peccatis ppli. p ¶ Nec quisq̄ sibi assu. bo)
scz pōtificat⁹. q ¶ Tanq̄ aarō.) Ille em̄ a
deo vocat: q̄ debito mō instituit. r ¶ Pon
ti. fieret) scz assumēdo sibi honorē pōtifica
tus. s ¶ Sed q̄ lo. est ad eū) scz pr̄. q̄ glifi-

Ante initiū illi⁹ epl̄e scribit. s. pau. di. Non em̄ hēmus pō
tificē q̄ nō possit ꝑpati infir. nr̄is: tēta. autē
per oīa Ideam⁹. g cū fiducia ad thronū
gratie ei⁹ vt misericordiam ꝑsequmur t gr̄am in
ueniam⁹. Tūc sequtur
pñs epl̄a. a ¶ Om
nis nāq̄ pō.) Glo. se
cūdū legē. b ¶ Et
ho.) idest ō nūero ho
minuz. c ¶ Assum.)
nō intrus⁹. d ¶ Pro
hoib⁹) scz saluandis.
e ¶ Cōsti.) vt p eū a
deo impetrēt misericor
diam: oz em̄ esse media
tor: ōi t hoi⁹. f ¶ In
his q̄ sunt ad deū) Ly.
in spūalib⁹ t diuinis.
g ¶ Ut of.) id ē vo
lūtarie oblata nō vio
lēter extorta h ¶ Et
sa. ꝑ pctis.) scz ppli.
i ¶ Qui cō. pos. his
tc.). i. q̄ peccāt ex in
firmitate. k ¶ Mm̄
et ipse) scz pōtifex. l
¶ Circuz. est infir.)
ōbet em̄ pōtifex mo
ueri ad cōpassionē t
misericordiam: ex ⁊sy de
ratiōe ꝓprie fragili
tatis: vñ t dñs ꝓmi
sit btm̄ petrū in pec
catū cadere: vt sciret
alijs cōpati: ex ⁊sy de
ratiōe ꝓpr̄ij delicti.
m ¶ Et ꝓpterea). s.
q̄a infirm⁹ est et mi
serijs circūdatus. n
¶ Debet quēad
mo. ꝑ ppl̄o.) sibi sub
dito. o ¶ Ita et iaz
pro semetipso of. do.
pro peccatis) scz suis dimittendis: sicut t ꝑ
peccatis ppli. p ¶ Nec quisq̄ sibi assu. bo)
scz pōtificat⁹. q ¶ Tanq̄ aarō.) Ille em̄ a
deo vocat: q̄ debito mō instituit. r ¶ Pon
ti. fieret) scz assumēdo sibi honorē pōtifica
tus. s ¶ Sed q̄ lo. est ad eū) scz pr̄. q̄ glifi-

est exigua: et tanq̄ lutum estima
bit argētum in cōspectu illius: Su
per salutē et speciē dilexi illā, & ꝓposui pro luce habere illā: qm̄ in
extinguibile est lumē illius. Vene
runt autē mihi oīa bona pariter cū
illa: et innūerabilis honestas p ma
nus illius. Et letatus sum in oībus
qm̄ añcedebat me ista sapiētia: et
ignorabā, qm̄ horum oīm mater
est. Quā sine fictiōe didici, et si
nē inuidia cōico: et honestatē illi
us nō abscōdo. Infinitus em̄ the
saurus est hoibus: quo qui vsi sūt
participes facti sunt amicitie dei.

¶ Alia de vno cō. et pō. Heb. v. a

Omnis namq̄ pon
tifex, ex hoibus assūptus,
ꝓ hoibus cōstituit, his q̄ sunt ad
deū: vt offerat dōa et sacrificia ꝓ
pctis. Qui cōdolere posset his, qui
ignorāt et errāt: qm̄ ipse circūdat
ē infirmitate, et ꝓpterea debet quē
admodū ꝓ ppl̄o ita etiā ꝓ semeti
pō offerre, dōa ꝓ pctis nec q̄sq̄ si
bi assumat honorē: sed qui vocat
a deo tanq̄ aaron. Sic et chr̄s nō se

Postilla

a cauit ip̄m filiū dicens. t ¶ Filius me⁹) sc̄z naturalis: nō adoptiu⁹. v ¶ Es tu) singulariter. x ¶ Ego ho.) id est in eternitate. y ¶ Ben. te) ille q̄ sic locut⁹ est ad eū clarifi
ps. 109. cauit eū. z ¶ Quē ad. t in alio lo. di.) sc̄z in psalmo. a ¶ Tu es sa. in eter.) nō ad tēpus sicut aaron. b ¶ Scōm or. mel) id est ꝑm dignitatē t ritum or. dis sacerdotalis melchisedech.

Postilla. QUi gloriat. ꝛc. Ante initiū illi⁹ epl̄e scribit sc̄us pau. in eo. ca. di. Non audem⁹ nos inserere aut ꝯparare q̄busdā q̄ seipsos cōmendāt. Tūc se q̄tur pn̄s epl̄a a ¶ Fres: qui glo.) B Bor. siue ego siue alius. b ¶ In dn̄o glietur) Lyr. q. d. de bono ope n̄ mihi gloriā attribuo sed deo: a quo oīe bonu⁹ est sicut a p̄ncipali agēte. c ¶ Nō em̄. ꝛc.) sc̄z propriā gl̄iam q̄rens. d ¶ Ille p̄o. est). i. approbat⁹ a deo. e ¶ Sz quē de⁹ cō.) Ly. i. cōmēdabilē facit ꝑturib⁹ t signis. f ¶ Ut. su. mo. ꝛc.) Bor. q̄ modicū gl̄iarer de regimīe meo: q̄a reuera pl⁹ posset gl̄iari: qđ tamē scōm estimationē indiscreton reputat insipiētia. g ¶ Sed t sup. me.) Bor. id est patienter audite: sicut subditi ꝓlatū suum.

Postilla. Ante initiū illi⁹ epl̄e scribit sc̄us paul⁹ in eo. ca. Stificatus est vir infidelis p mulierē fidelē. Tunc seq̄tur pn̄s epl̄a: q̄ legitur in missa de virginibus. a ¶ Frēs: De ꝟginib⁹ ꝓceptu⁹ non habeo) Bor. s. vt cōtineāt vel nubant. b ¶ Cōsiliū ār do.) Ly. tanq̄ de melior bono. s. ō cōtinendo. c ¶ Tanq̄ miseri. cōsecut⁹ a deo) Bor.) i. apost. latū mihi misericor: diter a deo cōcessum. d ¶ Ut sim fidelis) in dispensatione mihi credita: vnde credendū est mihi in cōsilijs: vñ ex hoc habet: q̄ ac q̄escendū est consilio ꝓlati. e ¶ Existimo. n. hoc esse bonū) sc̄z manere in ꝟgitate. f ¶ Bonum est sic esse.) Ly. sc̄z ad vitandā occupationē circa necessaria vite p̄n̄tis: que incūbit cōiugatis: circa prouisionē vxoris et prolis: p quā hō retrahit a bono cōtemplatiōis: et diuine delectiōis. g ¶ Noli q̄rere solutionē) Ly. q̄a fortitam caderes ꝑ incōtinentiā. Erit em̄ delectationem venereo⁹ in actu cōiugali: fuertūtur ad

m ¶ Virginē) Ly. q̄tū ad fidei integritatem. n ¶ Castā.) q̄tū ad vite puritatem. o ¶ Exhibere chro.) q̄ sol⁹ est spōs⁹ eccl̄ie.

De ꝟginibus. ꝛc. Ad̄ initiū illius epl̄e scribit sc̄us paul⁹ in eo. ca. Stificatus est vir infidelis p mulierē fidelē. Tunc seq̄tur pn̄s epl̄a: q̄ legitur in missa de virginibus. a ¶ Frēs: De ꝟginib⁹ ꝓceptu⁹ non habeo) Bor. s. vt cōtineāt vel nubant. b ¶ Cōsiliū ār do.) Ly. tanq̄ de melior bono. s. ō cōtinendo. c ¶ Tanq̄ miseri. cōsecut⁹ a deo) Bor.) i. apost. latū mihi misericor: diter a deo cōcessum. d ¶ Ut sim fidelis) in dispensatione mihi credita: vnde credendū est mihi in cōsilijs: vñ ex hoc habet: q̄ ac q̄escendū est consilio ꝓlati. e ¶ Existimo. n. hoc esse bonū) sc̄z manere in ꝟgitate. f ¶ Bonum est sic esse.) Ly. sc̄z ad vitandā occupationē circa necessaria vite p̄n̄tis: que incūbit cōiugatis: circa prouisionē vxoris et prolis: p quā hō retrahit a bono cōtemplatiōis: et diuine delectiōis. g ¶ Noli q̄rere solutionē) Ly. q̄a fortitam caderes ꝑ incōtinentiā. Erit em̄ delectationem venereo⁹ in actu cōiugali: fuertūtur ad

r metipsum clarificauit vt⁹ pōtifex fieret. s sed q locutus est ad eū. t Filius v us meus⁹ es tu, x ego hodie⁹ genui te, z quēadmodū & in alio loco dicit. a Tu es sacerdos in eternū, b secūdum ordinem melchisedech.

QVi virginibus, ij. Corinth. x. d.

a Q Ui gloriatur in b domino glorietur. c Nō em̄ qui seipsum cōmēdat: b ille ꝓbatus est: d sed quē deus cōmendat: e vtinā f sustineretis modicū qđ insipiētie mee: g sed & supportate me: h emulor enim vos dei emulatiōe. i Despondi em̄ vos k vni viro l virginē m castā n exhibere xp̄o. ¶ Alia de virgi. I. Cor. vij. e.

DE a virginibus p̄ceptū nō habeo, b cōsiliū aūt do c tanq̄ misericordiā cōsecutus a deo, d vt sim fidelis. e Existimo em̄ hoc bonū esse ꝓpter instantem necessitatē: f q̄m homini bonum est sic esse. Alligatus es vxori: g noli querere solutionē. Solutus es ab vxore: h noli querere vxorē. Si aūt acceperis vxorem: i non peccasti. k Et si nupsit virgo non peccauit, l tribulationem tamen carnis habebunt eas de facili. h ¶ Noli q̄rere vxorē. Lyra: si vis continere: q̄ maius est donū. i ¶ Nō peccasti.) Lyra. q̄a hoc est licitū viro et etiā mulieri. Ideo seq̄tur. k ¶ Et si nu. ꝛc.) ec

hoc manifeste est ꝫ illos hereticos: q̃ condemnãt mrimoniũ, l ¶ Tri. tñ car.) Bo. i. coniugati: q: hẽbũt sollicitudinẽ ⁊ afflictionem p rebus necessarijs procurandis: et sibi: et pueris suis: vñ leuius est esse sine coniugio. m ¶ Ego autẽ vo. pco.) Ly. q. d. non m huiusmodi. m Ego aũt vobis pco, n hoc itaq; dico frẽs, tempus breue o est. o Reliquũ est, p vt q̃ hñt vxores p q tanq̃ ñ hñtes sint: q & qui flent r tãq̃ r s cq̃ nõ flentes, s & qui gaudent t tãq̃ t v nõ gaudẽtes: v & qui emunt, tanq̃ x non possidẽtes: x & qui vtunt hoc mundo, y tanq̃ non vtantur. z Pre- z a terit enim figura huius mundi. a b volo aũt vos sine sollicitudine esse. b Qui aũt sine vxore est, sollicitus c est que dñi sunt, quomodo placeat deo: c qui aũt cum vxore est: d sollici- d tus est que sunt mundi: quomodo e placeat vxori: e & diuisus est. f Et f mulier innupta, & g virgo cogitat h g que dñi sũt: vt i sit sancta k corpore i k & spũ in chro ieſu dño no. ¶ Alia epistola de virginibus. Eccleſia. li. a

COnfitebor a tibi domine b rex: c & collaudabo te b c deum saluatorẽ meũ. d Confitebor d nomini tuo, e quoniam adiutor & e protector factus es mihi: f & liberasti corpus meum g a laqueo lin- f g gue inique: h & a labijs operanti- h um mẽdaciũ, i & in cõspectu astã- i

tẽ: ꝫ futurã ingrim. r ¶ Et q̃ vtũ. tc. Ly. .i. q̃ pñt vti bõis huj mõi: eo p̃ q̃ sunt diuites ⁊ corpe sani. y ¶ Tã nõ vtã.) .s. accipiẽdo de bõis pñtib. p̃to min. põt fieri: salua tñ decẽtia statꝰ ⁊ psonaꝝ. ꝫ ¶ Pre. eñ fi. tc.) .q. d. mũdana q̃si nihil estimãda sunt: q: p̃terit figura huj mundi.) Ly. i exterior pulchritudo: q̃ est in cõtinua variabilitate: idcirco pax curãdũ est de bõis pñtis vite: q: nihil ẽ hic stabile. a ¶ Vo. aũt vos tc.) Ly. loq̃ndo ꝺ sollicitudie supflua ꝓpña lia ipediẽte b ¶ Qui au. si. vx. tc.) ꝫ aptitudinẽ: vt sit sollicit. ꝺ bõis spũalib. ⁊ eter- ꝺ nis c ¶ Qui aũt cũ vx. ẽ). .s. in mrimonio. ꝺ ¶ Sol. ẽ q̃ sũt mũ. tc. et in hoc casu vir p̃t se licite ornare. e ¶ Et di. ẽ). .i. ꝓ̃ seruies mõo ꝓ̃ ꝺo: q̃ ⁊ cũq; bñ viuãt in mrimonio f ¶ Et mu.) .i. vidua g ¶ Et v. co.). .i. maior facultatẽ ꝫ cogitandi, h ¶ Que dñi sunt.) .s. spũalia ⁊ eterna. i ¶ Ut sit sa.). .i. magꝫ q̃ nupta. k ¶ Corpe). .i. corꝑalib. bõis actiõib. ⁊ opib. bonis l ¶ Et spũ). .i. spũalib. actionib. et

Postil.

ON (frutib. fit. ti. tc. Ante initiũ illi. lectiõis hr sic. Doctrinã sapie ⁊ disciplie scripsit in casto ieſus fili. syrach hierosolymita. Btus vir q̃ ꝓsat in ist. bõis: q̃ põit illa in corde suo sapiẽs erit. Tũc seq̃t leõ pñs: q̃ legit in epla in mis. ꝺ ꝫgib. a ¶ Confi. ti. do.) Ly oim rex p creatiõꝫ b ¶ Rex) p eoꝝ gubnatiõꝫ.

a ¶ Et co.te.tc.)p spēale meī prectionē. d ¶ Cō noī tuo).s.ofessiōe laudz e ¶ Qm ad.t p.).s.ptector in tētatiōe diaboli t ad iutor in pmotiōe boni. f ¶ Et li cor.tc.) .i.a vitio gule t luxurie. g ¶ A la.lin.iniq̄).i.a vitio detractionis. h ¶ Et a la.ope.mē.).s.pniciosuz. i ¶ Et in cō.astā.) .s.āgl̄or q̄ tibi astāt. k ¶ Fa.es mi.ad.)ꝫ hostes corpales t spirituales. l ¶ Li.me tc.)q̄rētiū aiaz meā. q̄ diabolus tāq̄ leo rugiēs circuit q̄rens quē deuoret m ¶ Et de por.tc.a pſl̄ā.).s. incētiuaz libidinis. n ¶ Que cir.me).s. p fomitē exīstē i carne mea. o ¶ Et in me.ig.).s.libidiosi ardoris. p ¶ Non sum estu.ō alti.).i. pfunditate: q ¶ Uē.in.) .s.in q̄ pte sūt dānati ꝫ ad limbū patz descendebāt tūc sancti. r ¶ Et a lin.co.).i. ꝟbis scurilibꝫ t imūdis. s ¶ Et a ꝟbo men.) scz pernicioſi. t ¶ A rege ini.).i.a diabolo:q̄ est rex sup omnes filios supbie. v ¶ Et a lin.in.).i. calūniante alios sine cā x ¶ Liberasti mē. secundū multitudinē miſcōie nois tui.

Postilla Sapia vin.tc.Aū initiū illiꝰ lcōis scribit salomō sic. Neminē em̄ diligit deꝰ: nisi eū q̄ cū sapia inhabitat tc. Tūc seq̄t pñs lcō. a ¶ Sapia .s.eterna. b ¶ Attingit tc.fortiter).s.oia creata penetrādo sua ꝟtute. c ¶ Et disponit oīa.tc.). q: dat oībus creaturis fo:mas et inclinatiōes:per q̄s mouēt naturaliꝫ actꝰ suos:sicut lapidi grauitatē:per quā naturaliter tendit deo:sum. d ¶ Hanc ama.).scz singulariē. e ¶ Et exqui.eā tc.).s.petēdo a deo mihi dariſ. f ¶ Et q̄ mi.eā.tc.) .i.eius meditatiōibꝰ inſepabiliter adhere ſē. g ¶ Et ama.fa.ſū fo:.il.) Est em̄ ō cor:anie: assilis ōcor:i creatoris. h ¶ Be.il.glo.).i.gliosam cō fitetur. i ¶ Cō.pa.dei.).i. hō pñs ꝟtuberniū dei per charitatē:per quā hō manet in deo:et deus in eo. k ¶ Sed et do.om.di.eā).s.in q̄tum ipſa facit hoīes deo diligibiles l ¶ Do.est em̄ di.dei) nā donū sapiētie facit habentē subdere se mādatis diuīs.m ¶ Et ele.ope.il.)nam p ipſam elegit hō opera deo placita.

Postilla In diebus illis. Audiui vocem tc. a ¶ Scribe)tanq̄ rez nobilissimā b ¶ Beati mor:tc.)Ly.in cōfessione dñi nr̄i ieſu chr̄i. c ¶ Am.iā.di. spūs)scz sctūs: q̄ cuz pr̄e t filio est vnꝰ ōs. d ¶ Ut req̄.a la.su. nā in btitudine appetitus totaliter q̄etabit. e ¶ Opa em̄ illoz).s.q̄ sunt meritoria vite eterne f ¶ Sequūtur illos)s. in beatitudine quā recipiunt pro ipſis.

k tium, k factus es mihi adiutor. l Et li l
beraſti me secundū multitudinem
miſericordie noīs tui; a rugiētibus
prepatis ad escā:de manibus q̄rentiū aiam meā, m & de portis tribulatiōnū, n q̄ circūdederūt me, a preſſu o
ra flāme, q̄ circūdedit me: o et in me p
dio ignis p nō sum estuata. De alti- q
tudie, q vētris inferi, r & a lingua co r
inq̄nata, & s a verbo mēdacij, t & a t
rege iniquo, v & a lingua iniuſta x li x
beraſti me. ¶ Alia de ꝟg.Sa.vin.,a

Sapientia a vincit malitiam. b Attingit ergo a fine vsq̄ b
ad finē fortiter: c & disponit oīa sua c
q̄iter. d Hanc amaui, e & exq̄siui eā e
a iuuentute mea, f & queſiui mihi f
eam sponsam assumere, g & amator factus sum forme illius. h Gño h
ſitatē illius glorificat i cōtubernium i
hñs dei. k Sed et dñs oīm dilexit eā l
Doctrix est em̄ disciplīe dei; & m
electrix operū illius. ¶ Alia q̄ legit
in miſ cōibus p defun.apo.xiiij.c.

In diebus illis. Audiui vocem de celo dicentem mihi: a Scribe b beati mortui qui in do- b
mino moriunt. c Amodo iam dicit c
spūs, d vt requieſcāt a laboribus suis. e Opa em̄ illorū f sequuntur illos. f

¶ Alia in pñtia defun. I. Theſ. iiij.

Postilla

NOlumꝰ autē.ꝛc. Añ initiū illius epłe scribit.ſ.pau.i eo.ca.di. Rogamꝰ vos frēs: vt honeſte ambuletis ad eos qui foris ſunt: ꝛ nulluꝰ aliq̄d deſyderetis. Tūc ſtatim ſequit pñs epſa. a ¶ No. vos. ig. frēs. ꝛc.)

Boz. i. de mortuis: quos dormiētes appellat ꝓpter reſurrectiōis facilitatē: ita em̄ de facili excitabūtur ō morte: ſic̄ dormientes a ſomno. b ¶ Ut nō con.) incōſolabiliter in morte amicorū. c ¶ Sicut ꝛ ceteri). ſ. infideles. d. ¶ Qui ſpem non hñt). ſ. reſurrectiōis future. Sciēdū q̄ infideles: q̄ nō hñt fidē reſurrectionis: tales hñt magnā cām amicos defunctos lugēdi: q̄ſi incōſolabiliter nō aūt cħriani: q̄ habent ſpē reſurgendi: ꝓpter q̄ō rephēſibile eſt cħrianis immoderate mortuos lugere: q̄ in hoc aſſimilant infidelibꝰ: ſpē future reſurrectiōis nō hñtibus. Lugere autē defunctos moderate eſt opus pietatis. e ¶ Si em̄ cre. ꝛc.) Si ꝓ q̄ nā ad articulos fidei pertinet credere ieſum vere mortuū fuiſſe: et ꝛe reſurrexiſſe. f ¶ Ita et de⁹). ſ. pater q̄ ſuſcitauit ieſum. g ¶ Eos q̄ dor.) ſ. ſomno mortis. h ¶ Per ieſum). i. fidem ieſu cħri. i ¶ Adducet) ſ. vt ſint in eadem beatitudine ꝛ immortalitate. k ¶ Cū eo) i. cum cħriſto. vñ ō. Volo pater vt vbi ego ſum: illic ſit et miniſter meus. l ¶ Hoc em̄ vo. di. in verbo domini). ſ. q̄ō docuit nos. m ¶ Quia nos q̄ vi.) Boz. ſ. q̄ tunc viuemus. n ¶ Qui reſi. ſum⁹). ſ. adhuc viui relicti ceteris iā mortuis. o ¶ In aduē. dñi.) ſ. ad iudiciū. p ¶ No ꝓueniem⁹) Ly. in reſurrectiōe futura. q ¶ Eos q̄ dor.) i. ago tpe añ mortui ſūt: q̄ reſurrectio fiet ꝛ cute qui na: q̄ oīa in inſtanti: qꝛ in momēto in ictu oculi reſurgēt mortui r ¶ Qm̄ ipe dñs) ſ. in ꝓpria perſona. s ¶ In iu.) Boz. i. im perādi prāte: non in hūilitate: ſicut in primo aduēru. Nā em̄ eq̄trabit ſup aſinā: nō portabit crucē i dorſo ſuo. vñ Videbūt filiū hois venientē cū ptāte magna ꝛ maieſtate. t ¶ Et in vo. ar.) i. facta miſterio alicuiꝰ archangeli q̄ dicet: Surgite mortui venite ad iudiciū u ¶ Et in tuba ō.) i. cħri. Et vocat vocē illā tubā: ꝓpter ſonū eius terribilem. x ¶ Deſcēdit de celo.) localiter in aere. y ſā iudicabit in forma hūana. z ¶ Hic ieſꝰ q̄ aſſūptꝰ ē a vobis in celū. a ¶ Et mor. q̄ in cħro ſunt.) i. in eius fide mortui ſunt. b ¶ Reſurgēt ꝓmi) tpe ꝓm quoſdaz: ꝓm alios nō tpe ſz digni tate. c ¶ Deinde nos q̄ vi.) Boz. i. illi de nobis qui ceteris mortuis viui erunt: qꝛ ibi ſedebo: vt iudicē oēs gētes. g ¶ Et ſic ſp cū deo erim⁹) qꝛ electi cħro nō ſeparābūtur amplius: ſz ſp erūt ſibi coniūcti: nō ſolū in aīa: ſz etiā in corpe. h ¶ Itaq̄ cōſolamini

NOlumus autē vos ignorare fratres, de dormiē tibus vt non contriſtemini ſicut & ceteri, qui ſpem non habent, ſi enim credimus, q̄ Ieſus mortuus eſt & reſurrexit: ita & deus eos qui dormierunt, per Ieſum addu cet cum eo. Hoc enim vobis dicimus in verbo domini: quia nos q̄ viuimus: qui reſidui ſumus in aduentu domini, non preueniemus eos qui dormierunt. Quoniā ipſe dñs in iuſſu, & in voce archangeli, & in tuba dei deſcendet de celo, & mortui qui in chriſto ſunt reſurgent primi. Deinde nos qui viuimus, qui relinquimur, ſimul rapiemur, cum illis in nubibus obuiam chriſto in aera, & ſic ſemper cum dño erimus. Itaq̄ conſolamini inuicem in verbis iſtis.

¶ Alia in anniuerſario defunctorum. ij. Machabeorum. xij. g.

Ioan. 13. b

Math. 24. f

Act. 1. b

Ioan. 3. c

In diebus illis: Vir[a] fortissimus Iudas facta collatione duodecim milia, drachmas argenti misit hierosolymam, offerri ea ibi pro peccatis mortuorum, [b] iuste & religiose de resurrectione [c] cogitans. Nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret: superfluum videretur, & vanũ orare pro mortuis. Et quia consyderabat, [d] quod hi qui cum pietate dormitionem acceperant: optimam haberent repositam gratiam. Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare: vt a peccatis soluantur.

Amen

a ¶ In diebꝰ illis, Vir fortissimus Iudas, &c. mortuoꝝ) Lyra scz interfectorũ in bello. b ¶ Iuste et religiose de resurre.) scilicz futura. c ¶ Cogitans. Nisi enim eos qui ceciderãt rsurrecturos speraret: superfluum videretur et vanum orare pro mortuis. d ¶ Quod hi qui cũ pietate, &c.) Sed forte videt alicui ꝙ factum hoc fuit frustra: eo ꝙ isti sic interfecti: videtur mortui in peccato mortali habentes secum

ni) Glo. ordi. s. de morte amicoꝝ. i ¶ Inuicẽ.) sal. er alten. k ¶ In vobis istis) s. de

IN diebus illis: (resurrectiõe fideliũ. Vir fortissimus iu. &c. Añ initiũ illius eple legit de maximis prelijs et triumphis: q̃ Iudas machabeꝰ cũ fribus suis dei adiutorio obtinuit. Prio quandã ciuitatẽ firmã muris noie Caspphymin qua habitabãt turbe pmiscuaꝝ gentiũ: q̃ cõfidebant in stabilitate muroꝝ & remissius agebãt: maledictis lacescentes iudã et blasphemãtes: et loquẽtes: q̃ fas non est dicere. Machabeꝰ añ inuocato diuio auxilio innũerabiles interfecit: vt stagnũ circũiacẽs sanguie fluero. Itez post hoc iudas machabeꝰ: cũ sex milibus fuit cõtra Timotheũ: q̃ habuit cẽtũ viginti milia peditũ: & eq̃tũ duo milia q̃ngẽtos. Et iudas cũ sex mlibꝰ pstrauit triginta milia virorũ. Item post hoc mouit Iudas machabeus exercitũ: cõtra Bozgiã prepositũ Idumee: cũ tribus milibus peditum: et eq̃tibus quadringẽtis: q̃bus congressis pauci ruere iudeoꝝ. Post hoc venerunt sepelire interfectos de iudeis: & inuenerũt sub tunicis interfectoꝝ de donarijs idoloꝝ. Lyr. i. rebus pciosis cultui idolorum dedicatis: a q̃bus lex phibet. Mñibꝰ ergo manifestũ est ob hãc causam eos corruisse. Mñes itaq̃ bñdixerunt iustũ iudicium domini: qui occulta fecerat manifesta. Tunc post hoc sequitur presens lectio. a ¶ In diebꝰ illis, Vir fortissimus iudas, &c. mortuoꝝ) Lyra scz interfectorũ in bello. b ¶ Iuste et religiose de resurre.) scilicz futura. c ¶ Cogitans. Nisi enim eos qui ceciderãt rsurrecturos speraret: superfluum videretur et vanum orare pro mortuis. d ¶ Quod hi qui cũ pietate, &c.) Sed forte videt alicui ꝙ factum hoc fuit frustra: eo ꝙ isti sic interfecti: videtur mortui in peccato mortali habentes secum donaria. Respõdet Nicolaꝰ de Ly. ꝙ Iudas Machabeus & socij eius debebant probabiliter iudicare: ꝙ illi interfecti penituissent in morte: & sic orões et oblatiões valebãt eis: eo ꝙ mortui erant in statu salutis

Deu. 7. b

Finit Postilla Guillermi super Epistolas de Tempore & de Sanctis, per totius anni circulum.

A Postilla

Cum appropinquassent &c. Math. xxi. Marci. xi. Lu. xix. Joan. xij. Hystoria huius euãge. facta est anno xpi. xxxij. kal. Jo. 12, a Aprilis dñica, luna x. indictione. vi. Ante initũ hodierni euangelij habet: q ante sex dies pasche. i. sabbato ante diẽ palmarum: christus venit in Bethaniã: q erat castellum marthe & marie Magdalene: distans a Hierusalẽ duo parua miliaria: que faciunt vnũ dimidiũ miliare apud nos: scz in partibus alemanie: vbi fecerũt christo cenam: & Martha ministrabat. Lazar⁹ ꝯo erat vnus ex discumbentibus: Maria magdalena aperuit pixidẽ de alabastro vnguenti nardipistati: pretiosi: et vnxit pedes: & caput dñi. Cõuenerunt autẽ Bethaniã multi: nõ tantum propter Jesum: sed vt lazarũ viderẽt resuscitatũ. Cogitauerũt aũt principes sacerdotũ: vt Lazarum interficerent: q multi propter ip̃m abibant ex iudeis: & credebãt in Jesum. Sequenti ꝯo die: scz in die Palmarũ mane facto: christ⁹ de Bethania recessit: vt veniret in hierusalem, a ¶ Betphage.) Lyra: que erat villa parua in ꝺscẽsu mõtis oliueti ꝯsus Hierusalẽ: et erat sacerdotum: q a licet sacerdotes nõ haberent hereditates ad colendũ: habebant tñ domos ad animalia nutrẽda. b ¶ Ad montẽ oliueti) qui distat a hierusalez mille passus: q faciũt vnuz miliare. i. iter sabbati habẽs vt patet. c ¶ Tũc misit duos ꝺ discipulis suis) q fuerunt Petrus & Philipp⁹: vt dicũt Ambrosius & Chrysostomus et etiam Hilarius. ꝺ Act. 1. 8 ¶ Dicẽs: Ite in castellũ). i. ad hierusalez: q̃ erat sita ad radices alteri⁹ montis. s. sion. e ¶ Quod cõtra vos est.). i. vobis ex opposito. Hic etiam dicit: q dñs noster iesus christ⁹ previdebat cõtradictionem futurã in hierusalẽ cõtra aplos: qa post ascensionẽ christi iudei psequebant aplos: et flagellabãt eos omnes simul: et phibuerũt ne amplius ꝑdicarẽt pplo in hoc noie. Respõdit petri⁹: Oportet deo plus obedire: q̃ ꝯ hominib⁹. vñ: Vidi iniquitatem et contradictionẽ in ciuitate. f ¶ Et statim inuenietis asinam alligatam: et pullum cum ea) Ad literam dicitur: q in hierusalem erat asina cõmunis deputata cõmunib⁹ vsibus pauperũ: qui non poterant habere iumenta: et erat ante domũ cuiusdaz ligata: vel in communi loco: vt qui ea indigebat: die qua habebat eam ei pabulum dabat. Pullus autẽ eius nutriebatur ad eosdẽ vsus: et hoc secundũ Hieronymũ et Raba. g ¶ Soluite et adducite mihi: et si quis aliq̃d vobis dixe.). s. impedire volens. h ¶ Et confestim)) .s. sine cõtradictione. ¶ Dimittet.) vi Chry. Virtus christi apparuit coram eo. i. cu-

Jncipit postilla Guillermi super euãgelia. Et primo dñica lia secũdũ literalẽ sensum, iuxta cõcordantias euangelistarũ. Dñica. I. aduẽt. euãgeliũ se. Mat. xxi. a. ĩ pri.

In illo tempore. Cum appropinquassent hierosolymis, & venissent bethphage ad montẽ b oliueti: tunc misit c duos de discipulis suis dicens: Ite d in castellum, e q̃ contra vos est: & f statim inuenietis

stodie illorum animaliū ad dandū ignotis,
k ¶ Per prophetā dicentē).s.zachariam.
zac.9.c. l ¶ Dicite filie syon.)Ly. hoc est ciuitati
hierl̄z:q̄ dicebaf filia syō q̄ in mōte syō:erat
fortalici.ciuitatz:t pregebaf ciuitas ab illa
pte sicut filia a mre.
m ¶ Ecce rex tu⁹),i s
christus, n ¶ Venit
tibi mansuetus se.su
per asinaz et pul.fil.
subiugalis.) Primo
eñ sedit sup pullus:
qa tamē nō erat do
mitus: q: nondū fue
rat applicatus hūa
nis vsibus:vt dicunt
mar.2.a Marcus et Lucas:
Lu.19.f ideo sedit postea sup
asinam.Hoc aūt fa
ctum est in figura:q:
per pullum significa
tur ppls gētilis: qui
nō fuerat subiectus
iugo legis: per asinā
vero pplus iudaicus
qui laboz:auerat sub
lege. Ad hoc aūt ve
niebat christ⁹ in mū
dum: vt vtrūq; popu
lum subiugaret sibi
per fidē catholicam.
t Notandū aūt q hu
ic facto adhibeb pro
phete zacharie testi
monium: vt appare
at dñm Iesum omnia q̄ de seipso scripta sunt
cōpleuisse:sed scribe et pharisei cecati mali
cia:non intellexerūt ea q̄ legerūt. Et istud
dictum pphetie extendiē ad duplicē aduē
tum christi:scz aduētuz in carne:et sic legi
tur hoc euangeliū in prima dōnica aduētus:
secundū.rubricam ordinis predicatorū. Et
ad aduentū in hierusalē: et sic legiē in dōni
ca palmarū:scōm rubricam ordinis mino
rum et ecclie romane. o ¶ De super sede
fecerunt) Hec fuit reuerentia quā disci
puli christo exhibuerunt: qa non pmiserunt
eum eqtare sup nudo:sed ei loco selle vesti
menta sua imposuerūt. p ¶ Plurima aūt
tur.stra,vesti,sua in via)scz sub pedib⁹ asine;
asinā alligatā,& pullū cū ea:s solui
te & adducite mihi:& si quis aliqd
vobis dixerit: dicite quia dñs his
t opus habet: t& cōfestim dimittet
eos.Hoc aūt totū factū est, vt ad
impleret:q̄ dictū est p pphetā di
centē:l Dicite filie syon m ecce rex tu
us venit tibi māsuetus:sedēs super
asinā,& pullū filiū subiugalis.Eūn
tes aūt discipuli fecerūt sicut p̄cepit
illis iesus. Et adduxerūt asinam &
pullū: & imposuerunt sup eos ve
stimenta sua: & eum o desuper se
dere fecerunt. p Plurima autē tur
ba:strauerūt vestimēta sua in via. q
Alij aūt cedebāt ramos de arbori
bus, & sternebant in via. r Turbe
autem quæ precedebant, & quę se
quebantur clamabant: dicentes: s
Osanna k filio dauid, v benedictus q̄
venit x in nomine domini.
ne offenderet ad lapidem. Et etiam hoc fa
ctum est ipsi christo a populo in signum re
uerentie q ¶ Alij aūt ce,tc,in via)qō erat
alacritatis et gaudij signum vt dicit hiero.
Et est verisimile: q̄ de omni genere pul
chrarum arboz t p
cipue oliuarū. Unde
eccl'ia cantat. Pue
ri hebreoz tollētes
ramos oliuaruz,tc,
Cantat etiam de flo
ribz et palmis. Oc
currūt turbe cū flo
ribus et palmis. In
illa em calida regiōe
tunc arbores citius
florent: ideo est cre
dibile:q̄ pulchriores
frondes cū floribus
suis:vel etiam flores
alios de terra carpe
bant:p;o amenitate
et iocunditate ostē
denda. r ¶ Turbe
autē q̄ p;e.de.) Cuz
em christus esset in
descensu mōtis oli
ueti:auditū ē in hie
rosolymis de aduē
tu eius:t tunc turba
multa q̄ conuenerat
ad diē festum p̄ces
sit ei obuiā:quia au
dierant miraculū de
suscitatione Lazari.
Multa enim turba comitabaf eum de Be
thania veniēdo:t si omnes simul:scilicet ob
uiantes et comitantes: fecerunt ei reuerē
tiam clamantes et dicentes. s ¶ Osanna)
qō interp̄tatur obsecro o dñe saluū me fac.
t ¶ Filio dauid)id est per filiū dauid:sci
licet christū. v ¶ Benedictus qui venit.)
supple a dño deo missus. x ¶ In nomine
dñi.) Unde psal. Narrabo nomen tuū fra
tribus meis. Item scōm Marcum: turbe Ps.21
adhuc adiunxerūt secundā laudē dicētes:
Benedictū regnū patris nostri dauid:qua
si diceret, Benedictū regnū patris nostri da
uid:qō restituitum est nūc in aduentu tuo.
Item scōm Lucā tertiam laudē addiderūt

A dicētes. Pax de celis et gloria in excelsis. Item scōm Joannē quartā laudem addiderunt dicentes. Bñdictus rex israel: q̄ venit in nomine dñi. Et sic receperunt eū omnes turbe tanq̄ regem. Circa p̄sens euāgelium vbi dicit. Ecce rex tuus venit tibi mānsuetus. Est diligenter sciendū: q̄ aduentus xp̄isti desyderabat a supioribus: scz ab angelis vt restaurarent, siam per incarnationē filij dei: sedes demonū cadentiū sunt implete. Itē desyderabat ab inferioribus: scz a sctis patrib⁹ in limbo: vt inde extraherent
Zach. 11.c q̄ ibi detinebant captiui: q̄ aduentu filij dei sunt liberati. vñ: Tu aūt in sanguine testamēti eduxisti vinctos ō lacu: in quo nō erat aq̄ ꝛc. Itē desyderabat a modernis: q̄ ptūc erāt in medio. i. in mādo: vt i ei⁹ fide ꝛ merito saluarent: nō descēdētes ampli⁹ in infernū: q̄ post ei⁹ aduentū: celū ascendūt oēs
Joā. 3. b. q̄ credūt in ip̄m: in vita gl̄ie pmāsuri: vt ptz in euāgelio vbi ō: Sic ōs dilexit mundū: vt vnigenitū filiū suū daret: vt ois q̄ credit in
B ip̄m nō pereat: sed habeat vitā eternā. Itē diligēter notandū: q̄ totū tp̄s añ aduentū
Esa. 14. xp̄isti: fuit tp̄s rigoris ꝛ iusticie. Nā de⁹ in
Gen. 3. c eo magnā iusticiā exercuit: vt patz in lucifer
Gen. 7. o ꝛ angelis ei⁹: q̄s ppter motū vnū supbie de celo piecit. Itē ptz in p̄mis parētib⁹: q̄s ppter vnū pomū vetitū q̄ ō comederūt: ō paradiso eiecit. Itē ptz in diluuio: in quo ppter petm̄ carnz: totū genꝰ hūanū submersit:
Gen. 19. f. exceptis octo hoib⁹. Itē etiā ptz in q̄nq̄ ciuitatib⁹ Sodoma: gomorra: adama: seboym ꝛ segor. vñ ō: Pluit dñs sup sodomā ꝛ gomorrā sulphur ꝛ ignez de celo: et subuertit oēs ciuitates ꝛ omnē circa regionē: vniuersos habitatores vrbiū: ꝛ cūcta virentia terre. Itē ptz i multis locis vet. testa. vbi ondi
Gen. 37. g. tur: q̄ ōs magnas iusticias exercuit in hominēs. Nā hec sūia ꝛ admīrāda iusticia oēs
Mat. 10. c p̄triarchas et pphetas: ac etiā omnem hoiem
ps. 53. b. p̄tūcunq̄ sctē viueret: mittebat ad carcerē inferni. vñ ō: Descendā ad filiū meū lugēs in infernū: ac etiā Joanne baptistā: de quo xp̄s testatus est: q̄ inter natos mulierū nō surrexit maior ioanne baptista. Unde pphe-
ta. Dñe in celo misericordia tua: q̄ misericordi⁹ a ꝑtune videbat esse in celo cum angelis. Ar vbi venit plenitudo tp̄is, s. tēpus gratie et misericordie: quod incepit in aduentu xp̄isti: circumquaq̄ regnat et ꝑualet misericordia iusticie. Un pphet⁹, Misericordia tua dñe
Ps. 21. a plena est terra. Hoc si ꝑbat: q̄ xp̄ist⁹ post aduentū suū regnum celorum p̄ciosissimū: vili p̄cio vendidit. Nā p̄mo ip̄m dedit apostolis p̄o naui ꝛ reti. Unde dicit. Relictis
mat. 4. d retibus: et naui: secuti sunt eū. Secūdo zacheo dedit ꝑ dimidio bonorū suorū. Unde:
Lu. 16. b Ecce dimidiū bonorū meorum dñe do pau-
Lu. 11. f peribus. Tertio dedit alijs ꝑ residua parte diuiciarū suarum, vnde. Dō supest date elemosynā: ꝛ ecce oia mūda sunt vobis. Quarto quibusdā dat p̄o duobus tribus minutis: sicut paupcule vidue. Unde. Vidit autem Jesus et quandā viduam pauperculam
Lu. 22. a mittentē era minuta duo. Quinto quibusdam p̄o calice aque frigide. Unde. Quicūq̄ potū dederit vni ex minimis meis istis ca-
Mathe. 10. d licem aque frigide: nō pdet mercedē. Sexto quibusdā p̄o sola bona volūtate: vt Latroni in cruce qui dixit. Dñe memēto mei
Lu. 23. e. dū veneris in regnū tuū. Et rñdit ei Xp̄is-
tus. Amen dico tibi hodie mecū eris in paradiso. Un Aug. Coronat deus intus voluntatē: vbi nō inuenit facultatem. Itē no-
Xp̄s de nit nob. tandū q̄ Hugo de prato sup predicta verba 7. mōis. Ecce rex tu⁹ venit tibi māsuet⁹: dicit q̄ dñs xp̄s venit nobis septē mōis. Primo venit vt lux ad nos illuminandū: q̄ oēs ceci eramus. vñ habitātibus in regiōe vmbre mo-
Esaa 9 tis: lux orta est eis. Scōo venit vt medicus ad sanandū: q̄ omnes infirmi ad mortē iacebamus. vñ
ps. 19. b. Misit verbū suū et sanauit eos. Tertio venit vt iust⁹ ad iustificandū et petā remittendū: q̄ omnes peccauimus: iuxta illud. Omnes peccauerūt ꝛ egent gratia dei.
Et alibi. Confide fili: remittunt tibi pecca-
Ro. 3. c. mat. 9. a ta tua. Quarto venit vt ghis ad infirmādum: q̄ in dei amore ꝛ proximi omnes frigidi manebamus. Unde ō: Ignē venit mittere in terras. Quinto venit vt redēptor ad
Lu. 22. f precium nobis soluēdū: qa oēs p̄o delicto omnium parentum in carcere inferni detinebamur. Unde aplus Paul⁹ dicit. Empti estis
1. Cor. 6. d precio magno. Sexto venit vt vita ad viuificandū: qa omnes vita glorie carebam⁹: propter originale petm̄. Septimo venit vt dñs omipotens: ad patriā nostrā nos deducendo. Un le pphet⁹. Ascendit eū pandēs iter ante eos. Hec Hugo de prato.

Postilla. ERunt signa in sole & luna et stellis: & in terris pressura gentiū p cōfusiōe &c. Luce. xxi. Mat. xxiij. Mar. xiij. Hec p̄dixit dñs Jesus anno eius: xxx. vi. kalen. Aprilis, feria. vj. luna. xij. inditiōe. vi. Añ initiū hodierni euāgelij: scribit. s. Lucas in eodē ca. q̄ Xp̄ist⁹ p̄dicēs tēpus extremi iudicij dixit. Surget gēs contra gentem: et regnum aduersus regnum. Et terremotus erūt magni per loca et pestilentie: et fames: terrores q̄ de celo: et signa magna erunt. Ve p̄gnātibus & nutriētibus in illis diebus. Itez ō extremo iudicio dicitur. Sicut fulgur coruscans de celo in ea que sub celo sūt: ita erit filius hominis in die sua: scilicet ad uentus ad iudiciuz. Et sicut factum est in dieb⁹ Noe: ita erit in diebus filij hominis. Edebant et bibebant: uxores ducebant et dabantur ad nuptias: usq̄ in diem qua intrauit Noe arcam: et venit diluuium et perdidit omnes. Similiter sicut factum est in diebus Loth. Edebant et bibebant: emebant & vēdebant: plantabant et edificabāt. Qua die autem exijt Loth a Sodomis: pluit ignem et sulphur de celo et omnes perdidit. Secundum hec tria: qua die filius hominis reuelabitur in die iudicij. Unde etiam de hoc dicitur. i. Tessal. v. Cū dixerint pax et securitas: tunc repentinus eis supueniet interit⁹.

Lu. 21. c

F

Postilla. dicit p̄pheta. ARunt signa in sole et luna & stellis & in terris pressura gentiū. &c. Luce. xxi. Mat. xxiij. Mar. xiij. Sed que erūt illa signa declarat primo: vt dicit prophet a. Sol conuertetur in tenebras: & lūa in sanguinem: anteqū veniat dies domini magnus et terribilis. Item ostensum est Joanni vt habetur. Sol factus est niger tanq̄ saccus cilicin⁹: & luna tota facta est sicut sanguis et stelle de celo ceciderunt super terrā. Item Xp̄istus dicit Matthei. xxiiij. Sol obscurabitur: & luna nō dabit lucez suam: & stelle cadent ō celo. Hoc nō intelligitur q̄ cadant de firmamēto. Quia minima stella ꝑm Astronomos: est maior q̄ tota terra. Sed tante impressiones: & coruscationes erunt in aēre decurrentes ad terrorem malorum: vt a simplicibus hominibus stelle cadere putabuntur. Unde Augustinus. Tales eruntiudicia ō dp ipsum sol aspicere: nō audebit a ¶ Et in terris pressura gētium p̄e confusiōe.) Glosa. Appropinquāte. &c. extremo iudicio erit sonitus maris terribilis et fluctuum eius. Nā mare eleuabit̄ vltra altitudinē mōtiū q̄draginta cubitis. Uñ. Mirabiles elatiōes maris. Tūc illi q̄ ppe mare habitabūt in vallib⁹: fugiēt ad loca mōtana: & cōprimēt se ꝓpter sonitum maris. b ¶ Arescētib⁹ horibus.) Hoc. q: sicut mentē securitas reficit & impinguat ꝑm illō: Secura mēs q̄si iuge cōuiuiū: sic timor extenuat et exiccat: ꝑm illō Spūs tristis exiccat ossa. c ¶ Pre tiore). s. instātiū malox. d ¶ Et expectatiōe). s. futurox adhuc instantium. e ¶ Que). s. timor: & expectatio. f ¶ Sup-

Psal. 29.

Prouer. 15. d.

Prouer. 17.

¶ Dominica. II. Aduentus Euangelij secundū Lucā. xxi. c. cir. finē.

In illo tempore. Dixit ihesus discipulis suis: Erunt signa in sole, & luna, & stellis, & a in terris pressura gentium, pre confusione sonitus maris & fluctuum: are-

ueniēt) desup. s. de celo. g ¶ Uniuerso orbi) nō tm̄ parti. Ex quo patebit q̄ null⁹ erit loc⁹ refugij. vñ: Erit tūc tribulatio q̄lis nō fuit ab initio mūdi vsq̄ mō neq̄ fiet. Et alibi. Ueniet tale tp̄s: q̄le nō fuit ex quo gētes ceperūt esse h ¶ Nā vir. ce. mo.). i. angeli ad modū tremētium se habebūt. Et angeli dicūt̄ virtutes celoꝝ: q̄ sūt habitatores celoꝝ. vñ Chry. Angeli qui in iudicio astabūt nihil sibi cōscij: videbūt infinitas multitudinē ꝓdēnari: nō itrepide: sed cū magno tremore illic habūt. i ¶ Et tūc videbūt filiū hois). s. tā bōi q̄ mali: q̄ vīt magistrū senten. lib. iiij. Christus dñs in forma hois iudicabit: et in illa ab oib⁹ videbit. Erit tñ differētia ex pte videntiū: q̄ boni videbunt eū cū magno gaudio et gl̄ia: sed mali cum ꝓfusiōe et pena. Ūñ etiam sanctus Tho. in. iiij. di. xlvi. Sicut visio gl̄ie hūanitatis christi erit iustis in p̄miū: ita inimicis christi erit in suppliciū. k ¶ Venientē). s. ad iudicium l ¶ In nube). s. lucida. m ¶ Cum po. ma. et ma.) q̄a angelis t oibus sctis in celo existētibus. Et tūc cōgregabit omēs gentes in vallem Josaphat. Hiero. ho ōr. Nō intelligendū est: q̄ in illa pua valle cōcludant innumerabilia milia hoīm: sed in locis circūiacētibus. Nam boni in aere cū christo stabūt: mali ho in terra: quoꝝ non erit nūerus: cū q̄bus verus et iustus iudex contendet et disceptabit. Cōsequenter in euāg. hodierno post timorē reprobor: ponit consolatio electoꝝ cum dicit. n ¶ Et leua.) per spem. o ¶ Capita ve.). i. cerda vīa. Ūñ Grego. Capita leuare est mētes ad gaudia celestis patrie erigere. p ¶ Mūdi ruinā). i. gl̄ificatio aīaꝝ t corpoꝝ: q̄ p⁹ mūdi ruinā sequit btitudo: q̄ erit in beatificatione corpis t aīe. q ¶ Scitote q̄m ppe est regnū dei.) Ūñ Hiero. Cū ramus ficus tener est t folia nata: t gēme in flore germinant: et cognoscitis q̄ prope est estas aduentū. Sic cū oia q̄ scripta sunt: t q̄ christi aduentū ꝓcurrere debēt videritis: sciatis q̄ ppe est aduent⁹ christi ad iudiciū. Sequit certitudo ꝓdictoꝝ cū ōr. r ¶ Būtio hec). i. gen⁹ hūanū. s ¶ Donec oia fiant). q̄ dicta sunt. t ¶ Celū t ter. trā. i. deposita ꝓpria forma innouabūt: p̄manente tñ substantia. Nam terra: aq̄ aer et ignis: et oia elemēta conflagratiōe ignis mūdabunt. Erit em̄ terra sicut chrystall⁹ pura: aq̄ t aer obscuritate: frigidtate t fumositate ꝓuabunt: t oēm frigiditatē: caliditatē: fumositatē t ipuritatē ab elemētis sepabit: et in infernū detrudet: vt mali in inferno pl⁹ habeāt de frigore: calore t fetore q̄ habuerūt. v ¶ Verba aūt mea nō trā.). s. sine effectu impletiōis vñ Hiero. Facili⁹ est trāsire terrā: q̄ christi ꝟba. Nam si oia q̄ in lege t ꝓphetis scripta sunt: impleta sunt et adimplebunt: quō q̄ christi ꝟba: q ꝓ se ꝓnaliter est locut⁹: nō adimpleri debeāt: q̄ ꝟba christi nō trāsibūt incōpleta s̄z minima lra cōplebit. vñ: Am̄ dico vob dōec trāseat celū et terra: iota vnū aut aper vnus. nō ptersibit a lege dōec oia fiāt. Qui q̄ soluerit vnū ō mādatis istis minimis: t docuerit sic hoies: minim⁹ vocabit in regno ce. q āt fecerit t docuerit: hic magn⁹ vocabit in regno celoꝝ. Ūñ circa pīs euāg. vbi ōr. Tūc videbūt filiū hominis venientē in nube cū ptāte magna. Ho-

¶ Dominica.III.Aduentus Euã gelium Mathei. xi. a. in principio.

In illo tempore.[a] Cum audisset Ioãnes in vinculis ope[a]
ra christi:[b] mittẽs duos de discipulis[b]

tãdiu ẽ chr̃s nõ veniet nisi ꝓus veniat antichr̃us. Nn autẽ antichr̃us veniet. Rñdeꝺ ꝓmo in tpe pcõ abũdãtie, vñ ór. Cũ creuerit iniqtas cõsurget rex impudens, Blo. oim iniqtatũ plen. Et alibi ór ꝙ tpe antichr̃i pluriꝫ ꝓus abscꝺabit mẽdacium: adulteriũ: furtũ: homicidiũ: rapina: auaricia: supbia: et sic de aliis virtꝫs, vñ: Abundabit iniqtas: t refrigescet multorum charitas. Quis dubitat iã ꝓximũ ipm tẽpus fore: cũ iã ex mala cõsuetudie infinita mala fiãt: q̃ nr̃oꝝ parẽtũ tpe: nõ modici fuerũt dedecoꝛ: q̃ nũc tpis cõputanꝫ inter facta honoris: sicut hr̃e amasias t mere triculas: deceptiões in emptiõibꝫ. ꝛc. Vñ ór: Letanꝫ cũ malefecerint. O si itaꝫ tot mala sunt q̃nta mala tũc erũt tpe antichristi. Vñ q̃nto magis finis mũdi appropinq̃t: tanto peiores hoies erũt. Secũdo veniet tpe litiũ t pliorũ. Vñ dicit: Surget gẽs cõtra gentẽ: et regnũ aduersus regnũ. Si ergo tot lites nostris tẽporibꝫ sunt tpe antichristi: q̃ satanas soluet: qui nũc ligatꝫ retinet: vt in Apocalypsi. Tertio veniet tpe magne famis: q̃ quid fames. Vñ dicit: Omne regnũ in se diuisum desolabit: q̃ agricole tunc nec agros colere nec seminare possunt. Quid demum. Tũc fames t caristia nõ modica sequet. Vñ ór ppheta. Terra fructifera versa est in salsugine a malicia inhabitãtiũ in ea. Quarto veniet tpe magne pestilẽtie. Nã oẽ q̃ viuit cibo indiget. Vñ Arist. i. Ethi. Nõ enim possibile est diu viuere sine cibo. Ideo q̃ cibo caret ac famis macie torqueat: ppter pditiõm hũidi radicalis infirmabit: t tandẽ leui supueniẽte febricula: hõ subito ꝙsi ex pestilẽtia vt physici t naturales dicũt: morietꝫ. Quinto veniet tpe discidij regnoꝝ a romano imperio. vñ apls ór. Nisi venerit discessio ꝓmũ. s. regnoꝝ a romano ipio. Vñ glo. sup illõ 2. Dan. Et habebat cornua. x. ór q̃ appropiãnte die iudicij: roma. ipiuꝫ scidet in ór cẽ ptes: t in decẽ reg̃. Sexto veniet tempe schismatꝫ in ecclia ór: vt ór Blo. sup ꝓmissa ẽba apli: Nisi venerit discessio ꝓmũ. s. ab obediẽtia romane ecclie. Septio veniet tẽpe hypocrisis illoꝝ: q̃ se putãt religiosos p ceteꝛ hoib. Vñ aplus. In hypocrisi loq̃ntiũ mẽdaciuꝫ: t cauterizatã habentiũ cõsciẽtiã: phibentiũ nubere: abstinere a cibis quos ór creauit: ad pcipiẽdũ cũ gr̃aruactiõe fidelib. et hꝭ q̃ eoꝝ cognouerũt ueritatẽ. Itẽ alibi. Surgent pseudo chr̃i t pseudo ppphete t dabũt signa magna t pdigia: ita vt in errorẽ iducãt: si fieri põt etiã electi. Octauo veniet tpe hereseos. Vñ aplus. Discedẽt quidã a fide attẽdẽtes spũs erroris: t doctrinas demoniorũ. Nono veniet in isti mũdi fine: q̃ post mortem antichr̃i nõ lõge mundus finietur.

QUm audisset Joannes in vinclis opa chr̃i mittẽs duos ex dis. ꝛc. Matth. vi. Hoc euãgeliũ factũ est anno chr̃i. xxxi. Id. Decẽbris. fer. vi. lũa. xix. inditiõe. iiij. Vñ in tiũ illi euãg. scribit btus Mat. in pcedenti ca. q̃ chr̃us discipulꝫ suis dixit. Quis vos recipit me recipit: t q̃ me recipit: recipit eum q̃ me misit. Qui recipit ppheta in noie ppphe

Dañ. 18.
Oſe. 4 a.
mat. 24 a
Prouer. 2. c.
Mat. 13 a.
Lu. 11. c.
2. Tes.
Dañ. 7. b.
1. Ti. 4. c.
Mat. 24 a.
1. Tim.
Postilla

te: mercedē ꝓphete accipiet. Et q̄ recipit iu
stū in noīe iusti: mercedē iusti accipiet. Et
q̄cūq; potū dederit ex minimis istis calicem
aq̄ frigide tm̄: in noīe discipli. Amē dico vob
nō pdet mercedē suā. Tūc p⁹ hoc sc̄ēt euāg.
hoō. a ¶ Cū audis-
set Joā in vin.) Ly.
Herodes antipas in
carcerauit ioānē ad
instātiā Herodiadis
adultere: ꝓpter hoc
q̄ ioannes arguebat
ip̄m herodē: q̄ abstu
lerat fr̄i suo Philip
po vxorē suā noīe he
rodiadē: vt hꝫ Mar.
vi. Misit herodes et
tenuit oānē: et vinc-
it eū in carcerē. Joā
nes q̄ in carcere po-
siet. b ¶ Mittens
du. ō disci. su. ad ie.)
vt dicerent. c ¶ Tu
es q̄ vē.es) .s. messias
in lege ꝓmissus q̄ ō
bes saluare israel. d
¶ An alī expecta.)
Hic q̄rit an ioā. du-
bitauit ō chr̄o an ip̄e
esset saluator mūdi
et an esset mortur⁹
in hūana carne. p bo
mis salute. Rādet q̄
us baptizauit. Et vidit spīritū descēd en-
tē sup eū. Et insup
Ecce agn⁹ ꝺi: ecce q̄
discipli ei⁹: q̄ nō fic erāt illūinati: dubitaue-
rūt ip̄m eē chr̄m. Et ideo misit d̄ scip̄los su-
os: vt viderēt miracula
ip̄m eē saluatorē mūdi. Illi aūt duo discipu
li recedētes a ioāne: inuenerūt chr̄m cū tur
bis ꝓpsoꝝ: q̄ venerāt ad
dicatiōm tūc discipli ioānis fecerūt sibi pdi
ctā q̄stionē coā oī ppl̄o. Chr̄s āt nō rādit
eis ꝙbo: s: facto. vī in ipa hora chr̄s mltos
boies curauit a lāguorib⁹ suis: t plagis et
spīritib⁹ malis: t cecis mltis dōauit visum
e ¶ Et rādēs ie. ait il. Eūtes) i. reuertē-
tes vā remistis. f ¶ Renū. ioā.) .s. ad suam
ꝓsolatiōm t ad vltaz ꝓfirmatiōz. g ¶ Que
audistis) .s. in mea pdicatiōe. h ¶ Et vidi-
stis) in miraculoꝝ opatione. i ¶ Ceci vi.
claudi am. tc pau. euā.) .i. ōnūciant hr̄e re-
gnū celoꝝ. vī Bti paupes spū: qm̄ ipoꝝ est regnum celoꝝ. Per hec enim opa chr̄s manifeste pbauit se esse messiaz. k ¶ Et
btūs est q̄ nō fue. scā
da. in me.) Hoc .s. cū
me post tot miracu-
la viderit pati nō me
negabit. l ¶ Illāt
abeū.) .s. a chr̄o t re
uertētib⁹ ad ioānez.
m ¶ Cepit ies. di.
de ioāne) .s. ip̄m cō-
mendādo. Hilarius
chr̄s cōmēdauit ioā
nē nō pūtib⁹ discipu
lis ei⁹: s; abeūtibus:
ne videret eū adula
toꝝie commendare.
Hos est em̄ adula-
toꝝ in cōspectu ho-
minē laudare t ab-
sentia eoꝝ vituparе.
Tales sunt siles scoꝝ
piōib⁹: q̄ cū aculeis
anteriozib⁹ applau-
dāt: s; cauda pūgūt.
Et chr̄s cōmēdauit. Joannē in q̄nq; ꝓrio
de ꝓtus cōstantie cū ōt. n ¶ Quid exist̄is
in deꝑtū.) Ly. i. vltra iozdanē vbi ioānes ba
ptisabat. o ¶ Videre arūdinē vētō agita-
tā) q̄si dicat: vos exist̄is in deꝑtū ad ioānē: q̄
nō fuit mobilis in mēte. sicut arūdo a vento
agitata: s; est ita cōstās: q̄ nec tīore nec amo
re a ꝓposito decliat. Scdo de austeritate vi
te cū ōt. p ¶ Sz q̄d exist̄is in de. vi. hoiem
mollib⁹ vestitū) q.d. nō: q̄ ioānes hābat ve-
stimentū de pilis camelozꝝ: t esca ei⁹ erat lo
custe t mel syluestre. Et ob hoc habitabat
in deꝑto: vt austerā vitā duceret. q ¶ Ec-
ce q̄ mollib⁹ vesti. in domi. regū sūt) Ad hoc
em̄ magnatib⁹ adulant multi: vt cū ip̄is cō-
moꝝates delicijs vtāt: s; ꝓpter amatoꝝes ta
lia nō aspnātur. Tertio cōmēdat eū chr̄us a
claritate notici e cū ōt. r ¶ Sz q̄d exi. tc.

Eq; ioānes pl̄ fuit ꝙ ꝓpheta: quē alij ꝓphete ꝑdixerūt ventur̄: i pe eñ adhuc in vtero mr̄is posit⁹ a ḡuit: et postea ipm baptizauit t digito mōstrauit. Quarto cōmēdat eum autoritate doctrie dicēs. s ¶ Hic est eñ ō quo scriptū est. Ecce ego mitto āgelū meum) i. Joānē q̄ vitā durit angelicā. t ¶ Ān facie tuā: q̄ ꝑpabit viā tuā añ te) .i. corda audiētiū ad recipiendū chm̄ per ꝑdicatiōm suā. Quinto cōmēdat eū imme diate post hodiernū euāgeliuz sup omes sctōs dicēs. Inter natos mulier̄ nō surrexit maior Joāne ba-

Postilla

¶ Mīserūt (ptīta iudei ab hierosolymis sacerdotes. tc. Joānis. I. Lu. ij. Hīstoria hui⁹ euāgelij facta est anno dñi xxxi. Feria. iiij. xvij. kal. Octob. lūa. xv. indictiōe iij. Ān initiū illi⁹ euangelij habet Luce. iij. q̄ anno. xv. imperij Tyberij cesaris. s. sub quo pasus est chr̄us: factuz est verbū dñi sup Joānē zacharie filiuz in deserto. s. cū Joānes esset triginta annox t venit in oēm regionez iordanis: ꝑdicās baptismuz penitētie in remissionē pctōr̄. Dicebat aūt ad turbas: q̄ exibāt vt baptizarēt ab eo. Facite ḡ dignos fructꝰ pnie: iā securz ad radicē arboris posita est. Mis ḡ arbor nō faciēs fructū bonū: excidet t in ignē mittet. Multa q̄dē et alia exhortās euāgelizabat ppl̄o. Ūñ iudei vid̄tes Joānis baptiste mirabilē natiuitatē: t ei⁹ excellentē sctitatē: t austeritatē vite: moti fuerūt ad opinādū ipm eē chr̄m: ꝓpter q̄ō miserūt nūcios ad ioānē: volētes sup hoc scire ꝓitatem Ly. Et in isto mō ḡrendi exhibuerūt ioāni magnā reuerētiā: et hoc ptz ex ḡttuor in lr̄a. Primo ex psonz mittētib⁹ ad ipm nūcios: t notat hoc cuz ōr. a ¶ Miserūt iudei). i. illi de tribu iuda: q̄ erāt nobiliores in ppl̄o iudeorū. Jusignū hui⁹: ꝙ chr̄us ō tribu iuda nasci voluit. Scō ex loci nobilitate: q;. b ¶ Ab hierosolymz.) q̄ erat ciuitas sacerdotalis t r̄gia: q; erat caput regni. Tertio ex nūcioz solēnitate. Ubi serūt eñ. c ¶ Sacerdotes t leuitas) ad eū q̄ erāt solēnes psone: t in ipis debebat scientia t sctitas eminere. Quarto ex psona ad quā mittūt ꝙ ex hoc ꝙ re q̄rūt testimoniū de seipso: et tantā fidē habuerūt in dictis ei⁹: vt ei crederēt ipm de seipso: q̄ dicūt. d ¶ Tu qs es) vt rnsiōe ei⁹ dicerent quis ipe esset. e ¶ Quia nō sum ego chr̄us.) nā chr̄us. i. Messias fuit pmissus iudeis ex dictis et scripturis ꝓphetarū: audiētes q; nō esset chr̄us: interrogauerūt cōsequenter si esset helias: q; sicut aduētus chr̄i: sic aduētus helie fuerat iudeis ꝓmissus. Ūñ ōr. Ec ce ego mitto vob̄ helią ꝓphetā: añ ꝙ veniat dies dñi magn⁹. f ¶ Et dixit: Nō sum). s. ego helias. Si qs diceret: chr̄us loquēs ō ioāne ōr. ipse est helias. Et ioannes hic ōr: Nō sum helias. Rñdet ꝙ ipsi q̄rebāt ō ꝑ-

est de quo scriptum est: Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, q prepabit viam tuam añ te.

¶ Dominica. IIII. Aduētus. Euāgelium secundum Ioannem. I. b.

¶ In illo tēpore. a Miserūt iudei b ab hierosolymis c sacerdotes, & leuitas ad ioānē, vt interrogarēt eū: d Tu q̄s es: & cōfessus ē & nō negauit: & confessus est, e qa

a
b
c
d
e

Helie: et ideo ad eor̄ qstiones rndit: q ipse nō erat Helias in psona. Sz vt ōr. Exe. in omil. Joānes fuit helias in spū: ppter si-
4. re. 1. b. militudinē et cōformitatē ipius ad heliam. Primo in austeritate vite: q: de helia ōr: q
mat. 3. a. fuit pilosus et zona pellicea circa renes accinct⁹. Et de Joā ne dicit. Et habebat vestimentū de pilis camelor̄: et zonā pel liceā circa lūbos. Se
3. re. 18. c. cūdo in dura reprhē sione. Helias em̄ re-
b gē Achab dure rep-
mat. 8. c. hendit. Joānes He-
i rodē arguebat. Fuit
k etiā filis Helie i of-
ficio: q: sicut Joannes fuit p̄cursor p̄mi
l uēt⁹: sic helias e-
B rit p̄cursor scōi aduē
t⁹. Et hoc voluit chr̄
m istus cū dixit ip̄m eē
n heliā. g ¶ Prophe
ta es tu. Rndit: nō)
p Gregori⁹: Joannes
negauit se esse ppheta rndit: q: plus erat q̄
q ppheta. h ¶ Quid
r dicis de teipso. Ait)
.s. Joānes. i ¶ Si-
Esa. 40. a cut dixit Esaias p-
pheta). i. Ego sūz il-
le de quo scriptura
ōr. Qui debet clamare in deserto iudee: q: hoies se p̄parēt ad aduentū chr̄i in mū-
dū. Et bñ signat̄ ioānes in pp̄rietate voc̄: q: erat anūciator. Vbi dñi. i. christi: q est Vbū p̄fis ēm diuinitatē. Vox em̄ est añ Vbū: sicut Joānes añ chr̄m. Itē sicut vox manifestat Vbū: sic ioānes chr̄m. Tota em̄ vita et cōuersatio ioānis fuit p̄paratio ad susceptionē chr̄i. k ¶ Et q missi fuerāt erāt ex pharisēis) Ly. Pharisei inter alios magis fuerāt religiosi. Propter hoc dicebanē pharisei a phares q̄ est diuisio: q: in habitu: in vita et gestu erāt ab alijs distincti: in signum maioris religiōis. Et ideo pharisei erāt magne fame in populo iudeor̄. l ¶ Neq; pro-

nō sum ego chr̄us. Et interrogauerūt eū. Quis ergo: helias es tu. f Et f
dixit: Nō sum. g Propheta es tu. Et g
rndit: Non. Dixerunt ergo iudei. Quis es tu, vt rnsum demus his q
h miserūt nos. h Quid dicis de teipso.
Ait: Ego vox clamātis in deserto: dirigite viam dñi, i sicut dixit esaias
k ppheta. k Et q missi fuerāt erāt ex
phariseis. Et interrogauerunt eū & dixerunt ei. Quid ergo baptizas, si
l tu nō es chr̄s, neq; helias, l neq; p-
m pheta. Rndit eis ioānes dicēs m Ego
n baptizo in aq̄: m medius autē vr̄m
p stetit, o quē vos nescitis. p Ipse est q
q post me vēturus est, q q añ me fa-
r ctus ē, cuius ego r nō sū dignus, s vt
s soluā eius corrigiā calciamēti: t hec
t in bethania facta sunt v trans iorda-
v nē: vbi erat Ioannes baptizans.

pheta.) vñ Chrys. Interrogauerūt eū: non quasi scire volentes: sed phibere eū a baptismo. m ¶ Ego bapti. in aqua.) .s. lauādo tm̄ cor̄ ad designandū illū: q suo baptismate lauabit animas. Cōsequenter oñdit chr̄i excellentiā dicēs. n ¶ Medius aūt vestruz stetit.) .i. p̄sens iter vos in corpe apparuit: et cōi cōuersatione inter hoies cōuersat⁹ est: vt ptz in euāgelijs: cū eis māducans et bibēs: ne ppter austeritatez aliqui desperarent. o ¶ Quē vos nescitis ēt̄um ad diuinitatē p ¶ Ipse est q post me vētur⁹ ē.) Tho. ad p̄dicandū: baptizandū: et moriendum. q ¶ Qui añ me fact⁹ est) .i. ī dignitate posit⁹ ē: q: dignior est et honoratior. r ¶ Nō sūz dign⁹) .i. sufficiēs s ¶ Vt sol. cor. cal. ei⁹) vñ Hiero. ad Eustochium: Christus nunq̄ fuit calciatus t Ipse enīz portare calciamenta apostolis prohibuit: et chr̄istus semp fecit ope-
Lu. 10. c Act. 1. a re Ly. ōr q hec est locutio metaphorica: q: in hoc ioānes exp̄mit se nō esse dignū exhibere chr̄o: etiā minimū mīsteriū: hoc in Vbis iā exp̄mēs ēm modū loquēdi cōem. Cū em̄ qs suā putatē et excellētiā alteri⁹ vult exp̄mere: solet dicere. Nō sum dign⁹ tāgere sotulares ei⁹ vl aliq̄d hmōi. t ¶ Hec in beth. etc) Ly. Nō est illa q ppie hierl̄m est: et vbi lazarus fuit suscitat⁹: sz alia eodē noie vocata: sita supra iordanē: ex altera pte fluminis in sorte duar̄ tribuū et dimidie. Et ideo ad hoc denotandū subdit. v ¶ Trās ior.) etc q aq̄ distat a hierl̄m ad vnā dietā: et in eodē loco cōsueuerat ioānes cōmorari et p̄dicare et

baptizare: et multi cōueniebāt illuc ad eū: vt baptizarent ab eo: vñ circa pñs euāg. vbi dr. Tu qs es: quia nō dre iudei magis de ioāne: q̄ de chro credebāt. Rñdet Ihs ista. q̄ triplex ratio fuit: Prima rō est: q̄ ioānes erat de magno gne: vtpote filij zacharie magni sacerdotis. Et q̄ miraculose natus est de vtroq̄ parēte sterili et sene. Chrus aūt vt ipsi credebāt: erat filij fabri: et cuiusdā paupcule mulieris: et nō miraculose nat⁹: q̄ de iuuencula: quāuis de sene patre. Scōa rō est: q̄ ioānes in victu et vestitu magis aspera vitā: q̄ chs agere videbat. Nā tunicam de pilis camelorus habebat: et zonā pelliceā ad lūbos ei⁹ et cibus ei⁹ locuste et mel siluestre. Chs aūt cōibus vestibus iuuabat: et cōmuni cibo vtebat: et cū hoib⁹ in nuptijs et cōuiuijs comedebat. Tertia rō est: q̄ ioannes cōsortia hoim deuitabat: et in deserto morabat: latitās in antris et spelūcis: dōec spūs sctūs ei dixit: vt exiret ad phibēdū testimoniū de chro. Et tūc vēit ad iordanē p̄dicās baptismū pnie. vñ: Chs aūt morabat cū hoib⁹: et cōuersabat cū pctōrib⁹: et māducabat cū ipis. Propterea q̄ iudei ad ioānē legatiōm miserūt: vt eus interrogarēt an eēt chs. Et rādit:

Postilla

Exijt edictū a cesare Augusto. Lu. ij. Hystoria huius euāgelij facta est āno chri. I. vsuali. xij. kal. Januarij. fer. iij. lu. xxviij. indi. iiij. Ab initium huius euāg. scribit. s. Lu. in p̄cedēti cap. ortū .s. ioānis baptiste. s. quō nūciat⁹ est p angelū gabrielē chri suo zacharie in tēplo: et quō nat⁹ est de sterili mre: et quō in circūcisione vocatū est nomē ei⁹ ioānes: et quō ipe puer crescebat: q̄tū ad augmētū corpis: et cōfortabat spū. s. q̄tus ad augmētū gre et vtutis. Et erat in deserto vsq̄ ad die ostēsiōis sue ad isrl. Et describit ortū p̄cursoris: hic cōsequēter describit ortū saluatoris dicēs Factū est aūt in diebus illis. a ¶ Exijt edictū a cesare augusto) Ly. Hic oñdit tē p⁹ natiui. chri. q̄ nat⁹ est imperāte cesare augusto. q̄ noiat⁹ est august⁹ ab augēdo. q̄: valde notabiliter aurit impiū romanū: q̄ regnauit. xlu. annos post natiuitatē chri. et. xij. ānis aū natiuitatē chri. Et p⁹ tanta fuit pax in vniuerso orbe: vt ad ysaiā viderē impletus q̄ p̄dixit Esa. Conflabūt gladios suos in vomeres: et lāceas suas in falces. Et alibi. Dirigā in diebus eius iusticia et abūdantia pacis. Et iterū. Nō leuabit gēs cōtra gētē gladiū. Et sic in diebus Cesaris Augusti: romano impio subiecti: fuit vniuersalis pax in orbe. Iō mādauit. b ¶ Vt describerēt vniuersum orbem. vt p hoc scirēt q̄liter terre eēnt populate: et q̄nta tributa glorie sue possent reddere: vt sic tributi indebiti non q̄uarent: et etiā scirēt p quem modū singule terre a roma. impio meli⁹ regerent. c ¶ A p̄sidente syrie. Cyrino.) Hūc cū Cyrinū cesar Augustus p̄fecerat terre syrie ad ipam regēdā. Et q̄ syria est in medio terre habitabili. et

Euangelium in gallicantu Natiuitatis christi. Luce. ij. a. in princi.

a In illo tēpore: Exijt edictū a cesare augusto: b vt describeret vniuersus orbis. Hec descriptio pria facta est c a p̄side syrie cyrino. Et ibāt oēs vt p̄fiterent singuli d in suā ciuitatē. e Ascēdit aūt &

Esa 2. b. pū. 37. b. Esa. 4. b.

mst. 3 a. F.

Lu. 3. a. Lu. 1. a.

ibi fuit ipa ꝺscriptio ꝓmo inchoata: vt inde ꝺnũciaret fieri in alijs ꝓuincijs circulariter ꝺ ¶ In ciuitatẽ suã) s. vñ oriũdi erãt. Ꝓto ritebant aũt duplr se ſubiectos eſſe romano impio. s. ſcripto. i. q̃ noſa eoꝝ ſcribebant. Et

factꝝ: q: ſoluebãt cẽ ſuꝝ impatoꝛi. s. vnum nũmũ argẽteũ: valẽtez oẽcẽ nũmos vſuales. e ¶ Aſcẽdit ãt z ioſeph) s. vir marie f ¶ A galilea) q: in ferioꝛ erat ꝑ iudea. g ¶ De ci. naza.) vbi chr̃us conceptus erat: z in q̃ ioſeph ma

Ire.17.a nebat. h ¶ In iude aꝛ ci. da.). i. in bethleem q̃ ꝺ: ciuitas dauid: q: inde oriũdus

G fuit, i ¶ Ko q̃ eſ. ꝺ do. z fa.). i. ꝺ gñe dauid. k ¶ Sibi vxo. p̃gnã.) ipa em erat ꝺ eadẽ tribu cũ ioſeph z lz maria nõ fuiſſet obligata tãꝑ p̃gnãs

m illuc ire ꝓpter lõgitudinez vie: q: nazareth diſtat a bethleẽ xpi per tres dietas: tñ

Oſeh.5. ꝓpter exñ obedientie: cũ ipis mulieribꝫ ire

a. voluit. Itẽ ex diuina diſpoſitiõe hoc factuꝫ eſt. vt ſic chr̃us naſceret in bethleẽ: ſicut p̃dictũ fuit. Et tu bethleẽ terra iuda: neq̃ꝑ minima es in ꝓncipibꝫ iuda: ex te em exiet dux q̃ regat pplm meũ iſrl. l ¶ Et factũ ẽ dñ eſſent ibi. ꝛc). ſ. nouẽ mẽſes impleti ſũt a die ꝺceptiõis chr̃i. m ¶ Et pe. fi. ſuũ ꝑ.) Dr autẽ ꝓmogenit⁹: nõ q: poſt illũ habuit filios alios: ſz q: añ illũ aliũ filiũ nõ habuit:

Eſa.7 c q: ſicut añ partũ: ita in ptu: z p⁹ ptũ inuiolata ꝟgo pmãſit. Tũc impleta ẽ iſta ꝓphia. Ecce ꝟgo cõcipiet. ꝛc. Et ipa btã ꝟgo maria magnũ gaudiũ habuit in chr̃i natiuitate: z hoc iõ: q: ſine dolore: ſine afflictiõe et ſine debilitatiõe ſui: genuit filiũ quẽ ſciuit eſſe deũ z hoiez: nã ſic ꝟgo cõcepit z ſine dolore genuit. n ¶ Et pãis eũ inuol.) ſ. p ſe ipam. Ly. ex quo ptz falſitas q̃ ſcribit in li. de infantia ſaluatoꝛis, ſ. ipam obſtetrices ha

buiſſe: q̃ nõ reqrunt niſi ꝓpter affectionem mris in ptu: q nõ habuit locũ in ꝟgine puerpa: q: pepit ſine dolore z ſine debilitate. o ¶ Et recli eũ in pse.) Ly. Joſeph eĩ in itinere adduxerat ſecũ aſinã ad portãdũ vxorẽ pgnãtem: z bouẽ

f ioſeph a galilea de ciuitate naza- g reth, b in iudeã ciuitatẽ dauid, q̃ vo- b caꝛ bethleẽ, i eo q̃ eſſet de domo & i familia dauid, vt ꝓfiteret cũ maria deſpõſata k ſibi vxore pregnãte. l Et l factũ ẽ vt dũ eẽnt ibi impleti ſunt dies vt pareret. m Et pepit filiũ ſuũ pri m mogenitũ, n & pãnis eũ inuoluit, & n recliauit eũ o in pſepio: p qa non erat p ei locus in diuerſorio. q Et paſtores q erãt in regiõe eadẽ vigilãtes, & cuſtodiẽtes vigilias noctis ſup gregẽ ſuũ. r Et ecce angelus dñi ſtetit iux r ta illos: s & claritas dei circumfulſit s eos: t & timuerunt timore magno. Et t dixit illis ãgelus, v Nolite timere ecce v

ad vẽdendũ: vt de ꝓcio ſolueret expẽſas in via. Et ill' duobus aialibꝫ fecit pſepium iuxta ſe: in q̃ btã ꝟgo reclinauit filiũ natũ ꝑm q̃ fuerat ꝑdictũ. Eſa.1.a Co fuit bos poſſeſſoꝛẽ ſuũ: z aſin⁹ pſepe dñi ſui. Dicũt eĩ q̃dã: q̃ aſin⁹ z bos genu flexerũt coꝛa chro

D vñ: In medio duum aialium cogſcerꝫ, vñ Bern. O chr̃iane vide q̃lis ꝓ te factꝰ eſt chr̃us: quia ſi rex vbi aula regia: vbi throni ſublimitas: vbi curie regalis freqntia: Ecce aula regia ſtabulũ: throni ſublimitas pſepiũ: curie regalis freqntia bos z aſinus. p ¶ Q: nõ. ꝛc.) Boꝛ. hic reꝑhẽdunt chr̃ianoꝝ delitie: diuitie z honoꝛes huiꝰ mundi. Delitie in hoc q̃ dei filiꝰ nõ mollibꝫ vl' calidis pellicijs induitꝰ fuit: ſz vilibꝫ pãnis inuolutꝰ. Honoꝛes in hoc: q̃ nõ in palatio: ſz in ꝑſepio eũ reclinauit mr̃ ſua. Diuꝛſe in hoc q̃ locũ nõ habuit in diuerſorio. Bern. O hõ q̃d ſollicitꝰ es de regali palatio: ecce rex tuꝰ iacet in ꝑſepio: q̃d cogitas de ꝓcioſo indumẽto: rex tuꝰ induit vili pãniclo q ¶ Et pa. erãt in re. ea. vi. z cu. ꝛc ſ. inter hierl'm z bethleẽ: q̃ ciuitates diſtãt ad duo miliaria abiuicẽ. r ¶ Et ecce an. dñi ſte. iux. il). ſ. patus ad reuelandũ eis diuĩa. s ¶ Et cla. ꝺi cir. eos) nõ tm erterꝰ in coꝛpe: ſz etiaz interꝰ in mente. t ¶ Et timue ti. magno) ex inſolita viſiõe: q̃ angelꝰ dñi cõſolabat eos dicẽs v ¶ Nolite time.) cui' cãm ſubiungit. r ¶ Q ẽ enim oĩ ppło) nõ ſolũ iudeoꝝ: ſz etiã gẽtiliũ. Boꝛ. z hoc gaudiũ ẽ magnũ ſm oẽm dimẽſiõem

Eq̄ altū: pfundū: longū: latū. Altū: q̄ ei⁹ altitudo attingit celū. vñ Bernū. Magna est hoc festiuitas. Celū kplet añ terrā. Pro fundā: q̄ ei⁹ pfunditas penetrat infernū. s. vsq̄ ad scōs q̄ erūt in lymbo. Itē ei⁹ lōgitudo ptendit: a pncipio mūdi vsq̄ ad fīnē mūdi. Itē ei⁹ latitudo occupat oīe terrā. Añ hodie canit in pfatione misse scōe: pfusis gaudijs tot⁹ in oīe terra mundus exultat. ¶ Q̄ nat⁹ est nob̄ .s. hoib⁹ t angel⁹ pīf: q̄ ostio hoīm reparāda est ruina anglorū. ¶ Hodie.) Ly. ōr hodie q̄uis esset nox: q̄ nox illa ex claritate diuia fuit: ita illūinata: ac si eēt dies clarissima: sm q̄ fuerat p̄dicatū. Et nox sicut dies illūinabit. a ¶ Saluator q̄ est chr̄us dn̄s in ciuitate dauid). i. in bethleē b ¶ Pānis inuolutū) t nō sericis inuolutū. c ¶ Positū in p̄sepio.) t nō in palatio. d ¶ Et subito facta est cū anglo) q̄ tanq̄ pncipal' inter alios nūciauerat chr̄i natiuitatē. e ¶ Multitudo mil'i. celestis). i. anglor̄ q̄ noīe militie designant: q̄ p salute hoīm cū demōib⁹ pliabātur. vñ: Michael t angeli ei⁹ pliabātur cū dracone. f ¶ Laudātiū deū) de chr̄i natiuitate. g ¶ Glia in altissimis deo) q̄ ls ei⁹ glia vbiq̄ luceat: maxime tn̄ in excelsis. i. in celo empyreo: vbi ē oīm sctōr̄ habitatio. h ¶ Et in terra pax hoī. bo. vo.) Et notāter ōr: pax in terra t nō glia: q̄ in terra est pax: t in celo glia. Annūciat añ pax hoīb⁹ bone volūtat̄: q̄ regnū dei tm̄ valet q̄tū babes. vñ Remigi⁹. Si em̄ diuitias zacbei nō habes: si desūt tibi duo minuta vidue: si nec calicē aq̄ frigide potes offerre: offer deo bonā volūtatē. vñ Augu. Coronat ōs int⁹ volūtatē: vbi nō inuenit facultatez. vñ Chryso. Dextera tua plena volūtate. Mō miltis miracul' fuit ōclarata chr̄i natiuitas. Natiuitas chr̄i sm Innocē. papā miltis miraculis fuit declarata: nā ipa nocte obscuritas noctis ysa ē in die. Itē cū tpe natiui, chr̄i añ terris t pu⁹ fuisset pax in oīb⁹ Romani tēplū pacis pulcherrimū cōstruxerūt: t cōsulētes apollinē deū suū: q̄diu duraret tēplū hoc rn̄dit eis: q̄diu ygo nō pariet. His auditz dixerūt: Tēplū pacis in eternū manet. Impossibile enīz credebāt ygine parere. Añ in forib⁹ tēpli scripserūt. Tēplū pacz in eternū manet: sed ipa nocte q̄ ygo pepit: tēplū fundit⁹ corruit. Itē sm pphetam Hieremiā signū datū est eis: q̄ oīa ydola corruerēt q̄n ygo pareret: t pter hoc sacerdotes idolor̄ imagine ygīis puerū in gremio baiulātes fecerūt: t in secreto loco tēpli ponētes adorauerūt. Itē ex legenda Lōbartica hr̄: q̄ ipo die natiui, chr̄i statua Romuli: t oīa ydola in diuersis locis corruerūt. Itē ipo die tres soles in oriente apparuer̄t: q̄ paulatz in vnū corp⁹ solare redacti sūt. Itē Innocēti⁹ Papa ōr: q̄ fons aq̄ in ipa nocte in liq̄orē olei ysus est: t tota die largissime manauit: fluēs vsq̄ in Tyberiz: sicut Sibylla pphetauerat: q̄ nisi erū pet fons olei nō nasceret saluator. Itē Innocēti⁹ papa ōr: q̄ Octauian⁹ impator: cū vniuersus orbē iurisdictiōi romane subiugaret: intātū senatui placuit: vt eū p deo colere vellēt. Ad idolor̄ q̄ instātiā Sibylla pphetissaz cōsuluit. Si maior eo aliq̄n nasceret. Cū q̄ in die natal' chr̄i. Sibylla i camera impatorz oīonib⁹ insisteret: in die media aure⁹ circul⁹ apparuit circa solā: t in medio circuli ygo pulcherria puer⁹ gestās in gremio: tūc hoc cesari oīdit. Admirās āt impator audiuit vocē dicētē: hec ē ara celi. Dixit q̄ ei Sibylla: Hic maior te est: ipm ido adora. Eūdēq̄ locū in honore btē marie ygis dedicauit: q̄ vsq̄ hodie stā maria de ara celi ōr. Impator igit illi puero hostias obtulit: t ipe ōs suos ō cetero colere recusauit. Huic dicto cōcordat Timothe⁹ hīstoriogra

Apo. 12.

e q̄ nūcio vobis gaudiū magnū, r q̄d erit oī populo: y q̄a natus ē nobis z hodie a saluator, q̄ est chr̄us dn̄s in ciuitate dauid. Et hoc erit vobis signum: Inuenietis infantē b pannis inuolutum, c & positum in presepio. d Et subito facta est cum angelo e multitudo celestis milicie, f laudantium deum & dicentium. g Gloria in altissimis deo. h Et i terra pax hominibus bone voluntatis.

phus et Mᵒsius ꝓ magna ꝓte. Circa ꝑns euāgeliū vbi ōr: Annūcio vob gaudiū magnū. Notādū ꝙ magnū gaudiū instat toti populo chr̄iano ō natiuitate filij in ḧuana natura in ꝓximo recolēda: ꝙ quē natura ḧua na est sup oia exaltata: ⁊ oib⁹ bōis repleta. Nat⁹ est eñ fili⁹ dei: cū sacco plēo oiz gr̄a: ⁊ ⁊tutes nob gratis dōauit. Quō etiā nō oia cū illo nobis dōauit: ꝓpterea āgel⁹ dixit. Annūcio vob gaudiū magnū: q; nat⁹ est nob salua tor. Vbi notandū ꝙ ꝑm⁹ hō. s. adā ꝓductus fuit sine pr̄e et matre. Secūs hō. s. Eua ꝓducta fuit ex pr̄e sine mr̄e. Et oēs alij homies ex pr̄e et mr̄e. Restabat autē ḡrt⁹ mod⁹: vt qs ꝓduceret ex mr̄e sine pr̄e s. chr̄us q̄ hodie nat⁹ est. Et in hac ḡrta gn̄atione filij oēs in terrā suā. i. celestē hierl̄m ꝙ chr̄i meritū redier̄t: sicut in figura deus dixit Abrae. vñ: Bn̄atiōe aūt ḡrta reuertēt̄ur. Factū est cuz discipuli ꝛc. Hec historia signat vt̄s. Alī initiū ll⁹ euang. scri. s. Lu. ll⁹ euāg. ꝙ hodie i nocte chr̄i lectum: ⁊ statim ꝑ ⁊ba angelor laudātiū deū et dicētiū: Gl'ia in altissimis do: ⁊ in terra pax hoib⁹ bōe volūtatz: sequtur hoc ꝑns euāge. Et factū est cū discessissent angeli ab eis in celū. Transeamus vsq; bethleem) Ly. Hic describit pastor⁹ deuotio: q; statim ꝑ visionē istā dimisso grege: iuerūt ad vidēdū natū. Factū est post ꝙ āgeli discessissent ab eis

¶ In diluculo Euangelium. Luce. xi. c. quasi circa principium.

¶ In illo tēpore: [a] Pastores loq̄bant ad inuicē. [b] Trāseamus vsq; bethleē: et videamus hoc verbū, ꝙ factū ē [c] quod fecit dñs & oñdit nobis. [d] Et venerūt festinantes: [e] & iuenerūt mariā ioseph ifantē [f] positū in ꝓsepio. Videtes āt, cognouerūt de ⁊bo, qd̄ dictū erat [g] ill ꝓ

i ¶ Dia ver hec). s. q̄ cū qd angel⁹ ei retulerat gabriel: q̄ cū qd a pastor⁹ audierat: q̄ cū qd expta fuerat. k ¶ Confe. in cor. suo.) Illa collatio erat marie valde delectabilis: ⁊ toti ecclie vtilis: q; ꝑm ꝙ ōr ll⁹ iero. in ꝛmone de Assump. bt̄ē marie ⁊ḡ⁹. Ipa p⁹ ascēsionē filij sui remāsit ad tp̄s in terrz cū aplis:

Beñ. 15. Postilla

ꝛ. s. pastor⁹ ib⁹ in celū. i. post ꝙ aspectib⁹ pastor⁹ se abstraxerūt ascēdētes in celū. a ¶ Pa sto. lo.). s. de chr̄i natiuitate. Sicut et duo discipuli eūtes in emaus ō ei⁹ passiōe. Lu. xiij. dicētes. b ¶ Trā. vs. bet. ⁊ vi. hoc ꝙ.) i. puer natus ꝙ ⁊ba angeli nob ꝓcatus. c ¶ Dō fe. do. ⁊ oste. mat. xi. no.). s. p angelum. d ¶ Et ve. festi.) Ly. ex desiderio videndi chr̄m: vt citi⁹ redirēt ad gregem: quē sine custodia dimiserant. e ¶ Et inue. ma. et io. ⁊ infan.) i. chr̄m. f ¶ Posi. in p̄se.) sicut angel⁹ eis dixerat. g ¶ Illis ō puero) q; nō solū fuerūt illuminati exteri⁹: sed etiā interi⁹ de cognitiōe ⁊bi. Et sic ꝙ cognitiōm ḧuanitatis venerūt ad cognitionez deitatz: nec sunt scādalizati de tanta pauptate: ſz pamplius in fide roborati sunt. Et ceperūt p̄dicare marie ⁊ ioseph ⁊ cūctis astārib⁹: illam quā viderāt claritatē ⁊ ꝙ audierāt āglicos hymnos ḥ ¶ Ad illos) Blo nō solū mirabant ō incarnationis mysterio: ſz etiā de rāta pastor⁹ attestatione: ꝙ simplices nesciēt fingere inaudita. s. simplici facūdia vera p̄dicarent.

¶ vt eos pleni⁹ instrueret de ꝟbo incarnato: de q̄ pleni⁹ erat edocta p̄ spūsctū. Et oia familiari⁹ viderat ⁊ tractauerat vniuersa: p̄ter q̄ meli⁹ exp̄mere poterat: q; q̄ meli⁹ nouim⁹ ⁊ p̄ferim⁹. l ¶ Et re. sunt pa.) s. ad gregē suū m ¶ Blo nisi.) s. cozde n ¶ Et laudan.) scz ozē. o ¶ Deū) de būficio toti mūdo collato generalit: ⁊ ei oñso specialiter. p ¶ In oib⁹ q̄ audie.) s. ab angelo. q ¶ Et viderāt.) s. pp̄ijs oc̄lis suis. r ¶ Sicut dictuz est ad illos) s. p angeluz: q; annūciauit eis natiuitatē chr̄i.

¶ In p̄nci. erat ꝟbū ⁊c. Joan. i. Thom. ℣ oā. euāgelista p̄ cōtēplatiōm ceterz euāgelistis altiꝰ eleuat⁹, versat circa ꝟbi diuinitatē: cū alij p̄ncipaliꝰ describūt ei⁹ hūanitatē Et p̄mo oñdit verbi excellentiā: put ꝟsistit in seipso dicens, a ¶ In p̄ncipio erat ꝟbū. vñ Augusti. In p̄re erat filius: vel in eternitate erat filij: vl in p̄re filij eiusdē substantie cum eo. b ¶ Et ꝟbū erat apd̄ deū) i. coeternū ⁊ coeqle ibi. c ¶ Oīa per ip̄m facta sunt.) a Tho. Oia visibilia et inuisibilia: spūalia ⁊ corpalia. d ¶ Et sine ipo factū est nihil.) Boz. Nā p̄ sine ꝟbo nihil facit. Vñ dicit: Et sine ipo: supple ꝟbo oia faciēte: Factū est nihil: naturaliꝰ subsistens: propter pctm̄ q̄ deficit ab ente. e ¶ Mō factū est in ipo) s. ꝟbo. i. icarnatio: p̄assio ꝟsurrectio ⁊ huiusmōi. f ¶ Vita erat .i. cā vite nob. Vñ. Ego sum resurrectio ⁊ vita. Sic exponit ꝟm Hilariuz. g ¶ Et vita erat lux hoim̄), s. q; hoies illūinat ⁊ videre facit. vñ: Signatū est sup nos: lumē vultus tui dñe. Vñ Aug. Sicut em̄ nō videt oculꝰ nisi a re corpali illūinet: sic nō videt oculꝰ intellectꝰ: nisi a lumine spūali illūinet. h ¶ Et lux in tenebris lucet) s. cū petōres facit ꝟa intelligere. i ¶ Et tenebre eā nō cōp̄hē.) i. infidelitatē tenebris obtenebrati: ip̄m nō cognouerunt. k ¶ Fuit hō missus a ðo) hic ponit ōmēdatio p̄curſoꝛ. s. Joānis baptiste: dicens, Ecce ego mitto angelum meū añ faciē tuā: qui p̄parabit viā tuā añ te Fuit hō missus a ðo, s. ad baptisandū et ad p̄dicādū: vñ ea q̄ loquit̄ non loq̄tur a seipo: sz ex ðo q̄ eum misit: ⁊ ideo ꝟba ei⁹ sunt recipiēda q̄si ꝟba dei. l ¶ Cui nomen erat Joānes.) Thom. Joānes interp̄tat in quo est gr̄a: ⁊ ideo cōpetebat sibi hoc nomē: q; in ipso marie gr̄a diuia abū dauit. vñ ðz. Spūsācto replebit adhuc ex vtero mr̄is sue. m ¶ Vt testimoniū p̄hiberet de lūine i. de ie. chr̄o nato ð ꝟgie: sicut radi⁹ nascit a sole sine aliq̄ eius corruptiōe vl diminutiōe. Officiū em̄ ei⁹ fuit testificari de chr̄o: q̄ est lux ꝟa: vt eius testionio illustret: ⁊ sic oēs in ip̄m crederent. Et hoc est q̄ seq̄t. n ¶ Vt oēs crederēt) s. in chr̄z. o ¶ Per illū) s. Joānē. p ¶ Nō erat

Postilla

¶ In principio erat verbū: b et verbū erat apud deū, &

Joā. 11. c

Ps. 4. d

ma. 11. e

Lu. 1. f

A il, lux) lux eñ erat testis illi⁹ lūinis, vñ sequ-
tur. q ¶ De lūine). i. incarnata diuinitate
r ¶ Erat lux). i. naturalis fons toti⁹ lumis p
essentiā. s ¶ Que illu. oēm. ꝛc.) Ly. ꝑ tus
est in se: q: si aliq̄ nō sunt illūinati: hoc est q
se subtrahūt ad iñuē
tiā bui⁹ lucis. Unde
Chr'iso. Parat⁹ ē il-
lūinare: sz nō oēs il-
lūinant: q: claudunt
viā lumini. Exeñ de
ceco eristēte in sole,
t ¶ In mūdo erat)
p ꝑsentiaz diuinitatis:
q: nō est loc⁹ vbi nō
est ōs. v ¶ Et mū-
dus eū nō cognouit). i.
pcōres mūdiales vi-
uētes. x ¶ In ppa
venit). i. in mūdū qui
su⁹ ē: vtpote ab eo fa
ct⁹. Beda. In mūdo
erat p diuinitatē. in
mūdū venit p incar-
natiōm. Venit quippe
vl' abire ē hūanitaz:
et manere diuinitatis.
vñ sen⁹ est. Venit. i.
visibilis appuit p in-
carnatiōm. y ¶ Et
sui eū nō receperūt.)
i. iudei q̄ dñr sui: q:
ꝑm carnē erat ex eoꝝ
semine, q: ō semie da
uid: q̄ erat in isrl' vsq̄
in sempiternū ꝑm il-
lud. Elegit te dñs i
ppm peculiarē. Et sui, s. iudei. Eū. s. ꝓdito-
rē suū. Nō receperūt. s. p fidē: q: pauci ō iu-
deis cōpatiuq̄ crediderunt chr'o. vñ: Filios
enutriui t exaltaui: ipsi aūt sp̄euerunt me.
z ¶ Quotq̄t aūt) Bor. Siue iude⁹ siue gē
til: siue nobil: siue ignobil: siue femina: siue
masculꝰ: siue puer: siue sener. a ¶ Recepe
rūt eū) p fidē credēdo. b ¶ Dedit eis ptā
tez filios dei fieri) p regnationē baptismi q̄
nō daē nisi ꝑfitētib⁹ p fidē chr'i: p se si sunt
adulti: vl' p aliū si sūt puuli: t in hoc notaē
magna charitas dei: vñ Videte qlē charita
tē dedit nob p̄: vt filij dei nominemur t sim⁹:

deus erat ✠ bū: hoc erat in pricipio
c apud deū: c oia p ipm facta sūt: d & d
sine ipo factū ē nihil. e Qd factū ē e
f in ipso f vita erat: g & vita erat lux g
h hoim: h & lux in tenebris lucet, i & tenebre eā nō i
k cōprehēderūt. k Fuit hō missus a deo, l cui nomē erat l
ioānes. Hic venit ī testimoniū, m vt testimoniū phi- m
n beret de lūine: n vt oēs crederēt o p illū. p Nō erat ille o
q lux: sed vt testimoniū phiberet q de lumie. r Erat lux p
s ✠a, s q̄ illūinat oēm hoiem venientē ī hūc mūdū. t In r t
mundo erat: et mundus p ipm factus est: v & mūd⁹ v
B eū nō cognouit. x In ppria venit: y D
& sui eū non receperūt. z Quotq̄t z
a aūt a receperūt eū, b dedit eis ptātē fi b
lios dei fieri, c his q̄ credunt in noie c
eius. Qui nō ex sanguinibus, neq̄
d ex volūtate carnis: neq̄ ex volūta- d
te viri: e sed ex deo nati sūt. f Et ver e
bū caro factū est: g & habitauit in f
g nobis: h & vidimus gloriam eius: i h
gloriam quasi vnigeniti a patre: k i
plenum gratie & veritatis. Amē.

t insup magꝝ vtilitas hoīs: vñ apls. Si filij ē A
heredes: heredes q̄dem dei: coheredes aūt
chr'i. Sz posset q̄ri: q̄b⁹ data fuit hec ptās.
Idcirco subdit. c ¶ His q̄ credūt in noie
ei⁹.) q̄si dicat: his q̄ credūt chr'm eē vez de-
um t vez hoīez. Et
ist̄z data ē ptās q̄ sūt
filij dei. Nō aūt ista
gnatio spūal' differt
a carnali gnatiōe: oñ
dit euāgelista: dicēs

Deu. 26 o Esa. 1, a

Lu. 1, f

Jo. 2, a
ñ. 7, c

Tom. i. inter nos hoīes. g ¶ Et vidim⁹ glo
riā ei⁹.). s. in miracul': sicut ē suscitatio mor-
tui: illūinatio ceci: t sic de alijs. Et etiā vi-
dert: q̄ creature obediēbāt ei ad nutū suū:
sicut dño t creatori. Uñ hoīes in naui existē mat. 8, b
tes cū apls: q̄n orta est magna tēpestas: di
xerūt. Qual' est hic: q: vēti t mari obediunt
ei. Sz posset q̄ri q̄lē gliaz. Rñdet euāgeli-
sta. h ¶ Gliam q̄si vnigeniti a pre) Nō si-
cut vidim⁹ gliaz aliox ꝓphetax t sctōx: sz
talē t tm̄ vt decet vnigenitū: q: chr'us cōi-
ter miracla faciebat imperādo: vt ptz ex di
scursu euangelij. Per q̄ oñdebaē q̄ chr's

Jo. 3, a

¶ Dominica infra octa. natiuita. domini. Luce. ij. e. quasi in fine.

In illo tẽpore. Erat ioseph & maria mr̃ ieſu miran-
tes. ſup his q̃ dicebant de illo. Et bñdixit illʒ ſymeõ, et dixit ad mariã
mrem eius. Ecce poſitus eſt hic in ruinã, & in reſurrectiõm mul-
toꝝ in iſrl: & in ſignũ cui cõtradi

ſtla faciebat ꝓtute ppria: ſicut de⁹ q̃ eſt op̃s
Propter hoc ꝺr in euãgelio: q ꝓtus de il-
lo exibat: t ſanabat oẽs: i ¶ Plenũ gre.)
Thomas: vt remittat peccata. k ¶ Et ve-
ritatis vt impleat promiſſa.

,i. in ruinã nõ credentiũ. h ¶ Et in reſur-
rectiõm multoꝝ. ſ. credentiũ. Itẽ in ruinã
vitioꝝ t in reſurrectiõm ꝓtutũ. i ¶ Et in
ſignũ.) Lv. i. federis inter hoiez t deum. k
¶ Cui ꝺicet) a ſacerdotib⁹: t legiſpitis:
t phariſeis: t multis
aliis q̃ negauerũt eũ
eẽ vez meſſiã: t me-
diatorẽ dei t hoim. l
¶ Et tuã ipius ani
mã ptranſibit). i. do-
loꝝ dñice paſſiõis: nõ
em potuit videre fi-
liũ ſuũ crucifigi ſine
affectu doloꝝ mater
ni. Damaſcen⁹: Do-
lores q̃s aufugit ma
ria pariens: hos tpe
paſſiõis chr̃i ſuſtiuit
Ex his ptz: q maius
fuit martyriũ btẽ ꝙ-
ginis: q̃ alioꝝ ſctõꝝ
m Hiero: de aſſum
ptiõe btẽ marie ꝙgi
nis ꝺr: q q: in pte im
paſſibili paſſa eſt: pl⁹
q̃ martyr fuit: q: alij
martyres paſſi ſunt ẽ
corpe iſta i corde. m
¶ Ut reuelenr̃ t mꝰ
tis cordib⁹). i. ex mꝰ
toꝝ cordib⁹ n ¶ Co-
gitatiões.) q̃ ꝑus oc
cultabant. Nam tpe
paſſiõis chr̃i patuit
malicia ſacerdotum:
odiũ iudeoꝝ: duricia
ppli: incõſtãtia ꝓ-
lati: auaricia iude pu
ſillanimitas Petri t
alioꝝ apl̃oꝝ: et con-
ſtãtia fidei in Maria
ꝙgine. Luce. v. Licz btã ꝙgo ex paſſiõe filij
marie afflicta fuerit: tñ in fide imobil⁹ t fir-
miter ſtetit. Alij aũt apli t diſcipli chr̃i: ign-
tũlibet ſolidi dicũt dubitaſſe: t circa hãc fi-
nẽ fluctuatiõz diuerſaz cogitationũ habu-
iſſe: vsq̃ dũ videret ipm a mortuis r̃ſurreriſ-
ſe. o ¶ Et erat Anna ꝓphetiſſa.) q: donuz
ꝓphetie habuit. p ¶ Filia phanuel de tri-

Postilla.

Lu. 6. c.

Mat. 3.

bu Aser.) Gen. q̄ fuit patriarcha: t in nūero
Gen. 20. rij. patriarcharū octau⁹. Et sic cōmēdat sā-
cta Anna gñis nobilitate. q ¶ Hec. s. Anna, r ¶ Annos septē). s. nō diuidēdo carnē
suaz cum alio. vñ: Erūt duo in carne vna. s ¶ Al ꝯginitate sua)
q: vsq; ad matrimo-
niū ꝯginitatē suā ſ-
uauit. t ¶ Et hec
vidua erat vsq; ad. tc.) Hic cōmēdat q̄
tā lōgo tpe in vidui-
ta te pmansit: t q̄uis
iuuenis fuit: qñ vir il
li⁹ obyt: tñ aliū virū
nō duxit. v ¶ Que
nō discē. de tē.) Ly.
nō q̄ ibi sp esset: sed
frequēter sic in con-
gruo tēpore sollicite
frequēranti eccl̄iam
ō: cōi mō loq̄ndi: ta
lis sp est in eccl̄ia. x
¶ Jeuntjs) qb⁹ in
centiuū carnis rep-
mit. y ¶ Et obse-
crati.), i. sacris oīb⁹
bus: q̄bus mēs in de
tem eleuat. z ¶ Sz
uiēs nocte ac die). i.
valde frequenter. a
¶ Et hec ipsa hora
supueniens) s. in die Purificatiōis marie. Ly. nō a casu vel a dispositiōe hūana: sed
spūscti reuelatiōe: sicut dictū est de Syme
one. b ¶ Cōfitebat dño) t gr̄as agēs deo
de tāto bñficio c ¶ Redēp isrl.). i. ppli isrl
tici: anūcians eis natū esse saluatorē mōi. d
¶ Et vt pfe. oīnia ſm legē dñi). s. maria t
ioseph s. nihil omittētes: q̄uis nō tenerēt.
e ¶ Puer aūt crescebat). s. in corpe ſm q̄
pō. f ¶ Et pfortabat) augmento roboris
quo ad corpus. g ¶ Plen⁹ sapia) q: in eo
sunt oēs thesauri sapie: t scie abscondit. h
¶ Et gr̄a dei erat in illo.) Ly. q: totā ple-
nitudinē gr̄e habuit ab instāti sue ꝯceptio
nis. Sed ꝑtum ad ostensionē in effectu ma
gis apparebit: ſm q̄ ille in corpe crescebat.
Vñ Theophil⁹ ōt. Si chr̄us a iuuētute oēz
sapiam suā demōstrasset: visuz fuisset q̄si p
digiū. Mō g crescebat: nō sic intelligendum
est: q̄ q̄si aliquo tpe min⁹ habuisset de gr̄a
t sapia: et postea hoc recepit incrementuz:
q: plen⁹ fuit diuinitate: sapia t scia ab insta
ti sue cōceptiōis. Dicit aūt notāter cresce-
bat. i. crescere videbat: nūc min⁹ nūc magis
suaz sapiam manife-
stans t gr̄am. Sicut
sol: q̄uis eiusdē lucis
t caloriz sit: sicut ma
ne sic t in meridie: tñ
crescere t augeri ōt:
quo ad eos quo ma-
gis ex⁹ lucē: t calorē
pcipiūt. Vñ circa p-
sens euāg. vbi ōr. Et
tuā ip⁹ aiam ptrāsi
bit gladi⁹. Scien-
dū q̄ gladi⁹ simeōis no
nies ptransiuit aiam
ꝯgis marie tpe pas-
sionis chr̄isti. Primo
qñ audiuit eū captū:
t ligatū esse a iudeis
et p̄sentatū p̄mo an-
ne: postmodū Cay-
phe. Scdo qñ in die
pascaes hora tertia
vidit eū exire: crucē
portantē inter duos
latrones: t sputū: fla
gellatū et coronatū:
vadentē ad locū pas-
sionis: et mortis sue festināter. Tertio qñ vi
dit eū exui nudū: et sup crucē clauis affigi.
Quarto qñ vidit eū in cruce eleuari: et a sa
cerdotib⁹ iudeoz: et ab alijs p̄tereūtib⁹ ei
cōuitia inferri: dicētes. Vah q̄ destruis tē-
plum dei: et in triduo reedificas illud. Alios saluos fecit: seip̄m nō pōt saluū facere: si
filius dei est: de cēdat nūc de cruce. Quinto qñ audiuit eū petere bibere: et nō potuit hr̄e haustū aque: sed datū fuit sibi vinuz
felle mixtū. Sexto qñ vidit eū p̄e maximo
dolore lach: ymantē t dicentē: Deus me⁹
deus me⁹: vt q̄d me dereliq̄sti. Septimo qñ
p̄e magna pena: clamās in cruce voce ma-
gna emisit spūm. Octauo qñ post eius mor
tem vidit cor eius lancea pforari. Nono qñ
corp⁹ eius est depositū de cruce: tūc Jesum
chr̄istum filium suum in brachia sua susce-
pit: et osculata est omnia vulnera eius.

Gladius symeonz nonies p transiuit animam Marie.

Mat. 27 c.

Lu. 23. a
Jo. 19. g

Postilla. POst cõsumati sũt dies octo. ꝛc. Lu. 2. Mat. 1. b. ij. Quo die hoc euãg. factũ sit audiẽ: qz die octãa natiuitate chri: Añ initiũ illi⁹ euãgelij scribit. s. Lucas: qꝫ reuersi sunt pastores. s. postꝫ inuenerũt Mariã et Joseph vnde. Vocabis nomẽ eius Jesum. Silr angelus dixit ad Joseph Vocabis nomẽ eius Jesum: ipse em̃ saluum faciet pplm̃ suum: a peccatis eoꝝ. Queriẽ: si iesus est saluator: quare tũc non oẽs homines saluãtur. Respõdetur qꝫ hoc non accidit ex parte iesu: sed culpa p̃ius hominis. Exẽplum istius pone primo sic. Si qs ad ostiũ vi⁹ pulset ꝛ nõ ingrediatur: hoc nõ est ex culpa pulsantis sed aperientis. Sic si Jesus ad postiũ cordis pulset: ꝛ si non ingreditur: nõ est dei intrare volentis: sed hois aditum phibentis. apo. Añ. Ego sto ad ostium et pulso. Si quis audierit ꝛ vocẽ meam et ape. ꝛc. Añ sanct⁹ Dionisius. Mõ emiz sol domũ ex tũc clausa fenestra nõ illuminat: non est culpa solis: sed hominis fenestram nõ aperientis. Tertium exẽplum ponit Anselmus. Si em̃ porrigo tibi pomuz et tu non accipis: qꝫ tu non habes pomũ nõ est culpa mei dantis: sed tui non accipientis. Ideo dicit. Videte ne qs desit gratie dei. ꝛc. Circa hoc euãgeliuz vbi dicitur: Vocatũ est nomẽ eius Jesus Notanduz qꝫ papa Joãnes vicesimussecũdus statuit: vt quocuqz in missa quãdo nomẽ Jesus nominatur geniculatus fuerit: vel tunc tundat pectus: vel inclinans facit reuerentiã huic sanctissimo nomini Jesu: obtinet. xx. dies indulgẽtiarum: put de hoc habeẽ publicum instrumẽtum litere autẽtice. Itẽ notãduz qꝫ hodie ẽm Aug. in sermõe de kalẽ. Januarij. Pagani olim maximũ habuerũt festũ in kal. Janua. Nã Janum crediderũt quendã deũ esse: et duas facies ei figurabãt. Una a

Luce. ij. c.

¶ In octaua natiuitatis dñi Euãgelium Luce. ij. c. quasi in medio.

IN illo tẽpore: postq̃ cõsumati sunt dies octo, vt circũcideret puer: vocatũ est nomẽ eius iesus. Qd̃ vocatũ ẽ ab angelo priusq̃ in vtero) s. virginis, d ¶ Conciperetur)

Postilla.

Jo. 19. b.

Heb. 12.

Inc geti nom su.

parte añ: in signū futuri anni. Et alia a pte post: in signū pteriti anni. Vñ t q̃daz sexus vestes suas mutauerūt: alij faciē: alij pecudū vestes induerāt: alij cāticz luxuriosis cecinerūt: alij auguria obseruabāt: alij mēsas no-

ete parabāt credentes: sanctitatē venturā fructuuz: alij strenas. i. iocalia tradiderūt amicis: hodie pmo mane in signuz boni anni: q̃ omnia p chm̃o dimittere debemus: t filia circa ecclesias et dei cultuz cōplere debemus.

Postilla

UBi est q̃ natus est rex iude. vidi. tc. Matth. ij. Ante initiū illi⁹ euāge.

B scribit bt̃us Mat. in p̃cedenti capi q̃ cuz esset desponsata mr̃i ei⁹ Maria ioseph: añ q̃ cōuenirēt: inuēta est in vtero hñs de spūsctō. Joseph añt vir eius: cuz esset iustus: t nollet eaz traducere: voluit occulte eā dimittere. Hec añt eo cogitāte angelus dñi in somno apparuit ei dicēs: Joseph fili dauid: noli timere accipe Mariaz cōiugē tuā: qđ enī in ea natū est: de spūsancto est. Pariet autē filiū: et vocab nomen ei⁹ iesum: ipe enī salvuz faciet pplz suū a

Jo. 19. b.

peccatis eoz. Tūc postmodū seq̃t euāgeliū hodiernuz. a ¶ Cū nat⁹ eēt iesus) su. dulcis saluator de maria vgine pm̃ hūanitatez. b ¶ In bethleē iude) Bor. Hoc ór ad differentiā alteri⁹ bethleē: q̃ est in galilea in tribu zabulon: de q̃ hr̃ in libro Josue c ¶ In diebꝰ herodis regis). sascalonite: q̃ fuit gētilis t idume⁹: et pm⁹ rex alienigena i Hierusalē: t sup pplm iudaicū ꝓstitutus. Pro

o gelo priusq̃ in vteroᵒ conciperet.

¶ In Epiphania domini Euangelium Mathei. ij. a in principio.

¶ Cum natus esset[a] iesus[b] in bethleē iude, in[c] diebꝰ herodis regis. Ecce magi ab oriē- te[e] venerūt hierosolymā dicentes: f Vbi est q̃ natus[f] est rex iudeorū? Vidimus em̃ stellā eius in oriente:

b c d e f

quo sciendū q̃ tres fuer̃t Herodes. s. Ascalonita: antipas t agrippa. Vñ Jhus. Ascalonita necat pueros: antipa ioānem. Agrippa Jacobū: mittēs in carcere Petr̃. Itē sciēdū q̃ chr̃us tūc tpis natꝰ est: cuz pmo ablatū fuit regnū a iudeis: et q̃n alienigena regnauit. vt impleret̃ ppheta Jacob. Nō auferet̃ sceptr̃ ó geñ. 49. iuda: nec dux de femore eius: donec veniat q̃ mittēdus est. Et a tpe quo Jacob ppheauerat ppheciam illaz: fluxerunt mille. clv. anni. d ¶ Ecce magi ab oriente) q̃dicunt magi ꝑpter magnitudinē d sapie t scie. e ¶ Venerūt hierosolymaz) pm̃ Glo. eo q̃ credi derunt: q: talis puer nō nisi i vrbe r̃gia nasci ꝏbuisset. f ¶ Est rex iudeoz) Chr̃us rex iudeoz est dict⁹: q: ad ipsos specialit̃ est missus: vt dicit euāgelium: Nō sum missus nisi ad oues q̃ pierūt dom⁹ israel Itē q: cū eis nutritus et conuersat⁹ est mat. 15. c in Nazareth. Notandū q̃ ille titulus a tribus regibus est hodie nūciatus: et a Pylato in die pasce ues cōfirmat⁹: q̃n fecit scribi titulū t eru Lu. 4. c. ci affigi. Jesus nazarenus rex iudeoꝝ. g ¶ Et venim⁹ adorare eu3.) Vñ Augu. ór. Magi traditionē Balaaz seq̃bant q̃ dixit: Numc. Orietur stella ex iacob. Et pm̃ Chrysosto. 24. d. Cū magi sup montē q̃ ór Victoꝝ illis ꝏsistēr̃: t deum adorār̃t: stella ad instar pueri crucē in capite hñtis eis appuit: ex cui⁹ aspectu erāt valde cauti: vt suis tribus meruerūt videre stellā illā: quā ꝓphet⁹ Bals

Cam lōgis tpibus añ pdixerat. Et statim ar
ripiētes iter: stella añcedēte eos: venerūt ad
puerū adorandū: et mūera ei offerēda: t illa
stella nō tm in nocte: sed etiaz in media die
appebat: et solis radios vicit in claritate: non
est ytutis aliaz stel
laz. Fulgētius. Pu
er natus nouā stellā
fabricauit. Sed quō
in. xiij. diebus tacito
venerūt ab oriēte in
hierlm: q est i media
pte mōi sita. Rādit
Remigi⁹: q puer ad
quē iuerunt: potuit
eos taz in breui spa-
tio tēpis reducere.
Vñ augu. ōt: q tres
magi iter vnī⁹ anni.
xiij. dieb⁹ peregerūt.
d Audiēs aūt he-
rer). i. regē natū iu-
deis de gñe iudeoz:
cū ipe essēt idume⁹:
et de alia gente. i
Turbatus est) ti-
mēs ne regno deuo-
luto ab iudeis ipe ex
pelleret a regno: et
semē ei⁹ post ipm: i do
ctm Gre. sup mathe-
um: codices qbus ge
nealogia iudeoz te-
ptī cremāit. k Et
oīs hiero. cuz illo.)
Causā tioris: ne rex
nat⁹ regiōes t pplm
veraret: t aggraua-
ret. l Et congre.
oīes pncī. sacer. et
scri. po.) q erāt legis doctores. m At illi
sicut periti in lege. n Sic em scri. est per
pphe.) micheam. o Dux q regat popu
lū meū isrl.) Vñ ppheta: Ipse reget nos in
scla. Vñ Leo papa. Chr̄us q fuit formā ac-
cepat: t nō venit iudicare sed iudicari: beth
leem pelegit natiuitati: t hierosolymā pas-
sioni. p Tunc Herodes) Lyr̄. Cognito
loco natiuitatz chr̄i: et ex eoz rūsione.
q Que apparuit eis) Dicit em clā i. oc-
culte: cuz esset alienigena: nō cōfidebat de
iudeis: et ideo voluit suū cōsilium eos late-
re. r Vt et ego veniēs adoz em eū.) Ly.
Spōdet falsum obsequiū: vt facili⁹ eos de-
cipiat: t ad redeundū ad ipm inducat. Ra
ba. Finxit se vultu t verbis eū adorare vel-
le: quem inuida cogi
tatiōe tractabat oc-
cidere. s Qui cū
audissent regē abie-
rūt) recedētes de hie
rusalem: vt irent ver
sus bethleē t An
tecedebat eos. Un-
de Chr̄ysostom⁹ sup
Mathēū. Et hoc oī
ditur: qa cum stella
duxisset magos in
hierusalē: absōdita
est ab eis: vt relicta
stella cogerentur de
chr̄o interrogare: vt
ipsi magi: q pus fue-
rāt cōmoti celesti si-
gno: cōfirmarētur ex
dicto ppphetico: et ex
doctoz hebraico: uz
rūso: sicut iā supra di
ctum est. v Vbi
erat puer.) Stetit ex
super caput pueri: q
si diceret: hic est: vt
qa loquēdo mōstra-
re nō poterat: stando
monstraret. x Et
intrantes domuz). i.
diuersoz̄ium vbi pu
er natus fuerat. y
Inuenerūt puerū cuz
maria mre ei⁹.) Pie
creditur: cum beata
virgo ante diuersoz̄iū
equitatū magnum vi-
disset: recepit puerū de psepio super gremi-
um: et in brachia sua: vt sic se matrem pueri
ostenderet. Rabanus. Diuino aūt nutu fa-
ctuz est: q abiret Joseph: ne aliqua occasio
male suspitiōis paretur gentib⁹. z Et
pcidentes adoraverūt eum) Lyra. Ex quo
patet: q cognouerūt ipsius diuinitatē per
diuinā reuelatiōm. Cū enim viderant pue-
ruz pānis vilibus inuolutū: in gremio pau-
pis mris positū: nullū regie dignitatz hu-

Dicb. 5. a. Ps. 47. c

a Cam lōgis tpibus añ pdixerat. Et statim ar
ripiētes iter: stella añcedēte eos: venerūt ad
puerū adorandū: et mūera ei offerēda: t illa
stella nō tm in nocte: sed etiaz in media die
appebat: et solis radios vicit in claritate: non
est ytutis aliaz stel
laz. Fulgētius. Pu
er natus nouā stellā
fabricauit. Sed quō
in. xiij. diebus tacito
venerūt ab oriēte in
hierlm: q est i media
pte mōi sita. Rādit
Remigi⁹: q puer ad
quē iuerunt: potuit
eos taz in breui spa-
tio tēpis reducere.
Vñ augu. ōt: q tres
magi iter vnī⁹ anni.
xiij. dieb⁹ peregerūt.
d Audiēs aūt he-
rer). i. regē natū iu-
deis de gñe iudeoz:
cū ipe essēt idume⁹:
et de alia gente. i
Turbatus est) ti-
mēs ne regno deuo-
luto ab iudeis ipe ex
pelleret a regno: et
semē ei⁹ post ipm: i do
ctm Gre. sup mathe-
um: codices qbus ge
nealogia iudeoz te-
ptī cremāit. k Et
oīs hiero. cuz illo.)
Causā tioris: ne rex
nat⁹ regiōes t pplm
veraret: t aggraua-
ret. l Et congre.
oīes pncī. sacer. et
scri. po.) q erāt legis doctores. m At illi
sicut periti in lege. n Sic em scri. est per
pphe.) micheam. o Dux q regat popu
lū meū isrl.) Vñ ppheta: Ipse reget nos in
scla. Vñ Leo papa. Chr̄us q fuit formā ac-
cepat: t nō venit iudicare sed iudicari: beth
leem pelegit natiuitati: t hierosolymā pas-
sioni. p Tunc Herodes) Lyr̄. Cognito
loco natiuitatz chr̄i: et ex eoz rūsione.
q Que apparuit eis) Dicit em clā i. oc-
culte: cuz esset alienigena: nō cōfidebat de
iudeis: et ideo voluit suū cōsilium eos late-
re. r Vt et ego veniēs adoz em eū.) Ly.
Spōdet falsum obsequiū: vt facili⁹ eos de-
cipiat: t ad redeundū ad ipm inducat. Ra
ba. Finxit se vultu t verbis eū adorare vel-
le: quem inuida cogi
tatiōe tractabat oc-
cidere. s Qui cū
audissent regē abie-
rūt) recedētes de hie
rusalem: vt irent ver
sus bethleē t An
tecedebat eos. Un-
de Chr̄ysostom⁹ sup
Mathēū. Et hoc oī
ditur: qa cum stella
duxisset magos in
hierusalē: absōdita
est ab eis: vt relicta
stella cogerentur de
chr̄o interrogare: vt
ipsi magi: q pus fue-
rāt cōmoti celesti si-
gno: cōfirmarētur ex
dicto ppphetico: et ex
doctoz hebraico: uz
rūso: sicut iā supra di
ctum est. v Vbi
erat puer.) Stetit ex
super caput pueri: q
si diceret: hic est: vt
qa loquēdo mōstra-
re nō poterat: stando
monstraret. x Et
intrantes domuz). i.
diuersoz̄ium vbi pu
er natus fuerat. y
Inuenerūt puerū cuz
maria mre ei⁹.) Pie
creditur: cum beata
virgo ante diuersoz̄iū
equitatū magnum vi-
disset: recepit puerū de psepio super gremi-
um: et in brachia sua: vt sic se matrem pueri
ostenderet. Rabanus. Diuino aūt nutu fa-
ctuz est: q abiret Joseph: ne aliqua occasio
male suspitiōis paretur gentib⁹. z Et
pcidentes adoraverūt eum) Lyra. Ex quo
patet: q cognouerūt ipsius diuinitatē per
diuinā reuelatiōm. Cū enim viderant pue-
ruz pānis vilibus inuolutū: in gremio pau-
pis mris positū: nullū regie dignitatz hu-

A mane habentẽ signũ: nõ verisimile est: q̃ talem reuerentiã ei exhibuissent: nisi aliq̃d supra hominez cognouissent. Vñ Chrysostomus: Puerũ viderunt hominẽ: et agnouerunt redemptorẽ illuminati in fide: credentes hũc puerũ esse salvatorẽ mundi: quem quesierãt. ℣ Aurũ: thus et myrrhã.) Lyra. Ista tria obtulit quilibet istorũ: scz aurũ ad sustentationẽ pauperis matris et filij: thus contra fetorem loci: myrrhã ad cõsolidãda membra pueri. Item q̃ aurũ ẽ cãr: regiã dignitatẽ p̃ myrrhã hois mortalitatem: quia myrrha solẽt inungi corpora mortuorũz: per thus ipsius diuinitatem: q̃a thus ad honorem diuinum conceditur. Item quia magi a puero habuerunt triplicem substantiã: scilicet corp̃: animam et res temporales. Fecerũt igitur homagium regi puero nato ỏ corpe: quia prociderunt: in quo notatur eorum magna hũilitas. Et in hoc reprehendit superbia illorũ christi anorũ: qui nõ flectũt genua sua in eleuatiõe corpis christi in missa. Re anima: q̃a adorauerunt eum: in quo notat eorum fides. Re substantia tẽporali: q̃a ei munera obtulerũt. Plus eñ non habet hõ nisi corpus: animaz et tpalia. Sequit. a ℣ Et respõso accepto) scz p angelum. b ℣ In regionẽ suam.) Ly. s. pacto obsequio descenderũt ad mare: et tñ per nauem transfretãtes: abierũt in tharsim. Dõ cognoscens herodes iratus: postea naues tharsensiũ incendit: scõm q̃ fuit ꝓphetatũ per Dauid. In spũ vehemẽti conteres naues tharsis. Unde circa p̃sens euangelium vbi dicit. In diebus herodis regis. Hic q̃ritur quare nõ dixit: in diebus Octauiani cesaris. Responsio: Euangelista hoc dixit: vt videat implẽta prophetia Jacob vbi habetur. Nõ auferetur sceptrũ de iuda: et dux de femore eius: donec veniat q̃ mittẽdus est. Sz iaz ablatũ erat sceptrum de iuda: quia iste herodes erat alienigena: et erat primus rex iudeorum: ℣ sic euãgelista probat Christum venisse ex triplici prophetia Jacob: qui ꝓphetauerat tẽpus christi: vt iam dictum est. Et ex prophetia Michee: qui prophetauit de loco vt patet hic in euangelio. Et tu bethleẽ terra iuda. ℟. Et ex ꝓphetia Balaã: qui prophetauit de ortu stelle: vt patet in libro Numeri. Orietur stella ex Jacob. Manifestũ est ergo christum natum esse: cuz oñes iste tres ꝓphetie: vno tempore sunt

E Ps. 47. b.

Et apertis thesauris suis, obtulerũt ei munera: aurũ thus & myrrhã. a

a

Et rñso accepto in somnis ne redirent ad herodem: p aliã viã reuersi sunt b in regionem suam.

b

℣ Dñica infra octau. Epiphanie. Euangelium. Luce. ij. f. in fine.

In illo tẽpore. a Cũ factus esset iesus annorũ duodecim, ascendentibus illis hierosolymam b

a

b

Postill.

Quum (implete. ℟. factus esse iesus annorũz duodecim. ℟. Luce. ij. Historia huius euangelij facta est anno christi. ij. xvij. kal. Ianuarij feria quarta luna. xv. indictione quarta. Cum euangelium Luce nobis declarasset: quõ christus fuit in templum ꝓsentatus: et a Symeone et Anna vidua laudatus: sicut dictum est in ꝓcedenti dñica. Et postmodum declarauit quõ christus in egyptũ portat9 fuit, in qua septem annis

fuit. Et cū rediſſet de egypto poſt mortem herodis: et fuiſſet iā q̄nq; annis cū parentibus ſuis in nazareth: a. ¶ Cū factus eſſet ie. an. xij. ꝛc.) Judei em̄ ter habebāt in anno p̄ceptū eūdi in hierl̄m. In paſcha q̄ fuit feſtū azymorū: p̄ hoc feſtuꝫ recolebant exitū ⁊ liberatiōm de egypto. Secūdo in p̄tecoſte: p quod recolebāt memoriaꝫ legis date in q̄dragesima die: ab exitu de egypto. Tertio i ſcenophegia ſeu in feſto tabernaculorū: p quod recolebāt quō p q̄draginta annos in deſerto habitabant in tabernaculis. In his feſtis quilibet vir tenebatur ſe p̄ſentare in hieruſalem cum hoſtijs a deo determinatis: de mulieribus non fuit p̄ceptum: ſi tñ cōmittabantur viros ſibi bonū erat et laudabile. Sed q̄ erāt valde remoti: poterant ſe in duob⁹ feſtis exonerare ſed non de feſto paſche: niſi de neceſſitate infirmitatꝫ ergo dicit: b ¶ Sc̄dū cōſuetudinē diei feſti) Scz. ad l̄ram: q; galilea erat i plano vbi nazareth fuit ſita: in q̄ chr̄us fuit annūciat⁹ et educatus. Hieruſalem aūt erat in montanis: et diſtat nazareth a hierl̄m p tres dietas. Sz q; ſm Bre go. oīs chr̄i actio: eſt nr̄a inſtructio: q̄ chr̄us in viij anno fecit: vt nob exēm daret: vt etiaꝫ lib̄ter eccl̄ias viſitem⁹. c ¶ Cōſūmatiſq; die). ſ. octo ptinentibus ad ſolennitatem. d ¶ Cū rediret. ſ. maria ⁊ ioſeph e ¶ Remanſit puer ie. ⁊ nō. ꝛc.) i. non aduerterūt q̄ remaneret. Hoc eſt ꝫ illos: q̄ raro manēt in eccl̄ia vſq; ad fīē miſſe aut ſermonis: ſed diabolo inſtigante cito exeunt: ⁊ in cemiterio vel foro ſtant: et inutilib⁹ et q̄nq; nociuis ſmonib⁹ ſe occupant vñ Qui ex deo eſt ꝟba dei audit: ꝓpterea vos nō auditis: q̄a ex deo non eſtis. f ¶ Exiſtimantes autē illum eſſe in comitatu.) Buil. Filijs iſrael ad feſta cōſuētis bus: vel ad ꝓpria redeuntib⁹: mos erat ſeorſum viros: et ſeorſum feminas in cedere: pueri cū quolibet parente indifferenter ire poterant: ⁊ ideo Maria putauit ieſum eſſe in comitatu virorū cū Joſeph. Joſeph putauit eū eſſe in comitatu mulierū cū maria: et ſic perdiderūt Jeſum. g ¶ Venerūt iter vnius diei) i. in eadem die qua rediērūt de hieruſalem. h ¶ Et querebāt eū) ſ. ſcōa die. i ¶ Et non inue. eū ꝛ. greſſi ſunt.) tertia die. k ¶ Inuenerunt illū in templo) non in foro nec̄ in ludo: ſicut puericia iam ſolet inuenīri: ſed in templo vbi domus oratiōis eſt. l ¶ Et interrogantē eos) Lyra: vt melius poſſet oīes audire et melius cū eis cōferre. Hoc em̄ eſt ſapientis: primo audire et poſtea interrogare. m ¶ Stupebāt aūt oīes q̄ eū audiebāt). i. valde mirabantur. n ¶ Sup prudētia ⁊ reſpōſis eius.) q̄ aliis inauditum fuerat: q̄ puer talis eratis tā ſapiēter loq̄ret. o ¶ Et videtes). ſ. Maria ⁊ ioſeph eū in medio doctor. p ¶ Ecce p̄r tuus) ſ. putatiu⁹ ⁊ nutritiu⁹. q ¶ Querebam⁹ te.) Hic inſtruūtur parentes q̄liter ſe in correctione debeāt habere ad filios: vt cōtumelioſis et maledictis ꝟbis: nō ꝛturē

Jo. 8. Prouer. 23. b. Lu. 3. c.

bent pueros suos. Corripiēdi em̄ sunt ꝓmo
cū benignitate: et si nō iuuat: tūc cuz virga
aspera. vñ: Noli subtrahere a puero disciplī
nā: si em̄ pcusser3 eū virga: nō morie3: t ani
Jo.8. Prouer. 23,b. mam eius de inferno liberabis. Notanduz
ꝙ nunq̄ legit in euā
gelijs Joseph Jesu
locutū fuisse: sed hoc
semp Marie virgini
diminūtebat: q3 ad ip-
sam tanq̄ ad veram
matrē ptinebat. Itē
hic querit: q̄re Jo-
seph dicit pater Je-
su: cuz non genuerit
eū. Dicēdū est: ꝙ di-
citur pater eius ꝓp-
ter tria. Primo pro
Lu,3,c. pter hominū opinio-
nē. Vñ. Ut putabat fili9 Joseph. Secun-
do ꝓpter eius nutri
tionē Quia secundū
B Origenē sic appella
batur Joseph scz pa
ter Jesu: q3 nutritius
eius fuit. Tertio
ꝓpter coniugalē de
sponsationē: scz Jo-
seph t Marie. Nam
sm Aug. multo con-
cōuenienti9 christus
dicit filius Joseph:
ꝙ si esset aliūde ado
pta9. Item q̄re ma-
ria virgo ꝓposuit Jo
seph: ante se dicens:
tc cum tamē sit ma-
ter dei: et regina ce-
li. Respōdetur pri9
propter humilitatez
quā habebat excellētissimā. Secūdo vt exē
plum daret alijs mulieribus honorandi vi-
ros suos. r ¶ Quid est ꝙ me q̄rebatis.)
scilicet inter consanguineos et notos. s
¶ Que p̄ris mei sunt.) scilicet celestis. t
¶ Oportet me esse) quia aliū patrē nō ha
beo. Origē. In celis sine matre: et in terris
sine patre. v ¶ Et ipsi non intellexerunt
verbū. tc. Ly. qui a huc non erant assueti
alia audire ab eo. x ¶ Et descendit cum
eis et venit. tc.) ad eoꝝ cōsolationem. y
¶ Et erat subditus illis) ad nostrā īstruc- ¶
tionē. z ¶ In corde suo) Omnia em̄ que
vidit vel audiuit a christo neri: quoꝝ tunc
plenā cognitionem non habebat memo. iter
tenuit. vnde Beda.
Virgo maria q̄ nō in
tellexit: siue q̄ nondū
intelligere potuit om
nia in corde suo: qua
si ruminānda t diligē
tius scrutāda recon-
debat: hoc est contra
nos obliuiosos: qui
nec aliquid quod de
deo et salute anima-
rum nostraruz audi-
mus memoriter reti
nemus sed sumus si
cut vas confractū: ꝙ
nihil p̄t continere.
vnde. Corfatui qua
si vas cōfractuz oēm
sapientiā nō tenebit
a ¶ Et Jesus pfi-
ciebat etate.) Hoz.
quo ad corpis incre-
mentū: id est de infā
tia ad puericiam: de
puericia ad iuuentu
tem. b ¶ Et sapien
tia) Ly. non ꝓtū a l
rem: sed quantuz ad
ostensiōm in effectu:
inēptum sapientia su
am non tm̄ humanaz:
sed etiā diuinam ma-
gis ostēdebat secun
dum suū beneplaci-
tum et prout nostre
saluti expediebat. c
¶ Apud deum et homines) id est deo et ad
laude et hominibus ad salutē proficiebat.

conferens3 in corde suo: a & iesus a proficiebat etate b & sapientia, & b gratia c apud deum, & homines.

¶ Dñica. I. post octauas epiphanie Euangelium Ioannis. ij. a. in prin.

In illo tempore a Nup- a
tie facte sunt in chana Galilee b, b
& erat mater iesu ibi. Vocatus est

Postill. Nuptie facte sunt in chana galilee: et erat mater iesu ibi. Vocatus tc Joā. ij. Miraculum istud dñs Jesus fecit anno eius xxxi. viij. idus Januarii: luna xv, feria ij. indictiōe iiij Ante initiū huius euāg. scribit. s. Joan. de vocatiōe discipulorū christi: tūc dicit eis Amen dico vobis: videbitis celum apertū: t angelos dei descendēres sup

filium hominis. Tūc sequiē euāg. hodiernū
a ¶ Hup. fa. sunt in chana.) Bor. Chana
est nomē ville: in q̄ facte sunt nuptie in pro-
uincia galilee. Et ista villa distat a hieruſa
lem quasi trib⁹ dietis. Et iste nuptie facte
sunt eadem die: qua
christus baptizatus
est reuoluto vno an-
no. b ¶ Et erat
mater ie. ibi.) nō dici
tur q̄ fuerit vocata:
q̄a rōne cōsanguini-
tat̄ venerat tanq̄ of-
ficiosa: sicut et abijt
in mōtana ad heliza
beth ad seruiendum
ei. Ratione aūt hu-
ius eriā vocatus fu-
it dñs ieſus: cū dīſci-
pl̄is suis. Chry⁹. Vo
cat⁹ est ieſus ad nup
tias: non vt aliq̄s ma
gnus: sed vt consan-
guineus: et ipse hūi-
lis: nō respuit sed ve-
nit. Sed quō vocati
sunt ieſus et mater
ei⁹ et dīſcipuli ad nu
ptias: cū essent pau-
peres: quales nō so-
lent ad cōuiuia voca
ri. Rñdit q̄ spōſus t
spōſa paupes fuerī:
t ideo paupes inui-
tabant. Dñs aūt nō
nuptijs interesse vo
luit: vt nuptias appꝛobaret: et errorē earū
excluderet: q̄ nuptias dānāt. vñ Beda. Si
thorō imaculato t nuptiis debita castitate
celebrat̄ culpa ieſet: nequaq̄ dñs ieſus ad
has venire voluiſet. vñ: nō peccat mulier
si nubat: si vtrē accepiſti nō peccaſti: si nu-
pſerit ego nō peccat. c ¶ Et defici. vino)
in ipso conuiuio: qō signum est pauptatis. d
¶ Vinū nō hnt). ſ. miſtri ad ꝓpīnādum. e
¶ Et di. ei. q̄d mi. t ti. est mu.) Tho. q. d. de
fectus iſte nō ptinet ad me vel ad te: ſz ad
illos quor⁹ sunt nuptie. f ¶ Nondū ve. ho.
mea.) Chry⁹. q. d. q̄d iterrogas et petis vt
faciam miraculū ante q̄ sit hora cōueniens
ad hoc: licet eā vinū deficeret: nondū tū de

aūt & ieſus, & dīſcipuli eius ad nu
ptias. c Et deficiēte vino, dicit mr̄ ie
su ad eū: d Vinū non hnt. e Et dicit
ei ieſus: Quid mihi & tibi est mu-
lier: f Nodū venit hora mea. g Di-
xit mr̄ eius miſtris: h Quodcūq̄ di
xerit vobis facite. i Erāt aūt ibi k la-
pidee hydrie sex posite, secūdū pu-
rificationē iudeorū: l capiētes m sin-
gule metretas binas vel ternas. n
Dicit eis o ieſus: Implete hydrias a-
qua. Et impleuerūt eas p vſq̄ ad sū-
mum. q Et dicit eis ieſus: r Haurite
nūc & ferte architriclino: s Et tule
rūt: vt aūt gustauit architriclinus
aquā vinū factū: & nō sciebat, vn-
de esſet, miniſtri aūt sciebāt, q̄ hau-
serant aquā: vocat spōſum architri
clinus et dicit ei: Ois hō primū v bo
nū vinū ponit, x & cū inebriati fue
rint: y tunc id quod deterius est, z
fectus vini erat oībus manifest⁹: christus
autē volebat: vt oēs prius scirent defe-
ctum: vt sic postea miraculū esſet oīb⁹ cer-
tum t manifestū. g ¶ Dicit mater ei⁹ mi-
ni.), i. seruitorib⁹ cōuiuij. h ¶ Qōcūq̄ di-
re: vobis fa.) Thom. Credendū est: q̄ btā
virgo nūq̄ aliq̄d pe-
tijt a filio: qō ipse nō
fecerit. Et notandū
q̄ licet aliquātulum
dure videret mr̄i re-
spondere: ipsā tñ fir-
miſſime sciuit eū fa-
eturū qō petiuerat.
Et iō dicit miſtris.
Qōcūq̄ dixerit vob
facite. i ¶ Erāt au-
tem ibi. tc.), ſ. in do-
mo cōuiuij. k ¶ La
pidee hydrie sex po-
site secundū puri. iu-
deorum) id est mo: ꝛ
iudeorū. Unde: Pha
risei et oēs niſi cre
bro lauent man⁹: nō
manducant panem.
l ¶ Capiētes) id ē
capere valentes. m
m ¶ Singule metre-
tas.) id est mēſuras.
n ¶ Dicit eis) scili-
cet miniſtris o ¶ Je
ſus) rogat⁹ a matre.
p ¶ Usq̄ ad summū
vt nihil vacuitat̄ re
maneret. q ¶ Et dicit eis Jeſus) Tho. ia
facta trāſmutatiōe: cuius oīpotentia iam
aquā in vinū cōuerterat. Ergo potest simi-
liter panē in cor⁹: et vinū in sanguinē trāſ-
mutare. r ¶ Haurite nūc et ferte architri-
clino) Ubi Chry⁹ostō. Archytriclin⁹ dicitur
quasi ordinator: vel dispensator: in conuiuio.
s ¶ Et tulerūt ꝑm) imperiū dñi nostri ie-
su christi. Et notandū q̄ miniſtri obediētes
fuerunt in fundēdo: in hauriendo t in defe
rēdo. t ¶ Hauſerūt aquā) ſez in principio
cōuiuij. v ¶ Bonum vinū ponit)) in men-
ſas. x ¶ Et cū inebriati fuerint) cibo t po
tu boni vini. y ¶ Tunc id q̄ deterius est)
id est min⁹ bonū. z ¶ Tu autē seruaſti bo-

Lu. 1.c.

Cor. 7.c.

oā. 6.b

oā. 9.b

Bar. 2.

num vinum vsq; adhuc) immo optimuz. Et sicut Chrysō. dicit: Hoc est gñale omnibus miraculis: q̄ semp ad nobiliꝰ terminanꝫ: q̄ natura possit: nunq̄ natura fecit ita bonum vinū: sicut illud fuit: nūq̄ aliq̄s pisto: ita bonū panē fecit: sicut q̄n christus panes multiplicāit. Unde ꝓpter hoc: q̄ comederūt de panibus istis: voluerūt eū facere regē. Itē natura nunq̄ potuit pare ita clarū et acutū visum: sicut ipse chr̄us dedit ceco nato. a ¶ Et ma. glo. su.) Glo. latentē diuinitatē rōne edificationis discipulorꝫ. vnde subdit. b ¶ Et cre. in eū disci. eius). i. firmius crediderūt: q̄ viso miraculo roborati sunt in fide amplius et amore eius Ubi notandum q̄. s. Tho. de aq. in. iij. pte sum. q. liiij. dicit: q̄ dñs ante illud miraculū quersiōis aque in vinū: nullus aliud fecit in hūana natura: et ideo libell⁹ de infātia saluatoꝛ: cōtrarium huius dicēs reprobatus est: tā q̄ ab hereticis cōfect⁹: vt pt̄z in ōcreto Bela. Unde circa p̄sens euangeliū: vbi dicit. a Nuptie facte sunt in chana galilee. ꝛc. Queriꝫ quid efficit matrimoniū: Respōdet Hugo de prato: q̄ cōsensus expressus volūtarius: ꝛ nō fictus vel coactus de verbis de p̄senti efficit matrimoniū: carnis autem copula ip̄m consummat. Alia añt que p̄cedūt: vt pmissio de accipiēdo: sunt spōsalia: nec efficiūt matrimoniuz. Similiter que comitanꝫ: vt missio annuli: q̄ est signū matrimonij et instrumētū. Et oia alia que obseruāt in matrimonio: sunt quedam solēnitates matrimonij: non q̄ efficiāt matrimoniū. Et cōsensus ille est in cohabitationē perpetuā: et in copulā carnalē. Itē notandū: q̄ inter christianū et quācunq̄ aliam personā nō baptizatā: nō pōt esse cōiugiū. cuz baptismus sit ianua oim sacramentoꝛ. Similiter si aliq̄s infidelis conuertat ad fidē: et eiꝰ vxoꝛ nollet conuerti: pōt accipe aliā vxorem. Et simile est ō vxoꝛe: qa nō est conuentio lucis ad tenebras: neq; christi ad belial. Itē q̄n q̄s timoꝛe coactus accipit aliquā: si eniz postea quādo est in loco tuto nō cōsentit: potest eam dimittere: quia matrimoniū debz esse liberū. ꝛc. Itē notandū q̄ philosophi politicis ōt. Mas nō debet contrahere ante. xxviij. annuz: et puella añ. xviij. annū alias fetus imficit: q̄z mas et femina tūc non crescūt. Oportune tñ p̄uenire pñt p̄fata tēpoꝛa aliquā do ꝓpter incōtinē

oā. 6. b

oā. 9. b

2. Co 6. c

Tu autem seruasti bonū vinum vsq; adhuc. Hoc fecit initium signorum Iesus in chana galilee.[a] Et manifestauit gloriam suam:[b] & crediderunt in eum discipuli eius.

¶ Dominica. II. post octa. Epi. dñi Euangeliū Mat. viij. a in prī.

IN illo tēpoꝛe: Cū descēdisset iesus de monte[a] secute

Postilla

Cum de- (tiā. scendisset Jesus ō mōte. ꝛc. Dante. viij Marci. i. Luce v. Historia huius euāgelij facta est anno Christi. xxi. ij. Idus Julij feria. v. luna. xvi. indictione. iiij. Glo. postq̄ dñs docuerat: scilicet discipulos in mōte: descendit in vallem: vt turbas doceret: ꝛ sanaret turbarū infirmos: q̄ sequebanꝫ: cum discipulis eiñ perfectioꝛib⁹ sermonē fecit in monte: turbis autē tanq̄ imperfectis in valle p̄dicauit: ꝛ sm Haymo. exēplo christi debent facere p̄dicatores: vt in p̄dicatiōe sua

habeant sermonē temperatū: et sicut sciunt
ꝓfectum capere posse: ita et verbum dei
annunciēt. Unde etiā Gregorius: ꝑm capa-
citatē audiꝝ: formādus est sermo doctō-
ris. a ¶ Secute sunt eū turbe multe (Bo.
ꝓpter quarū seqlaz:
et edificatiōm moue-
bat ad faciendū mi-
racula. b ¶ Et ec-
ce lepꝛosus veniens)
scz cum fide cordis.
c ¶ Adorabat eum)
cum humilitate cor-
poris. Un in euāge-
lio dicit genu flexit.
mar.1.d. Et alibi dicit: pci-
dit in faciē: q̄ oīa hu
Lu.5.c. militatē indicāt. Dī
ge. d habuit enim tria
e iste lepꝛosus in se: q̄
cunq; in se habuerit:
nihil a deo sibi nega
tur. Primū est fides
q̄ tāgit cum dicit.
f Adorabat eum vnde
iaco.1.a. Postulet aūt in fide
nihil hesitās: et dabi-
tur ei. Scōm est hūilitas: q̄ notat cū dicit
eccle.35.c. Procidit in faciē. Un: Oratio humliantis
se celos penetrat. Tertiū est deuota oratio:
q̄ notat cū dicit. Dñe si vis potes me mū-
dare. Hic est cōsyderandū q̄m sapienter ha-
buit se ille lepꝛosus: tunc primo ad fidē cō
uersus. n̄ enim desyderauit sanitatē cor-
poris: nisi in quantū illa esset anime sal⁹: et
ideo oꝛauit: vt dñs eū sanaret: sed illius vo-
luntati cōmisit: an eū sanare vellet: q̄ solus
nouit: q̄d sue cōgrueret saluti. A quo lepꝛo
so adhuc in fide neophyto: nos a puericia
in fide christi nutrici exemplū recipe debe-
mus: vt bona fortune: bona nature: et que-
cūq; terrena: q̄bus cōtigit bene et male vti:
nō peccamus a deo: nec ea queram⁹: nisi in
q̄ntum necessarie sunt sustentatiōi nostre: et
expediētia nostre salu. i. Nihil em nobis bo
nū est: nisi nostra felicitas eterna: et ea q̄ no
bis ad istam cōsequendā pficiunt: siue ꝓspe
ra siue aduersa. d ¶ Volo: mūdare.) vnde
damas. Humanitas christi erat organum et
instrumentū diuinitatis. Et ideo sicut arti
fex mediante instrumēto opatur: sic virtus
diuina in chꝛo ꝓ applicationē hūanitatis: a
qua miracula fiebāt q̄q; sicut hic lepꝛosus
tangēdo sanauit. e ¶ Et cōfestim mūda-
ta est lepra eius) scz totaliter: nō tm dimi-
nute. Un: Ipse dixit et facta sunt. vñ Augu
sti. dicit: q̄ nō statim
post descensuz ō mō
te fecit hoc miracu-
lū: sed postq̄ ꝑmonez
in loco cāpestri fecit
turbis. Dicit enim
Chꝛysost. post sermo
nez immediate pce-
dit ad miracla: vt ꝓ-
bis p̄cedētibus au-
thoritatē p̄staret: vt
mirabilis in ꝓbis: mi
rabilio: appareat in
ope. f ¶ Et ait illi
iesus Vide nemi. dī-
re.) s. miraculum q̄d
factū est. Chꝛyso. in
hꝭ ꝓbis docet nos
nō ee ōbere glioſos et
si aliq̄d bonum circa
nos est. non nob sed
deo ascribere debe-
mus: vñ: Nō nobis dñe nō nobis: sed nomi-
ni tuo da gloriā. g ¶ Mō pce. moy.) s. du
os passeres offerebat ꝓ emūdatiōe sua: vn⁹
eoꝝ occidebat: et alter in sanguine illi⁹ in-
tingebat: et sic dimissus euolauit. h ¶ In
testi. il.) i. vt eoꝝ testimonio ſsan⁹ hēat. Qua-
re chꝛus le ꝓsū sanatū misit ad sacerdotes.
Rñsio ꝑm Bor. Prio ppt legz approbati
onē. Scōo ppter miracli cōfirmatiōm. s. vt
testes eēnt miracli. Tertio ppter eoꝝ vtili-
tatē: vt videtes crederēt et saluarēt. Quar
to ppt eruditiōz nraz: vt nos etiā sacerdo
tes honorem⁹. Quito i ermn pctōib⁹: q̄ sūt
lepꝛa pctī ifecti q̄b⁹ dixit: ite: et nō state. Et
oīdite: nō occultate. Vos: nō alios. Sacer-
dotib⁹: q̄ hñt ptātez remittēdi pctm. vñ: Ac-
cipite spm̄sctm: quoꝝ remiseritis pctā: re-
mittūtur eis. i ¶ Accessit ad eū centu.) i.
quidā gentilis: q̄ habebat homies in armis
sub se ad custodiā ipsi⁹ galilee. Tūc em ter-
ra iudeoꝝ subiecta erat romanis: a q̄bus il-
luc erat posit⁹ cēturio ille. Iste aūt cēturio
auditis chꝛi miraculis: firmiter credidit: q̄
posset sanare seruū eius: q̄ erat ei valde cha-

rus: et ideo de eius sanatiõe fuit valde solicitus. k ¶ Dñe puer me⁹) seruuꝫ nomiãs pueruꝫ suuꝫ. Hoc est ꝫ supbos: q famulos dedignant. l ¶ Jacet in do.) sꝫ nõ potens venire ad te: hoc est ꝫ in hũanos dños: q expellũt infirmos famlos a domo sua: m mittũt ad hospitale. m ¶ Paralyticus t male torquet) Ebrÿo. Infirmitatẽ tãtũmõ exposuit: sed sanitatꝫ remediũ in ptãte misẽcie eius dimisit n ¶ Ego veniam t cura. eus.) vñ Beda. Qui ad sanãdum filiuꝫ reguli ire noluit: ne diuites honorare videretur: ad seruũ vadit: ne seruilem conditionẽ spreuisse putaretur. o ¶ Dñe nõ sum dignus) s. q̃a gẽtilis suꝫ vñ Hiero. Quia gẽtilis fuit: et forte ido la stabãt i domo sua: ideo noluit vt chr̃us ĩtraret: ne in hoc offenderet p ¶ Ut in tres sub tectũ meũ.) Bo: ra: nõ õt palaciũm: licet ꝓnceps esset: sed tectũ: pre hũilitate suã: et cõi y declaratione magnitudinis chr̃i, vñ Augustin⁹, Videndo se idignũ: ꝓfitit se dignũ: nõ in cui⁹ pietes: sꝫ in cui⁹ corp⁹ itraret. vñ Drige: Mñ corpus t sanguinẽ chr̃isti simptur⁹ es: tunc dñs tectum tuũ vult ĩtrare: t tu ergo humilias teipm dices: Dñe nõ sum dign⁹: vt ĩtres sub tectũ meũ: sed tantũ dic verbo et sanabit⁹ puer meus. Unde Beda. Magꝫ fides: q̃ dicere credit esse facere. q ¶ Et dico huic v a'e: et vadit.) s. ꝓtum ad negocium implendũ in absentia. r ¶ Et alio.) Antiqua est grãmatica: et alio veni: t venit ꝓtum ad officium implendũ in ꝓsentia. s ¶ Et seruo meo fac hoc: et facit.) Et his concludit: q̃ si dicto eius vnus vadit: et alꝰ venit: multoplus si chr̃istus deus t dñs dicat infirmitati: vade: et vadet: et sanitati: veni t veniet. t ¶ Audiens autẽ Jesus) s. q̃ sub velamento carnis centurio agnouisset excellentiã maiestatis. v ¶ Miratus est) i. ad modũ mirantis se habuit. x ¶ Tantã fidẽ in israel) i. in populo iudaico. Q̃ intelligendũ est: ꝓtũ ad facilitatẽ in credendo: q̃a alij pluribus signis visis crediderũt: ille vero nullo miraculo viso: sed solum audito credidit y ¶ Jacob in regno celorũ) q̃a multitudo ꝓcentiũ de diuersis mundi partibus existentiũ: per ꝓdicationẽ apostolorꝫ cõuersa est ad fidem: et sic ꝓceperunt gratiam in ꝓsenti: et gloriam in futuro. z ¶ Filij autem regni) i. iudei: ex quib⁹ erat natus: et quib⁹ erat ꝓncipaliter miss⁹ ad ꝓdicadũ eis a ¶ Ejicientur in tenebras exte.) quia repulerũt fidem chr̃isti: t sic remanent in peccatis suis obstinati. Et sic ejicient ad penas infernũ: que dicunt tenebre exteriores. vnde Brego. Interiores tenebre sunt cecitas mentis: exteriores vero eterna nox damnatiõis. b ¶ Ibi erit. ꝛc.) Unde Raba. Fletus de ardore: stridor dentium de frigore solet oriri. vnde dicit. Trãsibunt de aquis niuiũ ad calorem nimium. c ¶ Vade) id est secure reuertere. d ¶ Et sicut credidisti) scilicet perfecte: sic. e ¶ Fiat tibi.) in sanatione seruꝫ tui. f ¶ Et sanatus est puer.) non filius sed seruꝰ. g ¶ Ex illa hora) qua scilicet dñs Jesus dixit sibi. Fiat tibi. Rabanus. Fidei merito ostendit impetrasse salutem seruo. Ultimo notandũ q̃ legitur in euãgelijs: chr̃istũ tres paraly-

Jo.5.b

ticos curasse. Unus qui iacebat in porticu: triginta octo annos habens in infirmitate. Et aliū q portabat a quatuor viris in grabato. Tertium qui fuit seruus centurionis: sicut habet in euange. hodier. Circa pñs euangeliū vbi dicit. Et extendēs Jesus manum: tetigit eum dicens: Volo: mūdare. Dicit Hugo de prato: q in scripturis sacris inuenim⁹ tribus mōis lepra fuisse mundata: q significat tres modos remissionis pctōr. Primus quidez modus fuit in ablutiōe aq vt lepra Naaman: vt in libris Regum habet. Et significat baptismū: in quo omnia peccata mundantur. Sic fuit mundatus Cōstantinus corporaliter et spūaliter: id est in corpe et anima simul. Secund⁹ modus fuit in ostensione et missione ad sacerdotes: et significat confessionē: in q et per quā pcta mūdantur. vnde: Cōfitemini ergo alterutrum peccata vestra: et orate pro inuicem vt saluemini. Multū enim valet deprecatio iusti assidua. ꝛc. Tertius modus fuit in tactu manus christi: sicut hic dicitur. Extendens manum suam. ꝛc. ꝛ significat bonā operationē. Nā si hō in pctō mortali existēs nō desperat: sz facit bōa opa: orādo ieiunādo elemosynas dādo: vbū dei audiē

mat. 2. a.

¶ Reg. 5 a.

Jaco. 5. b

Dñica tertia post octauas Epipha. Euāgeliū Mat. viij. c. cir. fin.

In illo tēpore: Ascēdēte iesu in nauiculā, secuti sūt eū discipuli eius. Et ecce motus magnus factus est in mari: ita vt nauicula operiret fluctibus. Ipse vero dormiebat: & accesserunt ad eū discipuli eius: & suscitauerunt eum dicentes. Domine salua nos perimus. Et dixit eis Iesus: qd timidi estis modice fidei: Tūc surgens imperauit ventis & mari, Et facta est tranquillitas magna. Porro homines mirati sunt dicentes. Qualis est hic: quia venti & mare obediunt ei,

dortūc dñs iesus christus eo citꝰ illūinat eū ꝛ nō patit eū pire: sz reducit ad pniam vt patet in Cornelio centurione: de quo legit: Ele mosyne tue ꝛ orōes ascēdert in ospectu ōi. Et ad eū missꝰ est btūs Petrꝰ apls: vt baptizaret eum: Sz si in pctō mortali existēs negligit bona opari: vt mlti stulti faciunt dicentes: Ad qd pdest mihi bōa opari. tūc ōs orelinqt q̄ q̄ tales: vt tādem sic in pctis suis moriant: ꝛ dānāt. Un: ō hoc ōr Decretis. In pctis existētes debēt bōa opa facere: vt deus ops cor: eor illustret ad pniam. Seq̄t Unde oñde te sacerdoti hic reprehēdit error: de Pupey: de Lugduno dicētiū: nō ee necessariū sacerdoti cōfiteri: q̄libet bonꝰ chrianꝰ est sacerdos.

Act. 1

Postil

Ascendēte Jesu in nauiculi secuti sunt eū. ꝛc. Mat. viij. Hysto. huiꝰ enāg. facta ē anno chri. xxxij. kalē. Augusti. Fer. v. Lūa. iij. indi. iiij. Añ initiū illius euang. scribit. s. Mat. in eodez ca. q vnꝰ de scribis accessit ad Jesum et ait illi: Magr sequr te quocūq ieriz. Dicit ei. Vulpes foueas hñt: ꝛ volucres celi nidos: filius añ hois nō habz vbi caput suū recliet. Et statiz seq̄t euāg. hodie. a ¶ Ascēdēte Jesu in nauicu.) vñ Chrys. Cū mlta et mirāda dñs oñdisset i terra: trāsijt ad ma

re vt ibidē excellētiora opa ōmōstraret: q̄ ten⁹ terre marisq̄ dñm se oñderet. b ¶ Secuti sunt eū discipli ei⁹). s. trāsfretātes cū eo c ¶ Et cete mo.). i. marꝫ turbatio. vñ Qui cōturbas pfundū maris. Et ista turbatio maris nō fuit natural: sꝫ impio xp̄i facta est diuina ꝓtute: vt manifestaret ꝓt⁹ xp̄i discipulis eius. d ¶ Magnus). s. vt mai⁹ appareret miraculū. e ¶ Fact⁹ est in mari). i. in stagno genezaret. f ¶ Ita vt nauí opirēt fluctibus) supple fere. Et ōt: opirēt: t nō submergerēt: qa nauis xp̄i: concuti pōt: sed submergi nō potest. Cui⁹ figura oñsa est in arca Noe: vt ptꝫ ¶ lib. Geñ. g ¶ Ipse ꝓo dormiebat.) Ly. et hoc duplici de cā. Prima vt ꝓfitas humane nature ī eo oñderetur. Dormiebat eñ corpe: sed vigilabat deitate. Secūda vt discipuli in periculo positi ad xp̄m recurrerēt: t auxiliū suum peterēt: ideo se q̄ tur ꝙ ¶ Et susci. eū dicen.) deuotis p̄cibus. i ¶ Dñe nos perim⁹.). i. perire timemus. k ¶ Salua nos). Raba. O ꝓfaces t bñdicti discipuli xp̄i: saluato: ē vobiscū habetis: et periculū timetis: vita vobiscū est: et de morte solliciti estis l ¶ Et dixit eis: q̄d timi. estis.) Ly. q. d. nō debetis timere cuꝫ sim ꝑs vobiscū: quez vidistis tot miracula facere in terra. m ¶ Modice fidei.) Chrys. ꝓpter hoc vocat eos modice fidei: q: lꝫ crederēt xp̄m posse eos liberare a periculo: cū esset excitat⁹: nō tñ credebāt: q̄ hoc posset dormiēs facere: q: si pfectā fidē haberēt: cognoscerēt eū tantā ꝓtutē hre dormiēdo: q̄tū in vigilādo: t tantā in mari: q̄tā in terra. n ¶ Tūc). s. post p̄ces discipl̄oꝝ. o ¶ Surgēs). s. a somno. p ¶ Impe. vēt⁹ t mari) ꝗ tra inūdatiōꝫ fluctuū q ¶ Et fac. ē trā. mag.) Ly. Et q̄ ptꝫ ei⁹ diuinitas: q: miraculū hoc fecit imperādo: sicut dñs oīm creaturaꝝ. vñ se q̄t. r ¶ Vi. ho. mira. sunt.) vnde Hiero. nō discipli sꝫ naute t ceteri q̄ erāt in nauí. s ¶ Dicētes: q̄lis est hic) Ly. q: sicut hō dormit: t sicut ōs miracula facit. Gor. In miraculis xp̄i sp aliq̄d pōit ad oñendā ꝓfitatez hūanā: t ad oñendā ꝓfitatē deitatꝫ. vñ Chrys. Sōnus homiez: trā q̄llitas deū oñdebat. Tria q̄ admiranť: t hoīez dormiēs: t ꝓfectā fidē nō habentes.

¶ Dñica. IIII. post octa. Epipha. Euange. Math. xiij. c. circa mediū.

IN illo tēpo: Dixit iesus dis. su. pabolā hanc.[a] Simile factū est regnū celorū homini q̄ seminauit bonū semē[b] in agro suo.[c] Cū aūt dormirēt hoīes,[d] venit inimicus,[e] & superseminauit zizania in medio tritici & abijt. Cū aūt creuisset herba, & fructū fecisset: tūc[f] appuerūt et zizania. Accedētes aūt serui patrēfamilias dixerūt ei: Dñe nōne bonū semē seminasti in agro tuo: vñ ergo habet zizania? Et ait illis:[g] Inimicus hō hoc fecit. Serui aūt dixerūt ei: Vis imus & colligimus ea? Et ait: Nō. Ne forte colligētes zizania eradicetis simul cū eis & triticū ēt mare obediūt ei: sicut creatura creatori. ¶ Simile (ator.) Post factū est regnū celoꝝ. &c. Mat. xiij. Hystoria huius euāg. ¶

Ecta est in mēse aplis: b videlz ꝑma die anno chri.xxxiij. inditione a ¶ Sile factum est regnū celoꝝ).i.stat⁹ ecclie militantis. b ¶ In agro suo. Ly. n hō ille Xp̄us est: ager aūt ecclia: labore ⁊ sanguine christi exculta. Bonū semē est sancta doctrina:⁊ fides catholica. c ¶ Cum aūt dormirent homines) id est custodes. Glossa interlinealis: Quia ad tutelā ⁊ custodiā sūt deputati: ꝑ quos p̄lati designantur. d ¶ Venit inimicus hō.).i. diabol⁹. Unde Dixit inimicus: p sequar et cōp̄e. ⁊c. e ¶ Et supseminauit zizania in medio tritici et abiit) ꝙa inter doctrinā ꝟitatis: cōmiscuit fallaciam erroris: inter fideles et electos: cōmiscuit ꝑuos hoies: inter ꝓbutes cōmiscuit vitia. f ¶ Apparuerūt ⁊ zizania.) Ch̄ysostomus. Quasi similem herbam habens: ita quantuz ad exteriorē apparentiā: frequēter nō est differentia inter semen christi et semen diaboli: sed in facto deprehenditur diuersitas. g ¶ Inimicus homo hoc fecit. Contra. Diabolus dicitur inimicus hō ex eo: ꝙ homini a principio inimicat. h ¶ Sinite vtraq; crescere) scilicet zizania et triticū: id est bonos et malos. i ¶ Usq; ad messem) id est vsq; ad mundi consumationē. k ¶ Et in tempore messis:) id est iudicij dei. l ¶ Dicam messoribus) id est angelis. m ¶ Colligite primum zizania et alligate ea in fasciculos ad comburendū.) quia ministerio angelo-

cū, ᵖ Sinite vtraq; crescere ⁱ vsq; ad i messem: ᵏ et in tpe messis ˡ dicā messoribus. ᵐ Colligite primū zizania m et alligate ea in fasciculos ad comburendum: ⁿ triticum autem ᵒ congregate in horreum meum. o

¶ Dñica.v. Cōfitebor tibi dñe p̄ celi. Hoc euangelū q̄re de sanctis, scilicet in festo Mathei apostoli.

¶ Dñica in Septuagesima Euangelium Mathei.xx.a in principio.

rum separabunt malitunc de medio iustorum mittentur in gehennā n ¶ Triticum autē) id est fideles: in horreo huius mundi cōditos ⁊ congellatos. o ¶ Congregate in horreum meum) id est in celeste gaudium.

Similē est reg. ⁊c. Mathei.xx Historiam huius euā. euāg. locutus est dominus Jesus christus anno eius. xxxij. kal. octobris dñica luna. xiij. inditiōe. v. Ante hoc euangeli. scribit sctūs Math. ꝙ iesus dixit discipulis suis. Amen dico vobis: ꝙa diues difficile intrabit in regnū celoꝝ. Et iterū dico vobis. Facilius est camelū p foramen acus trāsire: q̄ diuitē intrare regnum celoꝝ. Audiris aūt his discipuli mirabant valde dicētes. Quis ergo poterit saluus esse. Aspiciens aūt iesus: ait illis. Apud homines hoc ipossibile est: apud deum autē oia possibilia sunt Glo. ordi. Diues difficile intrabit in regnum celorū. Lyr. Difficile dicitur et non impossibile: ꝙa difficile est diuitias possidere: et non teneri nimis amore earū. Et iterū dico vobis. Facili⁹ est camelum per foramen acus transire. Ly. hoc nō intelligit de quolibet diuite: sed de diuite cōstituente finē in diuitijs: et totam confidentiam suā. Ergo in euāge. dicit: ꝙ difficile cōfidentes in pecunijs intrabāt in reg. ce. Lyr. Possessio diuitiarū reddit hominē difficilē ad pfectionē acquirendā: non tn facit impossibile: ꝙa abraam fuit diues valde;

Post

mat.

mar.

gen.

Eccl

q.

et tamē fuit perfectus: et ideo dicit. Beatus vir diues: q̄ inuētus est sine macula. Et postea sequit. Et quis est hic: et laudabimus eum. q. d. Vix em̄ et cum difficultate inuenitur. Postea sequit euangeliū hodiernū.

In illo tēpore: Dixit iesus discipulis suis parabolam hāc, [a] Simile est regnū celorū homi [b] patrifamilias: qui exijt primo mane cōducere [c] operarios in vineā suā. Cōuentiōe aūt facta cū operarijs ex denario diurno: [d] misit eos in vineā suā. [e] Et egressus circa horā tertiā: vidit alios stātes in foro otiosos, & dixit illis: Ite & vos in vineā meā: & q̄d iustū fuerit dabo vobis. Illi aūt abierūt. [f] Iterū aūt exijt circa sextam et nonā horā: et fecit sic. Circa vndecimā vero exijt & inuenit alios stantes: et dicit illis, [g] Quid hic statis tota die otiosi? Dicunt ei: qa nemo nos conduxit. Dicit illis: Ite & vos in vineā meā. Et quod iustum fuerit accipietis. Cum sero aūt factum esset: dicit dominus vineē procuratori suo: Voca operarios & redde illis mercedē incipiens a nouissimis vsq̄ ad primos. Cum ergo venissent qui circa vndecimam horam venerāt: acceperūt singulos denarios. Venientes aūt & primi: putauerūt quod plus essent accepturi: & acceperūt & ipsi singulos denarios. Et accipientes murmurabant aduersus patremfamilias dicentes: Quia hi nouissimi vnam horam fecerunt: & pares illos nobis fecisti: qui portauimus pondus diei & estus. At ille respondens vni eorum dixit: Amice non facio tibi iniuriam. Nonne ex denario conuenisti mecum? Tolle quod tuum est & vade. Volo autem & huic nouissimo dare sicut & tibi. Aut non licet mihi quod volo facere? An oculus tuus nequam est: quia ego bonus sum? Sic erunt nouissimi primi & primi nouissimi. Multi sunt enim vocati: pauci vero electi.

a ¶ Simile est regnū ce.) i. status ecclesie militantis. b ¶ Homini patrisfamilias.) Paterfamilias est deus pater: qui gubernat totum mundū: sicut paterfamilias subditos in domo. c ¶ Operarios in vineam suam) Vinea est vniuersalis ecclesia: cui? palmites sunt iusti: q̄a primo homine iusto s. abel colligit vsq̄ ad vltimū hominē iustū q̄ nascitur? est: vt dicit Grego. Hec vero vinea tot de se protulit palmites: q̄ sanctos protulit a iusto Abel: vsq̄ ad vltimū electū: in q̄ fine mūdi nascitur? est. Operarij sunt doctores: plati a deo missi ad culturam huius vineē: per p̄dicationem & doctrinam. Qui exijt primo mane. Lyr. q̄a a principio mūdi vsq̄ ad noe. fuerūt mille trecenti q̄nq̄ginta anni. In quo tpe aliquos sctōs patres ad eruditionē hominum misit. s. adam: seth: et Enoch: et alios sanctos & iustos. d ¶ Di. eos in vineam suā) Ly. Conuentio ista est p̄missio vite eterne pro labore q̄ quidem vita eterna dicit denarius diurnus: q̄ est equalis oīmbus: q̄a vita eterna erit eq̄lis oīmbus: q̄ tum est ex parte finis: q: nūq̄ finē habebit. e ¶ Et egressus circa horam tertiā. ꝛc.) Hora tertia intelligit mundi discursus a tēpore Noe vsq̄ ad Abrahā: in quo tēpore elapsi sunt. cccl.xxix. anni: in quib? aliqui sancti ad eruditionē aliorū missi sunt a deo: vt Noe: Sem: thare: et sic de alijs. f ¶ Iterum autē exijt. ꝛc.) Hora sexta fuit ab abraam vsq̄ ad Moysen. In quo tēpore lapsi sunt. ccc. anni. In q̄bus missi sunt abraam: isaac: et iacob: et. xij. patriarche: et sic de alijs. Hora. ix. a Moyse vsq̄ ad christum: in quo tēpore elapsi sunt mille. ccxi. anni: in quib? annis ad eruditionē populi missi sunt Moyses et aaron et iosue iudices: reges et pphete et sacerdotes. Extant enim versus de etatibus veteris legis. Unde: Sexcentum mille sex quinq̄ginta dat adam. Octogintanouēq̄ trecentos noe sub arca. Circūcisus abraā q̄ter centos habet annos. Dat triginta q̄ sex q̄dringētos moysi lex. ternus. xl. dauid et rex. Sex quadringentos dat trāsmigrans babylonq̄. Ante iesum cert? hic annorū datur ordo. Tractus ab hebreis habet sic & biblia nostra. Ante iesum numerat mundi hieronymus annos. Unū: ter mille: septingentos decies sex. Utraq̄ biblia dat tam nostra q̄ iudeorum. Nota versus sequens non est beati hiero. Ante iesum bis centū minus vno milia quinq̄. g ¶ Quid hic statis tota die otiosi.) Undecima hora intelligit tēpore christi vsq̄ in finem mundi: in quo tēpore gentiles vocati sunt per p̄dicationē apostolorū: et aliorum ecclesie doctorū. Et ideo sequitur. Quid hic statis tota die otiosi: q̄a em̄ a principio mūdi vsq̄: tūc laborare in bonis opibus neglexerāt: quasi tota die otiosi stabāt. h ¶ Dicunt ei: qa ne. nos. cōdu.) id est null? prophetarum: nullus doctor ad instruendū nos venit: q̄a lex et prophete filijs israel date fuerunt: vt illi in speciali sanctificatiōe vigerēt ex q̄bus secundū carnē christ? erat nasciturus. i ¶ Ite et vos in vineam meam) scz corde credendo: ore cōfitendo: ope laborando. vnde Ly. Quisq̄s cum fide recta bonis opibus insistit: huius vinee operarius exist. k ¶ Cum aūt sero factū esset) Hoc. Sero est mors hominis: vel sero est tēpus iudicij quia illud erit in fine mūdi. Item sicut sero

¶ redit homo ad domū suam: aues ad niduz: ita in iudicio q̄libet ad locū quem sibi ꝓparauit: ibit vel ad sinistrā vel ad dexteram. l ¶ Dicit dñs vinee). i. deus pater q̄ est dominus nr̄e creationis. m ¶ Procuratori suo) Ly. i. christo iesu: qui missus est ad curatiōz salutz humane. n ¶ Voca.) Ista vocatio gñaliter fiet in iudicio. Vñ: Venit hora qñ mortui audient vocē dei filij: et qui audierint viuent. o ¶ Operarios) siue bonos siue malos. p ¶ Et reddet illis.) statim sine dilatiōe. q ¶ Ordine suo.) sc̄z totā sine diminutiōe. vnde. Vnusq̄sq̄ ꝓpriā mercedē accipiet secūdū laborē suū. r ¶ Incipiens a nouissimis vsq̄ ad primos.) Vñ q̄z eīn nouissimi in labore sunt primi in p̄mio. vnde Greg. A nouissimo paterfamilias denarios reddere cepit: quo ad paradisi requiē prius latronē: ꝙ Petrū perduxit. s ¶ Cū venissent ergo qui circa vndecimā horam venerūt. ¶ Acceperunt et ipsi singu. denaria.) i. vitam eternā: q̄ equalis erit omnibus nulli lōgior: nulli breuior: merito tñ diuersitate fulgebūt: alij magis: alij minus

Lo. 15. f. vnde: Stella differt a stella in claritate: hic autē denarius vnus in se est: multiplex autem ꝓpter accipientiū differētiā. v ¶ Venientes autē et primi.) id est illi qui primo vocati sunt ad penitentiam. x ¶ Arbitrati sunt q̄ plus essent accepturi) Glo. interli. scz digniorē locū in regno. y ¶ Acceperunt et ipsi singu. denaria.) i. similia p̄mia iuxta cōuentionē p̄dictā. vnde Remigius dicit. i. eandē eternitatē. z ¶ Et accipientes murmurauerūt.) Ista murmuratio pōt dici lōga extensio pene in lymbo. vñ Bre. Antiqui qui post longa inferni tēpora ad celum queniūt: et quasi post murmuratione3 denariu3 accipiunt: nos autez sine murmuratione: qui mox de corpe eximus: sine mora p̄miū accipimus. s. si iusti fuerimus. Similiter pōt exponi de diu penitente et martyre: quia vnus non statim euolat sicut alius. Dicitur ergo: Et accipiētes murmurabāt: scilicet cōquerendo. a ¶ Hi nouissimi) id est martyres. vel in penitentia et in bonis opibus inferiores. ¶ Una hora fecerunt) qa modico tpe laborem sustinuerūt c ¶ Et pares illos nob fecisti.) .s. in p̄mio d ¶ Qui portauimus pōdus diei et estus.) pōdus: sc̄z p̄ceptor: et estum carnalis cōcupiscentie quotidie ei resistēdo. e ¶ Cōueniste mecum) id est nonne p̄misisti p vita eterna seruare decalogum. f ¶ Tolle qd̄ tuū est.) quia paratus sum tibi reddere mercedem tuam. g ¶ Et vade) sc̄z ꝓpter implētionē mandatorum: et intra in gaudiū dñi tui. h ¶ Volo autē et huic no.). s. in patiētia feruenti. i ¶ Dare sicut et tibi) innocēti. k ¶ An nō licet mi. qō vo fa. qa non volo nisi bonū et licitum. Vñ Greg. Stulta est questio cōtra

¶ Dominica in Sexagesima Euãgelium Luce. viij. a. in principio.

IN illo tẽpore. a Cũ tur
ba plurima cõueniret: b & de ci
uitatibus c pperarẽt ad Iesum, d di-
xit p similitudinẽ: e Exíit q[ui] f semi-
nat seminare g semẽ suũ. h et dũ semi
nat: aliud cecidit secus viã & con-
culcatũ est: & volucres celi come-
derunt illud: Et aliud cecidit supra
petrã, & natũ aruit: qa nõ habebat
humorẽ: & aliud cecidit inter spi-
nas: & simul exorte spine suffoca-
uerũt illud: & aliud cecidit in terrã

bonitatem dei, l ¶ An oculus tuus). i. in-
tentio tua qua ad primatum nitentis. m
¶ Nequã est: qa. ꝛc.) ex natura bonitatis
mee: ideo nulli facio iniuriã. n ¶ Sic erũt
no.) i. hũiles ꝛ abiecti. o ¶ Primi.) in fu
turo in sua exaltatio
ne. Vñ: Omnis q[ui] se
hũiliat exaltabitur.
p ¶ Et primi no.) i
estimatione hoim: in
p̃senti erũt q̃ñq; no
uissimi in iuditio dĩ:
b est scrutator: et co-
gnitor cordium. q
¶ Multi enim sunt
vo.) Ly. s. ad fidem. r
¶ Pauci vero ele.)
ad gloriã. vñ Glo: eg.
Multi ad fidem ve-
niũt: sed pauci ad ce-
leste regnũ pducun-
tur. vñ. Arta est via q̃
ducit ad vitã: ꝛ pauci
inueniũt eam: et la-
ta et spaciosa est via:
q̃ ducit ad pditionẽ:
et multi ambulãt p
¶ Cum tur
ba plurima cõ-
uenirent: et de ciui,
ꝛc. Lu. viij. Mat. xij
Hystoria huius euã.
facta est in aprili pri
ma die anno christi,
xxxij. indictione. v. An
te initiũ illius eua.
scribit sanct⁹ Lucas
in pncipio illius capi
tuli: q̃ christus iter
faciẽbat per ciuita-
tes et castella: predi
cans et euãgelizans
regnũ dei: et duode-
cim apostoli cũ illo.
Et mulieres alique:
q̃ erant curate a spi-
ritibus malignis et
infirmitatib⁹: vt ma-
ria: que vocabat ma
gdalena: de qua septem demonia eiecerat: ꝛ
Joanna vxor chuse ꝓcuratoris herodis: et
Susanna et alie multe: q̃ ministrabãt ei de
facultatibus suis. ꝛc. Tunc sequit hodier-
num euangelium. a ¶ Cum turba plurima
conue.) Bo. in quo explicat predicationis
christi gratiositas: ad quã tot homines cõ-
ueniebant. b ¶ Et
de ciui.) non tñ de
villis rurales: sed eti
am de ciuitatib⁹ ci-
ues. c ¶ Properа-
rent ad iesum) id est
christũ: et in hoc etiã
notatur turbarũ fer
uor et deuotio: quia
cõueniebant. i. simul
veniebant: nõ quidã
in principio: quidam
in medio: et quidã in
fine sermonis: sed si-
mul veniebant: vt au
dirẽt verbum dei. d
¶ Dixit per simili-
tudinẽ) Glo. inter-
li. parabolas. Quare
loquebatur in para-
bolis. Respondet: vt
a simplicib⁹ eius p̃-
dicatio facilius reti
neretur. e ¶ Exíit)
Bo. Sensus litera-
lis est planus. Mis-
sus scz filius dei a pa
tre in mundum. Vñ:
Exiui a patre ꝛ veni
in mundũ. f ¶ Qui
seminat seminare) id
est cuius officium est
seminare. g ¶ Se-
men suum) scz verba
exteriora secũdũ as-
sumptam humanita
tẽ: et interiora secũ-
dum deitatem: ꝓpter
hoc eĩ officium venit
in hunc mundũ vt. s.
semẽ doctrine in mũ
do spargeret. vnde
Alijs ciuitatib⁹ opor-
tet me euangelizare
regnũ dei: ꝓ q̃b⁹ missus sum. h ¶ Et dũ
seminat.) Hic subdit differentias auditoꝝ

Jo. 16. f.

Lu. 18. c.

verbum dei, i ¶ Qui habz au,au,aud.) Vnde Cryſ. Hic seminato: postꝙ parabolam p̄sentis euang. ꝓposuit dixit, Qui habet aures audiēdi audiat. Vbicūꝙ hoc ꝟbū in diuinis scripturis ponit: excitatio est mentis ad intelligēdum mysteriū: ergo. Hec dicens clamabat. s. vt attētius audirēt: Qui habet aures. Bo. Hoc dicebat: qa oēs habebant aures: sed non oēs audiebant: vt intelligerent ⁊ bene agerēt. Pro quo sciendū: qꝙ triplex est auditus. Prim⁹ est nature sensitiuꝰ. Secūdus interior⁹ intelligētie. Tertius obedientie. De quo tri-
Ps. 44. plici auditu dicitur. Audi filia: quo ad p̄mū. Et vide: quo ad secundū. Et inclina aurem tuaz: quo ad tertiū. k ¶ Que esset hec pabola) Glo. Nō interrogabāt eū
Mat. 31. b. statim in p̄sentia populi: sed cum esset solus. l ¶ Quibus). s. discipulis interrogā tibus. m ¶ Ipe dixit: Vobis) q̄ fideles estis. n ¶ Datū est nosse mysteriuz regni dei.). i. intelligentia scripturarū. o ¶ Ceteris aūt in parabolis). i. phariseis ⁊ iudeis incredulis. p ¶ Ut videtes). i. videre se reputantes. q ¶ Non videāt) vel vt videtes foris hūanitatē: non videāt intus diuinitatem. s. oculo fidei. Vel vt videtes foris miracula: non videāt intus virtutē dei opantem. r ¶ Et audiē.). s. verbū exterius. s ¶ Non intelligāt) sensum spūalē interius. t ¶ Est aūt hec pa.). Hic subdit dñs parabole expositionē. v ¶ Semē ē ver. dei.) Dicitur autē semen verbū dei ꝓpter similitudinem. Primo qa semen qō seminaꝫ nisi sub terra cōdiaꝫ: sine fructu manebit: sic verbū dei: qō in p̄dicatiōe auditur: nisi in pfundo memorie ſerueꝫ oīno pditur. vñ. Jn corde meo abscōdi eloquia tua: vt nō peccez tibi. Secūdo qa semen sine bñficio solis nō crescit: sic verbū dei p̄dicatū sine gratia dei adiuuante: inutile existit. Et hec est ratio q̄re in p̄ncipio sermonis gratia implorat⁹: et sctōrum inuocatio: vt. s. qō possibilitas nostra nō obtinet: eoꝝ nobis intercessione donec. Ter-
Ecclc. I. tio ꝓpter necessitatem reficiēdi: nam sicut semen est: materia panis ad refectionem corpis: sic verbū dei est materia p̄dicatiōis ad refectiōm anime. vñ: Nō in solo
Deu. pane viuit hō: sed in oīni verbo qō p̄cedit de ore dei. Ihñ Grego. Libus mētis est ꝟbū dei. Postmodum subdit hic auditoruz verbi dei quatuor differētias. ⁊ ¶ Qō autem secus viam). i. vna pars seminis cecidit secus viam. i. in cor vanitati et voluptati expositum: et cōculcatū est. Conculcatio trāseuntiū significāt carnales affectiones: ⁊ volucres celi comederūt illud. Per volucres intelligūtur demones. Ergo comestio volucrum significat suggestionē demonū. vñ subdit. y ¶ Deinde ve. di. et tol. verbū). i. memoriaz verbi. z ¶ De cordib⁹ eoꝝ ne credāt) Jnuidet em̄ diabolus saluti hominis. Salus aūt per fidem habeꝫ. Unde: Fides tua te saluū fecit. a ¶ Nam qō supra.

Mat. 13 b.

Lu. 7

petram hi sunt) duri et rebelles per superbiam. b ¶ Qui cū audierint cū gau. suscipiunt verbū.) q̄ tales in audiēdo p̄dicatione delectant: sed cū de p̄dicatiōe recedūt: statim recedūt a bono p:oposito qđ habuerunt. c ¶ Et hi radicē non habēt) s. pfunde firmitatis. Ratio autē quare arbo: radices non habet aliqñ est: q̄a nimis sepe transplantat: t ibi frequēter de bono ad malū mutant: et ideo non radicant in bono. vñ subdit. d ¶ In tēpore tētatiōis recedunt. Vnde. Al mane vsq; ad vesperā imutabilis tempus. e ¶ Quod autē inter spinas ceci. hi sunt.) scz anxij p cupiditatem tēporaliū. Diuitie tēporales spine vocant: q̄a animā vulnerant t pungunt. f ¶ Et a sol.) i. cura superflua in acq̄rendo g ¶ Et diuitijs) i. ab ipsa rerū abūdantia in possidendo. h ¶ Et voluptatibus) i. a sequēte luxuria diuitijs vtēdo. i ¶ Eū b tes suffocāt.) q̄a q̄n incipiūt cogitare de spūalib⁹: statim se imiscet cogitatio de tpalibus: et qualens suffocat verbū. k ¶ Mō au tē in ter. bo.) i. in co: bonū et deuotum. l ¶ Hi sunt qui in co:. bono.) per industriā naturalē. m ¶ Et optimo) p gratiā Jesu christi. n ¶ Audiētes verbū dei reti.) scz in memoria. o ¶ Et fructū afferūt in pa.) vñ Alij afferūt fructū tricesimū: vt q̄ sūt in viu gali. Alij sexagesimum vt q̄ in statu viduali. Alij cētesimū: vt q̄ sūt in statu ꝓgiali. Circa pñs euāge. vbi o:: Exijt q̄ seminat seminare semē suū. Dicit Hugo ō p:ato: cp p̄dicato: ꝑbi dei: hoc qđ p̄dicat ꝑbo debz ope implere: vt si p̄dicato: p̄dicat mūdana cōtemni: debet et ipse hoc facere: si predicat abstinentiā et penitentiā: debet et ipse facere: si p̄dicat vitia fugere et virtutes habere: debet t ipse virtuosus esse: et sic de aliis: et sic docere verbo et exemplo. Sic verus p̄dicato: dñs noster Jesꝰ fecit. Vnde. Cepit ihesus facere t docere. Act. 1. a.

¶ Dominica in Quinquagesima euangelium Luce. xviij. e. cir. finē.

a In illo tempore. Assumpsit Jesus duodecim discipulos suos, & b ait illis: c Ecce ascē- c

Et q̄bus iam dictis patet: cp qui sciēter ex ppposito desidiose vel saltez contēptibiliter audiūt: grauiter peccant. Vñ Augu. et etiā allegat in decre. Nō minus reus erit q̄ verbum dei negligenter audit: cp ille q̄ co:pus christi in terrā cadere negligentia sua permiserit: hec ille. Mō specialiter itelligi pōt de illo: q̄ negligētia leuit in terrā fineret cadere eucharistiā: vt ille qui negligēter audit cū contēptu verbū dei: vel de illo qui nō curat verbū dei audire: in his q̄ sunt de necessitate salutis: que prius ignorat.

Assumpsit Jesus. &c. Lu. xviii. Mat. xx. Marci. x. Hystoria huius euāgelij facta

Est anno christi. xxxij. kal. Aprilis feria. iiij. luna. vi. indictione. vi. Ān initiū illi⁹ euāge. scribit. s. Lucas in eo. ca. q̄ chr̄s dixit discipulis suis: Āmē dico vobis: nemo est q̄ reliq̄rit domū: aut parētes: aut frēs: aut vxorē: aut filios ꝓpter regnum dei: et nō recipiat mlto plura in hoc tpe: et in futuro seculo recipiat vitam eternā. d Postmodū imediate sequit euan. illud.

a ¶ Assumpsit ie. xij di. su.) Bor. Ihs ie sus preuidens ex sua passiōe discipulos suos ꝑturbatos: iō p̄dixit eis passiōis penā: resurrectiōis gloriam: vt cum eū morientem cernerent: resurrecturum non dubitarent. b ¶ Et ait illis.) scilicet tāquā suis secretarijs et amicis. c ¶ Ecce ascēdim⁹ hiero.) q: hierl̄z in montanis erat. d ¶ De fi. hois) i. de virginis filio: qā ꝓphete scripserūt de

Ysa. 11. d passione christi futura. vñ ōr: Quasi agnus
Esa. 53. c māsuetus: q̄ portat ad victimam. Item: Si
Esa. 53. d cut ouis ad occisionē ducet: et quasi agn⁹
Esa. 50. c. coram tondente se obmutescet: et non aperiet os suū. Et alibi. Ipse vulnerat⁹ est ꝓpter iniq̄tates nostras: attrit⁹ est ꝓpter scelera nostra. Et iterum. Corpus meum dedi pcutientibus: et genas meas vellētibus: faciem meam non auerti ab increpantibus: et cōspuentib⁹ in me. Hic notandū est: cū carnis priuiū est tēpus gaudij ⁊ leticie secundū cōsuetudinez mundi. s. comedere carnes et bibere vinum: et delicijs carnalib⁹ perfrui. Quare ergo sancta mater ecclesia in tēpore iocūditatis: cōmemorat nobis et ad memoriam reducit tristia insignia passionis christi. Respōdetur: vt quilibet audiēs hodie p̄dicare euangeliū de passione christi: sic trahatur a vanitatibus ⁊ gaudijs mundi. vñ sequit. e ¶ Tradet enim gen.) Bor. Tradit⁹ fuit chr̄s. Primo a discipulo suo Juda iudeis, vñ dicit. Quid vultis mihi dare: ⁊ ego eū vobis tradam. Secūdo a iudeis pōtio pylato: q̄ erat ꝑses gentilis. Tertio tradit⁹ est ecōuerso a pōtio pylato ipsis iudeis: vt flagellaret et crucifigeret et illuderet. Primo eīm illusus fuit in domo cayphe pōtificis dicentis. Prophetiza nobis chr̄e: qs est q̄ te pcussit. Secundo in ꝓtorio herodis: q̄ sp̄euit eū cū exercitu suo: et illusit ei cū veste alba. Tertio in atrio Pylati: vbi fuit coronat⁹: ⁊ cū arūdine in capite pcussus. Vñ: Et genuflectebāt ante eū illudebāt ei dicētes: Aue rex iudeor⁹. Quarto in patibulo crucis. Unde Mat. 27. Jo. 19. Iohēnes capita sua direrāt: Vah qui destruis templum dei. Ibidē

f ¶ Et flagellabitur.) Flagellatus enim primo fuit colaphis in facie. Unde: Et colaphis eum ceciderūt. Secundo arundine in capite. Unde: Et accipiebāt arundinē: et pcutiebāt caput eius. Tertio flagellis in toto corpe. Vñ ōr: Tunc apprehendit Jesum pylat⁹: ⁊ flagellauit eū. mat. 27. mar. 15. Jo. 19. Ps. 128. c.

g ¶ Et cōspuet) Cōsput⁹ eīm fuit primo a iudeis in domo Cayphe. Vñ ōr: Tunc expuerūt in faciē ei⁹. Secōo a gētilib⁹ in atrio Pylati. vñ ōr: Et veste purpurea circūdederūt eū. Et veniebāt ad eū ⁊ dicebāt: Aue rex iudeor⁹. Et dabāt ei alapas: ⁊ expuētes in eū. ⁊c. mat. 27. Jo. 19.

h ¶ Occidēt eū. Vñ Bor. Ecce magna crudelitas: q: nō sufficit eis altercare. s. flagellāre vel occidere: sz vtrūq̄. Vñ: Pylatus flagellatū voluit dimittere: ꝑm illud: Emēdatū q̄ illū dimittā: sz iudei noluerūt: sz post flagellationē eū occidi pcurauerūt. Lu. 23.

i ¶ Et tertia die re.) In hoc pmittit eis cō-

Dimus hierosolymā: & cōsummabunt omia q̄ scripta sunt ꝑ pphetas de filio hois. e Tradet em gētibus: & illudet: f & flagellabit: g & conspuet: & postq̄ flagellauerint h occident eum: i & tertia die resurget: k & ipsi nihil horum intellexerunt. Et erat verbum istud abscōditum ab eis: & non intelligebant ea que dicebātur. l Factum est autem cū appropinquaret hiericho. Cecus quidam sedebat secus viā mendicans. m & cum audiret turbam pretereuntem, n interrogabat quid hoc esset. Dixerunt autē ei, o q̄ iesus nazarenus trāsiret. p Et clamauit dicens: Iesu fili dauid⁹ miserere

Carus anatinitate Barthimeus Timei filius.

solatiõem de veloci'ei⁹ resurrectiõe. Et ei⁹ resurrectio exẽplar est nr̃e resurrectiõis. k ¶ Et ipsi ni ho. intel.) q: adhuc rudes et impiti erãt: g nõ intellexerũt. l ¶ Factum est aũt cũ appro. hie.) Supius iã chr̃us p̃di xit discipul' iuis pas-
siõis firmitatez. s. ne scãdalizent. k hic oñ-
dit sua3 potentiã: et hoc p miraculosa3 ce-
ci illũinatione3. Vn-
de quos terruit ver-
bo: confirmauit et mi-
raculo. Per primu3
astruitur in eis fides
p̃hanitat3: p scõm fi-
des diuinitatis. m
¶ Et cũ audiss. tur-
bam p̃tereuntẽ) mul-
ta eñ turba p̃cede-
bat: et etiã multa se-
q̃bat ihesum. In quo
ostendit testimoniu3
doctrine. n ¶ In-
terrogabat quid hoc
esset) Et hoc est val-
de vtile interrogare
de ihesu: id est saluato-
re o ¶ Nõ ihesus na-
zarenus trãsiret) Na-
zarenus est dictus: qa in nazareth est cõce-
ptus: et etiam ibi nutritus. p ¶ Et cla.)
non tñ clamore exteriori: sed etiã interiori.
Vñ ps. Clamaui i toto corde meo q ¶ Mi-
serere mei) q. d. non pecuniã sed misericor-
diam peto. Et in hoc q̃ hic cecus clamauit
Ihesu fili dauid miserere mei: confitet vtrã-
q̃ in christo naturam: scz humanam in hoc
q̃ dicit fili dauid. Secũdũ eñ humanã na-
turam natus est ex p̃genie dauid: et diui-
nam confitetur in hoc q̃ dixit: miserere mei.
Dei eñ est p̃priũ misereri. r ¶ Et qui p̃-
ibant increpabant eum vt ta.) Isti significãt homi-
nes a bono alios retrahẽtes. s ¶ Ipse ve-
ro multo ma. cla. fili da mi. mei.) In quo da-
tur nobis exemplũ: q̃ q̃to magis nobis oc-
currũt impedimẽta: tanto magis est clamã-
dũ: et inuocandũ diuinũ auriliũ. t ¶ Stãs
aut ẽ. ꝛc. ad se) In quo quidez apparet cle-
mentia christi: q̃ nõ dedignat⁹ est stare: et
alloqui viles p̃sonas et pauperes, vñ hie-
ro. Ceco qui seq̃ nõ poterat stat dñs: et eu3
vocari iubet ne turba p̃hiberet. Boz. Sic
deberẽt facere p̃ncipes nostri, si cũ stare vi-
derent paupes cõquerẽtes: et facere voca-
re ad se: vt audirẽt eo: cõ q̃rimonias: facerẽt-
q̃ eis iusticiã expedi-
re. Sed iam põt dici
de aliq̃b⁹ illud: Pu-
pillo non iudicãt: et
causa vidue non in-
greditur ad illos. v
¶ Quid tibi vis vt
faciaz.) q. d. christus
nõ sanat inuitos: sed
volũtarios. vnde Au-
gu. Qui creauit te sꝛ
ne te: non iustificabit
te sine te. x ¶ Do-
mie vt vi.) Ecce bo-
na et discreta petitio
non eñ petiuit aurũ
t argentũ: sed tñ lu-
men. Vñ. Dñs illu-
miat cecos y ¶ Re-
spice) non apposuit
manus: nec aliq̃ vn
guẽtũ ad sanãdũ eũ:
sz solũ p̃bũ: qm̃ ipe di-
xit et facta sunt. z
¶ Fides tua te sal.
fecit) Boz. ex hoc. n. ipetrat sal⁹ spiual⁹ t etiã
corpal⁹. a ¶ Et cõfesti vidit) Nihil eñ me-
diũ iter deũ t factũ dñi. b ¶ Et seq̃bat illũ)
Ecce signũ pfectũ illũinatiõis. s. i corpe et
in aia. c ¶ Magnificãs dñũ.) Boz. i magnũ
dicens eũ magnitudine virtutis. Vñ. Ma-
gnus dñs noster: et magna virtus eius.
d ¶ Et omis plebs vt vi.) quod factum est:
non inuidet vt pharisei. e ¶ Dedit laudẽ
deo) potẽtie dei cõgratulãdo sanitati ceci.
Nota bñ p̃sens euangeliũ vbi dicit: Dñis
plebs vt vidit: dedit laudem deo. Sed heu
plures hodie christiani deum nõ laudant:
sed dehonorãt tripliciter. Primo quidẽ ho-
norãt mundũ: exercẽtes diuersos malos lu-
dos: et per diuersas leticias. Hũc laruis de-
monũ: in signuz q̃ sunt filii demonum vten-
do: nunc aliis paganicis gestis vtendo p:o
recreatione: vt puta corpis: sed reuera p corꝛ
poris et anime destructiõe. Secũdo q̃li de-
um inhonorant: corpus suũ pascendo cõtra

Ps. 118. f.

Esa. 1. a
Hiere. 5. g.

Ps. 145 b.

Ps. 148. a.

Ps. 646. d

laudem dei. Unde: Quorum deus venter est: et gloria in confusione ipsorum: qui terrena sapiunt. ꝛc. Et de illo deo: quos miracula fecit: quere in sermone discipuli super epistas dominicales: sermõe. xlv. ii. Tertio ali? hodie cõtra laudem dei ducũt choreas illicitas: ꝓpter quas: quoties vnum saltũ faciũt i choream toties vnũ saltũ faciũt versus infernũ. In tali eñ est peccatũ mortale. Ũñ Augustin?. Oñis motus petulantie saltꝰ est in pfundũ cloace. Et illa auctoritas etiam allegatur in summa vitiorum cap?. de

Postilla

Acc? (chorea. est Jei? in deserto a spiritu: vt tẽtaret a diabolo. Et cum ieiunasset quadraginta diebus. ꝛc. Mathei. iiij. Mar. i. Luce. iij. Tentat? est dñs Jesus christus anno ei? xxx. Idus Januarij. feria. ij. luna. v indictione. iij Ante initiũ illius euangelij: habet Lu iij. Factum est autẽ cũ ois popul? baptizaret a Joañe. Et Jesu baptisato et orante apertũ est celũ: ⁊ descendit spũs sanct? corporali specie: sicut colũba in ipm. Et vox de celo facta est: Tu es filius meus dilect?: in te cõplacui mihi. Et ipse Jesus erat incipiens quasi annoꝝ triginta: vt putabatur filius Joseph. Jesus aũt plenus spũ sancto: regressus est a Iordane. Tunc scilicet statim post baptismũ. a ¶ Ductus est Jesus) scilicet spõtanee. b ¶ In deserto) qđ est inter hierusalẽ et iericho: vbi quidã hõ incidit in latrones. c ¶ A spũ) scilicet sancto. d ¶ Ut tentaret a diabolo) Hoc voluit autem tentari christus: vt tentatoꝝ superaret: vt tentatos cõfortaret: vt modũ vincẽdi doceret: ꝙa nemo põ esse sine tentatiõibus. vñ: Militia est vita hominis sup terram. e ¶ Et cũ ieiunasset.) Ly. vt carnem suam innocentẽ ꝓ nobis macerauit: et exemplũ fidelibus daret etiã ieiunandi. f ¶ Quadraginta diebus ⁊ q̃draginta noctib?.) non vltra ieiunauit: vt virtus diuinitatꝭ diabolo celaret. Quia etiã Moyses in mõte: helias in itinere tot diebus ieiunauerũt. Aliter tñ ieiunauit Christus: et aliter Moyses et Helias: nõ eñ ieiunauerũt virtute ꝓpria sicut chꝰus. Sꝫ moyses sustentatus collõquio dei. Helias vero ieiunauit in fortitudie cibi: semel sũpti. s. cuiusdaꝫ panis subcinericũ. g ¶ Postea esurijt) Per hoc ostendit in se veritatem humane infirmitatis: et occasionem tẽtatoꝝ dedit: ideo sequit. h ¶ Et accedens.) scz in specie humana. Ad euidentiã huius tentatiõis aduertendũ est: ꝙ diabolus sciebat per ꝓphetas: ꝙ christus futur? erat verus deus: et verus hõ. vñ Paruulus nat? est nobis: et filius dat? est nobis: sed nesciebat certitudinaliter: ꝙ Jesus nazaren? esset ipse deus: ergo tentando dixit ei. i ¶ Si filius dei es) scz naturalis: et p cõsequẽs ei equalis in prãte. k ¶ Dic vt la. isti panes fiãt.) vñ Chry.

Phil. 3. d.

Deut. 8. a.

Esa. 9.

Luc. 10. c.

In illo tẽpore: a Ductus est Jesus b in desertũ c a spiritu, d vt e tentaret a diabolo. Et f cũ ieiunasset f q̃draginta diebus, et q̃dragi g ta noctibus: g postea esurijt: h Et accedẽs tentator dixit ei. i Si filius i dei es: k dic vt lapides isti panes fiant. l Qui rñdẽs dixit: m Scriptum est: n nõ in solo pane viuit hõ: sed in o oñi verbo, quod procedit o de ore p q dei. p Tũc q assumpsit eũ diabolus i r

Cogitauit apud se: si poterit de lapidibus facere panes: vere filius dei est: si autē non poterit hō est. l ¶ Qui rñdens) sapienter nec diuinitatē eius poterat perpendere. m ¶ Dixit: scri. est.) Deut. n ¶ Nō i solo pa ne) scilicz corpali. o ¶ De ore dī) Lyr. qō viuificatur nō solū vita spūali: sed etiā corpali: sicut patet ō Moyse: qui ieiunauit. xl. diebus et. xl. noctib⁹ locutiōe dei spūaliter sustentat⁹. p Unde Raba. Sicut corpus humanū non pōt viuere sine terre no cibo: ita et anima non pōt viuere sine dei verbo. p ¶ Tūc) scz post q̄ deuict⁹ est q ¶ Assumpsit eum dia.) Bon. t hoc corporaliter. Et secundum aliquos eum in brachijs portauit: secundū alios ad mayum duxit. Sciendū q̄ hoc nō est mirū: q̄ christ⁹ filius dei permisit se a diabolo duci vñ Bre. in homil.

Quid ergo mirū si se ab illo pmisit duci: qui se etiam ptulit a mēbris illius crucifigi: scz a Pylato et a iudeis: qui fuerunt membra diaboli. r ¶ In sanctā (i in hierlm q̄ dicebatur sctā: q̄a diuino cultui deputata: propter templū qō erat ibi. Nec erat licitū in lege dñi alibi deo sacrificare. s ¶ Et sta. cū su. pin tem.) Bon. Pinnaculū dicit deambulatoriū circa muros templi: vbi ascendebāt sacerdotes populo pdicantes. t ¶ Si filius dei es mitte te deorsum) Ly. q. d hoc virtute ppria potes sine periculo: et etiā propter ministeriū angelorū tibi seruientium. v ¶ Ait illi Jesus) Chrys. nihil mot⁹ vel indignat⁹: sed cū multa modestia scripturarū ei rñdit. x ¶ Non tētabis dñm deū tuum) Lyr. Tentare eīm deū est q̄rere experimentū de dei virtute absq̄ necessitate: et hoc est peccatū: q̄a q̄cumq̄ hō habet aliquid: qō pōt facere scōm viam humanā ad euadēdum periculum: nō debet illud omittere q̄rendo diuinum experimentū. Et propter hoc probatio ferri cādentis: et duella tanq̄ illicita prohibent ab ecclia: per hoc em rridit dñs Christus diabolo tētanti: ipm: q̄a cū posset de pinnaculo tēpli descēdere per viā humanaz .s. per gradus ad hoc factos in tēplo: non debeat per talem locum descendere: q̄a hoc esset deū tentare. y ¶ Iterū assū. eum diabol⁹) Bon. Ut si nō ex vno tñ ex reliquo superaret. z ¶ Et ostēdit ei oia regna mūdi) Nō est sic intelligendū: q̄ ex illo loco possent omnia regna: et omes ciuitates determinate videri: sed ostendēdo diuersas ptes orbis dixit ei. Tale regnuz est in tali situ: et tale in tali: enarrando breuiter magnitudinem et gloriā illoruz regnoruz. a ¶ Hec omnia tibi dabo: q. d. In omnibus illis faciaz te regē. Et hec diabolus arrogāter locabatur: nō em potuit facere sed mētiebat: quia mēdax est et pater eius .s. mēdacij. b ¶ Si pcidēs) tanq̄ inferior. c ¶ Adorauer(s me) tanq̄ superiorē. Et ecce diabolus cultū diuinum sibi nitit vsurpare: vnde ab inicio appetit de se simile fieri. d ¶ Vade sathana: id est recede a me: q̄a aduersarius es veritati. Hoc ait Jesus quasi cū indignatiōe: q̄ non fecit in pcedentibus tentatiōibus: ad ostendendū: q̄ propias iniurias debet hō patienter portare: sed dei iniuriam nullo modo sustinere et hanc veritatē per scripturaz confirmat dicens. e ¶ Et illi soli seruies) Lyra. Adoratiōe latrie que soli deo debet. Sancti autem venerari veneratiōe dulie. f ¶ Tunc reliquit eū diabo.) tanq̄ cōfusus ex dei triūpho. g ¶ Et ministrabāt ei.) si-

Ecut dño vero ꝓpꝛij serui. Ex hoc apparet diuinitas christi: q̃ nulla natura est sup angelicam nisi diuina. Circa presens euãgeliũ vbi dicit. Tentaret a dyabolo lucifero. Vbi notandũ est: q̃ lucifer fuit de summo ordine: t supremũ ordinez tenuit: cui tanq̃ principi de singulis ordinibus magna multitudo adhesit: quos omnes secũ duxit. Lucifer autẽ dictus est: q̃a pre ceteris luxit: sueq̃ pulchritudinis cõsyderatione: eum excecãt subditosq̃ habere voluit: et nulli subiectus esse cõcupiuit: primũ hominẽ tẽtauit et vicit: christum tentauit et victus est: potestatem suam tũc amisit: quã in vltimis tẽporibus recuperabit: nunc ligatus sed in fine mũdi soluetur.

Postilla

Θ Bresius iesus secessit in ptes tyri t sydonis: et ecce mulier chananea. Matthei xv. Marci. vii. Hystoria huius euãgelij facta est anno christi. xxxij. vii. idus Maij feria vi. luna. xix. indictione v. Ante initium illius euangelij scribit sctus Matheus in eo ca. q̃ christ⁹ dixit discipulis suis. Omnis plãtatio quã non plantauit pater meus celestis eradicabit. Sinite illos s. phariseos et scribas: ceci sunt et duces cecorũ. Cecus autẽ si ceco ducatũ pstet: ambo in foueam cadũt. Tunc postmodum p se fuit euangeliũ hodiernũ. a ¶ Egressus iesus) s de terra generationũ relictis scribis et phariseis calũniatoribus suis: qui ex hoc calumniabant: quia discipuli christi transgrederent traditiones seniorũ: et nõ lotis manib⁹ mãducarẽt. Et hoc ipsi pharisei putabãt esse grande peccatũ. Christus autẽ dixit: Non lotis manib⁹ mãducare nõ coinquinãt hominẽ sed q̃ de corde exeunt: ea coinquinãt hominẽ. De corde enim exeunt cogitationes male: homicidia: adultria: fornicationes: furta: falsa testimonia: blasphemie: hec sunt que coinquinãt hominem. b ¶ Secessit in partes tyri et sydonis.) Tyr⁹ t sydon sũt ciuitates gẽtiliũ site in terra promissionis: ppe montem libani. c ¶ Et ecce mulier chananea.) s. natione. Nam chananei habitauerunt in terra promissionis ante filios israel: nec poterãt p eos totaliter extirpari: vñ ista mulier ab illis qui remãserũt descenderat. Ista autẽ mulier audiuit ō miraculis iesu christi: et ideo firmiter credebat: quia filiam suam sanare posset. d ¶ Exclamauit dicens ei) Primo venit ad iesum intra domũ: sed quia eam ibi non exaudiuit: secuta est eũ in itinere clamans. Miserere mei fili dauid. Audierat enim christũ pmissum iudeis descendere de genere dauid: ergo clamauit. e ¶ Qui non respõdit ei verbum) Hec est prima duricia quã christus ostendit huic mulieri: nõ ppter indignationem: sed vt ex pseuerãtia ipius in prece: firmitas fidei eius et deuotio oñderet discipulis: vt ipsi pro ea rogarẽt: vt sic ostẽderet nos sanctorũ pcibus indigere. oñ sequitur. f ¶ Dimitte eam qa cla. ꝛc.) Ly. moti erãt ad hoc:

¶ Dñica. II. in Quadragesima. Euãgeliũ Mathei. xv. b. in medio.

INullo tẽpore: a Egressus iesus b secessit in ptes tyri & c sydonis: & ecce mulier chananea, d a finibus illis egressa, d clamauit dicens ei: Miserere mei fili dauid: filia e mea male a demonio vexat. e Qui nõ rndit ei verbum. Et accedentes

mat. 15

Ex cōpassione: videntes fidē et deuotionem mulieris. ℊ ¶ Nō sum missus. ⁊c.) Ista fuit secunda duricia christi ad mulierē istam, q. d. eā non esse de ouibus israel, i. dei: ⁊ per cōsequēs relinq̄ baptizare: q̄ ipsa erat de ouibus diaboli. Ly. ātiquis patrib⁹ iudeo: nō facta fuit p̄missio de christo: sicut abrahe et dauid. Sed quia iudei p̄o maiori parte fidem christi repulerunt: et gētiles eam susceperūt: ideo dicit i Hieronymus: Nō dicit christus hoc: q̄ netiā ad gētes missus sit. Cū aut̄ hec mulier vidit: q̄ nihil posset impetrare p̄ apostolos: tūc psonaliter ꝑpius accessit: vnde sequit. h ¶ Et adora. eū). s. tāq̄ dñm et creatorē omniū creaturarū: tanq̄ deū celi et terre: tanq̄ p̄ceptorē angelorū ⁊ hominū. i ¶ Dñe adiuua me) Et q̄a filie infirmitatez suam estimat: ideo dicit. Dñe adiuua me. k ¶ Et mitte. ca.) Hec est tertia duricia: q̄ eā canē appellauit: et nō esse dignā pane. l ¶ At illa dixit: etiā dñe.) Hic oñdit humilitas mulieris huius: q̄ ipsa fatebat se esse canez dicens. Etiam dñe: q̄a verus est q̄d dicis: nec peto panē integrū: sed micā. m ¶ Nam et catel. edūt de mi. q̄ ca. de mē. ⁊c.) q. d. q̄ sicut catelli aliqua modica: vtpote micas cadentes de mensa percipiūt: sic et ego gentilis debeo saltē modicū q̄d percipe de beneficijs tuis. Querit hic: quare dñs huic mulieri tantā ostēdit duriciā. Respōdet Hiero. hoc fecit. vt exemplū pseuerantie nobis daret: et eius fidē et cōstantiā p̄baret: ⁊ p̄batam manifestaret. n ¶ O mulier magna est fides tua.) Iacobus parrhysiēn. Hoc patet ex hoc: q̄ filiam non secū adduxit ad Jesum: sed eā dimisit in domo: nec christum ad eam ire petiuit: q̄a credebat eū posse filiam suam liberare solo verbo. o ¶ Fiat tibi sicut vis.) Ly. q. d. fides tua hoc merebitur. Chrysostom⁹. Hic oñdit q̄ntum valet cōstantia ozōnis: q̄a q̄d apli non obtinuerūt: ista pfecit. p ¶ Et sanata est filia eius ex illa hora. s. q̄n sermo christi pcessit de ore eius.

f discipuli eius rogabāt eū dicētes. f Dimitte eā, q̄a clamat post nos: ip g se aūt respōdēs ait: g Nō sum missus nisi ad oues, q̄ perierūt domus b israel. At illa venit b & adorauit eū dicens: i Dñe adiuua me. Qui rñdens ait: Nō est bonū sumere panē filiorū: k & mittere canibus. l At l illa dixit: Etiā dñe: m nam & catelli m edūt de micis, q̄ cadūt de mēsa dominorū suorum. Tūc rñdens ihesus ait illi: n O mulier magna est fides n tua: o fiat tibi sicut vis. p Et sanata p est filia eius ex illa hora.

¶ Dominica. III. in Quadragesi. Euangelium. Lu. xi. b. circa me.

Pax Jesus ei- (signū sctē crucis. Postilla
ciens demoniū: et illud erat mutum. Et cum eiecisset demoniū locutus est mutus. et admirate sunt tur. Luce xi. Matth. xij. Marci. iij. Hoc euangeliū factū est anno christi xxxi. kalendis decēbris feria. v. indictione. iiij. luna. xvij. Ante initiū illius euangelij scribit sctus Lucas in eo. ca. Factū est cum esset Jesus in quodā loco oras vt cel-

fauit: dixit vnus ex discipulis eius ad ipsum: Dñe doce nos orare: sicut Joannes docuit discipulos suos. Et ait illis. Cum oratis dicite. Pater noster q̃ es in celis sanctificet nomen tuū. Tunc post modū sequit euāgelium hodiernum. a ¶ Erat Jesus eijciens demoniū.) Gorra. Conueniēter autem post documentū oratiōis ponit miraculū expulsiōis demonis. Unde dicitur mar. 9. d. in euāgelio: Hoc genꝰ demoniorū in nullo potest exire: nisi in oratiōe et ieiunio. b ¶ Et illud.) id est obsessum: non pemonium. c ¶ Erat mutum.) Gorra. scilicet ab effectu: qa mutū faciebat hominē. Et mat. 12. b alibi habetur q̃ etiā cecꝰ erat. Et in alio mar. 9. d. loco: q̃ etiam surdus erat. Ut Beda. In vno homine tria perpetrata sunt miracula. Cecus videt: mutus loquit: obsessus a dēmonio liberatur. c d ¶ Et admirate sunt turbe.) scilicet: simplices et minores maiores autez calūniabantur miracula et blasphemabāt. Unde sequit. e ¶ Quidam autem ex eis.) k scilicet scribe et pharisei. f ¶ In beelzebub principe demoniorū eijcit demōia.) Miraculū illud erat publicū: et ideo denegare non poterant: sed peruertere conabant dicētes: q̃ virtute demonis factū esset. Odium eim et inuidia peruertit iudicia: et facta interp̃tant ad deteriorē partem. Scribe aut̃ et pharisei valde oderūt christū: qa accusabat eorū vitia: et ideo miracula diuina virtute facta dixerunt fieri arte magica: scilicet in beelzebub principe demoniorum Beda. Cultus idolatrie a rege ciuitatis Ninive ortum habuit: qui de morte patris sui: noie Bel intantum doluit: q̃ ob memoriā sui auream statuā patris sui imaginē et similitudinē habentē fecit: quam habuit in tanta reuerentia: vt si aliqui fugitiui vel facinorosi ad eam cōfugerent: essent securi de vita sua ideo ceperūt honores diuinos imagini exhibere: videtes regi cōplacere i hoc: quo exēplo ceteri de locis adiacētibus in honore patrū suorum statuas aureas fecerunt: et sic creuit idolatria: Beelzebub interpretat vir muscarum: siue habēs muscas: quia muscē congregabant̃ ad idolū illud: ppter cruores animaliū: que ibi immolabant̃. In predicto autez simulacro

IN illo tēpore.[a] Erat Iesus eijciēs demoniū,[b] et illud erat[c] mutū. Et cū eiecisset demoniū locutus est mutus:[d] & admirate sunt turbe.[e] Quidā aūt ex eis dixerūt:[f] In beelzebub principe demoniorū eijcit demonia.[g] Alij tētantes signum de celo querebāt ab eo.[h] Ipse aūt: vt vidit cogitatiōes eorū dixit eis.[i] Omne regnū in seipm diuisum desolabit:[k] & domus supra domū cadet.[l] Si aūt et sathanas in seipm diuisus ē.[m] quō stabit regnū eius, qa dicitis in beelzebub eijcere me demōia.[n] Si aūt ego in beelzebub eijcio demonios: Tū qa cultus eius apud gētiles generalior erat atq̃ celebrior: et p ipm dicebāt chm eijcere demonia: hoc aūt ex magna inuidia. Ut Ebry. Inuid? non qrit qd dicat: sz solū vt dicat. g ¶ Alij tētantes si-

dicebant iudei principem demoniorū habitare: Tū quia illud dicit̃ ꝑmū fuisse idolum: sicut dicit̃ in pi

gnū de celo querere ab eo) Glossa. Fortassis querebāt descensum ignis de celo: sicut factū fuit tpe helie: aut māne descensum: sicut tpe moysi. Vel sicut tpe iosue sol steterit spacio vni⁹ diei: vel sicut tpe sedechie sol retrocessit decē gradibus. h ¶ Ipe aut ē vt vidit co. eox.) Beda. Non ad dicta: sed ad cogitata christus fūdit: vt vel sic compellerēt credere pfi ei⁹: q̄ cordis occulta videbat: hoc em̄ non pōt demō vel aliqua creatura: s; sol⁹ ds: vt t ipsi in sua scptura habebāt. vñ dicit in li. Reg. Tu sol⁹ nosti corda hoim. Itez alibi dicit: hō videt ea q̄ patēt: de⁹ auteꝫ intuet cor. i ¶ Vm ne regnū in scipm dirui. ōsolabit) i. destrues. Nā vt dicit Hiero. Parue res cōcordes crescūt: discordes maxime dilabuntur. vñ Aristot. Dis em̄ ꝟtus vnita: fortior est scipsa dispersa. k ¶ Et dom⁹ sup; a domū cadet) Glo. Domus sup; a domū cadit: cū habitatores vni⁹ dom⁹ a familia alterius dom⁹ oppugnant. l ¶ Si aūt satha. in. tc. sita vt vn⁹ expellat aliū. m ¶ Quō stabit reg. eius). i. ptās eius n ¶ Si aūt ego in beelzebub ejcio demonia.) vt vos dicitis. o ¶ Filij vestri). i. apli: q̄ sm carnē a iudeis nati sūt. p ¶ In quo ejciūt.) q. d. si filij vestri. i. apli: qb⁹ dedi ptātem sup demonia in noīe meo demonia ejiciūt: iniquū est dicere me in ꝟtute belzebub demonia ejcere. q ¶ Ideo ipsi iudices vri erunt.) q: existentes assessores mei in finali iudicio: suam meā approbabunt. r ¶ Porro si in digi. dei ejcio demo.). i in ꝟtute spūssancti: q̄ bn digito cōpat. Sicut em̄ digitus pcedit a corpe t manu: sic spūssanct⁹ pcedit a patre et filio. s ¶ Profecto venit in vos regnum dei.) Glo. sentēcia diuini iudicij. vñ Aug. Regnū dei est ptās iudiciaria: qua damnātur impij: et a fidelibus secernunt. t ¶ Cū fo. arma.). i. diabolus. v ¶ Custo. atriū suū.) Glo. i. mundū: q: diabol⁹ ante aduentū filij dei: in mūdo sine cōtradictiōe pncipabat. x ¶ In pace sunt omnia q̄ pos.) i. omes pctores qui obediūt et fauēt ei: in pace sunt ꝑtuꝫ ad diabolum. vñ Greg. Illos pulsare negligit: quos quieto iure possidere se sentit. y ¶ Si aūt fo. illo superue.) sc; christ⁹ z ¶ In qbus cōfidebat) Christus em̄ factus hō inuasit diabolum: et arma eius abstulit. i. astutias t neqtias ip⁹. a ¶ Et spolia eius distri.) i. homies ab eo decep tos: christus per se t cōsequēter p apl̄os suos ad noticiā veritatis: et fidez sancte trinitatis reuocauit q̄ spolia christus distribuit: cum fideles suos custodie angelo: cū mancipauit: t dona spūssancti eis tribuit: resistēdo amplius tētatiōibus suis. b ¶ Qui nō est mecū contra me est) q. d. scōm glo. Opera mea nō cōueniunt cū opibus diaboli: ego em̄ volo bonum: ille malū: ego amo humilitatē: ille superbiā: ego diligo castitatē: ille luxuriā: ego volo animas saluare: ille perdere. c ¶ Et q̄ nō colligit mecū) in vnitate fidei dilectionis dei et proximi. d ¶ Dispergit) Quia: sicut officium christi est dispersa congregare: sic econuerso officiū diaboli est congregata dispergere. e ¶ Cum immundus spiritus exierit ab homine) scilicet per cōtritionem: confessionem: et verā penitentiā. f ¶ Ambulat per loca maquosa) id est arida. Et intelligunt corda fidelium: in quib⁹ exiccatus est humor: mūdane lasciuie: qui diabolo resistunt: nō consentiētes suis suggestiōibus vt peccēt: sed viriliter resistūt sibi. g ¶ Querens requiem et non inue.) qa vbi recesse-

Exo. 16. b Josue. 10. c. Esa. 38. b

Spūssanctus per bonas meditationes: spūs malignus illuc intrare nō audet. h ¶ Reuertar in do. meam.), s. que olim erat mea. i ¶ Unde exi.). i. expulsus sum per penitēciam. k ¶ Et cum vene, inue. eā. sco. mū. t ornatam). s. per penitentiā: et vacantē in bono ope. Unde necesse est vere penitēti: vt semp aliq̄d boni opis faciat: ne diabolus inueniat eum ociosum. l ¶ Alios septem spūs nequio. se.) Per septenariū nūerum intelligunt septē pctā mortalia. Unde dicit Grego. Magdalena septem demonia habuit: que vniuersis vitijs plena fuit m ¶ Et ingressa. ꝛc. q̄ de domo dei fit habitatio demonū n ¶ Et fiunt no. homis illius peiora prioribus) q̄a q̄libet peccatū in recidiuante: peius est cp̄ simile ante recidiuū: ꝓpter ingratitudinem. o ¶ Factum est autem cum. ꝛc.) scz christus loquēdo cōtra iudeos ipsos redarguendo. p ¶ Extollens vo.). i. in christi commendationē. q ¶ Quedam mulier de turba dixit illi) Boꝛ. Non diues: non nobilis: sed de cōmuni plebe: q̄ fuit sctā Marcella famula sancte Marthe: q̄ audiens christum a iudeis et phariseis blasphemari: et dehonestari: et non valens vlterius sustinere ad laudem filij dei: et cōfusionē iudeoꝝ: ꝛ phariseorum et scribarū: prupit in laudē filij et matris dicens. r ¶ Beatus vē. qui. ꝛc.) ꝛ sic matrē dei ex filio laudat: q̄a ab ipso filio habet gratiā et gloriā. Et vere beat⁹ vēter: q̄a ibi deus factus est homo: eternus tēporalis: immortalis mortalis. vnde. Et verbū caro factum est. s ¶ Et vbera q̄ suxisti) . i. a quibus alimentum lactis suscepisti. t ¶ At ille dixit: Quinnūo.) q. d. non tm̄ illa est beata q̄ me portauit in vtero suo: ꝛ lactauit me ex vberibus suis: immo etiam, v ¶ Beati qui audiunt verbū dei.) aure interius credētes. x ¶ Et custodiūt illud) opere implentes. Quia nō auditores legis iustificabuntur: sed factores. Beati ergo in spe in presenti: sed in futuro in re. ¶ Circa presens euangelium vbi dicit. Erat ie sus ejiciens demonium: et illud erat mutum. Queritur: cum christus fecit multa miracula: ꝛ suam misericordiā plurib⁹ hominib⁹ indulsit: eos ab infirmitatib⁹ liberando: q̄bus vel cui suam misericordiam magꝝ dicit exhibuisse. Rūdetur cp̄ dns noster Jesus christus: vt dicunt doctores: Augustin⁹: Hieronymus et Chrysо. Nō cp̄ liberauit aliquem corpaliter: q̄etiam spūaliter: et nūcp̄ partem liberauit: quinetiam totū hominē liberaret: nihil ominus si habemus respectū ad grauitatē cum vna infirmitas sit grauior alia: a grauiori liberādo infirmitate: dicit misericordi⁹ se habuisse. Sed queriť: q̄ tamen inter alias est maior infirmitas. Respōdeo cp̄ illa q̄ totū occupat hominē: et corpaliter et spūaliter: plus cp̄ illa q̄ solum corporaliter. Sed que est illa. Respondeť cp̄ possessio homis a diabolo: in alijs enim infirmitatib⁹ corpus affligit: et anima non: quia stat in suo sensu: sed quādo homo a diabolo inuadit et vexat: vt patet per experientiā: tunc quo ad animā homo affligit: et ratiōis vsu priuat: ꝛ deinde corpus vexat: ergo dns noster iesus christ⁹ hominē a diabolī manibus liberando: suam misericordiā magis in his: cp̄ in alijs ondit.

¶ Dominica in medio Quadragesime Euangelium. Ioannis. vi. a. in principio.

Jo. 1. b. Abijt Jesus trans mare galilee. Johannis. vi. Math. xiij. Marci. vi. Hoc euangeliū factū est anno christi. xxxij. Jd⁹ Aprilis dñica luna xiij. indictiōe. v. Ante initium illius euangelij habet Joan. v. cp̄ christus dixit iudeis ꝛ phariseis et scribis. Ego

i vnde exiui. j Et cum venerit: inuenit eam scopis mundatam & ornatam: & tunc vadit & assumit k alios septem spiritus secum nequiores se, l & ingressi habitant ibi, m & fiūt nouissima hominis illius peiora prioribus. n Factum est autem cum hec diceret. o Extollens vocē p quedam mulier, de turba dixit illi. q Beatus venter qui te portauit: r et vbera que suxisti. s At ille dixit: Quin immo: t Beati q̄ audiūt verbum dei: v & custodiunt illud.

cognoui vos: quia dilectionem dei non habetis in vobis. Ego veni in nomine patris mei: et nō accepistis me. Si alius venerit in nomine suo: illum accipietis. Quō potestis credere vos: qui gloriā ab inuicē accipitis: et gloriā que a deo solo est nō queritis: nolite cogitare qa ego accusaturus sum vos apud patrem: est qui accusat vos moyses: in quo vos speratis. Si em crederetis moysi: crederetis forsitan et mihi: de me enim ille scripsit. Si autez illius literis nō creditis: quo modo verbis meis credetis. a ¶ Post hoc abiit Iesus trās mare galilee.) Iudei em grebant christū interficere: et nō erat adhuc tēpus passionis sue: ideo abiit trans mare galilee: et tunc pauit multitudinem in deserto: et istud miraculum factum est in principio tertij anni p̄dicatiōis christi circa pascha: in quo die festo decollatus est sanct⁹ Ioannes baptista. Item nota secundū Nicolaum de Lyra: qp mare galilee est quidaz lacus magnus: per quē trāsit iordanis fluuius. Et dicitur mare secundū modum loqn di hebraicum: in quo i omnis cōgregatio magna aquarum: vocatur mare. Et dicitur mare galilee a prouincia vel regiōe: sicut mare anglicanū. Et dicitur mare tyberiadis: ex nomine ciuitatis edificate in litore: que antiqtus genezareth dicebat: sed ab herode tetrarcha reedificata et ampliata: et berias est vocata: in honorem Tyberij cesaris. b ¶ Qui infirmabant. Unde dicitur: Percurrentes vniuersam regionē illā ceperunt in grabatz eos: qui se male habebant circumferre: vbi eū audiebant esse: et sanabat omnes. c ¶ Subiit ergo in montez. Ly. qa erat locus deuotiōi et doctrine apt⁹. d ¶ Et ibi sedebat cuz discipulis suis.) docens eos consolando. e ¶ Erat autez primum pascha dies festus iudeorū) Sciēdum scōm sanctum Thomam de aquino: qp in sequēti pascha fuit christus crucifixus. Vñ: Ab isto miraculo scilicet de qn qz panib⁹ vsqz ad passionem christi: fluxit annus vn⁹. Ad istud pascha non ascendit chr̄us: vt aspectu suo non excitaret furorē et inuidiam iudeorū. f ¶ Quia multitudo maxima venit ad eum) scilicet ppter

a In illo tē. Abiit iesus trās mare galilee, qp est tyberiadis: & sequebat eū b multitudo magna: qa videbāt signa, q faciebat sup his q infirmabant. c Subiit ergo in mōtem iesus: d & ibi sedebat cū discipulis suis. e Erat aūt pximū pascha dies festus iudeorū. Cū subleuasset ergo oculos iesus, & vidisset f qa multitudo maxia venit ad eū, g dicit ad Philippū. Vñ ememus panes vt māducēt hi: h hoc aūt dicebat tētās eū. Ipse em sciebat qd eet facturus. Rn dit ei philippus. i Ducētorū denariorum panes nō sufficiunt eis: k vt vnusqsqz modicū qd accipiat. Dicit ei vnus ex discipulis eius: andre

a ¶ Post hoc abiit Iesus trās mare galilee.) Judei em grebant christū interficere: et nō erat adhuc tēpus passionis sue: ideo abiit trans mare galilee: et tunc pauit multitudinem in deserto: et istud miraculum factum est in principio tertij anni p̄dicatiōis christi circa pascha: in quo die festo decollatus est sanct⁹ Joannes baptista. Item nota secundū Nicolaum de Lyra: qp mare galilee est quidaz lacus magnus: per quē trāsit iordanis fluuius. Et dicitur mare secundū modum loqn di hebraicum: in quo i omnis cōgregatio magna aquarum: vocatur mare. Et dicitur mare galilee a prouincia vel regiōe: sicut mare anglicanū. Et dicitur mare tyberiadis: ex nomine ciuitatis edificate in litore: que antiqtus genezareth dicebat: sed ab herode tetrarcha reedificata et ampliata: et berias est vocata: in honorem Tyberij cesaris. b ¶ Qui infirmabant. Unde dicitur: Percurrentes vniuersam regionē illā ceperunt: in grabatz eos: qui se male habebant circumferre: vbi eū audiebant esse: et sanabat omnes. c ¶ Subiit ergo in montez. Ly. qa erat locus deuotiōi et doctrine apt⁹. d ¶ Et ibi sedebat cuz discipulis suis.) docens eos consolando. e ¶ Erat autez primum pascha dies festus iudeorū) Sciēdum scōm sanctum Thomam de aquino: qp in sequēti pascha fuit christus crucifixus. Vñ: Ab isto miraculo scilicet de qn qz panib⁹ vsqz ad passionem christi: fluxit annus vn⁹. Ad istud pascha non ascendit chr̄us: vt aspectu suo non excitaret furorē et inuidiam iudeorū. f ¶ Quia multitudo maxima venit ad eum) scilicet ppter deuotionē. Vñ ō: qp secute sunt eū turbe pedestres de ciuitatib⁹. Ly. Tm em desyderabāt audire christū: qp omiserunt apportare alimēta: ppter qō necessarius fuit fieri hoc miraculū. g ¶ Dicit ad Philip-

Joā. 5. g

Roñ. b

mar. 6. g

Jo. 13. g

pum) sed quare non querit iudam: qui erat dispensator. Respondet sanct⁹ Thomas sup Joannē: q̄ Philippus erat oriūdus de illa patria: t ideo speciālē sollicitudinē gerebat de turba. h ¶ Hoc aūt dicebat tēptans eū) Thomas: Xp̄us nō q̄stuit vt addisceret: sed vt philippū p:obaret. i ¶ Ducētorum denarior̄ panes nō sufficiūt eis) Ly. q̄si diceret: pauperes sum⁹: tanta pecunia nō p̄t nō possum⁹: et si haberem⁹: nō sufficeret p:o refectiōe eor̄. Ideo seq̄tur. k ¶ Ut vnusq̄sq̄ modicum q̄d accipiat.) Tho. t est argumentū expōsum: q̄ xp̄us cuz tota familia sua non hēbat ducentos denarios: hodie enim parū videt vni clerico vel epō habet cēntum marcas annuatim: et vtinā bene expendāt. l ¶ Quinq̄ panes hordeaceos et duos pisces.) Et puer iste or: fuisse Marcialis: q̄ fuit de parētela scti Petri et andree fratrū. vñ Chrysos. Andreas erat excellētior in fide: q̄ philippus. nōdum p̄fectus: qa videt aliter credidisse: q̄ p xp̄m possent multiplicari panes isti. Mō aūt addit. m ¶ Sed q̄d sunt hec inter tantos.) Ondit imbecillitatē fidei ei⁹: putabat enim q̄ nō sic sufficeret parū sicut multū: nec plene capiebat oipotentiaz xp̄i: eq̄liter enim poterat satiare multitudinez de paucis: sicut de mltis. n ¶ Dicit ḡ iesus facite homies discūbere). i. ordinate sedere ad comedendū: et apti obedientes verbo xp̄isti: ita fecerūt: nō interrogātes quid deberēt homines comedere. o ¶ Erat aūt fenū multū in loco.) Ly. hoc interponit ad oñendū q̄ locus erat apt⁹ ad sedendum. Tho. Terra em̄ illa valde calida est: et ideo tēperatiuus metūt: q̄ nos hic i terris nostris: ergo circa pascha habuerūt fenū in p̄atis. p ¶ Discubuerūt ergo nūero quasi q̄nq̄ milia) exceptis mulierib⁹ et paruulis: q̄ nō nūerant hic p̄m legalē cōsuetudinē: sed solūmō viri a viginti annis et supra. Attēde secundū Hiero. q̄ cuilibet millenario cozre spōdeat vnus panis. q ¶ Accepit ḡ Jesus panes). i. in man⁹ suas. Tho. t sic panes il li multiplicati sunt i manib⁹ suis p̄trute oī potētie sue: t q̄ pānes illos: sic mirabiliter multiplicare pōt: potest etiā panē in corpus suum vertere. r ¶ Et cū gr̄as egisset). i. cum bñdixisset panes eo mō: quo solit⁹ erat bñdicere mēsam. In hoc dat nob exēplū: vt a p̄ncipio mēse dicam⁹ Bñdicite q̄ sciūt: aut vnuz pr̄ nr̄: et in fine mēse Gr̄as deo: q: oīa bona tpalia sunt dona dei. s. ¶ Discūbentib⁹) Tho. non ipe p se: sed p discipulos. Dedit em̄ discipulis et discipuli apposuerūt turbis. t ¶ Silr ex piscib⁹ quantuz volebat). i. vsq̄ ad saturitatē. v ¶ Ut aūt impleti sunt). i. abūdanter refecti x ¶ Dixit discipulis suis.) nō turbis: q: discipuli fuerūt fuitores Et ideo voluit vt ipsi reliq̄as leuarent. y ¶ Colligite q̄ superauerant fragmenta ne pereāt.) P:ecepit hoc xp̄istus ad cōfirmationē deitatis: et manifestationē miraculi. Thom. In hoc dat vob xp̄istianis exemplū vt post p:andiū reliquie nō disperdant: sed propter pauperes colligant. z ¶ Qui manducauerant.) Lyra. Hoc di-

as frater simōis petri. Est puer vn⁹ hic, qui habet quinq̄ panes hordeaceos, & duos pisces, sed hec quid sunt inter tantos? dicit ergo iesus. Facite homies discumbere. Erat autē fenū multum in loco. Discubuerūt ergo viri nūero quasi quinq̄ milia. Accepit ergo Iesus panes, & cum gratias egisset distribuit discumbentibus. Similiter et ex piscibus quantum volebāt. Vt autem impleti sunt, dixit discipulis. Colligite quæ superauerāt fragmenta ne pereant. Collegerūt ergo & impleuerunt duodecim cophinos fragmentorum, ex quinq̄ panibus hordeaceis, & duobus piscibus quæ superfuerunt his, qui manducauerāt. Illi ergo homines cū vidissent quod fecisset signum: dicebant. Quia hic est vere propheta, qui vēturus est in mundū.

¶ Dñica in passione dñi; Euangelium Ioannis. vij. quasi circa finē.

IN illo tē. Dicebat ie-
sus turbis iudeorū, & principibus sacerdotū. Quis ex vobis arguet me. &c. Joan. viij. Hystoria hui? euangelij facta est anno christi. xxxij. kalendis Octo. feria. iij. indictione. v. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Joānes in eo. cap. Quod christus dixit iudeis: Vos ex parte diabolo estis: et desyderia patris vestri vultis facere: ille homicida erat

Postilla

cit ad euidentiam miraculi: q plus remansit q̄ a principio appositū fuit. Thomas. Et iam dictis patet: q pares erant cophini: numero apostolorū: in quo monstrat q̄ doctrina apostolox per totū orbem erat distribuēda: ex reliquijs doctrīe christi a ¶ Cū vidissent quod fecisset signum dicebāt) Thomas. Tam magnum t apertum t tā opportunū in multiplicatione panum: et in multitudine reliquiarū: dixerunt. b ¶ Quia hic est vere ppheta) Lyra. Judei sciebant: q̄ christus erat pmissus in lege per moysen: tan q̄ ppheta ceteris excellētiox. vnde: Prophetā de gente tua: t de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi dñs deus tuus: ipsum tanquā me audiēs. Hoc est impletum in ipso dño nostro Jesu christo: ergo dicebant: Hic est ve ppheta. i. ille magnus propheta promissus nob a Moyse. c ¶ Qui venturus est in mundū) Ad ipsum saluandum. Sic autē non venerunt alij prophete: sed solum ad denunciandū istius aduentum. ¶ Circa presens euangelium vbi agitur de illo conuiuio quinq̄ panum: queritur primo qui ministri fuerunt in illo cōuiuio. Respōdetur q̄ discipuli christi: q̄ bus christus dixit: Facite homines discumbere. Et Martialis fuit puer iste qui hab panibuit quinq̄ panes t duos pisces: vt habetur in legenda sua. Secūdo queritur quot fuerūt cōuiue: quia forte quinq̄ milia virorū. Sed cur non nominant femine: cum tales hodie plus q̄ viri sequi videantur christum in audiendo sermone: in perceptiōe eucharistie: t in ecclesiarū frequētatiōe. Respōdet Theophilus: Scripture cōsuetudinē sequitur hic Joānes: que scriptura solum a viginti annis vsq̄ ad quinquagīta numerat viros ad bella aptos: sicut moyses fecit. Tertio queritur quis fuit magister et cocus in conuiuio. Rndeō q̄ christus qui accepit panes in manus suas: in signum: q̄ sua potētia qua creauit celum et terrā: qua gubernat mundū: posset multiplicare panes: nō nouos panes creando: secundum Thomaz in tertia pte summe: sed pretacentes multiplicando: similiter ex piscibus quātuz volebat. Quarto queritur: an panes illi t pisces fuerunt optimi t sapidissimi. Respōdet iacob Januēsis: Credendum est q̄ sic: saltem in sua specie: t a simili pbat p Chrysostomum super illō Joannis: vbi christus in nuptijs mutauit aquaz in vinū: vbi sic dicit. Talia sunt christi miracula: vt multo his que per naturam fiunt: speciosiora et vtliora fiāt. Quinto queritur: cur nō vinum propinauit hominibus istis: quos sic pauit quinq̄ panibus: et duobus piscibus. Respondeō q̄ potuit esse: vt panes t pisces proprietatem habuerūt tam cibi q̄ potus: sicut etiam adhuc hodie apotecarij sciunt confficere electuaria: cibi simul et potus na-

QUis ex vobis arguet (turam habentia;

Eab initio: et in veritate non stetit: quia non est veritas in eo. Cum loquit mendacium: ex ppijs loquit: quia mendax est et pater eius. Tunc immediate sequit euangelium hodiernū. a ¶ Quis ex vobis arguet me de peccato.) Lyra. q d. si habet aliqō peccatum: quod possitis super me ostendere: paratus sum audire: et me rōnabiliter purgare: et ideo cū hoc non possitis facere, b ¶ Si veritatē dico vobis.) si pro qa. c ¶ Quare non creditis mihi.) Et subdit causam dicens. d ¶ Qui ex deo est, verba dei audit.) Notādum q aliqd ex deo ē dupliciter. Uno modo secundū naturaz: et sic oīs creatura est ex deo: qui est largit ei esse. Alio modo sunt aliqui specialiter ex deo per gratiā: vt qui recte credunt in deum: et mādata ei seruāt. De illis dicit dñs. Qui ex deo est: verba dei audit: delectabiliter et libenter. Nam q deum diligit: libenter de eo loquí audit. e ¶ Propterea vos non auditis.) id est non recipitis nec creditis: nec etiam intelligere curatis verba dei de ore meo. f ¶ Quia ex deo non estis.) et per cōsequens sequitur: q sitis ex diabolo: non per creationez: sed p imitationē. Tho. Ex deo eīm sunt secunduz naturam: sed ex deo non sunt vitio: et prava affectione. g ¶ Respōderunt ergo iu. et dixerunt ei.) Lyra. Modus hominū inuidorū t pessimorū: qui nesciunt rōnabiliter respōdere: sed ad cōuitia se conuertere: et ideo iudei non habētes qd rōnabiliter christo responderēt: ad cōuitia se conuertūt dicētes. h ¶ Nōne bene dicimꝰ nos: qa samaritanus es) t in hoc contendunt christo conuitiari. Tho. Erant eīm samaritani viles et abiectissimi: secundū opinionē iudeorū, vnde. Non enim cōputātur iudei samaritanis. Ly. Licet christus esset iudeus genere t non samaritan: tamē vocāt eū samaritanū: qa vulgare erat apud iudeos: q hoīes malos eis odibiles: vocabāt samaritānos: q̄uis essent iudei: talis autē erat christꝰ: secundū reputationē eorum: ideo vocabāt eum samaritanum. i ¶ Et demoniū habes) Lyra. Hoc enim dicebāt de ipso. Primo ꝓpter miracula q̄ faciebat: que magicis artibus imputabant, vnde: In beelzebub ꝓncipe demoniorū eijcit demonia. Secūdo quia secreta cordium ipsorum frequēter dicebat: t qr aliquādo quedā alta et pfunda loquebatur: que nō intelligebant: ppter qō eum arrepticiū dicebāt et insanuz, vnde: Dicebant aūt multi ex ipsis: demoniū habet t insanit: cur vultis eū audire. k ¶ Respō-

b guet me de peccato :[b]si veritatem
c dico vobis: quare[c] non creditis mi
d hi?[d] Qui ex deo est, verba dei au-
e dit,[e] ꝓpterea vos nō auditis:[f] quia f
ex deo nō estis.[g] Rñderūt ergo iu g
dei & dixerūt ei.[h] Nōne bñdici- h
mus nos: qa samaritanus es tu: & i
k demonium habes:[k] Rñdit iesus: l
Ego demoniū nō habeo:[m] sed ho- m
norifico patrē meū:[n] & vos inho- n
norastis me. Ego[o] aūt non quero o
p gloriā meā. Est[p] qui querat[q] & iu- q
dicet. Amen[r] amen dico vobis :[s] si s
qs sermonē meū seruauerit ,[t] mor- t
tem non videbit in eternum.[v] Di- v
xerunt ergo iudei:[x] Nunc cogno- x
uimus quia demoniū habes :[y] Ab- y
raam mortuus est & prophete: &[z] z
tu dicis, si qs sermonē meū seruadit iesus.) Hic ponit ipius christi mansueta rñsio: qr cū malediceret nō maledicebat. l ¶ Ego demo. nō ha.) qō patet: qr demones expellebat. m ¶ Sed ho. pa. meum). s. omnia q̄ facio referendo ad gloriā eius: t virtuti eius attribuendo. n ¶ Et vos inhome.) i. intulistis mihi opprobria t cōuitia: vocando me samaritanū et demoniacum. o ¶ Ego gloriam meam non quero) supple in ꝑsenti: qa vita christi in pauptate et abiectione existens: glorie mundane erat cōtraria.) p ¶ Est qui q̄.). s. deus pr̄. q ¶ Et iudicet.) de illis qui me inhonorāt vindictā faciendo de ipsis: qō factuz est: qn in vindictam mortis christi destructa est ciuitas et templū: et ppls occisus est: et captiuatus p romanos impatores. r ¶ Amen amē dico vo.). i. fideliter: et duplicat ad maiorē affir-

Jo. 4 B

Luc. 11 A

B

Jo. 7 I. Pe

Par. 6. a

mationē. s ¶ Si quis ser. meum ser.) Tho. in corde per fidē: in ore per cōstantē cōfessionē: in ope per bonā operationē. t ¶ Mortem nō vi. in eter.) sc̄z eterne damnatiōis. v ¶ Dixerūt ergo iu.) intelligētes q̄ loquebatur de morte corporali. x ¶ Nūc cog. qa de. ha.) Lyr. q. d. pus tm̄ opinabamur te habere demoniū: sed nūc sumus certi q̄ ita est: qa nulla falsitas est a deo: sed a diabolo: q̄ est pater mendacij: verbū aūt tuū est apertū mendaciū: ad cuius p̄bationem inducunt. y ¶ Abraā mortuus est et p.) q̄ tm̄ sermonez dei seruauerūt: q̄ est maioris virtutis q̄ fit sermo tuus: t ideo pater falsus quod tu dicis. z ¶ Nūqd tu maior es p̄e nr̄o abraam q̄ mortuus est) Cui primus data est circūcisio: et facta est p̄missio ō christo. vñ Jn semine tuo bñdicentur oēs gētes. a ¶ Et p̄phete.) q̄bus deus locut⁹ est. b ¶ Mortui sunt.) Sciendū q̄ christus loquebat de morte spūali: ipsi aūt intellexerūt de morte corporali. c ¶ Quem teip̄m facis) s. tu fili carpentarij: q̄ manifestus est q̄ te iactas: t ad vanam gloriā de te falsa dicis. d ¶ Respōdit iesus: Si ego) s. inquātū bō. e ¶ Glorifico meip̄m: gloria mea nihil est) i. vanus: qō est falsa gloria. f ¶ Est pater meus q̄ glorificat me) Lyr. per miraculoz̄ operationem: et postea glorificabit per resurrectōis et ascensiōis gloriam. g ¶ Et non cognouistis eum) Tho. licet per fidez cognoscerēt vnum deū non tm̄ nouerant eū in p̄rium patrem: nec sciebāt eū habere filiū naturalē: hoc eñ per christū declaratū fuit. vñ dicit, Pater manifestaui nomen tuū hominib⁹ quos dedisti mihi. h ¶ Ero similis vo. mendax) Lyr. sicut estis mēdaces: asserendo vos eum agnoscere: cum tū eum non cognoscatis: ita essem mēdax si assererem meip̄m ignorare. i ¶ Sed scio eum t ser. eius seruo) i. voluntatem eius facio: hoc christ⁹ addidit: qa vera cognitio per opera demōstratur. k ¶ Abraam pater vester: non imitatione sanctitatis: sed p̄ pagatione carnis. l ¶ Exultauit) i. cū quadā fiducia: t exultatione desyderauit. m ¶ Vt videret diem meum) i. tēpus istud incarnationis mee. n ¶ Vidit et gauisus est) Tho. Vidit enim abraaz p̄ fidem et per spiritus p̄phetie icarnatiōz christi futurā. Et ex hoc gauisus est: p̄ter redemptiōm suā: et totius generis humani. o ¶ Abraam vidisti) q. d. mentiris. Lyr. Quadraginta annos nondum habebat: q̄re tot annos p̄posuerūt. Respondet p̄pter defectionē: p̄pter laborum multitudinē: p̄ter illius terre caliditatem etiam p̄pter multam paupertatem consumptus t attenuatus: videbatur maioris etatis q̄ esset. p ¶ Anteq̄ abraam fieret ego sum) Aug. Non dicit ego factus sum: quia eius esse non incepit: nec dicit fuit: qa p̄teritum tēpus diuinitas non habet. Thomas. Verbū p̄sentis tēporis maxime conuenit eternitati: vbi nulla est p̄teritio: nec successio: s. oīa sunt p̄sentia. q ¶ Tulerūt ergo lapides vt iacerent in eum) ad p̄phetas blasphemum. Reputauerunt eñ eum ideo blasphemum: quia p̄ferebat se abrae: et equabat se deo: t

uerit: mortem nō gustabit in eternum. 3 Nūquid tu maior es patre
a nostro abraam, q̄ mortuus est: a &
b prophete b mortui sunt. c Quē teip
c
o sum facis: d Rñdit iesus, si ego e glo e
rifico meipsum: gl̄ia mea nihil est: f
Est pater meus qui glorificat me
quem vos dicitis, quia deus noster
est: g & non cognouistis eum: ego g
autem noui eum: & si dixero: quia
non scio eū: h ero similis vobis mē- h
dax, i sed scio eum, & sermonē eius i
k seruo. k Abraam pater vester l exul l
tauit, m vt videret diem meum, n vi n
dit & gauisus est. Dixerunt ergo
ad eum iudei: Quinquaginta an
nos nondū habes, o & abraam vi- o
disti. Dixit eis iesus: Amen amen
dico vobis: Panteqū abraam fieret p
ego sum. q Tulerūt ergo lapides vt q
iacerent in eum. r Iesus autem ab- r
scondit se, s & exiuit de templo.

Jo. 17. e

Ideo volebant eum lapidare. Sciendum q̄ christus quotidie lapidatur a malis christianis: qn̄ quot malas cogitatiões: quis sciēter recipit in cor suū: cū delectatione et consensu: quasi tot lapides mittit in Jesum. r

¶ Jesus aūt abscōdit se) Lyra non occultando se retro parietem vel aliud huiusmodi: sed virtute diuinitatis: se reddēdo eis inuisibilem. s

¶ Et exiuit de tēplo) non ex timore sz ex dispēsatione: qr̄ noluit lapidari: sed crucifigi: tamen a suis discipulis videbat̄ qui se cuti sunt eum. Unde Augu. Quid magnū erat vt eos continuo terra absorberet: et pro lapidibus infernum daret: sed tunc patientia erat exercenda: non potentia: vt nobis patiētie daret exemplum. Circa presens euangelium vbi dicitur. Tulerunt ergo lapides vt iacerent in eum. Notandum q̄ Hugo de prato dicit: q̄ Christus passus est primo pro nobis abluēdis: quia magnis sordibus peccatorum inuoluti eramus. Unde dicit. Lauit nos in sanguine suo. Secundo passus est pro nobis redimēdis: quia oēs sub potestate diaboli tenebamur: p debito primorū parentū ad inferos descendētes: ideo christus se tradidit vsq̄ ad mortem vt nos liberaret. vnde: Vulneratus est ꝓpter iniqtates nostras: et attritus est ꝓpter scelera nostra: et sic christ⁹ nos lauit r redemit. In cuī figura de latere exiuit pēdentis in cruce exiuit sanguis r aqua: vt dicitur in euang. s. aqua ablutionis: r sanguis redemptiōis. Tertio passus est pro nobis viuificandis: quia omnes in peccatis mortui eramus vnde Grego. Mortē nostrā. s. culpe moriendo destruxit: et vitam sz gratie resurgendo reparauit. Exemplū: sicut pellican⁹ effundēdo sanguinem super filios mortuos resuscitat r viuificat: Sic christ⁹ p suū sanguinez nos viuificat. vñ ps. Similis factus sum pelicano. Quarto passus est pro nobis saluandis: q̄ oēs mortali iufirmitate prostrati: iacebamus. vñ Misit verbū suū: et sanauit eos vñ. Augu. de latere in passione christi fluxerūt oīa sacramenta: q̄ fluxt anime languentis efficacissime medicine. Quinto passus est pro nobis ad celum: et ciuitatē nostram reducendis: et intromittēdis: qr̄ oēs exulabamus. Exemplum sicut rex vincens regem inimicum suū: qui terram et subditos suos sibi abstulerat: vincit eū catenis in carcere: et bona eius diripit: et oēs captiuos quos tenebat liberat: et exules ad ciuitatem reducit: sic christus fecit diabolo: quē in cruce debellauit: et in infernum catenis vinctū misit: et oēs homines quos tenebat captiuos liberauit: et (ad celum reduxit.

¶ In die Palmarum.

In illo tēpore. Cū appropinq̄ssset iesus hierosolymis & venisset Bethphage ad montē oliueti. Hoc euāgeliū cū sua postilla quere, in prima dnica aduentus.

¶ In die paſche euangelium: marci. xvi. a. in principio.

Maria magdale- Mna et maria. ꝛc. Mar. xv. Historia huius euang. facta est anno christi. xxxiij. r totidem diebus: quot fluxerūt a festo natalis dñi vsq̄ ad Paschā sequens vi. kalen. aprilis. luna. xvij. indi. vi. Ante initium illi⁹ euā. scribit sctūs Mare⁹: q̄ Ioseph ab arimathia:

In illo tempore. Maria magdalena & maria iacobi & salome, emerunt aromata, vt venientes vngerent ihesum. Et valde mane vna sabbatorum: veniunt ad monumentum orto iam sole: Et dicebant adinuicē: Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti: Et respicientes, vident reuolutū lapidem: erat quippe magnus valde. Et introeuntes in monumentū, viderūt iuuenē sedentē in dextris, cooptū stola cādida & obstupuerūt. Qui dicit illis. Nolite expauescere, ihesum q̄rit̄is nazarenum crucifixū: surrexit nō est hic. Ecce locus vbi posuerunt eū. Sed ite & dicite discipulis eius & petro: qa precedet vos in galileam: ibi eum videbitis, sicut dixit vobis.

ciuitate: accepto corpore Jesu inuoluit sindone mūda: & posuit in monumēto suo nouo qō erat excisum in petra: in quo nondū q̄sqū positus fuerat: et aduoluit lapidē ad ostium monumenti. Maria autē magda. & maria iacobi aspiciebāt quo poneret: Et cū transisset sabbatum maria magda. & maria. &c. In hoc euāg. primo fit mentio de deuotione illarū sanctarū mulierum: que fuerunt tres: q̄ dilexerunt christū in vita: qa sequebant eū: et alie multe mulieres q̄ ministrabāt ei de facultatib' suis: dilexerunt eū etiā in morte: qa sequebantur eum in cruce pēdentē. Dilexerūt eū post mortē: ideo vnguenta portauerūt: vt corpus eius vngerēt: et hoc est qō hic dō. a ¶ Maria magdale.) q̄ fuit soror sctē marthe et sancti lazari. b ¶ Et maria iacobi) q̄ cleophe filia et vxor ipsius alphei. c ¶ Et salome). s. vxor ipsius zebedei mater illorum duorū. s. apl̄orum iacobi maioris et ioannis euāgeliste. Et prima illarū nihil christo attingebat: nisi de fide & deuotione scz Magdalena. Alie due erant matertere christi. s. sorores Marie virginis. d ¶ Emerūt aromata). i. vnguenta aromatica. e ¶ Ut venientes). s. ad monumentū. f ¶ Ungerent Jesum). i. corpus dñi ihesu: qō de cruce positum viderunt in sepulchro reponi. Consuetudo eñ erat iudeor vngere corpa mortuorum: vt cō seruarent a fetore: ab incineratione et a vermiū corrosione. Sed ille mulieres erant decepte: qa cum corpus christi deitate esset imbalsamatū: si p mille annos iacuisset in terra: nec potuisset putrefieri: nec incinerari: nec inde vermes generari, vnde: Nec dabis sanctū tuū videre corruptionem g ¶ Et valde mane) Jaco. ianuē. Sic erat valde mane: quō ortus erat iam sol. Dicēdum q̄ ille mulieres in ciuitate habitabāt. Sepulchr̄ aūt extra ciuitatē erat. Et sic valde mane veniunt .i. venire incipiūt: sed iaz ortus erat sol: qñ quenerūt. Uel sol dicit ipse christus: q̄ ortus erat. i. resurrexit h ¶ Una sabbatorū intelligendū est prima die a sabbato: q̄ nūc dñica dies dicit. Judei eñ dies nominant a sabbato dicētes. Prima sabbati: secūda sabbati: tertia sabbati. &c. i ¶ Veniunt ad mo. ¶ Querit q̄re x̄ps go Maria nō venit cuz istis mulierib' ad monumentū. Rūdet q̄ bt̄a virgo sciebat: q̄ chr̄us resurrexerat: et q̄ in monumento corp' eius non erat. Nā pie credendū est: q̄ añ oēs hoīes iam sibi apparuerat. Naz chr̄us p̄cepit honorare p̄rem & matrez. Sed q̄lis honor esset: si aliqs vltra mare veniens psonas extraneas p̄us visitaret: et ad nr̄em de sua absentia desolatā: vltimo visitandā accederet. Sic chr̄us matrē nō multū honorasset: si p̄us alios ō sua resurrectione letificasset: & tandem mr̄i desolate apparuisset. Itē q: ipsa p̄ ceteris hoīb' in morte sua maiori dolore pfusa fuit: ideo merito p̄ oībus hoībus de resurrectiōe sua: p̄us letificari debuit. k ¶ Et dicebāt ad inuicez. Quis reuol. &c.) Ly. q̄si dicerēt: nō possum' reuoluere p nos̄ pas: q: magn' valde. Pro quo sciendū q̄ monumentū tripliciter clausum erat. s. gr̄ādis lapidis ad ostiū aduolutiōe: sigilli appositiōe: & militū deputatiōe:

Eſed Chr̃s q̃ exiuit de clauſo vtero v̄ginis: ipſe de ſepulchro exiuit ſaluis ſigillis. ¶ Et reſpi. vide, reuo. lapi. ꝛc.) p angelū q̃ venerat ad manifeſtandā chr̃i reſurrectiō̃m. Vñ ō. Angel⁹ aūt dñi deſcēdit de celo: ꝛ reuoluit lapidē: ꝛ ſedit ſuper eū. ꝛc. m ¶ Et introeūtes in monumētum), i. intra clauſuras q̃ extat circa monumentū. n. ¶ Et obſtupuerūt) vñ: Ecce terremotus fact⁹ eſt magn⁹. Blo. Sicut terra in paſſione tremuit et mota eſt in triſtitie ſignū: ꝛ ſic in reſurrectiōe mota eſt i ſignū leticie. Similiter ſol clārior apparuit in illa die. Vñ Maxim⁹ in ſermone: ¶ Nā et ſolē ip̄m arbitror clariorē ſolito in hac die. Neceſſe eſt em̄ vt in eius reſurrectione gaudeat: in cuius paſſiōe ꝺdoluit. o ¶ Nolite expauescere) inuaſerat enim eas timor ex inſolita apparitiōe angeli: et ex viſiōe cuſtodū: qa iacebāt ibi tāq̃ mortui. p ¶ Nō eſt hic) Raban⁹. Nō eſt hic p p̄ſentiā carnis: qui tn̄ vbiq̃ eſt p p̄ſentiā maieſtatis. q ¶ Ecce locus vbi poſuerūt eū). q. d. Si mihi non vultis credere: vacuo credatis ſepulchro. r. ¶ Sed ite ꝛ dī. diſc. eiꝰ ꝛ petro) Vñ Bre. Petrū vocat ex noīe ne deſperet ex negatiōe. Si em̄ eū noiatim nō exp̄meret qui magiſtruz negauerat: venire ad diſcipulos nō auderet. Vñ Hiero. Spēaliter ōt Petro: q̃ indignū ſe iudicabat diſcipulatu: dū ter negauit mg̃m: ſed petā nō nocēt: qn̄ nō placēt. s ¶ Quia p. ꝛc. vide.), ſ. p̄ſonaliter, t ¶ Sicut dī. vo.) ſ. imminētē ſue paſſiōis tpe vñ ō. Poſt cū ſurrexero p̄cedaz vos in galileā: ibi me vide.) Et alibi: q̃ poſt reſurrectionē chr̃i: ti, diſcipuli abierūt in galileā in montē: vbi cōſtituerat illis ieſus: ꝛ videtes eū adorauerūt. Et notandū q̃ ex euāgelijs colligit: q̃ chr̃s decies apparuit poſt reſurrectiō̃m: q̃nquies apparuit ad coroborandā fidē in cordib⁹ fideliū ſuoruz. Prio ſoli marie magdale, ſub ſpecie hortulani. Secūdo mulierib⁹ de ſepulchro reuertēt̄ib⁹ ſe oñdit: ꝛ eas de ſua reſurrectiōe letificauit. Tertio Petro p̄ pter negatiō̃m chr̃i: ꝛ q̃dez meſto: chr̃us ſe manifeſtauit. Vñ: Surrexit dñs vere: et apparuit ſimoni. Quarto duob⁹ diſcipul⁹ eūtib⁹ in Ema⁹: ꝛ de ipſo loquētib⁹ i ſpēcie pegrini. Quinto decē aplis cū ſero factū eſſet: ꝛ fores eſſent clauſe ꝓpter metū iudeoꝝ: venit Ieſus et ſtetit in medio eoꝝ ꝛ dixit eis. Pax vob. Et thomas tūc nō erat cū eis. Iſtas q̃nq̃ apparitiōes repſentāt ſacerdotes i miſſa: q̃nq̃s vertēdo ſe ad pplm: ita q̃ tertia: q̃ ſit in ſilētio ꝓcat apparitiō̃m facta ſit. Sexto appuit oīb⁹ diſciplis p̄ſente Thoma. ſ. octauo die reſurrectiōis. Septio ad mare tyberiadis. Octauo vndecī diſciplis in galilea in mōte. Nono vndecī aplis recūbētib⁹ in cenaculo in Hier'lm. Decimo in mōte oliueti q̃n aſcēdit in celū. Et q̃uis pluries appuerit: nō legit tn̄ in euāgelijs plures ei⁹ appitiōes poſt reſurrectiō̃m ſuā: q: nō oīa ſunt ſcripta: vt Joānes fatet. Vñ circa p̄ns euāg. q̃ loquit de trib⁹ mulierib⁹ eſt notā dū: q̃ mulieres cōmuniter hñt tres laudabiles ꝺditiones. Prīa q̃ frequēter ſūt verecūde, Rō: q: timide ſūt et valde appetitiue:

¶ Feria. II. Paſ. Euā. Lu. xxiiij. b.

In illo tēpore. Duo ex diſcipulis ieſu ibāt ipſa die in caſtellū, quod erat in ſpacio ſtadiorū ſexaginta a hieruſalē: nomie-

mat. 28. a

mat. 26. c

Mat. 28. d.

Lu. 24

Jo. 20

Jo. 21

laudis: ↄ timẽt inhoneſta facere. Scõa cõ-
ditio q̃ cõmuniter ſunt pie ⁊ miſerico:des.
Ro:q: molle co: hñt: non potẽtes durũ q̃d
ſuſtinere. Tertia q̃ cõmuniter excedũt: vel ſi
ſunt miſericordes nimis ſunt tales: ſi crude-
les tũc nimis ſunt ta-
les: ſili' de verecũdia
⁊ inuerecundia. Sili'
etiam mulieres hñt
tres malas cõditio-
nes. Pria cõditio ẽ:
q̃ cõiter ſunt garru-
le ⁊ litigioſe. Scõa ẽ
q̃ ſunt ſupbe. Tertia
q̃ ſunt ĩcredule: ⁊ ſu
pſtitioſe pl⁹ q̃ viri: ⁊
hoc hñt ab eua: q̃ pl⁹
credidit ſerpenti q̃
deo: et ob hoc cũ vi-
ro ſuo Adaz repulſa

Fuit ex paduſo.
Lo ex diſcipu-
lis Jeſu. Lu. xxiij.
Hoc euãgeliũ factũ
eſt eodẽ die: quo ſu-
pra ĩmediate ſignatũ
eſt. Añ ĩnitiũ illi⁹ euã
gelij ſcribit. ſ. Mar.
q̃ ieſus ſurgẽs mane
pria ſabbati: appuit
p̃mo marie magdale
ne: de q̃ eiecerat ſep-
tẽ demonia. Illa va
dẽs nũciauit hiſ: q̃ cũ
eo fuerãt. Et illi: au
diẽtes q: viueret: et
viſus eſſet ab ea: non
crediderũt. Tũc ſeqũtur euãgeliũ hoc. Duo
ex diſcipul' ieſu ibãt ipſa die in caſtellum q̃
erat in ſpa. ⁊c. Supi⁹ pbata eſt reſurrectio
chr̃i p apparitiõm factã deuotis mulierib⁹:
ſicut in euãgelio heſterno eſt dictũ: hic aũt
pbat reſurrectio chr̃i: p apparitiõm factam
duob⁹ diſcipul' itinerãtib⁹: q̃ õt euãgeliſta
a ¶ Duo ex diſcipul' ieſu) Bo:. nõ ex vnde
cim apoſtolis: ſed ex ſeptuaginta duob⁹ diſ-
cipulis: quoꝝ vnus vocabat cleophas: ali⁹
dicitur fuiſſe Lucas euãgeliſta: qui ex hu-
militate nomẽ tacuit. b ¶ Ibãt ipſa die)
ſcilicet reſurrectiõis dñice. c ¶ In caſtel-
lũ quod erat) ſcilicet diſtans. d ¶ De his
oĩbus q̃ acciderant) Sciendũ q̃ ſtadiũ di
citur a ſtando: et habet centum viginti paſ-
ſus. Unde dicit q̃ hercules tot paſſus ſub
vno anhelitu currebat: et tũc ſtabat. Unde
ſtadium dicit ſpatiũ vnius curſus: et ſede-
ciz ſtadia faciũt vnũ
miliare: ⁊ vnũ milia-
re mille paſſus conti
net. Unde patet q̃
emaus non diſtat a
hieruſalẽ per quatu
or leucas integre: ſz
deficiũt quatuor ſta
dia. e ¶ Et factum
eſt dum fabu. et ſecũ
que.) non de vanis:
ſed de his que acci-
derant. ſ. de opibus
ieſu et morte eius. f
¶ Et ipſe ieſus ap-
propĩn.) Bo:. ſcz coꝛ-
poraliter et etiã ſpi-
ritualiter g ¶ Ibat
cum illis) tanq̃ ſoci⁹
itineris. Et ſecundũ
glo. vt ſuam p̃miſſio
nez impleret: dixerat
eĩ in euãgelio. Ubi
duo vl' tres cõgrega
ti fuerint in nomine
meo: ibi ego ſum in
medio eoꝝ. Nam de
corpe glorificato di-
cit Augu. q̃ vbicũq̃
voluerit ſpiritus: ibi
ptinus erit ⁊ corp⁹.
h ¶ Oculi aũt eo
rum tenebant ne eum agno.) Lyra: quia in
credulitas et dubietas eoꝝ demerebatur:
q̃ chriſtus cognitionem ſui corporis ab eis
retardaret. vnde Greg. De ſe loquẽtibus
p̃ſentiam exhibet: ſed de ſe dubitãtibus ſpe
ciem cognitionis aufert. i ¶ Qui ſunt hi
ſermões) querit eo ĩgnorante: ſed vt ex eo-
rum reſponſione incredulitas et dubietas
cõuenientius arguatur. k ¶ Tu ſolus pe-
regrinus es in Hieruſalẽ) Lyra: id eſt cum
multi peregrini his diebus venerunt in hie
ruſalez de diuerſis partibus mundi: mirum
eſt q̃ tu ſolus inter alios peregrinos: ea q̃
ſunt nota alijs pegrinis ĩgnoras l ¶ Qui

E fuit vir propheta potens in ope). s. miraculorum. m ¶ Et sermonez). s. pdicatiõis et doctrine. Omnes enim sicut pphetã eum habebant: ergo dicitur. n ¶ Corã deo et omni populo). Nõ coram supremis sacerdotibus. Un sequit. o ¶ Et quõ summi sacerdotes et principes nostri) Glo. ra. Summi sacerdotes vocantur hic prelati clericorũ: principes prelati laicorum. p ¶ Tradiderũt eum) scz pylato. q ¶ In damnationem mortis et crucifixerunt eũ.) quia ad instantiã et petitionem iudeorũ pylatus fecit eũ crucifigi. r ¶ Redẽpturus esset israel.) Glo. scz a tẽporali seruitute romanorũ: et de spũali seruitute demonum: et peccatorũ. Sic enim pdictum erat per pphetam. Apud dominũ misericordia: et copiosa apud eũ redẽptio. s ¶ Et nũc super hec omia tertia dies est hodie q hec facta sunt). s. dies resurrectiõis a die: scz quo hec facta sunt. i. die parasceues: quo christus passus fuit et sepultus. t ¶ Sed et mulieres quedam ex nostris). s. maria magdalena et maria iacobi et salome. v ¶ Et non inuento corpore eius.) quia christus iam resurrexerat nõ de nocte: sed in ipso puncto diei: qd vocat diluculum. x ¶ Venerũt dicẽtes se etiã visionem angelorũ vidisse). s. visione corporali in assumptis corporibus. y ¶ Qui dicunt eum viuere) sed discipuli nõ credebãt verbis mulierum plene. z ¶ Et abierũt quidã ex nostris ad mo.) scz petrus et ioãnes. a ¶ Et ita inue. sicut mu. dixe.) quia inuenerunt sepulchrum vacuũ corpe: et sola lintheamina remãsisse. b ¶ Ipsum vero nõ inue. Et ipe dixit ad eos). s. ex ratione eorũ arguẽs eos. c ¶ O stulti.) ppter cecitatẽ intellectus. d ¶ Et tardi corde) ppter tarditatẽ affectus. e ¶ Que locuti sunt pphete) de christi morte et resurrectione: quas scripturas debebant intelligere: maxime quia fuerunt cũ christo principaliter: qñ discipulis talia loquebatur.

F

Psal. 129.b

t est hodie, q hec facta sunt. [t]Sed &
mulieres quidam ex nostris terrue
runt nos, que ante lucẽ fuerũt ad
v monumentũ: [v]& non inuento cor
x pore eius, [x]venerunt dicentes se eti
am visionem angelorum vidisse: [y] y
qui dicũt eum viuere: [z]Et abierãt z
quidam ex nostris ad monumen-
a tum: [a]& ita inuenerũt, sicut mulie-
b res dixerunt, [b]ipsum vero nõ inue
c nerũt. Et ipe dixit ad eos. [c]O stul-
d ti [d]& tardi corde ad credendum in
e omnibus, [e]que locuti sunt prophe
f te. [f]Nonne sic oportuit pati chri-
g stum: [g]& ita ĩtrare in gloriã suã: [h] h
Et incipiens a moyse et oĩbus pro
i phetis, [i]iterpretabatur [k]illis in om- k
nibus scripturis, que de ipso erant, [l] l
& appropiquauerũt Castello quo
m ibãt: [m]& ipse [n]finxit se lõgius ire. [o] n o
Et coegerunt illum [p]dicentes: Ma- p

G

f ¶ Nonne sic oportuit pati christũ) Lyra. Tũ ppter patris ordinationẽ. Tum ppter humanã redemptionẽ. Tũ ppter scripture impletionem. g ¶ Et ita intrare in gloriã suam) p passionẽ et mortẽ tanq artam viã: et per angustam portã. Et ex hoc patet q fatui sũt qui sine tribulatiõibus volunt intrare ĩ gloriam alienam: cũ christus per passionẽ suam intrauit in gloriã ppriam: et hoc ppter nostrã informationem: scz vt discamus: qa per multas tribulatiões oportet nos intrare in regnũ celorũ. h ¶ Et incipiens a moyse et omnibus pphetis) Omnes enim de ipso pphetauerũt. Un dicit Btũs Petrus. Huic omnes pphete testimoniũ phibẽt. i ¶ Interptabat), i. exponebat. k ¶ Illis in om.) Lyra nõ q omes scripturas q de christo sũt explicaret: q tam in breui tẽpore nõ fieret: sed explicabat quantũ sufficiebat ad ppositum ostẽdẽdũ. l ¶ Et appropinquauerũt castel.) scz duo discipuli. m ¶ Et ipse). s. dominus iesus christus. n ¶ Finxit se lõgius ire) Gl. Talẽ exhibuit se eis in corpore: qualis apud eos erat in mente: scz extraneus et lõgius iturum. vñ Udalricus dicit. Si qs dat per aliqd opus: vel per verbum duplex aliquid intelligere qd nõ est: non intentio-

H

Act.

a ne fallendi: sed intentiõe vtilitatẽ cõsequẽdi: talẽ simulationẽ non esse pctm̃. o ¶ Et coegerũt i. lũ. i.) obnixe rogauerunt desyderantes adhuc audire ipsum, vnde ¶ Dicẽtes. Hoc exemplũ colligit: q peregrini nõ solũ ad hospitiũ vocandi sunt: sed etiã trahendi. p ¶ Dicẽtes.) Mane nobiscũ. Ecce optima petitio: petunt eñ diuinã cohabitationẽ et mansionem. q ¶ Quoniaz adueſperascit.) quo ad noctis appropinquationẽ. r ¶ Et inclinata est iam dies) Bap. 7. b quoad diei declinationẽ. s ¶ Et intrauit cũ illis) ¶ Ecce hospes ille cũ quo veniunt oĩa bõa. t ¶ Et factũ est cũ recumberet cum illis.) sicut magister cum discipulis. v ¶ Ait. t porrigebat illis.) Lyra sicut consueuerat facere ante passionem. Sic enim frangebat panem acsi scinderet cũ cultello. x ¶ Et aperti sunt oculi eorum) Ly. quia voluntarie se eis ostendit in effigie: q erat cognoscibilis ab eis. y ¶ Et cognouerũt eaz scz in benedictione et fractione panis. z ¶ Et ipse euan.), s. subtrahẽdo ab eorũ aspectu corporali: suã pñtiam corporalem. a ¶ Et dixerunt adin. Nõne cor nostrum ardens in no) s. ardore charitatis. b ¶ Dũ loqueretur no in via. t aperi) i. exponeret. c ¶ Nobis scriptu.) scz nos instruẽdo. d ¶ Eadẽ hora regressi sunt in hierusalẽ) Ly. Muãuis eñ iam esset tarde: tñ ex fidei feruore: et remoto iudeorũ timore: statim regressi sunt in hierl̃m: ad alios discipulos: q erãt inclusi. pter metũ iudeorũ: vt habeẽt in euãgelio adnunciandũ eis christi resurrectionem. e ¶ Et inuenerũt vndecim cõ.) s. aplos: qa Ioã. 20. c. iudas ab eorũ cõsortio recesserat: et mathias nondũ electꝰ erat in aplm. f ¶ Et omnes). s. septuagintaduos discipulos vel oẽs vel aliquos. g ¶ Dicẽtes) illis quos congregatos inuenerãt. h ¶ Qõ surrexit dõ. ve. et ap. si.) i petro: qñ autẽ ista apparitio facta sit: nõ legit expresse: sed tũc creditur fuisse facta: qñ petrꝰ postq̃ cucurrerat ad monumentũ: et viderat ibi linthea mĩa posita: abut mirans secũ qõ factuz fuerat. ¶ Nota q̃ p̃ oĩbus viris christus petro pus apuit resurrec. suaz ¶ Et icõz. Bon. tripli ci ratiõe. Prio vt peccatũ trine negatiõis ei idultũ oñderet ne desperet. Scõo vt facto eũ doceret q̃licer subditis suis penitentib⁹ oscẽdere õberet: q̃ tũcũq̃ peccasseẽt. Tertio: vt petrõub⁹ (ĩo⁹ spẽ mine t venie daret: oñendo q̃ petrõ res non despiceret. i ¶ Et ipsi narrabãt. s. quõ arguebat duriciã eoz: t qualr exposuit eis scripturas. k ¶ Et quõ cogno.) qui viderũt eũ bñ dicere frãgere et distribuere panẽ: sicut solebat facere inter discipulos tuos añ mortẽ

¶ Feria. III. Pasche Euangelium Luce. xxiiij. f. in fine.

Stetit Jesus in medio discipulorum suorũ. ꝛc. Lu xxiiij Joan. xx. Hoc euangeliũ factũ est anno et die quo supra videlicet in die pasche. Añ inistiũ illuꝰ euãg. scribit sctus Joannes: q̃ maria magdalena vidit iesum stantẽ: et nõ sciebat q̃ iesus esset: dicit ei iesus. O mulier q̃d ploras Quem queris Jsta estimans q̃ hortulanus esset: dicit ei. Dñe si tu sustulisti eũ: dic. o mihi vbi posuisti eũ: et ego eũ tollã. Tunc postmodum sequit euange. hodiernũ a ¶ Stetit iesus in me.) Eoz. Euz discipuli inter se loq̃ Postilla

rentur de resurrectione dñi nostri iesu christi: iam enim erat eis nũciata a mulieribus et a petro et ioanne: qui currebãt simul ad monu. et ab istis duobus disc. de emaus redeuntibus: et isti duo narrabant discipulis: que gesta erãt in via et quõ cognouerunt eũ in fractiõe panis. Eũ autẽ hec loquerentur: stetit iesus in medio eorũ. Erant enim discipuli cõgregati in nomine eius: et ideo stetit i medio eorum: implens illud quod añ dixerat. Ubi duo vel tres fuerint congregati in nomine meo: ibi sũ in medio eorũ. b ¶ Ego sum nolite timere) q. d. Non timeatis ego sum qui pacẽ vobis promisi et predicaui: et ideo ex auditu salutatiõis potestz me agnoscere. c ¶ Cõturbati vero et conterriti) qa clausis ianuis ad eos dñs intrauit. d ¶ Estimabant se spiritum videre.) Lyra. Diuina prouidentia permisit sunt dubitare ad maiorem certificationẽ fidei de christi resurrectione. e ¶ Et dixit eis) sez eos dulciter consolando. f ¶ Quid) id est qua de causa. g ¶ Videman? me. et pe.) Hoc dicit ppter cicatrices vulnerum: quas retinuerat in manibus et pedibus. h ¶ Me ego ipse sum) qui passus fui et resurrexi. i ¶ Pal. et vide, qa spi. car. et ossa nõ habet sicut me videtis habere.) Boz. Resurrectio enim vera est in carne et ossibus. k ¶ Et cum hec dixisset ostendit eis ma. et ped.). i. cicatrices manuum et pedum l ¶ Adhuc il. non credentibus). s. perfecte: incipiebant tamẽ aliquantulum credere. m ¶ Et mirantib? scz de rei nouitate. n ¶ Pre gaudio). s. presentie eius: primo quidem territi: sed post modum gauisi sunt, vñ: Gauisi sunt discipuli viso domino. Et postq̃ christ? discipul' resurrectionem suam probauit per visum et tactum: tunc post hoc statim probat eam per gustum: dicens. o ¶ At illi obtulerũt ei partem piscis assi et fauũ mellis. Ipse enim erat piscis assus p humane nature passionem. Unde glo. Piscis assus est christ? passus. s. in igne passionis assatus: et fauus mellis per diuine nature dulcedinẽ Boz. Hec duo designant duo: que deo offerre debemus scz piscem assum per carnis mortificationez: et fauum mellis: per mentis deuotionem p ¶ Et cuz man. coram eis.). s. ad maiorem certitudinez: vt testes essent de visu. q ¶ Sumens reliquias de. eis) scz ad maiorem probatiõm: q̃ veraciter residuuz mãducasset. Et post q̃ christus probauit resurrectionem suam

Mat 18 c.

In illo tẽ. [a] Stetit iesus in medio discipulorũ suorz: & dixit eis. Pax vobis, [b] ego sum nolite timere. [c] Cõturbati vero & conterriti, [d] estimabant se spũm videre. [e] Et dixit eis. [f] Quid turbati estis, & cogitatiões ascẽdũt in corda vra? [g] Videte manus meas et pedes. [h] Quia ego ipse sum: [i] palpate: & videte: qa spũs carnẽ & ossa nõ habet: sicut me videtis habere. [k] Et cũ hec dixisset oñdit eis manus & pedes. [l] Adhuc aũt illis nõ credẽtibus: [m] & mirãtibus: [n] p gaudio dixit. Habetis hic aliqd qd mãducetur? [o] At illi obtulerũt ei partẽ piscis assi: & fauũ mellis. [p] Et cũ mandu-

Actum ad viſum: tactum et guſtum: hic probat eam quantum ad auditum: dicens. r ¶ Hec ſunt verba que locutus ſum ad vos cum adhuc eſſem vobiſcum). ſ. in carne mortali ante paſſionem meam. s ¶ Que ſcripta ſunt in lege moyſi t prophe.) vnde Donec tranſeat celum t terra: iota vnum aut vnus apex non preteribit a lege: dōec omnia fiant. t ¶ Tunc ape. illis ſen.) id eſt intellectum per gratiam ītrnā. v ¶ Et predi. ī no. eius pe.) ſ. ex parte hominis. x ¶ Et remiſ. peccā.) ex parte dei cuius ſolius eſt peccata dimittere. vnde. Non eſt aliud nomē ſub celo datuz hominibus: in quo oporteat nos ſaluos fieri. y ¶ In omēs gētes) Non vnam tantum. Vnde dicitur. Incipiens a hieruſalem: quia hieruſalem eſt in medio terre habitabilis: et ab illo loco conuenienter incedit predicatio euāgelij: vt p apoſtolos et alios chriſti diſcipulos: circumquaq; per orbem diſperſos: in omnē terram exiret ſonus eorum predicationis: ſcōm qđ prophetatuz fuerat. In omnē terram exiuit ſonus eoruz. Et in fignū huius: chriſtus in die aſcenſiōis mittēs diſcipulos ſuos: dixit eis. Ite in mundum vniuerſum: predicate euangeliū omni creature. ¶ Circa p̄ſens euangelium vbi dicit. Stetit ieſus in medio diſcipuloꝝ ſuoruz t dixit eis, ꝛc. Notandum q ieſus poſt reſurrectionē ſuam: in medio diſcipuloꝝ ſuoꝝ ſtetit. In hoc docet nos medium tenere in cunctis verbis et operibus noſtris. Locus enim medius tutiſſimus eſt. Exemplum. Si chordam in citharam artifex tendit multum rumpit: ſi parum: murmurat vel nihil ſonat. Si medium: dulciter canit. Sequit hic in euang. Cū māducaſſet coram eis: ſumens reliquias dedit eis. Querit: Utrū reſurgentes amplius comedant et bibāt. Reſpōdet Hugo de pratoria q nec bōi nec mali amplius comedunt neq; bibūt. Ad quid enim comederēt beati: cum nunq̄ famesc̄ut: vt dicit in libro Apocalipſi. Sctī non eſurient neq; ſitient amplius. Dānati ăt ſi famesc̄ant: nō habebūt qđ comedāt. Et cū obijcit a q̄busdaz doctoribus: q dñs noſter ieſus chr̄us poſt reſurrectiōm ſuā comedit: dicendū eſt: q non comedit ppter neceſſitatē vel delectationē: ſz vt ondēret ſe eūdē eſſe: q pus cū eis comederat t biberat.

In illo tē. Manifeſtauit ſe iterū ieſus diſcipulis ſuis mare tyberiadis. ꝛc. Jo. xxi. Luce. xxiij. Hiſtoria huius euang. facta eſt poſt dies octo

Manifeſtauit ſe iteruz Jeſus diſcipulis ſuis: ad

Jo.20. Eſti paſche anno chriſti quo ſupra. Ante ini
tium illius euāgelij ſctūs Joā. q Jeſus di
rit Thome: qa vidiſti me credidiſti: beati q
non viderūt et crediderūt. Tunc poſtmodus
ſequitur euāg hodiernū. a ¶ Manifeſta-
uit ſe iterum Jeſus
diſci. ſuis. Tho. Su- b
pradicte manifeſta-
tiones chriſti facte ſūt
in iudea: hec autē in
galilea: illa ītus iſta
fōris: qa magnā par-
tem timoris diſcipu-
li poſtpoſuerant: iō
vltra in domo cōclu
ſi non erāt vt prius:
ſed in galileam iue-
runt: vbi illa appari-
tio facta eſt. Dicatur
ergo. Poſtea autez
F manifeſtauit ſe iterū
ieſus diſcipulis ſuis
Lyr. facto interual-
lo tēporis: qa nō ma
nebat continue cum
apoſtolis: nec cōuer-
ſabaf continue cum
eis: vt oſtēderet ſe re
ſurrexiſſe ad vitā im-
mortalem: ab homi-
nibus huius mundi
ſeparatam. b ¶ Ad
mare tyberiadis) qō p
eſt ſtagnum geneza q
ret: alio nomine dici
tur mare galilee. Ex
quibus manifeſte ap
paret: q illa appitio
facta eſt in galilea:
vbi eſt illud mare. c
¶ Manife. ꝛc.). ſ. p
modum q ſequiſ. d ¶ Erant autē ſimul ſi
mon pe.) Iſta duo nomina euangeliū Joā-
nis coniungit: quia ſimon fuit nomen eius
primum. Petrus autē erat nomē ſibi de no
uo a chriſto impoſitum: et hoc ꝓpter fidelē
chriſti cōfeſſionē qua dixit. Tu es chriſtus
filius dei viui. e ¶ Et alij ex diſci. ſuis duo.
Tho. et ita erant. vij. ad inſinuandū q illi di
gni ſunt diuina viſione et allocutiōe: q ſep
tem donis ſpūſſancti ſunt ornati. f ¶ Ve-

ad mare[b] tyberiadis, manifeſtauit[c] c
aūt ſe ſic. Erant aūt ſimul[d] ſimon pe- d
trus & thomas, q dicit̄ didymus,
& nathanael qui erat a chana gali-
lee: & filij zebedei: [e] & alij ex diſci- e
pulis eius duo. Dicit[f] ſimō petrus, f
Vado piſcari. Dicunt ei. Venimus
& nos tecum. Et[g] exierūt & aſcē- g
derunt in nauim: & illa nocte nihil
prendiderunt. Mane[h] autem facto h
ſtetit ieſus in littore: [i] non tamen co i
gnouerunt diſcipuli, quia ieſus eſt.
Dixit eis Ieſus. Pueri[k] nūquid pul k
mētariū habetis. [l] Reſponderūt ei. l
Non. [m] Dixit eis: Mittite in dextrā m
nauigij rete: & inuenietis. [n] Miſerūt n
ergo: & iam non valebant illud tra
here pre multitudine piſcium. [o] Di o
xit ergo diſcipulus ille, quem dili-
gebat ieſus[p] petro, [q] dominus eſt. [r] r
Simon petrus cum audiſſet, quia
dominus eſt, tunica ſuccinxit ſe[s] s
erat enim nudus, [t] & miſit ſe in ma t
re: [v] Alij autē diſcipuli nauigio ve- v
nerunt: [x] non enim lōge erant a te- x

do piſcari. Dixi. ei. ve. et nos tecum.) Lyra. G
Erant enim pauperes: et ideo ad ꝓcuran-
dum neceſſaria vite licite: poterant redire
ad exercendum negocium: qō ſine pctō po-
terat exerceri: ꝓpter qō Paulus artē ſce- act 20
nofactoriam dicit: quā ante nō ſciuit: vt
cū neceſſitas occurre
ret: vel vtilitas eccle
ſie de laboze ſuo viue
ret. g ¶ Et exierūt
ꝛc. nihil p̄ēdiderūt)
Lyra. Hoc factū eſt
vt captio ſequēs ma
nifeſte miraculoſa ap
pareret, h ¶ Ma-
ne aūt iam faſte. ie.
in lit.) nō apparuit ſu
per aquā: ſicut ante
paſſionē fecit: qñ vi-
derunt ipſum ſuper
mare ambulantē ed
in littore. i. in terra
ſolida: ad oſtenden- H
dum q amplius non
erat in fluctibus vi-
te coꝛruptibilis: ſed
magis tranſierat ad
ſtatum vite immorta
lis. i ¶ Non tamen
cogn. diſ. q ie. eſ.) vñ
Chryſ. non mox oñ-
dit ſeipm: vt per mi-
raculum quod factu
rus erat eum agno-
ſcerēt: ergo locutus
eſt eis tanq extrane
us dicēs. k ¶ Pue
ri nuuquid pul. ha.)
pulmentariū eſt qō-
cūq panis condimē-

tum: ſiue piſcis ſit ſiue aliud: qō nos cōiter
dicimus pulmētū. l ¶ Rñderunt ei: ſō)
Lyra. Credebant enim eum eſſe aliquē mer-
catoꝛem: qui vellet piſces emere. m ¶ Di-
xit eis. Mittite in dexte. ꝛc.) Lyr. Predicit
certitudinaliter effectum futurum: vt ſe ad
ſequentia habeant animū magis attentum.
n ¶ Miſerunt ergo et iam nō va. ꝛc.) Lyr.
Ex quo patet q piſces illi fuerunt ibi mira Jo 21
culoſe adducti; vel virtute diuina de nouo

formati: quia tota ibi nocte quesierant: et nihil inuenerant. o ¶ Dixit ergo discipulus ille quem diligebat ihesus. s. ioānes. p ¶ Petro) erat enim sibi familiaris. Thom. Notandū q̄ hic notant̄ ꝓprietates illorum duorum apostolorum. s. petri & ioannis. Petrus em̄ fuit feruentior: ideo primus ad Jesum venit. Joannes acutior: iō primo eum agnouit. q ¶ Dñs est) sic ei vocabant ipsum ante passionem. Lyra. Puritas mentis et corporis maxime dispōnit hominē ad cognitionē dei: et ideo ioannes: qui ceteris purior erat tanq̄ virgo: citius alijs agnouit christū. r ¶ Simon petrus &c.) Ly. vt cum maiori reuerentia accederet ad christum. s ¶ Erat enim nu.) i. parū vestitus: sicut solent piscatores esse i aqua: vt sint expediciores ad piscatiōis opus. t ¶ Et misit se i mare) Hic notatur feruens dilectio petri: in hoc q̄ nō potuit se continere: quin statim curreret ad Jesum christum: ergo misit se in mare: vt citius veniret ad christum ex deuotiōe: quia petrus memor erat pristine ambulatiōis sup aquas quādo ad christum venerat. vnde dicitur. Domine si tu es iube me ad te. &c. v ¶ Alij autē di. &c.) quia non erāt ita feruentes: nō audentes mare intrare. Et alia ratio est: quia. x ¶ Non enim lon. erant a ter.) & i ioo etiam cito venire poterant. y ¶ Sed quasi cum. ec. &c.) Vt ergo descenderant in terrā id est de naui ad litus. z ¶ Viderūt pru.) .i. carbones. a ¶ Positas & piscem super. et pa.) i. non super prunas: sed ibi paratum ꝓ refectiōe eorū. vnde Chrysost. Ista em̄ oīa virtute diuina fuerunt de nouo formata: ad maiorem discipulorū cōfirmationē in fide resurrectionis christi. b ¶ Dicit eis ihesus) Nūc familiariter loq̄tur eis tanq̄ discipulis. c ¶ Afferte de pis. quos p̄ē. nunc vnde Chrys. Ne credant phantasma esse: qō videbant panem et piscem: iubet etiā de piscib⁹ captis afferri: vt etiam coquā tur et comedantur. d ¶ Ascendit simon petrus) vt magistri iussionem impleret. e ¶ Et traxit.) etiā alijs adiuuantibus. f ¶ Rete in terram plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus) Et secūdū aliquos: apostoli ceperunt ibi ex omni genere piscium: quia scōm Isidorū. Omniū piscium qui in aqua natant. cliij. genera philosophi enūciāt. g ¶ Et cū tanti essent) nūero et quātitate: quia multi et magni. h ¶ Venite prandete. Lyra. Hic notatur dei benignitas: quia inuitat eos dulciter ad comedēdum secum: quia cū eis tunc comedit: ad declarādam sue resurrectionis veritatem Unde Lu. vltimo habetur. Cum manducasset inquit coram eis: sumens reliquias dedit eis. &c. i ¶ Et nemo audebat discum. interroga. eum) non ꝓpter formidinem: sed ꝓpter cognitiōis certitudinem: quā de ipso habebant. k ¶ Scientes quia dñs est) Et ideo frustra fecissent de hoc questionem. l ¶ Et venit Jesus) id est accessit ad mensam. m ¶ Et accepit panem) quem de nouo sua oīpotenti virtute creauerat. n ¶ Et dabat eis piscem similiter) eo modo diuidebat eis & distribuebat: sicut ante passionem ad declarandā suam resurrectionem. Dicunt em̄ aliqui doctores satis ꝓbabiliter: q̄ sic diuidebat cibaria: sola

y ra: ¶ sed quasi cubitis ducentis trahētes rete piscium. Vt ergo descende z rūt in terrā, viderūt prunas[a] posi- a tas, & piscem suppositū & panē.[b] b
Dixit eis ihesus[c]: Afferte de pisci- c
bus quos prendidistis nunc.[d] Ascē d
dit simon petrus,[e] & traxit[f] rete in e f
terram, plenum magnis piscibus
centum quinquaginta tribus[g]: & g
cum tanti essent: non est scissum re
te. Dicit eis Ihesus: [h]Venite prande h
te. [i]Et nemo audebat discumbē- i
tium interrogare eum, tu quis es[k] k
Scientes quia dominus est. [l]Et ve l
nit ihesus[m] & accepit panem[n], et da- m n
bat eis & piscem similiter,[o] Hoc iā o
tertio manifestatus est ihesus discī-
plis suis, cū resurrexisset a mortuis.

¶ In octaua Pasche Euangelium Ioannis. xx. e. in fine.

manu: ſicut alius cum cultello: et in hoc diſcipuli cognouerũt eum. ¶ Hoc iam tertio manifeſtat? eſt ieſus diſcũ. cum reſurrexiſſet a mortu.) Tertius eſt q iam pluries manifeſtauerat ſe ipſum: cum in ipſa die reſurrectionis quinque apparuit: ergo iſta apparitio dicit tertia: nõ in numero apparitionũ: ſed in ordine dierum: vt primo dicatur manifeſtat? in die reſurrectionis: ſecũdo i octaua Paſche. et tertio hic: Unde circa preſens euãgeliũ vbi dicit. Manifeſtauit ſe iterũ ieſus diſcipulis ſuis ad mare galilee. Chry. dicit: q euangeliſta nominat hic locum vbi hec manifeſtatio facta eſt: quia illuc t apoſtoli iuerunt. In quo oſtẽditur: q magnam partem timoris eorũ chriſtus abſtulerat: vt auderent manifeſte exire ꝺ domo: nõ enim vltra in domo recluſi erant. Unde hic quer. cur iam: et non prius iuerunt piſcari. Reſpõdetur ſecundus Auguſt. quia iam magiſtro recedente nõ habebãt vnde viuerẽt: quã penuriam etiam chriſtus idurit: vt in piſcatione eum agnoſcerent. Secundo q̃ritur cur Petrus ad piſcationẽ redijt: quã ſemel reliquit. Reſpondet Greg. quia licita ars erat nutriendi ſe per artem piſcandi: igitur. ꝛc. Sanctus vero Matheus ad telonium non vltra reſedit: quia fit vir ſine peccato. Queritur tertio: vnde receperunt nauim et retia: que reſignauerunt. Reſpondet autem Chryſ. Omtuauerũt a propinquis. Quarto quer. cur nihil potuerũt capere. Reſpondet q deus ita diſpoſuit: vt p miraculum doceret eos chr̃m agnoſcere.

Cum eſſet ſero die illo. Joãnis. xx. Luce. xxiij. Hiſtoria huius euangelij facta eſt ipſo reſurrectionis dñi die p prima parte: pro ſecunda aũt parte in octaua paſche. Ante initium illius euangelij ſcribit ſanctus Johannes in eo. ca. q Ieſus dixit marie magdalene. Vade ad fratres meos et dic eis. Aſcendo ad patrem meum et pa. ve. deus meum t deum vr̃m. Venit Maria magdalena annũcias diſcipulis: qa vidi dominũ: et hec dixit mihi. Tunc ſtatim ſequitur euangeliũ hodie. a ¶ Cum eſſet ſe.) Lyra in die apoſtoli erant diſperſi p̃ter metum iudeorũ: ſed ſero conueniebant ad locum vnum: t in tali hora chriſtus eis apparuit. b ¶ Die illo) ſcz dominice reſurrectiõis c ¶ Una ſabbatorum) id eſt prima die poſt ſabbatũ. Sz quare Chriſtus vſq; ad veſperam diſtulit. Reſpondetur ſecundus Chryſoſtomum: vt oñes ſimul inueniret in domo: t ſi non inueniſſet eos ſimul congregatos. Item in ſero ſolent homines magis timere: et illa hora voluit eos conſolari ſua apparitione. d ¶ Propter metum iudeorum.) Quod ex diuina ordinatione factum eſt: vt Jeſus intraret ad diſcipulos ianuis clauſis: vt oſtenderet ſe habere corpus glorificatum. e ¶ Venit ieſus: et ſtetit in me-

a In illo tẽ. a Cũ eſſet ſero die illo b vna ſabbatorũ, & fores eſſent clauſe, vbi diſcipuli erant cõgregati, d propter metum iudeorum, e venit ieſus, & ſtetit in medio eorũ: f & dixit eis: Pax vobis. g Et cũ hoc dixiſſet: oñdit eis manus & latus: h gauiſi ſunt diſcipuli viſo domino. i Dixit ergo eis iterũ: Pax vobis, k ſicut miſit me p̃r, l et ego mitto

dio eorum) vnde: Vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo: ibi sum in medio eorum. f ¶ Et dixit eis: Pax vobis.) Tho. q.o. Non turbemini nec timeatis: ego sum qui pacem vobis promisi: et pacem vobis predicaui: et ideo exauditu salutatiõis potestis me agnoscere. g ¶ Et cuꝫ hoc n dixisset oñdit eis manus et latus) vt non solum auditu: sed etiam visu certificarẽt. h ¶ Gauisi sunt discipli viso dño) Tho. Cõtristati em in eis more: letant de eis resurrectiõe: et sic socij passionis: fiunt participes consolatiõis. i ¶ Dixit eis iterꝫ: pax vob) Iterat oblationẽ pacis: vt mõstret ppter suũ aduẽtum esse pacificata: t q̃ in celis et q̃ in terra sunt. k ¶ Sicut misit me pater) s. ad fidei veritatem nunciandã i iudea l ¶ Et ego mitto vos.) ad eam publicandã per vniuersum mundum. In signũ huius dixit eis in die ascensiõis. Ite in mũdum vniuersum: p̃dicate euãgelium oñi creature. vñ: In oẽm terrã exiuit son eorꝫ. Et quia executio huius officij nõ põt cõuenienter fieri sine gratia spũs̃ancti: ideo sequitur. m ¶ Et cũ hec dixis. in suf. t dix.) Tho. oñdẽs p hoc: q̃ sicut flatus pcedebat de ore ipsius iesu chri: ita spũs̃ctus q̃ dabat in flatu pcedit ab ipo filio iesu chro: sicut pcedit a pre: q̃ est ꝫ gre cos: qui negant spũs̃ctũ pcedere a filio. n ¶ Quoꝝ remiseritis pctã: remittunt eis) .i. quoꝝ soluerit ꝫ: soluta sunt. o ¶ Et quorũ retinueritis: retẽta sunt). i. quos ligaueritis ligati sunt: vñ ō. Quecunq; ligaueritis sup terrã: erũt ligata t in celis: t quecũq; soluerit ꝫ sup terrã: erũt soluta t in celis: Bo. Ista potestas intelligẽda est claue non errante. Tũc aũt erat: q̃ sacerdos soluit illũ quez de⁹ non soluit: vel q̃ ligat quẽ deus nõ ligat. p ¶ Qui dicit didymus) id est dubi⁹. q ¶ Non erat cũ eis: q̃ venit iesus) Lyr. ipe em inter alios discipulos: videt magꝫ fuisse timidus. Et iõ tardi⁹ venit ad locũ: vbi cõgregabant discipli: t iõ ppter tarditatẽ suã priuatus est illa visione christi. Hoc aũt factũ est diuina ordinatiõe: p.o

vos: m hec cũ dixisset ĩsufflauit, & dixit eis: Accipite spm̃sctm, n quorũ remiseritis pctã remittunt eis: o & quorũ retinueritis retenta sunt. Thomas aũt vnus ex duodecim, p q̃ dicit didimus, q no erat cũ eis, q̃n r venit iesus. s Dixerũt ergo ei alĩ discipuli: s Vidimus dñm. Ille aũt dixit eis: t Nisi videro in mãibus eius v fixurã clauorũ: v & mittã digitum meũ in locũ clauorũ: & mittã manũ meã in latus eius: no credã. x Et post dies octo iterũ erant discipuli y eius intus, & thomas cũ eis, y venit iesus ianuis clausis, z & stetit in me

dio: a & dixit eis: Pax vobis. Deide dicit thome: b In fer digitũ tuũ huc, c & vide manus meas: d Et affer manũ tuã: et mitte in latus meũ: et noli esse incredulus e sed fidelis. Rñdit thomas & dixit: f Dñs meus f & deus meus. g Dicit ei iesus: Quia vidisti me Thoma: h credidisti. i Btĩ q̃ nõ viderũt, et crediderũt. Multa q̃dẽ & alia signa fecit iesus in cõspectu discipulorum suorũ, k q̃ nõ sunt scripta in libro hoc. l Hec autẽ scripta sunt vt credatis: qa iesus est filius dei: m & m vt credentes, n vitam habeatis o in o nomine eius.

s ¶ Vidim⁹ oñm) sic em eũ añ passiõm nominabant. t ¶ Nisi videro in manib⁹ eius: fixurã clauoꝝ). s. vt pbẽ visu. v ¶ Et mittã manũ. &c.) vt pbẽ tactu. Isti em duo sunt: sens⁹: q̃ mius possunt decipi, s. visus t tact⁹. x ¶ Et post dies octo iterꝫ. &c.) Lyr. facto

E mat. 16. c

B Ioã. 18. a

B Ioã. 18. a

interuallo chr̃s apparebat diſcipulis: q̃ nõ cõuerſabat quotidie vel continue cũ eis: vt oñderet ſe reſurrexiſſe ad vitã immortalez: ab homib⁹ hui⁹ mũdi ſeparatam. ¶ Venit ieſus ianuis clauſis.) vt oſtenderet corpus glificatũ ʒ ¶ Et ſtetit in medio eor̃.) vt poſſit ab oibus videri a ¶ Et dixit eis: Pax vobis.) q̃ ſic ſalutare cõſueuerat diſcipulos ſuos: et etiã ſic docuerat diſcipulos ſuos ſalutare alios hoies vnde õr: In quãcũq; domũ intraueritis: p̃mũ dicite: Pax huic domui. b ¶ Infer digitũ tuũ huc) vt p̃bes p̃ tactũ c ¶ Et vide manus meas) vt p̃bes p̃ viſum. d ¶ Et affer. i. applica. e ¶ Sʒ fidelis) q̃ſi dicat: p̃pter tuã dubitationẽ ſanãdã oñdo tibi vulnera mea. vñ Augu. in libro de trinitate dicit: q̃ Thomas palpauit cicatrices chr̃i f ¶ Dñs me⁹ ⁊ de⁹ me⁹) Thomas. Ecce p̃fecta fides: q̃ p̃fitetur h̃uanitatẽ ⁊ deitatẽ chr̃i. Dñs q̃ntum ad h̃uanitatem: q̃ nos redemit. De⁹ q̃tum ad deitatez: q̃ nos creauit g ¶ Dicit ei Jeſus: q̃ vidiſti me Thoma). ſ. hoiem. h ¶ Credidiſti) ſ. deũ Ly. Nam Thomas aliud vidit et aliud credidit: q̃ h̃uanitatẽ vidit: ⁊ deitatez q̃ in p̃nti videri nõ poteſt credidit. i ¶ Beati q̃ nõ viderũt ⁊ crediderũt) Ly. in hoc ſtat ꝓſolatio noſtra: q̃ chr̃m nõ vidim⁹: ⁊ tñ credim⁹ ipm veraciter eſſe ſub ſpecie panis in ſacramẽto. k ¶ Que nõ ſcri. in li. hoc) Johannis euãgeliũ pauciora ſigna narrauit: q̃ oẽs alij euãgeliſte: q̃ vltio ſcripſit: et ſigna q̃ alij ſcripſerũt omiſit. l ¶ Hec aũt ſcripta ſunt vt credatis: quia Jeſus eſt filius dei.) i. naturalis: in potẽtia ſibi p̃ omia equalis: et p̃ cõſequens idẽ in diuinitate: q̃ natura diuina eſt idiuiſibilis m ¶ Et vt credẽtes). Quia Jeſus icarnatus: paſſus: mortuus ſepultus: regreſſus ab inferis: celũ aſcẽdẽs: verus eſt dei filius. n ¶ Vitã habeatis). ſ. eternã in qua clare videbit q̃ nũc credit. o ¶ In noie ei⁹.) p̃ fidez noĩs ei⁹. Vñ õr. Nec aliud eſt nomẽ ſub celo datuz hoĩbus: in quo oporeat nos ſaluos fieri. Vñ circa pñs euãgeliũ: vbi dicit. Accipite ſpm̃ſctm̃: quor̃ remiſeritis pcta remittũtur. ⁊c. videtur q̃ niſi ſacerdos habeat ſpiritũſctm̃: nõ põt ſoluere: quia dicit p̃mo. Accipite ſpm̃ſctm̃: et poſtea ſubdit: Quorum remiſeritis peccata: remittũtur eis. Rñdet q̃ ſacerdos abſoluit ex officio: et non ex vite merito: ⁊ ſic ſacerdos bonus ⁊ malus in virtute ſpiritusſcti remittit peccatum: quia in virtute characteris ordinis: que datur a ſpiritusſancto: qui operatur in ſacramẽtis. Gloſſa. Quor̃ remiſeritis. i. quos dignos remiſſione iudicaueritis duabus clauibus. ſ. ptãtis et diſcretionis: remittunt eis. i. tũc dñs approbabit remiſſionẽ pctor̃um. Et quor̃ non remiſeritz deus non approbabit. Chry. ſicut rex p̃ncipẽ mittẽs: dat ei ptãtem mittẽdi in carcerẽ ⁊ emittere. Ex quo ptz q̃ ſacerdos ẽ miniſter: ⁊ inſtrumentuz animarum dei.

¶ Dominica. I. poſt octauas paſche Euangeliũ Ioã. x. cir. pricipiũ

In illo tẽpore. Dixit ieſus diſcipulis ſuis.[a] Ego ſum paſtor bonus.[b] Bonus paſtor animã ſuã[c] dat[d] pro ouibus ſuis. Mercennarius[e] autem, & qui non eſt paſtor, cuius non ſunt oues proprie:[g] vi-

Ego ſum paſtor bonus: bonus pa, ani-

A mam suã dat. ꝛc. Joan. r. Hystoria huiꝰ euã-
gelij facta est anno christi. xxxij. vij. kal. Oc-
tobris in sabba. luna. xij. indictiõe. v. Añ ini-
tium illiꝰ euãgelij scribit sctũs Joan. in eo.
cap. q̃ christus dixit discipl̃is suis: Ego su-
ostiũ q̃ me si q̃s itroi
erit: saluabit̃: ⁊ ingre
diet̃ ⁊ egrediet̃: ⁊ pa
scua inueniet. Tunc
post modũ seq̃t euã-
gelĩũ hodiernum. a
C Ego sum pastor
bo.) Ly. In p̃nti euã
gelio ponit euãgeli-
sta cõditiões bõi pa-
storis: et etiã mercẽ-
narij: q̃a bonus pa-
stor debet habere af-
fectionẽ ad gregem:
intantũ: q̃ p eo si ne
cesse est: sustineat mor
tẽ: g̃ dicit. b C Bo
nus pa. ani. suam) i.
vitam corporalem. c
C Dat) spõte ⁊ vo-
luntarie. d C Pro
ouĩ. su.) impleuit hoc
ipse christus: q̃a ani-
mã suã p̃ciosissimam
dedit pro salute mũ-
di. vñ Animam suã pro
nobis posuit: et nos
debem⁹ pro fratribus nostris animas pone
re. e C Mer. autẽ et qui non est pa.) Hic
tangit conditiones mali pastoris sc̃z ipsius
mercennarij: qui in officio p̃lationis atten-
dit cõmodum rei temporalis: et honorem se
culi. vnde Augus. Sunt in ecclesia quidam
prepositi: non dñm querẽtes: sed tempora-
lia cõmoda sectantes: honores ab homini-
bus appetentes: quisquis talis est: mercen-
nariꝰ est. f C Cuius nõ sunt oues ꝓprie)
sed reputat eas quasi alienas. g C Videt
lupum venienrẽ) id est hereticũ: falsa doctri
na eos corrũpentẽ. h C Et dimittit oues
et fugit) sc̃z non resistendo per suam doctri
nam heretice prauitati. i C Et lupus ra
) ad malum trahendo. k C Et disp. oues)
ab vnitate ecclesie separando. l C Mercen.
autẽ fu.) id est auxilium debitum subtra-
bit. m C Quia mercẽ est) id est curans so
lum de lana et lacte. i. de cõmodis tẽporali-
bus. n C Et non pertinet ad eum de oui-
bus) id est q̃a non curat de salute et vtilita
te ouium: nec habet affectũ debite ordina-
tum ad eas: o C Ego sum pastor bonus)
sollicitudinẽ habẽs et curam de ouibus. p
det lupum venientem, b & dimit-
tit oues & fugit: i & lupus rapit k
& dispergit oues. l Mercennarius
autem fugit: m quia mercennarius
est: n & nõ pertinet ad eum de oui
bus. o Ego sum pastor bonus: p & q
cognosco oues meas: et q & cogno-
scũt me mee. r Sicut nouit me pr̃, et r
ego agnosco patrem: s & animam s
meam pono pro ouibus meis: t & t
alias oues habeo, quæ non sunt ex
hoc ouili: v & illas oportet me ad- v
ducere: x & vocem meam audiẽt: y y
& fiet vnũ ouile z & vnus pastor. z

C Et cognosco o-
ues meas) sc̃z cogni-
tione affectiua: quia
diligo salutem ⁊ bo-
num earuꝫ. q C Et
cognoscũt me mee.)
Lyra: q̃a veri fideles
cognoscũt beneficia
chr̃i. r C Sicut no-
uit me pater et ego
ag. pa.) vnde Augu-
sti. Ea dilectiõe qua
pater me diligit: dili-
go patrem. s C Et
animam meam po. p
ouibus meis.) Tho.
hic ostendit q̃ passio
sua fuit ad gregis
redẽptionẽ: ergo di-
cit. Et animam meã
pono: pro ouibus me
is saluandis. Lyra:
quia anima christi p
fidelibus fuit separa
ta a corpore: et obla-

C Dominica. II. post octa. pasche
Euãgelĩũ Ioãnis. xvi. d. in medio.

Jo. 3. c

ta deo patri cum dixit: In manus tuas cõ- ps. 20. bj.
mendo spiritũ meum, vnde. Reliqui domuꝫ hiez. 12. c
meã dimisi hereditatẽ meaꝫ: dedi dilectam
animam meã: in manus inimicorũ meorum.
t C Et alĩ. oues ha. que non sunt. ꝛc.) i.
de synagoga iudeorum: sed de populo gẽti.
v C Et il. opor. me addu.) q̃d factũ est per
p̃dicationẽ apostolorũ. x C Et vo. meam
au.) Lyra: q̃a iudeis repellẽtibus fidem chri
sti: gentiles eam deuote receperũt ad p̃dica
tiones apostolorũ. y C Et fiet vnum oui
le). i. vna ecclesia ex iudeis et gẽtibus col-
lecta. Est enim ecclesia vnuꝫ ouile propter
vnionem fidei et charitatis. z C Et vnus
pastor) id est christus: alij autẽ pastores ec-
clesie solũ sunt vicarij istius pastoris. C Un
de circa presens euangeliuꝫ vbi dicit. Ego
sum pastor bonus: queritꝫ. Utrũ bonus: pru-
dens: et virtuosus possit appetere sine pec-
cato gradus eminẽtiam: id est platurã. Re-
spondeo scõm Hugonẽ de Prato: posito q

E talis sit dignus gradu quem appetit: tunc talis potest appetere dupliciter. Uno modo propter status altitudinē ad quā sequitur honor: reuerentia et sufficientia tēporaliu: et sic est peccatū mortale: et ptinet ad cupiditatem et ambitionem. Alio modo pōt intelligi vt appetat vt possit proximis prodesse: et si hoc laudabile sit: nihilominus tamē sic appetere psumptuosu: est: t cō sequenter: cū psumptio sit filia superbie t detestabilis: hinc est q talis grad⁹ nō potest sine petō appeti: et ad hoc sunt dicta doctorū. vnde Augustinus libro. ix. de ciuitate dei dicit: q locus superior: et si administret vt decet: indecenter tamē appetitur. Et Bernard⁹. Quotiens hominib⁹ pesse desyderor: deu: meum preire cōtendo: t tunc non sapio que dei sunt. tc. Uñ etiam Chrys. super Mathēū: et allegat in Decreto: Quicū desyderauit pmatum in terra: inueni et cōfusionē in celo: nec inter seruos christi cōputabitur: qui de primatu tractauerit: et ad hoc exemplū christi: qui fugit quādo eū regem facere voluerunt. Uñ aplus. Nemo assumat sibi honorem: nisi qui vocatus fuerit sicut Aaron: immo scī quādo electi fuerūt renuerūt: et restiterunt: vt patet in btō Nicolao: Martino: Gregorio: et alijs multis sanctis.

Postilla M Odicū et iam nō videbitis me: t iterum modicū et videbitis me: quia vado ad patrem. Joānis xvi. Historia huius euāgelij facta est anno christi tricesimo tertio. ix. kalendas aprilis: feria quta videlicet Lena dñi: luna decimaquarta: indictione. vi. Ante initiū illius euāgelij scribit scīus Joannes in eo. cap. q christus post cenā dixit discipulis suis. Adhuc multa habeo vobis dicere: sed non potestis portare modo: cum aūt venerit ille spiritus veritatis: docebit vos omnem veritatē. Tūc postmodu: sequitur euangelium hodiernum. a ¶ Modicū et iam non videbitis me.) scōm Chrysost. modicum t iam non videbitis me: intelligitur ab hora mortis vsq; ad resurrectiōm scilicet quādo p triduum iacuit in sepulchro: tunc non viderunt eum. b ¶ Iterum modicum et videbitis me) intelligitur tempus ab hora resurrectiōis vsq; ad ascēsionē: inquo apparuit eis loquēs de regno dei. Illud tēpus fuit modicū respectu temporis sequentis vsq; ad finē mundi: ideo subdit. c ¶ Quia vado ad patrem) scilicet quādo ad celum ascendam: et tunc non videbitis me cōmuniter loquendo: nisi in generali resurrectione: propter hoc dicit. Viri galilei q̄d statis aspicientes in celū: hic iesus qui assumptus est a vobis in celum: sic veniet quēadmodū vidistis eum euntem in celū: quasi diceret: amplius non videbit in terra presentia corporali: vsq; quo veniet ad iudiciū: q em aliquibus sanctis postea apparuit vel adhuc apparere potuit: hoc er speciali gratia fuit: vt apparuit Joanni euangeliste ante mortem suam: vocans eum ad celestem gratiam similiter beato Petro exeunte a Roma a facie Neronis: apparuit chr̄us: cui Petri?

In illo tē: Dixit Jesus discipulis suis. Modicū & a iam b non videbitis me, & b iterum modicum & videbitis me: c quia vado ad patrē. Dixerūt ergo discipuli eius ad iuicē. Quid est hoc, q dicit nobis: modicū & nō videbitis me: d et

a ¶ Etiam Chrys. super Mathēū: et allegat in Decreto: Quicū desyderauit pmatum in terra: inueni et cōfusionē in celo: nec inter seruos christi cōputabitur: qui de primatu tractauerit: et ad hoc exemplū christi: qui fugit quādo eū regem facere voluerunt. Uñ aplus. Nemo assumat sibi honorem: nisi qui vocatus fuerit sicut Aaron: immo scī quādo electi fuerūt renuerūt: et restiterunt: vt patet in btō Nicolao: Martino: Gregorio: et alijs multis sanctis.

b ¶ Iterum modicum et videbitis me) intelligitur tempus ab hora resurrectiōis vsq; ad ascēsionē: inquo apparuit eis loquēs de regno dei. Illud tēpus fuit modicū respectu temporis sequentis vsq; ad finē mundi: ideo subdit.

c ¶ Quia vado ad patrem) scilicet quādo ad celum ascendam: et tunc non videbitis me cōmuniter loquendo: nisi in generali resurrectione: propter hoc dicit. Viri galilei q̄d statis aspicientes in celū: hic iesus qui assumptus est a vobis in celum: sic veniet quēadmodū vidistis eum euntem in celū: quasi diceret: amplius non videbit in terra presentia corporali: vsq; quo veniet ad iudiciū: q em aliquibus sanctis postea apparuit vel adhuc apparere potuit: hoc er speciali gratia fuit: vt apparuit Joanni euangeliste ante mortem suam: vocans eum ad celestem gratiam similiter beato Petro exeunte a Roma a facie Neronis: apparuit chr̄us: cui Petri?

dixit. Dñe quo vadis. Respondit christus: Vado Romā iterū crucifigi. Similiter apparuit bō Paulo aplo: quādo fuit pstratus de celo. o ¶ Et iterum modicū et vi me.) Predicta verba christi erant discipulis obscura: antequ essent ope implera: quia vidēbatur eis quod in christi ꝓbis esset q̄dam cōtrarietas cuz dixit: modicuz et iam non videbitis me: et iterum modicū et videbitis me: qa nō sciuerūt illa referre ad diuersa tpa. e ¶ Cognouit ergo Jesꝰ ꝙ vo. eum. inter.) Hoc cognouit diuina virtute: cuius proprium est cognoscere secreta cordium f ¶ De hoc q̄ritis inter vos qa dixi vo. mo. ꝛc.) Hic respōdendo p̄uenit eorū interrogationem: vt ostēderet scirz mentis eorū intentionē. g ¶ Āmē amen dico vobis qa plorabit(z.) Tho. i. dolebitis interꝰ in mēte: de morte et passione mea. h ¶ Et flebitis.) exterius. s. interiorem mentis tristiciā signis exterioribꝰ ostēdetis. i ¶ Mūdus autem gau.) i. iudei mundi amatores. Ly. qa in triduo mortis christi iudei mūdialiter viuentes ganisi sunt: credentes se christum totaliter extinxisse: et nomē suum totaliter deleuisse. k ¶ Vos autez cōtri. sed tri. ve. ver in gau.) Hoc impletū est in resurrectione christi: quādo gauisi sunt discipuli viso dño: et in ascensiōe: quando vidētibus illis eleuatus est in celū. l ¶ Mulier cum parit tristitiā habet) ꝓpter dolorem quē sentit. Unde. In dolore paries. ꝛc. m ¶ Quia venit hora eiꝰ) s. pariendi. n ¶ Pressure) p̄cedētis. o ¶ Propter gau. qa na. est bō in mū) Ly. qa in natiuitate pueri gaudium superueniens: absorbet p̄cedentem tristitiam. p ¶ Et vos igit nunc quidē tri. ha.) scz mee passiōis et mortis. q ¶ Iterum autem vide. vos). s. post resurrectiōm meam. r ¶ Et gau. cor. ve.) de visione mea. s ¶ Et gaudium vestruz nemo tollet a vobis.

iterum modicum & videbitis me: quia vado ad patrem? Dicebāt ergo quid est hoc, ꝙ dicit nobis modicū? nescimus qd loquit. Cognouit aūt iesus: qa volebāt eū interrogare: & dixit eis. De hoc q̄ritis inter vos qa dixi: modicū & nō videbitis me: & iterū modicū & videbitis me. Amen amē dico vobis, qa plorabitis & flebitis vos, mūdus āt gaudebit: vos aūt cōtristabimini, sed tristitia vra vertet i gaudium. Mulier cū parit tristitiā habet: qa venit hora eius. Cū autē pepit puerū, iā nō meminit pressure ꝓpter gaudiū: qa natus est homo in mundū: & vos igit nunc quidē tristiciā habetis: iterū autē videbo vos, & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet a vobis.

Ro.6.b.

Job.51.

Act.14.b

et infernū vbi est summa pena. Secundo vt stimulemur penis quasi carceribꝰ ad currēdum in via mandatorꝝ dei. Tertio vt purgemur igne tribulationū: ne in purgatorio laruemur. Quarto vt fugiamus infernum: vbi oēs pene in summo sunt. Quinto vt plus de gaudio mereamur: nam virtus est circa difficile scōm philm Unde: Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū celorum. Item notandū ꝙ due passiones necant quandoq̄ hominē. s. tristitia et letitia. Tristicia occidit sed tarde: nam in tristitia prius retrahitur calor naturalis ad interiora: et postea exaltat ad exteriora: et talis exaltatio caloris ꝓhibet nutrimentum in mē-

Prouer. 16.d

Eb̃is: et opatur ō sumptionē in illis. vnde dicitur. Spūs tristis exciccat ossa. Letitia autem nimis cito occidit: quia tunc cor magis dilatat. et calor naturalis ad exteriora trāsit: et a corde recedit: mors interuenit. vnde

Pro. 1.d

dicitur. Prosperitas stultoꝝ perdet illos. Utroqꝫ etiaꝫ occidit animam tam vita pspera ꝙ aduersa: sed magis pspera. Unde Augustī. Multi res aduersas timent: psperas nō timent: piculosior aīe res est tamen pspera ꝙ aduersa. Item patet in dauid: qui in aduersis: que passus est a saul non ceciderit: sed in psperis iam regno positus: cuꝫ bethsabea peccando ceci-

Postilla

dit. Uado ad (dit. eum qui me misit: et nemo ex vobis interrogat me ꝙ vadis. tc. Joan. xvi. Aū initium illius euāgelij. Christus ꝓdixit apostolis persecutionem quā passuri essent: sic ꝙ eijciendi erant de synagoga: et qcūqꝫ eos occideret: crederet se obsequium pre-

e

stare deo. Et postea subiunxit de recessu suo: cum dixit in euāgelio hodierno. a ¶ Uado ad eum) id est in proximo ascendo ad pr̃em b ¶ Qui me misit) Ly. quia impleui officiū p̃dicationis mee: ad quod missus fuꝫ. c ¶ Et nemo ex vob interrogat me) i. interrogabit. q. d. ita aperte ascendā ad patrem: ꝙ nullus vestrum interrogabit quo vadā: quia certi eritis: ꝙ vado ad gloriam patris. d ¶ Sed qꝛ hec locutus sum vob) scl. de recessu meo. e ¶ Tristi. imple. cor. ve.) i. vehementer facti estis tristes. Ly. apli tristabant de recessu christi: de cuius pñtia confidebāt in tribulatiōibꝫ suis consolari. f ¶ Sed ego ve. tc. vadam) i. subtrahar aspectui vestro pr̃esentia mea corporali: et ideo subditur. g ¶ Si enim non abiero para. non veniet ad vos) Ly. quia plenitudo sanctispiritus: non erat danda: nisi post ascēsionem christi. Unde Chryso. Apli nimiaꝫ corporalez pñtiam christi diligebant: et ideo ad susceptionez spūssancti min⁹ idonei erant. Sciendum tamen scōm Tho. de aquino super Joan. ꝙ ille amor quo discipuli diligebant corporalem pñtiā christi: nō erat pcm̃: reddebant tamē ex hoc minus idonei ad perceptiones spūssancti. habita em̃ vna consolatione: non quer-

f

tur alia: vnde ꝙa delectabant in pñtia christi: non petebant nec desyderabāt aduentū paracleti. Ip-

Spūs

ctus veni

catu

Sap.

¶ Dñica. III. post octauas Pasche Euangelium Ioannis. xvi. b. i. pti.

In illo tē. Dixit ie. dis. suis. Vado[a] ad eū[b] ꝙ me misit:[c] & nemo ex vobis interrogat me, quo vadis.[d] Sed ꝙa hec locutus sū vobis: tristitia[e] ipleuit cor vr̃m.[f] Sed ego vr̃itatē dico vobis: expedit vobis vt ego vadā.[g] Si em̃ nō abiero: paracletus nō veniet ad vos. Si autē abiero, mittā eū ad vos.[h] Et cum venerit ille: arguet[i] mūdum de pcto, &[k] de iustitia:[l] & de iudicio.[m] De

a b c d e f g h i k l m

se enim nō venit ad mentē hoīs: nisi vocatus et desyderat⁹: vñ dicit. Optaui et datus est mihi sensus: vocauit et venit in me spūs sapiētie. h ¶ Et cū venerit ille arguet mundū) Thom. Spūisctō attribuit̃ correctio: ꝙ debꝫ ꝓcedere ex charitate. i ¶ De pcto) Tho. quod habet vel facit. k ¶ Et de iustitia.) quā nō habet. l ¶ Et de iudicio) qō nō ti-

met, m ¶ De pctō quidē qa non credunt in me.) Tho. Judei peccabāt in chriſtū: quia nō credebant eum eſſe chriſtū vel meſſiam. n ¶ De iuſticia vero). ſ. chriſti quā non acceptauerū: hoies mūdani: nec imitari voluerunt. o ¶ Quia ad patrem vado) Lyra. Per hoc em̄ q̄ chriſtus reſurrexit et ad celū aſcendit: declarata eſt eius iuſtitia: quia ſoli iuſti intrant celū, vnde dicit. Hec porta dñi: iuſti intrabunt in eā. p ¶ Et iam nō vi. me.) p̄ſentia corpali habitantē vobiſcū: qa poſt aſcēſionē aplis ampli⁹ nō viderūt in terris chriſtū. q ¶ De iudi.) ſ. futuro: qō mūdus non timuit: optebat tñ timere r ¶ Quia pn. huius mū. iā iudi. eſt). i. cōdemnat⁹ diuina ſentētia tanq̄ obſtinatus: t p oēs oēs ei adherētes eodem iudicio oñdunt cōdēnabiles. Si em̄ deus angelis peccātibus non pepcit: nec homibus parcet. s ¶ Adhuc mul. ha. vo di. ſed nō po. portmō.). ſ. ppter veſtras impfectionē: et illoꝝ dicendo: nō de altiſſimis fidei arduitates t profunditatem. t ¶ Cū aūt venerit ille ſpūs ſitat.) Lyr. i. ſpūſſctūs: qui eſt veritas p eſſentiam et affectionez docendo eam. v ¶ Doce. vos oēm ſitatem.) Lyr. ſcz neceſſariā ad ſalutem: non ſolū p̄o p̄ſonis veſtris ſed etiā ad regimen eccleſie: et fidelīū inſtructionē. x ¶ Nō em̄ loquet a ſemetipſo.) Ly. Quia: ſicut non eſt a ſemetipſo: ſed a patre t filio ita nec a ſe loquit. y ¶ Sed queſcūq̄ audiet) a me et patre: qa ſuū audire eſt ab eis p cedere. z ¶ Loquetur.) ſ. vob. a ¶ Et que vētura ſunt annūciabit vobis.) Ly. Multa em̄ de futuris per ſpm̄ ſanctū reuelata fuerūt aplis: ſicut apoſtolo Joāni reuelatus eſt proceſſus eccleſie: vſq̄ ad finem mūdi in Apocalipſi. Et Petro ſuuz martyriū: ſcōm q̄ ip ſemet dicit. Scio qa velox eſt depoſitio tabernacli mei. Et paulo reuelatū eſt: q̄ in nouiſſimis dieb⁹ diſcedēt quidā a fide. b ¶ Ille me clarifi.) Tho. quia ad inuocatiōm noīs mei facietis opa mirabilia. c ¶ Quia de meo acci.). i. ſciam t agnitionē habebit a p̄ſe: ſicut t ego. Et annūciabit vobis.

Postilla

Hoc enim dico vobis. Joan. xvi. Hiſtoria huiꝰ euangelij facta eſt anno chriſti. xxiij. ix. kalen. aplis feria. v. in cena dñi. luna. xiij. inditione. vi. Ad̄ initiū illius euāg. ſcribit ſanctus Joānes in eodē cap̄. q̄ ¶ hūs poſt cenaz dixit diſcipulis ſuis. Nūc vos quidē triſticiam habetis. Iterū āt videbo vos: t gaudebit cor veſtrum: et gaudium veſtrū nemo tollet a vobis.

Illo tē. Bi. ie. di. ſuis. Amē amē dico vobis: Si qd

a Tunc postmodū sequit euāgeliū hodiernū. a ¶ Amen amen dico vob.s.) Sorra. Hic dñs iesus cōsolat discipulos expetitionum suarū exauditiōe: t iuramētum pmittit: vt hō non hesitet de petitiōe di. Amē amē dico vo. Si qd petieritis pr̄z in noie meo .Ptines ad salutez: qa iesus qō est nomē chr̄i saluato: interpraē. b ¶ Dabit vobis) t si nō statim: tñ finaliter dabit: vel eo meli⁹. c ¶ Usq; mō nō petistis quicq; in noie meo) q: nō erat tēpus opo: tunū: qa dñs iesus erat cū eis p̄sentialiter: q̄ omia dabat. vñ Chr̄ysosto. Quid peterēt cū oia bona secū haberent. d ¶ Petite et accipietis: vt gaudium vestz sit plenū) Tho. q: omis petitio ad illud gaudiū referri ō bet. Hoc gaudiū cōsistit in dotib⁹ anie t co: pis: t erit plenuz gaudiū in beatz. Un p̄s 16. d. dicit pphēta: Satiabo: cum apparuerit gloria tua e ¶ Hec in ꝓuerbijs l. sum vo.) scz. Ego sum vitis vera et vos palmites. Item ibi: Mulier cū parit tristitiā habet: qa venit hora eius. f ¶ Sed pala: de patre meo an vobis) Chr̄ys. Hoc erit tēp⁹ resurrectionis: qa tunc omia manifeste eos docuit. Nam p. xl. dies apparuit eis post resurrectiōm suā: loquēs eis de regno dei. Tyra Chr̄ist⁹ post resurrectiōm clari⁹ t exp̄s sius docuit aplos de regno dei q̄ an. Ipsi Act. 1. a. Lu. 24. g em erāt magis capaces: q: habebāt sensum aperrū: ad intellectū scripturaz. g ¶ In illo die). f in illo die pētecostes h ¶ In noie meo petetis) i petēdo nomē meū inuocabitis qa post ascensionē et remissionez spūs sancti: apli magis virtutē nois Iesu christi sentiebant q̄ ante: t ideo petitiōes suas in nomine Jesu formabant: et ꝓpter hoc oratiōes ecclesie in fine formant in nomine iesu dicendo. Per dñm nostrū Jesum christū filium tuū. i ¶ Quia ego rogabo patrē de vobis.) Thom. q. di. Ad exaudiendū vestras petitiones apud p̄z nō erit necessaria oratio mea: quia solus amo: q̄ diligitis me sufficit patrocinari. k ¶ Ipse enim pater amat vos) amans facile dat amanti. l ¶ Quia vos me amastis) vt habek in euangelio. Qui diligit me diliget a patre meo. m ¶ Et credidistis qa a deo exiui. Exiui a patre) p eternam generationem. n. ¶ Et veni in mūdum) per carnis assumptionē o ¶ Iterum relinquo mundum) per passionē et cozpalem presentiaz. p ¶ Et vado ad patrem) per assumptionem: quādo exaltat⁹ est vsq; ad dexteram dī patris. q ¶ Et ꝓuerbiū nullu⁹ dicis. Tyra. Clari⁹ loquebatur de ꝓcessu ei⁹ a patre: et de aduentu eius in mundu⁹: per carnis assumptionē q̄ fecerat añ. r ¶ Nūc scimus qa scis omia) Tyra. Ex doctrina em eius et miraculis: plen⁹ eius deitatē cognoscebant. s ¶ Et non est opus vt quis te interroget.) Sepe em dicit Glo volentes ab eo querere: audiebāt solutiōm anteq̄ ꝓponerent questionē: t sic ꝓius eis rndit anteq̄ ārerēt. t ¶ In hoc credim⁹ qa a deo existi) Tho: quasi dicant: intelligētia omniū occultoz: facit nos credere q̄ tu sis verus et naturalis fili⁹ dei: in quo sunt oēs thesauri sapientie: t sciētie dei absc̄diti. Unde circa p̄sens euangeliū vbi dicit: Petite t accipietis: notādū ꝫm Aug. q̄ triplicia sunt bona ih̄u gñe: infima: media et summa. Infi-

b petieritis patrem in noie meo: b dabit vobis: c vsq; modo nō petestis qcq̄ in noie meo. d Petite & accipietis, vt gaudiū vestrū sit plenū, e Hec in ꝓuerbijs locutus sum vobis. Venit hora cū iā non in ꝓuerbijs loq̄r vobis: f sed palā de patre meo annunciabo vobis. g In illo die h in noie meo petetis. Et nō dico vobis: i qa ego rogabo patrē de vobis. k Ipse em pr̄ amat vos: l quia vos me amastis: m & credidistis qa a deo exiui. Exiui a pr̄e: n & veni in mundum. o Iterum relinquo mūdum: p & vado ad patrem. Dicunt ei discipuli eius: ecce nūc palā loq̄ris: q & ꝓuerbiū nullū dicis. r Nūc scimus qa scis oia. s Et non opus est tibi: vt qs te interroget. In hoc credimus, quia a deo existi. t

¶ In die ascē. Euangeli. Mar. xvi.

Jo. 16. Tripl. sunt

A Hiere.4. a. sima bona sunt tēpoꝛalia: q̄ quasi nihil sunt. vnde: Aspexi terrā: et ecce quasi vacua erat ⁊ nihil: et talia quidē sub cōditiōe peti possunt et moderate: videlicet si placet da sanitatem: tēpoꝛalia et vitā. ⁊c. Et ratio est: qꝛa aliquibus bona tempoꝛalia: vt sciētie: honoꝛes et amici: diuitie et similia: quādoq̄ sunt occasio peccādi: aliis occasio merendi. Si q̄bus pꝛosint ⁊ quibus obsint solus deus scit: ideo sibi cōmittēda sunt. Alia sunt bona media scilicet virtutes: que nulli obesse possunt. Et illa feruenter sunt petēda. Alia optima: vt beatitudo celestis: et illa bona petenda sunt feruētissime. Sed queꝛit: cur deus non statim dat quod petit. Respōdet primo: q: tūc hō minus meritū haberet non iterando oratiōnē. Secūdo q: vilipenderet vel minus curaretur illud: quod cū modico labore acquireret. Tertio vt desyderiū augeat: vt patet in muliere chananea. Quaꝛto vt hō humiliet: vt patet in eadē chananea: q̄ se canē fatebat. Quinto: qꝛa meliora interdū dare vult deus tēpoꝛe oppoꝛtuno: et quādo homini fuerit magis vtile.

Postilla

In illo tē.[a] Recūbentibus[b] vndecim discipulis: apparuit illis Iesus, & exprobrauit incredulitatē illorū,[c] & duriciā cordis:[d] quia his q̄ viderant eū resurrexisse nō crediderunt. Et dixit eis:[e] Euntes. a ¶ Recūbentibus), i. comedentibus. b ¶ Vndecim discipulis), sin illo cenaculo hodierno die. c ¶ Et duriciam cordis) Lyra. Nō que tūc erat in eis: sed que ante fuerat in ipsis discipulis. d ¶ Quia his qui viderant eum resurrexisse non crediderūt) vt patet de Thoma: qui nō credidit aliis discipulis. Et similiter alij discipuli nō crediderūt marie magdalene et aliis mulieribꝫ: et comedit cuꝫ eis. Vñ: Cōuescens pcepit eis ab Hierosolymis ne discederēt: sed expectarēt pmissionē patris: id est aduentū spūssancti a patre pmissum. Et secundū magistruꝫ in hist: ijs: hoc dicto pcepit eis: vt egrede- Act.1.a.

Recūbentibus vndecim discipulis: apparuit illis Iesus, & exprobrauit incredulitatē illorū, & duriciā cordis: quia his q̄ viderant eū resurrexisse nō crediderunt. Et dixit eis: Euntes in mundum vniuersum, predicate euangelium omni creature. Qui credi-

ctionis. Et ego mittam pꝛomissum patris in vos. Vos aūt manete in ciuitate quoadusq̄ induamini virtute ex alto. Tunc postmodum sequitur euangeliū hodiernū. Recumbentibus vndecim discipulis.) Dñs noster Jesus christus cum in his q̄q̄raginta diebus: per multas apparitiones discipulis factas resurrectiōm suam appꝛobasset: hodie in die ascensiōis: his ipis voluit apparere: scilicet in mensa dum pꝛandebāt. Nā vt dicit Magister in hist: scholastica: oēs tam apostoli: q̄ alij discipuli: ⁊ mulieres habitabant in ista parte in Hierusalem que dicit mellozin monte syon: vbi Dauid construxerat sibi palatium: et ibi erat illud cenaculuꝫ grāde stratū: in quo pꝛecepit dñs sibi parare pascha: et in cenaculo illo habitabāt tunc vndecim apostoli. Ceteri vero discipuli et mulieres: habitabant circūquaq̄ per diuersa hospitia. Et vt dicit in pꝛincipio hodierni euāgeE

M iij

Erentur de ciuitate: et sic statim euanuit ab oculis eorū: & ūmediate post comestionē: undecim apli & alij discipuli & mulieres: unanimiter de ciuitate egressi: uenerūt ad montē oliueti: et ibi dñs iesus secūdario hodierna die appuit. Et ut ait Magister in hystoriis, hāc pcessiōm aplōrū qua unanimiter ō ciuitate sunt egressi: re ꝓsentat ecclia singulis diebꝰ ōnicis: pcessionē faciēs egrediēdo extra eccliam: ꝓcerendo crucē añ processionē. Nā p crucē q̄ preferť repsentať dñs noster iesus christus: q̄ nos ꝓcessit: et suo exēplo nobis uiā ad celū ondit. Et q ordinate unꝰ post alium crucē seq̄tur usq̄ ad eccleſiam: ꝑcat q oēs christiani uitā: mores et doctrinam christi: sp oculis habere debeāt: et suā uitam exēplo chri conformare: & sic ꝓficere de ꝟrute in ꝟrutē transeūdo: donec intrent celestē eccliam i patriā eternā: ubi uideāt facie ad faciē diuinā naturā: ꝑm illud ꝓphete. Ibūt de uirtute in uirtutē: et sic uidebiť deus deorū in sion. Post hoc cōmisit dñs Jesus aplis officiū predicatiōis dicens. e ¶ Euntes in mūdū uniuersū, ꝓdicate euan.) Hugo. Nō philosophorū uanitates: aut certe ꝓprias fictiones, sed aplus. Nō erubesco euāg. f ¶ Oi creature) Ly. oi homi: q hȝ quemētiā cū oi creatura: p eē em cōuenit cū inanimatis p uiuere uegetabilibꝰ & plātis: p sentire cū animalibꝰ: p intelligere cū angelis. Ideo designať nomine oīs creature. g ¶ Qui cre. & bapti. fuerit.) Ly. Nō em sufficit fides sine baptismo: p quē q̄s incorpať christo: si adsit facultas recipiēdi baptismū fluminis. Si aūt nō adsit facultas: sufficit baptismus sanguis: ut in martyribꝰ: q̄ p chīm interfecti sunt antequ essent baptizati. Uel baptismo flaminis: sicut est in hūtibus fidē chri: et desyderant baptismū: sed ꝓueniūt morte antequ possint implere, h ¶ Saluꝰ erit). s. salute eterna: si salte opibꝰ tenet. vñ: Fides sine opibꝰ mortua est i ¶ Quo non cre. ꝺdē.) scz eterna dānatione. k ¶ Signa aūt eos q̄ cre. hec se.) Ly. In ꝓmitiua em ecclia fides erat nutriēda et firmanda miraculis: ideo gra miraculoꝝ dabať non solū aplis chri: sed multis alijs credētibus: ut ptz in exemplis et legēdis scīoꝝ. l ¶ In noie meo). i. in ꝟrute nomis mei. m ¶ Demonia eijcient) Hec oia ad lram impleta sunt. Sepe em apli & alij fideles demones eiecerūt: sicut btus Bartholome: et sic de alijs. n ¶ Linguis loquentur no.) Ly. Hoc est factū in aplis: & in alijs credētibꝰ: q̄ erāt cū eis gn̄ p graꝝ spūsctī: in die pētecostes receperūt donū linguaꝝ. vñ oz. Loquebanť uarijs liguis apli magnalia dei. o ¶ Serpētes tollēt) Hoc ptz in Paulo. Vñ habeť. Qui pcussus a uipera in nullo lesus fuit: sz uiperā pēdentē ad manꝰ eius ignē excussit. Et Jacobꝰ aplus duos ignētes dracones remisit in desertū: quos Hermogenes & Philetꝰ cōcitauerūt cōtra eū. p ¶ Et si mor. q̄d bibe. non eis nocebit) Hoc ad lram impletū est in Joāne euāgelista: q̄ uenenū bibit: qđ ei nō nocuit q ¶ Super egros ma. impo. & bñ hab.) q: multi infirmi a diuersis lāguoribꝰ sunt curati ex impositiōe manuū aplōrū: & ex tactu uestimētoꝝ:

f te euāgelium f oī creature. g Qui crediderit & baptizatus fuerit: h saluus erit: i qui uero nō crediderit: cōdemnabit. k Signa eos qui credide- rint hec sequent. l In noie meo m demonia eijcient: n linguis loquentur nouis: o serpētes tollent: p & si mortiferum quid biberint, non nocebit eis, q super egros manus imponent, & bene habebūt. r Et dñs qui dē iesus postq̄ locutus est eis, s assumptus est in celum: t & sedet a dextris dei. u Illi autē x profectiꝰ predicauerunt ubiq̄, y domino cooperante: a & sermone confirmante sequentibus signis.

¶ Dominica post Ascensionis dō mini. Euangelium Ioannis. xv. d. in fine usq̄: Hæc locutus sum uobis. Reliquum uero. xvi. a. in prin.

ps. 83. b.

Ro. 1. b

Act. 3. c

Act. 1. a Lu. 24. a

ps. 18. a.

Act.

Act.3.a. et immo q̄ plus est: ex vmbra sancti Petri apli: sanabant infirmi. Itē. Per man⁹ aplo rū fiebant signa ⁊ ꝓdigia multa in populo. Et nō solū infirmos curabāt: sz p impositionē manuū ipoꝝ dabat spūsctūs. Ūñ dicit. Tūc imponebāt man⁹ sup illos: ⁊ accipiebāt spūsctm r ¶ Et dñs qdē ihesus post q̄ lo. est eis.). s. hec oia Act.1.a. Lu.24.a. ꝟba iā ꝓdicta: ⁊ plura alia. s ¶ Assumptus est in celū) Ly. ꝟtute ppria ⁊ cū gratulatiōe: ⁊ totiꝰ familie celestis. Ūñ i euāge. Et eleuatis manib⁹ ferebat in celū: ⁊ bñdixit eis. s. aplis et aliis fidelib⁹. Et hoc dco in cōsuetudinez urit ecclia: vt sicut dñs ihesus post q̄ omnibus pactis ascēdere voluit in celū: bñdixit fidelib⁹ suis. Sic ⁊ epi ⁊ ceteri ꝓlati pacto diuino officio: volētes iā ab altari recedere: dāt sup ppl'm bñdictiōm: signātes eos signo sancte crucis: ⁊ imp̄cātes eis bōa in noīe sctē trinitatis. t ¶ Et sedet a dex. dei). s. pregnās pīs in oi eqlitate ꝑm deitatez. v ¶ Illi aūt) Ly. s. apostoli ⁊ chīi discipuli. x ¶ Profecti). s. ad mandatū dñi nr̄i ihesu chr̄i. y ¶ Predicauerūt vbiq̄ vñ ōz. In oēm terrā. ꝛc. z ¶ Dño cooperante) dirigēdo ⁊ ꝓtegendo. a ¶ Et sermonē cōfirmante seq̄ntib⁹ signis. Hugo sup Marcū. Opa miraculoꝝ in exordio ecclie necessaria fuerūt: vt fides miraculis nutriret: mō nō sūt necessaria: q: fides ecclie cōfirmata ē. ¶ Circa pīs euāg. ⁊ sup illa ꝟba: Eūtes i mūdū vniuersū p̄dicate euāg. oī creature. ꝛc. Notādū q̄ ꝑm Thomā ō a q̄. Dari mū miraculū chr̄i i terr̄ fuit: q̄ p simplices mūdū subiecit fidei: q: apli fuerūt simplices ⁊ mūdū: ⁊ paupes mechānici. s. piscatores ꝛc Et null⁹ nobil' fuit nisi sctūs Bart Ūñ hic

querit: q̄re nō elegit chr̄us prudētes huius seculi scribas: q̄ fuerūt docti i lege: diuites et potētes. Rñ. ppter certitudinē fidei: q̄a si sapiētes seculi elegisset: et misisset ad predicādū fidē christianā: tūc pfidi ⁊ inimici fidei dixissent: q̄ fidez finxissent cū prudentia ⁊ astutia. Si diuites tunc dixissent: q̄ p dona ⁊ nūera homies induxissent ad fidē illam. Si aūt potētes et nobiles: tūc dixissent: q̄ p potētiā et coactionez hoīes induxissent ad fidē: sed vt nullū illoꝝ pfidi allegare possent: q̄. ꝛc. Ūñ hic notandū: q̄ chr̄us iter oēs sapiētes hui⁹ mundi nisi vnū cōuertit scz Gamalielē legis doctorez. Et inter oēs diuites solū zacheū. Et de oīnibus p̄ncipibus et nobilib⁹ nisi tres: Nicomedum: centurionē et regulum. Sed de pauperibus ⁊ simplicibus et ignobilibus multos cōuertit: q̄a christiani a paupibus et simplicibus ortum habuerūt. vñ aplus. Videte vocationē vestraz fratres: q̄a non multi sapiētes secundū carnem: non multi potentes: sed infirma mūdi

Cum venerit. ꝛc. Joā. (elegit deus. Ꝑpsilla

Ꝟv. Historia huius euangelij facta est anno christi. xxxij. ix. kalē. Aprilis: Lu. xiij. feria. v. s. in cena dñi. indi. vi. Ante initiū illius euang. scribit sanct⁹ Joan in eo. ca. q̄ christus dixit dis. su. Si opera non fecissem in eis que nemo alius fecit: peccatū non haberent. Nunc aūt̄ viderunt et oderunt me et patrem meū: sed vt impleat sermo qui in lege eoꝝ scriptus est. Quia odio habuerūt me gratis. Tunc statim seq̄tur euange. hodier. a ¶ Cum venerit paracletus) Postq̄ chr̄ist⁹ dixerat apostolis de iudeis. Si me psequūtur et vos psequentur: ne desperent

Et nimiũ turbent: ꝓmisit eis spm̃m̃ sctm̃ mitte re: quo cõfortati oẽs ꝓsecutiões vincerẽt & tolerarent: ꝙ dicit. ¶ Cũ vene. pa. Ly. i. cõsolato: Bern. dicit, Spũs. i, merentiũ cõsolator, b ¶ Quem ego mit. vo. a patre.) Lyr. In hoc oñdit spm̃s sctũ a se ꝓcedere: in ꝙtũ dicit se illũ mittere, c ¶ Spi. veri.) qa docet vos oẽm ꝟitatem: sed ecõtrario spũs malign⁹: docet oñe mendacium. d ¶ Qui a pa. ꝓce.) Tho. Ex hoc arguũt greci spm̃m̃ sctm̃: tm̃ ꝓcedere a pr̃e et nõ a filio: hoc nõ est verũ: qr̃ qcqd de pr̃e & cõuenit filio: et Io chr̃istiani tenent credere: ꝙ spũs sctus ꝓcedit a patre et filio. e ¶ Ille testi. phi. de me) naz spũs sctus testimoniũ phibuit de chr̃o in hoc: ꝙ apl̃os tales fecit: ꝙ sciuerũt et audebãt p̃dicare euãge. et fidem chr̃isti cozã oĩbus intrepide: ꝙ em̃ hoies p:i us illiterati & simplices: de ꝓfunditate scripturarũ subito plene loq̃bant̃ in oĩbus linguis: fuit maximũ signũ ad cõfirmandũ fidem chr̃isti. f ¶ Et vos te. phi). s. p̃dicãdo oñibus ppl̃is. g ¶ Quia ab ini. me. estis) Ly. Nõ est intelligẽdũ ꝙ fuerint cum eo in ꝓncipio vite ei⁹: sed ab initio p̃dicatiõis sue quãdo incepit docere & miracula facere. h ¶ Hec lo. sum vo.) ad ofortatiõm ꝺ futuras tribulatiões. i ¶ Ut nõ scã.). s. cadendo ꝙ impatiẽtiã qñ eueniẽt vob. k ¶ Absq; syna faci. vos) Iã em̃ iudei ꝺspirauerũt: ꝙ si qs ofessus esset chr̃m: extra synagogaz ej cerẽt. Et talis ejectio de synagoga reputabat magna: sicut apud chr̃ianos ejectio de eccl̃ia ꝙ maiorẽ excõicatiõm: ꝙ ipa excõicatio valde timẽda est cuilibet chr̃iano: qa sepat a deo & sctis: & a sacris: & a cõione fidelũ: et ipse excõicat⁹ est qñ palmes abscisus a vite, vñ. Ego sum vitis vera & vos palmites. l ¶ Sz ve. ho.) Boz. hora ista fuit tps ꝓdicatiõis apl̃oz̃um. m ¶ Ut oñis q te.) oñis em̃ iude⁹ occidẽs chr̃i p̃dicatores: putabat se obsequiũ p̃stare deo: credẽs ꝙ deseret deũ ille: qcunq; cõuerteret ad chr̃m: ita fuerũt iudei excecati & ignorãtes, Sz illa ignorãtia nõ excusabat eos: qa illa ꝓcedebat ex odio et iuidia: ꝺ chr̃m et cõtra doctrinã eius. n ¶ Et hec faci. tc.) Hoc ôt in cõsolationem qñ ꝺicat secundũ Chr̃y. Sufficit in consolatiõm hec pati ꝓpter patrẽ & ꝓpter me. o ¶ Sed hec locut⁹ sum. tc.) Lyra. Ista em̃ p̃dixit apl̃is vt ꝓuiderent sibi de patiẽtia: qr̃ minus ferrũt iacula ꝓcuisa vt dicit Greg. ¶ Circa pñs euãg. vbi ôr. Vos testimo. phibebitis. Notãdũ ꝙ Hugo de pra. ôt ꝙ chr̃istus habuit testimoniũ de oĩ loco: & ab oĩ creatura. Nã oĩa testificata sunt chr̃m suũ auctorẽ esse. Nã de celo habuit testimoniũ pr̃is & spũsctĩ. vñ ôr: Descẽdit spũsctus corpali specie sicut colũba in ipm. Et vox pr̃is audita est. Hic est filius me⁹ dilect⁹. Itẽ testimoniũ angelorũ. vñ ôr: Euãgelizo vob gaudiũ magnũ: qr̃ natus est nob saluator. Item celi ipso orante apti sunt sup eum: et ꝓtestati sunt ipm esse ver̃ deũ. Itẽ de padiso & de limbo patrum habuit testimoniũ Moysi & Helie ꝓpheta rũ, vñ ôr: Apparuerũt ei Moyses & helias. Itẽ multa corpa sctorũ ꝓ resurrexerũt. Item demones ei testimoniũ reddiderũt. vñ ôr: Exibãt demonia clamantia & dicẽtia: qr̃ tu es fili⁹ dei viui. Itẽ de mũdo habuit testimoniũ. xij. apl̃orũ. lxxij. discipulorũ: & multorũ aliorũ. vñ: Virtute magna reddebãt apl̃i testimoniũ ihesu chr̃i. Itẽ habuit testimoniũ ab oñi creatura. Nã stella noua in sua natiuitate ipm testificata est, vnde ôr: Videm⁹

Jo. 15.

Joã. 6. a

Lucã. 1. d

Mat. 3 Joã. 15. e

Lu. 3

Lu. 3

Act. 4

A stellã ei⁹ in oriẽte. Itẽ sol obscuratus est in morte ei⁹: et ꝓtestatus est eũ esse deũ. Itẽ mare dũ se solidũ ꝑbuit ꝓfessuꝫ est. Itẽ infernus: dũ quos tenebat reddidit: ipm authorẽ vite cõfessus est. Itẽ terra dũ ipo mo

riẽte ⁊ resurgẽte tremuit. Itez panes et ptices: dũ ad ei⁹ imperium multiplicati sunt: ipm esse deũ demõstrabãt. Opa que ego facio ipsa sunt q̃ testimoniũ phibẽt õ me. Et breuiter oĩs creatura ꝓter petrem: q̃ ipm negat factis testimoniũ chr̃o reddidit. Vñ apl̃us. Cõfitent̃ se nosse deum: factꝫ aũt negãt. Petr̃: em̃ q̃nq̃ ꝓ vno ñario negat chr̃m istũ: cũ in noĩe eius sciẽter ꝑiurat. Seq̃tur hic in euangelio pñti: Absq̃ synagogis facient vos. Vbi mandũ: q̃ excõmunicatio maior: valde timẽda est ꝓpter tria. Prio q̃ excõmunicatus separat a deo: et omnibus chr̃ifidelibus: tã in vita q̃ in morte: sicut palmes a vite. Vñ dicit: Ego sum vitis vra: ⁊ vos palmites: ⁊ sicut palmes abscisus nihil valet amplꝰ nisi ad ignẽ: sic excõmunicat⁹ maiori excõmunicatiõe. Secũdo q̃ excõmunicat⁹: priuat⁹ est merito passiõis chr̃i ⁊ oĩm sctõrũ: et etiã oĩb⁹ missis: orõibus: elemosynis: et oĩbus suffragiis: indulgẽtijs: et oĩbus bonis eccl̃ie: ⁊ oĩno totaliter remanet nudus ⁊ miserabil⁹: ⁊ paup ⁊ cecus. Et ꝓptera dicit Augustin⁹. Nihil debet chr̃ianus sic formidare: sicut separi a corpe chr̃i. s. per excõmunicatiõm maiorẽ. Tertio q̃ excõmunicatus multos inficit: q̃ oẽs q̃ ptĩcipãt ei sciẽter publice denũciato. Vñ dicit in decreto: Cõmunicãs excõmunicato indebite excõmunicatiõm incurrit. xi. q. iij. ꝑcipue: ⁊ ca. q̃d eps. Vñ est mor⁹ cõtagiosus sicut le

Joã. 6. a.

Titũ. 1. d

De excõmunicatiõe maiori.

Joã. 15. a

pra: tiõo ab hoĩbus sicut lepra debet vitari: C
nã magna infamia est ⁊ vituperiũ: ab eccl̃ia expelli vel vitari ab hoĩbus sicut leprosus. Vñ excõmunicat⁹ est magis infamis: q̃ iudeus vel saracen⁹: q̃ cũ illis habem⁹ plus loq̃: q̃ cũ excõmunicato. Vñ õr in decretis. Pagano pl⁹ licet cõmũicare q̃ excõmunicato. xi. q. iij. ad mẽsam. Ex iaz dictis patꝫ: q̃ piculosuꝫ est cõmunicare excõmunicato: ſz pctis nr̃is exigẽtib⁹ de excõmunicatione maiori hodie cura ⁊ modicũ: ſz de ptĩcipatiõe cũ excõmunicatꝫ q̃si nihil cura⁊. Vñ hoc exemplũ legit: q̃ demoniacus interrogatus a quodã: an excõmunicatio vel pctm̃ plus placeat diabolo. Rñdit excõmũicatio: q̃ ꝑ illã plures inficiũt̃: ⁊ q̃ndoq̃ excõmunicat⁹ ducentos inficit vna die: sicut in cõuiuijs ⁊ simpoſijs: ⁊ sic D

IN illo tẽ: Dixit Jesus discipu. suis. a Si q̃s diligit me. b Sermonem meum seruabit, & pa-

a

b

SI q̃s (ꝺ alijs. diligit me ꝑmonẽ meũ ꝑuabit. Joã. xiiij. Hoc euãgeliũ locutus est dñs nr̃ ihesus chr̃us ad discipulos suos: anno ei⁹. xxxiij. kal. ap. lu. xiiij. fer. v. cene dñi indictiõe. vi. Vñ in ntiũ illi⁹ euãgelij scribit. s. Joan. in eode cap̃: q̃ chr̃us dixit discipl̃is suis. Qui hz mãdata mea ⁊ seruat ea: ille est q̃ diligit me: q̃ aũt diligit me: dilig̃et a patre meo: ⁊ ego diligã eũ: ⁊ manifestabo ei meipm. Tũc statim sequit euãgeliũ hodiernũ. Si q̃s diligit me: ꝑmonẽ meũ ꝑuabit. Guillel. Hodie recolit eccl̃ia illã ſuperabundantẽ: ⁊ excellentẽ donatiõm spũſancti: q̃ est facta discipulis q̃nquagesima die a resurrectiõe: quãdo repleti sunt oĩes spũsancto. Sed q̃ spũſanct⁹ q̃ est amor patris et filij hodie mittit: idcirco hodie legit euãgelium in quo agit de dilectiõe: quã deus nobis infundit per spm̃sanctum. a C Si

Postilla

quis diligit me) scz affectu: hoc oñdit effectu: qa vicz. b ¶ Sermonē meū seruabit et pr̄ meus diliget eū) q̄ qō oñdit se vna cū pr̄e in ēntia c ¶ Et ad eū veniem⁹) Guill. Ego t pr̄ t spūsc̄tus. d ¶ Et mānsionē apud eū faciem⁹) in pñti per gr̄am: t in futuro per gl̄iam. e ¶ Qui nō dili.me ser.me.nō seruat) Lyr. Tales sunt mūdani hoies t peruersi f ¶ Et ser.quē audistis nō est me⁹) supple tm̄. g ¶ Hec locutus sum vob apō vos manēs.) scz pr̄tia corpali. h ¶ In nomīe meo) Tho. ad laudē et gl̄iam nois mei i ¶ Ille vos docebit omīa.) i. faciet vos intelligere oia: q̄ vobis dico. Apli ad huc erāt rudes: et in timore positi ex audītu passionis christi: ideo ad verba christi non diligēter attendebant: t p cōsequēs non capiebant ea ad plenū: ppter qō dicit spūssancti gr̄am postea supplere istū defectū. k ¶ Et sugge. vobis oia q̄cūq; tc.) .i. ad memoriam vobis reducet oblita: q: apli multa: de illis q̄ christus dicebat: obliti sunt timore passionis concussi. l ¶ Pa.reli.vo.) i. iturus ad patrē relinquo vobis pacē pectoris in pñti. m ¶ Pa.me.tc. i eternitatis in futuro. n ¶ Non quō mundus dat ego do.) q. d. non do vobis pacez mundanā q̄ est breuis. Unde: Cū enim dixerint pax t securitas: tunc repētinus eis superueniet interitus. o ¶ Non turbet cor vestrum.) Lyra. i. non turbari debetis de recessu meo: id est de morte mea. p ¶ Nec̄ formi.) Lyr. Hoc addit eos assecurādo: q: timebant mori cuz eo. q ¶ Audi. q: ego dixi vob vado.) Tho. .s. p passionē: vt parē vob locū. r ¶ Et ve. ad vos.) post resurrectiōm meā: vt vos illuc introducā. vñ dicit: Si abiero et p̄parauero vobis locum iterum venio et accipiaz vos ad meip̄z: vt vbi ego sum: et vos sitis. s ¶ Si diligeret (me) .s. pura et sincera dilectiōe: ab oi carnali abstracta t ¶ Gauderetis vtiq; qa vado) scz q; pō. v ¶ Ad pr̄em). s. ad ei⁹ gl̄iam x ¶ Quia pr̄ maior me est.) Lyr. Non sm deita ē: in q̄ filii⁹ ei⁹ eccl̄is pri est: sed sm hūanitatē: in q̄ filius est mior pr̄e y ¶ Et nūc) Tho. existēs vobiscū passibilis t mortalis. z ¶ Diri vobis.) .s. q; p passionez vado ad patrem. a ¶ Priusq̄ fiat vt cū factū fuerit cre.) Lyra. s. q; nō tm̄ suz hō: sed etiā deus: q̄ certitudinaliter p̄dico futura ptingentia: qō est ppriuz ipius dei: sm q; ōz. Annūciate nobis q̄ futura sunt: et dicemus q; dii estis. b ¶ Jā nō multa loquar vo.) .i. in hoc mortali corpe existēs: q: tps sue passiōis erat propinquū. c ¶ Ve. em princip̄s amatoz ih̄u huius mūdi: et regit eos: q̄ spōte p pctm̄ se ei subiecit: venit em̄ in ministris suis ad merendū t ducendū ad mortē. d ¶ Et in me nō habz q̄cq̄) nullū pctm̄: et p cōsequēs nullā mortis cām: qa mors intrauit mundū per pctm̄. e ¶ Sed vt cognoscat mūdus.) .i hūanum genus. f ¶ Quia diligo patrem). q. d. Nō morior qa habeā culpā: sed vt impleam

c ter meus diliget eum: & ad eū veniemus: & mansionē apud eū faciemus. Qui nō diligit me, sermones meos non seruat. Et sermonē quē audistis nō est meus: sed eius qui misit me patris. Hec locutus sum vobis, apud vos manens. Paracletus aūt spūssanctus quē mittet pr̄ in noīe meo, ille vos docebit oia: & suggeret vobis oia, q̄cūq; dixero vobis. Pacē relinquo vobis: pacē meā do vobis, nō quō mūdus dat ego do vobis. Nō turbetur cor vestrū, nec̄ formidet. Audistis q̄a ego dixi vobis: vado & venio ad vos: si diligeretis me: gauderetis vtiq; quia vado ad patrē: q̄a pr̄ maior me est. Et nūc dixi vobis, priusq̄ fiat, vt cū factū fuerit credatis. Iā non multa loq̄r vobiscū: venit em̄ princeps huius mūdi: & in me non habet q̄cq̄. Sed vt cognoscat mundus: quia diligo patrem: & sicut mādatum dedit mihi pater, sic facio.

Joā. 14

patris obedientiã: cuius voluntas est: vt pficiat redẽptio hũani generis: q̃ nõ põt cõpleri ex dei ordinatiõe: nisi p mortem meam. ℭ Et sicut mandatũ dedit mihi pater: sic facio.) id est ex obediẽtia pfis libẽter subeo mortem. ℭ Circa psens euãgelium vbi dicit. Ad eũ veniemus: t mãsionẽ apõ eũ faciemus. Notandũ q̃ sicut Hugo de Prato dicit: q̃ apli fuerint pleni spũsancto oñdit q̃druplici spiritu sancto. Primũ est in tribulatiõibus t infirmitatib⁹ non murmurare: nã vas plenũ non resonat dũ tangitur: sed vacuus: sic apostoli in infirmitatib⁹ nõ murmuraverũt. Unde: Ecce ego mitto vos sicut agnos in medio lupor: immo apli non soluz nõ murmuraverunt in psecutiõib⁹ t tribulationibus: sed et gaudebãt. vñ: Ibant apostoli gaudẽtes a cõspectu concilij: q̃m digni habiti sunt pro nomine iesu cõtumeliam pati. Unde apostolus: Sed t gloriamur in tribulatiõibus. Secundũ est firmiter consistere. Nam res plena stat firma: sic apostoli post q̃ spiritũ sanctuz receperunt in fide et bonis operibus: firmiter steterunt. Nam nec reges nec princeps mundi cũ tormentis: nec caro ppria cum oblectamẽtis: nec demones cũ tentamẽtis: potuerũt ipsos movere. vnde: Quis nos separabit a charitate dei: quasi diceret nullus. Tertiũ est plenitudinẽ effundere. Nam sicut fons plenus effundit aquam: sic apostoli tanquã plenus fons et super excrescẽs: totum mũdum gratijs t donis spiritualib⁹ repleverũt. Unde dicit: Fons paruus crevit in fluuium maximũ: et in aquas plurimas redũdavit. Quartum est nihil plus recipere. Nam vas plenũ nihil plus recipit: sic apostoli nihil terrenũ: et spiritu sancto alienum receperunt. Unde nec divitias: nec honores: nec delicias corporis amplius accipere voluerunt: vnde dixit Petrus apostolus: Ecce nos reliq̃mus omnia: et secuti sumus te. Unde etiam apostolus: Omnia arbitratus sum vt stercora. vt christũ lucri faciã. ꝛc. Si autem q̃s vult scire an spũsancto plenus sit: p̃dicta quatuor in se cõsyderet: et sic bonam spem habeat: q̃ hodie recipit spiritũ sanctũ suz apostolis. ℭ

Quadruplici signo oñdit apli esse pleni spiritu sancto.

Feria secũda Penthecostes. Euãgelium Ioannis. iij. b. circa medium.

IN illo tẽpore. Dixit iesus discipulis suis. [a] Sic deus dilexit mundum, [b] vt filium suum

Sic deus dilexit mundum: vt filium suũ vnigenitũ daret: vt omnis q̃ credit in eum non pereat: sed habeat vitam eternã. ꝛc. Joãnis. iij. Hystoria huius euãgelij cõpleta est anno christi tricesimo tertio: nono kalẽdas aplis feria sexta: Nonas Maij: sabbato: luna. xv. indictiõe sexta. Sed dñs hoc locutus est anno eius tricesimo secũdo. vi. Nonas Maij. Sabbato: luna decimatertia: indictiõe quita. Ante initium illius euãgelij scribit scrus Joãnes in eodem capitulo: q̃ christus dixit discipulis suis: Sicut moyses exaltavit serpentem in deserto: ita exaltari oportet filiũ hominis: vt omnis qui credit in ipm nõ pereat: sed habeat vitam eternam. Tunc statim sequitur euangelium hodier. a ℭ Sic deus di mundum) id est hominẽ. b ℭ Ut filiũ suũ vnige. daret.) Lyra: qui est bonũ infinituz. Ex quo apparet maxima dei dilectio. vnde dicitur: Qui ppio filio suo nõ pepercit: sed p nobis omnibus tradidit illuz. c ℭ Daret) Tho. non vt venderet filiũ: sed daret gratis

Postilla

Joã.14

Quadruplici signo oñdit apli esse pleni spiritu sancto.

Act.4.a.

Joñ.5.a.

Esa.42

Joã.16.a

Et liberaliter: nã nullis meritis nostris exigentibus: est incarnat⁹ t crucifix⁹, d ¶ Ut ois q̃ credit in eum.) Tho. fide p dilectiõm opante: t vsq; in finẽ pseuerãte. e ¶ Nõ pereat: sed habeat vitã eternã) Tho. mõi spe: sed tũc ire. f ¶ Nõ em̃ misit deus). s. pr̃. g ¶ Filiũ suũ in mũdũ. (Ly. scilicet in primo aduentu suo: tũc em̃ nõ venit iudicare: sed magis iudicari pro mundi salute: ideo sequit. h ¶ Sz vt saluetur mũdus p Joã. II. a ipm.) vnde dicit: Nõ i veni vt iudicem mũdum: sed vt saluificẽ mundum. i ¶ Qui credit in eum) Lyra: tendendo in eum p charitatem. k ¶ Nõ iudicatur) id est non habet causam vñ cõdemnet. l ¶ Qui autem non credit iã iudi. est.) Ly. i. habet in se causam manifestas sue cõdemnationis. m ¶ Quia non credit in nomine vnige. filij dei.) qui venit p salute mundi. Nã ad salutem queritur ad nomen vnigeniti filij dei. n ¶ Hoc est autẽ. tc.) id est causa damnatiõis. o ¶ Quia lux) Lyr. i. christus qui est lux vera. p ¶ Venit in mũdum.) s. carnẽ assumendo in ea apparẽs: salutem hũani generis operãdo. q ¶ Et dilexerunt hoies magis tenebras.) Tho. i. delitias carnis et diuitias mundi. r ¶ Quã lucẽ) i. apertam p̃dicationẽ christi arguentem pctã. s ¶ Erant em̃ opera eorum mala.) Thomas: que a luce disco: dant et tenebras querunt: t ideo dicunt opera tenebrarum. t ¶ Omis enim q̃ male agit.) id est qui in malis opibus delectatur. v ¶ Odit lucem.) que tamen naturaliter oĩbus est amabilis. r ¶ Vt non arguant opera ei⁹.) Tho. Omnis qui delectat in malis opibus subterfugit lucem p̃dicationis t veritatis: et odit eos: qui mala sua manifestant et reprehendũt. y ¶ Qui autẽ facit veritatem) id est opa cõformia voluntate dei. z ¶ Venit ad lucem) id est in palam. a ¶ Vt manifestent opa eius.) Thomas: scz ad aliorum exemplar t edificationem. b ¶ Quia in deo sunt facta) id est ad gloriam dei. ¶ Circa p̃icns euãgelium vbi dicitur: Sic deus dilexit mũdum: dicit Hugo de Prato: q̃ maxia charitas õi patris ad hominem: q̃ tum ad q̃ tuo: demonstratur. Primo quia per filium suum hominẽ et naturam humanam: tanq̃ in sponsam sibi accepit: vt cantatur. Hodie celesti sponso iũcta est ecclesia. Ecce mirabilis amor q̃ imperator: diues: potens: et pulcher: pi ens t eternus accepit pauperculam: infualidam: insipientem et morte condemnatam. vnde dicit apostolus. Nusq̃ angelos apprehendit: sed semen abrae: Secundo in eo: q̃ eundẽ filium post q̃ carnem assumpsit: fecit triginta tribus annis seruire: hominem erudiendo et informando: et tandẽ pro ipso redimendo: constituit eũ mori. Tertio in eo: q̃ homines sibi in filios adoptauit: et fratres christi esse voluit. Vnde dicitur: Videte qualem dilectionẽ dedit nobis deus: vt filij dei nominemur et simus. Quarto et vltimo: q̃ homines sic redemptos: t in filios adoptatos heredes regni sui fecit: cũ filio suo Jesu christo. Vnde dicitur. Filij õi sumus: si autẽ filij et heredes: heredes quidem dei: coheredes autem christi.

Amen amen dico vobis. Qui non intrat per ostiũ in ouile ouium: sed aliũde tc.

vnigenitum[c] daret,[b] vt oĩs q̃ crẽdit in eum,[e] non pereat: sed habeat vitam eternã. [f] Non em̃ misit deus[g] filium suũ in mũdũ, vt iudicet mundũ: [b] sed vt saluetur mundus per ipsum. [i] Qui credit in eum: [k] nõ iudicat. [l] Qui aũt non credit: iã iudicatus est: [m] quia nõ credit in nomĩe vnigeniti filij dei. [n] Hoc est autem iudicium: [o] quia lux [p] venit in mundum: [q] & dilexerunt homines magis tenebras, [r] q̃ lucem. [s] Erant em̃ opera eorum mala. [t] Ois enim qui male agit [v] odit lucẽ: & nõ venit ad lucem: [r] vt non arguant opa eius. [y] Qui autẽ facit veritatẽ: [z] venit ad lucẽ: [a] vt manifestentur opera eius, [b] quia in deo sunt facta.

¶ Feria.III. Pentecostes euangelium Ioannis.x.a. in principio.

A Joannis.x. Historia huius euangelij facta est anno christi.xxxij.vi.kalen.octo.sabbato: inditione.v. Luna.xij. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Joannes in precedenti capitulo: q Christus dixit. In iudicium ego in hunc mundum veni: vt qui non vident videant: et qui vident ceci fiant. Et audierũt q dam ex phariseis qui cum ipso erant: et dixerunt ei. Nunquid et nos ceci sum? Dixit eis ihesus: Si ceci essetis nõ haberetis peccatum. Ly. Quia si non vidissent opera christi: haberẽt aliquam excusationem de hoc: q non crediderũt. Nunc vero dicitis qa videm? peccatum vestrum manet id est aggrauat.

B Tunc statim sequitur euangelium hodiernum. Amen amen dico vobis. Thomas id est in Veritate dico vobis. a ¶ Qui nõ intrat per ostiũ) id est q me humilẽ et pauperem. b ¶ In ouile ouium) id est in cõgregationem fidelium et in ecclesiam dei in qua grex diuinus cõtinetur: sed ascendit aliunde: siue per pecuniam: siue per falsam iustitiam: siue p violentiã. c ¶ Ille fur est) rapiendo q non est suum. d ¶ Et latro) retinẽdo quod rapuit. Ly. Hoc faciunt mali homines: statum prelationis indebite assequentes. e ¶ Qui autem intrat per ostium) id est per christum.

In illotẽ. Dixit ie. dis. su. Amẽ amẽ dico vobis. a Qui nõ intrat p ostiũ in b ouile ouiũ: sed ascẽdit aliunde, ille c fur est d & latro: e q aũt intrat p ostiũ f pastor est ouium. Huic ostiarius aperit: g et oues vocẽ eius audiũt h et pprias oues vocat nominati, et i educit eas: k & cũ pprias oues emiserit: añ eas vadit: et l oues illũ sequũtur: m qa sciũt vocẽ eius: n Alienũ aũt non sequunt: o sed fugiũt ab eo, qa nõ nouerũt vocẽ alienorũ. Hoc puerbiũ dixit eis ihesus: illi aũt nõ cognouerũt, p qđ loq̃rẽt eis. Dixit ergo eis iterum ihesus. Amẽ amẽ dico vobis: q qa ego sũ ostiũ ouiũ. r Oẽs quotq̃t venerũt añ me, s fures sũt et t latrones: sed nõ audierũt eos oues. Ego sum ostiũ, v p me si qs introierit v

f ¶ Pastor est ouium: huic ostiarius aperit) Lyra: Spiritus sanctus reuelat veritatem: vt sciat oues pascere. g ¶ Et oues voces eius audiunt.) Lyra: id est doctrinam recipiunt. h ¶ Et proprias oues vocat nominatim) id est certissime nouit dominꝰ qui sunt eius: et vocat eas non solum voce exteriorꝭ prdicatiõis: sed interne inspirationis. i ¶ Et educit eas.) Lyra: de tenebris ignorantie. k ¶ Et cum propias oues emiserit: ante eas vadit.) per exempla bonorum operũ. l ¶ Et oues illum sequuntur) scz exempla et vestigia sui pastoris m ¶ Quia sciunt vocem eius.) per inspiratiões diuinas. n ¶ Alienum autem non sequunt.) scilicz qui est alienus a deo vita et doctrina: sicut hereticus: et quilibz peruersus doctor. o ¶ Sed fugiunt ab eo: quia non nouerunt voces alienorũ) .i. non approbãt nec sequunt. Glosa: Isti alieni sũt pseudoprophete: de quibus dicit: Attendite a falsis prophetis: qui veniũt ad vos in vestimẽtis ouium. Mat. vii. b.

Eum:intrinsecus autem sunt lupi rapaces. p ¶ Quid loquerer eis.) Thom̃: id est nō intellexerunt quis esset pastor: quis fur et q̃ oues. q ¶ Quia ego sum ostium ouium.) per quod intrāt oues per fidem.. r ¶ Omnes quotquot venerunt ante me.) Thomas sc̃z ex se: nō missi vel non inspirati a deo. s ¶ Fures sunt rerū et dignitatum. t ¶ Et latrões) animarum: q̃a eas occidūt p falsam doctrinam. v ¶ Per me si quis introierit). s. in eccl'iam t societatez fidelium. x ¶ Saluabit per gratiaz. y ¶ Et ingredietur). s. p̃ cōtemplationē deitatis. z ¶ Et egredietur). s. ad cōsyderationē gloriose humanitatis in christo. a ¶ Et pascua inueniet) quia vtraq̃ cōsyderatio est delectabilis et iucunda: Unde dicit: Regē in decore suo videbunt. b ¶ Fur) id est q̃cūq̃ p me nō ingredietur. c ¶ Nō veit nisi vt) i. vt sibi vsurpet dñatum t honorē in plebe. d ¶ Et mactet.) p falsam doctrinā. e ¶ Et pdat). i. mittat i dānationē eternam. f ¶ Ego veni vt vitā habeāt) Tho. in p̃nti p gratiam. g ¶ Et abūdantiꝰ habeāt) in futuro p gloriā. Un dicit. Oculꝰ nō vidit: nec auriz audiuit: nec in cor hois ascendit: q̃ p̃parauit deꝰ his: q̃ diligūt eum. Circa p̃ns euāg. vbi dr. Per me si quis introierit, notandū q̃ Hugo de prato dr: q̃ christus dixit. Ego sum panis viuꝰ: q̃ de celo descēdi. Et dicebāt. Nōne hic est filiꝰ ioseph: cuiꝰ nouimꝰ patrē et matrē: quō ergo

y rit: x saluabit, y & ingredietur: z et egre z
a b dietur, a & pascua inueniet. b Fur c non c
venit nisi vt furetur: d & mactet, e & e
pdat. f Ego veni vt vitā habeāt: g et g
abūdantius habeāt. ¶ Feria.IIII. Pēthecostes. Euā. Ioā. vi. q̃si i me.

In illo tē. Di. ie. turbis iudeorū. a Nemo pōt venire ad
a b me, b nisi pr̃ q̃ misit me: traxerit eū c
Et ego resuscitabo eū in nouissimo
c die. Scriptū est in pphetis. d Erunt d
oēs docibiles dei. e Ois q̃ audiuit, a e
f g pr̃e f et didicit: g venit ad me. h Non h
q̃a pr̃em vidit q̃q̃, nisi is q̃ ē a deo,

B Joā. 14

Esa. 35

Esa. 33. c

Esa. 64. b. Cor. 2. c

Xp̃us q̃ tuor: ītiera pfecit ppt nos.

Ps. 46.

Postil.

16. g. 18. a.

dicit: qa de celo descendi. Rñdit g Jesus et dirit eis: Nolite murmurare inuicem, a ¶ Ne.po. ve. ad me.) Tho. p fidez credēdo, b ¶ Nisi pater me⁹ traxerit eū,). i. adiuuet eū p gratiā suā. Nota g ſm Thoñ. q pater oñes trahit: qz oñibus offert graz: non tñ oñes trahunt vel veniūt ad chr̄m: quia si oñib⁹ offerat gratia: non tñ eā oēs accipiunt. c ¶ Et ego resuscitabo eū in nouissimo die.) Lyr̄. qa nō est ania ad plenū btā: donec fuerit corpi reunita d ¶ Ert oñes docibiles ōi.) Tho. i. capaces diuine sc̄pture. e ¶ Dis q au. a pa.) i. diuinas inspiratiões pcipiēdo. f ¶ Et didicit eas) seq̄ndo g ¶ Ue nit ad me.) p fidē formatā i pn̄ti: z p gliaz i futuro. h ¶ Nō qz pr̄z vidit q̄sq̄: nisi is q est a celo). s. filiꝰ q naturaliter pcedit a pr̄e. i ¶ Qui credit i me hz vitā eternaz) Tom̄. i. mei ꝑm q suz vita etna. k ¶ Ego sum panis vite) quia ille est vere panis: q̄ pōt pseruare a morte et dare vitaz eternam: talis panis est christus. l ¶ Pres vestri mandu. māna in deserto) per. xl. annos. m ¶ Et mortui sunt.) omnes corpali morte n ¶ Hic est pa. de celo descēdens) per incarnatiōnem quā prefigurabat manna. o ¶ Ut si quis ex ipso man.) scz digne. p ¶ Non moriet̄ur.) Tho. in p̄senti per culpam: et in futuro p penā eternam. q ¶ Ego sum panis viuus). i. viuificās comedentē. r ¶ Qui de celo descēdi.) vt essem panis hominū: q̄ erat panis angelorū. s ¶ Si quis māducauerit ex hoc pane viuet in eternū) qa iste panis in māducantē non cōuertit: sed eū in se cōuertit: ſm q dicit btūs Augustinꝰ. Nō tu me mutab̄ in te: sicut cibū carnis tuę hic vidit p̄rem. Amē amē dico vobis: i q credit in me: habet vitā eternā. k Ego sum panis vite: l p̄res vr̄i l manducauerūt manna in deserto, m & mortui sunt. n Hic est panis de celo descēdēs: o vt si q̄s ex ipso māducauerit: p nō morieꝫ. q Ego sum panis viuus, r q de celo descēdi: s si q̄s māducauerit ex hoc pane, viuet i eternū. t Et panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita.

¶ In octaua Penthecostes. Euangelium Ioannis. iij. a. in principio.

In illo tē. a Erat hō b ex pharisēis c nicodemus noīe d prīceps iudeorū, e hic venit ad iesum nam. q ¶ Ego sum panis viuus). i. viuificās comedentē. r ¶ Qui de celo descēdi.) vt essem panis hominū: q̄ erat panis angelorū. s ¶ Si quis māducauerit ex hoc pane viuet in eternū) qa iste panis in māducantē non cōuertit: sed eū in se cōuertit: ſm q dicit btūs Augustinꝰ. Nō tu me mutab̄ in te: sicut cibū carnis tuę

Egrus t aminiaz. Rat homo ex pharisēis Nicodemꝰ nomie p̄ceps iudeorū. ꝛc. Joānis. iij. Hystoria huius euāgelij facta est anno christi. xxxi. xvi kal. Aprilis feria. iiij. inditiōe. iiij Luna q̄nta. Ante initium illius euāgelij scribit sc̄tus Joānes in p̄cedenti capitulo. Cum Jesus esset Hierosolymis in pascha in die festo: multi crediderunt in nomine eius: videntes signa eius que faciebat. Tunc postmodū sequitur euangelius hodiernū. a ¶ Erat bō ex pharisē.) Iste enim fuit vnus illorum: de quibus dicitur. Quod multi crediderunt in Jesum: videntes signa que faciebat: sed ꝓpter iudeos nō confitebant: vt de

Postilla

Jo. 2. d.

synagoga nō eiiceret. b ¶ Ex phariseis.) Thomas, Hec secta erat pbabilio: t honorabilio: inter oēs sectas iudeoꝝ. c ¶ Nicodemus noie.) Ipse em̄ postmodū sepe fuit ad christū: vt habet in euāgelio. d ¶ Princeps iudeoꝝ.) Fuit em̄ magn⁹ inter iudeos et honorat⁹. e ¶ Hic venit ad ihesū nocte. Timuit em̄ venire in die: ne incurreret idignatiōm iudeoꝝ: q̄ iā pspirauerant: vt si qs eū cōfiteret chr̄m: extra synagogam fieret. f ¶ Rabbi scim⁹ qa a deo venisti magister) Ayra i. certū est mihi: q̄ tua doctrina vera est t a deo data: t nō humanitus conficta. g ¶ Respōdit Jesus t dixit ei.) Ayra. Hic ponit christi responsio: q: videbat nicodemū fideliter et veraciter querere doctrinā: q̄tus ad secreta fidei: t ideo incepit a primo sacramento. s. baptismi: q̄ est regeneratio spūalis: t per consequens necessaria ad salutē. h ¶ Renatus fuerit denuo.) i. iterum p generationē spiritualē. i ¶ Non pōt videre regnū dei.) Ay. Visio em̄ dei nō pōt hominib⁹ cōpetere nisi p gr̄az: t ad hanc gratiā cōsequē daz: requirit gnatio spūalis: per quā homies fiunt filij dei: t p cōsequēs heredes vite celestis. k ¶ Iterato introire et renasci.) q. d. non: qa q̄tas non permittit. l ¶ Respōdit ihesus. Amen amē dico tibi: nisi quis renatus fuerit ex aqua t spūsancto) q. d. Tu de carnali gnatione intelligis: que ego de spūali gnatione dico. Nisi quis renatus fuerit spūali generatiōe: q̄ fit ex aqua t spūsctō. m ¶ Nō pōt introire in reg. dei) Ex hoc habem⁹ q̄ baptismus est quedā spūalis gnatio: vt est primū sacramentum: t ianua omnium sacramentoꝝ: t sine eo nullus salu. n ¶ Qđ natus est ex carne.) sm̄ virtutem carnalis gnatiōis. o ¶ Caro ē) id est cōstituit in vita carnali tantum. p ¶ Et quod natum est ex spū spūs est) id est constituit in vita spūali. q ¶ Non mireris) i. nō debes admirari r ¶ Quia dixi tibi: oportet vos nasci denuo) quia nō loquor de gnatione carnali: de quo tu arguis: sed de spūali s ¶ Spūs vbi vult spirat). s. dādo gr̄az cui vult. vnde: ¶ Cui vult miserē: et quē vult indurat. t ¶ Et vocem eius audis). s. in p̄dicatiōib⁹. vnde dicit. Nō em̄ vos estis qui loq̄mini: sed spūs patris vestri qui loq̄tur in vob. v ¶ Et nescis vñ veniat aut quo vadat) vñ Augu dicit: q̄ illa verba de spūsancto intelligenda sunt: quib⁹ in p̄phetis t in scripturis sacris loquit: sed p̄cipius huius scripture: scz spūssanctus et eius finis scz beatitudo celestis nob occultant: t sola fide tenent. r ¶ Sic est omnis q̄ natus est ex spū). s. sancto. i in vita spūali cōstituit y ¶ Quō possunt hec fieri. Nota. In hoc notat diligētia in nicodemo: qa nō cessauit q̄rere donec intelligeret. z ¶ Tu

Joā. 19. 8

Jo. 9. c.

Roñ. 4

A es magister in israel et hec ignoras.) Quasi diceret: Te iudei magnū doctorē reputant: et tamen ignoras fidei initia et viam salutis. a ¶ Quod scimus loquimur.) scz ego et mei apostoli. b ¶ Et testimoniū nostrum nō accipitz) sic probatū et certū. c ¶ Si terrena dixi vob.) Thomas: de regeneratiōe baptismi que fit in aqua z spū et non credetis. d ¶ Quō si dixero vobis celestia credetz) scz generationē eternam filij dei a patre et filio credetis. e ¶ Et nemo ascendit in celuz) i. nemo habet virtutem illuc B ascendendi ppria potestate. f ¶ Nisi qui descendit de celo filius hominis q̄ est in celo) per presentiam et immensitatē diuinitatis: ergo q̄libet homo: qui ascendit z saluatur: ascendit p christū. g ¶ Et sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto.) Hic christus agit de sua passione: a qua virtutē habet baptismus: et omnia alia sacramenta dicēs: Sicut Moyses exaltauit serpentem vt legit: q murmurātibus iudeis contra deum z moysen dicētibus: Anima nostra nauseat sup cibo isto leuissimo: immisit dominus serpentes ignitos: qui eos interficiebant. Clamante autem moyse ad dñm: iussit dñs seroentē fieri eneum et affigi in palo: vt aspicientes in eum percussi a serpētibus sanarent. Hic serpens fuit figura passionis christi: quia serpens eneus affixus in palo: fuit christus innocēs affixus in patibulo crucis: ad cuius aspectū scilicet per fidem et amorem: sanatur in nobis venenum peccati: et ignite concupiscētie. h ¶ Ita exaltari oportet filiū hominis.) Thomas. Hic ostēdit modum sue passionis: voluit autem dominus noster iesus christus illo modo mori: scz exaltatus in cruce: vt sicut terrā purgauerat sua conuersatione: ita purgaret et aerem: et omnia celestia sua passione: vt terrena cum celestib⁹ pacificaret: ideo stetit quasi medius inter celum et terram: vt pateret per apostolū di. Pacificans p̄ sanguinem crucis eius: siue que in terris: siue que in celis sunt. i ¶ Vt omnis qui credit in ipsum.) scz vera fide. k ¶ Nō pereat) morsu serpentum: id est demonum: infectiōe vitiorū et morte supplicioꝝ. l ¶ Sed habeat vitam eternam.) Hic in spe z postea in re. Circa p̄sens euangelium vbi dicitur: Nisi quis renatus fuerit. Notādū q̄ Hugo de prato dicit: q̄ deus a p̄ncipio mundi vsq̄ modo: contra peccatum originale tollendum remedia ordinauit. Nā homo fecit morbum: z deus fecit remedium. Primum remedium fuit sacrificium p̄o adultis: z inde est: q̄ antiqui patres deo sacrificium offerebant: si autem paruuli moriebant ante vsz liberi arbitrij: sufficiebat eis fides parentū vt sicut fuit a parentibus introductū peccatum: ita per eosdem deleretur: si autē parētes paruulorū qui moriebant non erant fi-

In illo tēpore. Dixit iesus discipulis suis: & turbis

deles: paruuli non anabant. Secundū remedium fuit circūcisio tempore abrae: quia deus mandauit abrae vt ipse et posteri eius deberent circumcidi. Tertium remediū fuit baptismus quem christus instituit: qui non solum purgat peccatum originale et actuale: sed etiam aperit celum: qō circumcisio non fecit: et hoc facit baptisma in virtute passiōis christi. Et in signum huius eriuit de latere christi sanguis et aqua.

Differētia inter baptis. t circūcisi.

Postilla

CAro mea vere est cib. ꝛc. Joan. vi. Hist̄oria huius euang. facta est anno christi. xxxj. xviij. kalen. Aprilis. feria. iij. indi. v. lūa. xxiij. Ante initium illius euāgelij scribit sc̄us Joan. in eo. cap. q christus dixit turbis iudeorum. Amen amē dico vobis: nisi manducaueritis carnem filij hominis et biberitis eius sanguinē: nō habebitis vitam in vobis. Tunc postmodum sequit euang. hoc. Caro mea vere est cib.) Hic christus loquitur de sacramēto eucharistie: in quo sacramento continet vera caro christi crucifixi in cruce: t sanguis eius effusus in passione dicens. a ¶ Caro mea. ꝛc.) Lyra. Caro enim et sanguis christi reficiūt animam: que immortalis est: cibus autē corporalis reficit tantū corpus: qō est corruptibile. vnde Augustī. Cum in cibo et potu homines id appetant: vt omnino non esuriant: neq; sitiant: hoc veraciter nō p̄stat: nisi iste cibus et potus: qui eos a quibus sumitur immortales t incorruptibiles reddit: et facit socios sanctorū: vbi pax erit et vnitas. b ¶ Qui man. meam carnē) spūali māducatione. c ¶ Et bibit meus sanguinē) per dilectionē. d ¶ In me manet et ego in eo.) Tho. In iam dictis verbis: dat christus intelligere differentiā istius cibi ad alios cibos: alij enim cibi cōuertunt in manducantem: iste cibus manducantē in se conuertit: vt dicitum est de sancto Augustino: Non me mutabis in te sicut cibum carnis tue: sed tu mutaberis in me. e ¶ Sicut misit me viuens pater) Tho. id est hominem fecit. f ¶ Et ego viuo propter patrem) referendo totam vitam meam ad ipsum. g ¶ Et qui manducat me: et ipse viuet propter me) qa vnimur deo per fidem: et dilectionem in perceptione sacramēti. h ¶ Hic est panis qui de ce. descen.) id est ō sinu patris. Ansel. Et panem angelorū māducat. hō. ꝛc i ¶ Nō sicut manducauerunt patres vestri manna in deserto: et mortui sunt.) Lyra. Et ideo non fuit vere cibus celestis: sed tantum figura ei. quia vitam spūalem non conferebat: sed tamē dari in hoc sacramento p̄figurabat. Sicut enim manna deuotis t gratis dabat omniū ciborū delectamentum: malis autē erat insipidum. Unde dicit. Anima nostra nauseat: super cibo isto leuissimo. Sic eucharistia: digne sumētibus est vite spūalis solatiū: et indigne sumentibus iudiciū. k ¶ Qui manducat hunc panem) Lyra digne. l ¶ Viuet in eternum.) vnde Aug. Qui et nobis vitam eternā habere nō possumus: panem celi manducare debemus: vt viuamus. vnde Remigius. Cum omnis salvi corporis et anime est in corporis et sanguinis susceptiōe: honorem. christum in hoc sacramēto: vt mediāte hoc sacratissimo sacrificio ad eternā salutē peruenire mereamur. Unde circa p̄sens euange. vbi dicit: Qui māducat hunc panem. Notandū q panis t vinum inter consueta nutrimēta maxime corpus nutriunt et sustentant: instituit ergo illud dñs noster iesus christus sub his speciebus: vt intelligeremus p hoc: q sicut panis et vinum maxime nutriunt corpus t su-

¶ Dominica. I. post octauam Pēchecostes. Luce. xvi. a. in fine.

Nūc. b.

Que tinent sacram to euch ristie.

Quid a dorāduꝫ sit in sacramēto

Alstentant: sic contentum sub his speciebus maxime sustentat: nutrit et reficit animam. Hoc enim sacramentum digne sumptum inter omnia alia sacramenta plus efficit ⁊ auget charitatem: et consequenter omnes virtutes: et maxime valet remissionem omnium peccatorū. ⁊c. Vñ etiam magister sentētiarū. li. iiij. dist. x. dicit: ꝙ sub huiusmodi speciebus panis et vini: post consecrationem sunt omnia: que sunt in christo in sua existētia naturali: quia ibi est purissima caro christi siue corp⁹ eius: quod fabricāte spiritūsancto tractum fuit de superbenedicto vētre virginis gloriose: et quod nunc glorificatū est in celo. Secūdo: quia caro christi non viuit sine sanguine: ideo est etiam ibi sanguis iste p̄cios⁹: q̄ emanauit abūdanter per multiplicia vulnera dñi nostri ihesu christi. Tertio: q̄a non est verus hō sine anima rationali: ꝓpter quod etiam est ibi anima christi: cui dat⁹ est spūssanctus non ad mensuram. Quarto: quia christus est verus deus: ideo consequenter est ibi persona filij dei sue humanitati vnita: in vnitate suppositi: et sicut hec q̄tuor sunt: ꝙ quodlibet eorum est veraciter sub specie panis: ita ⁊ omnia simul: et quodlibet in calice sub specie vini cōtinet: nec plus sub specie panis: q̄ in calice sub specie vini continetur: aut ecōuerso: sed idem per oīa ⁊ eodē modo. ⁊c. Item notandus ꝙ christiani non adorāt in hoc sacramēto panem: cum ex fide sciunt illū ibi nō esse: sed substantialiter versum in christi verū corpus. Nec adorant species sacramēta.les: vt deū et accidentia que remanserūt: sed adorāt christu dñm verum deum et hominem: sub istis speciebus inuisibiliter existentē: et realiter p̄sentem. Sic similiter in calice post consecrationē nō adorant vinū cum non sit ibi: sed est substātialiter versus in sanguinem christi. Nec adorant species vini vt deum: sed adorant christū dñm verū deum et hominem: sub istis speciebus sic inuisibiliter existentē: et realiter p̄sentē. Itez notandū: ꝙ nō debet quis q̄ credere: ꝙ in diuisione hostie diuidat: aut laceret corpus christi: aut ꝙ in hostie sumptione: corpus christi conteratur dentib⁹: aut ꝙ corpus christi digeratur: ⁊ in corp⁹ sumētis cōuertatur sicut alij cibi: sed sole species frangunt ⁊ atteruntur: q̄bus cōsumptis cesset: dñm christi: et remanet in anima solus sacramenti effectus: q̄ est anime refectio: p augmentuz gratie et virtutū. Vñ em̄ Bascenus dicit: Dū species sentitur sacramentū est: dū aūt desinit sentiri: sacramentū nō est. ⁊c. Itē sciendū: ꝙ tota ecclesia catholica isto sacramēto reficit. Vñ Gregorius. Offertur em̄ pro gloria sctorum: p salute viuorum: ⁊ pro subita liberatiōe in purgatorio detentorum. Ad quod designādū hostia frangit in tres ptes: et chr̄us integraliter est in q̄libet. Unde de hoc dr in decretz. In q̄libet pte hostie totus ⁊ integer est chr̄us dñs. xvi. q. ij. singli. Vñ etiā Gregorius papa. differtur Particula in calicez missa scat brōs in patria: q̄ vino eterne dulcedinis iebriant. Alie duo pticule q̄ dentib⁹ atteruntur: scant il s: q̄ vel in p̄senti vita vel etiā in purgato-

In illo tēpore: Dixit ie sus turbis iudeorum & phariseorum: [a] Homo quidam [b] erat dives [c]: qui induebatur purpura & bysso: [d] & epulabat quottidie splē- [d]

Quid adoradus sit in sacramēto

Que cōtinent in sacramēto eucharistie.

[a] Nūc. b.

Quare charistie

Postilla

Hrio penis transitorijs affliguntur. Omo quidã erat diues: q̃ induebatur purpura ⁊ byſſo, ⁊c. Luce. xvi. Hiſtoria huius euãg. facta eſt anno chri. xxxij. v. kalen. octobris dñica: indictiõe. v. lũa. xij. Añ initium illiꝰ euãg. ſcribit .ſ. luc. eo. ca. q̃ chr̃us dixit: phariſeis vos eſtis q̃ iuſtificatis vos coram hoib⁹. Deus autẽ nouit cordа veſtra qa q̃ hoibus altum eſt: abominacio eſt apud deum. Cũc postmodũ ſequit euãgeliũ hodiernũ. Hõ quidã erat diues. Buil. Hoc euãgeliũ dictũ eſt contra phariſeos auaros irridentes dominũ: exhortantẽ ad largitionẽ elemoſynarum. Et deſcribit hic chr̃us duos homines: vnum diuitem et alterũ pauperem. a ¶ Hõ quidã. Glo. Diues ignotus fuit añ deũ: ideo noie nõ deſignat. b. ¶ Erat diues. Ecce ſuperfluitas in cẽſu. c ¶ Qui induebat purpura et byſſo) ecce exceſſus in veſtitu. Beda dicit: q̃ byſſus eſt genus cãdidiſſimi lini: q̃ tm̃ naſcitur in egypto. Lino igit vtebat interius ad carnẽ ꝓpter mollicie: purpura exterius ꝓpter inanem gloriam. d ¶ Et epu. quo. ſplẽ.) Ecce exceſſus in victu. e ¶ Erat q̃dam mendi. noie Lazar⁹.) Ly. Exp: imitur aũt eius nomẽ: q̃ erat cognitus deo ꝓpter approbationẽ. Non fuit iſte Lazar⁹ frater Magdalene et Marthe: ſed fuit alꝰ Lazarus: q̃ diu vixit añ chriſtũ f ¶ Qui iacebat ad ianuã diuitis: vlceribꝰ plenus) Lyra: vt ex vicinitate magis appareret duricia diuitis: ⁊ ꝓbaret̃ patientia paupis. g ¶ Cupiens ſaturari de micis) Lyra. Nõ dicit de preciosis h ¶ Que cadebant de menſa diuitis) In quo apparet maxima duricia diuitis: eo q̃ perire permittebat: vnde pauper poterat ſubleuari i ¶ Et nemo illi dabat) Glo. quia qualis dominꝰ talis et familia. k ¶ Sed et canes ve. et lin. vlcera eius) Lyra. Bruталis pietas in lingendo vlcera pauperis arguit duriciem diuitis: quia curabiliores erant canes pauperi: q̃ eorũ dñs l ¶ Factum eſt autẽ vt moreret̃ mendicꝰ) in patientia probat⁹: et purificat⁹ ſicut aurũ in igne. m ¶ Et portaret̃ ab angelis in ſinum abrae) Lyra. id eſt ad limbum ſanctorũ patrum: vbi deſcendebãt iuſti morientes: ante q̃ impedimẽtum glorie per chriſti paſſionẽ eſſet amotum. n ¶ Mortuus eſt autẽ et diues.) quia diuitie nõ poſſunt hominem a morte preſeruare. o ¶ Et ſepultus eſt in inferno) Lyra: ſcz damnatorum: quia erat diaboli parochian⁹: ergo ſepultus eſt in ei⁹ cemiterio. Buil. id eſt in profunditate penarum eſt poſitus. Unde. Quantum in deliciis fuit tantũ datũ eſt ei tormenti et luct⁹. p ¶ Eleuans aurem oculos ſuos cum eſſet in tormẽtis.) Lyra: quia eius oculi aperti ſunt p penã: q̃ ante clauſi erant per culpã. q ¶ Vidit Abraam a longe et Lazarum in ſinu eius.) Lyra: quia multum etiam ante apertionem ianue celeſtis: diſtabat ſtatus electorũ a ſtatu reproborum intantũ: q̃ impoſſibilis erat tranſitus ab vno ad alium. Notandum ſecundum beatũ Gregoriũ: et etiam ponitur in .iiij. li. ſen. in fine: q̃ dãnati in inferno poſiti: ante diem iudicij beatos ſuper ſe in requie intendunt: et etiam beati in celo vidẽt penas malorũ: in inferno eternaliter ad augmentum ſue glorie: q̃ illa mala euaſerũt. r ¶ Et ipſe clamans dixit: pater abraam) Gor. Filꝰ abrae fuit iſte diues genere: ſed nõ imitatiõe. s ¶ Miſe. me.) Ecce ſtulta petitio: petit eñ ſibi miſereri: qui nec ſui miſertus eſt nec lazari cum tamen ſcriptũ ſit: Judicium ſine miſerõia ei: qui non facit mi-

Sap. I

Apo. I b.

serico:diam. t ¶ Et mitte lazarum vt intin. ex. digiti. tc. vñ Brego. Buttam aque petiuit: q̃ micã panis negauit. Buil. Plus q̃ mille annis petiuit: nec vnq̃ obtinuit. v ¶ Ut refrigeret linguam meam: quia crucio: in hac flamma) Lyra. in

refrigeret linguam meam: quia cru
r cior in hac flãma. r Et dixit illi abraam: Fili recordare, quia recepisti
y bona y in vita tua, & lazarus similiter mala. z Nunc autẽ hic consola-
a tur, a tu vero cruciaris. b Et in his oĩ b
bus inter nos & vos chaos magnũ firmatũ est: c vt hi q̃ volũt hinc c
trãsire ad vos, non possint: d neq; inde huc trãsmeare. Et ait: Rogo ergo te pr̃, vt mittas eũ in domũ patris mei. Habeo em̃ qnq; fratres vt testet illis: ne & ipsi veniãt e in hũc locũ tormentorũ. Et ait illi abraã: f habent moysen g & prophetas: h audiant illos. At ille dixit, i Nõ pater abraã: sed si qs ex mortuis ierit ad eos penitentiam agent. Ait autem illi: k Si moysen & prophetas non audiunt: neq; si quis ex mortuis resurrexerit: credent.

lingua plus cruciabatur: quia ea amplius peccauerat: t hoc dupliciter. Primo p gustum comedendo delicata fercula: t bibendo pciosa pocula. Secũdo verba vana et nociua proferẽdo: quia ĩter epulas splẽdidas: magis relaxatur lingua ad loquendũ inepta. vnde

B Per que peccat qs: per hec t torquetur. sap.11.c. r ¶ Et dixit illi abraam. Fili recor. qa recepi. bona) sz trans. sitoria. y ¶ In vita tua. et lazarus similiter. tc.) Lyr. hoc sibi dicit ad augmentuz pene sue: qa maximũ infortunij genus est fuisse felicem: vt dicitur primo de consolatione philosophie. z ¶ Nũc autẽ hic cõsolatur) propter meritum patientie. a ¶ Tu vero cruci.) pter defectum miseri cordie. b ¶ Et in

¶ Dñica.II.post octauas Pentecostes. Euãg. Luce.xiiij.d. ĩ medio

his oĩbus inter nos et vos chaos magnũ firmatum est). i. distantia meritorum: et distantia locorum aut statuũ. c ¶ Ut hi qui volunt hinc. tc.) sz de loco beatorũ ad loca tormentorum. d ¶ Neq; inde huc. tc.) Lyra: quia anime seperate sunt extra statũ meriti et demeriti. e ¶ In hũc locũ tor.) Ly. non dixit hoc charitate ductus: cũ illã non habere t: sed timore seruili: ne impioz cõsortio eius pena augeret: qa fuit eis occasio peccãdi. Tum ratione diuitiarum: qs ita dimiserat ad abusum. Tum exemplo male vite: qõ eis dederat ad sequẽdũ. f ¶ habent moysen) qui docuit agẽda: quia lex instruit ó agẽdis. g ¶ Et pphetas) qui docuerunt q̃ sunt credenda: et ista sufficiũt ad salutem: ideo sequitur h ¶ Audiant illos) Lyra ex hoc patet: q̃ iste diues t amici ei erant de gente iudeorũ: quia gentiles nõ habebant doctrinaz moysi: et prophetaruz. i ¶ Non pater abraam: sed si quis ex mor. ierit ad eos peni. agent.) q. d. plus credet mortuis q̃ scripturis. k ¶ Si moysen et prophe. non audiunt: neq; si quis ex mor. tc.) Lyra. Hoc patuit per effectum: quia lazaro resurgẽti et christo testimonium perhibẽti non crediderunt: sed magis interficere voluerunt. Similr nec christo resurgẽti: sed magis suaserũt falso ipsum non resurrexisse: et corpus eius a discipulis suis de sepulchro furatum fuisse. Unde circa pñs euãge. vbi dicit. Nõ quidam erat diues. Sciendum q̃ diuitie secundum se non sunt male: nec oĩes diuites. Si em̃ male essent: tunc deus q̃ absit esset malus: qui est ditissimus et potentissimus. Insuper multi sancti fuerunt diuites: qui placuerunt deo: sicut Abraam: ysaac et iacob: ac patriarche t ceteri plures sancti noui et veteris testamẽti. Sequitur in euangelio: Mortuus est diues: et sepultus est in inferno. Unde queritur hic: quare deus infernum fecit. Respõdetur q̃ habet regnũ celorum pro bonis: q̃ ei fideliter seruiunt. Sed quia in mũdo sunt multi malefactores mirabiliter deum pro-

Et uocantes cum peccatis: ideo congruissimū fuit: vt iustissimus deus carcerē haberet p talibus: scz infernum. Sed queriē vbi sit infernus. Respondeē q sub terra. Primo: qz iustum est: q pessimi maxime distēt a bonis in patria. s. beat⁹: sed hoc nō per mediū intra terram. Secūdo cōgruū est ꝓpter ignobilitatem loci. s. vt ignobilissimus locus a nobiliss mo loco scz celo maxime distet. Tertio rariē affect⁹ vt qui hic terrena p deo coluerūt: ꝑpetue in terra claudantur. Sequiē: Inter nos et vos chaos magnū firmatuz est. i. distātia. Primo locoꝝ: qz boni in celo: et mali in inferno. Secūdo meritoꝝ: qa boni habent magna merita: mali autē habent demerita. Tertio volūtatum: qa boni conformant se in oīb⁹ volūtati diuine: mali vero sunt in mala voluntate obstinati.

Ibi est infernus.

Postilla

Homo quidam fecit cenā magnā: et vocauit multos: et misit seruū suum hora cene dicere. Luc. xiiij. Ysa. xxij. Hystoria huius euāgelij facta est anno christi. xxxij. v. kalē. Octob. dñica: indict. v. luna. xiij. Ante imittū illius euāgelij scribit sanc. Lucas in eo. cap. q christ⁹ dixit ad quendā: qui eū et etiā alios inuitauerat. Cum facis prandiū aut cenam: noli vocare amicos tuos: neq cognatos: neq vicinos: neq diuites: ne forte ipsi te reinuitent: et fiat tibi retributio: sed cū facis conuiuiū: voca pauperes: debiles et ceecos: et claudos: et bt⁹ eris: quia nō habēt vnde retribuant tibi: retribuet enim tibi in retributione iustoꝝ. Hec cum audisset quidam de simul discūbentibus dixit illi Beatus qui māducabit panem in regno dei. Et ipse dixit. a (Hō quidam). i. christ⁹ verus deus. b (Fecit ce. mag.) Ly. i. fecit celestem beatitudinē: q̄ vocaē cena: eo q est ffectio vltima. Hze. Hec cena magna est societas interne dulcedinis: quā de⁹ nobis ꝑpauit. c (Et vocauit multos) qa vult oēs homines saluos fieri. d (Et misit ꝑ suū) ꝑm Hze. p seruū itelligere debemus quēlibet predicatorē: qui tūc hoīes ad cenā dñi vocant: qñ aliqua ad eorum edificationē loquit. e (Hora cene.) finis est seculi: vltia etas in qua nos sum⁹. vñ Apls. Nos sumus in quos fines seculoꝝ deuenerūt. f (Dicere inuitatis vt ve.) Naz deus nos omni tpe vocat ad cenam suā: aut p inspirationē: aut per ꝓdicationez: aut per prosperitatē: aut per flagellationē: et sic ō alijs. g (Quia parata sunt oīa) christo in cruce immolato: ap⁹ tus est introit⁹ in regnū celoꝝ: in figuram huius christus pendēs in cruce dixit: Cōsummatū est. h (Et ceperūt. ꝛc.) Ly. i. p mala opa se retrahere. Et accipit omnes: p maiori parte: qz pauci saluant respectu dānatoꝝ. Vñ multi sunt vocati: pauci vero electi. i (Primus dixit. Villā emi et necesse habeo exire et videre illam.) Ly. Hic notant superbi per dominiuz vi'le: qz superbi cupiunt aliis dominari. k (Rogo te habe me excusatuz. Unde Hzego. Humilitas

I Nilo tē. Di. ie. dis. su- similitudinē hāc. Hō[a] quidā fecit[b] cenā magnā: [c]& vocauit multos: [d]& misit seruū suū[e] hora cene[f] dicere, iuitatis vt venirēt: [g]qa iā parata sūt oīa. [h]Et ceperūt simul se oēs excusare: Primus[i] dixit illi: Villam emi & necesse habeo exire & videre illam: [k]rogo te habe me excusa-

a
b
c
d
e
f
g
h
i
k

I.Thi.2

I.Co.10 c.

sonat in voce: sed superbia est in actione: dum venire con ēnit. l ¶ Et alter dixit: Juga boum emi q̄ nc̄z. tc.) Ly q̄. p hoc intelligunt cupidi terrenis nimis intenti: finem suū ibi cōstituentes: et quinc̄z sensus nimiuz circa tempoalia occupantes. m ¶ Uxorē du xi: et ideo non possiuz venire.) Per hoc intelligūt luxuriosi: q̄ uis enim oīa vitia mortalia impediant venire ad cenā refectionis eterne: tamē illa tria peccata. s. superbia: auaricia: luxuria precipue impediunt venire ad cenam celestē. Querit quare luxuriosus nō rogauit seruū de excusatiōe sua: sicut t alij duo. Rñdet Bozra: q̄ licet multa alia peccata sint grauiora: q̄ luxuria: tamen luxuria fortiꝰ ligat: et magis impedit a bōis opib⁹. n ¶ Et to re. ser. nunci. hec do. suo.) Guil. p̄dicatores verbi dei duz p̄ficiunt: ad deū redeunt gratias agendo. s. cū obstaculū inueniunt: q̄si ei nūciant cōsiliū: t auxiliū eius implorādo o. ¶ Tūc irat⁹ pr̄fami.) Guil. Euāgelista hic loq̄tur de deo more hominis irati: in quem motus ire non cadit: sed dicit irasci q̄n facit opa: q̄ congruit irato. p ¶ Exi cito in plateas t vicos ciuitatis: et pauperes ac debiles. tc.) Omnipotens et misericors deus: quos mūdus abijcit ipe misericorditer recipit. vnde Brego. Paupes ac debiles: ceci ac claudi vocant t veniūt: qa infirmi quic̄z: atq̄ in mūdo despecti: plerūc̄z tanto celerius vocē dei audiunt: quāto in hoc mundo nō habēt vnde ōlectēt q ¶ Exi in vias et sepes. tc.) Per vocatos de plateis intelligunt publici peccatores: p vocatos de vicis intelli

l tū. [l]Et alter dixit: Iuga boum emi q̄nc̄z: & eo ꝓbare illa, rogo te habe m me excusatū. Et alius dixit. [m]Vxorē duxi: & ideo non possum veni n re. [n]Et reuersus seruus nūciauit hec dño suo: [o]Tūc o iratus paterfamilias dixit seruo suo. [p]Exi cito in pla p teas & vicos ciuitatis: & pauperes ac debiles: cecos & claudos introduc huc: & ait ser uus: Dñe factum est vt imperasti: & adhuc locus est. Et ait dominus seruo. [q]Exi in vias & sepes, [r]& cō q r pelle ītrare: [s]vt impleatur domus s mea. Dico autē vobis, [t]q̄ nemo vi t rorum illorum, qui vocati sunt [v]gu v stabunt cenam meam.

gunt occulti pctōres q̄ saltem erubescunt pctōres videri: p vocatos de vijs intelligunt pctōres: qui parati sunt conuerti ō facili: per vocatos de sepibus intelligūtur pctōres: q̄ de peccatis suis iaz dolere incipiūt et compungunt. r ¶ Et compelle intrare.) Guil. hanc cōpulsionē facit aduersitas. vnde Brego. Mala q̄ nos hic p̄mūnt: ad deū nos ire cōpellūt. Guilel. Nōne chr̄us cōpulit Paulū: q̄ pstratus est: visu amisso cōuersus est. Ite filiū pdigū: q̄ fame cōpulsus rediit ad p̄rem suuz. Augu. Felix necessitas q̄ cōpellit ad melioza. s ¶ Ut impleat dom⁹ mea.) Bloiterli. Nūerus p̄destinatoꝝ fideliū: q nūer⁹ iexplet⁹ nō manebit. t ¶ Nemo viro rū illoꝝ. tc.) Guill. se excusantiū et nolē tiū ven re. v ¶ Su

Dñica. III. post octauā pētheco stes Euāgeliū Luce. xv. a. in prici.

act. 9. a. Luc. 15

stabit cenā meā) Dō ꝓ grauis et dura ꝓuatio excludi a visiōe dei: t societate marie: t omniū sctōꝝ. Et qō grauiꝰ est: qꝫ sic exclusus erit t in inferno inclusus: vbi velit nolit: gustabit cenam diaboli.

Postilla

Rāt appꝛopi. Lu. xv. Matt. xviij. Marci. ij. Hīstoria huiꝰ euang. facta est anno chr̄i. xxxij. vi kal. septēbꝛis. fer. v. luna. xij. indictiōe. v. Ān̄ initiū illiꝰ euāg. scribit. s. Lu. in p̄cedēti ca. qꝫ chr̄s dixit disci. suis. Qui nō baiulat crucē suā: t venit post me: non pōt meꝰ esse discipulus. Tunc postmodū seqt euāg. ho. a ¶ Erāt appꝛo. tc.) Lyra. Ex ꝓpositō emēdatiōis vite. Publicani dicunt pctōꝛes notorij pctōꝛes vo occulti. b ¶ Ut au. il.) Lyr̄. parati ei obedire. c ¶ Et murmu. pha. tc.) Bo. scribe dicūtur p̄eminētes in sciētia: pharisei p̄eminētes in vita. d ¶ Dicētes: qꝛ hic pec. tc.) Ly. notātes chr̄m ō mala vita: eo qꝫ talibus amicabilē se p̄bebat. e ¶ Et ait ad illos pabo. istā diquis ex vo. tc.) Bo. iste est ies̄us chr̄us: qꝫ hꝫ centū oues. i. angelos: t hoīes. f ¶ Et si pdide. vnā ex illis) Bo. qō factū fuit qn̄ hō pascua vite reliquit: t ouis vna. i. hūana natura totaliꝫ pdita fuit: qꝛ oēs in adā peccauerūt. g ¶ Nōne di. nona. nouē in deserto. tc. Bo. hoc eiñ fecit chr̄s ies̄ꝰ: qn̄ deserēs nouē ordines angelorꝫ: venit ad q̄rendū hoiem pditū. s. qn̄ carnē assūmpsit: t eiꝫ q̄suit p pn̄tiā p̄dicādo: t miracula faciēdo: t iuenit. s. qn̄ aliq̄ pctōꝛes cōuersi ad eū penitētiā agūt. h ¶ Et cū iue. tc.) vñ Ambro hoc ies̄us fecit: qn̄ penaꝫ pctōꝝ in coꝛpe suo. sup lignū crucꝫ poꝛtauit. vñ: Vere lāguoꝛes nr̄os ipse poꝛtauit. i ¶ Bau.) De hūani generis liberatiōe. k ¶ Et ve. do. s. celū empyreū. s. in die ascēsionis. l ¶ Conuo. ami. t vi.) Buil. i. nouē chꝛos angelorꝫ q̄ amici eiꝰ sunt: qꝛ voluntatez eiꝰ cōtinue faciūt: vicini eiꝰ quoq̄ sūt: qꝛ claritate vi siōis eiꝰ assidue pfruunt. m ¶ Dico vo. q̄ ita gau. tc. q̄ nō indigēt p̄nia) Buil. hoc intelligit de penitēte feruēti: t de iustis negligēti bꝰ: t nō feruētibus. Nō autē angeli dei magꝫ gaudēt de peccatoꝛibꝰ cōuersis: q̄ de iustis stātibꝰ: non ē ꝓpter pctm̄ cōmissum: sed ex hoc qꝛ ex pctis commissis sepe meliꝛes efficiūt: et sanctioꝛes: t in bono feruētioꝛes: sicut sā. Bꝛe. expōit in omil. ho. Magis in q̄t de pctōꝛe ꝓuerso: q̄ stā te iusto gaudiū fit in celis: qa dux in p̄lio magꝫ illū militē diligit: q̄ post fugam reuersus: hostē fortiter p̄mit: q̄ illū q̄ nūq̄ terga p̄buit: t nūq̄ aliq̄d fortiter fecit. Sic eiñ agricola amplꝰ illā terrā amat: q̄ pꝰ spinas: vberes fruges ꝓfert: q̄ eā q̄ nūq̄ spinas habuit: t nūq̄ fertilē messem ꝓduxit. Itē Buil. Et sicut mater hīs decē pueros: si decimꝰ fortiter egrotet: magꝫ est sollicita ō eo: q̄ de aliis nouē: et si sanitatē recupet: magis gaudet de sanitate eiꝰ recupata: q̄ de sanitate aliꝝ nouē cōseruata. Ita maius est gaudiū in celo

Illo tē. Erant ap

propinquātes[a] ad ies̄um publicani & pctōres:[b] vt audirent illū:[c] et murmurabāt pharisei & scribe[d] dicētes: quia hic pctōres recipit, & māducat cū illis.[e] Et ait ad illos parabolā istā dicēs: qs ex vobis hō, qui habet centum oues: & si pdiderit[f] vnā ex illis: [g]nōne dimittit nonagintanouē in deserto, & vadit ad illā q̄ pierat, donec inueniat illā:[h] & cū inuenerit eā, imponit sup humeros suos[i] gaudēs:[k] & veniēs domū cōuocat[l] amicos & vicinos dicēs illis. Cōgratulamini mihi: qa inueni ouē meā q̄ pierat.[m] Dico vobis, qꝫ ita gaudiū erit in celo, sup vno pectatore penitentiā agente, q̄ super nonagintanouē iustis, q̄ nō indigēt penitētia,[n] aut q̄ mulier hns drachmas decē, & si pdiderit drachmam vnā,[o] nonne accēdit lucernam:[p] & euertit domū:[q] & q̄rit diligēter, donec inueniat eā:[r] & cū inuenerit,[s] cō-

a
b
c
d
e
f
g
h
i
k
l
m
n
o
p
q
r
s

Joā.

Esa. 53. b

Esa. 5.

ps. 4. a

pñ. 5. b.

A sup vno pctōre ꝙuersō: ꝙ de multis iustis. n ¶ Aut q̄ mu.tc.) Ly. Oꝛlier ista est sapia diuia: hñs ix. oꝛdies āgeloꝝ: q̄si drachmas nouē: t decia drachma est hūana natura: ad imaginē dei facta t capax ipi⁹: p cognitiōm et āoꝛē: ista drachma decia fuit pdita: per pctm primoꝝ parentū, o ¶ Nōne accēdit lucernā) Lucerna v Joā.1.a. est lux xp̄i. i. chꝛistus q̄ illūinat omnē hoiem venientē in hūc mundū. Et lucerna tūc fuit accēsa: qñ ōi tas hūanitati fuit vnita: t lucerna tunc luxit: qñ chꝛistus inter hoies pfecta ꝙuersatiōe claruit: t exēplariter vixit. vñ Augu. B de xp̄a regula. Quicquid chꝛistus gessit in terris: doctrina moꝝ fuit p ¶ Et euerrit domū) Boꝝ. qñ Sciētias hoiꝝ pdicādo de reatu suo pturbauit t pu⁹gāit. q ¶ Et q̄rit diligēter dōec inueniat eā). s. nihil de illis: q̄ ptinēt ad redēptionē nr̄aꝝ omitEsa.5.a. tēdo. vñ: Quid est ꝙ vltra debui facere vinee mee: t nō feci. r ¶ Et cū inuenerit) vñ drachma inuenē pō.4.a. eū in hoie filitudo cōdito: is repat: hoc au a tē fit p grām: q̄ ē ima b go recreatiōis. vñ signatum est sup nos: lumē vult⁹ tui dñe. s ¶ Et cō. ami. t vici.). i. angelicas pces q̄ de primis deū otēplanē: et ei amicabl⁹ famulant. t ¶ Di. cō. mi. q: iue. tc. Et notāter ōt. Cōgratulamini mihi: t non drachme ad oñendū suā liberalitatē: ꝙa gaudiū suum vult oīb⁹ cōicare. v ¶ Ita di. vob. tc.) Et notāter ōt pn̄iam agēte: et nō ōt cogitante solū: aut dicēte: aut oñdēte: vt hypocrite: sꝛ agēte. s. realr̄ t veraciter. Pro quo sciēdū: ꝙ maiꝰ est gaudiū angel⁹ de ꝙuersiōe vnius pctōris: ꝙ si filiꝰ alicuiꝰ a moꝝtuis r̄suscitaret: vl̄ si filiꝰ alicuiꝰ in impatoꝝ vel papa eligeret. Ñ circa pñs euāge. vbi ōt. Qui habet centuꝝ oues. Est sciēdū ꝙ ouis est animal de sua natura innocēs: cetera aūt animalia aut moꝝdēt dētib⁹: vt canis t lupꝰ: aut pūgūt vel impingūt cornib⁹: vt aries et tauꝰ: aut pcutiūt pedibus: vt equus et mulꝰ · aut dilaniant vnguib⁹: vt leo et vrsus: ouis aūt nihil horum facit. Quez aūt chr̄i sciē se non esse: vel q̄ moꝝdet dentib⁹ D detrahēdo: vel ipingit cornib⁹: alios violēter oppmendo: aut pede pcutit primo irascēdo: aut dilaniat vnquib⁹: aliena ra

In illo tē. Bi. ie. di. suis. a Estote misericordes, sicut et pr̄ vester celestis misericors est. b

Postilla

Estote (piēdo, misericoꝝd. tc. Lu. vi mat. vij. Marci, iiij. Hystoriā huius euāgelij dix. dñs ihesus anno eius. xxxij. ꝯ⁹ iulij. feꝛ. v. īditione. iiij. Luc vi. Ñ inītiū illi⁹ euāg. scribit .s. Lucas: ꝙ chr̄s dixit: Mutuū date nihil inde sperantes: et erit merces vr̄a multa: t eritz filij altissimi: q: ipe benign⁹ est sup ingratos t malos. Tūc statim segtur euā ge. ho ō. Estote miscōes. In hoc euangelio docet nos chr̄us miscōes esse ad pauperes: ponēs pr̄m celestē in exm̄: cū ōt: Estote misericoꝝdes. Boꝝ. Nō dicit: estote potētes: sicut pater vester est: vel sapiētes: sicut filius dei est: sed. a ¶ Estote misericoꝝdes sicut et pater vester celestis misē. est) Lyra. Dei⁹ em̄ reuelat miserias nostras ꝓpter suā bo-

Nolite iudicare,[c] & nō iudicabimini.[d] Nolite condēnare, & nō condēnabimini.[e] Dimittite,[f] & dimittemini.[g] Date[h] & dabit vobis,[i] mēsuram bonā,[k] & confertā,[l] & coagitatā,[m] & supefluentē dabūt in sinū vestrū.[n] Eadē quippe mēsura qua mēsi fueritis, remetiet vobis.[o] Dicebat autē & illis similitudinē.[p] Nūquid pōt cecus[q] cecū ducere:[r] nōne ambo in foueā cadūt?[s] Non est discipulus supra mgrm.[t] Perfectus āt oīs erit: si sit sicut mgr eius.[v] Quid aūt vides festucā[x] in oculo fratris tui,[y] trabē autē:[z] q̄z in oculo tuo est,[a] nō cōsyderas,[b] aut quō potes dicere fratri tuo: frater sinē[c] eiiciā festucam de oculo tuo.[d] Ipse trabē in oculo tuo non vides. Hypocrita:[e] eiice primum trabem de oculo tuo,[f] & tūc pspicies, vt educas festucam[g] de oculo fratris tui.

a ¶ Nitatem: sic et homo debet moueri ad reuelandū miseriā proximi: et hoc ppter amorez bōitatis diuine. b ¶ Nolite iudicare scz temerarie de primo. c ¶ Et nō iudica.) s. a deo. d ¶ Nolite cōdemnare: et nō condēnabimini) q. d. Si forte ex fragilitate hūana cōtingat vos suspicio se iudicare: nolite tñ condēnare. i. aliquez dignū condēnatione diffinire: q. aliqs est hodie malꝰ: q̄ fortasis cras erit bonus. act. 9. a. Lu. 18. c. Exm̄ i paulo: sic iter et in publicano. e ¶ Dimittite). s. iniurias vob illatas a primo. f ¶ Et dimittemi.). s. pctm̄ vestrū a deo: cui frequēter iniuriati fuistis. g ¶ Date) s. talia h ¶ Et da, vo.) glo. interli. vita eterna. Guil. Dauti pauperibꝰ: nō solū dant̄ bona spūalia in pnti et celestia i futuro: imo et iam tpalia et naturalia bōa ei multiplicāt: q̄ dicit. i ¶ Odesu. bo.) q̄tū ad bōa fortūe: q̄ aliqñ cōferūt ppter opa pietatis. k ¶ Et ofer.) q̄tuz ad bōa nature: sicut sanitas et hmōi: q̄ eēt aliqñ cōferunt: ppter opa pietatis. l ¶ Et cogitatā: q̄tū ad bona gr̄e. m ¶ Et supefluentē.) q̄tū ad bona glie. vñ apls: Pietas ad oia vtilis est p missionē hūs vite: q̄ nūc ē et future. n ¶ Eadē q̄ppe mē q̄ mā. fueri. reme. vo.) Ly. q̄z sēcūdū opa pietatꝫ sunt maiora: erit retributio maior: ista tñ maioritas est attēdēda sp̄ 1. tim. 4. 2. b. ma. p̄m magnitudinē interioris affectꝰ. vñ Aidua: q̄ misit duo minuta in gazophilaciū: p̄m testimoniū ꝑsaluatoris ō: plus misisse: q̄ multi diuites: q̄ magna dōa miserāt. vñ Hiero. Que offerūt nō suo pōdere: sz offerētis voluntate pensant̄. o ¶ Dicebat aūt et il.) discipulis suis et turbis. p ¶ Nunq̄d pōt cecus). i. carēs sapia et scia. q ¶ Cecū ducere) i. ignorātē docere et dirigere: qsi diceret: nō. r ¶ Nōne ābo i foueā cadūt). i. i pditionē. Primo eīm cadūt i

b ¶ Et nō iudicabimini) Ly. quia hic est ordo

c ¶ Quid aūt vides festucā). i. peccatū vide licet mnꝰ. x ¶ In oculo fratris tui) id est in cōuersatione et cōsciētia eius. y ¶ Trabem aūt) id est maius peccatū. z ¶ Que in ocu. tuo est). i. in teipso. a ¶ Nō consyderas) Qui alium doces: teipm̄ non doces. b ¶ Aut quō potes dicere fratri tuo frater sine) id est pmitte. c ¶ Eiiciam festucā) id est culpam modicam. d ¶ Ipse trabem in oculo tuo non vides.) Bona: qa scilicet hoc facis ex simulatione: non ex dilectione iustitie: scilicet quod arguis et ponderas peccata aliena: vt lateant tua. e ¶ Eiice primū trabem de oculo tuo) Ly. quia hic est ordo

A charitatis: q̄ a seipso incipiat. vñ Justus p̄o: est accusator sui. Sed in oppositū: multi sunt qui alios corrigūt: & seipsos negligūt. ¶ Et tunc plicies vt educas festucā) id est paruū defectuz. ¶ De oculo fratris tui) scilicet post q̄ emendasti tuos magnos defect⁹. ¶ Circa p̄sens euāgelium vbi dicit: Estote misericordes: notandū est q̄ duo tenemur p̄mo: scilicz cōpassiōnē cordis: & beneficium operis: si assit facultas. A primo nullus excusat: q̄ omnis hō debet cōpati primo afflicto: et in necessitate constituto.

B A secūdo: scilicet beneficio operis excusantur multi: scilicet q̄n facultas deest: si facultas adest: tunc in necessitate primo q̄libet tenetur subuenire. Unde dicit: 1.Jo.3.c Si qs habuerit substantiā huius mūdi: et viderit fratrē suuz a necesse hre: & clauserit viscera sua ab eo: b quō charitas dei manet in eo: quasi dicer. c ret: nullo modo: ergo signum est: q̄ charitas dei d nō est in illo homine. Unde etiam dictis patz: q̄ nō dare elemosynā cum non habet: nō est signuz q̄ charitas dei nō sit in tali homine: sed nō cōpati paupib⁹ et tribulatis: est signū q̄ charitas dei nō est in eo. Vñ elemosyna interior: s. cōpassio cordis est maior: elemosyna: q̄ datio nutrimenti. Sequit hic in euāg. Nolite iudicare. Vñ hic q̄rit. Utrum oīa dubia sint in meliorē partē interp̄tanda. Rñdet sm̄ sctū Thomā de Aq̄no: q̄ qui hz malā opinionē de aliquo sine causa legitima: iniuriat eidē: ideo q̄libet in oñi causa dubia debet factū vel dictū p̄mi in melio⁹ interp̄tari. Et melio⁹ est q̄ aliqs frequēter fallat: habēs bonā opinionē ō aliquo ma o: q̄ q rarius fallatur: hns malā opinionez de aliquo bono: qa ex hoc fit iniuria alicui: nō aūt ex primo. Hec ille. Seq̄t nunc: Date & dabit vobis. De eleo Vñ hic querit: Utrū mosyna, dare elemosynā sit in quō cap̄cepto. Rñdet secū dat subdum sctm Thom. vbi p̄cepto, supra: qa cuz dilectio p̄mi sit in p̄cepto: necesse est oīa illa cadere sub p̄cepto: sine q̄bus dilectio p̄mi nō seruat: ad dilectiōm aūt p̄mi pti net: vt ei nō solū veli D m⁹ bonū: sz etiā operemur bonū. vñ ōr. Si nō 1.Jo.3. diligamus ore: nec lingua: sed opere & ve rite. Et ideo elemosyne largitio est sub p̄cepto: debitis circūstātijs obseruatis: q̄ indante sit superfluū: et in recipiente necessitas: alias ho est in cōsilio: nō in p̄cepto.

¶ Dñica. V. post octauas Penthecostes. Euangelium. Luce. v. a.

IN illo tē. a ¶ Cū turbe irruerēt in iesum, b vt audirēt verbū dei: c & ipse stabat secus stagnū genezareth, et vidit duas naues stātes d secus stagnū, e piscatores aūt descēderant, f er lauabāt retia sua: Ascendēs aūt i vnā nauī: g q̄ erat simonis, h rogauit eū a terra reducere pusillū. i Et sedēs docebat de nauicula

a vspatsi Zom Lotty nauicula

Post illa Cum turbe irruerēt in iesuz vt audirēt verbū dei & ipse stabat sec⁹ stagnū genezareth. Et ꝛc. Luce. v. Historia hui⁹ euangelij facta est anno chri tricesimo primo: octauo kl' Maij: feria iiij, indictione iiij luna decima quinta. Vñ in ītū illius euāg. scribit. s. Lucas q̄ oēs q habebāt infirmos variis lāguorib⁹ ducebāt illos ad iesum. ꝛc. Post hoc se q̄t euāg. hoc a ¶ Cū turbe irruerēt in iesum) Hoc ecce turbarū deuotio: nunc̄ legit tantus scribarū et pha

Esaie.11.d

risco:um ad christū concursus propter verbum dei: dulcedinē enim suam abscōdit deus a sapiētibus: et prudentibus: et revelat eam paruulis. b ¶ Ut audirēt verbū dei) quia esuriebāt audire verbum dei: ideo irruerūt in eum p̄ nimia deuotiōe audiēdi eū. c ¶ Et ipe stabat se c̄ stag. genez areth). Lyra: est lacus magnus: p quem transit iordanis. Et aliquādo vocat mare galilee: qa transit p mediū galilee. d ¶ Secus stagnū). i. ad littus stagni e ¶ Piscatores aūt descē.) scz de nauib⁹ in littus. f ¶ Et lauabant retia). s. amouētes immundicias: vt retia plicarent. g ¶ Que erat simonis) id est Petri. h ¶ Rogauit eum a terra redu. pusillum) Lyra: vt de naui populum sedentē in litora cōueniētius doceret i ¶ Et sedēs tanq̄ doctoris autoritate vtēs. k ¶ Ut cessauit autez loqui) .i. postq̄ finiuit sermonem suū. l ¶ Dixit ad simonez). i. ad Petrū. m ¶ Duc in altū) Lyra: hoc est ad locū aq̄ magis p̄fundū: q̄ est cōueniētior ad piscādum. n ¶ Et laxate retia vestra in capturam). s. piscium. o ¶ Preceptor per totam noctem laborantes nihil cepimus.) Lyra: quia q̄uis diligentiam magnam adhibuerimus. p ¶ In verbo autem tuo) Gor. id est obediendo verbo tuo. q ¶ Et cum hoc fecissent) id est cū laxassent retia in verbo dñi. r ¶ Conclusserunt piscium. tc.) Gorra: obediebant pisces christo: cui subiecta sunt omnia: volucres celi t pisces maris. s ¶ Rumpebatur autem rete eorum.) Lyra. Ex quo patet duplex miraculum. Primum: q̄ ceperunt magnā multitudinem piscium: supra modum insolitū: et impossibilē per vllam humanam. Secūdo: q̄ illa magna multitudo piscium tenebatur in rete rupto. t ¶ Quod cum vidde. simon Petrus.) Gor. scz q̄ ad primū verbum dñi cepisset: tam ineffabilem multitudinem piscium. u ¶ Procidit ad genua iesu dicēs.) tanq̄ dominum suū cognoscēs. x ¶ Exi a me domine) id est recede. y ¶ Quia homo peccator sum) Lyr. Reputabat enim se indignum p̄nūtia christi: simili modo dixit centurio. Domine non sum dignus vt intres sub tectum meū. tc. z ¶ Stupor em̄ circumdederat eū. (circumdede. eum.) id est admiratio magna p̄ter facta christi insolita. a ¶ Similiter autem iaco. et ioannem filios zebedei qui erant socij. Simonis) Isti filij zebedei erant in alia naui: et erāt consanguinei christi: scilicet filij sororis beate Marie virginis b ¶ Et ait ad

Psa.8.b.

ad simonē ihesus. c Noli timere: ex hoc iā eris homes capiens, c & subductis ad terrā nauibus, relictis oībus f secuti sunt eū. ¶ Dñica. vi. post oc. Pēthe. Euāg. mathei. v. c. cir. medi.

ñi. Je.) scilicet ipsum consolando. c ¶ Noli timere ex hoc) id est de cetero. d ¶ Jam eris homo capiens) per sanam doctrinam trahens ad vitam eternam: hoc postmodum ostensum est vt dicitur: vbi Petrus in vno sermone conuertit. iij milia iudeorum. e ¶ Et subductis ad terram nauibus relictis omnibus.) scilicet nauibus et nauium instrumentis. f

A ¶ Secuti sunt eum) scz symon petrus et alij qui erant cum eo. g ¶ Circa presens euangelium: vbi dicitur: Cum turbe irruerent in Jesum: vt audirent eum. Hugo de prato dicit: q̄ tripharie homines diuidunt circa verbū dei. Qui dam audiūt ⁊ nō faciunt: et isti sunt mali et acriter verberā-

Triplex genꝰ hominū ꝓ verbum dei audientium.

tur. vñ dicit. Seruꝰ sciens voluntatē dñi et non faciens: plagꝭ vapulabit multꝭ. Quidā nec audiunt nec faciūt: ⁊ isti sunt pessimi: qa contēnūt et audire et facere: ⁊ quodlibet istorū potest esse pctm̄ mortale: qa q̄uis aliqua ignorātia excusēt: vt dicit Aplus: Jdeo misericordiā cōsecutus sum: Quia ignorans feci in incredulitate. Tñ ignorantia crassa et supina et affectata nō excusat: immo de se potest esse mortale: cum separet a regno chri. vñ aplus. Qui ignorat ignorabitur. Quidā audiunt verbū dei et faciunt: et isti sunt beati. Unde dicit: Beati qui audiūt verbuz dei et custodiunt illud. Et

Xu. 12, f.

B 1. Tim. 1, 6.

1. co. 14. g. Lu. 11, d.

Postilla

Nisi abū (ōi. ⁊c dauerit iustitia vra. ⁊c. Mathei. v. Hystoria huius euangelij facta est anno Christi. xxxi idus Julij. feria. v. lūa. xvi. indictione. iiij. Ante initium huius euangelij scribit sanctus Mathens: q̄ christus dixit discipulis suis Sic luceat lux vestra coram hominibus: vt videant opera vestra bona et glorificent patrem vestrū qui in celis est. Nolite putare quoniam veni soluere legem aut prophetas. Non veni soluere: sed implere. Amen dico vobis: donec transeat celum et terra: iota vnum aut vnus apex non preteribit a lege: donec oīa fiant. Item apex masculini generis dicitur summitas a pedibus remota. Et quādoq̄ apex dicit lucerna. Et ꝓprie dñr apices litere ille alte: que in frontispicijs murorū scribūtur. Frontispicium dicit frōtis spacium: ⁊ quelibet litera dicit q̄ndoq̄ apex Item scōm Augustinum super illud mathei. v. Jota vnū aut vnus apex. ⁊c. Jota est minor de ceteris literis. Apex est in sūmitate ipsius particula. Tūc postmodū sequitur euangelium hodiernū. a ¶ Nisi abundauerit iusticia vestra plus q̄ scribarum et phariseorum: non intrabitis in regnum celorū.) Sciēdum q̄ iustitia scribarū et phariseorū erat falsa: quia solū cauebāt sibi a malis operibus exterioribꝰ: et non a malis voluntatibus: putātes p̄cepta dei ꝓhibita esse solū p mala opa exteriora: q̄bus vnus alteri nocet: et nō prohibitos esse actꝰ interiores, s. rancores: odia: malas voluntates: ⁊ cōsyderia nocēdi. Ira: Et eodem modo dicebant de hoc p̄cepto. Non occides: q̄ per hoc p̄hibeatur occidendi factum: et non occidendi ꝓpositum: et hoc est q̄ christus dicit. b ¶ Audistis quia dictum est antiquis. Nō occides) scilicet hominē. c ¶ Qui autem occiderit) actualiter et iniuste. d ¶ Reus erit iudicio.) Ira: id est testium accusatione: vt legis iudicio puniatur: id est morte corporali: quia lex punit scōm taliones. Unde dicitur: Quicunq̄ effuderit humanum sanguinez: fundetur sanguis eius. Item alibi: Oculū

I Nullo tē. Di. ie. dis. su-

is: Amē dico vobis, a Nisi abū-
dauerit iusticia vestra plusq̄ scribarū & phariseorū: nō intrabitis in
b regnū celorū. b Audistis q̄a dictū
c est antiqs. Nō occides, c q̄ aūt occi-
d derit d reus erit iudicio. e Ego aūt di-
f co vobis; f q̄a omnis q̄ irascit g fratri g

Christus

pro oculo: dentem pro dente, e ¶ Ego aũt dico vob.s.) Bor. id est plus impono vobis.
Exo.22.c ¶ Quia omis qui irascitur) motu interio
exo.12.c ris odij. g ¶ Fratri suo) scilicet psone t nõ vitio: vt sic iam per vitium: non per zelum.
h ¶ Reus erit iudi cio) id est dignus ac cusatione apud deũ.
i ¶ Qui autẽ dixe rit fratri suo racha.) scõm Augustinus et Hieron y. t Chrysо. Racha est q̃dam vox prumpens ex ira: signficans paruipen sionem vel vilipensio nem: vel etiam vox in teriectiua: q̃ ostẽ ex indignatione contra aliquẽ: quẽ ad modum vach: heu et cõsimi les: q̃ ostendunt mo tum idignantis ani mi. k ¶ Reus erit cõsilio). i. cõsensu iu dicum esse dandã sen tentiam cõtra eũ: et dictandam sibi penã: quia peccatũ ei⁹ ve nit in noticiã hominum: per exterius sig nũ indignãtis ani mi. l ¶ Qui aũt di xerit fatue). i. q̃ vsq; ad ꝟba cõtumeliosa pceserit. m ¶ Re erit ge.ig.) q̃ est certa dãnatio t etna. n ¶ Si aũt of.mu. ad al.). i. si offerre propo nis munus boni operis ch isto. o ¶ Et ibi re.fueris: q̃a fra. tuus). s. quẽ lesisti. p ¶ Habet aliq̃d ad uersum te) pro illata iniuria. q ¶ Relinque ibi munus tuum ante altare) siue coram deo: non dicit repone cõciliãda ta: quia deus non munus repellit: sed cha est. ritatem proximi querit. r ¶ Et vade pri

us) Lyra: Hoc potest intelligi dupliciter. Uno modo pedibus corporis: t hoc debet fieri si cõmode possit haberi ipsius fratris offensi psentia: si aũt non possit: sufficit ad eũ ire pedibus mentis: quod fit quãdo habet ppositum satisfaciendi loco et tẽpore cõpetenti: et hoc modo vtit ecclesia romana: quãdo reum confitentez absoluit: et sibi satisfactionẽ lesо fiendaz imponit. s ¶ Recõciliari frĩ tuo) Bor. Si lesеris satisfacien do vel veniã petẽdo: si oderis rancorẽ deponẽdo: si te oderit ad amicitiã reuocãdo. vñ etiam Chrysostom⁹. Si cogitatu offẽdisti: cogitatu re cõciliare: si ꝟbis verbis: si factis factis. t ¶ Et tũc) post resurrectionẽ. v ¶ Veniens offeres mun⁹ tuum) Grego. Hun⁹ non accipit: nisi ante discordia ex animo relaxatur.

Postill.

¶ Am turba plurima esset tum Jesu nec haberẽt tc. Mat. xv. Luc. ix. Joannis. vi. Historia huius euãgelij facta ẽ anno christi. xxxij. xij kalen. Julij. sab. Lu. xiij. idiriõe. v. Añ initiũ illi⁹ euãgelij scribit: q̃ accesserunt ad iesum turbe multe habẽtes secum mutos: claudos: cecos: debiles: et alios infirmos multos: et piecerũt eos ad pedes eius: t curauit eos: ita vt turbe mirarentur. Videntes autem mutos loquentes claudos ambulantes: et cecos videntes: magnificabant

mat.14

In illo tẽ. Cum turba plurima esset cũ iesu, nec haberent q̃ manducarẽt. Conuocatisq̃

A deum israel: ergo dicit euangelium hodie:
a ¶ Cū turba plurima esset cum iesu: nec
ha. qđ mā.) Hec turba sequebat dñm iesum
pter verbum suum dulcedinē: et pter in-
firmorū sanationē. b
bam.) Ly. Hoc pdi-
xit discipulis: vt ipos
induceret ad pieta-
tem. c ¶ Quia ec.
iā tri. fuisti me.) Lyr.
qa tm afficiebant ad
doctrinā christi audi
endā: et videndum ei
miracula: qp p tres di
es nō redierāt ad lo-
ca ppria: manētes cū
christo in loco deser-
to et sub diuo: ex quo
patet eorū deuotio.
d ¶ Nec habent qđ
manducēt) Lyra qa
cibaria q de domib
B suis asportabāt: iam
erant cōsumpta: nec
pma nec scda die hoc
miraculū fecit. Tum
qa alimēta habebāt.
k Tū qa magis appa-
ruit tunc hoc miracu
lū: qn eis victus oī-
no ōfuit e ¶ Qui-
Ps. 118 dam em̄ er eis de lō
Pro. 15, ge venerūt) Jacob,
3. q. 7. ei Illi de lōge veniūt:
grauib, q de pctis se ad deū
conuertūt. vñ Lōge
a pctōribus sal. etc.
f ¶ Et rñderunt ei
discī. sui. vñ istos po-
terit hic qs sa. pa. in
soli.) q. d. Locus iste
desert est: et ville multū distant: iō nō pos-
sum habere ad saciandā tantā multitudi-
nem ppli: et tā famelicā. g ¶ Et iterroga.
eos qđ pānes ha. Qui dixerūt septē) qđ erat
ḡsi nihil respectu tante multitudinis Re-
migius Non interrogat dñs quasi nesciens
quot panes haberent: sed ad hoc: vt cum re
Doctrīa spōderent septem qui pauciores dicerēt pa
p vescen nes: eo magis miraculum diffamaret et no-
bus. cius fieret. h ¶ Et p̄ece, turbe discū. sup

terrā: et acci. septē pānes gratias ages. fre.)
Multiplicauit aūt chs panes primo bndi- E
cendo: p qđ instruimur: qp cibū bndicere de-
bemus. Scdo frangēdo: ad innuendū qp in
nostris cōuiuijs pauperibus panem frangere
debemus. Tertio gra
tias agēdo: ad innue-
ndū qp in nostris re-
fectiōibus gras age
re: debem, vñ Remi
gius sup mat. In eo
qđ gras egit nob: re-
liquit exemplū vt de
oībus donis celit collatis: gras refera
mus. i ¶ Et dabat
discī. suis vt ap. et ap-
po. turbe.) Ex Beđ
Qđ dñs discipulis
dedit pānes vt appo
nerent turbe: designat qp spūalia scīe D
dona tribuit applis:
et p eorū ministeriū
voluit eccle vite ci-
baria distribui. k
¶ Et habebāt pisci.
pau. et ipsos bndixit
et iussit apponi.) Ex
notandū: qp dñs de-
dit eis panes: et pa-
nis est cib quo sus-
tentat vitā: et signi
ficat verbū dei. Et ō
dit eis pisces ad cō-
dimētū cibi: p quos
signant exēpla: et ita
dñs designauit: qp pa-
ni. i. ybo dei adden-
dū est cōdimētum bo-
ni exēpli. Magis em̄
suadent exēpla: q̄ verba. l ¶ Et sustu qđ
supa. de fragmētis septē sportas) Jaco. Vo-
luit aūt christus vt colligerent fragmenta.
Primo pter exemplū. In hoc dat nobis Quid
exemplū: vt ea q nobis superant: vel etiā que gnificat
nobis ieiunādo subtrahimus: pauperibus ero fragmē
gemus. Unde Augus. De tuo ieiunio: fa- ta col-
mes pauperis saties. Secūdo pter docu- lectio.
mentum: vt ex hoc instruamur: vt illis q̄ sūt
misericordes pauperibus tēporalia multipli-

E cantur: vt patet in vidua que helyam pauit: cui dñs farinā multiplicauit et oleum. m ¶ Erant aūt q̄ māducā: quasi q̄tuor mi
Ez. Regū. 18. c. lia.). s. viri exceptis mulieribꝫ ⁊ puulis: q̄ in lege non nūerant. n ¶ Et dimisit eos) scz redire ad p̄pria.

¶ Circa p̄sens euāgeliū vbi dicit. Accepit Jesus septē panes: est diligēter notādū: q̄ hec refectio differt ab illa ō q̄ngꝫ panibꝫ hordeaceis: et duobꝫ piscibus quā ponit Joānes in euāgelio suo quantum ad sex. Primo: q̄a ibi fuerunt q̄ngꝫ panes: hic vero septem. Secundo: q̄ ibi fuerūt hordeacei: hic ℔o triticei. Tertio: q̄ ibi fuerūt duo pisces solū: hic ℔o plures ⁊ pauci ⁊ parui. Quarto: q̄ ibi sederūt supfenū: hic ℔o sup terram. Quinto: q̄a ibi fuerūt q̄ngꝫ milia hominū ad māducādū: hic vero q̄tuor milia. Sexto: q̄ ō illis duo decim cophini fragmentoꝝ fuerūt eleuati: hic aūt septem sportē fuerūt eleuati.

Postilla ¶ Tē (te plene. dite a falsis pphetis qui veniūt ad vos in vestimētis ouium. ⁊c. Mathei. vij. Lu. vi. Historia huius euāgelij facta est Anno christi. xxxi. ij. Idus Julij. feria. v. luna. xvi. inditione. iiij. Antre initiū illius euangelij scribit sanctus Matheus in eodē capitulo: q̄ christus dixit discipulis suis. Oīnia quecunq̄ vultis vt faciant vobis homines: et vos facite eis similiter. Hec est em lex ⁊ prophete. Intrate per angustam portam: quia lata est porta ⁊ spacioſa via que ducit ad perditionez: ⁊ multi sunt qui intrant per illam: q̄ angusta porta et arta via que ducit ad vitam: ⁊ pauci sunt qui inueniunt eam. Et post modū statim se q̄r euāge hodier a ¶ Attendite a falsis pphetis.) In hoc euangelio docet dñs fideles suos diligenter cauere a falsis pphetis: et peruersis christianis: qui verbis cōfitentur deum: ⁊ factis negant: ergo dicit. b ¶ Attēdite.) id est diligenter cauete. c ¶ A falsis pphis. Sci. i a decem̄ptoribus: hereticis: hypocritis: et falsis christiāis ⁊ huiusmodi: et hoc ideo ne tales corrupta via sua: a malis moribus fideles alliciāt ad mala: et singulariter admonet eos cauere sibi ab hypocritis di. d ¶ Qui veniūt ad vos in vestimētis ouium). i. simulatiōe exteriorꝭ sanctitatis. e ¶ Intrinsecꝫ aūt unt lupi rapaces) q̄ interiꝫ sunt pleni malo: simulātes exteriorem sanctitatē ꝓpter manem gloriā: ⁊ mūdanā laudē: aut ꝓpter tpalia aliqua cuz alioꝝ dāno. f ¶ A fru. eoꝝ.). i. opibus. g ¶ Cognoscetis eos.). s. finaliter: q̄a hypocrite ⁊ hereticī quin erumpāt in aliquo signo: per quod se ꝓdant: sicut nunq̄ vel vir potest ignis abscondi: q̄ fumum non remittat: sic simulatoꝝ vir potest diu latere: quin signo: verbo: vel opere seipsum ostendat. h ¶ Nūqd colligunt de spinis vuas.) id est opera iusticie. i ¶ Aut de tribus ficus) scilicet humilis conuersatiōis ad deū. k ¶ Sic oīs arbor bona.) id est habēs bonam voluntatē. l ¶ Fructus bonos facit) Lyr. q̄ talis vt sic: semp facit opa bona. vñ

In illo tē. Di. ie. dis. suis[b]. Attēdite[c] a falsis pphetis,[d] q̄ veniūt ad vos in vestimētis ouiū:[e] intrinsecus aūt sunt lupi rapaces:[f] a fructibus eorū[g] cognoscetis eos: Nūquid[h] colligūt de spinis vuas:[i] aut de tribulis ficus.[k] Sic oīs arbor bona[l] fructus bonos facit:[m] mala

A Dixit. Arbor bona est bonus hō: hīs bonā voluntatē: radices sunt cogitatiōes: folia verba: fructus opera. Notandū q̄ hō bon⁹ pōt bonā voluntatē deserere: & sic mala arbor fieri. Verbi gratia. Judas q̄diu in vocatione applica pman sit: bona arbor fuit: & post modū malū fructum protulit: quando christus tradidit: magdalena in p̄mis mala arbor fuit quā do peccauit: et post modū bona arbor: q̄ penituit: et sic tūc bonum fructum protulit. m ¶ Mala autē ar. fruct⁹ malos. &c) i. hō hīs malā volūtatem: iste semp facit malum actum. n ¶ Omis arbor: que B non facit fru. bo. excidetur.) Bona a cō sortio omniū bōrū: qō est grauissimū in damnatis supplicū. o ¶ Et ignē mit.) sc̄z gehēne. Chrysō. Que sunt pene: excidi et in ignē mitti. p ¶ Igit ex fructi. eor., cognoscetis eos.) i. in futuro: q̄uis heretici & hypocrite et falsi christiani in hoc seculo q̄nq̄ nō plene cognoscant: tū pacto seculo ex fructibus. i. finalibus eorū p̄miis et retributionibus: manifeste cognoscent quales fuerūt q ¶ Non omis qui dicit mihi dñe dñe intra. in reg. celoru.) Semel dicit q credit corde: bis qui etiā fidez confitet ore: sed nō opē. Et talis non intrabit in regnū celorum. r ¶ Sed qui facit vo. pa. mei qui in celis est) i. qui habet veram fidem christi corde: eandem confitet ore: et cū opatur opa ad fidez ptinentia et maxime q̄ seruat mādata dei. Talis dicit ter dñe: & talis facit voluntatem dei: & sic cōsequēter. s ¶ Ipse intrabit in regnū ce.) Unde: Si vis ad vitam ingredi serua mandata. ¶ Circa presens euang. vbi dicit. Omis arbor bona bonos fructus facit. Notandū q̄ Hugo de prato dicit: q̄ op⁹ virtutis dicit bonus ꝓpter quinq̄. Primo quia est a bono. i. deo. Hoc patet: quia ipse est optimi & summū bonū. Mā ō: Dia opa nra opatus es nobis dñe. Opa mala sunt a diabolo istigāte: & mala volūtate opantis. Mā ō: Dēdax est & pī ei⁹. Secō q: pcedit de loco bono. i. de celo. Mā ō: Dñe datuz optimū: et oīe donū pfectū desursum est descēdēs. &c. Itē pcedet de corde bono. Mā ō: Bonus hō ō bono thesauro cordis sui pfert bonuz. Malū aūt opus: de malo pcedit. i. ō regione demonū: de cō cupiscētia carnis: et de malicia mundi. Mā ō: Totus mūdus in maligno positus est. Tertio: q: facit homi nē bonū. Nihil em ē q̄ facit hoiem bonū: nisi opus. Fruct⁹ neq̄ dignitas: neq̄ diuitie: neq̄ sciētia: neq̄ aliqd aliud. Mā Aristo. in Ethi. Virtus est q̄ hīntem bo- D

autem arbor fructus malos facit. Nō potest arbor bona fructus malos facere: neq̄ arbor mala fructus n bonos facere. Omnis arbor quæ non facit fructum bonum excidetur: o & in ignem mittetur. p Igitur p ex fructibus eorum, cognoscetis eos. q Non omis qui dicit mihi do q mine dñe: intrabit in regnum celorum: r sed qui facit voluntatem patris mei, qui in celis est, s ipse intrabit in regnum celorum.

¶ Dñica nona post octauas Pentecostes euangelium Luce. xvi. a. in principio. *qui Bonus inchoam*

num facit: & opus ei⁹ laudabile reddit. Malum aūt opus hoiem malū facit: q tñ naturaliter bon⁹ est. vnde ō: Facti sunt abominabiles: sicut ea que dilexerūt. Quarto bonū opus oībus placet: & sapit habetibus recta: & nō infectū gustū. Naz bonū est q̄ oēs hoies appetūt. vnde Boe. de cōsola. philosophie. Oētibus hoīm naturaliter inserta est cupiditas veri boni. &c. Ceriā ipsis malis bonū opus videtur bonū: q̄uis interdū ꝓpter corruptionē gustus: nō sapiat ipsis malis. Unde patet q̄ bonum opus deo et bominibus placet. vnde dicit: Dilectus deo & hoībus Moyses: quia sc̄z bonus erat. &c. Malum autē quasi oīibus displicet: & etiam ipsis malis quādo scilicet ratione vtuntur: et redeunt ad seipsos. Quinto: quia ad locum bonum ducit: sc̄z ad celum qui est locus beatorū. vnde dicit. Venite benedicti patris mei possidete regnum. &c. Mala autez opera ad malū locum ducūt: sc̄z ad infernū. vnde dicit. Mortuus est diues & sepul⁹ est in inferno. Et etiā alibi dicitur: Ite ma-

E esa. 36. c. Joā. 8. Jaco. 1. c

mat. 12. a

I. Jo. 5.

mat. 25

mat. 25. b

Postilla Hi dicti in ignem eternum.&c.
Domo quidã erat diues qui habebat villicum: et hic diffamat⁹ est apud illũ quasi dissipasset.&c. Luce.xvi. Hystoria hui⁹ euãgelij facta est anno christi.xxxij. v. kal. Octobris: dñica: lũa.xiij indictione, v. Ãn initiũ illius euange. scribit doctus Lucas de filio prodigo: qui dissipauit omnẽ substantiam suã viuendo luxuriose: et postmodũ cepit egere: et cupiebat implere ventrem suũ de filiquis: quas porci manducabant: et nemo illi dabat. Qui surgẽs venit ad patrem suum dicens. Pater peccaui in celum & coram te: iam non sum dignus vocari filius tuus. Et quõ pater cum gaudio suscepit eũ: & fecit cõuiuiũ solẽne dicens: Hic filius meus mortuus erat & revixit: perierat & inuentus est. Hoc euãgelium legit in quadragesima sabbato ante dñicas ocli. Tũc postmodũ sequtur euãge. Podiernus, a ¶ Hõ quidã) Ly. i. ipse de⁹ p nobis homo nat⁹. b ¶ Erat diues) q: ipius sunt celũ & terra & oia in eis cõtenta. vñ: Dñi est terra & plenitudo eius: orbs terrarum et vniuersi qui habitant in eo. c ¶ Qui habebat villicum) Ly. dispensatorẽ: cui tradidit bona sua ad dispensandũ: et sic quilibet hõ est villicus dei: eo q deus cuilibet homini committit ad gubernandas et ad voluntarẽ dñi sui dispẽsandas triplices res, scilicet temporales: corpus et animam: et hoc est contra illos qui dicũt. Ego sum dñs omnũ facultatũ mearũ. vñ Ambro. Bona hominis non sunt: q̃ secum ferre non potest. d ¶ Et hic diffamatus est apud illum quasi dissipasset.&c. qõ frequẽter cõtingit qñ qs male vtitur: his que ei a deo cõmissa sunt, scilicet expẽdendo in superbia: in crapula: in luxuria: et sic de alijs: vel vires sui corpis in peccatis consumit. e ¶ Et vocauit eum) Boz. Vocat dñs quẽlibet hominez inspiratiõibus interius p̃dicatiõibus: exterius beneficijs: flagellis: et incutiendo terrorem extremi iudicij: & timorem eterne dãnationis. f ¶ Et ait illi. Quid hoc audio de te) q. d. est ne hoc verum: dissipasti talia inquinasti corpus: et animã i pctis tuz occidisti. g ¶ Redde rationẽ villi. tue.) qõ erit in morte homis: tũc eñ oportet hominẽ reddere rationem de omnibus sibi cõmissis: vsq; ad vltimũ quadrantẽ. h ¶ Ait aũt vil. intra se: quid faciã.) Sic peccator intra se cogitare debet: qd faciã vt eternam dãnationẽ euadã. i ¶ Q: dñs me⁹ aufert a me villi) i. dispẽsationẽ oim rerũ mihi cõmissarũ: qa tũc amplius nõ erit tẽ

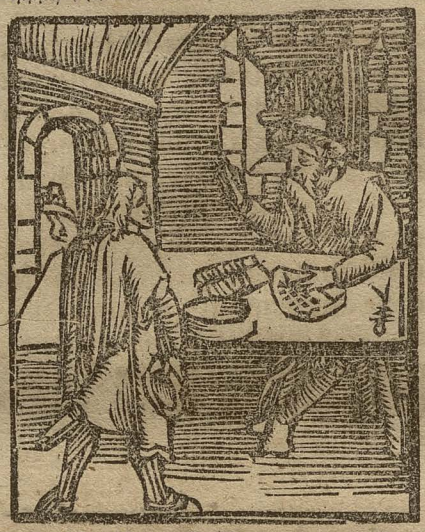

I Illo tẽ. Bi. ie. di. su. pàbolã hãc. a Hõ quidã erat b diues, q̃ c hẽbat villicum: d et hic diffamatus est apud illũ: q̃si dissipasset bõa illius: e et vocauit eũ: f et ait illi. Quid hoc audio de te? g redde rationem villicatiõis tue: iam nõ poteris villicare. h Ait aũt villicus intra se. Quid faciã: i qa dñs meus aufert a me villicationẽ: k fodere non valeo mẽdicare erubesco. l Scio quid faciã: vt cũ amotus fuero a villicatione pus merẽdi nec penitẽdi. k ¶ Fodere nõ va. mẽ. eru.) Cõsyderandũ est q̃ in alia vita hõ nõ põt bõa opari: q̃b⁹ mereat & iuuet ad gl̃iam: nec põt mẽdicare, i. orando obtinere tũc veniã pctõz aut augmẽtũ gl̃ie: q: tẽp⁹ pñtis vite cõparat̃ eternitati: alia ño vita, s. fu-

tura: est similis hyemi: q; que hō hic seminat ibi et metet. l ¶ Scio quid fa. vt cū amotus fue. a villi.) i. cū p mortē subtract⁹ fuero a pñti vita: in q̄ hō pōt mereri t ōme. m ¶ Recipiāt me in do su.) i. p eoꝝ suffragia et merita recipiar in vitā beatā. i. in regnū celoꝝ: q̄ dom⁹ paupe rū est. vñ ōr: Bti paupes spū: qm ipsoꝝ est regnum celoꝝ. n ¶ Cōuocatis itaq; sin.) Bor. i. singulatim o ¶ Debito. dñi sui singulatim eos alloquebat: vt q̄libet reputaret sibi factum bñficiū speciale: nesciens q̄ alij etiā facta est relaxatio. Secūdo ne indignaret aliq̄s ipsoꝝ: q; plus remitteret alīs q̄ sibi: nec relaxat totū: vt magis lateret dñs suū. p ¶ Centū. ca. olei) Be. Cados g̈ce. est amphora latine: ptinēs tres vrnas. q ¶ Acci. cau. tuam) Bor. Cautio est instrumētū: q̄ ad cautelā de cōtractu debiti ppria manu scriptus est: q̄ alio nōie ōr: chirographum. r ¶ Et se. ci. scri. quinq.) et sic dimidiā partem anna'lē redditui ei dimisit. s ¶ Centum choros tritici.) Bor. Chorus. xxx. modijs implet. Et chorus est mensura aridorum: chados liquidoꝝ. t ¶ Et ait il. Accipe lr̄as. ꝛc.) Bor. et sic quintā partē debitoꝝ dimisit ei. Precios⁹ est aūt oleuꝝ quā tritici ad sustentamentū: ideo ꝓponit debitoꝝ olei debitori tritici. v ¶ Et lau. do. vil. ini.) i. villicū iniquū. Villic⁹ fuit iniqu⁹ duplici iniq̄tate. Primo q; bona dñi sui dissipauit. Secundo quia de residuo furatus est: laudauit eum non simpliciter: sed secundum quid: q; vt ōr glo. Non laudauit eum de fraude: sed de prudētia: q; sibi puidit in posterū. x ¶ Quia filij hu. se.) Lyr. i. hoīs tpalibus intenti. y ¶ Prudē.) i. magis astuti et feruidi sunt in tpalibus negocijs agendis. z ¶ Fi. lu. ꝛc.) q̄ hoies spiritualibus deputati sunt in negocijs spūalibus: t hoc videm⁹ ad sensuꝝ frequēter accidere: cuius vna rō est corruptio nature: ꝓpter quā hō ꝓnior est ad malum q̄ ad bonuꝝ. Alia rō est: q; bōa tē poralia sunt pñtia: et ista fortiꝰ mouēt animum: q; fm Arī. pñs obiectū mouet sensū. a ¶ Et ego.) Hic dñs pabolā istā adaptat ad nr̄am eruditiōm t salutē: t ad elemosynaꝝ largitionē. b ¶ Fa. vo. a.) i. paupes t bonos homies: t etiā sctōs angelos. c ¶ De mā. in.) Dā mon ē demōtās de diuitijs male acqrendis. Dicūt aūt diuitie māmona iniq̄tatis: q; frequēter ad cupiditatē inducūt: q; faciūt hominē supbire: inebriari: lude. ꝛc. vñ Aug. Dīnis diues aut est iniqu⁹ aut heres iniq̄. Itē q; raro sine pctō acq̄runt. vñ apls: q̄ volūt diuites fieri incidūt in laqos diaboli. Itē q; ineq̄liter possident ab hoib⁹. Nam vn⁹ in ipsis abūdat: et ali⁹ paru aut nihil de ipsis hz. d ¶ Ut cū de.) Ly. s. a pñti vita. e ¶ Reci. vos in eter. ta.) i. p sua merita et suffragia impetrēt apud deuꝝ: vos finaliter recipi in vitā eter. ¶ Vñ circa pñs euāgelium vbi ōr. Facite vobis amicos de māmona iniq̄tatis. Notandū q̄ q̄tuor modis possumus nobis facere amicos de rebus tpalibus. Primo cū integre restituunt debitores eaq̄ per rapinā vl furtū male acq̄sita sunt. Et hūiliter petit remissio de iniuria eis illata differēdo restitutiōm. Scdo cū ignorat

Matt. 5. a. Lu. 6. c.

Villicus iniquus. vil. ini.)

cui restituat. ... nūc de cōsilio cōfessoris pauperib⁹ eroget. Tertio cū aliq̄s cōtra institutionē ecclesie lucrat. vt laborādo dieb⁹ festiuis: vel aliter ita th̄ q̄ de tali nō tenet ad restitutionem: vt est lucrū de iure meretricio: tunc essi sumēda est medicina: vnde facta sunt vulnera: t dāda est de hoc elemosyna pauperib⁹. Mu arto faciendi sunt amici ō diuitijs: q̄ inique suā tur cū nimis tenacitate. Potest essi q̄s dānari: eo q̄ ipē dat

mat. 25. ō sua. Ūñ dicit. Discedite a me maledicti in ignē eternū. Esuriui et non dedistis mihi māducare. Unde diues epulo damnatus est: q̄a nō dedit sua: vt patz lu. xvi

Postilla F

Cum appropinq̄ret iesus hierusalem: videns ciuitatem fleuit. tc. Luce. xix. Hystoria huj⁹ euāg. facta est anno Chr̄i. xxxiij. xiij. kal. aprilis. dñica palmaru luna. x. indi. vi. Ān initiū illi⁹ euāg. scribit sctūs Lucas i eo. ca. q̄ dñs iesus cū in die palmaz appropiāret ad descensū montis oliueti: ceperunt turbe descēdentium: gaudētes laudare ō um voce magna sup omnibus quas viderant ſtutibus dicētes. Benedictus q̄ venit in nomine dñi: pax in celo et gloria in excelsis. Et quidam phariseoz de turbis dixerunt ad illum. Magister increpa discipulos tuos. Quibus ipse ait: Dico vobis: q̄a si hi tacuerint lapides clamabūt: Tūc statim: equit euangeliū hodiernū. a ¶ Cū appropinquaret iesus hierusalē. Ly. nō solū corporis gressū: sed etiā cōpassionis affectu. b

In illo tē. a Cū appropinquaret iesus hierlm: videns b ciuitatē c fleuit sup illā dicēs. d Quia e si cognouisses: & f tu. g Et quidē in hac die tua q̄ h ad pacē tibi: i nūc āt abscōdita sūt ab oculis tuis: k qa veniēt dies inte: & circūdabūt te inimici tui k vallo: & circūdabūt te: l et coangustabūt te vndiq̄. Et ad ter

¶ Videns ciuitatem) scz hierusalē: in qua diu viguerat cultus diuin⁹. c ¶ Fleuit supra. S

per il.) Ly. scz fletu cōpassionis: tum propter mala culpe que tibi multiplicata fuerūt: tum propter mala pene futura: que imminebant. Chr̄s ō t̄r fleu

Notandū q̄ christus ter fleuit. Primo i natiuitate. vnde dicitur. Prima vocē similez omnibus emisit: plorans in inuolumētis nutrit⁹ sum t magnis curz. Nemo em ex regib⁹ aliud habuit natiuitatis initiū. Unus ergo introit⁹ est similis ad vitā: et similis exitus. Unde etiam canitur. Vagit infans inter arta positus p̄sepia. Secundo in Lazari suscitatione. Tertio sup ciuitatē hierusalē. Quarto in sua passiōe. Unde dicit. Cū clamore valido et lachrymis efferens exaudi tus est: pro sua reuerētia. d ¶ Quia si cognouisses) Bozra. s. ruinam et euersionē que tibi imminet. e

sap. 7. a

Heb. 5. b

f ¶ Et tu) supple fleres. f ¶ Et quidem in hac die tua.) scz pspera: in qua facis voluntatē tuam. g ¶ Que ad pacem tibi.) scilicet modico tēpore duraturam et ideo nūc gaudes q̄a imminētia nō vides. h ¶ Nūc aūt abscondita sunt ab oculis tuis.) scz mala q̄ futura sunt tibi. i ¶ Quia venient dies in te t circū. te ini. tui.) Bozra: scz principes romani cū exercitu valde fortī. k ¶ Vallo) ad literam: q̄a tres aggeres dicunt rōani fecisse circa hierusalem capiendam. l ¶ Et coangustabūt te vndiq̄). s. cōcludēdo t phibēdo introitū t exitū: et introductiōm victualiū t armoz.

Unde Iosephus dicit: q̄ p̄ angustia famis mulieres pueros p̄prios comederunt. Et ad terrā p̄sternent te.) Capta eñ ciuitate turres et mures diruerunt: et cuncta edificia eiecerūt ad terrā. m ¶ Et fi. tuos q̄ in c.) Gor. i. habitatores tuos aliquos occidendo: aliquos captando. n ¶ Et nō relinquēt in te la. super la.) scz funditus euertendo. ll Hoc iam p̄tz ad oculū: q: sepulchrum christi q̄ ōliz erat extra ciuitatez: iam est in medio ciuitatis. o ¶ Eo q̄ nō cognouerit tē. visi. tue), s. quo creato: oīm p incarnationis mysteriū: et p p̄dicatiōis officiuz te visitare dignatus est: quē nō recepisti: sed vsq; ad mortē p̄secutus fuisti. Sciēdū q̄ misericors deus: non statim punit homines cū peccāt: sed p̄:olongat ipsis vitā p̄:opter emendā: sicut hō dñs videt fo:amen in sotularib⁹ vel in vestimentis suis: nō statim eos p̄icit: sed facit eos refici: quousq; non sit amplius spes de reparatiōe ipso:. Sic dñs iesus christ⁹: nō statim puniuit hierusalē: sed q̄draginta duos annos p̄trait: sed q̄a inuenit eaz incorrigibilē: tūc p̄misit eos destrui a romanis p̄ncipib⁹. s. Tito et Uespesiano. p ¶ Et ingressus in templū) Et hoc p̄pter nostraz instructionē. vñ Ly. Tu christi imitato: factus: cū ingressus fueris aliquā ciuitatē: añ omnē actū ad ecclesiaz curras: q̄a p̄priū boni filij est: vt veniens p̄imo curret ad domū patris. q ¶ Cepit eiicere vendētes et emen.) Ly. Nā sacerdotes p̄pter cupiditatē et auariciā suam: in p̄imo atrio tēpli fecerunt aliqua loca venalia: vt veniētes si non haberēt q̄d offerrēt: inuenirēt ibi ad emendum: et si aliq̄ nō haberēt vñ emerēt: posuerūt sibi nūmularios a q̄b⁹ acciperēt pecuniam. Sed queri hic q̄re nō restiterūt chr̄o. Rūdet Ly. q̄ ex oculis ei⁹ et a facie exibat quidā fulgo: terrens eos: ita q̄ nō audebāt resistere: sicut etiā in voce sua terruit eos: q̄ veniebāt ad capiendū eū: q̄ cū audirēt ip̄m dicentē, Ego sum: abierūt retro: sum et ceciderūt in terrā. In volūtate christi erat ostēdere infirmitatē assumptā: et etiā sue diuinitatis virtutem. r ¶ Dicēs illis: Scriptū est enī do. mea.) Gor. i. meo cultui dedicata. In q̄bus verbis ondit se eē deuz: q: templū solius dei est. s. ¶ Dom⁹ o:a. est) nō dom⁹ negociatiōis: non vane locutiōis: nō spectaculorū. Et iō ōt Aug. in r̄gula. In o:atio. nēo aliq̄d agat: nisi ad q̄ factū est: vñ et nomē accepit. ¶ Vos āt fe. illā spe. la.) q: ipsi nō curabāt de cultu dei: sed de excoriatione pplī: p astutias ex q̄sitas. Spelūca aūt latronū ō: locus: vbi spolia q̄ rapiunt ponūtur: et hoc fecerūt sacerdotes de tēplo: vt iā dictū est. v ¶ Et erat do. q̄tidie in tēplo) Vñ Greg. Redēpto: nr̄ nec indignis nec ingratz verba p̄dicatiōis subtrahit. In hoc dat nob exēplū p̄dicādi. Notādū ꝓ o:: q̄ illi ad quos p̄tinet vt p̄dicēt: frequēter debēt p̄dicare: et q̄ negligunt multas cōminatiōes q̄ habent in sacris scripturz. ſm Guil. incurrūt. Vñ ō:. Si dicēte me ad impiū impia morte morieris: et nō annūciaueris nec locutus fueris vt custodiat impius a via sua: ipse impius in impietate sua morietur: sanguinē aūt eius de manu tua requirā. Vñ ō:: Ue mihi q̄a tacui: q: vir pollutus labijs ego sum. Et alibi ō:: Ue mihi est: si nō euāgelizauero vobis. ¶ Circa p̄ns euāg. vbi ō:. Uidēs ies⁹ ciuitatē hierlm fleuit sup eā. Notādū q̄ vt er scriptura haberi pōt: q̄druplex est fletus chr̄i: q̄ signat q̄druplicē fletū: quē in hac vita hr̄e debem⁹. Primus est fletus infantie sicut de chr̄o canit. Uagit infans inter arta positus p̄sepia. vñ ō:. Similē vocē oībus emittas plozās: q̄ p̄cat fletū quē hr̄e debem⁹: p incolatu p̄nt̄is miserie. Vñ Aug. Puer q̄ nato

Jo. 18. d

Spelūca latronuz ſm Lyrā

ezech. 33 b.

ſap. 7. a

¶ Dominica. XI. post octauas Penthecostes. Euangelium Luce. xviij. b. in principio.

Scīt a ploratu incipit: nec ridere põt: sed statim nat⁹ ploratː ppheta sue calamitatꝫ. Secūdus est fletus: quo fleuit sup Iazaꝝ ad vitā eū reuocādo: q̄ ꝓcat fletā quē hꝫe debem⁹ p patrie dilatiõe. Vñ Psalmi. ōt. Heu mihi q̄ incolat⁹ me⁹ plongat⁹ est. Tertiꝰ ſſt fletus: quo fleuit up ciuitatē hierl'm in die palmarumꝫ. q̄ ꝓcat fletū: quē hꝫe debem⁹ p cõpassiõe miserorꝫ. Vñ ōr. Quis dabit capiti meo aquā: t oculis meis fontez lachrymarꝫ: t plorabo die ac nocte interfectos ppli mei. Vñ etiaꝫ ōr. Quis infirmat et ego nõ infirmor: q̄s scãdalizat: t ego nõ vror. Quartꝰ est fletꝰ quo fleuit in cruce. Vñ: Cuꝫ clamore valido t lachrymis offerēs exaudit⁹ est p sua reuerētia: q̄ ꝓcat fletum: quē hꝫe debem⁹ in cruce penitētie: et cõpunctio a ne pctõrū: vñ Psalmista: Lauabo p singulas noctes lectuꝫ meū. i. cor meū et faciez aīe mee. Sic fleuit t lauit maria magdalena t murdatꝫ est. Sic fleuit t lauit b petr⁹ pctm̄ suuꝫ. Vñ dicitur. Egressus foras fleuit amare ꝛc.

I N illo tē. Dixit ieſus ad quosdam: qui in se confidebant tanq̄ iusti: & aspernabantur ceteros: parabolā istam. Duo homines ascendebant in templum vt orarent: vnus phariseus & alter publicanus. Phariseus stans hec apud se orabat: Deus gratias ago tibi: quia non sum sicut ceteri

Postilla: OIrit ieſus ad quosdā qui in se cõfidebant.) Lu. xviij. Hiſtoriā huiꝰ euāgelij dixit dñs anno eiꝰ. xxxiij. kal. Aprilis. dñica. lūa. x. indi. vi. Vñ initiū illiꝰ euāgelij scribit. s. Lucas in eodē ca. q̄ chꝰus dixit pabolam istā. Iudex quidā erat in quadā ciuitate: qui deū nõ timebat: t hominē nõ reuerebat. Vidua aūt quedā erat in ciuitate illa: t veniebat ad eū dicēs. Vindica me ō aduersario meo: t nolebat p multū tēpus: et post hoc dixit intra se. Et si deuꝫ nõ timeo: nec hominē reuereoꝫ tñ q̄ molesta est mihi hec vidua: vindicabo illā ſcꝫ faciēdo ei iusticiā: ne in nouissimo veniēs suggillet me. i. suffocet me tediosis clamoribus. Lucanꝰ. Item suggillare. i. suffocare: strangulare condēnare. Tūc postmodū sequit euāgelium hoō. a ¶ Dixit Ieſus ad quosdā q̄ in se cõfidebāt.). i. in suis meritis. b ¶ Tanq̄ iusti.)cū tñ iniusti: q̄ hūilitatē non habebāt: sine qua nullꝰ est iustus. c ¶ Et aſpernabant ceteros.) q̄a nõ attendebāt illud q̄ dr. Ve q̄ spernis nõne t ipse sperneris eū cõsumaueris. ꝛc. d ¶ Duo hoīes ascēdebāt in tēplum.) Ly. q̄ ad literā templū erat in alto situ: scꝫ in monte moria. e ¶ Vt orarent. non cõfabulandū: non ad mulieres videndum. f ¶ Vnꝰ phariſeꝰ.) Dr. id est apparēs iustus. Phariſei em̄ distinguebant ab aliis in habitu: in obseruātijs et cultu religionis: propter q̄ dicti sunt phariſei. i. diuisi ab aliis hominib⁹. g ¶ Et alter publicanꝰ). i. publicis negocijs intētus: q̄ de cõmuni cursu implicāt ad pctm̄. h ¶ Phariſeꝰ stās.) Dr. Ecce superbia: cū tñ deberet flectere genua vel aliquo alio mõ se incliare. i ¶ Hec apud se orabat) Ly: Iſte phariſeꝰ ꝓprie non orauit: sed magis se iactabat dicēs. k ¶ Deo gras ago tibi.) Dr. male icepit ille phariſeꝰ oratiõm suā. Debuit em̄ incipere in sui accusatiõe. puer. Vñ: Iustꝰ in ꝓncipio accusator est sui: in medio supplicare t orare: t in fine gras agere:

B

Esa. 30

2. pa. 3

mat. 23

A sicut facit sacerdos in missa sua. Primo enim accusat se in ghali cõfessiõe dicẽdo: Cõfiteor. Scõo deũ multiplici oratione: et vltimo deo regratiat in gratiarũ actione cũ ôt: Ite missa est: vl' Benedicam⁹ dño: deo gras. l C Non sum sicut ceteri homines) q. d. sol⁹ iust⁹ sum: oẽs ceteri pcõres. m C Raptores et iniusti et adulteri) Gor. Raptores enim sunt: q primo a suorũ substãtiã rapiunt. Iniusti q psonas eorũ ledũt et cõprimũt. Adulteri q vxores primo: uꝫ polluunt. n C Velut etiã hic publican⁹) quẽ iudicat et odẽnat. Post hoc enũerat bõa sua dicẽs o C Ieiuno bis in sabato) i. hebdomada: q apõ iudeos tota denominabat a sabbato: tanq̃ a die digniori p C Decimo q̃ possideo.) Luc. 23, c Ly. Pharisei de multis decimas dabãt: vt de menta: de aneto: et de cymino, ꝛc. ad qõ nõ tenebanť: vt ceteris iustiores appararẽt. q C Et publicanus longe stãs.) Ly. Ecce dei timor: qui nõ esset dign⁹ ad altare appropinq̃re. r C Nolebat nec oculos ad celũ leuare) ecce pudor: q̃ pter peccata sua nõ audebat celũ respicere. s C Sed percutiebat pectus suũ) ecce dolor de pcis commissis. t C Deus ppici⁹ esto mihi pctõri) ecce fa et pura cõfessio: et iã dicta sufficiunt ad remissiõm pctõrũ: et ideo seq̃t. v C Amẽ.) i. veraciter. x C Dico vob descẽdit hic) scz de tẽplo dei qõ erat in mõte. y C Justificat⁹) de impio factꝰ iustus p gram et misericordiã dei: q̃ de⁹ humilib⁹ dat gram. z C In domo suã ab illo). s. pharisco superbo: cui⁹ superbia corrũpebat oĩa bõa opa ei⁹. Vñ Aug. Superbia etiã bõis opib⁹ insidiat vt pereãt. a C Omnis q̃ se exaltat) Ly. p superbiã. b C Humiliabit⁹) p penã. c C Et q̃ se hũiliat) p veram cõfessionẽ pctõrũ. d C Exaltabit⁹) in gria p remunerationẽ: sicut enim in statera materiali vna parte deprimẽsa altera eleuatur: et econuerso: sic et statera diuine iustitie decernens est: vt qui eleuanť per superbiam in vita psenti: deprimanť p penã cõfusibilẽ in vita futura: et ecõuerso: q̃ spõte hũilianť in pñti propter deũ: in futuro ad gloriam eleuabuntur.

C Circa pñs euangeliũ vbi dicit. Dñs propicius⁹ esto mihi pctori: notandũ q̃ q̃libet pctõr debet pro posse laborare: vt penitentiã verã agat in presenti vita. Primo pter acerbitatẽ ignis purgatorij: qa ignis ille est idẽ cũ igne infernali ẽm Tho. de aqno. Unde etiã sctus Grego. iiij. dia. capi. lv. In eodem igne pgať electus et detinet⁹ damnatus. vnde magr sen. li. iiij. dist. xliij. ca. vi. Illa pena est grauior omnibus alijs: excedit omnem penã vite D psentis: etiã quam passi sunt martyres. Secundo ratione diuersitatis penarũ: quia ibi sunt pene diuerse: secundũ diuersitatẽ peccatorũ: est ibi et penax modus. Nã pro mẽsura peccati erit plagarũ modus. Tertio ratione diuturnitatis: qa annus pro die cõputatur. Vñ dicit: Diem pro anno dedit tibi: deut. 5a diem scz in psenti tẽpore: p anno scz in futuro. Quarto ratiõe infructuositatis: qa illa eze. 4. b. pena nõ valet ad meritũ: sed solũ ad satisfactionẽ: et est inuolũtaria: pena aũt in vita psenti est volũtaria et meritoria. Quinto ratione dãnositatis: q̃ pdiu anima est in pena: caret gloria: modo retardari a gloria excedit oẽm penam vite psentis: et psertim in talibus: qui nisi esset adhuc pena illa psoluẽda statim deus viderent: qa tales in gratia moriũtur et nihil impedit: q̃n quis in magna gratia dei ab hac vita decedit: nisi solutio pene pro peccatis: pro quib⁹ hic nõ plene satisfecit. ꝛc. Unde Vincen. Nunq̃ eñ a quo q̃ dei facies videbitur: donec ppetuam venialiũ peccatorũ quadrãs minimus persoluatur.

B Dñica. XII. post octa. Penthecostes Euangeliũ. Mar. vij. d. in fi.

Postilla

EXiens iesus de finibus tyri venit per sydonē ad mare galilee: inter medios fines decapoleos: ⁊ adducūt. ⁊c. Marci. vii. Mathei. xv. Hoc signū fecit dñs iesus christus anno eius. xxi. h. kal. decēbris. fe. v. luna. xvij. indi. iiij. Ante initiū presentis euangelij scribit sanctus Marcus ca. vi. q vbicunq; dñs Jesus introibat in vicos: vel in villas: aut in ciuitates: in plateas: ponebāt infirmos et deprecabant eum: vt vel fimbriam vestimenti eius tāgerēt: ⁊ quot quot tangebant eū salui fiebant. Postmodum sequit euangelioō. a ¶ Exiēs iesus ō finibus tyri: Ty. Tyrus et sydon sunt quedam ciuitates site in terra promissiōis prope montem libani. Mare galilee est quidam lacus per quem transiuit iordanis b ¶ Inter medios fines decapoleos) Unde Jacob⁹: decapoleos est regio decem vrbium trās iordanē ad orientem: et cum venisset iesus christ⁹ ad locū illū. c ¶ Et adducunt ei surdū et mutum) non erat talis a natiuitate: nec ab infirmitate superueniēte: sed a demone ipsum obsidente: eius auditus impediendo et loquelā. d ¶ Et deprecabantur eum vt imponat illi manum) scilicet vt ipsum curaret: per qō datur intelligi: q aliquando precibus sanctorū et etiā bonorū hominū salus alicui impetrat.

IN illo tē. Exiēs iesus de finibus tyri venit p sidonem ad mare galilee, b iter medios fines decapoleos: c & adducūt ei surdū & deprecabant eū vt iponat illi manū: e & apprehendens eum de turba seorsū, f misit digitos suos in auriculas eius & expuēs in terrā tetigit linguā eius. g Et h suspiciens in celum: i ingemuit: k & ait: Effeta quod est adapire. l Et statim aperte sunt aures eius: & solutū est vinculū ligue eius: & loquebat recte. m Et n precepit illis ne cui dicerent. o Quāto āt eis p̄cipiebat tāto magis plus p̄dicabāt, p & eo amplius admirabant deum dicentes: Bene omnia fecit: et surdos fecit audire et mutos loqui. q

a
b
c
d
e
f
g
h
i
k
l
m
n
o
p
q

e ¶ Et apprehendens eum de turba seorsum,) Unde Jacobus. Per quod datur intelligi: q ille qui saluari desyderat: oportet vt malas societates dimittat, f ¶ Misit digitos suos in auriculas eius.) Ty. per digitos intelligit gratia spūssancti: quā infundit christ⁹ in corpe catoris. g ¶ Et expuens in terrā tetigit linguā eius) p saliuā sapientia diuina itelligit. Thom. Omnia q in christi corpe fuerūt: sctā ⁊ diuia fuerūt: siue vestimēta: siue digiti ei⁹: siue sputum eius: et ideo aliq̄ curabat per tactū vestimentoꝝ: aliquādo per digitū: aliq̄ per sputum: sicut patet in hoc euāgelio. h ¶ Et suspiciēs in celum) per quod docet nos vt sepe ad celum respiciam⁹: quia ibi est amic⁹ noster: auxiliū nostrū: ⁊ hereditas nostra. i ¶ Ingemuit) qō facere mutū: k & deprehendes eum e auriculas eius g Et h suspiciens h voluit vt ostenderet k hūane nature veritatē. Item vt ondēret petōrib⁹ gemēdi necessitatē: q: q sanari vult a petis: prius debet ingemere. vñ ōr: In q̄cūq; hora peccato: ingemuerit. ⁊c. ezech. k ¶ Effeta qō est adapire) ondēs se vel rū deum curādo p imperiū. l ¶ Et statim aper. sunt au. ei⁹. ⁊c.) Jacob⁹: Vinculū linguе tūc solutū est: q̄n hō ligua ytiē ad ora-

tionē: ad primi edificatiōm: ⁊ informationē: ad pcti cōfessionem: ⁊ ad dei laudez. m ¶ Et pcepit illis ne cui dicerent.) vt vanā gliam fugiendū docereť. n ¶ Quanto autem eis pcipiebant: tanto plus pdicabant) Vñ Augustin⁹. Per hoc christus volebat pigris ostēdere: cum quāto feruore pdicare debēt: q̄bus iubet vt pdicent: qñ illi q̄ prohibent tacere nō poterant. Ly. Beneficiatus de beneficijs acceptz debet se gratum ostēdere: ⁊ bñfactorē laudare: q̄uis bñfactor hoc non q̄rat. o ¶ Et eo amplius admirabant.) Ly. de tanta eius humilitate. ¶ Circa prēsens euangelium vbi dicit. Suspiciēs in celum. Notanduz q̄ Hugo de prato dicit: q̄ quater legim⁹ Iesum oculos ad celum leuasse. Primo turbam pastur⁹. Unde dicit: Cum subleuasset oculos iesus, ⁊c. Secundo: responsum legisperito daturus. Tertio: surdū et mutuz sanaturus: sicut patet in ꝟbis p̄missis. Suspiciens in celū. Quarto Lazarum sanatur⁹. Ubi sciendū: q̄ oculis mētis nostre in celū respicere debemus: et ad ipm anhelare: et hoc propter tria. Primo: qa ciuitas nostra est: vbi ppetuo manere ō bem⁹: Propter vñ dicit: Nō habem⁹ hic manentē ciuitatē: tria appe sed futurā in q̄rim⁹. Exīm de illis: q̄ in alie- tendū est na patria demorant: quō semp cor eorum ad regnū ce terrā suā ponūt: si illuc redire intendāt: alioz. heb. as non habēt ibi cor suum: si in terra in qua habitant: edificant: et de patria sua amplius non cogitant. Secundo quia ibi est pater noster. et mater nostra: et fratres: ⁊ soro res: et amici nostri: scilicet christus ⁊ beata virgo maria: et alij sancti: qui amplius nos diligunt: q̄ parentes carnales filios suos. Sperare etiā debem⁹: q̄ ibi sint anime p̄decessorū nostrorum: qui in fide christi mortui sunt: omnia ista trahunt desyderium hominis ad celuz. Tertio quia ibi est thesaur⁹ noster: sez merces operū nostrorum: et etiā merituz christi. et beate virginis Marie: et oim electorum in celo existentium: qui est thesaur⁹ indeficiēs: omnē sufficientiaz habens: qui nec auferri: nec corrumpi potest: magn⁹ autē et pciosus thesaurus multū trahit cor hominis. Unde dicitur: Ubi est thesaurus tuus: ibi est ⁊ cor

mirabant dicentes. Bñ oia fecit: & surdos fecit audire & mutos loq.

¶ Dñica. XIII. post octa. Pēthecostes Euāge. Luce. x. d. in medio.

In illo tē. Bi. ie. di. sūis. [a] Bti oculi q̄ vidēt, [b] q̄ vos videtis. Dico em̄ vobis, [c] q̄ multi prophete: et reges voluerunt videre que vos videtis: et non viderunt: et audire que audistis: et non audierunt. Et conuersus ad discipulos suos dixit. a ¶ Beati oculi qui vident.) Lyra. Nō solum humanitatem christi: et facta exteriora conspiciendo: sed veritatem diuinitatis latentem intelligēdo. b ¶ Que vos videtis.) Gorra: Viderunt enim apostoli: gratiosam p̄sentiam dñi nostri iesu christi in assumpta humanitate: et crediderunt eum verum deum et hominem: ergo dicti sunt beati. Sed iudei: pharisei: cayphas: herodes ⁊ pilatus: solum viderūt foris christi humanitatem: sed non cognouerunt eius deitatem: ergo non sunt dicti beati: vnde Hieronymus: in homil. Illorum oculos beatos dixit: qui homi

Beati oculi (tuū. Postilla li qui vident: q̄ vos videtis. ⁊c. Lucer. Mathei. xiij. Ante initiū illius euāgelij scribit sctūs Lucas: q̄ christus dixit discipulis suis: q̄ vos audit me audit: et qui vos spernit. Et conuersus ad discipulos suos dixit. a ¶ Beati oculi qui vident.) Lyra. Nō solum humanitatem christi: et facta exteriora conspiciendo: sed veritatem diuinitatis latentem intelligēdo. b ¶ Que vos videtis.) Gorra: Viderunt enim apostoli: gratiosam p̄sentiam dñi nostri iesu christi in assumpta humanitate: et crediderunt eum verum deum et hominem: ergo dicti sunt beati. Sed iudei: pharisei: cayphas: herodes ⁊ pilatus: solum viderūt foris christi humanitatem: sed non cognouerunt eius deitatem: ergo non sunt dicti beati: vnde Hieronymus: in homil. Illorum oculos beatos dixit: qui homi

Iesus q̄ ter sublevauit oculos. Joā. 6. a. Lu. 19. c. Joā. 11. c. Ezech. heb. 36. c. D mat. 6. c

nem videntes deum crediderunt. Ubi notā
dum: ꝙ si beati fuerunt oculi: qui viderunt
christū et crediderūt eū esse deū: multo bea
tiores sunt: qui nō viderūt christū in huma
nitate: et tñ crediderūt ipm verum deum in
sacro eucharistie, vñ:

Jo. 20. g M: vidisti me Tho
ma: credidisti: beati
qui nō viderūt: et cre
diderūt. c ¶ Quia
multi ppb. et re. tc.)
esa. 64. a. sicut Esaias q̄ dixit:
Utinā dirūperes ce
gge. 2. b. los et descenderes.
Item sicut Aggeus
q̄ dixit: Veniet desy
Exo. 2. d deratus cūctis gen
tibus. Itē sicut moy
ses qui dixit. Mitte
Ps. 143. b. dñe quē missurꝰ es.
Itē et ppb. dauid q̄
dixit: Inclina dñe ce
los tuos et descēde:
et pl̄es alij. d ¶ Et
nō viderūt) Gor. s. eo
mō quo vos videtis.
Viderūt em̄ ipm spi
ritualiter: sed isti co
poraliter et pñtiali
ter habētes eū: et ab
eo q̄ volebāt interro
gantes. e ¶ Et ec.
q̄ le. s. peritia literali:
nō intelligētia spūa
li. vñ Am. super Lu.
Quidā legisp̄t ver
ba legis tenēs: et ver
ba legis ignorans. f
¶ Surre.) s. vt meli
us audiret. g ¶ Tētans eū et di. Magr)
Gor. magr̄m vocat: cuius discipul⁹ esse no
lebat. h ¶ Quid faciā. tc.) videt em̄ q̄re
hūiliter: cum dixit magr: sapiēter cū dixit:
q̄d faciēdo: vtiliter: eū addit: vitā eter. pos.
i ¶ At ille dixit ad eū: In lege q̄d scri. ē)
s. in lege diuina: q̄ lex legū est. k ¶ Quō
legis). i. quō doces discipulos tuos: qui ad
adhuc nescis p q̄d pueniat: ad vitā eternā.
l ¶ At ille rñdens dixit: Diliges dñm de.
tu. er to. cor tuo) ꝑm Bern i. sapienter. m
¶ Ex to. aīa tua). i. dulciter. n ¶ Ex to.
men. tua). i. fortiter. o ¶ Et pri. tuū sicut
teipsum). s. ad gr̄am in pñti: et gloriā in fu
turo: vel eo ordine quo teipm. s. infra deū et
sup oia tpalia. p ¶ Dixitq̄ illi). s. ies⁹ pha
riseo et legispito. q ¶ Recte rñdisti.) non
aūt recte fecisti: quia
vt dicit glo. Chr̄us
laudauit eiꝰ rñsionē:
non eius factum. r
¶ Hoc fac et vives)
q. d. hoc dicis et non
facis iō ad vitā eter
nā nō vadis. s ¶ Il
le aūt. s. phariseus et
legispitus. t ¶ Vo
lens iusti. seipm.). i.
demōstrare iustuꝫ. v
¶ Dixit ad iesum.
Et q̄s ē meꝰ prim⁹)
Gor. Forsitan puta
bat q̄ chr̄us dixisset.
Jude⁹ est prim⁹ tu
us: et tāc respōderet.
Dēm iudeū diligo: et
sic apperet iustus. x
¶ Nō quidā descē
debat ab hierl̄m in hie
richo: qa distat ab hie
rusalē ad vnā dietaꝫ:
y ¶ Et incidit in la
tro. q̄ etiā despo. tc.)
et plagis ipositis: ab
ierūt semiuiuo reli
cto. Erat em̄ ad l̄raꝫ
inter hierl̄m et hieri
cho solitudo vel de
sertū: in quo spoliabā
tur aliq̄n hoies trāse
untes a latronibꝰ: et
occidebant. In q̄ solitudine captꝰ fuit Sede hie, vl.
cias rex: fugiēs de hierl̄m a satellitibꝰ na
buchodonosoꝛ regis babylonis Ly. Moraliter tñ exponitur de pctōre descēdēte a sta
tu iusticie i pctm̄ mortale: q̄ spoliat a demo
nibꝰ: et relinq̄t semiuiuꝰ: q. tollit ab eo vita
gr̄e: remanēte vita nature. Mystice p hoiez
istū ꝑm Gor. intelligit Adā: vl omne genꝰ hu
manū: g dr. Nō q̄dā. s. adā: vl genus hūanū
descēdebat ab hierl̄m. i. de padiso i statu im
mortalitatꝫ. In hiericho. i. in miserias et de
fectꝰ vite pñtis. Et incidit in latrones. i. in

demonū ptātes. Qui etiā dispoliauerūt eū
A .i. indumēta grē: īmortalitatis et īnocētie
ge, 63, b. auferēdo: vñ p̄mi parētes post pctīm cognouerūt se esse nudos. ȝ ¶ Et plagis impositis. i. naturalib⁹ vulneratis ⁊ debilitatȝ per pctīm. a ¶ Abierūt seminuo rēlicto. l. hō seminiu⁹ relinq̄t: qñ remanēte vita nature priuat vita grē. b ¶ Silr et leui. ⁊c.) Sacerdos legē significat: q̄ data est per moysen. Leuita p̄phetas ꝑcat: q̄ descēderunt post moysen. Hi viderūt gen⁹ hūanū nū sauciatū: p legem fuit cognitio pctī: sz nō potuerunt sanare
B gen⁹ hūanū. c ¶ Samari. añt q̄dam) .i. q̄ custos interp̄etat. i. chr̄s q̄ est custos verus. d ¶ Iter faciens). i. de celo descēdēs in hūc mūdū. p. ptm nr̄am salutē. e ¶ Et videns eū). s. oculo misericordie. f ¶ Misc̄ia motus est). s. ex passione. g ¶ Et appropiās alligauit vul. eius. s. in baptismo pctā ei⁹ remittēdo. h ¶ Infūdens oleum ⁊ vinū.) Oleū ifundit in vulnera: cū spē penitētibus tribuit. Vinū infundit: cū terroꝛē mortis eternē ⁊ penaꝝ inferni: et diē iudicij homini incutit. i ¶ Et imponēs illū in iumētū suū. Añ Grego. Iumentū caro ip̄ius est i quo vulneratū posuit: qñ pctā nr̄a ip̄e portauit sup lignū in corpe suo. Añ. Vere langꝫ nr̄os ip̄se portauit. k ¶ Duxit in
esa, 35, q. stabu.) .i. in p̄tē ecclīaz. l ¶ Et curā ⁊c. circa p̄ns euāge. vbi ōr: Bti oculi q̄ vidēt: fiūt bti q̄ vos videtȝ. Mueric: in quo cōsistit bti tudo. Rñdet: q̄ dā posuerūt bti tudinem in bōis corpis: vt epicuri: quidā in bōis mūdi .s. in diuitijs: honoꝛe: potētia: et sic de alijs.

dam descenderet eadem vía, & vi-
b so illo preteriit. b Similiter & leuita:
cū esset secus locū & videret illū:
c pertransiit. c Samaritanus autem q
d dam d iter faciēs: venit secus eum. e
Et videns eum f misericordia mo-
tus est. g Et appropians alligauit
vulnera eius: h infundens oleum &
i vinum. i Et imponens illum super
k iumentum suum: k duxit in stabu-
l lum, l & curam eius egit. m Et alte-
m ra die n protulit duos denarios, o & n
o dedit stabulario: p & ait. Curam il-
p lius habe: q & quodcunq̄ superero
q gaueris, r ego cum rediero s reddam
s tibi. t Quis horum trium videtur t
tibi proximus fuisse illi, qui incidit
in latrones? At ille dixit: Qui fecit
misericordiam in illum. Et ait ie-
sus illi, v Vade & tu fac similiter.

¶ Dominica. XIIII. post octa. Penthecostes. Euangelium. Luce xvij. circa medium.

duos denarios). i. duo testamenta. o ¶ Et dedit stabulario). i. summo pōtifici sctō petro ⁊ alijs ap̄lis: q̄b⁹ aperuit sensum: vt intelligerēt scripturas vere. et no. test. p ¶ Et ait: cura illi⁹ habe.) supple corpis ⁊ anime. Ergo dixit p̄mo stabulario. s. sctō petro: Pasce oues meas. q ¶ Et qcūq̄z superogaueꝛis.) supple p̄ ceptis meis. s. cōsilia supaddēdo: ⁊ cū subditis ⁊ fidelib⁹ labo
f rādo. r ¶ Ego cum rediero). s. in iudicio extremo. Añ ōr: Sic
g veniet quēadmoduꝫ
b vidistis eū euntē i ce
lū. s ¶ Reddā tibi)
i q̄s ōns. ie sus reddet
k vnicuiq̄z iurta opera
m sua. t ¶ Quis horū
trīū videt tibi p̄. ⁊c
p Vbi notandū q̄ opi-
q nio iudeoꝝ erat: q̄
nō q̄libet hō p̄im⁹
est: sz tm̄ iude⁹. Ergo ōr iudeū p̄mū
suū: ⁊ oēm aliū hoiez
reputat alienū. Ergo chr̄us oñdit in p̄
ti euāgelio: oēm hoꝛ
v minē esse p̄mū oñē
hoi: q̄ facit ei misc̄iā.
Añ ōr: Ambro. Cognatio non facit p̄mū. sz misc̄ia. vñ eēt Aug. ō doctrīa chr̄iana. Propinq̄tas generis nō facit p̄mū: sz opus misc̄ie impē
sum. Et quo patꝫ: q̄ q̄libz est p̄im⁹ nr̄: q̄
hic viuit q̄: cuilibet p̄t a nob impēdi misericordia: vel nob impēdere. v ¶ Vade ⁊ tu fac silr). s. vt oēm hoiez esse amicū ⁊ p̄mū reputes: ⁊ ei misc̄iam impēdas affectu et Mueric
effectu: sicut samaritan⁹ illi iudeo. ¶ Añ in quo cō

E Quidam in ſtutibus moralibus: t cognitione creaturaꝝ: t maxime ſubſtantiaꝝ ſeparataꝝ: vt peripatetici. Chr̃us aūt veniēs in mundū: q̄ ad hoc nat⁹ eſt: vt teſtimoniū phiberet ſitati: oñdit q̄ in oībus ſupradictis vera btitudo nō cōſiſtit: ſed in viſiōe t cognitiōe ōi dicēs. Bti oculi. ꝛc. Item q̄rit hic btitudo cuius ſit. ſanīe vel corporis. Ad qđ rñde. Hugo de prato: q̄ beatitudo cōſiſtit p̄ncipaliter in cognoſcēdo: et amādo: t poſſidēdo deū: t btitudo p̄ncipaliť erit in aīa: q̄ deū p eſſentiā cognoſcet: t nō. q̄ aliquā ſ ſitudinē: t ipm pfecte poſſidebit i ſe tā q̄ ppriū: t intrinſecū donū. Corp⁹ aūt habebit q̄tuor dotes corporis: q̄ ſunt agilitas: vt ſubito ferať quocūq; anīa volet: impaſſibilitas: vt a nulla re alia poſſit ledi vl pati: ſubtilitas ita vt mōtes penetret: t claritas: ita q̄ in ipſa claritate corpis: claritas a glīa anīe agnoſcēť: q̄ anima magis btā: clari⁹ corp⁹ habebit. Et oīa p̄dicta habebit corp⁹ ex redūdantia glīe anime in corp⁹: cōtrario de corporibus impiorum erit: q̄ erūt groſſa: grauia: paſſibilia t obſcura. Postilla

I N illo tē. a Cū iret ieſus in hierl'm, trāſibat b p̄ mediā ſamariā & galileā. Et c cū igrederet quoddam caſtellum, occurrerūt ei decem viri leroſi: d qui ſteterunt a longe: e & leuauerūt vocem ſuam dicentes: f Ieſu preceptor miſerere g noſtri: h quos vt vidit dixit: Ite oſtēdite vos ſacerdotibus. b Et factum

a
b
c
d
e
f
g
h

C Um iret ieſus in hierl'm (ra. Hec ille. ruſalē. Luce. xvii Hiſtoria huj⁹ euāgelij facta eſt anno Chriſti. xxiiij. ij. Idus Marcij. Feria. ij. lūa. iiij. indictiōe. vi. Aū inītiū illi⁹ euāge. ſcribit ſctūs Lucas: q̄ chr̃us dixit diſcipulis ſuis. Cū oia feceritis q̄ p̄cepta ſunt vob dicite: Serui inutiles ſum⁹: qđ debuim⁹ facere fecim⁹. Tūc poſtmodū ſequitur euāgeliū hoc. a C Et factū eſt dū iret ieſus in hierl'm.). ſ. ad locum ſue paſſiōis: in quo oñdit ſe ſpōte paſſurū. b C Tran. per mediā ſama. t gali.) Samaria erat terra gētiū: galilea iudeox: q̄ vtraſq; ptranſibat: q̄ ad ſaluādos gētiles et iudeos venerat. c C Et cū igre. quod dā caſtellū: occur. ei decē viri leproſi.) Lyra q̄ audierāt famam de miraculis chriſti. d C Qui ſteterūt a lōge) Ly. Tuz ppter chriſti reuerētiā. Tū q̄ nō debebāt appropinq̄re ſanis hoibus: ne eos inficerent. e C Et leuauerūt vocē ſuā.) Ly. ex magno deſyderio ſanitatis f C Dicētes: Ieſu p̄ceptor: miſerere nr̄i). i. ſolo verbo potes nos curare. g C Ite oñdite vos ſacerdotib⁹.) Hoc iuſſit chr̃us ppter legis impletionez. Lex em p̄cepit: vt mūdat⁹ a lepra: ſacerdotib⁹ ſe offerret: et hoc dupli ci de cauſa: Una cā: q̄ ſacerdotes debebāt iudicare vtr̄ talis eſſet vere curat⁹. Scōa cauſa: q̄ p ſua emundatiōe tenebať offerre ſacrificiū determinatum in lege. Item vt daret nobis exemplum honorandi ſacerdotes. Item vt per hoc ſacramentum ofeſſionis exp̄meret. Dicit enim chriſt⁹ oībus pctōrib⁹: Ite: q̄ſi diceret: nō expectetz q̄ cogamini vrgēte infirmitate: q̄n opor nes cōfeſſ ſacerdotes ad ſe vocari: ſed ite duz ſani eſtis: oñdite: non palliate: vos: non alios: q̄ alie p̄ſone nō ſunt nominānde in cōfeſſiōe ſacerdotib⁹: q̄b⁹ data eſt ptās a chriſto ligādi et ſoluēdi. Unde ō:: Accipite ſpūmſctū:

Leui. 14. a.

Mat. 20

Cōditi

Joā. 1. b.

Job. 42. c.

quorum remiserit̃ peccata remittũtur eis: et quor̃ retinueritis, h retenta sunt. h Et factũ est dũ irent: mũdati sunt. In hoc ostendit̃: q̃ in vera cõtritiõe pctã dimittunt̃ pctõr̃ a deo: etiam anteqũ ueniat ad cõfessiõ̃, vñ dicitur. Dixi cõfitebor̃ sup- ps. 31. b. ple in futuro: & tu remisisti inpietatẽ pctĩ mei: q̃ uis postea teneat cõfiteri sacerdoti loco dei. i i Magnificãs deũ.) Gor. Magnitudo vocis: dat intelligere magnitudinẽ dei & de uotiõis. k k Et ceecidit in faciẽ ante pedes eius l gratias agẽs: m & hic erat samaritanus. n Respondens autẽ ieſus dixit: Nõne decem mundati sunt: & nouem vbi sunt? Non est inuentus qui rediret & daret gloriam deo, o nisi hic alienigena. p Et ait illi. Surge vade: q quia fides tua saluum te fecit. q

est dum irent mundati sunt. Vnus autem ex illis: vt vidit quia mundatus est: regressus est cum magna voce l magnificãs deum. m

¶ Dñica. XV. post octauã Pentheco stes. Euãge. Math. vi. c. in fi.

ostẽdite vos sacerdotibus. Et dũ irent mũdati sunt. Querit̃: si pctõr̃ in ipi? cordis cõtritiõe absoluit̃: anteqũ ueniat ad sacerdotẽ: vt hic innuit̃: q̃ dũ irent: mũdati sunt: q̃d facit postmodũ sacerdos: et a quo absoluit eũ. Rñdet̃ q̃ sol? ös absoluit pctõr̃ a cul pa in ipsa cordis cõtritione, vñ ör̃: Ego sum qui deleo iniq̃tates tuas: propter me Sacerdos aũt ministraliter & instrumẽtaliter pctõr̃ a peccato absoluit: et non solũ oñdit absolutũ: est eñ sacerdos minister dei: & eius instrumentũ ordinatum. Et hoc optime ostendit chr̃s in lazari resuscitatiõe: per quez peccator̃ rediens ad dei grãm designat̃: qñ chr̃s sol? eũ a mortuis reuocauit: sz aplis mãdauit vt eũ soluerent: sic pcz q̃ fuit a chr̃o resuscitatus: & ab aplis resolut?. Sic est in iustificatiõe pctõris: quẽ sol? ös resuscitat a morte culpe reddens ei grãm suã: sed sacerdos soluit euz a catenis pctõr̃: q̃bus p talibus culpis ligatus tenebat. Exemplũ: Rex vel ptãs in cõcilio absoluit malefactor̃: q̃ tenet̃ in carcere catenis ligatus: & ministri legis vadunt ad carcerẽ: & ex pte regis absoluũt eum a carcere & catenis: & ministri regz vadũt ad domũ ei?: et reddũt ei oñia bona sua p̃ius ꝓdita. Sic facit sacerdos: q̃ tanq̃ minister dei absoluit pctõrẽ a catenis pctõr̃: et reducit eũ in ecclesiã dei: et reddit ei oia bona sua: q̃ añ pctm fecerat: et facit eum participẽ omniũ bonor̃ operũ: q̃ fiunt in ecclesia dei: & dat ei cibũ vite mãducare: scz corp? christi: & docet quõ debeat viuere: & in via dei ambulare: & nõ stare: q̃a stare regredi est. Sic patz q̃ sacerdos habet magna facere in iustificatiõe pctõris: et non solũ ostendere eum absolutum. Unde iterum hic querit̃: que sit forma absolutiõis a pctis. Respondetur secundũ sanctũ Tho. de aq̃no: q̃ de substãtia formę

esa. 24. d.

Forma absolutionis.

Matt. 20

Joã. 1. b.

Job. 2 c.

est. Ego absoluo te a peccatis tuis: sed p̄mittit oratio: scilicet, Misereat tui omnipotens deus. ꝛc, ne effectus sacramēti impediat ex parte penitentis. Et cōmuniter apponit: In nomine patris et filij et spūssancti. Itē q̄ritur an impositio manꝰ sup caput cōfitentis req̄ratur. Rñdet ỹm sanctū Thomā ō aḡno: q̄ nō: quia hoc sacramentū nō ordinatur ad consequendā aliquā excellentiā gratie: sed ad remissionē pctōꝝ: magis in hoc sacramēto competit crucis signatio. q̄ manus impositio: in signum qō per sanguinem crucis Christi remittūtur pctā: et nō est de necessitate sacramēti. ꝛc. Itē Thomas dicit: q̄ q̄ impetrat absolutiōm a papa vel legato: cautefacit: si faciat se absolui ab oīb⁹ excōmunicatiōibus et peccatis: de q̄bus nō recolit: quia si postea recolat de aliquib⁹: non tenetur iterum absolutionez petere ab excōmunicatiōe: licet de peccato: si sit mortale: teneat̄ cō

Nillo tē. Bi. ie. dis. sup

Postilla

Nemo (sīteri. potest duobus dñis seruire: aut vnū odio. ꝛc. Mathei. vi. Lu. xvi. Hec verba euangelij locutꝰ est dñs ihesus anno eiꝰ. xxxij. idus iulij. feria. v. Lu. xvi. indictiōe iiij. Ān initiū illiꝰ euāgelij scribit. s. Mat. in eo. ca. q̄ chr̄us dixit discipulis suis. Nolite thesaurizare vob̄ thesauros in terra: vbi erugo et tinea demolit̄: ꝛ vbi fures effodiūt ꝛ furant. Thesaurizate aūt vobis thesauros in celo: vbi nec erugo nec tinea demolit̄: ꝛ vbi fures nō effodiūt nec furant. Vbi em̄ est thesaurꝰ tuꝰ ibi est cor tuum. Tūc postmodū sequit euāgelū hodiernū. a ¶ Nemo debet duob⁹ dñis seruire) Nor. cōtrarijs inter se differētibus: ꝛ cōtraria p̄cipiētibus: ꝛ q̄libet hō habet vnū illoꝝ duoꝝ. Hoc sic p̄bat: q̄ omnis hō aut est in gr̄a: aut in pctō mortali. Si est in gratia: tūc hz p̄ dño deum. Si aūt in pctō mortali: tūc habet diabolū p̄ dño b ¶ Aut em̄ vnū odio habebit.) Nor. s. diabolum. c ¶ Et alterū diliget) scz deum. d ¶ Aut vnū sustinebit). s. diabolū quē hō peccādo patitur: sed non diligit. e ¶ Et alterū contēnet) id est deū: quē hō peccādo mortaliter cōtemnit. Sz deū nemo pōt odire: q̄ summū et infinitū bonū est. Nec diabolum quis p̄ diligit: sz peccando se ei subiicit. f ¶ Nō pōt. deo ser. ꝛ mā.) i. diuitijs. Ly. nō dixit chr̄ⁱ: non potestis habere: sed non potestis seruire: licite em̄ pōt haberi: q̄n bene dispensant̄: sicut i. le: qui in pijs opibus diuitias expendit: nō seruit diuitijs: sed magis diuitie seruiunt sibi: q̄a eis vtit sicut instrumētis ad opa strutū. Ūñ Ambro. sup Lucā. Sicut diuitie sunt impedimenta improbis: ita p̄bis sunt adiumēta strutis: ꝛ talis simplr̄ pōt seruire deo: et vti ipis. g ¶ Ideo di. vo. ne. solliciti. s.). s. sollicitudine nimia. Notandū q̄ chr̄us hic nō p̄hibet laborē: q̄ hō ad laborem natus̄: sicut auis ad volandū: sed p̄hibet sollicitudinē superfluaz ꝛ inordinatā: p̄ quā postponūtur bona spūa-

lia: et etiã eterna. h ¶ Anie ve.) i. aiali vi-
te q̃ cibo sustentat. i ¶ Quid mã. &c. nõne
aĩa plus est q̃ esca.) q. d. longe plus est. k
¶ Et corp̃ pl⁹ ve.) q. d. si õs dedit vobis
maiora. s. corp̃ & aiam
minora. s. escã & vesti
mentũ. l ¶ Respici
te vo. celi qm̃. &c. vñ
dicit. Qui dat iumẽ
tis escã ipsor: & pul-
lis cor. &c. multo fo:
ti⁹ hominẽ sufficiẽter
pascet. vñ Raban⁹.
Quis rex militib⁹ de
notis debitã nõ pro-
curat alimoniã: quis
dñs ministris suis non
ministrat cibaria: quis
pr̃ non dat filijs ali-
mẽta. &c. m ¶ Non
ne vos ma. plu. estis
il.) q. d. maioris p̃cij
estis. Ly. Natura hu
mana maioris põde-
ris est coram deo: q
alie creature facte
sunt ꝓpter hominẽ:
finis aũt nobilior est
his: q̃ sunt ad finem.
Si ergo deus de illis
curat: multo fortius
ẽ nobis curã habet.
n ¶ Quis aũt vr̃m
cogi. põt adjcere ad
statu. su. cu. vnũ) q. d.
null⁹. Ergo de⁹ qui
dat hoi incrementus
& quãtitatẽ state:
p oñs etiã dabit nu
trimẽtũ queniẽs na-
ture: put viderit ex-
pedire. o ¶ Consy-
derate lilia agri quõ crescunt) s. tam precio
sis coloribus induta p ¶ Non laborant.)
sez ad ornandũ se. q ¶ Neq; nent). i. filant
ad faciendũ sibi vestimentum: & tñ optime
vestiunt: sic q̃ regalia vestimenta excedũt.
r ¶ Dico aũt vobis q̃ neq; salomon) qui
fuit ditiss⁹ inter alios reges. s ¶ In om
ni gloria sua cooptus est). i. vestitus & orna
t⁹ tã pulchre. t ¶ Sicut vnũ ex istis Hor.

Psã. 116 b.

l vestimentum: [l] Respicite volatilia
celi: qm̃ non serũt, neq; metunt, ne-
q; cõgregãt in horrea, & pater ve-
ster celestis pascit ea. [m] Nonne vos
magis pluris estis illis? [n] Quis autẽ
vestrũ cogitans potest adjcere ad
staturam suã cubitũ vnum? Et de
o vestimẽtis quid solliciti estis? [o] Cõ-
p syderate lilia agri, quõ crescũt, [p] nõ
q laborãt, [q] neq; nent. [r] Dico aũt vo-
bis: q̃ neq; salomon [s] in oñi gloria
sua, cooptus est [t] sicut vnũ ex istis.
v Si eñ fenum agri [v] q̃ hodie est [r], et
cras in clibanũ mittit⁹ deus sic ve-
stit: [s] quanto magis vos modice fi-
dei. [a] Nolite ergo solliciti esse dicẽ-
tes. Quid mãducabimus, aut quid
B bibemus, [b] aut quo opiemur, [c] hec
eñ omnia gentes inquirunt. [d] Scit
enim pater vester: quia his omni-
bus indigetis. [e] Querite ergo pri-
f mum [f] regnũ dei & [g] iusticiã eius [b]
g & hec omnia [i] adjcientur vobis.

¶ Dñica. XVI. post octa. Pẽthe-
costes Euãgeliũ Luce. vij. b. c. pri.

q̃ in salomone fuerunt vestes aliene: in illo
aũt ꝓprie. Itẽ ille ab arte: iste a natura: &
ideo oẽs tinctores pannor: nõ possunt fa-
cere colores viridẽ: sicut natura in terrena-
strib⁹. Vñ Ihiero. Quid rubet vt rosa: q̃d
candet vt lilium. v ¶ Quod hodie est)
i. in pñti. x ¶ Et
cras in clibanũ mitti
tur). i. in futuro po-
net. y ¶ Deus sic
ve.) i. sic pulchre: sic
optime sine sollicitu-
dine. z ¶ Quãto ma
gis vos. &c.) Ly. vo-
cat aũt eos q̃ nimis
sollicitant de tpali-
bus modice fidei: q̃a
ex defectu fidei ꝓce-
dit talis sollicitudo
superflua. a ¶ Nolite
g̃ solliciti esse dicen-
tes. Quid mãdu. aut
q̃d bibe.) hoc ptinet
ad alimẽtũ b ¶ Aut
quo opie.) hoc ptinet
ad vestimentum. c
¶ Hec eñ oĩa gen.
inquirũt) Hor: q̃ in
fideles sũt: & de eter
nor ꝓmissiõe nõ cõ
fidũt. Ly. gẽtiles di
uinã puidentiã cir-
ca actus hũanos ne-
gant. d ¶ Scit eñ
pr̃ vester celestis: q̃a
bis cõb⁹ idi.) Hor. ¶
Non est pi⁹ pr̃: q̃ non
tribuit necessaria fi-
lijs: quor nouit indi
gentiã. Sed deus est
pr̃ vester. Ergo seruũ
entibus sibi: tpalia sufficiẽter ministrabit.
e ¶ Querite g̃ ꝓmũ). i. ꝑcipue. f ¶ Reg
nũ dei) ẽ quo ẽr. Fulgebãt iusti sicut sol in
regno pr̃is eorũ. Quis hoc regnũ nõ desy-
derat: vbi oẽs erũt reges & regie: g̃ frequẽ-
ter et diligẽter hoc regnũ est q̃rendum. g
¶ Et iusticiã eĩ) q̃: iusti in ꝓpetuũ viuẽt:
& apud dñm est merces eorũ. b ¶ Et hec
oĩa. s. tpalia. i ¶ Adjciẽt. vo.) Vñ ẽr. Ja-

Mat. 13. F

Bap. 5. c

Psã. 15. d.

cta cogitatū tuum in dño: et ipse te enutriet. Et iterū. Vidi impiū superexaltatum. ¶ Circa presens euangelium vbi dicitur. Primū querite regnū dei: et iusticiam eius. Notandū q̄ peccator querit regnū dei non primo sed vltimo: scilicet in mortē. Quando enī peccator non potest plus viuere: vel quando credit mortem sibi imminere: tūc querit regnū dei: et accipit exemplū a latrone in cruce: sed nō a ioāne baptista: qui a cunabulis quē fuit regnū dei. Similiter sctūs nicolaus episcop⁹: q̄ quarta et sexta feria semel sugebat vbera. Similiter sctūs Dñic⁹ pater noster: a puericia dño nostro puīe studuit: et sic ō alijs pluribus sanctis. Contra quos notandum exemplū de quinq̄ virginib⁹ fatuis: que petierunt oleū in media nocte in vasis suis: id est in vicinitate mortis: et non obtinuerunt. Sic lampades earū sunt extincte: et ipse excluse sūt a regno celor. Vnde Augustinus. Legi et per legi sacrā scripturam: et non inueni in quinq̄ milibus annorum saluatum in fine: nisi solum latronem. Vnde etiam Albertus magnus. Rarum est q̄ aliquis ex amore: imꝑiter fine vite sue vere peniteat. Item peccator querit regnum dei: sed non iusticiam eius. Omnis enim homo vult esse beatus. Quia vt dicit Boetius de consolatione philosophie. Mentibus hominū naturaliter summi boni cupido inserta est. Sed opera beatitudis nō curat facere. Tota die petō: fabricat sibi domum in inferno: et intendit post hanc vitam quiescere: et habitare in celo.

In illo tēpore. [a] Ibat iesus in ciuitatem quæ vocatur naym, & ibant cum eo discipuli [b] eius, [b] & turba copiosa. Cum autē [c] appropinquaret porte ciuitatis: [c] ecce defunctus efferebatur: filius vnicus matris sue: & hec vidua erat: & turba ciuitatis multa cū illa.

¶ Ibat iesus in ciuitatem q̄ vocat⁹ Naym: et ibant cum eo discipuli eius: et turba copiosa. Luce. vij. Hoc miraculum fecit dominus iesus anno eius tricesimoprimo. xiij. kalēdas Augusti. dominica. Luna vicesima secunda indictiōe quarta. Ā hoc euangelium sanauit christus seruū Centuriōis: qui accessit ad Jesum rogans eum et dicens. Domine puer meus iacet in domo paralyticus: et male torquetur. Et ait illi iesus. Ego veniam et curabo eum. Et respondens Centurio ait. Domine nō sum dignus vt intres subtectum meum: sed tā tum dic verbo et sanabit puer me⁹. Et dixit Jesus Centurioni. Vade et sicut credidisti fiat tibi: et sanat⁹ est puer ex illa hora: et factum est deiceps. a ¶ Ibat iesus in ciuitatem q̄ vocat naym.) Naym est ciuitas parua in galilea prope montem Thabor: que distat a Hierusalez ad duas dietas. b ¶ Turba copiosa) Lyra. Turba multa cū domino: turba multa cum vidua: hoc factum est vt euidentius esset miraculum coram multis factuz: vt viso miraculo multi fierent laudatores dei et testes. c ¶ Ecce defunctus efferebatur) scilicet ad sepeliendum.) Lyra: antiquitus loca sepulture erant extra ciuitatem: ne ex cadaueribus inficerentur habitatores ciuitatis. d ¶ Quam cum vidisset iesus. &c.) Tum quia erat vidua: tum quia non habebat alium filium: a quo posset in senectute

Pſ. 36 c. Pſ. 36. e. Mñ peccator q̄rit regnū dei.

Sao. 20. q. lib. 4. enten. q vnica.

Postill

sustentari. e ¶ Dixit illi. (Noli flere) q. d. cito consolaberis. f ¶ Et accessit et tetigit. (Et ꝓr. i. pheretrũ ad hoc enim tetigit vt ostenderet corpus suum dei esse vnitum: qõ erat instrumentũ deitatis: etiam in miraculis faciendis. g ¶ Adolescẽti tibi dico) Gor. i. propria virtute impero. h ¶ Surge) scz a lecto mortz. i ¶ Et resedit qui erat mort.) scz prius quia statim rediit vita per christum. k ¶ Et cepit loqui.) Ex. vt manifeste appareret: q erat vere resuscitatus: et non apparenter. l ¶ Et dedit illum ma. sue) Prius eñ dederat illum ei in conceptione. m ¶ Accepit aũt oñes timor.) Gorra scz admirationis de tam mirabili suscitatione. Legit in euangelijs oñm tres mortuos suscitasse: scz puellam in domo: adolescentẽ in porta: vt habet in euãgelio hodierno: Lazarum in sepulchro. n ¶ Et magnificabãt deum) i. magnũ põdicabant: hoc est eñ magnificare deũ de ipso magna credere: et dicere. o ¶ Dicentes: quia ꝓpheta magnus surrexit in nobis) in lege et ꝓpheris ꝓmissus. p ¶ Et quia deus visitauit plebem suam) Ex. mittendo eis saluatorẽ. ¶ Circa põens euangelium vbi dicit. Noli flere. Queritur vtrum de amici morte aliquis licite possit lugere. Respondet q sic sed moderate: sic martha z maria magdalena fleuerunt sup lazarũ fratrem suũ defunctũ: quez postmodũ christus a morte suscitauit. Secũdo quericr vtrum magis flendus sit ꝓ morte anime: q corpis. Respõdetur q sic: qua quanto anima est nobilior corpe: tanto magis est dolendũ de morte anime: q de morte corpis. Vñ Augu. Maius est damnuz de amissione vnius anime q mille corporũ. Vnde Bernardus. Totus mundus pretiũ vnius anime estimare non potest. Sed vt dicit Augus. Horribilis miseria in hominib9 apparet: q cum moritur homo secundũ corp9; oñes amici conueniũt et ploranr: sed cũ moritur secundũ animam nullus dolet: nullus ploratAl corpore mortuo non recedunt donec sepulture tradat: anime ño mortue nullus assistit: nullus curat eam ad vitam reducere: vtinã tot facerent amici ꝓ anima resuscitanda: qõ facerent si possent amicũ mortuũ ad vitã reuocare. Tertio queritur: que debẽt nos consolari sup mortez pueroꝝ et cõsanguineoꝝ. Respõdetur q ad hoc valent ꝙ cõsyderatiões: ꝙs fere oñes tangit beatus Hiero. in quadaz epistola. Prima est cõsyderatio diuine volũtatis: cui debemus nos in omnib9 cõformare. Unde Seneca in epistola ad Lucillum. Placeat homini quicqd deo placet. In signũ huius quotidie oramus. Fiat voluntas tua: sicut in celo et in terra. Iam credere debemus: q deus in melioꝛi statu hominez reuocat: si bonus est ne malus fiat: si mal9 ne peioꝛ efficiatur. Secunda consyderatio est diuine equitatis: quia licitum est vnicuiq quod suum est repetere: deus enim habet ius z potestatẽ repetendi pueros: z consanguineos tuos quia ipsius sunt. Unde dicit: Ipse fecit nos et non ipsi nos. Insup tenemur deo soluere debitũ mortis: quia oñes sumus ad mortem astricti. Unde dicit. Quacunq die comederitis ex eo morte moriemini. Et iterum: Statutuz est oñibus hominib9 semel mori. Tertia cõsyderatio est diuine dispositiõis: que nouit q diu expediat homini hic viuere: et quando mori. Vñ Augu. in li soliloquio. De salute corpis mei q diu mihi sit vtile: nescio dñe hoc tibi cõmitto. Sic etiã beatus Martinus fecit dicẽs: Dñe si adhuc populo tuo sum necessarius: non recuso laborem: fiat voluntas tua. O homo attende diligenter: quõ totus mundus plenus est tribulatiõibus et miserijs: et hoc patz: q: nũc frigus: nũc estus: fames et sitis: sanz z infir-

Quinq; cõsolatoria super mortem amici.

mus: letus et tristis: risus et fletus: dives et pauper: viuus ⁊ mortuus. Vñ dicit. Nūq̄ in eodē statu pmanet. Et iterū: Hō natus de muliere breui viuēs tēpore: repletur mltis miseriis. Unde refert Solin⁹ de Barbaris: q̄ q̄n pueri nascūtur tūc magnū planctū faciūt: ⁊ q̄n moriūtur magnū festū. Et bt⁹ Hiero. refert de quadā terra: vbi proles cū marit⁹ sepeliūtur: eligentes potius mori: q̄ in miseria viuere. Quarta cōsyderatio est inutilitatis et dānificationis: q̄a luce⁹ et tristicia dānificāt hominē in corpe et ania secūdū illud. Multos occidit tristitia: ⁊ nō est vtilitas in ea. Vñ Sicut tinea vestimētō ⁊ vermis ligno: ita tristitia nocet cordi: ertiā nocet anime dēfūcte: q: tales ppter nimiā tristiciā erunt indeuoti et indispositi ad orandū: ⁊ suffragandū animab⁹: ⁊ sic anime pueroꝝ et cōsanguineoꝝ retardantur. Exm̄ de hoc quere in promptuario exemploꝝ discipuli: erēplo. xciij. lra. Quinta consyderatio est future resurrectionis: in qua lete ad vitā reducēt qui hic deplangit. Vñ dicitur: Nolum⁹ vos ignorare de dormiētib⁹: vt nō cōtristemini sicut ceteri qui spē nō hnt. Nā q̄libet christian⁹ credere deberet surrectionē: et si hic tibi charus ⁊ fidelis fuit: milliesies tibi charior erit in celo: et si hic tibi vilis fuit: milliesies tibi vtilior erit in celo: q̄a ola merita tecū condiuidet. Vñ Anselmus: Unusquisq; tm̄ gaudet de alterius merito:

Job, 24.

ecc. 30. d. puer. 25. f

Postilla

¶ Dñica. XVII. post octa. Pentecoste Euangelium Lu. xiiij. in pri.

a In illo tē. Cū intraret iesus in domū cuiusdā pncipis b pharisēoꝝ, b sabbato māducare panē c. Et ipsi obseruabāt eū. Et d ecce e hō q̄dā hydropicus e erat añ illū. f

comedit chr̄us: ⁊ hoc ppter eoꝝ edificationē: ⁊ ppter pfecte charitatis ostēsiōm: q̄ est diligere inimicos. Unde: Diligite inimicos vr̄os: bñfacite his q̄ vos oderūt: Bñdicite maledicētib⁹ vobis. ꝛc. b ¶ Sabbato māducare panē.) Bo. noīe panis vite necessaria designātur: Intrauit aūt ad comedendū: nō ferculū voluptatis: sed panē necessitatis. Ly. Iste pceps phariseoꝝ inuitauit chr̄m maliciose: ⁊ nō ex deuotiōe. Vñ subdit̄, c ¶ Et ipsi obseruabāt eū) Ly. attendētes si inter epulas aliq̄d diceret aut fa-

Lu. 6.

Cum intraret (quātū de suo pprio. iesus in domū cuiusdā pncipis phari-

seoꝝ sabbato māducare panē.) Luce. xiiij. Odar. xij. Hoc signū et hāc phariseoꝝ increpatiōm: fecit dñs iesus anno ei⁹. xxxj. Sabbato: q̄nto nonas Octobris. Lūa. xij. Indictiōe. v. Añ mitiuz illi⁹ euāgelij scribit sctūs Lucas in pcedēti capi. q̄ quidā dixit ad iesum: Dñe si pauci sunt q̄ saluant. Ipse āt dixit ad illos: Cōtendite intrare p angustā portā: q̄ multi dico vob q̄rēt intrare: ⁊ nō poterūt. Cū aūt intrauerit pater familias et clauserit ōstiū: incipietis foris stare: ⁊ pulsare ad ostium dicētes. Dñe aperi nob. Et rndēs dicet vob. Nescio vos vñ estis. Tūc icipietz dicere: Oanducauimus coraz te ⁊ bibim⁹: et in plateis docuisti: et dicet vobis. Nescio vos vñ estis: discedite a me oparij iniq̄tatis in ignez eternū: ibi erit fletꝰ ⁊ stridor dentiū. Et tūc postmodū sequit euāgeliū hodiernuz.

a ¶ Cū intraret iesus in domū cuiusdā pncipis phariseoꝝ.) Boz. in domo pncipis phariseoꝝ ⁊ aliorū aduersarioꝝ suoꝝ

rēret: vñ eū possent accusare. o ¶ Et ecce hō qui erat hydro.) Lyr. Hydropic⁹ dr ab hydro qđ est aq̄: q: hydropicus hz aquā inter carnē t cutē: t hoc est ꝓprium hydropici: q̄ quāto plus bibit tāto plus sitit. e ¶ Erat aūt illū.) Cyril. dr q̄ ille nō petiuit a christo sanari timore pharisęor: t iudeor: sed solum se oñdebat: vt christus videns eus et⁹ misereret. f ¶ Et respondens iesus dixit ad legispe. et pharisęos.) Lyr. Nō rñdit ipsis ad ꝙba: quia q̄stio nō ꝓponebat: sed ad cogitatiōes eor: rñdit. Vñ Be. p hoc oñdit se vez deū: q̄ sol⁹ nouit corda hoim. g ¶ Si licet sab. cu.) Bor. Si licz opa pietatis t miscōie facere sine sabbati violatiōe: cuiusmōi opus est infirmū curare. h ¶ Et illi tacuerūt) Be. merito tacent: q̄ contra se dictū q̄ qđ dixerint vident: si eū licet sabbato curare: cur ipm obseruant: si non licet: cur pecora curāt i ¶ Ipse ꝙ ap. sa. eū) Lyr. q: ꝓ impositiōm manū ipm curauit: t post modū manū retraxit. k ¶ Ac dimisit). s. abire coꝛpaliter sanatū. l ¶ Et ꝛes ad il. di. cui⁹ vīm. ꝛc. die sab.) Bor. q. d. Si sabbatū nō frāgitis subueniēdo pecorib⁹: q̄nto min⁹ frāgo ipm subueniēdo hominib⁹ m ¶ Et nō pote. ad hoc rñde. illi) Lyr. tā q̄ cōfusi euidenti rōne. Sed notandū: q̄ magna fuit pharisęor: malicia: qa plus curabāt de animalibus q̄ de hominib⁹: sic et multi plebani et prelati: maiorem curam habent de rebus tēporalibus: q̄ de animabus. Unde Et rñdens ieſus dixit ad leſpitos & phariſeos: g Si licet ſabbato curare? h At illi tacuerūt. i Ipſe vero apprehenſum ſanauit eū k ac dimiſit. l Et rñdens ad illos dixit. Cuiꝰ vīm aſinus aut bos in puteū cadet, & nō cōtinuo extrahet illū die ſabbati. m Et nō poterāt ad hec reſpōdere illi. n Dicebat aūt ad inuitatos parabolā: o intendēs quō primos accubitus eligerēt, dicēs ad illos. p Cum inuitatus fueris ad nuptias: q non diſcūbas in primo loco, ne forte honoratior te ſit inuitatus ab eo: et veniens is qui te & illum vocauit dicat tibi: da huic locū. r Et tunc incipias cum rubore nouiſſimū locum tenere. Sed cū vocatus fueris: vade & s recumbe in nouiſſimo loco: vt cum venerit qui te inuitauit, dicat tibi: t Amice aſcende ſuperius, tūc erit tibi gloria coram v ſimul diſcūbentibus. x Quia omnis qui ſe exaltat v humiliabitur z: & qui ſe humiliat a exaltabitur.

Eli. 24. c.

Eccl. 26. d.

Ely. ꝙ. Cadit aſina et eſt qui ſubleuet. perit anima et nō est qui recogitet. n ¶ Dicebat autem ad inuitos.) Lyr. Confutando eos de ſuperbia et ambitione indebita. o ¶ Intendens quomodo primos accubitus eligerent.) Bor. i. quō de primis accubitibus obtinendis laborarent. p ¶ Cum inuitatus fueris ad nup.) Lyr. ad nuptias celeſtes ō q̄bus dicitur: Beati qui ad cenaz agni nuptiarū vocati ſunt. q ¶ Nō diſcumbas in primo loco.) Ille em in primo loco diſcumbit: qui ſe in corde pfert alijs: ſicut phariſeus q̄ dixit. Non ſum ſicut ceteri hoim. Secūdo diuitatē ſiue plācurā indebite ambiēdo: ſicut lucifer. Vñ dicit Ero ſilis altiſſimo. r ¶ Et tūc incipias cū rubore) id eſt cum cōfuſione. s ¶ Recūbe in nouiſſimo loco.) ſcilicet et minorē te alijs reputādo: ſicut apoſtol⁹ fecit qui dixit. Ego ſum minimus apoſtoloꝝ: qui nō ſum dign⁹ vocari apoſtol⁹: quoniā pſecut⁹ ſum eccliam dī. t ¶ Amice aſcende ſuperius.) ſcilicet in preſenti per gratiaz: et in futuro per gloriam. v ¶ Simul diſcūbentibus) id eſt in eadem beatitudine ꝙeſcentibus. x ¶ Quia omnis qui ſe exaltat) ſcilicet ſuperbiendo. y ¶ Humiliabitur) neceſſario hic vel in futuro. Unde dicit: Superbum ſequitur humilitas: et humilem ſpiritu ſuſcipiet gloria. Qui cum fure. ꝛc. z ¶ Et qui ſe humiliat.) voluntarie et corde. a ¶ Exaltabit) hic vel in futuro: ſicut oſtēdit bīus Gregō. d.

quadruplici exemplo dicens: Pupilla oculi quanto est nigrior: tanto lucidior. Candela quanto magis inclinat: tanto maiori luce pfunditur. Arbor quanto profundius radicatur: tanto altius crescit. Aqua qto magis descēdit deorsuz: tanto magis ascēdit sursum. Sic hō qto magis vile scit sibi: t inclinatur per humilitatem: tāto magis lumine gratie t glorie replebitur: t quanto magz descēdit humiliando se: tāto magis ascendit ad deū: ¶ Unde circa pñs euangelium vbi dicitur: Et ipsi obseruabant eum. Queritur hic an christus debuit tenere vitam solitariam aut socialez. Rñdeo q cōsyderato fine ad quē veneratur: tūc magis decuit eū tenere vitā solitariā. Venerat enim primo ad ondendum se verū deū et hominē: quod oportebat operibus approbare et sic vitam socialem tenere. Secūdo venerat ad nos informandum moribus et exēplis: que non potuisset solitarie semper stādo: quare decuit eū vitā socialē tenere. Tertio venerat ad liberandū nos: ram ab infirmitatib? corpalibus q spiritualib?: quare decuit eū talē vitā tenere: vt se domesticū hoibus oñendo eos attraheret ad bonū: verbo: exēplo: et cōsyderatione. Et sic eū fecisse oñdunt euāgeliste dicētes: q ibat de ciuitate in ciuitatē: et in castella: et in villas: et de iudea in galileam: et econuerso: et multū laborabat p dicando: infirmos sanādo: t miracula faciēdo: vt daret posteris intelligere se talem vitam elegisse: que esset nobis magis vtilis: et melior: t vtilior: et rutior: quia frater q iuuat a fratre est ciuitas munita et firma. Et ve homini solī: quia si ceciderit nō habet subleuātē se.

B. Postill

Pharisei audiētes: q iesus silentiū imposuisset saduceis: uenerūt in vnū: et interrogauit eū. rc. Mathei. xxij. Marci. xij. Luce. xx. Hanc disputatiōm cū phariseis fecit dñs iesus anno ei? xxxiij. vi. kal. aprilis. fe. iij. lūa. xij. indictiōe vi. Ly. Pro intellectu illi? euāgelij notandū: q inter iudeos quidā erāt: q vocabant saducei: q recipiebāt tm̄ qnq; libros moysi: et dicebant aiam hois esse mortalē: et p pñs negabāt resurrectionē corporū. Et isti saducei accesserūt ad iesuz t interrogauerūt eū dicētes: Moyses dicit: Si quis mortu? fuerit: non habēs filium: ducat frater vxorem eius: vt suscitet semen fratris sui. Erant aūt apud nos septē fratres: et p.m? vxore ducta defunctus est: t nō habēs semen reliquit vxorē fratri suo. Similiter secūdus et tertiꝰ vsq; ad septimū. Nouissima aūt omniū mulier defuncta est. In resurrectione ergo cuius erit de septē vxor. Oēs enī habuerūt eā. Scriptū est enī: Mñ habitauerint fratres simul: et vnus ex eis absq; liberis mortuus fuerit: vxor defuncti nō nubet alteri: sed accipiet eā frater eiꝰ: et suscitabit semē fratris sui. Et p.mogenitū ex ea filiū nomine illi? appellabit: vt nō deleatur nomē eius ex israel. Cū aūt noluerit accipere vxorē fratris sui: q ei lege debet: pget mulier ad portā ciuitatz: t interpellabit maiores natu dicetq;. Nō vult frater viri mei suscitare semē fratris sui in israel: nec me in cōiugiū sumere. Statimq; accersiri euz faciet et interrogabit: si rñderit: nolo eam accipere vxorē; accedat mulier ad eū cora seniorib?

¶ Dñica. XVIII. post octa. Pēte coste Euāgeliū Math. xxij. d. c. fi.

In illo tē. Pharisei audiētes q iesus silentiū imposuis-

Et tollat calciamẽtũ de pede eius: spuetq; in faciem illius, & dicet: sic fiet homini qui non edificat domũ suã: & vocabit nomẽ illi⁹ in israel: domꝰ discalciati. Respondens autẽ Iesus ait illis: Erratis nescientes scripturas neq; virtutẽ dei. In resurrectiõe eñ neq; nubent. Ly. i. viri nõ accipiẽt vxores: neq; nubent. i. mulieres non accipient a viris: sed sunt sicut angeli ẽi: sc̃z incorruptibiles: immortales. Bon. in hoc seculo morimur ergo nascimur: sed in futura vita nullꝰ moritur: ergo nullꝰ nascitur: ideo post resurrectiõm generalẽ homines nõ nubẽt: neq; nubent. Et audientes turbe mirabant in doctrina eius. q. d. ita prudẽter respondet. Tũc statim sequitur euangeliũ hodiernũ. a ¶ Pharisei &c. q. i. e. silentiũz impo. &c. licz pharisei cõtrarij essent saduceis in opiniõe ỗ anime immortalitate: et de mortuoꝝ resurrectione: tñ conueniẽbant cũ eis in christi psecutione. Et ideo audiẽtes q̃ silentiũz imposuisset eis. b ¶ Cõuenerunt in vnũ) Ly. ad inuadẽdum christum: et venerũt ad ipm in magna multitudine: ad magis eũ terrendũ. c ¶ Et interrogauit euz vnꝰ. &c.) Ly. Ideo vnꝰ: vt si cõfusus esset solus videret cõfundi: si aũt vinceret: oẽs viderentur q̃ ipm vicisse: p̃m q̃ dicit Chry. d ¶ Tentãs eũ) sc̃z capere in p̃mõe. e ¶ Magister qđ est magnũ mandatũ in lege) vnde Chry. Magistrũ vocat cuiꝰ nõ vult esse discipulꝰ. f ¶ Dili. dñ. deũ. &c.) Isiõ. ex toto corde: vt oẽs cogitationes in deũ reflectas. g ¶ Et in to.) oĩa vt oẽs affectiões in deũ cõuertas. h ¶ Et in to. me. tua) vt oẽs q̃ncq; sensus christo vacet. vn Bern. toto corde. i. sapiẽter tota aĩa. i. dulciter: tota mente. i. fortiter. i ¶ Hoc eñ est mai. et pri. man.) .i. ĩ dignitate: q̃ charitas est maior: et dignior oĩb⁹ virtutibus. k ¶ Scõm aũt silẽ est huic. Dili. pri. tuuz. &c. Ly. i. in eandẽ bti tudinez ad quã diligis re. l ¶ In his duo.) Ly. q̃ oĩa pcepta ordinant ad dilectiõm dei et primi: q̃ tria pcepta pme tabule tinẽt ad dilectionez dei: et pcepta scõe tabule pertinent ad dilectionẽ primi. m ¶ Ihc. Non potest odire: q̃ deuz amat: nec põt deum amare q̃ hoiem odit Magr in. ij. distinc. xxvij. Qui deũ diligit nõ põt eũ contẽnere: quez dꝰ pcipit diligi: q̃ diligit primuz: qđ in eo diligit nisi deũ: igit vera. n ¶ Cõgregatis aũt pha.) Bon. sc̃a ad tẽ tandum venerant. n ¶ Quid vob vi. Chri sto). i. de messia in lege pmisso. o ¶ Eius ñ. est: dix. da.) vñ De fructu vẽtris tui ponã sup sedẽ tuã. p ¶ Quõ q̃ dauid in spũ.) i. in spũsctõ inspiratꝰ. q ¶ Vocat eũ do.) i. psalmo. r ¶ Dixit dñs dño me.). i. ñ. ius. s ¶ Sede a dex. meis. i. in eõlitate mea: p̃m q̃ õs vel in potioribꝰ bõis p̃ oĩbꝰ creaturis. t ¶ Donec ponã ini. tuos: scabel. pe. tuo Ly. Istud cõplebit̃ in iudicio: qñ oĩa pfecte subiicient ie su chro v ¶ Si g Dauid vocat eũ dñm suũ

a set b & interrogauit eum vnus ex eis legisdoctor c tentans eum. Magister d quod est mandatũ magnum in lege? Ait illi iesus. e Diliges dñm deum tuum ex toto corde tuo, f & in tota anima tua, g & in tota mente tua. Hoc enim est maximũ & primum mandatum. h Secundũ autẽ simile est huic. Diliges proximum tuum sicut teipsum. In his duobus mãdatis vniuersa lex pendet & phete. Congregatis autem pharisei, interrogauit eos iesus dicens. Quid vobis videtur de christo cuius filius sit? Dicũt ei Dauid. Ait illis: Quomodo ergo dauid in spiritu vocat eum dominum dicẽs: Dixit dñs domio meo, sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellũ pedũ tuorũ. Si ergo dauid vocat eum dñm, quõ filius eius est? Et nemo poterat ei rñdere verbũ: nec ausus fuit q̃ex illo die eum amplius interrogare.

¶ Dñica. XIX. post octa. Pentecostes Euāg. Mat. ix. a. in pricipio.

IN illo tē. [a] Ascēdēs ie
sus in nauiculā: trāsfretauit [b] &
[c] venit in ciuitatē suā, [d] & ecce offe-
rebāt ei palyticū iacentē in lecto.

quō si. ei⁹ est. Bo⁹. Est eñ chr̄s filiꝰ dauid: ⁊ etiā dñs dauid. Filiꝰ dauid fuit ꝑm carnē ⁊ dñs Dauid ꝑm deitatē. Et restat ꝙ chr̄s⁹ est de⁹ ⁊ hō. ⁊ ¶ Et ne. po. ei rñ. ꝑbū) nō īmerito: cū ꝓuo chr̄i. s. san. stephano dispu tantib⁹ iudeis ⁊ pha riseis nō poterāt resistere nec cōtradicere spūi: q̄ in eo loq̄bāt: multo mius chr̄o: q̄ est fons sapie et gre. ¶ Nec ausus fuit quisq̄ ex il. die eum am. inter.) ꝓpter tiorē filis cōfutatiōis. Vñ Hiero. Cōfutati sermōib⁹: vltra nō interrogant. Et his oñdit: ꝙ nō ex desyderio discendi: sed ex malicia tēt̄ si eū interrogabāt. ¶ Circa pñs euāg. vbi ō:: Diliges primū tuū sicut teipm: ōr Hugo de prato: ꝙ ordo charitatis est: vt deus sup oīa diligat. Secūdo aīa ꝓpria. Tertio aīa primi: ⁊ magis ꝙ vita ꝓpria. Vñ hic q̄rit vtrū mori ꝓ salute primi: sit ō necessitate salutis. Rñ dit Hugo de prato: ꝙ mori ꝓ primo est pfecte charitatis: q̄ nō requirit de necessitate salutis: sed solū est in viꝝ pfectis: hoc multi doctores tenēt vñ Hugo. Nō tenemur ita pfectā habere charitatē: sicut chr̄s habuit: nec cōsilia q̄ chr̄us obseruauit tenemur obseruare: sed hoc est mai⁹ ⁊ pfecti⁹ qō vnus aliter possit facere mori ꝓ ipso. Vñ ō:: Maiorē charitatez nemo hz: ꝙ vt aiam suā ponat q̄s ꝓ amīcis suis. vñ Aug. Perfecta ista charitas est: vt paratus sit quis mo

Ordo charitatꝝ

Jo. 15. b.

Rostilla

ASCendēs iesus (ꝛ ꝓ fratrib⁹ suis. in na. Math. ix. Lu. v. Hoc signū fecit dñs iesus anno ei⁹. xxxi. xij. kal. Sep. feꝛ v. lūa. xxūij. ind̄itiōe) iiij. Vñ initū illi⁹ euāg. scribit. s. Mathe⁹: ꝙ chr̄isto veniēte in regionē Geraseno⁹: occurrit ei hō hñs multos spūs īmmūdos: qui sepi⁹ cū pedib⁹ ⁊ cathenas et cōpedes cōminuit: ⁊ nemo potuit eū domare. Et sp nocte ac die in monumentis ⁊ mōtibus erat: clamās et cōcidēs se lapidib⁹. Videns aūt ie sum a lōge: cucurrit et adoꝛauit eū: et interrogabat eū iesus: q̄ tibi nomē est. Et dixit. Legio mihi nomē est: q⁹ multi sum⁹. Erat ibi circa locuꝝ grex poꝛcoꝝ magn⁹ pascēs in agris: ⁊ deꝓcabant eū spūs: dicentes. Si eicis nos hinc: mitte nos i poꝛcos: vt introeam⁹ in eos: et cōcessit eis ie sus: statim ⁊ exeūtes spūs īmmūdi introierūt in poꝛcos: ⁊ magno impetu grex ꝓcipitat⁹ est in mare ad duo milia poꝛcoꝝ: et suffocati sunt in mari. Pastores aūt fugierūt: ⁊ nūciauerūt in ciuitatē ⁊ i agros. Et egressi sunt videre q̄d esset factū ⁊ vidēt eū: q̄ a demonio vexabāt: sedētē vestitū et sane mētis: ⁊ rogabāt iesum vt transiret a finibus eoꝝ. a ¶ Ascendēs iesus in naui. ⁊c.) Ly. vt ꝓ nauigiū de terra geraseno⁹ rediret in galileaz: vñ illuc venerat. b ¶ Et venit in ciuita. suam). s. capharnaū q̄ fuit metropolis galilee. Et ō:: ciuitas sua: q⁹ frequenter ibi habitabat. Et in ꝓncipio ꝓdicatiōis sue multa miracula ibi fecit: sicut et bethleē fuit in sua: q⁹ in ea nasci elegit: ⁊ etiā nazareth sua: q⁹ in ea anūciatus est: ⁊ nutrit⁹ fuit. c ¶ Et ecce offe. ei pa.) Hod⁹ aūt offerēdi describit. Mar. ij. q⁹ nō potētes intrare ad chr̄i p̄sentiā ꝓpter turbā circūstantē: de tecto dom⁹: submiserunt

Aēū in lectore: et hoc fuit magnū signū fidei ip
sorū: ppter qđ sequit. o ¶ Videns aūt ies⁹
fidē illor⁹) Ly. s palitici ⁊ offerētiū e ¶ Di
cit palytici. Cōfide fili re. tibi pec. tua) Ly.
ad modū boni medici: q̄ p̄mo remouet cau
sam morbi: et tūc post
modū intēdit cura
tioni: infirmitas aūt
hec fuit inflicta paly
tico propter peccm: et
ideo chr̄s p̄mo remo
cat causam dicens. f
¶ Remittunt tibi
pcā tua.) Ad maio
rē p̄dictor⁹ intelligē
tiam. Sciendū q̄ in
firmitas corpalis in
fligit aliqui a deo ml̄
tis ō causis. Primo o
ppter probatiōm pa
tientie: sicut in Job ⁊ Ioh.2 e.
Tobia excecato. vñ: ¶B
hāc tēratiōm in eo
misit deus euenire
illi: vt posteris dare
exīm patientie. Scōo
ppter hūiliatiōm ali
cuius. Ne in supbiaz ⁊ 2.Co.12.b
eleuet sicut in paulo
apl̄o q̄ ait: Ne mag
nitudo reuelationuz
extollat me: datꝰ est
mihi stimulus carnis
mee angel⁹ sathane:
qui me colaphizet.
Tertio ad gloriā dei
manifestandam: sicut de ceco nato ō. Nec ¶ā 9.a.
hic peccauit neq̄ parētes ei⁹. s. vt cecus na
sceret: sed vt manifestent opera dei in illo.
Quarto infligit ppter pcti cōmissi purga
tionē: sicut in maria sorore moysi murmurā
te cōtra moysen: q̄ fuit facta ppter hoc ad
tp̄s leprosa: et in palytico ista de quo fit mē
tio in euang. hō. Quinto ppter punitionē
pctōr⁹: sic q̄ deꝰ incipit pctōr̄ in hoc mūdo
punire: vt in eternū puniat: sicut patz in an
tiocho in ve. te. et etiam in herode in no. te:
quos ambos diuina vlrio tali morbo pcussit: ⁊ Ac.12.d
vt putrescerēt: ⁊ viscera de ipsis fluerent
q̄ morte miserabili mortui sunt: et in p̄senti
incepit eoz infernꝰ: ⁊ durabit in ppetuum.

a Videns aūt ihesus fidē illorū: b dixit
c paralytico: Cōfide fili d remittuntur
e tibi peccata tua. f Et ecce quidam
g de scribis h dixerūt intra se: i Hic blas
phemat. k Et cum vidisset ihesus co
gitatiōes eorum: l dixit eis, vt quid
cogitatis mala in cordibus vr̄is: m
Quid est facilius dicere: remittun
tur tibi peccata tua: n an dicere sur
ge & ambula. o Vt autem sciatis, p
quoniā filius hominis q habet po
testatem in terra dimittendi pecca
ta. r Tunc ait paralytico: Surge tol
le lectum tuum, & vade in domū
tuā. Et surrexit s & abijt in domū
suam. t Videntes autem turbe: v ad
muerunt x & glorificauerunt deū:
qui dedit potestatem talem y homi
nibus. ¶ Dominica. XX. post
octauam Penthecostes. Euange
lium Mathei. xxij.a. in principio.

a ¶ Et ascendens ihesus naui transfretauit
b ¶ Et ecce. q̄dā de scri.) i. legisp̄itz. h ¶ Di
rerūt in se). i. cogitabāt: q̄ ꝓbis hic exp̄me
re nō audebāt ppter pp̄lm. i ¶ Hic blas
phe.) i. qđ deī est sibi vsurpat. Blasphema
re est creature attri
buere illud qđ est p
p̄riū dei: dimittere aūt
peccata soli deo con
uenit. Per hoc igit̄
q̄ chr̄o blasphemiaz
imponebāt: q̄ pcā di
mittebat: patz q̄ ne
gabāt chr̄m esse deū
dicētes ip̄m esse pu
rū hoiez. k ¶ Et cū
vi. ie. cogitatiōes eo
rū) sup. iniquas quas
habebāt cōtra eū: et
imponebāt sibi blas
phemiā. l ¶ Di. eis
vt quid cogi. mala in
cordibus vr̄is) Et in
hoc ondit chr̄s se es
se deū. Cum Chr̄o:
Soli⁹ dei est cogno
scere cogitatiōes ho
minū.. m ¶ Quid
est faci. dicc. Dimit.
pcā tua.) i. solo ver
bo efficere vt dimit
tant tibi pcā tua. n
¶ An dice. surge et
ma.). i. ꝓbo efficere:
vt alicuis palyticus
surget san⁹ ⁊ ambu
let. o ¶ Vt aūt scia.) vos ph̄ariseī. p ¶ Dim
ti. ho.). i. ꝓgimis. q ¶ Ihc po. dimit. pcā in
terra) Ly. vt deus nō vt pur⁹ hō. r ¶ Tūc
ait pa. tc.) Et statim surrexit ad imperium
ihesu chr̄isti. s ¶ Et abijt in do. suā.) Ly. in
signū pfecte curatiōis. t ¶ Videntes aūt tur
be). s. miraculū factū i palytico. v ¶ Ti
mue.) Ly. imponere blasphemiaz. x ¶ Et
glo. deum q̄ de po. ta.). i. chr̄m qui est vrus
dei p̄r̄is. y ¶ Ho.) i. ad salutē hoīm. Vnde
circa p̄ns euāge. vbi ō: Dimittūtur tibi
pcā tua. Notandū q̄ Hug. de pra. ōt q̄ ōs
misc̄iter respicit pctōres. De hoc habem⁹
exīm i multz. Sā petr⁹ cū iuramēto negauit
chr̄m ⁊ postea fleuit: ⁊ chr̄s misc̄iter ibi in

Dulsit: t in gradū eā pristinū restituit, vñ ōr: Pasce oues meas. Item maria magdalena
Lu. 7. g. act. 9. 9. cū multis fornicata est: t postea accessit ve recūda: t cū magna cōtritiōe t fide ad chr̄i stū: t saluata est, vñ etiā ōr, Fides tua te sal uā fecit. Itē paulus apl's psecut⁹ est ec clesiā dei: t stephanū iuuit lapidare. Et postea dixit: Domie qd me vis facere: vt habēt in actib⁹ apl'o rū. Et postmodū factus est docto: gētium et lumē ecclesie. Item latro i i cruce antea multa latroci
Lu. 23. f nia t scelera cōmisit: t postea dixit, Dememento mei dū veneris in regnū tuū: vt habeā in euāgelio. Et chr̄us plus ei dedit q̄ petiuit cum dixit, Hodie mecuz eris in
mat. 27. paradiso. Charissimi: imitemur q̄ istos: et nō sim⁹ sicut iudas: de quo dicit: q̄ de di misericōdia desperauit t laqueo se suspendit. In quo quidē deum graui⁹ offendit: q̄ q̄ b chr̄m p triginta denarijs vēdidit. Unde de hoc ōr in decretz. Judas magis pecca
De tri bus mo dis blas. pphemat. uit in desperādo: q̄ chr̄m in tradēdo, xxiii. q. 5. sed nō licet. Nō etiā sicut cayn q̄ ait: Dadis blasio: est iniq̄tas mea: q̄ vt veniaz merear. Ē Berñ. Dētiris cayn: maio: est dei pietas: q̄ quis iniq̄tas. Secūdo cuz attribuit deo vel imp̄cat ei: q̄ sibi nō cōuenit: vt q̄ sit mal⁹: iniustus: maledict⁹, tc. Secūdo cuz q̄s remouet a deo q̄ ei conuenit: dicēdo q̄ nō sit op̄s: misereors t iust⁹: t cetera talia. Tertio cū q̄s sibi ꝑ̄ssi attribuit q̄ est ꝑ̄priuz dei. s. petā dimittere t curare: t isto tertio modo dicebāt istic q̄ chr̄us blasphemaret, q̄ erat ꝑ̄priū ōi .s. petā dimittere sibi attribuebat d. Di. ti.

Simile factū est in regnū (petā tua. celoz̄. tc. Mat. xxij. Lu. xiiij. Hāc historiā dixit dñs anno ei⁹. xxxiij. xi. kalē. aprilis feria. iij. luna. xij. indi. vi. Ā initiū illius euangelij scribit sctūs Mathe⁹ in p̄cedenti cap̄. q̄ Chr̄us dixit p̄ncipib⁹ sacerdotū et senioribus iudeoz̄. Quid vob videt: Hō quidā habebat duos filios. Et accedēs ad primū dixit fili: vade hodie i vineā meā. Ille autē rndēs ait: Nolo: Postea penitētia mot⁹: abiit. Accedēs autē ad alterū dixit similiter. Et ille respōdēs ait: Eo dñe. Et non iuit. Quis ex duob⁹ fecit voluntatē p̄is. Dicūt ei: Primus. Dicit ill'i ihesus. Amē dico vobis: quia publicani et meretrices p̄cedent vos in regno dei. Venit em̄ ad vos Joānes in via iustitie: et non credidistis ei: et publicani t meretrices crediderunt ei: vos aūt vidē tes: nec potentiā habuistis postea vt credere tis ei. Tunc postmodū sequit euāgelium hodier. a ¶ Simile factū est regnū ce) Lyra. i. status ecclesie militātis. b ¶ Homini regi qui fecit nuptias filio suo.) Tūc essi de⁹ pater fecit nuptias filio suo: q̄n naturā humanam copulauit diuine in vno suppposito. Que quidem nuptie celebrate sunt in vtero virginali: de quo chr̄istus exijt tanq̄ spōsus procedens de thalamo suo, c ¶ Et misit ser. suos) Zozra. i. prophetas p̄cedētes. d ¶ Voca. inuitatos). i. iudeos. e ¶ Ad nuptias. i. ad fidem incarnationis chr̄isti promissam in patriarchis figuratiue: in lege p̄

In illo tē. Loquebatur iesus cū discipulis suis in parabolis dicēs. Simile[a] factū est regnū celorū[b] homini regi, q̄ fecit nuptias filio suo. Et[c] misit seruos suos vocare[d] inuitatos[e] ad nuptias, [f] & nolebant venire. Iterum misit alios seruos dicens: Dicite inuitatis ecce prandium meum parauj, tauri mei et altilia occisa sunt, et omnia parata: venite ad nuptias. Illi autem neglexerunt abierunt alius in villam suam alius vero ad negotiationem suam. Reliqui vero tenuerunt seruos eius et contumelijs affectos occiderunt. Rex autem cum audisset indignatus est et mittens exercitum suum perdidit homicidas illos et ciuitatem illorum incendit. Tunc ait seruis suis: Nuptie quidem parate sunt sed qui vocati fuerunt non fuerunt dignj. Ite ergo ad exitus viarum quotquot inueneritis vocate ad nuptias. Et egressi serui eius in vias congregauerunt omnes quos inuenerunt malos et bonos et impletae sunt nuptiae discumbentium. Intrauit autem rex vt videret discumbentes et vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali et ait illi: Amice quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris: Ligatis manibus et pedibus eius mittite eum in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor dentium. Multi enim sunt vocati pauci vero electi.

A dictam: in prophetis prenunciatã. f ¶ Et nolebant venire.) Lyra: Credendo scripturis: q: nolebant verbis pphetarũ credere ꝛ obedire. g ¶ Iterũ misit alios ser.). i. apostolos: quos misit in oẽm ciuitatẽ et locus: quo ipe vẽtur⁹ erat.

h ¶ Dici. inuitatꝫ. Ecce pran. meus paratus.) Lyr. s. sacramẽta ecclie et doctrinã fidei: et sacre scripture: ex q̃bus reficitur anima: ꝛ potissime in sacramento eucharistie: in quo datur nobis caro christi in cibum: et sanguis eius in potum. i ¶ Tau. mei). i. patres veteres testa. k ¶ Et alti.) .i. patres noui testa. pinguedine charitatꝫ saginati l ¶ Oc. sunt et oĩa pa.). s. qcq̃d requirit ad salutem hoĩm: locus: cib⁹ ꝛ vestes m ¶ Ue. ad nu.) credẽdo: diligendo: operando. n ¶ Il. autẽ neg.) q: nõ timuerunt dñm. Qui eñ timet deum: nihil negligit. Uñ q̃ritur. Utrum negligẽtia sit pctm̃ mortale. Rñdeo ꝑm sctm̃ Tho. q̃ negligẽtia si puenit ex quadã remissiõe volũtatis: vt nõ percipiant ea q̃ debent: et omittãt que sunt de necessitate salutis: siue sit acẽ: siue sit circũstantia: erit pctm̃ mortale. Uel si volũtas sit intm̃ remissa: vt totaliter a dei charitate deficiat: talis autẽ negligẽtia est pctm̃ mortale: et hoc ꝓpue: q̃m sequit̃ ex contemptu. Omissio ꝯo circa ea q̃ non sunt de necessitate salutis: ob defectũ feruoris non est pctm̃ mortale: sed veniale pctm̃. o ¶ Et abierũt alius in villã suam) .i. ad laborẽ et occupationẽ corpalem: circa terrenarũ rerũ acq̃sitionẽ. p ¶ Alius ꝯo ad. ꝛc.) Per negocia tionem intelligit nimia occupatio mẽtalis: circa tpalia impedies diuina. q ¶ Reliqui ꝯo tenu. ser. ei⁹. ꝛ cõtu. affe. occi.). s. post ad-

Lu. 10. a

Mũ ne gligẽtia est pctm̃

b uos dicens, h Dicite inuitatis: Ecce
i prandiũ meũ paraui, i thauri mei k
l & altilia l occisi sunt: & oĩa para-
m ta m venite ad nuptias. n Illi autem n
neglexerunt o & abierunt, alius in o
villam suam: p alius vero ad nego- p
ciationẽ suã. q Reliqui vero tenue- q
runt seruos eus, & cõtumelia affe
B ctos occiderũt. r Rex aũt cũ audis- r
set iratus est: & missis exercitibus
s suis, s pdidit homicidas illos: t & ci- t
uitatem illorũ succẽdit. v Tũc ait ser v
uis suis. x Nuptie quidem parate x
sunt: y sed q̃ inuitati erant: z nõ fue- z
runt digni. a Ite ergo ad exitus via a
rum, b & quoscumq̃ inueneritis vo b
cate ad nuptias, c & egressi serui e- c
ius d in vias, e congregauerunt om- d e

censionem christi iudei flagellauerunt apostolos simul. Et post modũ sctm̃ Stephanum lapidauerũt: ꝛ sctm̃ iacobũ frẽm ioannis occiderũt. r ¶ Rex aũt cũ audisset irat⁹ est: ꝛ missis exerci. suis) Ly. s. exercitu romanorum: sub principibus Tito et Uespasiano: qui ex diuina ordinatione venerũt contra hierlm. xlij. anno p⁹ christi passionem. s ¶ Perdi. ho. il.) q: in vltionẽ sanguinis christi: et suorũ discipulorũ: ab exercitu romanorũ sunt trucidati ꝛ captiuati de iudeis vsq̃ ad decies centũ milia: vt dicit Josephus in li. de iudaico bello. t ¶ Et ciui. il. suc.) q: tunc hierusalẽ succensa est ꝛ tẽplum in ea. v ¶ Tũc ait rex seruis suis) et seq̃cibus eorũ: p diuinam reuelationẽ. x a ¶ Nuptie quidem parare sunt). i. sacramentũ incarnatiõis paratũ est: vt natiuitas: pdicatio: passio: christi: ꝛ introit⁹ rea gni apt⁹ est per passionẽ christi: q̃ añ clausus fuit. y ¶ Sed q̃ inuitati erant). s. iudei. z ¶ Nõ fuerũt digni) Ly. ꝓter suã incredulitatẽ. a ¶ Ite q̃ ad exit⁹ viarũ.) id est ad gẽtes: q̃ nõ erãt in via mãdatorũ dei: ꝛ sine lege viuẽtes: ꝛ legẽ ignorãtes. Ad illas eñ gentes iuerũt apli: iudeis nolentib⁹ vitam christianã recipe. Uñ dicebãt Paul⁹ ꝛ Barnabas. Uobis oportebat ꝓmo loq̃ verbũ dei: sed q̃m repellitꝫ illud: et indignos vos iudicatis eterne vite: ecce ꝺuertimur ad gẽtes: Sic eñ ꝑcepit nob̃ deus. b ¶ Et quoscũq̃ inueneritis vocate ad nuptias) q: nullus volẽs fidẽ catholicã recipe repellẽdus est. c ¶ Et egressi serui eius.). s. de iudea. d ¶ Im vias.) id est terras gẽtiliñ. e ¶ Cõgregauerãt oẽs quoscũq̃ inuenerũt) bonos ꝛ malos. Ly. q: i eccl̃ia militãte admixti sũt:

act. 7. G. ibiõ. 12. a.

act. 13. G.

bonis cū malis f ¶ Et iple. sunt nup. discū.) Ly. q: fides catholica diffusa est p oēm vniuersum. g ¶ Intrauit aūt rex vt vide. dis.) Ly. Intrat aūt chīs dupliciter. Primo specialiter in morte cuiuslibet homis. Scōo gñaliter intrabit in iudicio futuro: discernēdo merita t ōmerita cuiuslibet homis. h ¶ Ut vi. ibi. cō. non vesti. veste nupti.). i. hñtem fidē sine charitate. Nā vestis nuptialis est charitas: q diuidit inter filios regni et pditiōis: vt ōt Aug. i ¶ Et ait illi Amice) Ly. vocat aūtē pctōr amic⁹ ppter naturā quā dedit creauit: q bona est: t q ad imaginē dei facta ē. k ¶ Quō huc intrasti). s. sacramēta ecclesie suscipiēdo: fidem ecclesie cōfitendo. l ¶ Non habēs vestē nup.) . s. in charitate bona opa. vñ. Hie. Vestis nuptialis sunt de cē pceptis: q induunt in charitate dei et pximi. m ¶ At ille obmutuit) Ly. q: in extremo iudicio ppria arguēte pscientia: hō pctōr cōuincit: et mutus efficit. n ¶ Tūc dix. rex minist.) Ly. i. angelis executoribꝫ diuine iustitie. o ¶ Liga. ma: t pedibus) Ly. q: post mortē nō pōt pctōr bonū opari: nec ad salutē reuerti. p ¶ Mittite eu⁹ in tenebras exteriores.) Pctōr in hac vita est in tenebris interioribꝫ: q: aduc ē in spe venie: in iferno aūt erit i tenebris exterioribꝫ: q: erit extra ambitū diuie miscōie: t sine oī spe eterne glie. vñ Beda. In iferno nulla ē redēptio: nec dolor mitigatio. q ¶ Ibi erit flet⁹) Gor. et vehemētia ardoris. ¶ Et stridor dentiū) ex vehemētia frigoris. vñ ōr: Trāsibūt ō aqs niuiū i calorē nimiū. s ¶ Multi em sūt vo.) Ly. ad fidē catho. t ¶ Pauci vo electi) ad gliā. ¶ Circa pñs euāg. vbi ōr. Simile est regnū celoꝝ hōi. de pria. ōr. i. eccliā pñs. quia sicut deꝰ habitat in celis p gliam: ita habitat in pñti eccliā in sacramēto eucharistie, vnde dicit. Ecce ego vobiscū sum oibus diebꝫ vsqꝫ ad cōsummationē seculi. Ire sicut in celo sunt quedā corpa magis et minus clara: t vnū illūinat aliū. Et qdā sūt illūinātes: t qdā illūinati: t qdā magis lucēt: t qdā min⁹. vñ ōr: Qui aūt docti fuerint: fulgebūt sicut splendor firmamenti. Ecce mius lucētes. Et q ad iusticiā eruditi multos sicut stelle in ppetuas eternitates. Ecce magis lucentes. Sequit: Hō. mini regi. Chīs em est verꝰ rex t potens rex in oībus: t oēs reges excedit: q regnat in celo: t in mūdo: t in iferno. vñ ōr. Donauit illi nomen qđ ē sup oīe nomē: vt in noīe iesu omne genu flectat: celestium: terrestriū t infernoꝝ. In celo em regnat p totalē et per vniuersalē beat⁹ am subiectionē: q: ei oēs sci et angeli ad nutū obediūt: et ei in oībus subijciunt: qō etiam quotidie petim⁹ in nob fieri dicētes. Fiat voluntas tua sicut in celo t in terra Regnat em in celo p sue glie oñsionē: t bām visionē: q: ibi eꝰ maiestas t glia demonstrat. vñ ōr: Dñe nobis facies tuā t salui erim⁹. vñ Ful. Dei facies si oēs in carcere inferni inclusi viderēt: nullā penā: nullū dolorē: nullāq tristitiā sentirēt. Ire rex nr iesus christus regnat in mūdo: p patientiā t misericordiā. Nā in magna patientia t misericordia regnat sup pctōres. Patienter expectat eos vt cōuertant: t misericorditer recipit eos si conuertant. vñ ōr: Propterea expectat dñs vt misereatur nri. Et alibi ōr. Tu aūt fornicata es cū amatoribꝫ multis: tñ reuertere ad me: t ego suscipiā te. Sed multi miseri pctōres patientia et misericordia eius cotemnūt. t eo ipso magis peccāt. vñ ōr: Ne cito pferat cōtra malos sua: filii hoīm absq vllo timore ppetrāt mala. Item sup iustos regnat in magnificis gratijs: spūaliter habitās in eis: t ipos

S

Dani. 2. b.

Triplex regnum christi regis.

mat. 6. b

ps. 79.

Esa. 30. b.

eccle. 8

Job. 24. c

Ecclesia dr regnū celoꝝ p 5 duo.

dirigēs t ptegēs et gubernās. Jpi eñ sūt templū dei spuale: t spūssctūs habitat in eis vñ dicit apl's: Templum dei sanctuz est: qđ estis vos. Jpi etiā sunt regnū dei q̄ pro honore dei: t ppria salute: quotidie certāt cōtra diabolū: mundū: t ppriam carnē: t de illis hostibus triumphat. Vñ dicit: Regnū celoꝝ vim patitur: et violēti, i. cum violentia preliantes: rapiūt illud. Jferz in inferno regnat p iustīcie executionē: qa effectū iusticie. s. punitionē t vindictā in dānatos ibi exercet. Unde dicit: Reddaz vltionē hostibus meis. Vñ ex hoc sequtur:

Q in inferno cognoscent impij chr̄istum esse regem omipotē tem: q̄ hic noluerunt eū cognoscere regez misericordē. Sequtur hic: Ligatis manib⁹ et pedibus. Ubi notanduz: q̄ pctō: strictius ligatur: q̄ animalia ligantur. Nam ligatur eius memoria ne recolat beneficia dei. Ligat voluptas: ne desyderet ꝑbōa: Ligat cor: ne penas inferni ad mortē cogiter: t mala q̄ incurrit in statu peccati manēs. Et simile est de oīb⁹ potētijs aie interius t exterī⁹: q̄ oēs fortiter alligant: t sicut pctō: fuit ligat⁹ i culpa: sic digne erit

I. cor. 3, c

Matth. 11, b

Deu. 32, f.

Postilla

In illo tē. [a] Erat quidā regulus: cuius filius infirmabat capharnaū. Hic cū [b] audisset, qa iesus aduenīret a iudea in galileam: [c] abijt ad eū: & rogauit eū, [d] vt descē deret & sanaret filiū eius: [e] incipiebat eñ mori. [f] Dixit ergo iesus ad eū: Nisi signa & prodigia videritis non creditis. Dicit ad eū regulus: Dñe descende priusquā moriatur filius meus. Dicit illi iesus: Vade filius tuus viuit. Credidit homo sermoni quem dixit ei iesus & ibat. Jam autē eo descendente occurrerūt ei serui nūciantes: dicentes: quia filius eius viuit. Interrogabat ergo horā ab eis in qua melius habuerit. Et dixerūt ei: Quia heri hora septima reliquit eū febris. Cognouit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei iesus: Filius tuus viuit. Et credidit ipse & domus eius tota. Hoc rursus secundū signū fecit iesus cū venisset a iudea in galileā.

Rat quidā regul⁹ (ligat⁹ in pena, cuius fili⁹ infirmabat capharnaū. Jo. iiij. Matthei. viij. Luce. vij. Miraculum hoc fecit chr̄us anno ei⁹. xxxi. vi. kal. Nouēbris, fer. vj. lūa xix. iditiōe. v. Vñ imitiū illi⁹ euāg. scribit. s. Joannes in eodem cap. quō chr̄us sedēs loquebat mulieri: postmodum exierūt samaritani de ciuitate: t rogauerūt eū: vt ibi maneret. Et māsit ibi p duos dies. Et multi ex samaritanoꝝ ciuitate crediderūt in eū: dicētes. Q: hic est vere saluator mūdi. Et post duos dies exijt inde et abijt in galileā. Ipse eñ iesus testimoniū phibuit: q: ppheta in sua patria honorē nō haberet. Cū g̃ venisset in galileā acceperūt eū galilei: cuz oia vidissent: q̄ fecerat hierosolymis in die festo. Uenit g̃ iesus iteruz in chana galilee: vbi fecit ex aqua vinum. Et erat quidā regul⁹. Lyr. Nō accipitur hic regulus p paruo rege: vt videt nomē sonare. Quia romāi volētes ꝓgere iudeoꝝ supbiā: abstulerūt ab eis regiā dignitatē: regnuz iudeoꝝ in qtuoꝝ tetrarchias diuidētes: p̄cauere volētes eoꝝ rebelliōz. Vñ p illo tpe null⁹ rex erat in iudea. Dicit g̃ iste Regulus: q: erat officialis: imperatoris deputat⁹ ad custodiā galilee: pter qđ manebat in capharnaū: q̄ erat metropolis illius terre. Et q̄stat trib⁹ dieb⁹ a hierm. Notanduz q̄ ficut dicit. Thom: iste regul⁹ interfuit miraculo facto in nuptijs: qñ chr̄us aquā in vinū mutauit: q: tūc credidit: sed tñ chr̄isti diuinitatē nō pfecte agnouit t ad hoc inuenđ euāgelista: illud miraculū rememorat: dicēs. Uenit iteꝝ iesus in chana galilee: vbi vinū ex aqua fecit. a ¶ Erat quidā regul⁹: cuius fili⁹ infirmabat capharnaū.) Lyr. Et licet esset gētilis visis t auditis miraclis chr̄i: sperauit ab eo sanitatē impetrare filio suo: ideo sequtur b ¶ Hic cuz audisset.) q̄ fama q̄ pcurrebat aductū ei⁹ in cēn

regionem galilee. c ¶ Abijt ad eū & rogabat eū instanter: et humiliter flexis genib⁹ complosis manibus: p:ofusis lach:ymis. d ¶ Ut descēderet.) quia capharnaum erat in valle sita: respectu chana galilee: in q̄ erat christus. e ¶ Incipiebat enim mori.) id est signa vicine mortis in eo apparebant euidēter. f ¶ Dixit ihesus ad eū: nisi signa & pdigia: videritis non creditis) nō enim app:ehendit de petitione salutis filij sui: sed de defectu fidei: quia nō credidit plene: sed semiplene: credidit enim in christo esse virtutem ad sanandum filium: sed nō credidit in eo esse diuinitatem: p quā est vbiq: et vbiq pōt sanare: vnde fides fuit quando petijt salutem: sed defectus fidei: quando requirebat p:esentiam christi co:po:alē. Ex quo patet: q̄ nō credidit christum esse verū deum: quia si credidisset: q̄ deus vbiq p:esens esset per p:esentiam maiestatis sue: nō dixisset descēde: sed dixisset cuz centurione: dic verbo & sanabitur puer meus. g ¶ Domine descende priusq̄ moriat filius me⁹.) Tho. Manifestat igitur regulus hic incredulitatem suam: rogat enim vt descendat p:ius q̄ filius eius moriatur: quasi Christus posset non suscitare defunctum. Lyra. Verumtamen quia ex deuotione repetit petitionem suam: dicens. Dñe descēde: ideo exauditur a christo. Unde sequit. h ¶ Dicit ei ihesus: vade) letus in domum tuā. i ¶ Quia filius tuus viuit.) id est perfecte sanitatem restituit: quia incipiebat mori. Unde Chrys. Christus ad domū regulī ire noluit: sed absens sanauit filiū ei⁹: B

tis: nō creditis. Dixit aūt ad eū regulus. s Dñe descēde, priusq̄ moriat filius meus. h Dicit ei ihesus: Vade filius tuus vivit. k Credidit hō sermoni quē dixit ei ihesus: & ibat. k Iā aūt eo descēdēte: serui occurrerūt ei & nūciaverūt dicētes l qa filius eius viueret. m Interrogabat ām horā ab eis, in qua melius habuerat. n Et dixerūt ei, qa n heri hora septa relict eū febris. o Cognouit ergo pa- o ter, quia illa hora erat in qua dicit ei ihesus: filius tuus viuit. p Et credidit ipse & dom⁹ eius tota. ¶ Dñica p XXII. post oct. Pē. Euā. Mat. xviij. c. q̄si cir. finē.

In illo tē. Di. ie. di. suis. a Simile ē regnū celorū b homulos ipius regulī suscitauit ad fidez: quia subito viderūt eū cōualuisse: qō natura facere nō pōt. o ¶ Cognouit ꝯ. ꝛc.) Refe-

sanare infirmum: sed

yt per hoc magis de lectaret diuinitatem suam: et sic regulum illū iuuaret ad veraz fidez. k ¶ Credidit hō sermoni quē dixit ei ihesus: & ibat. Ly. qa fides requirit ad obtinendū dei bñficia. l ¶ Quia filius eius viueret.) s. congaudendo ipsi. m ¶ Interrogabat ām horā ab eis ꝛc.) Hoc fecit ad certificationē miraculi respectu sui: & etiā vt sui astātes cognoscerēt vtutē chr̄i. n ¶ Et dixe et: q: heri hora septima reliqt ꝛc.) Ubi Chrys. Repēte dimisit eū febriz totaliter: vt appareret nō esse naturalis cōualescētie. Ex hoc etiaz fa-

Postilla

Arens verbū suū ad verbū christi: et horā imperatis ad horā recepte sanitatis. p ¶ Et credidit ipe & do. ei⁹ tota) Ly. Ad hoc enim factū est illud miraculū: vt ille regul⁹ & gētilis: cuz familia sua crederet in chm. Tho. Chr̄us nō solū sanauit filiū reguli ab infirmitate sua: sed ipsum regulū et totam ei⁹ familiā ab infidelitate: q: credidit ipse & dom⁹ eius tota:

Similē est regnū celoz homini regi. &c. Math. xviij. Illisto. hui⁹ euāg. fa. ista est anno christi. xxxij. vi. ka. fe. Lu. xij fe. y indi. v. Ān initiū illi⁹ euāge. dixit petrus ad iesum. Dñe quotiēs peccabit in me frater meus & dimittam: vsq; septies. Dixit illi ie. nō dico tibi vsq; septies: sz vsq; septuagesies septies. Mo a ¶ Sisē re. cel.) Ly. i. status ecclesie militātis. b ¶ Noi regi). i. chro q est ver⁹ hō et ver⁹ de⁹ rex regum & dñs dñantiuz. c ¶ Qui voluit ra. ponef. &c.) .i. rōnē exigere de facti hūanis d ¶ Qui b debebat ei. r. milia talēta.) Ly. i. obligat⁹ ad magnaz penam ꝓpter multa pcta. e ¶ Cū aūt nō hꝫet) Bo. i. cū viribz suis satisfacere non valeret. Nō enī p se pōt ruere: sz nō p se resurgere. f ¶ Jussit eū dñs ei⁹ venū) cptū ad aiaz. g ¶ Et vxo.) cptū ad coz⁹. b ¶ Et fi.) cptū ad opa. i ¶ Et oīa q ha.) cptū ad tpalia. k ¶ Et reddi.) nāi ista oīa venūdant. i. ꝓ pctīs mortale auferūt. l ¶ Patiētiā habe in me) dādo locū & tēpus pnie. m ¶ Et

c mini regi, c qui voluit rationē ponere cū seruis suis. Et cū cepisset ra-
d tionē ponere, oblatus est ei vnus, d
e q debebat decē milia talenta. e Cū
f aūt nō haberet vñ redderet: f iussit
g eū dñs eius venūdari, g & vxorem
h eius, & h filios: i & oīa q habebat, k
& reddi. Procidēs aūt seruus ille ro
gabat eum dicens. l Patientiā habe
m in me: m & oīa reddā tibi. n Miser-
tus autem dñs serui illius o dimisit
eum p: & debitum dimisit ei. q Egressus autem seruus ille r inuenit v-
num de conseruis suis: s qui debe-
bat ei centum denarios, t & tenens
suffocabat eū dicens: v Redde qd v
debes x: & ꝓcidens conseruus eius: x
rogabat eum dicens. y Patientiam y
habe in me, & oīa reddam tibi.
Ille autem noluit, sed abiit, z & mi-
sit eū in carcerem, donec redderet
debitum. a Videntes autem conser
ui eius, b quæ fiebant c cōtristati sūt
valde: d & venerūt & narrauerunt
dño suo oīa, q facta fuerāt. e Tunc
vocauit illū dñs suus: et ait illi. f Ser
ue nequā, oē debitū dimisi tibi: qm

oīa red. tt.) p opa penitētie: satisfaciēdo iux
ta posse. n ¶ Misertus aūt dñs serui illi⁹) c
q: misericors & miserator: dñs. o ¶ Dimi-
sit eus) Bo. liberum a captiuitate culpe. p
¶ Et ōbitū dimisit ei) vñ Chr̄ys. Vide mi
sericordiā dei: petierat dilatiōm: & accepit oīm petōz remissionē q ¶ Egressus autē seruus ille) .i. a facie dñi sui: p recidiuū pcti. r ¶ Jnuenit vnū de conseruis suis) Ly. i. de hoib⁹ q sunt serui dei cū ipso. s ¶ Qui debebat ei cē. denarios) .i. modicū eū offendebat: qa offensa in hoiem modica est respectu offense cōmisse in deum. t ¶ Et tenens suf. eū) Ly. i. strāgulabat. v ¶ Dices: Red. qd debes) Ly. in quo oñditur austeritas in repetēdo vindictaz a primo. x ¶ Et pci. cōseruus ei⁹) Bo. x. Ideo debuit misereri q: p:o cidit: & q: seru⁹ eius dē dei fuit y ¶ Patientiā habe in me: & oīa red. tibi) Ly. q. d Parat⁹ sum ꝑ me possibilē atez meā satisfacere tibi. z ¶ Et misit eum in car. do. red. &c.) Ly. in quo notat crudelitas in mō repetēdi vindictā. a ¶ Videntes autē cōseruī ei⁹) Glo. in- apo. 16. d infra. 22. d.
terl. i. angeli: q referūt ad deū gesta hoīm. Ān: Cōseru⁹ tuus sum: & fratrū tuoz. b ¶ Que fiebāt) oīa opa q agim⁹: & supplicia q patimur vident. c ¶ Contristati sunt valde.) Glo. ꝓpter afflictiōm chr̄iani. Nō tandū q angeli cōtristant ad culpā: & letantur ad pnām. Ān: Gaudiū est angelis dei Lu. 14. b

Eſuꝑ vno petõre, ꝛc. d ¶ Et venerũt ꝛ narrauerũt dño oĩa q̃ facta fuerant) ſcz q̃rimoniam de pſecutoribus proponendam. e ¶ Tunc vocauit illũ dñs ſuus: et ait illi.) Ly. Ita vocatio fit in morte: vbi de oĩb⁹ reddemus rationez. f ¶ Serue nequam omne debitũ dimiſi tibi) Ly. i. magnã offenſam in me ꝺmiſſam. g ¶ Nõne ergo oportuit et te miſereri cõſerui tui.) parua remittẽdo. h ¶ Et irat⁹ dñs tradidit eũ tortoribus.) Lyr. i. demonibus: q̃ i hoc executores ſũt diuine iuſtitie. i ¶ Quouſq; redderet vniuerſũm debitum) Gor. id eſt in ꝑpetuum: q̃a ibi nõ eſt locus redemptionis vel ſatiſfactionis: ſed condemnationis. k ¶ Si non remiſeritz vnuſq; fra. ſuo) vnde hie. Formidoloſa ſẽtentia: ſi parua fratri nõ dimittimus: magna nobis a deo nõ dimittũt. vñ Greg. Cõſtat ex iaz dictis: q̃ ſi hoc q̃ in nos delinquit ex corde non dimittimus: illud a nobis exigit: q̃ per penitentiã demiſſuz fuiſſe gaudebamus. l ¶ De cordib⁹ ve.) q̃ nõ ſufficit ore dimittere ſolũ ſed corde. vñ Hayſ. ſuꝑ. Matth. v. Nihil ꝓdeſt ore dimittere: q̃ ſuat ixacũdiã in mente. ¶ Vñ circa pñs euangeliũ vbi dicit: Miſert⁹ aũt dñs ſerui illius dimiſit eũ: et debitũ dimiſit ei. Queritur: vtrum deus ſit magis miſericors q̃ iuſtus: vel econuerſo. Reſpondetur: q̃ deus ſicut eſt miſericors ſic et iuſtus: et ecõuerſo: tamen miſericordie effectus plus

¶ Dñica. XXIII. poſt octa. Pẽthe. Euã. Math. xxij. b. cir. mediũ.

in nobis relucet: q̃ iuſtitie: et ideo q̃a deus parcit in ſe peccãtibus: et miſericordia eius a progenie in progenies: et quia effect⁹ miſericordie magis relucet q̃ iuſtitie: ideo de us dicitur nobis magis miſericors q̃ iuſt⁹. ꝛc. Nec mirum: ſi deus modo ſit miſericors: habet enim triplex forum. Vnuz eſt in p̃ſenti vita totius miſericordie: q̃a modo miſericordia audit cauſas: et iuſticia facit ferias. Vñ dicitur. Preparabit in miſerõdia ſoliũ eius. Ideo omnes cauſas iuſticia mittit ad thronũ gratie vnde dicitur. Adeamus eũ fiducia ad thronũ gratie eius: vt miſericordiam conſequamur. Aliud forũ erit i iudicio extremo: qõ erit pure iuſtitie: vbi iuſtitia audit cauſas et miſericordia facit ferias. Et ideo miſericordia oĩes cauſas deinceps remittit ad ſolũ iuſticie. Vñ dicitur. Super ſoliũ dauid: et ſuper regnum eius ſedebit: vt cõfirmet illud ꝛ corroborer in iudicio ꝛ iuſticia: amodo et vſq; in ſempiternum. Tertiũ forum erit in purgatorio: qõ eſt forũ mixtum: quia ibi erit iuſticia que penam infliget: et miſericordia que gloriã dabit. Vñ ꝑs. Miſericordia et veritas precedent faciem tuam. Et ibi exiſtẽs dicere poteſt illud ꝑs. miſericordiam et iudicium cantabo tibi domine. Et duo hec audiui: quia poteſtas dei eſt: et tibi dñe miſericordia: quia tu reddes vnicuiq; iuxta opera ſua. ꝛc. Sequitur. Do nec redderet vniuerſum debitum. Vbi no-

G

Tripler forũ dei

eſa. 16.

heb. 4.

eſa. 8.

ꝑs. 88.

ꝑs. 100

Petrꝰ dicẽ dum citer.

ta: q̄ dupliciter dicunt̄ petā redire. Primo q̄ non redeat q̄tum ad maculā vel reatus: sed q̄tum ad ingratitudinē: qui em̄ post acceptā remissionē ad peccatū vadit: grauius delinquit: qa ingratus tanto beneficio efficit: et ita ingratitudo peccatū recidiuātis aggrauat: q̄ penam petō:um p̄teritorum videt̄ secū reducere. vnde dicit̄ in ōcret̄. Iteratio culpe inducit aggrauationez pene. p. q. viij. hi qui. Secūdo dicūtur redire quantum ad penā substātialē. Sicut em̄ in celo est vnus denarius. i. vna beatitudo substātialis licet vn⁹ magis altero peipiat. Unde de hoc dicit apostolus. Sicut stella differt a stella in claritate. ꝛc. vnde etiā magr̄ sen. li. iij. di. p'ix. dicit: Elect⁹ ab eo differt in claritate mētis ꝛ corpis. vñ dicit: In domo patris mei māsiones multe sunt. ꝛc. Sic in inferno est vna pena substātialis p modū damni. s. carētia visiōis diuine: alia p modū sensus. s. vermis ꝛ ignis: et vtraq̄ pena debet̄ p quolibet petō mortali. s. ꝑm plus vel minus. Dicunt̄ g̃ petā redire: q: recidiuāti ea dē pena debet̄ gñe: q̄ prius licet sit maior, vñ ō: Qui in vno offendit fact⁹ est oīm reꝰ.

A Beuntes phari. consi. ꝛc. Dat. xxij. Marci. xij. Lu. xx. Hanc historiā dixit dñs anno eius. xxxiij. xi. kalē. Aprił. feria. iij. luna. xij. inditiōe. vi. Añ initiū illius euang. scribit sctūs Math. in p̄cedenti capi. q̄ christus loquebat̄ p̄ncipib⁹ iudeoꝝ ꝛ phariseis pabolā istā: dicens. Hō paterfamilias plātauit vineā: ꝛ locauit eam agricolis. Cū autē tp̄s fructuū appropinquasset: misit seruos suos ad agricolas: vt acciperēt fructꝰ eius. Et agricole ap̄hensis seruis eius aliū ceciderūt: aliū occiderūt: aliū ꝯo lapidauerāt. Nouissime misit ad eos filiū suū dicēs. Verebūtur forsitan filiū meū. Agricole ꝯo ap̄hensum eū eiecerūt extra vineam: et occiderūt. Et cum audissent p̄ncipes sacerdotum parabolam istam: cognouerūt quia de ipsis diceret. Et querētes eū tenere: timuerunt turbas: qa sicut pphetā eū habebant. Et relicto eo. a ¶ Abeū. pha.) vñ Chrys. ab ipso christo. b ¶ Consiliū inierūt vt capiēsum in ser.) Ly. qa nō poterant eū capere in malo opere. Et q̄ facilius capit̄ hō in verbis q̄ in fact̄. c ¶ Et mittūt. ꝛc.) Ly. quasi boies sibi incognitos: ꝑm estimationē eorū: vt coram ipsis audaci⁹ loq̄rent: et lqraret linguā ad aliqd dicendū: vnde posset capi in verbis. d ¶ Cū hero.) Ly. Isti herodiani erant milites herodis: qui interfecit Joānē bap. et venerat ad diē: festū in hierlm: q: ista

In illo tempore. Abeuntes pharisei cōsiliū inierunt: vt caperent iesum in sermone. Et mittūt ei discipulos suos, cū herodianis: dicētes. Magr̄ scimus, quia verax es, & viā dei in veritate doces: et non est tibi cura de aliquo: non em̄ respicis p̄sonā hoīm. Dic ergo nobis q̄d tibi videt̄, licet censum dari cesari an nō? Cognita aūt iesus neqcia eorū dixit. Quid me tētatis hypocrite, oñdite mihi nu-

questio fuit facta fera. iij. añ passionē chr̄i: et de herode legit: q̄ ipse erat p tūc in hierusalē in die passiōis chr̄i: q: venerat in hierusalē ꝓpter solēnitatē paschalē: fic g̃ milites herodis missi sunt cū discip̄lis phariseorū vt possent eū capere in sermōe: ꝛ milites herodis statiz caperēt eū: vt puniret in corpe: sic g̃ patet q̄liter maliciose agebāt ꝯ eū sibi adulando: vt facilius inducerēt eū ad dicēdū aliqd ꝯ ptātem cesaris. e ¶ Dicē. mgr̄ sci. ꝛc. doces.) Ly. s. in sana doctria. f ¶ Nō est ti. cu. ꝛc.) q. d. nō dimittis timore cuiuscūq̄ hois etiā impatoris dicere veritatē. g ¶ Dic g̃ licet censum. ꝛc.) Beda in hom̄. p̄sentis euāg. Dissensio erat in populo iudeoꝝ: aliqui dicebāt illicitū esse iudeis: q̄ sibi recognoscerent habere aliquez dñm in terris: sed solū deum qui est in celis: idcirco nō esse licitum dare cēsum cesari: q̄ dant de cimas: victimas et oblatiōes deo celi. Ecōtrario aūt alij asserebāt: q̄ erat licitum dare tributū romanis: q: p defensiōe p̄rie militabāt: et ab hostibus et latronib⁹ defendebant: et pacē inter homines conseruabant. Hanc aūt questionem maliciose ponebant chr̄o: cogitātes intra se: aut rūdebit p nob⁹ aut p: o cesare; aut oīno tacebit. Si rūdebit

¶ Quid nobis: nos nō debere soluere tributum: tūc incurret indignationē cesaris: et statim milites herodis capiēt eū vt puniat: si nō debit p̄o cesare: q̄ debem⁹ soluere tributum: tunc incurrit indignationē populi: si omīno tacebit: tūc dicem⁹: quia veritatez timet dicere ꝓpter timorez humanū. h ¶ Quid me tentatis hypocrite) Ly. quasi diceret non queritis veritatez addiscere: sed me ꝓbis cape. i ¶ Ondite mihi numisma census.) id est nummum: qui datur p̄o censu annuo imperatori. k ¶ At illi obtulerunt ei denariū) Lyra: q̄ a iste nūmus q̄ debebat̄ p̄ annuo censu a quolibet capitaneo domus valebat decem nummos vsuales: et ideo vocabatur denari⁹: et erat argēteus. l ¶ Cuius est imago hec et suꝑscriptio.) Lyra q̄ ima go cesar̄ erat impressa in illo: et nomē eius in circuitu. m ¶ Dicunt ei cesar̄. vñ Hieron⁹. Tyberij sub quo passus est dominꝰ. n ¶ Reddite ergo que sunt cesaris cesari.) Hoz. Sicut tributum et pecunias: per quas confitemini vos vere subiectos esse illi o ¶ Et q̄ sunt dei deo). i. decimas ꝓmitias et oblationes atq; victimas: sic fecit christus qui reddidit tributa cesari p̄o se et p̄o petro: et deo reddidit q̄ dei patris sunt: facies volū-

facta est anno christi. xxxi. iij. Idus. Nouē. feria. iij. luna. vij. indictiōe. iij. Ab initiū illi⁹ euāgelij scribit: sctus Matheꝰ in eodē capitulo: q̄ discipuli Joānis baptiste accesserūt ad iesum: dicētes: q̄re nos et pharisei ieiunamus frequēter: discipuli autē tui nō ieiunant. Ait illis iesus: Nūquid possunt filij sponsi: q̄diu cū illis est sponsus lugere: venient autem dies: cū ab eis auferet̄ spōs⁹: et tunc ieiunabunt. Tunc sequitur euangelium hodiernum. a ¶ Ecce ꝓnceps vnus accessit.) Lyra. Qualis autem fuerit ꝓnceps iste: non exprimitur hic: sed in alijs locis habet vbi dicit̄ q̄ erat ꝓnceps synagoge: nōie Jairus. Judei em̄ habebant tm̄ vnum templ̄ū: vbi poterāt offerre et immolare: licet in hierusalē: sed in alijs ciuitatib⁹ et villis: habebant loca determinata: in q̄b⁹ conueniebat popul⁹ ad orandū: et ad audiendū verbum dei: et tractandū de his q̄ pertinebāt ad cōmunē vtilitatē populi: et ille q̄ ꝓerat c tāt⁹ auctoritate cōgregatio fiebat: dicebatur ꝓnceps synagoge: et talis erat iste q̄ accessit ad iesum. b ¶ Et adorabat eū) Similiter q̄ cecidit ad pedes ei⁹. s. faciendo sibi reuerentiā debitā. c ¶ Dñe filia mea mō defuncta est.) Sed alibi dr̄ q̄ dixit eam esse in extremis. Et etiā dr̄ q̄ moriebat̄: et hoc est verū q̄n ꝑ recessit ab ea: sed an̄ q̄ venit ad iesum: mors tua est: ꝓpter q̄d nūcij ve-

In illo tē. Loquēte iesu ad turbas. a Ecce ꝓnceps vnus accessit: b & adorabat eū: dicens. c Dñe filia mea mō defuncta

Postilla. Loquēte iesu ad turbas. Ecce ꝓnceps vnus. ꝛc. Matheꝰ. ix. Marci. v. Luce. viij. Hystoria hui⁹ euāg.

mar. 5. luce. 8.

Lu. 8.

nerūt de domo q̄ dixerat. Noli vexare mg̃rm q: defūcta ē filia tua: credētes q̄ chr̃us nō posset suscitare eā a mortuis: licz posset eaz sanare. d ¶ Et surgēs ie. ꝛc.) Ly. pḡēs ad mar. 5. c. domū ei⁹ ppt̃ fidē sue meritū e ¶ Et ecce mulier q̄ fluxū sanguis paciebat̄ xij. ānis. luc. viij. dicit̄ q̄ in medicos erogauerat omnē substantiā suā: nec ab vllo potuit curari, f ¶ Accessit retro.) Christus enim erat in turba magna que eū cōprimebat: et iō de facili nō potuit habere accessuz ad eum. g ¶ Et tetigit fimbriā vestimēti eius.) Bona: indignā se reputabat tāgere pedes dñi: vel etiaz plenitudinē vestimēti. Habebat em̄ christus fimbrias iuxta cōsuetudines iudeorū sc̄m p̄ceptuz legis. h ¶ Dicebat autē intra se) scz firmiter credendo. i ¶ Si tetigero tantum vestimentū eius salua ero) s. ab hac infirmitate. O magna fides mulieris: q̄ credidit tantā virtutē esse in vestimētis christi: q̄ a tactu sanaret̄ q̄ per medicos sanari non poterat: p quibus tantū expedit q̄ depauperata fuit. k ¶ Confide filia: fides tua saluā te fecit) Bor. Non dixit: ego sanaui te: sed fides tua saluā te fecit: vt vitā dam ostētationē doceat: et meritū fidei extollat. l ¶ Et salua facta est mulier ex illa hora.) Ambro. videt velle: q̄ hec mulier erat martha ꝑgo sor. btē marie Magdalene et sc̄i Lazari. Notādū q̄ in via eundo ad filiū p̄ncipis archisynagogi: sanauit mulierē istaz per tactū vestis sue: vt sic p̄ceps ille in fide solidaret̄. m ¶ Et vidisset tibicines) scz carmē lugubre canētes. Antiquit⁹ em̄ tales ad ere qas vocabāt: vt suo carmine alios p̄uocārēt ad luctū n ¶ Et turbā tumultuātē. i. lachrymantē ꝛ eiulantē. o ¶ Dicebat recedite) nolite fiere: vt hr̃i eua. p̄ hoc q̄ ōt: Noli te fiere: docet nos q̄ mortuos nr̃os nō debem⁹ excessiue ō fiere p̄sertim cū fuerit bō homines: q: licet moriant mūdo: viuūt tn̄ deo: ipsos enim non amittim⁹: sed p̄mittimus: vt dicit sc̄us Aug⁹. In ve. testa. Lu. 8. c. triste fuit mori ꝛ terribile: q: tunc oēs in infernū descēderunt. Iob. 17. d. Vñ dicit: Si sustinuero infern⁹ dom⁹ mea est: ꝛ in tenebriz strauit lectulū meū. Putredini dixi pater meus es: matri mea ꝛ sorori mee vermib⁹. ꝛc. Isi. 6. lib. 11. de summo bono: Illi plorādi sunt in morte: quos miseros infern⁹ recipit i hac vita: nō quos celestis aula letificans iclusit. ꝛc. p ¶ Nō ē em̄ mort. ꝛc.) Ly. hoc dixerat: q: poterat eā ita facile suscitare a morte: sicut bō pōt aliū hoiez a sō. suscitare. q ¶ Et ōride cū) Ec ce deridet dñs Jesus chr̃us: nec irascit nec arguit eos. r ¶ Et cōcie. esset tur.) lamētantiū: tumultuātiū: et deridētiū: q: ex quo erāt increduli et derisores christi nō erāt digni videre miraculū. s ¶ Intra.) s. ad locū vbi puella iacebat cū p̄re ꝛ mre ei⁹ petro iacobo ꝛ ioāne: adhoc vt essent testes miraculi. t ¶ Et tenu.) clamādo. Habita t

¶ In festo dedicationis Euangelium. Luce,xix,a. in principio.

In illo tẽpore: Ingressus[a] iesus perambulat hiericho[b] Et ecce vir nomine zacheus, &[c] hic erat princeps publicanorum, &[d] ipse diues:&[e] querebat videre [f]iesum[f] quis esset, [g]& non poterat pre turba:[h] qa statura pusillus erat,

mi.qđ int̃erptat. ꝙ ¶ Puel.sur.)sc̃z de lecto mortis. ꝛ ¶ Et surre,puel. ⁊ ambulabat:et iussit illi daret manducare:et hoc in signũ vere resurrectiõis. Et stupuerũt parentes ei⁹:q̃bus p̃cepit ne alicui dicerẽt qđ factũ erat:sc̃z ad insinuandũ hũilitatem ꝙ ¶ Et exiuit fama hec)sc̃z tante potentie. ꝛ ¶ In vniuersã terrã)illã. ¶ Nota circa pñs euangeliũ vbi ỏr:Cõfide filia:fides tua saluam te fecit. Notandũ ꝙ fides christiana ẽ firma ⁊ vera. Hoc ꝓmo patet ex miraculoꝝ factiõe:in nulla enĩz alia fide seu secta fiũt miracula:niſi in nr̃a: q̃ ab initio mũdi fuit miraculis ỏfirmata: vt patz tpe ꝓphetarũ:q̃ eã ꝓphetabant et cõscribebãt. Item in no.testa. tpe christi⁹ et tpe apl̃oꝝ:q̃ eã p̃dicabãt:et in coꝝdibus hoĩm plãtabãt. Sili⁹ et sancti: q̃ post apl̃os p̃dicauerũt fidẽ: sicut patet in legẽdis sctoꝝ. Itẽ etiã sarraceni cõtrenẽ: ꝙ machomet nullũ miraculũ fecit. Secũdo ꝓz ex tyrãnoꝝ psecutiõe: oñe enĩ regnũ videt esse ỏsumptũ:q̃ꝫ ab inimicis ꝓpter eoꝝ potẽtiã. Extñ ỏ regno assyrioꝝ ⁊ reg. romã: ⁊ sic ỏ aliis. Fideles ãt ꝓpter fidẽ christi⁹ q̃ tenebãt:⁊ ỏfendebãt marias ⁊ gñales psecutiões multo tpe ab impatoꝝib⁹:a regib⁹:a ꝓncipib⁹:a iudicib⁹:⁊ potẽtib⁹ mũdi pssi sunt:vt ỏt- tus Augu⁹:⁊ nõ potuerũt ipaz fidẽ christianã extirpare. sz̃ hic q̃tidie crescebat ⁊ augmẽtabat. Itẽ notãũ q̃ñ hoĩ infidẽ fides:tũc etiã ifidũ oẽs ꝛ fides ⁊ ido opoꝛtet vt hõ agat fm fidẽ:⁊ alias ⁊ q̃s recipit:alꝫ in eo fides ⁊ ⁊ frustra:et melius esset fidẽ nõ habere:q̃ eã malis opib⁹ ipugnare ⁊ negare. Ũñ apl̃s: Cõfitenẽ se nosse deũ:factis ãt negãt. Vbi diligẽter est notandum: ꝙ mali christiani peiores sunt saracenis:q̃tũ ad q̃- tuoꝝ. Primo qꝛ sarapeioꝛes ceni christm negãt verbo:sz̃ isti facto:peius ꝛ est em̃ factũ q̃ ⁊ ⁊ tales enĩz sunt silꝛ militib⁹ pilati: q̃ genua flectebãt coram iesu dicẽtes: Aue rex iudeoꝝ:⁊ ꝓtie bãt eũ palmis. Tales em̃ sunt ꝑcati⁹ illã ficũ ꝑnitem solũ folia :icu christus maledixit: que statim aruit. Sc̃do qꝛ sarracẽi ex ignoꝛãtia christm negãt. Nõ em̃ credũt ipm esse verꝛ deũ ⁊ dñm suũ:si em̃ scirẽt: multi eoꝝ saluarenẽ ꝙ bona opa q̃ faciũt. Christiani mltẽ sciũt et firmiter credũt iesum christm esse dñm suũ: et tñ ei negãt debitũ obsequiũ: qđ maiꝫ malũ videt eẽ. Extm̃:si duo homines negarẽt debituꝫ obsequiuꝫ regi:ita ꝙ vn⁹ diceret: Oñe nescio ꝙ debeã vob obsequiũ hoc exhibere: si em̃ scirẽ:libẽter exhiberẽ. Alter ỏ diceret:scio ꝙ hoc obsequiũ vob debeo:sz̃ nolo vob exhibere:manifestũ est ꝙ magis offenderet regẽ. Tertio qꝛ sarraceni legẽ suã obseruãt:tales aũt nulli⁹ legis esse videnẽt: q̃a nec sarraceni nec christiani sunt: ⁊ ideo tales sine lege pibũt. Quarto qꝛ tales videnẽt esse apostate a fide q̃tũ ad rẽ fidei:videnẽt esse piuri eoꝝ:q̃ a baptismo ꝓmiserũt. s. renũciare diabolo ⁊ põpis ei⁹. Et ideo malo christiano fides erit ad cumulũ dãnatiõis eius.

Mali christiani peiores.

Fides christiana ꝓbat.

q: grauí? peccat chr̃ianus fornicādo: ⁊ alia q̃ ppibē̃ in lege ⁊ euāgelio trāſgredīēdo: ℭ pagan?: etiā pl? puniet ⁊ pfundi? dānabit. Añ de hoc ór in decretꝫ: Fidelis malus peio: eſt infideli. et grauius peccat: et pena grauio: ſibi debetur.

Postilla

INgreſſus ieſus perambulabat hiericho. Et ecce vir noīe zache?. ⁊c. Lu. tir. Hiſtoria huí? euāge. facta eſt ānō chr̃i xxxiij. xvi. kal. aplis. Luce. vij. indi. vi. Añ initiū illi? euāg. ſcribit. ſ. Lucas in p̄cedēti cap. ℭ q̃dā adolēſcēs interrogauit ieſum dicēs: magr̃ quid faciēdo vitā ternam poſſidebo. Dixit aũr ei ieſus: Si vis ad vitā ingredi ſerua mādata dei: q̃ ait: Hec oīa cuſtodiui a iuuētute mea: q̃d adhuc mihi deē: ait illi ieſ?. Si vis pfect? eē vade: ⁊ vēde oīa q̃ hēs ⁊ da paupib?: ⁊ hēbis theſaurū i celo: et veni ⁊ ſeqre me: Hic ille auditꝫ ꝓtriſtat? ē: q: diues erat valde. Vidēs illū ieſus triſtē factū dixit: ℭ difficile q̃ pecunias hñt in regnum dei intrabūt. Ly. difficile ór: et nō impoſſibile: q: difficile eſt diuitias poſſidere: ⁊ nō tenere nimis amore earū. Facili? eſt camelū p foramē acus trāſire: ℭ diuitē itrare in regnū dei Ly. hoc nō intelligit de quolibet diuite: ſz de diuite cōſtituēte finē in diuitijs: ⁊ totā ꝓfidentiā ſuā: g̃ ór ℭ difficile cōfidētes in pecunijs itrabūt in regnū dei. Ly. Poſſeſſio diuitiarū reddit hominē difficilē ad pfectiōm ac q̃rendā: nō tñ facit impoſſibile: q: abrāā fuit diues valde: ⁊ tñ pfect?. Añ ór: Btūs vir diues: q̃ inuētus eſt ſine macula. Et ſeq̃t: Et q̃s eſt hic ⁊ laudabim? eū. q. d. vix et cū difficultate inuenit. Et auditis his diſcipli mirabantur valde dicētes. Quis g̃ poterit ſaluus fieri. Dixit ill?: Quecūq; impoſſibilia ſunt apō homies: poſſibilia ſunt apō deū: q̃a ſicut dicit Beō. De? pōt cupiditatē terrenoꝝ cōuertere: ad cupiditatem eternoꝝ. vñ ór: Potens es? dñe ex oībus ſaluare. Añ q̃ illō q̃ō ſupeſt paupibus tribuūt: et eos ſibi amicos cōſtituūt: regnū celoꝝ intrare poſſunt. Añ ór: Facite vob amicos de māmona iniq̃tatis: vt cū defeceritis: recipiāt vos in eterna tabernacula. Silr q̃ diuitijs ſuis opa miſcōie exercēt. ſ. in cibādo eſurientē: potādo ſitientē: hoſpitādo pegrinū: veſtiēdo nudum ⁊ ſic de alijs. Añ ór: Eſuriui ⁊ dediſtis mihi. ⁊c. Venite bñdicti p̄ris mei: poſſidete vob regnū patum añ ☽ſtitutionē mūdi. Tūc poſtmodū ſeq̃t euāg. hoō. a ℭ Ingreſſus ieſus pambu hiericho) q̃ ciuitas diſtat ad vnā dietā a hieruſalem. b ℭ Et ecce vir noīe zache?.) Gor. noiaē erp̄ſe: tanq̃ dignus noīe: q: in libro vite erat ſcriptū nomē eius. c ℭ Et hic erat p̄n. publicanoꝝ) Ly. Non tm̄ publican?: ſz p̄nceps publicanoꝝ: in quo apparet maior miſcōia dei in ei? vocatiōe: vt vbi abūdauit delictū: ſupabūdaret ⁊ grā. d ℭ Et ipe diues) Ly. q: auar? fuit in acq̃rēdo. e ℭ Et querebat). i. deſyderabat. f ℭ Videre ieſum q̃s eſſet) in pſona: ⁊ hoc ex deuotiōe. g ℭ Et nō potuit p̄ turba. Ly. Ex hoc patꝫ deuotio ppli ad chr̃m h ℭ Q: ſtatura puſill? erat). ſ. in pſona corporis. i ℭ Et pcur.). i. p̄ alijs currēs. k ℭ Aſcen. in arborē ſyco.) Gor. vt q̃ō natura minus haberet aſcenſu arboꝝ ſuppleret. Sycomorus eſt arbor moro ſilis in foliꝫ: ſz altitudie p̄stās: ⁊ interp̄tat ficus fatua: ⁊ p̄cat crucem chr̃i: q̃ gētilib? ſtultitia eſt: iudeis ꝙ ſcāda luꝫ: chr̃ianis aũt dulcedo ⁊ honor. l ℭ Ut videret illū. ⁊c. ſ. ex illa pte q̃ erat ſycomor? Querit: q̃d mouit eū ad hoc: vt deſyderaret videre ieſum. Rñdet ꝟm Aug. q ipe audit? audiuit em̄ famā vndiq; circūuolantē de ieſu: q ſolo ꝟbo infirmos curaret: g̃ deſyderabat ip̄m videre. m ℭ Et cū ve.). ſ. ieſus. n ℭ Ad lo. ſuſpi. ie. vi. il.) nō tm̄ viſu corpis: ſz

Luc 16, e

mat. 25, c

Gen. 17. a

eccle. 31. a.

etiaz respectu pietatis et miscõie. o ¶ Et di ad eum.) tanqꝫ iã dignũ diuino eloqꝫ. p ¶ Zachee fe. desi. (t vocat est er noie ad oñ sionẽ sue infinite sapie: qꝫ t nos oẽs nouit et noiat. vñ ꝺr. Qui nñerat mltitudinẽ stellarũ: et oñib⁹ eis noia

ps. 146. vocat. q ¶ M: ho. i c do. t.) Ly. i domo materiali ꝓpter refectionẽ chri t discipłorũ ꝺ suoz: et i domo spũali cõscie p gre infusionẽ. r ¶ Et il.) s. zacheus. s ¶ Festi.) Bor. nõ pcrastinãs: non se excusans. t ¶ Des.) nõ tm descensu locali: sz t mẽtali p humilitatem. v ¶ Et. il.) s. chm. r

F ¶ Bau. s. De tanti hospitis aduentu. y ¶ Et cũ vi. oẽs) scz pharisei et alij malignãtes: s. qꝫ itrauit i domum publicani. z ¶ Dur. dicen. qꝫ ad a go. tc.) Ly. t hoc irõnabiliꝫ fecerũt: qa nullus rõnabiliꝫ põt murmurare: si mediꝯ visitet egrotuz ad iꝑm sanandũ: insup falsum iudicauerunt de zacheo: qꝫ iam petõ: nõ erat sed vere penitens. a ¶ Stans autem za. tc.) quasi paratus ei obedire. b ¶ Ec. ꝺi. bo. tc.) non dicit dabo in futuꝝ. s. post mortem meam: sed do in pñti: quia vnus denarius in vita plus valet qꝫ mille post mortẽ. c ¶ Et si ali. defrau. reꝺ: qua: z in quantumcumqꝫ modico. In hoc autẽ qꝺ ponit sub dubitatione dicens. Si quid aliquem defraudaui: ostendit se non multũ defraudasse. Reddo: non dicit reddã: quia tenetur hõ statim restituere res iniustas iuxta oꝛme posse suuz. Vñ Augustin⁹. Non dimittit peccatũ nisi ablatum restituat. Quadruplũ: vtinam vsurarij t rapto:es et ceteri redderent simplũ. ꝺ ¶ Salus huic do. fa. est) Bor. id est toti familie t specialiter conscientie zachei: que facta est domus dei: per gratiam inhabitantem. e ribus: & si aliquem defraudaui: reddo quadruplũ: Ait iesus ad eũ: quia hodie ꝺ salus huic domui facta est: eo qꝫ & ipse sit filius abe rae. f Venit enim filius hominis f g ꝙrere b & saluũ facere c quod pierat. i

¶ Expliçit Postilla super euangelia dominicalia.

¶ Expositio Euangeliorũ de sanctis. Et primo de festo sancti Andree apli. Euã. Mat. iiij. c. cir. finẽ.

In illo tempoze. Ambulans a iesus iuxta mare galilee: b vidit duos fratres: c simonem qꝺ vocatur petrus: & andream fratrẽ eius: mittentes rete in mare ꝺ. Erant

¶ Eo qꝫ ipse sit fi. abrae.) Unde Beda: za G cheus filius abrae dicit: non quia de stirpe eius genitus: sed qa est fidem eius imitat⁹. Et sicut ille terram domũqꝫ paternã deseruit: ita iste zacheus dimidiam partem bonoꝝ suoꝝ pauperib⁹ distribuit. Ex his videtur: qꝫ nõ fuit iudeus sed paganus: quia oñes iudei ꝺ stirpe abrae descenderunt: et idem videtur dicere. Ambrosius. f ¶ Venit enim filius hominis) Bor. de celo in mundum: per humanitatis assumptionem. g ¶ Querere) per doctrinam suam. h ¶ Et sal. fa.) p gratiam. i ¶ Quod pierat.) per culpam. h

H Postil

Ambulans Jesus. tc. Mat. iiij. Marc. ꝓmo. Luc. v. Visto. huius euangelij: facta est a no christi. xxxi. vi. Idus Julij. ꝺñica. luna. iiij incꝺ. iiij. Ante initiuz illius euangelij scribit sanctus Matheus in eodẽ cap. qꝫ post qꝫ christus ieiunauit quadraginta diebus: et quadraginta noctibus in deserto. Tunc postmodum venit et habitauit in capharnaum: et in finibus zabulon et neptalim: t cepit predicare et dicere: penitentiam agite: appropinquabit enim regnum celoꝝ. Tũc sequitur euangelium hodiernũ. a ¶ Ambulans iesus iuxta mare galilee.) Lyra: mare illud est quidaz lacus: habens centũ stadia longitudinis et ꝺraginta latitudinis: per quẽ transit iordanis fluuius: vt dicit Hieronym⁹. Dicit autẽ mare secundũ modum hebraicũ loquendi: in quo magna cõgregatio aquarũ vocat mare. vnde: Congregationes aquarũ vocauit maria. Vocatur etiam aliquãdo: stagnuz genezareth. Dicitur etiam mare galilee: qꝫ est in regione illa. Etiam dicit aliquãdo mare tyberiadis a ciui: a

te tyberia sita: super ipsum mare. b ¶ Vidit du. fratres) Bor. non tantū corpaliter sed etiam spiritualiter. Unde Chrys. ad corda plus q̄ ad facies respiciens. c ¶ Simonem qui vo. pe. tc.) Bor. ad piscandū et q̄rendum victum. d ¶ Erant enim piscatores, & ait illis: venite post me: & faciam vos fieri piscatores hominum. e At illi continuo relictis retibus secuti sunt eū. f Et procedēs inde: vidit g duos alios fratres: iacobum zebedei, & ioannē fratrem eius in nauī, cum zebedeo patre eorum: reficientes retia sua, h & vocauit eos. Illi autem statim rēlictis retibus & pre: secuti sunt eū.

¶ In die sancti Nicolai euangeli. Sint lumbi vestri precincti, quere infra in communi sanctorum.

¶ In festo sancti Thome apostoli euange. Thomas vnus ex duodecim, quere in octaua paschę.

¶ In die sācti Stephani ꝑthomar. Euāgeliū Math. xxiij. d. cir. finem.

In illo tē⁹ Di.[a] ie. turbis iudeorū: & principibus sacerdotum ꝑpie ad aplatum: sed ad quandā familiaritatez. Tertia vocatio fuit ista de qua fit mētio in euāg. hoō. qñ relictis retib⁹ et nauī: secuti sunt iesum ampli⁹ ad ꝑdicta negocia non reuersuri: sed intendētes doctrine christi: ergo dixit eis, Faciam vos fieri piscatores hominū. f ¶ Et ꝑce.) i. a lacu illo ad alium. g ¶ Vi. duos alios fratres. tc. retia eorum) Lu. 10. a Vñ Chrys. i. reparātes: qō marie est pau tratis iudiciū. Vetera reparabāt: q: nova vnde emerent nō habebant. h ¶ Et vocauit eos) Bor: a: duo vocat et destinat. Primo propter duos pplos cōuertē dos sc3 iudeoꝝ t gētilium. Secūdo ꝑpter duplicez salutē. s. corpis t aīe. Tertio poter testimonij veritatē. Vñ or: In ore duoꝝ vel triū stat omne testimonium. i ¶ Illi autē relictis retibus) Sed quer. hic: quō isti apli relictis retib⁹ secuti sūt eū. Dicendū ꝑm Ly. q̄ in christo erat virtus diuinitatis: et ideo sicut poterat exterius vocare per vocē: ita potuit interius attrahere pro voluntate sua per inspirationē. Item nota q̄ christus simplices piscatores potius cōstituit aplos et ꝑdicatores euangelij: q̄ literatos: vt fides euangelij magis attribueretur sapientie diuine: q̄ humane.

Dixit iesus turbis iudeorum. Math. xxiij. Lu. xi. Hist. Hystoria huius euāgelij facta est anno christi. xxxiij. xi. kal. Apr. feria iij. luna. xij. indictiōe vi. Ante initiū illius euāg. scribit san. Mat. he⁹ in eo. cap. q̄ christus maledixit scribis et phariseis dicens. Ve vob scribe et pharisei hypocrite: q̄ claditis regnum celoꝝ ante hoies: vos em nō

Et intratis: nec introeũtes sinitis intrare. Ve vobis scribe et pharisei hypocrite: qui decimaris mentham et anetũ et ciminũ: et relinquitis que grauiora sunt legis: iudicium et misericordiam et fidem: hec oportuit facere: et illa nõ omittere. Duces ceci excolãres culicem: camelũ autem glutiẽtes. Ve vobis scribe et pharisei hypocrite: qui similes estis sepulchris dealbatis: que foris apparent hominibus: speciosa: intus vero sunt plena ossibus mortuorum: et omni spurcicia: sic et vos a foris quidẽ paretis hoibus iusti: intus autem estis pleni hypocrisi et iniquitate. Tũc postmodũ sequitur euãge. hoc. a ¶ Dixit ie. tur. iu. te.) Hor. instruendos et reuocandos ad me. b Prophe. et sa: et scri. Ly. quia in discipulis christi multi habuerunt spũm pphetícum: sicut ioannes euangelista: vt patet in Apocal'. Aliqui etiã fuerũt scribe: sicut q̃tuor euãgeliste: q̃ scripserũt ẏba et facta christi: et etiã apli q̃ scripserũt epistas ad instructionẽ ppli christiani. Fuerũt etiã sapiẽtes: q̃ de diuis et celestib' a deo illũinati. c ¶ Et ex illis occidetis) q̃ iacob' frater ioanis ab eis est occisus: et s. stephan' lapidat': et multi alii. d ¶ Et crucifigetis) vt petrũ et andreã frẽm eius: et philippũ apl'm: et multos alios. e ¶ Et ex eis flagel.) Hoc paret in actib' apl'oꝝ vbi ỏr. q̃ oẽs apli fuerunt simul flagellati a iudeis: et phibiti ne pdicarẽt in noie iesu. Et petrus rñdit dicens: Oportet deo pl' obedire q̃ hoib'. f ¶ Et p se. de ciui. in ciuita.) In signũ huius chr's discip. suis dixit. Si me psecuti sunt: et vos psequent. Nõ est seru' maior dño suo. Item christus dixit discipulis suis. Cũ vos psecuti fuerit in vna ciuitate: fugite in aliam. g ¶ Vt veniat sup vos). i. gnationẽ istam. h ¶ Dñis sanguis iustus). i debita vltio p effusione sanguinis iustoꝝ. i ¶ Qui effusus est sup terrã a sanguine abel iusti.) quẽ frater suus cain occidit: ideo q̃ deus respexit ad abel et ad mũera ei': sed ad cain et ad munera eius nõ respexit. k ¶ Usq; ad sanguinem zacharie filij barachie quem occi) pptereaq; arguebat ex iussu et inspiratiõe dei regẽ israel cum populo suo. Vñ dicit. Spũs dñi induit zachariã filiũ ioiade sacerdotis: et stetit in cõspectu ppli dicẽs. Quare transgredimini p̃ceptũ dñi. Et cõgregati aduersus eũ: miserunt lapides iuxta p̃ceptum regis: et ipsum occiderunt. l ¶ Inter templũ et altare) sc̃z holocaustoꝝ: qđ erat extra templũ. i. in atrio tẽpli. Horandũ ꝑm Ni colaus de Lyra q̃ abel fuit simpler hõ: pastor ouiũ et illiteratus: zacharias fuit literatus et legispitus: Per hos eñ duos intelligũtur oẽs iusti ab eis occisi. Et est sensus. Vt veniat sup vos omnis sanguis iustus: q̃ effusus est a sanguĩe abel iusti vsq; ad sanguinẽ zacharie filij barachie. i. sanguinẽ iusti minimi vsq; ad sanguinem maximi iusti. m ¶ Amen) Ly. i. fideliter. n ¶ Dico vobis. hec oĩa sup gene. istã). i. super populũ iudaicũ: q̃ p criminib' istis punitus est multiplr diuersis tẽpoꝝ. o ¶ Hierusalẽ hierusalẽ.) Hic ponit cõtinẽs p cõtento: q̃ frequẽter dicit ciuitas hoc facere: qđ ppius in ea habitans facit. p ¶ Que oc. prophe.) Ly. i. cõsueuisti occidere. q ¶ Et la. eos q̃ ad te missi sunt). i. ad instructionẽ tuã: sicut pt̃z in antiq̃s pphetis. r ¶ Quotiẽs volui

b cerdotum; Ecce ego mitto ad vos[b]
c prophetas & sapientes & scribas,[c]
d Et ex illis occidetis;[d] & crucifige-
e tis,[e] & ex eis flagellabitis in synago-
f gis vestris;[f] & persequimini de ci-
g uitate in ciuitatem,[g] vt veniat sup
b vos[b] omnis sanguis iustus; qui[i] ef-
i fusus est sup terram; a sanguine
abel iusti,[k] vsq; ad sanguinem za-
k charie filij barachie, quem occidi-
l stis[l] inter tẽplũ & altare.[m] Amen[n]
m dico vobis: venient hec omnia su-
n per generationem istam.[o] Hieru-
o salẽ hierusalem;[p] quæ occidis pro-
p phetas;[q] & lapidas eos, qui ad te
q missi sunt,[r] quotiens volui congre-
r gare[s] filios tuos,[t] quemadmodum
s congregat gallina pullos suos sub
t alas,[v] & noluisti.[x] Ecce relinque-
x tur

Duces ceci

Ve vobis

Act. 12. a.

Ioa. 15. c.

Matt. 10. a.

A vos cõgregare) Ly. sub cultu vnius dei per fidẽ ⁊ charitatẽ. s ¶ Filios tuos) .i. iudeos. t ¶ Quẽadmodũ congregat gal. pul. suos sub alas.) Ponit hic exẽ de gallina ad oñendendũ affectũ suũ ad pplm suũ. Inter alias enim aues gallina videt magis affici ad cõseruatiõm et nutritiõm pullorũ. Vñ. Ambrosius. Nec aues tã magnũ affectũ hz ad pullos: vt eoꝝ infirmitate affecta infirmetur: ⁊ eos alis suis ꝓtegẽs cõtra miluum pugnet. v ¶ Et noluisti) ly. qa ꝓphetas ad eos missos contẽpserũt: a ⁊ postea sctm ioannẽ baptistam et vltimo dñm nrm iesum christũ cuz discipulis suis contẽpserunt: ꝓpter quod subdit hic pena. x ¶ Ecce relinquet vobis dom⁹ vestra) Bo. t. templuz ⁊ ciuitas. y ¶ Deserta) s. ꝓpter destructionẽ ciuitatis ⁊ tẽplũ facta est ꝓ Titũ ⁊ Uespasianũ in vindictam mortis christi ⁊ suoꝝ ꝓphetaruz etiam aplorũ. z ¶ Di. enim vo nõ me videbitz amodo) Ly i. a tpe passiõis christi. q. de ꝓximo imminebat futura: qñ christus dixit illa verba. a ¶ Do. di. bñdict⁹: q venit in noie dñi) Ly. Hoc erit qñ christus veniet ad iudiciũ. Tũc enim iudei q in fine mũdi crediturꝰ sũt in christũ: qñ cognoscent se ab antichristo esse deceptos: tũc tẽporis laudabũt: ⁊ cõfitebunt

Postilla ORit iesus petro. Seq re me. (chrm. Cõuersus. ꝛc. Joannis. xxi. Hystoria ultima euãgelij facta est anno christi. xxxiij. nonas aprilis. feria. iij. lu. xxvi. indi. vi. Ante initiũ illius euãge. scribit sm. Joanes in eo dẽ cap. q christus post resurrectionẽ suã dixit petro: Amẽ amẽ dico tibi: cũ esses iunior: cingebas te ⁊ ambulabas quo volebas. Cum aũt senueris extẽdes manꝰ tuas: ⁊ alius te cinget et ducet quo tu nõ vis. Hoc aũt dixit significãs qua morte clarificaturꝰ esset deũ. Et hoc cũ dixisset dicit ei. a ¶ Seq re me.) Tho. s. ad passionem volũtarie. q. d. Nõ timeas mori ꝓ me: q: ego ꝓius ꝓ te moriturus sum. b ¶ Quẽ diligebat iesus sequentẽ) Ly. q: cepat ire pꝰ christum sicut et petrus. c ¶ Et⁹ et dixit) .i. suadente petro sileter interrogauit. d ¶ Dñe hic autẽ quid.) Diligebat aũt petrus ioannem ꝑcialẽ dilectione. Et cũ intellexisset ex verbis christi qñ dixit ei. Sequere me. s. in eodẽ genere mortiz: ꝙ esset ꝓ christo crucifigẽdus: sollicitat⁹ et qrit de fine Joannis dicens. e ¶ Hic aũt qd) sz sustinebit: nũquid occidet: nunquid crucifigetur sicut et ego. Ly. q. d. Bonũ esset vt iste iungeret mihi socius. f ¶ Di. ei iesus sic eũ volo manere) Tho. i. ad senũ: vere. g ¶ Donec veniã) Ly. ad vocandum eũ ad gloriã celestẽ. de statu huius mundi. Habet enim in legenda sancti ioannis: ꝙ christus apparuit ei circa finem vite sue vocans eũ ad gloriã. h ¶ Quid ad te) Lyra. q: ad petrũ nõ ꝓtinebat scire: ad deus ordinabat de ioane in futurũ: sicut dictũ est aplis vñ: Nõ est vestrũ noscꝫ tpa vel momẽta: q pater posuit in sua ꝓtate. Sed tñ ꝓtinebat ad ipsum verbo christi ꝓpte et hũiliter obedire: iõ subdit. i ¶ Tu me seq re) q. d. sm Augu. Nolo euz sequi me ꝓ crucẽ ⁊ passionẽ sicut tu me seqris: sed manere in carne donec veniã recepturus eũ in eternã beatitudinẽ. k ¶ Exijt ergo sermo iste inter fratres) Ly. .i. aplos q crant vniti in charitate fraterna. l ¶ Quia discipul⁹ ille nõ moritꝰ) Thomas putauerũt ꝙ dñs dixerit: sic eũ debere manere. i. semp viuere: nõ esse moriturũ: donec veniret christus ad iudiciũ. Vñ ꝙ nõ esset sic

Titus Vespesianus

Q iiij

intelligendū: ipse ioannes declarat cū dicit m ¶ Et nō di. ie. qz nō morit) Lyr. qz ꝑm veritatē mortuus est ꝓ sepatiōm anime a corpore: qz q̄libet hō debitor est mortis: ex primorū parentū trāsgressione: ꝑm qō dicitur. Heb. 9. g. Statutū est oībus hoībus semel mori. n

niam. b Quid ad te? tu me sequere. k Exiit ergo sermo iste inter fratres: quia discipulus ille non moritur. m Et non dixit iesus quia non moritur: n sed sic eū volo manere, o donec veniam: quid ad te. p Hic est discipulus ille: q qui testimonium perhibet de his: r & scripsit hec: s & scimus quia verum est testimonium eius. ¶ In die innocentum: Euangeliū Mathei. xi. c. in medio.

In illo tempore. Angelus a domini apparuit in somnis ioseph dicens: Surge & accipe puerum, & matrem eius, & fuge in egyptū: & esto ibi vsq; dum dicam tibi: futurum est enim, vt herodes querat puerum ad perdendum eum. b Qui consurgens accepit puerum et matrem eius nocte: c & secessit in egyptum: & erat ibi

a ¶ Angelus dñi apparuit in som. ioseph. Ly. Dic quidē ꝑsecutiōm herodis: ꝓ angelum admonuit ioseph: vt puerꝫ in egyptū portaret. Ad cuius intellectū notandū: q herodes credidit ꝓmo magos fuisse de lusos ex apparitione stelle phātastice: t iō tūc nō curauit de pueri inq̄sitiōe: sed postea oblato puero in templo in die purificationis: et a symeone iusto p̄dicato t manifestato: et etiā ab anna pphetissa coraz toto populo: tūc fama pueri nati crescēte: voluit herodes ipm p̄dere: sz interim Jesꝰ portat. est ꝓ Joseph in egyptū, vñ sequit b ¶ Qui ꝛsur. acce. pue. t mrez, ꝛc.) Ly. ꝓpter timorez herodis: vt negociū fieret magis occultum. c ¶ Usq; ad obitū herodis. s. p septennnos. d ¶ Tūc herodes vidēs q illusus esset a magis) Bor. qz nō redierūt ad ipsum. e ¶ Iratus est valde) timēs regnuz suuz p̄dere. f ¶ Et mittēs occidit) id est occidere iussit. g

¶ Dēs pueros q erāt in bethleem t in oībus finib⁹ eius) Bor. vt chrus nō effugeret. h ¶ A bimatu t infra.) Bor. i. biēnio t minus: sz oēs pueros masculini sexus: q habebāt duos annos vel mīus. ¶ Notandū etiam ꝙ occisio puerorū innocētū: facta est ꝑ annū t q̄tuor dies a natiuitate chri: q herodes fuit impedit⁹ ab executiōe huius facti: qz fuit citat⁹ ad curiā romanā: ad petitionē filiorū suorū ipm accusantiuz. Post cō fuit reuersus et in regno cōfirmat⁹: tūc impleuit de nece. puerorū: qō ꝓus concepit. i ¶ Vox in rama.) i. in excelsis. k ¶ Audita est ploratꝰ) Bor. q̄tū ad fletū puerorū. l

Postilla. Angelus dñi apparuit in (dendū est. som. ꝛc. Matth. ij. Historia hui⁹ euāgelij facta est anno cōsti ꝓmo vsuali. ꝑ die nonas februarij. sabbato. luna. xiij. indictiōe iij. Aū initiū illi⁹ euāg. scribit sctus mathe⁹ in eodē cap. q tres magi accepto responso in somnis: ne redirēt ad herodē: ꝓ aliā viam reuersi sunt in regionē suā: q cū recessissent,

A ¶ Et vlulat⁹ multus) qtũ ad fletũ matu. Paruuli em̃ vnũ patiebant dolorẽ. s. ppriũ s̃ mres duplicẽ. s. ppriũ et alienũ. m ¶ Rachel plo ꝛc.) Hor. Per rachel itelligit bethleẽ: q; rachel sepulta fuit iuxta bethleẽ. Et iõ rõne sepulture dicta est mr ipius bethleez: ⁊ habitantiũ in ea. n ¶ Et no. conso. q; ꝛc.) Ly. supple

Postilla o Ecce (viuẽtes, nos reliqmus oia. Mar. xix. Hist̃oria hui⁹ euang. facta est anno christi. xxxii. v. kal. octobris dñice lũa. xiiii. indictione. v. Ãn initiũ illi⁹ euãgelij scribit. s. Mathe⁹ in eo. cap. qꝫ chr̃us dixit discipls suis: Ãn dico vob̃: quia diues difficile itrabit in re B gnũ celoꝝ. Et iterũ dico vob̃: Facili⁹ est camelũ p foramẽ ac⁹ trãsire qꝫ diuitẽ itrare regnũ celoꝝ. Audits aũt his: discipuli mirabant valde dicẽtes. Quis q̃ poterit salu⁹ esse. Aspiciens aũt ihesus ait illis. a Apud hoies hoc ipossibile est: apud deum aũt oia possibilia sũt. Tũc rñdens petr⁹ dixit ei: a ¶ Ecce nos reliqmus oia) Hor. Quõ aũt reliqt: q̃ nõ oia: immo valde pauca habuit. Rñdet oia reliqt qui nihil sibi retinuit: oia reliqt q̃ volũtatẽ habẽdi dimisit: q̃ est capax oĩm voliꝝ. Nemo em̃ oia habere põt: velle aũt potest. b ¶ Et secuti sum⁹ te: qd q̃ erit nob̃) Lyra. in pmũ retributiõe: p tali voluntaria pauptate. Chr̃us rñdit. c ¶ In gña.) .i. in iudicio tpe resurrectiõis mortuoꝝ. d ¶ Cũ sederit filius hois) Ly. q; si in forma hois iudicat⁹ est coram pilato: ita in forma hũana iudicabit. Ãn ho. Hic ihesus q̃ assumptus est a vob̃ in celũ sic veniet. s. ad iudiciũ q; sicut in hũanitate ascẽdit: ita in hũanitate descẽdet ad iudiciũ. e ¶ In sede maiestatis suc) Ly. In pmo em̃ aduentu: sedit in sede hũilitatis: sed in secũdo aduẽtu: sedebit in sede maiestatꝫ p manifestã potẽtiã. f ¶ Sedebitis et vos sup sedes duodecim iudicãtes duodecim trib⁹ israel) Aduertendũ sm̃ Lyraz qꝫ iudicare accipitur hic triplr. Uno modo pncipaliter: sicut inder q̃ pfert sniam: ⁊ hoc mõ solus chr̃us iudicabit. Alio mõ p sedere in loco eminẽti iuxta iudicez: sicut assessores iudicꝫ. Et hoc mõ apli et alij p fecti cũ christo iudicabũt. Tertio mõ accipit large. s. sentẽtiã iudicis approbare: ⁊ hoc mõ oes electi iudicabũt: q̃ sniam iudicis approbabunt. g ¶ Et ois q̃ reli. do. Hor. s. propriam. h ¶ Uel fratres vl soroꝛes.) quantũ ad p pinquos: nobis pares. i ¶ Aut patrem aut matrẽ) ꝓtum ad supioꝛes. k ¶ Aut vroꝛẽ) quãtũ ad collateraks. l ¶ Aut filios) quãtũ ad infe

vsqꝫ ad obitũ herodis, vt adimpleretur qꝫ dictum est a dño, per prophetam dicentem. Ex egypto vocaui filium meum. d Tunc herodes videns qm̃ illusus esset a magis e ira tus est valde. f Et mittens occidit f omes s pueros qui erant in hethleem, & in omibus finibus eius a b bimatu & infra: secundũ tẽpus qꝫ exquisierat a magis. Tũc adimpletum est, qd̃ dictum est per hieremiã prophetã dicentẽ. i Vox in ra- i ma k audita est ploratus & l vlulatus multus. m Rachel plorans filios m suos: n & noluit cõsolari: qa nõ sũt. n

¶ In festo Cõuersiõis sãcti Pauli. Euangeliũ Mathei. xix. d. in fine.

IN illo tẽ. Dixit simon petrus ad iesum. Ecce a nos reliqmus oia: et b secuti sumus te: qd ergo erit nobis? c Iesus aũt dixit illis. Amẽ dico vobis, qꝫ vos q̃ reliqstis oia, & secuti estis me: c in ꝛegnatiõe d

ꝛiozes. m ¶ Aut agros) id est substantiaz. n ¶ Propter nomen meũ) inuocandum pdicandũ ac defendendũ. Unde dicit Acruum. xx. Ego non solum alligari: sed et mori paratus sum in hierusalem ꝓpter nomẽ domini nostri iesu christi. o ¶ Centuplũ accipiet) Ly. Qui bona tẽpoꝛalia pro christo dimiserit: bona gratie recipiet hic: q̃ ita excedunt bona tẽpoꝛalia: sicut centenarius numerus excedit vnitatem: p ¶ Et vitã eternam possidebit: scilicet in futuro.

¶ Postilla

POstq̃ impleti sunt dies purgationis. ꝛc. Luce. ij. Hystoria huius euangelij sacra est anno christi ꝓmo. iij. nonas. Februarij. Feria. v. Luna. xi. Indictiõe quarta. Ante initium illius euãgelij scribit sanctus Lucas illud euãgeliũ: quod lectum est in die circumcisionis. Postq̃ consummati sunt dies octo: vt circũcideretur puer: vocatum est nomen eius iesus quod vocatus est ab angelo priusq̃ in vtero cõciperet. Et statim sequit euangelium hodie. a ¶ Postq̃ impleti sunt dies purgatiõis marie secundum legẽ moysi.) Notandũ secundum Hug. ꝙ lex purificationis erat: ꝙ mulier que suscepto semine peperisset masculum: immũda esset septem diebus: separata a cõsortio hominus: et die octauo circũcideret infantulum: et post dictos dies septẽ: maneret mulier triginta tribus diebus sequẽtibus in purificatione sanguinis sui: non abstinẽs consortio hominũ: sed ab ingressu templi: et sic die quadragesimo offerebatur infans in templo: et mũera pro eo: si autem femina peperisset: immũda esset quatuordecim diebus: et in octogesimo die purificabatur sine oblatiõe. ꝛc. b ¶ Tulerunt iesum) quadragesimo die a natiuitate. c ¶ In hierusalem. scilicet in templum parẽtes eius. s. Maria mater eius: et ioseph pater eius putatiuus. d ¶ Vt sisterent eum) id est offerent vel consecrarent: vt dicit glo. interlinia. e ¶ Sanctum dño vocabitur:) id est primo nascẽs: cuiusmodi erant primogeniti. f ¶ Et vt darent hostiam secundũ qõ dictum est in lege dñi) scz in leuitico. g ¶ Par turturum aut duos pullos colũbarũ.) Hor. ista erat oblatio pauperũ: qui non poterant habere agnum: que erat oblatio diuitum: veruntamen ipsa beata virgo preciosiorẽ agnum: scilicet illum q̃ tollit peccata mundi obtulit. Sciendũ circa hoc secundũ Lyr. ꝙ beata virgo nõ tenebatur ad ista: que dicta sunt de purgatione: vñ dicit. Si mulier si suscepto semine peperit masculũ: immunda erit septem diebus. ꝛc. Et ideo ler illas ligat tantus mulieres de virili semine concipientes: qõ non habuit locus in beata virgine maria: verum sicut eius filius circũcidi voluit: et alia legalia seruare ex sua humilitate: quis non tenere tur: sic beata virgo: q̃ fuit humillima voluit obseruare. h ¶ Et ecce hõ erat in hierusalez) que est ciuitas sancta. i ¶ Cui nomen simeon.) Lyra. Ex quo pater eius fama: quia inter sacerdotes erat famosus et nominat. k ¶ Iustus ad deum. l ¶ Expectans consolationem israel.) Hora id est in desyderio boni promissi. m ¶ Et spiritussanctus erat in eo) Ly. quantũ ad gratie plenitudinẽ: qa habuit speciales illuminationes et consolatiões diuinas. n ¶ Et responsum accepe-

e cũ sederit filius hominis in sede maiestatis sue: f sedebitis & vos sup sedes duodecim: iudicãtes duodecim tribus israel. g Et omis qui reliquerit domum vel fratres vel sorores: i aut patrem, aut matrẽ, k aut vxorẽ: l aut filios, m aut agros: n propter nomen meum: centuplum o accipiet, p & vitam eternam possidebit.

¶ In festo Purificatiõis Marie virginis. Euangeliũ Luce. ij. c. in me.

In illo tẽ. a Postquaz impleti sunt purgationis Marie secundũ legem moysi, tulerunt b iesum c in hierusalem, d vt sisterent eũ dño: sicut scriptum est in lege domini: quia omne masculinum adaperiens vuluã: e sanctum dño vocabitur. f Et vt daret hostiã, secundũ quod dictũ est in lege dñi. Par g turturũ aut duos pullos colũbarum, h Et ecce homo erat in hierusalem: i cui nomen simeon, & homo iste k iustus & timoratus: l expectãs cõsolationẽ israel: m & spiritussanctus erat in eo. n Et responsum accepe-

leui. 12. a

Luc. 11 h

[B

A spõ um acceperat a spũsancto.) Lyra in ora tiõibus suis de uotis ad deum. o ¶ Nõ vi surum se mortem.) Sor. id est non expecta turum mortem carnis. p ¶ Nisi prius vide ret christum dñi.). i. verum messiam in lege promissum. q ¶ Et venit in spiritu in tẽ plum) Ly. per reuela tionẽ spũsancti vt vi deret christum: sicut fuit ei promissum. r ¶ Et cum induce rent puerũ iesum pa rentes eius.) Lyra. Ad faciendũ ea q̃ p̃ dicta sunt secundũ legem. s ¶ Et ipse accepit eũ in vlnas suas.) Lyra: cũ maxi mo cordis gaudio. t ¶ Et be. de.) gratias agendo de tanto beneficio. v ¶ Nũc dimittis seruũ tuũ dñe: secundũ verbũ tuum in pace) Ly. id est de cetero dimit tis me ab hac vita trã sire in cordis quietẽ x ¶ Quia viderunt oculi mei salutare tu um) Sor. i. christum saluatorem Ly. letã ter enim descendere voluit ad limbum pa trum: ex quo scie bat saluatorem esse natum. y ¶ Quod paraſti ante faciem omnium populorum.) Ly. id est corã oñibus populis: quibus my sterium incarnationis et redemptionis prẽ dicatum est per apostolos: secundũ quod di cit psalmista. In omnem terram exiuit so nus eorum: et in fines orbis terre verba eo rum. z ¶ Lumen ad reuelationẽ gentiũ.) Lyra qui prius errore tenebãtur. a ¶ Et gloriam plebis tue israel) Magna est enim gloria iudeis ad christi fidem conuersis: qa christus secundũ carnem natus est de ipsis.

[B Postilla

O Nfiteor tibi pater dñe celi et terre: quia abscondisti hec a sapiẽtibus, te

o rat a spiritusancto o non visurum p se mortem: p nisi prius videret chri q stum dñi. q Et venit in spũ in tem r plum. r Et cum inducerẽt puerum iesum parẽtes eius, vt faceret secũ s dum cõsuetudinẽ legis pro eo: s & t ipse accepit eũ in vlnas suas: t & bñ v dixit deũ & dixit: v Nunc dimittis seruũ tuũ dñe, secũdũ verbũ tuum x in pace. x Quia viderũt oculi mei y salutare tuũ. y Quod paſti añ faciẽ z oĩm ppłorũ. z Lumẽ ad reuelatiõm a gentiũ: a & gloriã plebis tue israel.

¶ In festo cathedre sancti Petri. Euã. Venit iesus in partes cesaree philip. q̃re in festo Petri & Pauli.

¶ In festo sancti Mathie apostoli Euangelium. Mathei. xi. d. in fine.

In illo tẽ. Rñdens ie sus dixit, a Confiteor tibi pater b dñe celi & terre: b quia abscondisti hec c a sapientibus & prudẽtibus: d

Mathei. xi. Historia huius euangelij: facta est anno christi. xxx. Idus Decembris. Luna decima. Indictione quarta. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Matheus in eodem capitulo: q christus dixit phariseis et iudeis. Venit eñ ioannes neq̃ mãducans: neq̃ bibens et dicunt: demoniũ habet. Venit filius hominis manducans & bibens: et dicũt. Ecce homo vorax & potator: vini: publicanorum et peccatorum amicus: tũc post hec verba sequitur euangelium hodiernum.

a ¶ Confiteor tibi pater & domine celi et terre.) Lyra: id est gloriam tuam declaro. b ¶ Quia abscondisti hec.) Lyra. scilicz mysteria fidei. B c ¶ A sapientibus & prudẽtibus) scilicet scribis et phariseis: in sua sapientia confidentibus: et isti sunt sapiẽtes in oculis suis: sed nõ simpliciter. d ¶ Et reuelasti ea paruulis.) Lyra: id ẽ humilib9. Et ex hoc patet q causa ex parte credentiũ fuit eorum humilitas: que ad veram sapientiam disponit. vnde dicitur: Ubi humilitas ibi sapientia. Ex parte autẽ non credentiũ fuit eorum superbia: que est excecatiua intellect9. e ¶ Ita pater quo. sic fu. pla. añ te.) Sorra: q abscondisti ab illis: et reuelasti istis. f ¶ Omnia mihi tradita sunt) Sor. id est dñium sup oĩa. g ¶ Et ne. no. si. nisi pater.) Sor. essentialiter: plene et perfecte. Hoc dico propter homines q̃ cognoscunt per fidem. h ¶ Neq̃ pa. quis no. fil.) Ly r. qa christus est mediator dei et hominũ: ideo noticia diuinorũ ad nos dirigitur per ipsum: et ideo subditur. i ¶ Et

5.18.a. 1.10.d.

Etui vo ñ reue) Ly. et quia dei filius est me diator: dei et hominũ: ideo secure possum accedere ad ipsum vnde dicit. k ¶ Ue. ad me omes qui la. et one. estis: et ego reficiã vos.) Ly. in presenti per gratiam: et in futuro p gloriã. l ¶ Tol

iu. meum. ꝛc) Lyra: id est legem euangelicam. m ¶ Et discite a me qa mi. sum) Ly. nullum ledẽdo. n ¶ Et hũilis cor.) neminem contemnẽdo. o ¶ Et inuenietis requiem animabus vestris.) scz in p̃senti et in futuro, vnde Augu⁹ in li. confes. Inquietũ est cor meũ donec quiescat in te: que quidẽ quies hic inchoatur: sed in patria perficitur. vnde dicitur: A modo iam dicit spiritus: vt requiescant a laboribus suis p ¶ Jugũ enim meum suaue. ꝛc.) quia secundũ q̃ dicitur: mãdata eius grauia nõ sunt: quod exponens Aug. dicit. s. amanti. vnde Raba. Quid chr̃i iugo suauius: quid onere leuius: scz abstinere a malo: bonum velle: omnes amare: eterna sequi: presentibus non capi: nosse alijs facere: q̃ nõ vis pati.

Postilla

¶ Missus est angelus Gabrihel a deo in ciuitatẽ galilee. ꝛc. Luce. i. Hystoria huius euãge. facta est anno christi p̃mo vsuali. viij. kalẽ. aprilis. feria. vi. luna xv. inditiõe. iij. Ante christũ illius euãge. scri. s. Lu. in eo. ca. q̃ angel⁹ gabriel apparuit zacharie in templo dicens. Ne timeas zacharia: quoniã exaudita est deprecatio tua: et vxor tua beliz abeth pariet tibi filium: et vocabis nomen eius Joannes: et erit magn⁹ coram dño: vinum et siceram non bibet: et spiritusancto replebitur aduc ex vtero matris sue. ꝛc. et postmodum concepit beliz abeth vxor ipsius: et hoccultauit se menses quinq̃ dicens. Quia sic fecit mihi dñs in dieb⁹: in q̃bus respexit auferre opprobrium meum inter homines. In mense autem sexto. s. a conceptu p̃cursoris. a ¶ Missus ẽ ange.) Gor. i. nũcius vel legatus. b ¶ Gabriel.) vnde Beda. Gabriel fortitudo dicit: quia illum nũciabat qui debellare diabolũ veniebat. c ¶ In ci. gali.) Gor. In ciuitate concipi voluit: qa omes hoies ad vnitatem supne ciuitatis vocare venit: et inhabita refecit. d ¶ Cui nomẽ nazareth.) vt adimpleret illud prophetic̃um, Q̃m nazarenus vocabit. e ¶ Ad virginẽ desponsatã viro.) Ly. Hoc diuina ordinatione factũ est: vt despõsaret anteq̃ impgnaret. Primo ex parte pueri: ne ab infidelibus tanq̃ illegittime natus abũce retur. Vñ dicit Ambro. sup lucaz. Quid herodi: quid iudeis posset ascribi: si natũ ex adulterio viderent perseq̃. Itez vt puer natus a ioseph nutriret. Vnde dicit pater eius: q̃ nutritius eius fuit. Secũdo ex parte matris: vt sc̃õm Ambr. per hoc ab infamia liberaret. Item ꝑm Hieron. vt virgini a ioseph exhiberet ministerium. f ¶ Cui nomen erat ioseph de domo dauid) ad oñendum q̃ Christus descẽdit de semine dauid: sicut fuerat p̃ pphetas predictũ. Vñ Ro-

& reuelasti ea paruulis. c Ita pater: quoniam sic fuit placitum ante. f Omnia mihi tradita sunt a patre meo: g & nemo nouit filiũ nisi pater, b nec̃ patrem quis nouit nisi filius: i & cui voluerit filius reuelare. k Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. l Tollite iugum meum super vos: m & discite a me quia mitis sum n, & humilis corde, o & inuenietis requiem animabus vestris. p Iugum enim meum suaue est: & onus meum leue.

¶ In festo Annunciationis Marie Euãgeliũ: Luce. i. c. quasi medi.

In illo tẽpore. a Missus est angelus b Gabriel a deo, c in ciuitatem galilee: d cui nomẽ nazareth: e ad virginem desponsatam viro: f cui nomen erat ioseph, de domo dauid, g & nomen virginis maria. h Et ingressus angelus ad eam dixit: i Aue gratia plena dominus

apo. 54. c.

a ria et ioseph: cui desponsata fuit: erant de eadem tribu: scilicet ipius dauid. Jungebant enim vt frequẽti mulieres viris de tribu sua. g ¶ Et nomen virginis Maria) Lyra: Nõ aũt: hic ponũtur tot nomina ppria scz angeli missi: virginis ad q̃ missus fuit: spõsi sui z loci: hoc fuit ad ostendendum certitudinem historie. p ¶ Et ingressus angelus ad eam dixit) Bonau. Et hoc patet q̃ non erat foris in publico. Vñ Bernard super Missus est: dicit q̃ ingressus in secreto cubiculo: vt clauso sup se ostio: orabat patrez in abscõdito. Si em cõceptio pcurso: fuit denunciata patri occupato in sacro officio: vt habet in euangelio: multo pbabilius est: q̃ cõceptio salutatoris denũciata fuit virgini in deuotiõe z oratiõe actualiter existenti: immo aliq̃ doctores volũt q̃ beata virgo Maria illud dictũ pphetic̃ actu legit: qđ habet in prophetia. Ecce virgo cõcipiet et pariet filiũ: qm̃ angel ad eã itrauit: dicens, i ¶ Ave gratia plena) Quod exponit Hiero. in sermone de assumptiõe. Et bene plena: q: ceteris per ptes pstat gra: marie vero tota se simul infudit plenitudo gre. Itez ista gra nõ solũ impleuit eius mentẽ: sz etiã ventrez in q̃ cũ singulari gra nõ tm̃ per essentiã: potentiã z scientiã: qliter est in oibus rebus nec solũ per gram, eo mõ quo est in sctis homin b sed etiã p carnis assumptionẽ: quia corp veritati vnitũ: fuit formatũ de btã virginis purissimis guttis sanguineis: z intra virginis viscera latuit nouẽ mẽsib. k ¶ Benedicta tu in mulie.) Ly. i. p̃ oibus mulieribus: nã et mulieres bñdicent in te: sicut viri in filio. Bon. Sãt em aliq̃ mulieres bñdicte: q: virgines: sed nõ fecũde: aliq̃ fecunde sed nõ virgines: sz hec simul virgo et fecunda fuit. l ¶ Que cũ au. turba. est) Ly. Btã virgo maria solita erat videre angelos: ideo de apparitione ãgeli nõ fuit admirata vel turbata: sz de salutatiõe insolita: q̃ nihil mirabili est vere humili: q: nihil mirabili est humili: q̃ ista exaltatio: z ideo cũ btã virgo esset hũillima: audiens salutatiõm tante excellẽtie turbata fuit nõ turbatiõe incredulitatis: sicut zacharias pr ioãnis baptiste: sz turbata fuit turbatiõe admiratiõis. Vñ sequit. n: ¶ In fine. est) Angeli: non aũt in visiõe. n ¶ Et cogi. q̃ eẽt ista salutatio) Ly. Qm̃ em turbata fuit virginalẽ verecundiã oñdit. Nõ aũt cogitauit de salutatiõe: declarat prudentiã marie: z ideo angel solabat eaz: dices, o ¶ Ne time, maria) Ly. de salutatione. em gram apd deu) toto genere hũano. q ¶ Ec. cõcipi. in vte.) Nec cõceptio facta ẽ p virtutẽ spũscti intra vterũ virginis corpus filij formatis. r ¶ Et paries filiũ.) Ly. virgo pmanens in partu: sicut in concepcu. s ¶ Et voca. nomẽ ei ihesus.) Ly. nõ dicit imponẽs: q: hoc nomẽ fuit impositũ a deo p se

k tecũ: benedicta tu in mulieribus. l
Que cum audisset, turbata est in m
sermone eius: & cogitabat, qualis n
esset ista salutatio. Et ait ãgelus ei. o
Ne timeas maria, inuenisti enim p
gratiam apud deum, ecce concipies in vtero: & paries filium: & s
vocabis nomẽ eius iesum. Hic erit t
magnus: & filius altissimi vocabitur. Et dabit illi dñs deus sedẽ da v
uid patris eius: & regnabit in domo iacob in eternũ, & regni eius x
non erit finis. Dixit aũt maria ad a
angelũ: Quõ fiet istud: qm̃ virum
non cognosco. Et rñdens angelus
dixit ei, Spũs sanctus supueniet in b
te: & virtus altissimi obũbrabit tibi. Ideoq̃ & quod nascetur ex te c
sanctũ, vocabit filius dei. Ec ecce d
helizabet cognata tua: & ipsa concepit filiũ in senectute sua, & hic e
mensis est sextus illi, quæ vocatur
sterilis, quia non erit impossibile f
apud deum omne verbum. Dixit autem maria: Ecce ancilla domini: fiat mihi secũdũ verbũ tuũ. g h i

¶ In festo sanctorū apostolorum Philippi & Iacobi Euangeliū Ioānis. xiiij. a. in principio.

IN illo tempore. Dixit ihesus discipulis suis[a]. Non turbetur cor vestrum: [b]creditis in deum & in me credite. [c]In domo patris mei mansiones multe sunt. [d]Si quo minus dixissem vobis: [e]quia vado parare vobis locū. [f]Et si abiero & preparauero vobis locū: iterum venio[g] & accipiā vos ad me ipsum: [h]vt vbi ego sum: [i]& vos sitis, [k]& quo ego vado scitis, [l]& viā scitis. Dicit ei thomas: domine nescimus quo vadis: & nō possumus

vñ ōr: Vocabit tibi nomē nouum: qđ os dñi nōiauit: sz illud nomē fuit diuulgatū p angelū ipi Marie et ioseph. Jesus aūt interp̄tat saluator: vñ dicit Vocabis nomē eius iesum. Ipe em̄ saluū faciet pplm̄ suū a peccatis eorū. ℣ Hic erit ma.) qa ma. do. vñ ōr: Magn9 dñs et laudabilis nimis: et magnitu. ℣ Et fili9 altis. vo.) Lyr. i. ipi9 dei q̄ sol9 est altissim9. Hō em̄ altissimus est inter creaturas corpales: sz angelus altior: de9 aūt solus altissim9. vñ ōr: Tu solus altissim9 in omni terra. ℣ Et da. illi do. deus sedē da. ℣.) Bm. i. oibus electis: quor vniuersitas intelligit p domū iacob. i. familiā iacob: q̄ tota recepta ē in pplm̄ dei. ℣ In eternū.) qr et hic per gr̄am ℣ in futuro p glīaz. ℣ Et regni ei9 nō erit finis.) Lyr. chr̄s em̄ nō solū inq̄ntū de9: sed etiā inq̄ntuz hō: regnabit in eternū: nō solū sup hoies: sz etiā sup angelos. a ℣ Dixit aūt maria ad angelū: Quō fiet istud: qm̄ virū nō cognosco.) Lyr. i. non cognoscere ppono: p̄m illud qđ dicūt doctores catholici: Btā ỹgo ante q̄ despōsaret ioseph: habuit obseruantiā castitatz ỹginalis in desyderio: nō tm̄ exp̄sse. Sz cū postea deo ordināte esset desponsata ioseph: q̄ erat in simili ppōsito: simul emiserūt votū. b ℣ Spūsctus supueniet in te.) Lyr. i. nō accipies mō hūano: sz diuino: qr nō ỹtute seminis virilis: sed ỹtute spūssancti. c ℣ Et ỹtus altis. obūb. ti.) qr in btā ỹgine sub vmbra carnis latuit virtus deitatis. d ℣ Ideoq; ℣ qđ nāsceē ex te sctm̄.) Bor. i. tua vera natura. e ℣ Vocabit fi. dei.) Lyr. nō adoptiu9 sicut alij: sz naturalis. f ℣ Et hic mē. est ser. illi q̄ vo. steri.) Ei9 em̄ sterilitas a tāto tpe erat: q̄ nō nisi sic vocabat. g ℣ Qr nō erit impossibile apd deū oē ver.) i. factū: qr dicere dei est facere. Alī ōr: Dixit et facta sunt: ipse mādauit ℣ creata sunt. h ℣ Dixit aūt maria. Ecce ancilla dñi) vñ Bern. Que est hec ta; sublimis hūilitas: q̄ cedere nō nouit honor: ib9: isolescere glīa nescit: mr̄ dei eligit: et ancillā se nominat. i ℣ Fiat mihi sm̄ verbū tuū) qđ statim factū est: qr ỹtute dei cōcepit filium. Dn turbetur cor vr̄m. ℣. Joā. xiiij. Hystoria hui9 euāge. dixit ihesus anno ei9. xxxiij. ir. kalē. Aplis. Feria. v. lūa. iiij. indictiōe. v. Alī initiū illi9 euāg. scri. sctūs Joā. q̄ petrus dixit ad iesum post cenā factā: Dñe quo vadis. Rñdit ies9: quo ego vado non potes me mō seq̄: seq̄r aūt postea. Dicit ei petr9. Quare non possim te seq̄ mō: animā meā p te ponaz. Rñdit ies9: Aiam tuā p me ponaz. Amē amen dico tibi: nō cātabit gallus donec me ter neges: ℣ ait discipulis suis. a ℣ Nō turbet cor vr̄. ℣.) Lyr. chr̄us p̄dixerat discipul9 suis Jude p̄ditiōm̄: et petri negationē: et suā passionē et mortē: q̄ oia erāt discipulis tribulatiōis materia: Jō dicit: Non turbet cor vr̄m: q̄si pusillamies effecti p̄ter illa iā p̄dicta. b ℣ Creditis in deū ℣ in me cre.) Lyr. in quo oēs dit suā deitatē manifeste. c ℣ In domo p̄ris mei. ℣.) Tho. dom9 p̄ris hic vocat glīa celestis: in q̄ sunt mlti grad9 ℣ diuersa p̄mia meritor: qr alia est claritas solis: alia lūe: alia stellar: qr vnusq̄sq; q̄to plus deū hic diligit: tāto clarē ibi deū videbit. d ℣ Si quo minus dixi. vo.) Lyr. q. d. si in celesti btitudie esset aliq̄d minus ℣ defectuosum dicerē vob. e ℣ Quia va. parare vob locū) In passione sua apuit nob ianuā regni celestis. f ℣ Et si abiero ℣ p̄pa. vo. lo. iterū ve:) Tho. hoc fit in morte cuiuslibet electi: et vltimo ad iudiciū extre-

e Isa. 26. a.
mat. 1. b.
ps. 144. a
ps. 28. c.
Ps. 15
Posti
b
24. g.

A mũ. g ¶ Et accipiã vos ad meip.) Tho. i. introducã vos in locū paratū: et in mansiões celestes. h ¶ Ut vbi ego sum.) Tho. q sum caput vr̃m. i ¶ Et vos sitis) q: estis membra mea. i. vnã mecū gl̃iaz habeatz. k ¶ Et quo ego vado scitis) i. p̃rem. l ¶ Et viaz scitis.) Ly. viã p quã fuit chr̃us: q fuit passio et mors ipsius. m ¶ Ego suz via) Ly. in q̃tū hõ: q: omĩa q gessi in hũanitate sũt via pducens vos ad gl̃iam. n ¶ Veritas et vita) in q̃tū deus: q: veritas illũinat intellectū: et vita q̃etat et satiat desyderiuz. B Vel sic s̃m Thomaz. Ego sum via ducẽs: veritas lucẽs: vita pascẽs: vel sic: Ego suz via non errãs: veritas non fallens: vita non mortificãs. vñ Ambr. Ingrediamur hãc viam teneam⁹ veritatẽ: seq̃mur vitã. o ¶ Nemo ve. ad p̃rem nisi p me) Ly. in me credẽdo: et me ope imitãdo. p ¶ Si cognouis. me.) Lyr. pfecte q̃tū ad deitatem. q ¶ Et p̃rem meum vtiq; cog.) q: pr̃ et filii⁹ sunt vnū in deitate. r ¶ Et ammodo co. eū.) q: post resurrectiõm suã aperuit illis sensuz: vt intelligerẽt scripturas. Et extũc discipli chr̃i habuerũt pleniorez cognitionẽ d mysterio trinitatis. s ¶ Et vidistis eū.) Ly. quia videndo chr̃m viderũt suppositū filij: in quo est natura diuina: q est idẽ qd pater: et sic ĩ filio quodãmodo patrẽ viderãt. t ¶ Dñe ostẽde no. pa. et suffi. no.) Ly. q. d. credo verbis tuis: sed patrẽ videre desydero. Credidit em̃ philipp⁹: q pater possit videri oculis corpalib⁹ in hac mortali vita: ideo sequit̃. v ¶ Tanto tpe vo. sum et nõ cog. me.) Lyra: q. d. magna ruditas est: q tã diu doctrinã meaz audistis: et adhuc ita parū me cognoscitis s̃m deitatẽ. x ¶ Philip. qui vi. me.) Ly. s̃m deitatẽ. y ¶ Videt et patrez meū) sicut em̃ pater nõ videt̃: nisi cū beatitudĩe: sic nec filius in sua deitate: q: visio est merces sctõr̃. z ¶ Quõ tu dicis: ostẽde no. pa.) Ly. q: oculis corpalib⁹ non est visibilis. a ¶ Nõ credis: q: ego in p̃re: et pr̃ in me est. Lyra q̃si diceret: istud debes credere: et sufficit tibi ad salutem. b ¶ Verba q ego loquor vobis: a meipsõ nõ loquor.) i. ab humanitate tm̃ s; deitate. c ¶ Pater autẽ in me manẽs: ipse facit opa.) Ly. fili⁹ em̃ et pr̃ sunt vnū in virtute opatiua: ex q fiunt opa miraculosa. d ¶ Nõ creditis: q: ego in p̃re et pater in me est.) Tho. p idẽtitatẽ essentie: et tñ distinct⁹ psonaliter. e ¶ Aloqn ppter opa ipsa credite.) Ly. q̃si di. si v̾ba nõ inducũt vos ad credẽdū: opa miraculor̃ nature virtutẽ trãscendentia debẽt vos ad hoc iducere. f ¶ Opa q ego facio: et ipse faciet.) Thom̃. i. similia in gñe: q: sicut ego curaui infirmos et suscitaui mor

viã scire? Dicit ei iesus: [m] Ego sum
[o] via [n] veritas & vita. [o] Nemo venit
ad patrem nisi per me. [p] Si cognouissetis me: [q] & patrẽ meū vtiq; cognouissetis, [r] & amodo cognoscetis eum: [s] & vidistis eū. [t] Dicit ei philippus: dñe ostendè nobis patrẽ: & sufficit nobis. Dicit ei iesus: [v] Tanto tpe vobiscū sum, & non cognouistis me, [x] philippe, q videt me, [y] videt & patrẽ meū: [z] quomõ tu dicis: ostẽde nobis p̃rem? [a] nõ credis qa ego in p̃re: & pr̃ in me est. Verba [b] q ego loquor vobis, a meipõ nõ loquor, [c] pater aũt in me manẽs, ipse facit opa: [d] Non creditis, qa ego in patre, & pater in me est: [e] alioqn ppter opa ipsa credite. Amen amen dico vobis: q credit in me: [f] opa q ego facio, & ipse faciet: [g] & maiora horum faciet: [h] qa ego ad p̃rem vado. [i] Et qd'cunq; petieritis p̃rem in noĩe meo: [k] hoc faciã.

¶ In festo inuentiõis sancte Crucis Euãgeliũ. Erat hõ ex phariseis Nicodemus. Hoc euangelium cum sua postilla quere ante in festo Trinitatis.

¶ In festo sctĩ Ioãnis an̄ portã latinã Euangeliũ. Dixit iesus petro: Seq̃re me. Cõuersus petrus vidit il

E tuos: sic et ipse suscitabit: et sic de alijs. g ❡ Et maiora horum fa.) Ly. Hoc patz p̄mo: q: plures cõuersi sunt ad fidē p p̄dicatiōm apl'orum: q̄ p p̄dicatiōm chr̄i: q: p eos cõuersa est mlt̃itudo gẽtiũ: p p̄dicatiõz aũt christi pauci iudeorum. Itē
act.2.a. apl'i p̄dicabāt oĩbus
linguis: vt d: in acti
b⁹ apl'orum. Chr̄us āt
p̄dicabat in vna sola
ligua. s. hebraica. Se
cũdo in miraculis: q:
apl'i maiora miracu-
mat.5c. la fecerũt. Magnuz
eñ reputatũ fuit: q̄
infirmi sanabant ad
tactũ fimbrie vestimē
act.5.c. torum Jesu. Sz maius
F videt: q̄ ad tactũ vm
bre petri sanabant in
firmi: vt habet in acti
b⁹ apl'orum. Itē chr̄us
tres mortuos suscita
uit: sz Andreas simul
et semel q̃dragita vi
ros submersos susci-
tauit: vt habet in le-
genda sua. h ❡ Q:
ego a d p̄rem vado)
Thom: vt assistā vul-
tui dei pro vobis. i
❡ Et q̃dcũq̄ petie
ritis p̄rem in nomīe
meo) Tho. ptinēs ad
salutē. Nā nomē ei⁹
est Jesus: q̃ saluator
interp̄tat. k ❡ Hoc faciā.) Thom. In quo oñdit: q̄ h̃z eandē ptātem cũ patre cũ dicit. Hoc faciā. Ly. scz eadē v̄tute qua ⁊ pater.

lũ. Hoc euangeliũ cũ sua postilla: quere añ in festo Ioãnis euãgeliste

❡ In festo sancti Ioannis baptiste Euãngelium Luce. I. e. quasi in fi.

a In illo. tē. [a]Helizabet
b impletũ est tēpus pariendi,[b] &
c pepit filiũ. [c]Et audierũt vicini[d] &
d cognati[e] eius, q̄a[e] magnificauit dñs
miscd'iam suã cũ illa:[f] & cõgratu-
labant ei. Et[g] factũ est in die octa
h uo:[h] venerũt circũcidere puerum:[i] &
vocabāt eũ noīe p̄ris sui zachariā.
Et[k] r̃ndēs m̄r eius dixit: Nequaq̄:
l sed[l] vocabit ioãnes. [m]Et dixerũt ad
illā: q̄a nemo est in cognatiõe tua,
q̃ vocet hoc noīe. [n]Innuebāt autē
p̄ri eius quē vellet vocari eum. Et[o]
postulãs pugillarē scripsit dicens.[p]
Ioãnes ē nomē eius. Et mirati sũt
vniuersi. [q]Aptũ ē āt illico os eius, q
& ligua eius, & loq̄bat[r] bñdicēs de

Postilla H Elizabet impletũ est ⁊c. Luce. i. Historia hui⁹ euãg. facta est anno chr̄i p̄mo vsuali. viij. kal. Julij. fe. vi. lu. xiij. indit. iiij. Añ initiũ illi⁹ euãg. scribit. s. Lu. in eodē ca. q̄ postq̄ maria cõcepit iesum chr̄m. Exurgēs maria abijt in mõtana cũ festi. in ci. iu- da: ⁊ itrauit in domuz zacharie ⁊ salutauit helizabet: et mãsit cũ ea trib⁹ mēsib⁹: nā in mēse sexto a cõceptiõe Ioãnis venerat maria ad helisabet: ⁊ in mēse. ix. nat⁹ est ioã. vñ d: a ❡ Heli. im. est tp̄s pa.) Ly. s. nouem mēsiũ. b ❡ Et pepe. fi.) sicut p angelũ fue-

G rat edictũ. c ❡ Et au. vici.) Ly. illi q̃ erāt ei cohabitātes. d ❡ Et cog. ei⁹.) q̃ erāt ex ei⁹ cõsanguinitate ⁊ affinitate. e ❡ Quia magni. do. mi. suã cũ illa) Ly. i. magnã misericordiã fecit ei: auferēdo sterilitatis opprobriũ: et dãdo ei tm̄ ⁊ talē filiũ sic annũciatũ mirabl'r: et conceptũ sup naturaliter. f ❡ Et cõgratu. ei) s̄m q̃d dixerat angelus zacharie. Multi in natiuitate ei⁹ gau debũt. g ❡ Et factũ est in die oct. s. a natiuitate precursoris. h ❡ Vene. cir. pue.) sicut p̄ceptũ fu it. et q: in circũcisiõe iponebat tũc nomē:
H sicut mõ imponit in baptismo ideo subdi tur. i ❡ Et vo. euz no. pa. sui. zach. Lyr. q: istud fuit antiq̃t⁹ satis cõiter obseruatũ: ⁊ adhuc obseruat freq̃nter: maxie i magnis p̄sonis: q̄ filius p̄mogenit⁹ noīat no mīe p̄ris. k ❡ Et respõdens m̄r ei⁹ di. Ne quaq̄.) s. vocabit zacharias l ❡ Sed vo. io.) Ly. hoc sibi a deo fuit reuelatum: q: a marito nõ didicit: cũ fact⁹ esset mut⁹: añq̄ rediret ad eã de tēplo. m ❡ Et dix. ad il. q̄a nemo. ⁊c hoc noīe. s. ioãnis) Ly. Cognatio hic ppinq̃tas gn̄is vocat: d̃ q̃ null⁹ sic fuerat vocat⁹. s. de cognatiõe helizabet vl' mariti ei⁹. n ❡ Innuebāt aũt p̄ri ei⁹ quez vel vo. eũ). s. p signa visibilia. Ex quo p̃z q̄ zacharias nõ tm̄ fuit mut⁹ sz etiã surdus. Si eñ potuisset intelligere verba: q̃siuissent ab eo p v̄ba: ⁊ non p talia signa. o ❡ Et po. pu.) i. tabulã ad scribenduz. p ❡ Scripsit di. Jo. est no. ei⁹ et mi. sunt vni.) Hor. de cõ uenientia iter p̄rem ⁊ m̄rem: q̄tum ad pueri noiationē. q ❡ Apertũ est. ⁊c.) Hor. nõ per morã: q: nescit tarda molimina sp̄ussctī gr̃a.

a Vñ Amb. Soluit fides linguā quā incredulitas ligauerat. r ¶ Et fact⁹ est timor. &c) Lyr. i. admiratio magna: vel timor dei q̄ sic mirabiliter punierat zachariā & liberauerat. s ¶ Et sup oīa mō. iudee di. oīa ꝟba hec) Ly. q: facta insolita liberi⁹ narrantur. t ¶ Et po oēs q̄ au. i cor. suo.) Ly. q: talia magz memorie cōmēdant. v ¶ Dicētes Quisputas puer iste erit) q. d. valde magnus erit. x ¶ Ete. ma. do. &c.) Ly. i. virtus dei opatiua mirabiliū in ei⁹ annūciatiōe: cōceptiōe: & natiuitate oīm⁹: ex q̄ b⁹ rōnabiliter cōcludebat magnitudo pueri futura cora deo: sicut p̄dictū est ab angelo zacharie p̄ri ei⁹ Erit em̄ magn⁹ cora dño. y ¶ Bñdict⁹ a dñs de⁹ isrl: q: visit.) Bo. dñs iesus gen⁹ humanū in sua incarnatiōe visitāit z ¶ Et fecit redemp.) in sua passione. vñ: Copiosa apō eum redemptio.

Exurgēs autez maria abijt in. &c. Lu. x. Hystoria huius euange. facta est anno chri vsuali p̄idie no. apl̄z. fe. ij. lu. .i. indi. ij. Et reuersa est in domū suā anno chri: vts. iij. non. iulij. sabbato lu. iiij. indictiōe. iij. Ab initiū illius euāg. scribit. s. Lucas: q̄n angel⁹ in annūciatiōe dñi dixit ad Mariā matrem christi. Et ecce helizabet cognata tua: et ipsa cōcepit filium in senectute sua. Et hic mēsis est sext⁹ illi: q̄ vocat sterilis: q: nō erit impossibile apō deū oē verbū. Dixit aūt maria. Ecce ancilla dñi: fiat mihi ꝟm verbū tuū. Et discessit ab ea angel⁹: & statim se q̄t. a ¶ Exurgens aūt maria. s. de loco in quo erat: q̄n angel⁹ ad eā venit. b ¶ Abijt in mōtana) Lyr. q: locus vbi habitauit zacharias erat altior q̄ galilea: in q̄ recessit maria c ¶ Cū festinatiōe.) Ly. vt oīderet q̄ ꝟgo non debet morari i loco publico: nec ibi contra pere colloquia. d ¶ In ciuitatem iuda) id est hierusalez. e ¶ Et intra. in do. zachar: & salutauit helizabet.) Lyr. q: erat humillima: et qa ad eius obsequiū venerat. f ¶ Et fac. est vt au. salu. ma. helizabet: exultauit infans in vtero eius.) Bo. Sicut illa aduentuz Marie: sic iste aduētum dñi sensit. Bo. Ecce q̄ magne ꝟtutis est btē marie ꝟginis salutatio: q: confert gaudiū: confert spūmsanctū: confert et reuelatiōm secretorum diuinorū: cōfert et p:phetie actum: et ideo certe libenter salutanda est ppter resalutatiōis lucrū. Bene g̃ Maria potuit ore salutare: qa salutem habebat in vētre & in corde. g ¶ Et exclamauit voce magna.) Lyra: ista magnitudo vocis intelligenda est tam ratiōe deuotiōis q̄ soni exteriozis. h ¶ Benedicta tu inter mulieres) id est super oīes mulieres. i ¶ Et bñdictus fructus ventris tui) Unde: Benedictus qui venit in nomine domini: deus dñs et illuxit nobis. k ¶ Et vnde mihi hoc: vt mr̄ dñi mei veniat ad me.) Lyra: Ista enim nō poterat scire: nisi p reuelationez spūsancti. l ¶ Exulta in gaudio infans in vtero meo.) Ly. helisabet per

urum. r Et factus est timor sup oēs vicinos eoz, s et sup oīa mōtana iudee t diuulgabant oīa ꝟba hec. t Et posuerūt oēs, qui audierāt in corde suo v dicentes, quisputas puer iste erit? x etem̄ manus dñi erat cū illo. y Et zacharias pater eius repletus est spiritusancto: & prophetauit dicens: z Benedictus dominus deus israel: quia visitauit & fecit redemptionem plebis sue.

¶ In festo Visitationis Marie virginis Euāgeliū Luce. i. d. i medio.

In illo tēpore. a Exurgēs maria: b abijt in mōtana c cū festinatiōe d in ciuitatē iuda: c & intrauit in domū zacharie: & salutauit helizabet. f Et factū est vt audiuit salutatiōm marie helizabet: exultauit infans in vtero eius: & repleta est spūsctō helizabet: g & exclamauit voce magna et dixit. h Benedicta tu inter mulieres: i & bñdictus fructus vētris tui, k Et vñ mihi hoc, vt mater dñi mei veniat ad

Postilla

spiritū sanctū cognouit: q illa exultatio fuit p̄opter p̄sentiā dñi in vtero virginali. ℣ Et beata q̄ cre.) Ly. q̄a per assensum fidei cōcepit. n ℣ Mā pficient in te q̄ dicta sunt tibi a dño.) Lyr. per angelū annūciantē. o ℣ Et ait ma: Magnificat ania mea.) Ly. nō tm̄ labia mea. p ℣ Dominū) cui debet laus t honor q ℣ Et exultabo in iesu do meo. r ℣ In deo) non in mūdo.) vñ. Renuit cōsolari anima mea: t memor fui dei t delectat⁹ sum. s ℣ Sal. meus.) q̄ est meus p̄ p̄ius filius q̄ generationem: t saluator oīm per suā passiōm.

Venit iesus in partes cesaree philippi etc. Mat. xvi. ibi Storia huius euāgelij facta est anno christi xxxij. iij. kal. Augusti. fe. iij. lu. xij. indictiōe. v. Ab initiū illi⁹ euange. scribit scrūs Mathe⁹ in eode ca. q̄ Christus dixit discipulis suis: Cauere a fermēto phariseorū et saduceorū. At illi cogitabāt inter se dicentes quia panes non accepimus. Sciens aut̄ ieſus dixit: Quid cogitatis inter vos modice fidei: q̄ panes non habetis. Nondū intelligitis neq̄ recordamini q̄nq̄ panum: et quinq̄ milia hominū: et quot cophinos sumpsistis: neq̄ septem panū: t quatuor miliū hominū: et quot sportas sumpsistis: quare non intelligitis quia non de pane dixi vobis. Cauete a fermento phariseorum et saduceorū. Tūc intellexerunt quia non dixerat cauendū a fermento panū: sed a doctrina phariseorū et saduceorū. Tūc statim sequit euangeliū p̄ōs. s ℣ Venit iesus in ptes ce. philippi.) Lyra. Cesarea philippi est ciuitas in terminis iudee: quā philippus filius herodis inuonauit et reedificauit: que antiquit⁹ dicta est lachis: sed postmodū noīauit eam cesareā in honorē Tyberij cesaris: qui dedit ei quartā partem regni: vt dicit Ioseph⁹. Dicit etiam cesarea philippi: ad differentiam alterius ciuitatis: q̄ dicit cesarea palestine: vbi Cornelij⁹ centurio manfit. b ℣ Et interro. discipulos dicens) Ly. Nō ignorans quid crederent vel quid respōderent: sed vt eoꝝ fidei confessione: conueniētius solidarētur fide. c ℣ Quē dicunt homines esse filium p̄is.) Lyr. i. turbe vulgares quia de ipso erāt varie opiniones in populo. d ℣ At illi dixerūt: Alij ioannē baptistā) Huius opinionis fuit Herodes et sui seqces. vnde dicit: Audiuit herodes famam ieſu: et ait pueris suis. Hic est ioānes baptista: ipse surrexit a mortuis: et ideo virtutes operant in eo. e ℣ Alij autem helię) p̄opter zelum veritatis. f ℣ Alij vero hieremię) p̄opter patiētiam in aduersis. g ℣ Vos aut̄ quē me esse dicitis.) Lyr. q. d. Si alij errant opinione falsa: vos tamē non debetis errare: qui tam diu mecū fuistis: et meam doctrinā frequēter audistis: et miracula tanta vidistis. h ℣ Respondēs simon petrus: dixit.) Lyra. Petrus tanq̄ p̄incipalis inter alios pse: et p̄o alios dedit responsum. i ℣ Tu es christus.) Lyra: qui interp̄etatur vnctus: et sic confitet eius hūanitatē. k ℣ Filius dei.) scilicet naturalis: t non adoptiu⁹ sicut alij

In illo tēpore. a Venit ieſus in partes cesaree philippi, b & interrogabat discipulos suos dicens: c Quem dicunt homines esse filium hominis. d At illi dixerunt. e Alij ioannem baptistam: e Alij autem heliam. f Alij vero hieremiā: aut vnum ex prophetis. Dicit illis ieſus. g Vos autem quem me esse h dicitis: h Respōdens simon petrus dixit: i Tu es christus k filius dei vi- l ui. Respondens autem ieſus dixit

In festo sctū petri ap̄li euāgeliū Mathei. xvi. a. quasi in principio.

ps. 76. a.

abac. 3. d. ul.

m

n

o

p

q

r

s

a

b

c

d

e

f

g

h

i

k

l

B

b. 21. a.

B

A et per consequens ciusdem nature cum deo patre: et sic confitet veritatē diuine nature et humane in eodem supposito. l ¶ Viui.) hoc addit ad differentiā illorū: qui colebantur tanq̄ dij a gentib⁹. vt hercules et iupiter: et sic de alijs. m ¶ Beatus es simē bariona.) id est filius ioannis. Unde Iero. dicit: q̄ ōberet dicibario anna. Bar enim idem est quod filius: ioāna quasi filius ioannis secundū illud: Simon Joannis diligis me plus his: sed scriptorū vitio deprauatum est. Dicitur autem hic: Beat⁹ es simon bariona: quia scilicet cōfessio vere fidei ducit ad beatitudinem. n ¶ Quia caro et sanguis nō reuelauit tibi.) Lyr. id est homo mortalis non docuit te istam veritatem. o ¶ Sed pater meus qui in celis est) et per consequens tota trinitas: quia illud visa sunt opera trinitatis. p ¶ Et ego dico tibi quia tu es petr⁹.) Lyra id est confessor vere petre: q̄ est christus. q ¶ Et super hanc petram) quam confessus es: id est super christū. r ¶ Et porte inferi) id est p̄secutiones tyrannorum: et insultus et tentationes spirituum immundorū. s ¶ Non p̄ualebunt aduersus eam) a vera fide subuertendo. t ¶ Et tibi dabo.) Lyr. Iste claues non sunt materiales: sed potestas spiritualis: que duplex est. Una est potestas spiritualis discernēdi peccatum a non petō: sicut in veteri lege sacerdotes iudicabant inter lepram et nō lepram. u ¶ Alia clauis est potestas admittendi ad regnum: vel excludendi: secundū verum iudicium p̄habitū: quia debent indigni excludi: et digni recipi. v ¶ Et quodcūq̄ ligaueris.) Hoc ra: claue nō errante. x ¶ Super terram) Lyra: scilicet cum debito vsu clauium. y ¶ Erit ligatum et in celis: et quodcūq̄ solueris super terram: erit solutum et in celis.) id est deus illud approbabit in celis.

B ei: m Beatus es simon bariona: n qa caro & sanguis nō reuelauit tibi: o sed pater meus q̄ in celis est. p Et ego dico tibi: q qa tu es petrus: r & super hāc petrā, edificabo ecclesiā meā: r & porte inferi. s nō p̄ualebunt aduersus eā. t Et tibi dabo claues regni celorū: v et quodcūq̄ ligaueris x sup terrā, y erit ligatū & in celis: & quodcumq̄ solueris super terram: erit solutum & in celis.

¶ In festo sancte Margarethe virginis & martyris euangeliū. Dixit iesus discipulis suis parabolā hanc: Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro. Hoc euangelium cum sua postilla quere infra in cōmuni sanctorū, de virginibus.

¶ In festo sancte marie Magdalene. Euangeliū. Luce. vij. e. in fine.

Rogabat ie Postilla

C In illo tē. Rogabat a ie sum quidā pharisēus, vt māducaret cū illo. Et ingressus domum pharisei discubuit. b Et ecce mulier c quæ erat in ciuitate d peccatrix: e vt cognouit q̄ iesus f accubuisset in domo pharisei: attulit g alabastrum martha et maria magdalena. Itē cū cognatis paupib⁹: vt eorū inopiā suppleret: vt haberet de nuptijs: vbi deficiente vino: christus aquā mutauit in vinū. Itē cū pharisēis supbiētibus: vt eorū supbiam cōfutaret: put hic habet: vt videbit in p̄sequendo. b

xvij. a. Mat. 9. b. Jo. 11. a. Ibi. 2. a.

¶ Et ecce mu.) Gor. s. Maria magda. sed non nominat hic q; adhuc erat in statu culpe ꝑm opinionē hoīm. c ¶ Que erat in ci.) Ly. vbi multi hoies sūt: ex quo cōuincitur ꝙ multos attraxerat ad pctm. d ¶ Peccatrix) Ly. sed iā de pctis plene r. ofecte cōtrita e ¶ Ut cog. q; ie.) i. sa luator. f ¶ Ait do. pha. at.) i. statim. g ¶ Alabastrū.) i. vas alabastri vnguento plenū. m h ¶ Et stans re.) Ly. q; pre verecūdia sui pcti nō audebat se apponere. i ¶ La chry. ce. ri pe. eius.) Lyr. ex q̄bus patet magnitudo cōtritionis: ex quo nō potuit lauare pedes vnius hoīs: nudis pedibus incedētis. k ¶ Et capil.) Ly. q̄bus ante ad nō positionē vultus ei⁹ abusa fuerat l ¶ Et osculabat.) vt totū seruiret in pnia: q̄cq̄d ex se deū cōtēpserat in culpa ꝑm ꝙ dicit. Gre. m ¶ Unguēto vn.) Ly. ad refrigeriū caloris: et mitigationē doloris ex labore itineris vñ Greg. Unguentū q̄ sibi turpiter tribuerat: hoc iā deo laudabili offerebat. n ¶ Videns.) Gor. ad p̄dictā mulierem plorantē nec cōpatiens. o ¶ Ait intra se.) i. occulte cōtra hospitē suū murmurādo. p ¶ Dicēs. hic si esset ꝓpheta.) verus sciens occulta. q ¶ Sciret vtiq; q̄.) Gor. q̄ est in psona: et qualis est in vita. r ¶ Quia pecca. est.) nō debet se tāgi pmittere ab ea. s ¶ Et rndens ie.) Gor. s. cogitatiōi eius: que soli deo nota est: in quo oīdit se plus ꝙ ꝓpheta esse vñ dicit. Dñs scit cogitatiōes ha. m. t ¶ Simon ha. ali.) Gor. ra: sensus literalis planus est. Mystice. Fenerator iste deū significat: qui p; culpa momētanea: penam eternā exigit: et p donis gratarum: exigit meritū bonorū; operū. Duo debitores. Gor. ra duo status pctōr. Erant cuidā feneratori scz deo. v ¶ Unus debe. ei. de na. q̄ngen. et ali? q̄n quaginta. s. q̄ plus peccauerat. x ¶ Nō habētib? illis vñ red.) q̄a null? pctōr: a debitis pōt absolui p; p̄cs virib? absq; gratia. Unde dicit. Sine me nihil potestis facere: a ¶ Donauit vtrisq;.) i. cōdonauit. b ¶ Quis ḡ eū pl? dili. rc.) i. condonauit relaxādo. c ¶ Ait il. di. re. iu.) q̄a dicit Greg. Dū crescunt dōa: crescūt et rōnes donorū. d ¶ Et cō. ad mu.) Gor. p misericordiā de? em̄ a peccatorib? auertit. faciem suā. vñ: Absconde faciem meā ab eis: scz ad penitētes se conuertit. vñ ōr: Cōuertimini ad me et ego conuertar ad vos. e ¶ Dixit si. vi. rc.) Ly. qui tñ erant festi: et dolētes ex labore itineris. et lutosi seu puluerisati: eo ꝙ sine calciamētis incedebant. f ¶ Hec aūt lachry. rc. et os. mi. non dedi.) Ly. q̄ est amicitie signū. g ¶ Hec aūt) q. d. non solū vnum osculū dedit mihi: scz multiplex. h ¶ Oleo caput) Gor. q̄ solet fieri in signū leticie et hilaritatis. vñ Unxit te de? tu?. rc. i ¶ Pro. q̄ di.) i. mulier ipenitēti. k ¶ Quonia dī. mul.) vñ. Charitas opit multitudinez pctōrum. Et alibi vniuersa delicta opit charitas. l ¶ Cui aut tem mi. rc.) Ly. remissio em̄ culpe aut nulla est: aut totalis si mul. sed remissio pene fit:

vnguenti, b & stans retro secus pedes eius, lachrymis l cepit rigare pedes eius: m & capillis capitis sui tergebat, & l osculabat pedes eius: & vnguento m vngebat. Videns n autē pharisēus, q̄ vocauerat ipsum o ait intra se p dicens. Hic si esset ꝓpheta, q sciret r vtiq; quę & qualis esset mulier quę tangit eū, qa s peccatrix est. Et rndens t ihesus dixit ad illū. Simon habeo aliq̄d tibi dicere. At ille ait: Magister dic: Duo debitores erant cuidā feneratori, vnus v debebat ei denarios qngentos: & alius qnquaginta. x Nō hñtibus illis vñ reddere donauit a vtrisq;, b qs ergo eū plus diliget? Rndēs simō dixit. Estimo qa is, cui plus dōauit. c At ille dixit, recte iudicasti. d Et cōuersus ad mulierē e dixit simoni: vides hāc mulierē? intraui in domū tuā: aquam pedibus meis nō dedisti: f hec āt lachrymis rigauit pedes meos, & capillis suis tersit: osculū mihi

A per partes: et non tota simul de cōi cōcursu: licet aliqñ fiat tota simul: ppter festinationē penitentis et ex libertate dei: et hoc fuit in ppōsito in hac muliere: iō sequit. m ¶ Remittuntur tibi peccata tua.) Lyra: non solū q̄tū ad culpā: sed etiam quantū ad penā ex vehemēti amore dei: et horrore pcti p̄teriti. Bor. t ponit hic p̄sens p̄ro p̄terito remittūtur. i. remissa sūt n ¶ Quis est hic qui etiaz pec. di.) Ly. hec dicebant q: videbāt tm hūanitatē exteri? apparere tem: sed ignorabant deitatē interi? latentē: q̄ pctā p̄t dimittere. o ¶ Fides tua) Bor. i. fides tibi a deo infusa. p ¶ Sal. tc.) Unde Bed. fides te saluā fecit: q̄a q̄ p̄t ijt: posse se accipere non dubitauit. q ¶ Va in pa.) Bor. i. in quiete t a cessatiōe a vitijs. Un: Justifi. ex fide pace habeamus.

Postilla A Tunc accessit ad iesum mater filiorū zebedei. xx. Matthei. xx. Mar. x. Lu. xviij. Hist. huius euange. fac. est anno chri. xxxiij. xvij. kalē. apl. fe. iij. luna. vi. indi. vi. Ante initiuz illius euange. scribit sctus Mathe? in eodem cap. Ascendens iesus hierosolymaz: assumpsit duodecim discipulos suos secreto t ait illis. Ecce ascendimus hierosolymā: et filius hoīs tradetur p̄ncipibus sacerdotū et scribis: t condēnabunt eū morte: et tradent eū gētibus ad illudendū: et flagellandū et crucifigendū: et tertia die resurget. Tūc statim se q̄tur euā gelium hodiernū. a ¶ Accessit ad iesum mater filiorū) Ly. iudei estimabāt chm p̄phetas pmissum regnaz tpaliter in hierusalē: q: scripturas de regno chri corpaliter intelligebant: et ideo regnū ablatū a iudeis per romanos credebāt sibi restituendū p chm: ppter q̄ dicebant christo. Dñe si in tpe hoc restitues regnū isr̄l. tc. et hoc Ja. t Joā. filij Zebedei et mater eorum audiētes: christū post mortez tertia die resurrectu rū: crediderūt tm immediate post resurrectionē regnaturū in hierlm tpaliter: et iō cupiētes ei esse collaterales p̄ ceteris: q: erant ei? cognati: informauerūt mrez sūam de petitiōe sequēti: t hoc est q̄ dicit. Tūc audita resurrectiōe christi futura. Accessit ad iesum mr̄ filioz Zebedei cū filijs suis. tc. Ly. r̄. non em̄ p̄mo petijt in speciali: sz tm in gñali: vt cōfessione facta i gñali p̄mo: postea nō posset sibi denegari in spāli. b ¶ Qui dici: q. d. vis) Ly. nō q̄rit vt inſci?: sz vt petitio sua cōueniētius oñdatur irrōnabilis. c ¶ Ait illi. Dic. tc. Ly. i. sint tibi collaterales t maiores in regno tuo post te: q̄ quidē regnū credebāt tpaliter: vt dictum est. Nō est mirū si talia apli credebāt et appetebāt: q̄ adhuc carnales erāt: nondū illūinati pfecte: nec cōfirmati p gram spūsancti. d

g nō dedisti: hic aūt ex quo intraui, s
h non cessauit osculari pedes meos. h
Oleo caput meum nō vnxisti: hec
i autē vnguēto vnxit pedes meos: i
Propter quod dico tibi, remittunt ei
k peccata multa, qm̄ dilexit multū. l
Cui aūt minus dimittit: minus diligit. Dixit autē ad illam. m Remittuntur tibi peccata tua. Et cepe-
runt qui simul accūbebant dicere
intra se. n Quis est hic, qui etiā pec-
cata dimittit o, dixit autē ad mulierem: fides tua p saluam te fecit, q vade in pace. ¶ In festo sancti Iacobi apostoli Euangeliū Math. xx.

In illo tēpore. Accessit a ad iesum mater filiorum zebedei, cum filijs suis, adorans & pe
b tens aliquid ab eo: b dixit ei: quid
c vis? c ait illi: dic vt sedeant hi duo filij mei: vnus ad dexterā, alius ad sinistrā tuam in regno tuo. Respon
d dens aut iesus dixit: d nescitis q̄d pe
e tatis. e Potestis bibere calicē quem
f ego bibiturus sum? f Dicūt ei: Possumus. g Ait illis calicē q̄dem meū
h bibetis h sedere aūt ad dexterā meā, i vel sinistrā, nō ē meū dare vobis: i sed q̄bus paratum est a patre meo.

¶ Ad vincula sancti Petri Euāgelium. Venit iesus in partes cesaree phi. Hoc euā. cū sua post. quere añ in festo. s. Petri & Pauli apl̄orum.

¶ In inuētiōe. s. Stephani. Euāge.

In illo tēpore. Dixit ie sus dis̄. su.: a Vos estis sal terre: b q; si sal euanuerit: c in quo salietur: d ad nihilū valet vltra: nisi vt mittat foras, & conculcet ab homibus. e Vos estis lux mūdi. f Nō pōt ciuitas abscōdi supra montē posita: g neq; accendūt lucernā, i & ponūt eā sub modio, k sed sup cādelabrū: l vt luceat oībus. qui in domo sunt. Sic luceat lux vestra corā hoibus, vt videāt opa vr̄a bōa & glorificēt p̄rem vestrū, q̄ in celis est. m Nolite putare: q̄m veni solvere legē aut pphetas: nō veni solvere: sed adimplere. n Amē q̄ppe dico vobis: donec trāseat celū & terra: o iota vnū aut vnus apex q nō p̄teribit a lege, donec oia fiant. r Qui ergo soluerit vnū de mādatis istis minimis, s & docuerit sic homies, t minimus vocabit in regno celorū, v qui autē fecerit & docuerit: hic magnus vocabitur in regno celorum.

a ¶ Nesci. q̄d pe.) Ly. Nūdit filijs t nō mīri: q; sciebat eā missam a filijs: et informatā a petitiōe faciēda pro eis. e ¶ Potestis bibere. tc.) Ly. i. sustinere mortē ignominiosam et crudelē: quā egō passurus sum: et p quas debeo venire: non ad regnū tpale: vt credi tis: sed eternum. f ¶ Dicunt ei: possumꝰ) Ly. loquūtur sicut inexperti propie fragilitatē: q̄ō patuit p effectū: q; in passione chr̄i fugierunt p timore mortis. g

Act. 12. a ¶ Bibi. i. passionē p me sustinebitis. Ly. q; ia cobꝰ pter chr̄m ab herode occisꝰ est. Jo. in doliū feruētis olei pter chr̄istū missus est: in super fuit etiā missus in exiliū propter chr̄m. Et sic patet q̄ habuit p̄ōptā voluntatē moriēdi pp ter chr̄istū. h ¶ Sedere aūt. tc.) Lyr. in illo statu in quo estis i. nondū hūiliatis t carnalibꝰ. i ¶ Sed quibꝰ pa. tc.) Ly. vere hūilibus et spūalia sapientibus.

Postilla Vos estis sal terre: q̄ si euanu. &c. Mathei. v. Mar. ix. Lu. xv. Histo. huius euāge. facta est anno chr̄isti. xxxij. idꝰ Julij. feꝛ. v. lu. xvi. in di. itij. Añ initiuꝫ illius euāg. scribit sanctus Math. in eodē cap. q̄ chr̄istus dixit discipulis suis. Bti estis cū maledixerint vobis hoies: et p̄secuti vos fuerint: t dixerit oīe malū: aduersus vos: mentiētes pter me: gaudete et exultate: q̄m merces vestra copiosa est in celis. Tūc se quit euāge. hod. a ¶ Vos estis.) Ly. sicut em̄ sale cōdiunt oia cibaria: ita discretione p̄latoꝝ oēs dirigi et ordinari oia facta subditoꝝ. b ¶ Nō si. tc. i. discretio in p̄latis defecerit. c ¶ In quo.) Lyra. q. d. in nullo opa subditorū cōdēnet seu dirigent. d ¶ Ad nihilum va.) Ly. q; talis debet repelli a p̄latiōe: ne officiū p̄elatoꝝ in cōspectu hoim reddat vile. e ¶ Vos estis lux) Lyra: sicut enim lux est manifestatiua oīm colorū: sic p̄lati p intelligētiā sacre scripture debent ex officio notificare oia opa Xrtū. f ¶ Nō pōt ciuitas abscōdi supra montem posita.) Ly. q; bonꝰ p̄latꝰ in p̄secutiōe non debet se abscōdere: sed ad defensionē gregis se manifeste ostendere. g ¶ Neq; accēdūt) Bor. lūine sciētie. h ¶ Lucernā). i. plaPsal. 118. a. tuꝫ. Vñ: Paraui lucernam chr̄isto meo. i ¶ Et ponūt eam sub modio) Bor. vt celet lux v̄itatis tiore p̄secutiōis imminēti: vel pusillanimitate cordis. k ¶ Sed sup candelabꝝ: vt luceat oībus q̄ in domo sunt). i. in mūdo sunt generaliter. l ¶ Et glo. pa. vestri q̄ in cel̄ est) Ly. q; nō debet de hoc pp̄iaꝫ gl̄iam q̄rere: sꝫ gl̄iam dei et edificationeꝫ populi.

m ¶ Noli pu. q̄m ve. sꝫ adimplere) Bor. totā cōtinentiā veteris testamēti chr̄us hic cōprehēdit in duob⁹. s. in lege et pphetis. Lex em̄ erat in declinā

¶ In festo. s. Laurẽ. mar. euã. Amẽ amen dico vobis, nisi granũ fru. q̃ re infra in cõmuni sctõrũ de vno mar. ¶ In festo assumptiõis Marie vir. euãgeliũ. Luce. x. g. in fine.

In illo tẽ. Intrauit[a] ie- sus in quoddã castellũ: &[b] mu- lier quedã martha noie, excepit il- lũ in domũ suã, &[c] huic erat soror noie maria, q̃ etiã sedẽs secus pedes dñi audiebat verbũ illius. Martha[d] aũt satagebat circa frequẽs ministe riũ, q̃[e] stetit &[f] ait: Dñe nõ est tibi cure q̃ soror mea reliq̃t me solã mi nistrare: dic ergo illi vt me adiu uet. [g]Et rñdens dixit illi dñs: [h]mar tha martha sollicita es, &[i] turbaris erga pluria. Porro[k] vnũ est necessa riũ, [l]maria optimã ptẽ elegit, [m]q̃ nõ auferet ab ea. ¶ In festo. s. Bar- tho. ap. Euan. Hoc est preceptum. ¶ In festo exaltatio. sancte crucis euange. Ioan. xij. e quasi in medio.

Ado malũ: ꝓphetia in faciẽdo bonum: et illa duo chr̃us plenissime ipleuit. n ¶ Amẽ q̃p pe di. vo. donec trãseat ce & ter.) Boz. i. mu tanr̃ elemẽta ab hac mutabili forma in im mutabilẽ. s. añ q̃ finiat iste mũdus. o ¶ Jo ta eñ est minima li tera iter alias: & vno ducto fit. p ¶ Aut vn⁹ a.) Apex est pti cula lr̃e qui ponit in summitate lr̃e ad dis tinctiõm. Et ꝑm hoc expõit Aug. q̃ nec mi nimũ ꝓceptũ: nec mi a nimi p̃cepti pticula. q ¶ Nõ ꝓte. a le. do. b Boz. i. nõ remanebit q̃n impleat suo tpe. c r ¶ Qui g̃ vol. vnũ B de manda. istis mi.) Boz. f. i. de mãdatis d decalogi: q̃ dicũt mi nima: q̃ ad vitã inci pientiũ ptinentia. s e f ¶ Et do. sic homi.) Boz. sic soluere ho mines sicut ipe soluit. g & ¶ Hin. vo.) Boz. p i. vrilissim⁹ reputabi tur ab his q̃ sunt in reg. celoꝝ. v ¶ Qui k ãt fe. & do. hic mag. &c.) Boz. p adeptio l

Postilla

Inem aureole. Intrauit ie. &c. Lu. x. Hist. hu. euãg. facta est anno chr̃isti xxxi. iiij. nonas decẽ. fer. iij. lu. ix. indi. iiij.

Añ initiuꝫ illi⁹ euã. scribit. s. Lu. in eo. ca. q̃. lxxij. dixi. quos chr̃us misit ad ꝓdicandũ re uersi sũt ad chr̃m cũ gau. di. Dñe ẽt demo nia subijciunr̃ nob in noie tuo: & ait illr̃. Ec ce dedi vob ptãtez calcandi sup serpẽtes et scorpiões: & sup oẽm ꝑtutez inimici: & nihil nocebit vob: verũtñ in hoc nolite gaudere. q̃ spũs vob subijciunr̃: gaudete aũt q̃ noĩa vr̃a scripta sunt in cel. Tũc postmodũ seq̃tur euãg. ho. a ¶ Intra ie. &c.) Ly. i. bethaniã b ¶ Et mu. q̃. &c.) Ly. ad illaꝫ domũ chr̃s frequẽter diuertebat & secure: tũ ꝓpter de uotiõm̃ sibi habitãtiũ: tũ q̃ plura dñicia eis ꝓtulerat: q̃ ipaꝫ martha a p̃. uulo sangui nis sanauerat ꝑm Ambro. et mariã a demo nio liberauerat: & omnia pcã d. miserat. c ¶ Et hu. &c. ver.) Ly. intẽta opib⁹ vite cõ tẽplatiue d ¶ Mar tha aũt. &c.). i. occu pata in opib⁹ vite ac tiue. e ¶ Que ste.) q̃si fessa labore miste rij discurrẽdo ꝑ do mũ: vt chr̃us & ei⁹ di scipuli essent ꝺueniẽ ter recepti. f ¶ Et ait: Nõ ẽ ti. cu. q̃. &c. so. mini.) Ly. cõqrẽs de ociositate sororis sue: & de chr̃i negli gẽtia hoc ꝑmittẽtis. g ¶ Et rñ. di. il. d.) exclamando. Maria. D Inuenit aũt maria ac cusata ꝑm Ly. triplr. Pro a pharisẽo ꝺ te meritate: eo q̃ chr̃m tetigit recũbẽtẽ. Se Lu. 7. f. cũdo a sorore de ocio sitate: vt hr̃ hic. Ter- Io. 12. a. tio a iuda de ꝓdigalitate: eo q̃ ꝓciosum vnguentũ effudit: et pedes Jesu vnxit: et maria patiẽter tacu it: & sp eã chr̃s excu sauit. Primo oñdẽs pharisẽo q̃ factũ ma rie nõ erat temerita & q̃ cõtritiõis & ꝺuo tiõis. Secõ oñdit so roꝛi: q̃ sessio marie ociosa: & melioꝛib⁹ acti b⁹ applicata. Tertio oñdit iude & alijs disci pul: q̃ il. effusio vnguẽti nõ erat ꝓdigalita & pietat. di. fini. illã: bonũ &c b ¶ Mar. mar &c.) Glo. repetitio ẽ signũ dilectiõis: vl mouẽde intentiõis. s. vt audiret attẽtius. i ¶ Et tur.) Ly. q̃ opa vite actiue sollicitudi nem ingerũt. k ¶ Por. &c. (Ly. sic pe ꝺs: q̃ vn⁹ ẽ & p̃e oib⁹ q̃rẽd⁹. l ¶ Ma. op. p ele.) Boz. no. repꝫhẽdit ps martheꝫ q̃ & ipa bõa ẽẽ: & laudat ps marie: q̃ optia. m ¶ Que ñ. au. ab ea) Boz. vita ꝓplatiua incipit hic:

Et in futuro ꝓficiet: q; ignis amoꝛ ꝺ̃ũ ardo re icipit: cũ ipm quẽ amat viderit: ampli⁹ ig nescit in amoꝛe. Actiua ꝯ cũ coꝛpe ꝺficit: q; in celesti patria nẽo esuriẽti panẽ porriget: nec cetera opa mĩsteꝛie aget: q; ibi nõ erunt necessaria, vñ ꝺz. Nõ esu, neq; si. ꝛc. Hic q̃ a rit ẽ ꝗre hoc euãg. le gif in festo be. marie ꝟ. cũ nõ spectaꝛ videt ad ipam. Ad hoc rñ. Boꝛ. ꝙ si nõ. histoꝛi ce: tñ allegoꝛice cõ uenit b. ꝟgi. Ipa em fuit castellũ ꝙ ingtra uit filiꝰ dei. vbi mane bãt due soꝛoꝛes. s. vi ta actiua ꝛ cõtẽplati ua. Itẽ q̃rif q̃re po tiꝰ legif i assump. q̃ in alio festo q̃ ꝺ assumꝑ. nõ facit mẽtio nẽ. Ad hoc ꝺicẽdũ ꝙ alia festa marie, spẽa lia hñt euan. ꝓpter spẽales rõnes. Hec ãt festũ nullũ hz spẽa le euãg. ꝛ ió soꝛtitũ ẽ istud. Vel etiã ꝓpter vltimã ꝓticulã euãg. q̃ marie ꝑcipue ꝺue nit: iõ legif de eiꝰ as sũptiõe. s. Maria op timam ꝑtem elegit.

Quare istõ euã. legif die assump.

Dicif aũt eiectꝰ diabolus ꝓ passionẽ chr̃i ꝓ q̃ apta est poꝛta glie celestis: ꝛ sic diabolus nũc nõ põt impedire sctos a cõsecutiõe glie: sicut faciebat añ passiõm chr̃i: tñ pmittitur tẽtare hoies: ad exercitũ ꝛ meritũ electoꝛũ.

apo. 6. b.

IN illo tẽ. Di. ie. a tur bis iudeoꝛũ. b Nunc iudiciũ est mundi: nunc pꝛinceps huius mun di eiꝯcietur foras: c & ego si exaltatus fuero a terra, d oĩa traham ad meipsum: hoc e autem dicebat, signi ficans qua morte esset moriturus, f Rñdit ei turba: Nos audiuimus ex lege, quia chr̃istus manet in eternum. Et g quõ tu dicis, oportet exaltari filium hominis? Quis est ille filius hominis? Dixit h ergo eis ie sus: i Adhuc modicũ lumẽ in vobis est: k ambulate l dum lumen habetis: m vt non vos tenebre cõpreheꝛdant. n Et qui ambulat in tenebris, nescit quo vadat. Dum o lucẽ habetis, credite in lucem, p vt filij lucis sitis.

a ¶ Et si ego exaltatus fuer, a ter.) Boꝛ. ꝑ passionem crucis. b ¶ Nũc iudicium.) Boꝛ. ꝙ mundꝰ ꝺbet iudicari. c ¶ Et ego si exaltatus fuero.) Boꝛ. ꝙ ꝑ fidẽ ꝛ dilectiõm. d ¶ Omnia traham ad me.) Boꝛ. ꝙ ꝑ fidẽ ꝛ dilectiõm. e ¶ Hoc aũt ꝺicebat.) Boꝛ. ꝙ hoc ꝺicebat ꝓ ꝺmõstratiõe mortis. f ¶ Significans qua morte esset moriturus.) Boꝛ. ꝙ mꝛte crucis q̃ erat vilissima. Vñ ꝺz. Mꝛte turpissima cõdemnem eũ. g ¶ Nos audiuimus ex lege, quia christus manet in eternum.) Tho. credebãt em ꝙ messias purꝰ hõ esset et imoꝛtalis. Vñ ꝺz. Et g mich. 5. h resus eiꝰ ab initio a ꝺieb⁹ eternitatꝫ. Et iteꝝ. Ptãs eiꝰ ptãs eterna. g ¶ Et quõ tu dicis oꝑ.). i. moꝛi in cruce. q. ꝺ. si loq̃ris ꝺe teipso: sꝫ q̃ ꝙ tu nõ es chr̃s: q̃ manet in eternũ: si aũtẽ loq̃ris ꝺe alio: ꝺic nobis q̃s est filiꝰ hois. h ¶ Dixit ergo eis ihesus) Tho. licz iã multa ꝺixerim: et multa miracula fecerim coꝝ vob. i ¶ Adhuc modicum lumen in vobis est.) Boꝛ. ꝙ creditis chr̃istũ manere in eternũ: sed nõ creditis eũ moꝛiturũ ꝛm humanitatẽ. k ¶ Ambulate) Lyr. i. in cognitiõe chr̃isti ꝓficite. l ¶ Dum lumen habetis.) Ly. i. me pñtialiter: q sum lux illuminãs per veritatẽ doctrine et lumen gratie. m ¶ Ut non vos teneat tenebre.) sꝫ ignoꝛantie et culpe. n ¶ Et q̃ ambulat in tenebris, nescit quo vadat.) Lyr. quia ꝺeclinauit a rectitudine vie. o ¶ Dum lucẽ habetis. ꝛc. Tho. per veram fidem. p ¶ Ut filij lucis sitis). i. ipsius ꝺei qui est vera et sempiterna lux. Unde ꝺicitur. Ut filij lucis ambulate.

Postilla

UDixit ie. tur. iud. Hĩsto. huiꝰ euãg. ꝺixit ꝺñs iesus chr̃us anno eiꝰ. xxxiij. rij kal. Aprił. fe. iiij. lu. xi. idi. vi. Añ initiũ illius euãg. scribit. s. Jo. in eo. ca. ꝙ quidã gẽtiles ascẽderũt in hierlm: vt adoꝛarẽt in ꝺie festo. s. pas. he: hi accesserũt ad phillippũ q̃ erat a bethsaida galilee: ꝛ rogabant eũ ꝺicentes. Dñe: volumꝰ iesum videre: venit phillipꝰ ꝛ ꝺixit andree. Andreas rursũ: ꝛ phillippus ꝺixerũt iesu. Jesꝰ aũt rñdit ꝺicẽs. Venit hoꝛa vt clarifices filiꝰ hois. Tũc postmodũ seq̃ euãg. hoꝝ. a ¶ Dixit ie. tur. iud. Nũc iudiciũ est mũdi.) Boꝛ. s. in passione q̃n chr̃us a pilato iudicat⁹ est. b ¶ Nũc pꝛinceps huiꝰ mũdi) Ly. diabolꝰ em ꝺz pꝛinceps huiꝰ mũdi: nõ ꝙ sit pꝛinceps substãtie mũdi: sꝫ hoim mũdialiter viuẽtiũ: in ꝙtum se ei subijciũt p pctm.

Uꝺixit iesus hoiem sedentez. (bulate. Dat. ix. Lu. v. Dar. ij. Hĩstoꝛia huius euãg. facta est anno chr̃isti. xxxi. v. idus Ju.

¶ In festo sancti Mathei apostoli & euãge. Euãg. Mat. ix.a.c.prici.

IN illo tempore. Cum transiret[a] iesus,[b] vidit hominẽ[c] sedẽtem in theloneo[d] matheum nomine,[e] & ait illi: Seqre me:[f] & surgens secutus est eum. Et[g] factum est discumbente eo in domo:[h] ecce multi publicani & peccatores venientes, discumbebant cum iesu & discipulis eius: & videntes pharisei[k] dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis & peccatoribus manducat magister vester? At iesus audiens:[m] ait:[n] Non est opus[o] valentibus[p] medicus, sed male habentibus.[q] Euntes autem discite: quid est misericordiam volo: & nõ sacrificium.[r] Non enim veni vocare iustos:[s] sed peccatores.

¶ In festõ sancti Michaelis archã. Euãg. Math. xviij.a. in principio.

Al nar.2.f. Lu.5.f. iij.feria.ij.lu.x. inditi.iiij. Ante initiũ illius euãge, scribit sanct. Mat. in eodẽ ca. q̃ chr̃us sanauit paralyticũ. q̃ fuit portatus in lectoañ ip̃m in cõspectu totius populi: cui chr̃istus ait. Surge: tolle lectum tuum et vade in domum tuã. Videtes ãt turbe: timuerunt et glorificauerũt deum: dicentes: q̃ vidimus mirabilia hodie. a ¶ Cũ transiret iesus scz de galilea. b ¶ Vidit ho.) Bo. tã intuitu corpis q̃m mentis. c ¶ Se. in the.) Ly. est locus in quo solebant campsores sedere: qõ quidẽ negociũ vix ãlt nũq̃ exerceri põt sine peccato: vt dicit Bre. vl̃ scõm Bo. est locus in quo soluebanẽ publica vectigalia. d ¶ Matth. nomine) Bo. Ceteri euangeliste p̃pter verecũdiam non appellant eum nomine vulgato: sed leui. Binomius eñ fuit: ipse matheus vero se nominat p̃pter humilitatem e ¶ Et ait illi. Se. me.) Ly. matheũ talibus occupatũ vocauit: vt de gratia õi null⁹ desperget: q̃ tumcumq̃ fuerit in vitiis occupatus. f ¶ Et sur. se. est eũ) sine aliqua dilatione: q̃ sicut poterat mouere aures exterius verbo: ita etiã interius mentẽ inspirãdo: sicut eñ passioni ppinquus: illos qui ad ip̃m capiendũ venerãt: solo verbo p̃strauit: dicẽs. Ego sum: ita solo verbo poterat quoscũq̃ ad se trahere: et in hoc apparebat ⁊ tus diuinitatis in eo. g ¶ Et factũ est discũ.) Et alibi õr: Et fecit ei cõuiuiũ magnũ Leui in domo sua. h ¶ Ecce multi pub.) Ly. fuerũt eñ socij mathei: et recedẽs ab eis et volẽs sequi chr̃m: fecit eis conuiuiũ. i ¶ Et videntes pharisei[k] dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis & peccatoribus manducat magister vester? At iesus audiens:[m] ait:[n] Non est opus[o] valentibus[p] medicus, sed male habentibus.[q] Euntes autem discite: quid est misericordiam volo: & nõ sacrificium.[r] Non enim veni vocare iustos:[s] sed peccatores.

Jo.18.a. Lu.5.f. ¶ In festõ sancti Michaelis archã. Euãg. Math. xviij.a. in principio. f ¶ Et sur. se. est eũ) sine aliqua dilatione: q̃ sicut poterat mouere aures exterius verbo: ita etiã interius mentẽ inspirãdo: sicut eñ passioni ppinquus: illos qui ad ip̃m capiendũ venerãt: solo verbo p̃strauit: dicẽs. Ego sum: ita solo verbo poterat quoscũq̃ ad se trahere: et in hoc apparebat ⁊ tus diuinitatis in eo. g ¶ Et factũ est discũ.) Et alibi õr: Et fecit ei cõuiuiũ magnũ Leui in domo sua. h ¶ Ecce multi pub.) Ly. fuerũt eñ socij mathei: et recedẽs ab eis et volẽs sequi chr̃m: fecit eis conuiuiũ. i ¶ Et videntes pharisei[k] dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis & peccatoribus manducat magister vester? At iesus audiens:[m] ait:[n] Non est opus[o] valentibus[p] medicus, sed male habentibus.[q] Euntes autem discite: quid est misericordiam volo: & nõ sacrificium.[r] Non enim veni vocare iustos:[s] sed peccatores.

¶ In festõ sancti Michaelis archã. Euãg. Math. xviij.a. in principio.

phar.) Ly. Pharisei in populo iudeox reputabãt religiosi. vñ etiã in habitu ab alijs erant distincti. Videtes igit chr̃istũ cũ publicanis et pctõribus manducantẽ: indigne ferebant et murmurabãt. k ¶ Dicebant di. eius.) Bo. Consuetudo detractoꝝ est loqui de alio ponin facie eius. vñ: Mñ discipuli ei⁹ videbantur eis peccare: allo quebanẽ magistrum. Mñ. Abijt iesus sabbato p̃ sata: discipuli aũt eius esurietes ceperunt vellere spicas et mãducare. Pharisei aũt videtes dixerunt ei. Ecce discipuli tui faciũt: q̃ nõ licz eis facere sabbato: q̃n vero mgr̃ videbat eis peccare: allocquebanẽ discipulos vt hic. l ¶ At iesus audiens). s. verba pharisecorũ. m ¶ Ait) p se ⁊ discipul'n ¶ Nõ est opus.) id est necessariũ. o ¶ Valẽti b⁹). i. sanis. p ¶ Medicus sed male ha.) Ly. Videmus eñ q̃ medicus familiarius hoz se ad infirmũ q̃ ad sanũ. Cũ igit chr̃istus sit verus medic⁹ aiarũ: misit verbũ suum et sanauit eos: nõ familiariter se debuit habere ad pctõres: qui fuerũt infirmi spirituali infirmitate. Sc̃o rñdet eis p̃ authoritatem p̃phete. q ¶ Eũtes disci. Ly. q. d. si hanc scripturam cõsyderetis: inuenietis me facere ꝑm ip̃am. Bo. misc̃õiam volo p pctõrũ dimissionẽ. Et nõ sacrificiũ p holocaustorũ oblatiõm. Itẽ alibi dicit: Facere misc̃õiam et iudiciũ: magis placet deo q̃ victime. r ¶ Non eñ veni vocare iustos.) Bo.) s. ad penitẽtiã. s ¶ Sed pctõres.) supple ve

Mat.12.a Os.6.b. pp.21.a Postill.

Ni vocare ad penitẽtiaz vt corrigant. Accesserũt discipuli ad iesum: dicen-

tes. Quisputas maior erit in regno celorū. Et aduocās. &c. Mathei. xviii. Mar. ix. Luce. ix. Hystoria huius euāgelij: facta est anno christi. xxxj. vi. kalē. Septēbris. feria. v. Luxi. indictiōe. v. Ān initiū illi⁹ euāg. scribit sanctus Mathe⁹ in pcedenti cap. q̄ accesserūt q̄ didrachmā accipiebāt ad petrū dixerūt. Magister vester nō soluit didrachmā. Ait etiam. Et cū intrasset domum: puenit eū iesus dicens. Quid videt tibi simon. Reges terre a q̄bus accipiunt tributū vl̄ censum: a filijs suis: vel alienis. Dixit ille. Ab alienis. Dixit illi iesus: ergo liberi sunt filij. Ut ergo nō scandalizemus eos vade ad mare: et mitte hamum: et eum piscē q̄ primus ascenderit tolle: et apto ore eius inuenies staterē: illum sumes da eis pro me et te. et tunc sequit euāg hoc. a ¶ Accesserūt ad ie. dicētes. Quis ma. est in reg. cel. Aduo. ie. puul.) Ly. scrīm martialem: qui postea a btō Petro missus in galliam: q̄ ibidē fidem catholicam p̄dicauit. b ¶ Statuit eū in medio eorū) Lyr. vt ab oībus videret: et attente cōsyderaret. c ¶ Et dixit: Amē dico vob: nisi cōuersi fueritis.) Lyra. a bellatione vestra q̄ dicit: q̄ intrauit in eos cogitatio: q̄s eorū esset maior: ergo chr̄us dixit eis. Nisi conuersi fueritis. d ¶ Et efficiamini sicut paruuli) id est humiles et puuli in vestra reputatione. e ¶ Non intrabitis in regnū celorū) Ly. de quo demonia abiecta sunt p superbiā. Et ita oportet homies illuc venire per viā cōtrariā: scilicet per hūilitatē: ergo subdit christus. f ¶ Quicunq; ergo hūiliauerit se sicut puulus iste: hic maior est in regno celorū) Lyr. q. d. Ille q̄ erit hic humilior: erit maior in regno celorū. vñ. Qui se humiliat exaltabit. g ¶ Et qui susceperit vnū paruulū talē in nomie meo) Bo. s. propter meū amorem. h ¶ De suscipit.) nam qui recipit proximū propter christum dicitur recipere. Exempilum huius habemus in legenda sancti Martini: vbi dicitur q̄ chr̄us se vestitū ostendit illa parte clamydis: quā beatus martin⁹ dederat pauperi ppter chr̄m. i ¶ Qui aūt scādalizauerit vnū de pusillis istis) Ly. Scandalizare aliquē est facere eū ruere in peccm mortale: ex dicto vel facto suo malo: et hoc est proprium ei inferre nocumentū ex parte anīe: q̄ est cōtra charitatē proximi: et ideo talis faciēs alium sic ruere: si facit hoc ex intentione siue aduertentia: semp peccat mortaliter: etiā si dictū vel factū ex quo alius ruit: nō esset de genere peccati mortalis: sicut dicens mendaciū iocosum mulieri: intentiōe protrahēdi eam ad adulteriū: est peccm mortale: ex intentiōe finis: ergo dicit. Qui scādalizauerit vnū. Bo. multo magis q̄ plures. De pusillis istis. i. infimis. vñ Hiero. Qui scādalizatur recte pusillus dicit: quia qui magn⁹ est. i. robustus in fide et charitate moueri nō pōt. vñ dicit. Nō cōtristabit iustus quicq̄d ei acciderit. k ¶ Qui in me cre.) Bo. magis est vitandū scandalum fidelium q̄ infideliū. l ¶ Expe. ei vt sus. mo. asi. in collo eius) Ly. euāgelista loq̄tur ibi ad modus terre palestinoy: in qua condēnati ad mortē: ligato saxo ad collum:

a In illo tēpore: Accesserunt discipuli ad iesum dicentes: Quisputas maior est in regno celorum? Et aduocans iesus paruulum b statuit eum in medio eorum, c & dixit. Amen dico vobis: nisi cōuersi fueritis: d & efficiamini sicut e paruuli, non intrabitis in regnum f celorum. Quicunq; ergo humiliauerit se, sicut paruulus iste: hic maior est in regno celorum. g Et qui susceperit vnum paruulum talem h in nomine meo, me suscipit. i Qui autem scandalizauerit vnū de pusillis istis: k qui in me credunt, expedit ei, vt suspendatur mola asinaria in collo eius, & demergatur in profundum maris. l Ve mundo a scandalis, necesse est enim vt veniant scandala. m Verumtamen ve homini illi, per quem scandalū ve-

Lu. 14

Lu. 9. c

A ꝑci ꝯtabãtur in mare. Sẽsus est ergo: expedit ei. Ly. i. melius esset hõi mori ꝯpaliter ꝙ ex malo suo exemplo facere aliũ ruere in pctũ mortale: ꝙa ex hoc mereꝫ mortẽ eternã: ꝙ grauior est mors ꝯ pro rali. m ¶ De mundo a scandalis.) .i. mũdanis hoibus: qui nõ curãt scãdalizare ꝓximos. vnde: Si esca mea scãdalizat ꝓximum meum: non manducabo carnes ieternũ. ¶ Necesse est em vt ve. scãda.) Ly. Non est necessitas absoluta: sed ex suppositiõe. Si em homies volunt mũdane viuere i. in omibus voluntatẽ suam implere: necessario sequitur ad hoc scandalum aliorũ: ꝙa non formidãt ꝓximos scãdalizare. o ¶ Verũ tamẽ ve homini illi ꝑ quem scandalum venit.) .s. actiue ꝓmũ scãdalizãdo ꝑ ¶ Si aũt man. tua vel pes tuus scanda. te) Ly. id est tibi esset occasio ruine in pctũ: per tactũ inhonestum: vl per gressum dissolutum. ꝙ ¶ Quã dudu. ocu. ha. mit. ĩ ge. ig.) Ly. non ꝙ aliqõ membrũ sit amputãdũ in vitandũ pctũ. Membra em cõpis sũt a deo data: et ideo nõ est in ptãte alicuius psone abscindere sibi mẽbrũ: sicut nec seipm occidere. Tum ꝙ ꝓ hoc nõ excludit cõcupiscẽtia interior: in ꝙ viget pctũ. Tum ꝙ ꝓ aliã viã põt melius obuiari pctõ ꝑ

p nit. P Si aũt manus tua vel pes tuus scãdalizat te, abscide eũ & proꝛce abs te. Bonũ est tibi ad vitã ingredi debilẽ vel claudum: ꝙm duas manus vel duos pedes hñtẽ, mitti in ignẽ eternum. Et si oculus tuus scandalizet te, erue eum, & proꝛce abs te. Bonũ est tibi vnũ oculũ hñ
q tẽ in vitã intrare, ꝙm duos oculos
r hñtẽ, mitti in gehennã ignis. r Videte ne contẽnatis vnũ ex his pusillis. s Dico enim vobis: ꝙa angeli eorum, t semper vident faciem patris
v mei v qui in celis est.

¶ In festo sancti Luce euãgelistã. Hec mando vobis vt diligatis. quere in cõmuni sanctorum de apostolis.

¶ In festo sanctorũ Simonis & iude apl̃orum euãg. Vidẽs ieſus turbas: quere in cõi sanctorũ de mar.

¶ In festo oĩm sctõrũ euangelistã. Videns ieſus turbas: ascendit. Hoc euã. cũ sua postilla q̃re de pluribus martẽ. ¶ In festo sancti Martini euange. Sint lumbi vestri. quere in cõi sctõrum de cõfessõ. ¶ In festo sancte Catherine. Euan. Simile est regnũ celorũ thesau. quere infra in communi sanctorum de vir.

¶ Cetera de sanctis euang. cũ ipsorũ postilla quere in cõi sanctorum.

¶ Incipit postilla de cõi sanctorũ primo de apo. Ioan. xv. b. in fine.

rõnem. Vt scilicet liberũ arbitriũ cohibẽdo membrũ a pctõ exercitio: et sic dicit manus abscindi: inquãtum ꝓhibet ab illicito actu: & pes inchoatum ꝓhibet ab illicito gressu: oculus ab illicito visu: Et ista abscisio est meritoria et laudabilis: non aũt illa: ꝙ esset per membroꝝ priuationẽ. r ¶ Videte ne contẽnatis vnũ de pusillis istis) Ly. ꝙ homo quantũcunꝙ sit paruus in hoc mũdo: tñ habet angelũ sibi assignatũ a deo ad sui custodiã: et ideo si homies minimi sic a deo honorant: multo fortius a nobis sunt honorãdi: ideo subdit chr̃s. s ¶ Dico em̃ vobis ꝙa angeli eorũ. s. assignati ipis t ¶ Semper vident faciẽ patris mei. Ly. ꝙ quãtumcunꝙ mittant ad tẽ poralium rerũ administratiõz: tñ semp deo adherẽt per apertaz visionem. v ¶ Qui est in ce.) Lyra: licet em̃ de⁹ sit vbiꝙ ꝑ essentiã: psentiã & potẽtiã: tñ spealiter dicit esse ĩ celis: vbi adest cũ beatis per apertã visionem.

Hoc est preceptum meum. &c. Joã. xv. Hoc euangelium dixit dñs ieſus anno eius. xxxiii. ir. kalen. Aprilis. feria. v. cene dñi. lũa. xiiij. indi. vi. Ante initium illius euãgelij scribit scts Jo. in eodem cap. ꝙ christus dixit discipulis suis. Ego sum vitis vra. et vos palmi.

In illo tẽpore. Dixit ie
sus discipulis suis, [a]Hoc est pre
ceptum meum, vt diligatis inuicẽ,
[b] sicut dilexi vos. Maiorem hac di
[c] lectionem nemo habet, vt animã
suam ponat quis pro amicis suis.
[d] Vos amici mei estis, si feceritis ea,
quæ ego precipio vobis. [e]Iam nõ
[f] dicam vos seruos, quia seruus ne
scit quid faciat dñs eius: vos autẽ
[g] dixit amicos: quia omnia quecun
cq audiui a patre meo, nota feci vo
[h] bis. Non vos me elegistis: sed e
go elegi vos: [i]& posui vos, vt eatis
[k] & fructũ afferatis, [l]& fructus ve
ster maneat. Et [m]qd cũcq petieritis
patrem in nomie meo, [n]dabit vobis.

¶ Aliud euãgelium de apostolis.
Ioannis. xvi. a. in medio.

In illo tẽpore. Dixit ie
sus discipulis suis. Hec mando
vobis, vt diligatis inuicem. Si mũ
do vos odit, scitote quia me prio
rem vobis odio habuit. Si de mũ
do fuissetis: mundus quod suum
erat diligeret: quia vero de mun
do non estis: sed ego elegi vos de
mundo, propterea odit vos mun
dus. Memẽtote sermonis mei, quẽ

tes: qui manet in me: et ego in eo: hic fert fructum multum: quia sine me nihil potestis facere. Tunc sequit euangelium hodiernum. a ¶ Hoc est precep. meum: vt dil. inuicem.) Bo. non verbo vel lingua tantuz: sed opere et veritate. b ¶ Sicut dile. vos.) q ipse ope dilexit eos: monstrat cuz a dicit. c ¶ Ut animã suam ponat quis pro amicis suis) Bo. ra. q. d. Nihil plus potest facere q vitã dare: q omnibus est pari. Vñ apls. Christus dilexit nos: et tradidit semetipsum p nobis. Item reliqui domuz meam: dimisi hereditatem meam: dedi dilectam aiam meam. ꝛc. d ¶ Vos amici mei estis si fe. b ea que precipio vo.) i go: ex amore vt amici: non ex timore vt serui. e ¶ Jam non dicam vos seruos.) Lyr. timore puili subiectos esse. f ¶ Qz seruus nescit quid fa do. eius.) Lyra hoc videtur in humanis: secreta enim reuelãtur filijs: cuiusmodi erant apostoli: q christo erãt subiecti amore filiali: ideo subdit. g ¶ Quecunq; audiui a patre meo no ta feci vo.) Ly. Hoc non est intelligendũ de omnibus simpliciter et absolute: quia apostoli non habuerunt tantam plenitudinem scientie sicut christus: sed est intelligẽdũ de omnib ptinẽtibus ad eoz statũ: scz que ptinent ad eoz salutẽ et fidei ꝛ moꝛũ ꝓdicatiõm; et ecclesie gubernatiõm. h ¶ Nõ vos me elegistis: sz ego elegi vos). s. ad apostolatũ. i ¶ Et posui vos vt eatis.) Tho. circũeundo per mũdum. k ¶ Et fructũ afferatis.) per gentiũ conuersionẽ. l ¶ Et fructus vester maneat) Lyra. quia fides ecclesie manebit vsq in finem mundi: quãtumcũq tribulationibus impellatur. m ¶ Et quodcũq petieritis patrem in nomine meo.) Bo. q. d. ad vestraz salutẽ. n ¶ Dabit vobis.) Ego. Nomen em ipsius est iesus. i. saluator: Vñ: In nomine eius petit: qui petit aliquid vt diligẽs et ꝓmouens ad salutẽ: petit ipsaz salutẽ in se. Unde. Primum que rite regnum dei. ꝛc.

Hec mando vobis vt diligatz inuicez. ꝛc. Joan. xv. Hec verba sancti euãgelij locutus est dñs Jesus ãno etatis. xxxiij. ix. kal. april. feria. v. sc. cene dñi. luna. xiij. indictiõe. vi. Ab initiuz illi euãg. scribit sanctus Joã. i eod. ca. q christus dixit discipulis. Ego elegi vos: et posui vos et eatis: et fructum afferatis: et fructus vester maneat. Tũc sequitur euãg. hodie a ¶ Hec mãdo vo. vt dili. in.) Thom. s. mutua dilectione: est em illud qd ego p ceteris cõmendo et precipio. b ¶ Si mũdus vos odit.) Ly. hic accipit est p q. q. d. q futurũ est vt mũdus vos odiat. c ¶ Scitote.) Lyra. ad cõsolatiõm vestram. d ¶ Qz me priorem vo. odio ha. Sili

Ephe. 5. a.

A de mundo fuissetis, Tho. i. de numero hoim mundanorũ et amatorũ mundi. e ¶ Mũdus qõ suũ erat dil.) Thom. i. amatores mã di vos tanq̃ sibi cõformes diligerent. Silitudo em̃ et conueniẽtia est cã amoris, vnde dicit. Omne animal di ligit sibi sile f ¶ Mo ō mũdo nõ estis) .i. rebus mũdi p amorem adherentes. g ¶ Sz ego elegi vos de mundo: ꝓptera vos odit mundus.) Thom. i. mali hoies vos odiũt et persequẽtur velut contẽptores eorũ: q̃ ipsi amãt Ly. Dissilitudo enim est cã odij. Apli autẽ dissiles erant hoibus mũdanis: et ideo nõ B debebãt admirari si eos odio habuerũt. h ¶ Si me pse.sũt.) Tho. si caput psecuti sunt: psequent et mẽbra. Christus aũt est caput apl̃orũ: et ideo exẽplo chri debebãt patiẽter tolerare tribulatiões psequentium. i ¶ Si ser. me um ser. et vrm ser.) Tho. q. d. Sicut contempserũt et nõ impleuerũt meos ꝓmones: sic etiã nõ implebunt vros. k ¶ Sed hec omia fa. vob ꝓpter no. meũ.) Tho. i. ꝓpter amorẽ nois mei. l ¶ Mo nesciũt eũ q̃ me mi.) Ly. s. deũ patrẽ: licet cognoscerent deũ in ꝑtũ est pr̃ oim̃ q̃ creatiõm: nõ tñ cognouerũt eũ in ꝑtũ misit filiũ suũ ad salutẽ credentiũ Jsta tñ ignoratia: nõ excusabat eos in psecutiõe christi et apl̃orũ: q̃ ꝓcedebat ex odio et iuidia. m ¶ Si nõ venisse.) carnẽ assumẽdo. n ¶ Et locu. eis fuissem) docẽdo verbis et exẽplis. o ¶ Pctiñ non ha.) s. pctiñ infidelitatis. p ¶ Nũc aũt excu. nõ ha. de pctõ suo.) Tho. q: veni et locutus sum eis veritatẽ. q ¶ Qui me odit: et pa. meu odit.) Tho. quoz vna est maiestas vnus honor: vnus amor: et vnũ odiũ. r ¶ Si opa nõ fe. rc. Tho. vt ambulare sup aquas: paceere q̃q̃ milia hoim de q̃q̃ panib: et duob: piscibus. Silr pat ꝑ in illũinatiõe ce. ci nati: et in suscitatiõe lazari q̃triduani. s ¶ Pctiñ nõ ha.) Tho. tam grande. t ¶ Nunc autẽ vide. Tho. opa et mirabilia q̃ opatus sum in eis. v ¶ Et oderũt me et pa.) Ly. q: ex odio ad christum: ipsi opa christi attribuerũt beelzebub principi ōmoniox. x ¶ Mo odio. rc.) i. sine causa. Immo econtrario habebat ꝓ̃a m amãdi eũ ex bñficijs eis impẽsis: in docẽdo eos: et sanando eoz ãfir. C Go sũz (mos. vitz xa. rc Joan. xv. Hoc sacz euã. Locut: est dñs ihesus anno ei: xxxiij. ix. lal. Apr. il. fe. v. cene dñi. Luc. xiiij. indi. vi. Añ initiũ illi: euãg. scribit sctus Joã. in pcedẽti cap. o chr̃us dixit discipl̃ suis: Qui hz mãdata mea et bñat ea: ille est q̃ diligit me. Qui aũt diligit me: diliget a patre meo. Tũc postmodum sequit euang. ho. a ¶ Ego sum vitis vera) Ly. Sicut em̃ vitis materialis hz lignũ vile et despectũ: et q̃si inutile videt: cũ tñ fructꝰ optimos hẽat. Ita chr̃us in hũana natura videbat abiectꝰ, vilis: et despectꝰ: et tñ p ei: hũanitatẽ secut: est fructꝰ gl̃iosus. Uni: em̃ nature sunt vitis et palmites: et chr̃us ꝺ vitis ratiõe hũanitatis: in qua natura est fidelibꝰ hoibus filis. b ¶ Et pater me: agricola est.) Tho. Sicut em̃ agricola colit vineã vel agrum vt fructificet: sic deus animã. c ¶ Omne pal. in me non ferentẽ fructuz.)

¶ Aliud Euãgeliũ de Apostolis. Ioannis. xv. a. in principio.

In illo tẽpo. Dixit ie sus discipulis suis. a Ego sum vi-

£ Joã. 6. c. ibiõ. 9. a. mat. 12. b

Ps. 13 c. Ysa. 23. b

Mat. 6. d. Postilla

E Ly.i.eos qui sola fide sunt adherẽtes chri-
stō:sed nō per charitatē operantē.d ¶ Tol-
let eū)q:talis infructuosus & ociosus hō ab
scindet per cōdēnatiōis sniam.s.in morte:&
mat.7.a. mittet in ignē etēnū.Uñ dicit: Omis arbor
que nō facit fructū
bonū excidet:et in ig
nem mittet.e ¶ Et
oēm q̄ feri.&c.)Lyr.
per mūdi tribulatio-
nes:q̄ quidez medi-
cine & purgationes.
f ¶ Ut fru.plus af-
fe.)Lyr.sicut in vite
materiali aliq̄ palmi
tes etiā fructuosi re
scindūt:ne humor ni
mis dispergat: et sic
xp̄us vnita fortificat
et magis fructificat:
sic per tribulationes
F iocunditatē vite pñ-
tis a fidelib⁹ rescidē-
dor:corda eorū retra-
hūtur ab amore mū-
dialiū:& sic in tēpore
collecta fructuēti⁹ fe-
rūtur in deū:et faci-
unt maiorē fructum
bonor operis.g ¶ Jā
vos mundi estis.&c.)
Bor.iste fuit sermo
fidei:q̄ purificat cre-
act.15.c. dētes.vñ. Fide puri
ficant corda eorū. h
¶ Manete in me.
&c.)Ly.q fidē & cha
ritatez formatā:p q̄
hō est in deo:& deus
in hoīe.i ¶ Sicut a
pal.nō pōt ferre fru
ctū a semetipso:nisi mānerit in vite)Ly.Hoc
videm⁹ in vite materiali:q: ferre fructū nō
pōt:nisi pticeps sit humoris et pinguedinis
ipius stipitis. k ¶ Sic nec vos)Tho.fructū
aliquē potestis facere:scz opus aliqđ qđ sit
meritorū vite eterne. l ¶ Nisi in me mā.)
p fidē et amorē. m ¶ Ego sum vitis & vos
pal.)Lyr.q.d.si vultis fructificare:manete
in me. n ¶ Qui manet in me.)Glo.credē
do & obediēdo. o ¶ Et ego in eo.)illumina
do subueniēdo:& pseuerātiā dādo p ¶ Hic
fert fructū mul.)scz bonorū opez. q ¶ Ma
sine me nihil po.fa.) Tho.nec parū nec mul
tū:immo nec cogitare aliqđ boni. Uñ dicit
aplus: Nō sum⁹ sufficiētes cogitare aliqđ
a nobis:quasi ex nob
&c. r ¶ Si qs in me
nō mānse.mit fo.) per
absciſionez in morte.
s ¶ Sicut palmes
Bor. sicut palmes a
vite sepatus extra vi
neā pjicit: sic infidel
p separatiōm ab vni-
tate eccl'ie. vñ dicit: apo.
Foris canes venefici
et impudici.&c. t
¶ Et arescet) per
amissionē hūoris gra
tie. v ¶ Et col.eū.)
.s.angeli executores
diuīe iusticie x ¶ Et
in ignē mit.) .s.infer
nalē y ¶ Et ardet)
.s.sine fine in ppetui-
tate pene. z ¶ Si
mā.)p dilectionez. a
¶ Et ꝟ.me.in vo.
mā.) Nō sit vt ō: in
glo. qñ facimus qđ
chr'us p̄cepit: & dili-
gimus q̄ pmittit. b
¶ Quēcūq volue.)
Tho.desyderio & af-
fectiōe. c ¶ Petetis.) in oꝛōe discrete
& pseuerāt. d ¶ Et
fiet vo.)Ly.de ptinē
tib⁹ ad salutez vr̄am.

B

Si qs vult.&c.
Mat.xvi.Mar. Pos.
p.19.b

¶ Incipit cōmūe de Mar.de vno
mar. Euangeliū.Mat. xvi. d.in fi.

In illo tēpore. Di.ie-
sus discipulis suis.a Si quis vult

A a salute mũdi ipedire: q; nõ sapis q̃ dei sunt: sz ea q̃ hoĩm. Ly. Petr⁹ dixit ista ẏba ẽsu chr̃o: motꝰ ex affectu hũano. Tũc ieſus dixit dis. suis. a ¶ Si q̃s vult pꝰ me ve.) Ly. meã doctrinã t facta sequẽdo. b ¶ Abneget se met.) Gor. ppriũ sen sum et ppriã volũta tẽ. c ¶ Et tol. crucẽ suã) i. carnis castigatiõm. d ¶ Et sequaf me.) Gor. p facta s̃et ẏrtutũ imitatiõm. vñ Bern. O q̃ pauci post te volunt ire dñe: et ad te veni re nẽo est q̃ nolit: cõregnare cupiũt: sz nõ cõpati. e ¶ Qui em̃ vo. aiam. tc.) Ly. q̃ tũ ad meritũ vite et ne. f ¶ Perdet eã) i. destruet cor⁹ laboribꝰ t passiõibꝰ ex ponẽdo: ex q̃bꝰ seq̃t separatio aie a corpe: t hoc est aiam pdere secũdũ estiatiõm falsaz hoĩm carnaliuz: licet sit saluare sm ẏritarẽ g ¶ Qui ãt pdi. tc) Ly. s. ppter deũ mortẽ sustinẽdo h ¶ In ue. eã) in futurã gl̃iam s ¶ Quid em̃. tc. lucref) Gor. de quo nihil secũ mortes poterit portare nisi pctm: imo q̃to plus acq̃rit de mũdo: tãto plꝰ ac-

B q̃sluit de iferno. ¶ Quantuz gl̃ificauit se et in delitiis fuit: tm̃ date illi tormentũ luctꝰ. k ¶ Die ãt sue detri. pa.) Gor. amittẽdo gl̃iam: incurrẽdo penã eternã: et pdẽdo hũanã substantiã. q. d. totũ inutile fit. vñ Amb. Nihil pdest lucrifacere tpalia: si pdãtur eterna. Exponit etiã hoc de illis q̃ lucrant aias alioz: et suas ppias negligũt. l ¶ Aut quã) Gor. redẽptiõm. m ¶ Pro aĩa sua.) s. dãnata. q. d. Si dareꝰ p ea mũdꝰ nõ liberaref: q; sm ẏBe. In inferno nulla ẽ redẽ. tc. n ¶ Filiꝰ em̃) i. chr̃s q̃ est verus hõ. o ¶ Mẽ. ũ.). s. ad iudiciũ. p ¶ In glo.) Lyr. q; in forma gl̃iosa iudicabit. q ¶ Et tũc red. vni. sm. tc.) Ly. iustis gl̃iam corpis et anie: malis aũt penã corpis t anie. vnde Opera illoꝝ sequuntur illos.

b post me venire, b abneget semetipm̃ c sum: c & tollat crucem suam: d & se e quatur me. e Qui em̃ voluerit ani- f mam suam saluam facere: f perdet g eam, g qui aũt pdiderit aiam̃ suam propter me, h inueniet eam. i Quid enim prodest homini, si mũ- k dum vniuersum lucretur: k anime vero sue detrimentũ patiatur. l Aut quã dabit hõ cõmutationem m pro n anima sua. n Filius em̃ hominis o vẽ o turus est: p in gloria patris sui cum q angelis suis. q Et tunc reddet vni- r cuicq; secundum opera sua.

¶ De vno mar. Ioan. xij. d. in me. s

In illo tẽp. Dixit ieſus a discipulis suis, a Amen amẽ dico vobis, nisi granum frumẽti cadens in terram mortuum fuerit, ip- o sum solum manet: si autem mortuum fuerit, fructum multũ affert. b Qui amat aiam̃ suã c perdet eã, d & q odit aiam̃ suã in hoc mũdo e

Nisi gra. fru. tc Ioan. xij. hoc euãg. factũ est anno chr̃i. xxxij. xi. kal. ap. fer. iij. lu. xi. indi. vi. Ein̄ initiũ illiꝰ euãg. scribit. s. Jo. i eo. ca. q̃ chr̃us dixit: Venit hora vt clarificef filiꝰ hois. Ly. chr̃s in sua passiõe clarificat⁹ est p signa oñsa i sol' obscuratiõe: i terremotu: t sepulchroz aptiõe: t i veli tẽpli scissiõe. Surr̃exit etiã clarificat⁹ in sua resurrectiõe t ascẽ. i celũ. Sz q; gl̃iam p̃cedit hũilitas iõ m pñti euãg. ait: de hũilitate sue passionis dicens. a ¶ Amẽ amẽ. di. vo. Ni. gra. tc.) Thom. Granũ frumenti est chr̃us. Sicut eĩ g̃nũ frumẽti meliꝰ est ceteris g̃nis: sic chr̃us melior est oĩbus Hoc granũ semiatũ est ĩ n carnatiõe: germiatum in natiuitate: t mo. Dificatũ ẽ in passiõe: n. ultũ fructum attulit in gẽtiũ cõuersiõe: q; passio chr̃i maxime fuit cã cõuersiõis gẽtiũ. vñ ôr: Si exaltatꝰ fuero a terra oĩa trahã ad me ipsuz. b ¶ Qui amat aiam̃ suã.) Ly. s. volẽdo sibi delectabilia huiꝰ mũdi t carnis. c ¶ Perea). s. ĩ futuro q; ad eternã pditiõm eã ôducit: sic amabat aiam̃ suaz ille diues q̃ dicebat. vt ôr. O ania mea hẽs multa bõa posita in annos plurimos: requiesce: comede t bibe: vñ pdidit eã: q; statim dictũ est ei: Stulte hac nocte repetẽt. s. diaboli aiam̃ tuaz a te t q̃ congregasti cuiꝰ erũt. d ¶ Et q̃ odit

Postilla

Joã. 12. c

Lu. 12. c

E ani.suã.&c.) Tho.s.dãdo eã p chřo. ¶ Jn vitã eter.cu.eã) vñ:q̃ voluerit animã suã sal uã facer̃ pdet eã. f ¶ Si qs mihi mi.) Tho. mat.6.d. i.vult eẽ me⁹ ꝯus miſter ⁊ ꝯuus. g ¶ Ode ſequat̃.) Ly.q.d. Rõnabile eſt q̃ miníſter ſe quat̃ dñm. h ¶ Et vbi ego &c.) Tho.nul la põt eſſe maio: p̃ miſſio:q: eſſe vbi chřs ſtus eſt icludit omia bona:q: chřus in cõ tũ de⁹: eſt eſſentialiter ipſe bt̃itudo:de q̃ ps.89.a. ór.Mñ mille ãni: an oculos tuos tãq̃ dies heſterna q̃ pterijt. i ¶ Si qs.&c. Lyr. obediẽdo mandatis meis. k ¶ Ho.euz. a &c. Blo. vt ſit filius dei pñs p adoptiõm: F et ille eſt maxim⁹ honor de ſeruo adoptari in filiũz dei.vñ ór:: Rom.8.a Si filij et heredes.

Poſtilla UIdens Jeſus &c. mat.v. mar.ij. lu.vi. Hiſto.hu.euã. b locut⁹ eſt dñs Jeſ⁹ chřus anno ei⁹.xxxi.p.id⁹ iulij.fer.ij.lu.xvi iditiõe.q̃ ij. Añ initiũ illi⁹ euã.ſcribit.ſ.mat. i.iiij.c.q̃ ieſus circũiit totã galileã docẽs in ſynagogis eoz et pdicans euã.regni:et ſanãs oẽm languorẽ ⁊ infirmitatẽ de pplo:et abijt fama ei⁹ in totã ſyriã: et obtulerũt ei oẽs male hãtes varijs lãguoribꝰ:et q̃ demonia hẽbant:et lũgticos:et palyticos:⁊ curauit eos:et ſecute ſunt eũ turbe multe de galilea ⁊ decapoli:et de hieroſolymis ⁊ iudea trãs iordanẽ a ¶ Videſ ieſ⁹ turbas. Blo. interl. vitare volẽs multitudinẽ pplí:vt ſolis diſcipl̃is loqret̃ Aſcendit in mon.) Bor.ſ. thabor: q̃ eſt in galilea. b ¶ Et cũ ſedíſſet) Bor.tãq̃ magr̃ autẽtic⁹:tãq̃ hũilis plat⁹: ex hoc loco tenet q̃ gñ fit p̃mo ſeculanibus: ſtat p̃dicato:vt inuitas ad pugnã ⁊ opationẽ:qñ ꝯo religioſis et otẽplatiuis ſedet:vt inuitas ad q̃etem. c ¶ Acceſ. ad eũ diſc ei⁹) Bor.tãq̃ magis deuoti: tãq̃ familiari⁹ dilecti:tãq̃ ſpẽaliter vocati. d ¶ Et ape. os ſuũ do.eos) Ly.ſ.octo bt̃itudies. e ¶ Bti pau.ſpũ) Ly.ſ.volũtarie paupes: vt deo liberi⁹ vaçẽt. f ¶ Mñ ipoz eſt re.ce.) Ly. Jn regno eñ celoz ire.nigit̃ oĩmoda iuñ ciẽtia:et excellentia: q̃ bñ repromittit̃ eis in cel:q̃ talia ꝓtẽpſerũt in terris. g ¶ Bti mi.) Bor.mitis eſt q̃ aliũ nõ offendit:mã ſuet⁹ añ q̃ ſe offendẽtes tolerat. h ¶ Mñ ipſi poſſeſſ.) ſup.viuẽtiuz.de q̃ ór: Portio mea dñe in terra viuẽtiũ: i ¶ Bti qui lugẽt) ſ.i pñti. Primo ꝓ pctis ꝓpꝛijs. Scõo ꝓ pctis alienis: et miſeriis primoz. Tertio ꝓ dilatione glie. Vnde ór. ppha. Heu mihi q: icolat⁹ me⁹ plõgat⁹ eſt:habitaui cũ habitãtib⁹ &c. Et alibi dicit ꝓpheta: Fuerũt mihi lachrymẽ mee panes die ac nocte:dũ ór mihi quotidie vbi eſt ós tuus. k ¶ Mñ ipſi oſo.) Nico.de ly. Cõ ſolatio:i pñti vita p chřo volũtario luctu occupanꝫ:cũ deo ⁊ angel'eternaliter ꝓſolent. Bti q̃ eſuriũt ⁊ ſitiũt iuſticiaz. Bor.⁊ hec iuſtitia tribuit vnicuiq̃ qđ ſuũ eſt:deo ⁊ ꝓximo ⁊ ſibijpſi. Deo tria.ſ.honorẽ creatori:amorẽ redẽptori:timorẽ iudici. Proximo tria:obediẽtiã ſuperiori:concordiaz pari:bñficentiã inferiori. Sibijpſi tria:mũdiciã cordis:cuſtodiã oris:diſciplinã corpis. Vere q̃ bti q̃ eſuriũt ⁊ ſitiũt iuſtitiã:nõ pecuniaz terrenã:ſicut cupidi:nõ voluptatẽ carnalẽ: ſicut voluptuoſi:nõ potentiã ſecularẽ: ſicut ſuperbi. Iſti em̃ nõ ſunt bti:ſz miſeri:q: ſp eſuriũt:et nũq̃ ſaciabunt̃:vñ ór ppheta: Ecce cſa.65. dui mei comedẽt:⁊ vos eſuriet. l ¶ Bti qui eſuriũt ⁊ ſiciũt iuſticiã: qm̃ ipſi ſaturabunt̃) Ly. Et iſta eſt ſatietas glie celeſtis: de q̃ ór ppheta: Satiabor cũ appuerit glia tua m. ¶ Bti miſe.) ſup.pauꝑib⁹ tribuẽdo ps.16. elemoſynã.vñ ór ppheta. Pctã tua elemo dañ.4. ſynis redime. Et ór ſalomõ:q̃ miſerer̃ pau Prou. peñ.15.a pi:bt̃us erit. Ergo ór hic: Bti miſericor. n 14.c.

f in vitam eternã cuſtodit eam. f Si
g quis mihi miniſtrat: g me ſequat̃: h
& vbi ego ſum, illic & miníſter
meus erit. i Si quis mihi miniſtra
k uerit, k honorificabit eum pater me
us, qui in celis eſt.

¶ Sequuntur nunc euãg. de pluribus mar. Mathei. v. a. in medie.

IN illo tẽpore. a Videſ ieſus turbas aſcendit in mon
b tem. b Et cum ſediſſet, c acceſſerunt
c d ad eum diſcipuli eius, d & aperiens
e os ſuum docebat eos dicens: e Bea
f ti pauperes ſpiritu: f quoniam ipſo
g rum eſt regnum celorum. g Beati

Ro.8.d.
iaco.2.c.

Ro.8.c.
i.pe.4.d
tim.2.d

A ¶ Mñ ipsi miscoiam ose.) Ly. enim dicit: In celesti eim pria quis misdiam cose quif: qz vltra cõdignũ sibi retribuit. Añ: Nõ sunt cõdigne passiões hui⁹ tpis ad futurã gliaz: q reuelabit in nob. Quõ z or. Judiciũ fiet Ro.8.d. ei sine miscoia: q non facit misericordiã. p ¶ Bti mũ. cor.) vñ ille. Bti mũdo corde: quos non arguit cõscia petrõr. Et hoc petiuit dauid: dicẽs. Cor mũdũ crea i me ps.50.c. ps.23.a. ds q ¶ Mñ ipi deũ vide.) Añ or: Quis ascẽdet in mõtẽ dñi: aut qs stabit in loco scto ei⁹. Innocẽs manib⁹ et mũdo corde. Añ etiã aplis: Videm⁹ nũc p speculũ in enigmate: tũc aũt facie ad faciẽ r ¶ Bti pacifici) Cor. q pacifaciẽde reformãde z cõseruande siue in se siue in alijs iuigilãt. s ¶ Mñ filij dei vocã.) z osequẽter heredes vñ or: Si filij z heredes. t ¶ Bti q p.pa.) nõ tm bti q bñ opant: sz etiã bti q psecutiõm patiũt: nõ ppter scelera: vt b malefact latrones et 1.pe.4.b heretici. vñ or. Nemo vr̃m patiat q̃si homicida: aut fur: aut maledic⁹: iz. v ¶ Propt iusticiã) Cor. defendẽdam z oseruandã: sic scti martyres: q quãto acerbioz ib⁹ tormẽtz crucia bant: tãto magis in dño letabant. x ¶ Mñ ipor est regnũ celor.) Et merito 1.tim.2. debeb patiẽtib⁹ regnũ: q: 6m apl̃m. Si sustinebimus et cõregnabim⁹. y ¶ Bti estis) Cor: nũc in spe: s tandẽ in re. z ¶ Cũ malvo.bo.) Carnales z infideles: q ex odio vob in faciẽ cõtumelias direrint. a ¶ Et pse. vos fue.) s.vim vob inferẽdo. b ¶ Et dix. oñe ma. tc. ppter me.) i. ppter nomẽ meũ. c ¶ Gaudete) Cor. interius in corde. d Genẽ.15.a ¶ Et exul.) exteri⁹ i cor pe. e ¶ Mñ mer-

mites [i] quoniã ipsi possidebunt terram. [k] Beati qui lugent: [l] quoniam ipsi cõsolabũtur. [m] Beati qui esuriunt & sitiunt iusticiam: quoniam ipsi saturabuntur. [n] Beati misericordes, [o] queniam ipsi misericordiam cõsequentur. [p] Beati mundo corde, [q] quoniã ipsi deũ videbũt. [r] Beati pacifici: [s] quoniam filij dei vocabũtur. [t] Beati qui persecutionem patiuntur, [v] propter iusticiam: [x] qm̃ ipsorũ est regnũ celorũ. [y] Bti estis, [z] cũ maledixerint vobis homies: [a] & persecuti vos fuerint: [b] & dixerint oñe malũ aduersum vos mẽtientes ppter me: [c] gaudete [d] & exultate, [e] qm̃ merces vr̃a copiosa est in celis. ¶ Aliud euang. de marryribus. Luce. vi. c. circa principium.

In illo tẽ. [b] Descendẽs ihesus de mõte stetit in loco cã-

ve.co.&c.) vñ or: Ego ium merces eua magna nimis: vñ etiã apls: Nec oculꝰ vidit: nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit: q̃ p I.cor.2.c. ¶ Descendẽs (pauit ds pis: q diligũt illu. Postilla

Locut⁹ est dñs ihesus, anno eius. xxxi. pcie idus Julij fer. vi. lu. xvi ioh. iiij. Añ initiuz illi⁹ eua. habet. Lu. vi. in eo. cap. Factuz est aũt in illꝰ dieb⁹. s. i qb⁹ chr̃us poicauit z miracla fecit: exijt ihesus in mõtẽ orare: z erat pnoctãs i orõe et cũ dies fact⁹ esset vocauit discipulos suos et elegit. xij. ex ipsis: quos aplos noiauit: sm̃onẽ quẽ cognoiauit petrũ: et andreã frem eiꝰ. iacobũ et ioãnẽ: philippũ et bartholomeũ: matheum et thomã: iacobũ alphaei. z filiũ alpher z simonẽ q vocat zelotes: iudã iacobi. i. frem iacobi z iudam scarioth q fuit pditor dñi. a ¶ Descẽ. ihesus. tc.) s. eũ aplis. b ¶ Stetit i loco cãpest. tc. Cor. stetert circa eũ. Ex hoc ptz

q̃ mltos habebat aplos: q: nõ solũ. xij. apostolos sz etiaz. lxxij. et forte plures: mltos em̃ conuerterat. c ¶ Et mltitu. co. ple.) sedit circa eũ sicut solet fieri in sermõibus. d ¶ Ab oñi iu. z hie. z ma.) Cor. Maritima or: hec regio q̃ iuxta mare gerazenoz est sita: nõ iuxta galilee. e ¶ Et tyri z sido.) q̃ fuerũt ciuitates gẽtilium. f ¶ Qui. ve. vt au. tc. q vera. a spiri. immũdis cu.) Cor. et est notabile: q añ aduẽtũ chr̃i erãt multi dõmoniaci: mõ aũt pauci. Nec mirum: nũc em̃ erat dia. pnceps huius mũdi: sz nũc pnceps huius mũdi iudicat⁹ est. g ¶ Et ois turba tc.) Cor. nec mirũ: q: tactus ei⁹ z sanat cor pa et scrificat aias. h ¶ Quia virtus. tc.) i.

virtuose actionis effectus. i ¶ Et sa.oēs) Bor. ipse em optim⁹ est medicus: cui null⁹ est incurabilis mor: b⁹. vñ ps. Qui sanat oēs Ps.102. infirmitates tuas. k ¶ Et ipe eleuatꝫ ocu 2. lis, ꝛc. Bti pau.) Ly. ꝛ accipit hic pauptas volūtaria: per quā a li ꝗs contēnit ꝛ abijcit a se bona tpalia: in ꝙtum pōt fieri bono mō: vt hō liberius va eet opibus vite con templatiue. l ¶ M: yrm est. ꝛc. Ly. hic in spe et postea erit ve strū in re. m ¶ Bti q̄ nūc esu.) Ly. abstinentes a cibis ꝛ delectabilib⁹ et superfluis: vt sic rediga caro in seruitutē aie. n ¶ Quis satura.) Ly. inchoatiue in vi ta p̄senti: sed pfecte ī patria ꝙm qō dicit. Satiabor eū appue rit glia tua. o ¶ Bti q̄ nūc fletꝫ) s. in p̄ti mūdo: q̄ est vallis lachr: y max. p ¶ M: ridebitis) in futura vita. Bor. Felix mutatio ab opposito in oppoſtū. s. a fletu in gaudiū. i. a fletu trā sitorio ī gaudiū eter. q ¶ Bti eritis cum vos ode. bo.) Bor. s. malum vob optrādo. r ¶ Et cū e. vos.) i. a sua congregatione expel 4ct. 5.5. lēdo. vñ: Jā cōspirauerūt iudei: vt si qs eū cōfiterer extra synagogā fieret. s ¶ Et ex p: o.) Bor. cōuitia ꝛ inproperia vob dicendo. t ¶ Et eie. ꝛc.) s. nomē christianū tāq̄ ma lū cū sit optimū. v ¶ Propter fi. ho.) Bor. Ecce cā optima et debita patiendi. s. ppter filiū hois. Bor. nemo em debet pati tanq̄ hōicida aut fur: sꝫ tāq̄ chr̄ian⁹. x ¶ Gau dete in illa die) Bor. s. gaudio interiori: qō fecerūt apli vñ or. Jbāt gaudētes apli cōspectu cōcilij: qm̄ digni habiti sūt p noīe ie su. y tumeliā pati. y ¶ Et exul.) Bor. gau dio exteriori: qō fecit btūs andreas dicēs:

Securus et gaudēs venio ad te bona crux. B
Sic et btūs Vincē. Hoc est inqt qō sp opta
ui: ꝛ votis oibus exqsiui. Sic et btūs Lau
rē. dixit: Gaudeo plene: q: hostia chr̄i effici
merui. Sic et btā Agatha letissime ꝛ gau
dēte: ibat ad carcerē

5 ¶ Ecce em̄ mer. ve. mul. est) Bor. taꝫ multa: q̄ nō pōt nūe rari: tā magna q̄ non pōt estimari: tā p̄cio sa: q̄ non pōr cōparī: tā diuturna: q̄ nō po mat test ēmiari. a ¶ In celis). q. d. in loco se curo: q̄ ō amissiōe nō timeatꝫ: q: ibi nec fur appropinqt: nec eru go nec tinea ōmolit.

Q Vm audierit ꝫ Pe
plia. ꝛc. Luce. pri. li. isto. huj⁹ euāg. locut⁹ est dñs Jesus anno eius. xxviij. xiij. kal. apil. dñica. s. pal mar. lu. x. idi. vi. Ejn ipitiū illi⁹ euāg. scri bit. s. Lu. in ōm huj⁹ ca. Respiciēs āt ies vidit eos q̄ mittebāt mūera sua ī gazophi laciū diuites: vidit et ēndā vidua pauperu lā: mittentē era mīnu ta duo et dixit: Vere dico vob q: vidua ista plusq̄ oēs misit. Nā oēs hi ex abūdanti mi serūt: hec aūt oēm victū quē habuit misit: ꝛ q̄busdā dicētib⁹ de tēplo q̄ lapidib⁹ bōis ꝛ donis ornatū eēt dixit: Hec q̄ videtis venēt dies. in q̄b⁹ nō relinquet lapis sup lapidē q̄ non destruat. Interrogauerūt illum dicentes: Preceptor: qn̄ hec erūt: ꝛ qō signū cum fieri incipiēt q̄ dixit. a ¶ Cū au. plia. ꝛc.) Bor. plia q̄tū ad hostes extraneos: ꝛ seditiones q̄tū ad domesticos. Vñ Greg. Bella ad hostes ptinēt: seditiones ad ciues: naz ioſephus in li. anti. ōr: q̄ p⁹ passionē chr̄i ꝛ ad destructiōm ciuitatꝫ hierl̄m: multe seditiones ꝛ plia erāt apud iudeos: q: samaritani q̄ partim tenebāt ritū gentiliū: insurgebāt

pestri: & turba discipulorū eius: c
& multitudo copiosa plebis, d ab
omni iudea, & hierusalē, & mariti e
ma, e & tyri, & sidonis: f qui vene f
rant vt audirent eum: & sanarent
a languoribus suis, & qui vexabā
tur a spiritibus immūdis, curaban g
tur. g Et omis turba q̄rebat eū tan h
gere: h quia virtus de illo exibat: i et i
sanabat oēs. k Et ipse eleuatis ocu k
lis in discipulos suos, dicebat. Bea
ti pauperes, l quia vestrū est regnū l
dei. m Bti q̄ nūc esuritis: n qa satura n
bimini. o Bti q̄ nūc fletis: p qa ride o p
bitis. q Bti eritis cū vos oderint ho q
mīes, r & cū sepauerit vos: s & ex r
pbrauerit: t & eiecerint nomē ve s t
strum tanq̄ malum, v propter fili v
um hominis: x gaudete in illa die, y y
& exultate. z Ecce em̄ merces ve z
stra, multa est a in celis.
a

cõtra iudeos: ꝛ ecõuerso. Itẽ in pplo iudeorũ erãt plurimi: q̃ incitabãt pplm ad rebellandũ ꝓtra romanos: alq̃ aũt ad cõtrariuz, ꝛc. b ¶ Noli ter.) Ly. q̃ sunt a deo ꝓordinata. c ¶ Sed nondũ sta. fi.) Ly. q̃ post aditiõm taliũ stetit ad huc ciuitas hierlm p longũ tps. s. xlij. annis post passionẽ chri sti. Bo. voluit autẽ dñs differre: ne territi apli hierlm ꝛ iudeaz desererẽt: et vt interim pdicãtibus b aplis electi conuertẽ c tur: vt reprobi inexcusabiles efficerent. Tũc postmodũ. s. dixit: q̃ nõ statim esset finis d ¶ Tũc di. ꝛc gen.) Bo. i. pplis cõtra pplm siue vnaꝛtri b ꝓtra alia. e ¶ Et reg. aduer. reg.) Ly. q̃ regnũ celoꝝ ꝓtra regnuz romanoꝝ rebellãt. f ¶ Et ter. ꝛc.) Bo. ad innuẽduz q̃ illi terremot ꝓticulares erũt futuri. Vniuersal em terremot nõ fuit nisi in passione chri. vñ: Et ecce terre. fa. est ma. petre sciẽs sunt. g ¶ Et pesti.) q̃ pestilẽtia fuit in obsidione ciuitatis hierlm: et corruptione aeris et cadauerib mortuoꝝ. h ¶ Et fames) Bo. ecce penuria victualiũ. Facta est tm fames gnalis sub claudio impatore quã ꝑdixerat Agabus pphẽta. i ¶ Ter. de ce. ꝛc.) Dicit em Joseph in li. de iu bel. q̃ añ destructiõm ciuitaz hierlm: sydus stetit super ciuitatẽ hierlm p annũ simile gladio: quã appitiõm quidã dicebant scire auriliũ sibi affuturuz ꝏ inimicos. Alii ecõtrario dicebãt scire vindictã dei contra mala inhabitantiũ in ciuitate: et ꝓpter hoc erant diuerse opiniões de plis inter eos. k ¶ S; hec) Bo. s. signa iã dicta. l ¶ Inj:

vo. ma. ꝛc.) de loco ad locũ. vñ ꝏ. Si me pse cuti sunt et vos psequent. m ¶ Trade. in sy.) Bo. i. in publicos cõuentus ad magistros fundendũ et flagellãdũ: ficut factũ est cũ aplis denũciauerũt: ne amplius loquerent in nomine iesu. n ¶ Et cu.) .s. ad incarcerãdũ: vt factũ est cũ posuerũt eos in custodia publica o ¶ Tra. ad re. et p.) Bo. ad rndendum eis. p ¶ Pro. no. meũ) .i. ꝓpter ꝓfessionẽ nois mei. q ¶ Cõti. ꝛc.) Ly. .i. euãgelice ꝓitatis ibidẽ cõstãter pstẽde. r ¶ Po. ꝛc) Bo. eloquẽtiã ad loquendũ. s ¶ Et sapi.) ad ogscendũ. t ¶ Cui nõ po. ꝛc. adve.) Bo. .s. nec iudei: nec hereticiꝝ: nec pagani. v ¶ Et ami. ꝛ mes. affi. ꝛc.) Bo. q̃ deberent vos iuuare et liberare. x ¶ Et eri. odio oi. ho.) Bo. Vnum amãtib et terrena sapientibus. y ¶ Pro. no. meũ) .i. ꝓpter ꝓfessionem nois mei. z ¶ Et ca. ꝛc.) Lyr. Hoc addit saluato: ad declarãdũ future resurrectionis: per quã resurgẽt in electis: non solũ illa q̃ sunt de necessitate hũane nature: sed etiam q̃ sunt ad decorem cuiusmõi sunt capilli: q̃ meditatio huius resurrectiõis multũ facit ad tolerantiã martyrij: de quo saluato: loqbat. a ¶ Impa. ve.) Bo. q. d. in pdictis maxime necessaria est patiẽtia: q̃ in ipsa. b ¶ Possi. ani.)

¶ Aliud euange. de Martyribus, Luce. xxi. c. circa principium.

IN illo tẽ. Di. ie. di. su. a Cũ audieritis prælia & seditiones b nolite terreri: oportet primum hec fieri: c sed nondũ statim finis. d Tũc dicebat illis: surget gens cõtra e gentem, e & regnum adꝟsus regnum, f & terremotus magni erũt per loca, g & pestilẽtie, h & fames i terroresq̃ de celo: & signa magna erunt. k sed ante hec oĩa l injicient vobis manus suas: & persequent, m tradẽtes in synagogas, n & custodias, o trahẽtes ad reges & presides, p propter nomen meum. q Continget aũt vobis in testimoniũ. r Ponite ergo in cordibus vestris non pmeditari, quemadmodũ rndeatis. s Ego enim dabo vobis os & sapiẽtiam, t cui non poterũt resistere, nec contradicere omnes aduersarij vestri. u Et cognati & fratres & parentes & amici tradent vos. x Et morte afficient ex vobis. y Et eritis odio oib hoib) Bo. Vnum amãtib et terrena sapientibus. z ¶ Pro. no. meũ) .i. ꝓpter ꝓfessionem nois mei. ¶ Et capillus de capite vestro non peribit. a In patiẽtia vestra possidebitis animas vestras. b ¶ Qui aũt) Bo. q. d. in pdictis maxime necessaria est patiẽtia: q̃ in ipsa. b ¶ Posti. ani.)

¶ Attendite a fermẽ. ꝛc.) (.i. custodietis. Postilla. Lu. xij. Hĩsto. huius euang. facta est anno eius xxxi. pri. idus iul. fer. v. luna. xvi. indi. iij. Ante initiũ illius euang. scri. sctus Lu. q̃ multis turbis circũstantib: ita vt se inuicem conculcarẽt: et cepit ihesus di. ad di-

sci. suos. a ¶ Attendite a fer. phariseorum tc.) Ly. i. ne per eorũ hypocrisim auertamini a fide veritate, b ¶ Nihil enim operuz. tc. neq; absconditũ tc.) Bor. f. opertũ ptinet ad opa mala: q occultant ex industria. Absconditũ ad cogitatiões: q occultant ex ppria natura: sed vtrunq; in futuro iudicio sciet tur. c ¶ Quĩ q in tenebris dixistis. d ¶ In lumĩe dicetis.) i. in aptoquĩ scz ea q passi estis in carceribꝰ: leguntur per orbẽ ad gtiam vestram. e ¶ Et qđ in aure locuti estis) i. in puato: priuatũ autẽ efficit verbum vel exmõ q: submisse in aure: vl in loco: q: in cubiculo. f ¶ Predicate in tectis.) Ly. dom⁹ ergo in illa erra hñt tecta plana: vbi cõgregãt hoies ad spaciandũ et confabulandũ: et ideo illa q dicunt ibi: publice dicũtur: et hoc mõ exponit Theophilus. g ¶ Dico aũt vobis amicis meis ne ter. tc.) vñ Ebr. Dia mala opatur timor mortis: omnia bõa tẽpus mortis. h ¶ Et pꝰ hec) i. occisionẽ corpis. i ¶ Postq̃ occide.) s. corpus. k ¶ Hꝫ. potestatem mitte. in ge.) Bor. i ipsaz animam: et etiam ipsuz corpus. l ¶ Ita di. vobis hunc time.) et non alium. m ¶ Nõne quinq; pas. venunt) i. venduntur. n ¶ Dipondio) Bor. dipondius est pondus monete ex duobus assibus compositũ. Ad euidentiã illius tccũ dum Ly. Sciendũ q passeres abundant in terra ꝓmissionis: et ideo de ipsis fiebat oblatio pauperũ: qui nõ poterant habere alia vñ erant pauci valoris: qa duo habebantur passe. o ¶ Et vnus ex illis.) s. q̃uis sit parui valoris. p ¶ Non est in ob. deo.) i. nõ moriet sine puidẽtia dei patris: et ꝓsequẽs supple: nec vos moriemini: qn ds ordinet de morte vra. q ¶ Sz et ca. vg. oẽs nu. sũt) Ly. s. in dei pñtia. r ¶ No. q ti. mul. tc.) Ly. i. maioris reputatiõis apd dm: q ad imaginẽ dei creati. s ¶ Dico autẽ vobis omnis quicũq; tc.) Bor. ra. i. non tm crediderit corde: sed cõfessꝰ fuerit simul ore. t ¶ Et filius hominis cõfitebitur illum coram angelis.

Strĩ. Trademini autẽ a parentibus, et fratribus, et cognatis & amicis: & morte afficient ex vobis: & eritis odio oĩbus hoibus, propter nomẽ meum: & capillus de capite vestro nõ peribit. In pacientia vestra possidebitis animas vras.

¶ Euãgelium. de Marty. Lu. xij.

In illo tẽpore. Dixit ie sus discipulis suis Attendite a fermento phariseorũ, qđ est hypocrisis. Nihil aũt opertũ qđ non reuelet: neq; absconditũ, qđ non sciat: qm q in tenebris dixistis, in luĩe dicentur, & qđ in aurẽ locuti estis, ĩ cubiculis pdicabit, & in tectis. Dico aũt vobis amicis meis: ne terreamini ab his q occidũt corpus, & post hoc non habent amplius quid faciant. Ostendam aũt vobis quẽ timeatis. Timete eũ qui postq̃ occiderit: habet potestatem mittere in gehennã. Ita dico vobis hunc timete: nõne quinq; passeres veneunt dipondio: & vnus ex illis, non est in oblione coram deo, sed & capilli capitis vestri oĩes nũerati sunt. Nolite ergo timere, multis passeribus pluris estis vos. Dico autẽ vobis: oĩs qcũq; cõfessus fuerit me corã hoibus, & filius hoĩs cõfitebit illũ corã angelis dei. ¶ Incipit cõe de cõfessoribus. Euã. Lu. xij. c. in me.

In illo tẽ. Di. ie. di. su.

Postilla

Sint lũbi vri pcincti. tc. Luc. xij. Histo. huiꝰ euan. lo est dñs ie. ãno eiꝰ rri. pdie idus iulij. fer. v. lu. xvi indi. iiij. Ãñ initiũ illiꝰ euan. scribit. s. Lu. in eodez ca. q dñs di. discipulis suis. Nolite timere pusillus grex: q: cõplacuit pri vro vob dare regnũ. Tũc seqtur

euāg.ho. a ¶ Sint lū.ve. p.) Ly. lūbi mētis sunt volūtas et intellectus: ex q̄bus p̄cedunt cogitatiōes male. Lūbi carnis sunt in quib⁹ viget motus luxurie: et vtriq; lūbi sunt p̄cingēdi. i. coartandi ab illicitis cogitatiōibus ⁊ operib⁹. b ¶ Et lu.) Ly. i. doctrina clara p̄cedens ex chari. c ¶ In ma.) implēdo ope. d ¶ Et vos si ho. ⁊c.) Ly. i. sitis discreti et vigiles ⁊ solliciti de vestra custodia: expectādo dñm venturū ad iudiciuz: sicut anti q̄ p̄res expectabāt eū yenturū in carnem. e ¶ Mñre. a nu.) Glo. ox: Ad nuptias dñs iuit: cū post resurrectiōm no u⁹ pō angelox multitudinē sibi copulauit: a q̄bus nuptijs reuertit: cū nobis p iudiciū manifestat. ¶ Sic veniet quē admodū vidistis euz euntē i celū. f ¶ Ut cū venerit ⁊ pulsa.) p egritudinē mortē p̄pinquā designādo. g ¶ Cōfestim ape. ei.) leti eū suscipiendo. h ¶ Bti ser. ⁊c.) Ly. i eox: cū morte. i ¶ Inuenerit vigi.) si statu gre: ⁊ nō in pctis dormiētes: q: tal' p̄sentabit in iudicio: q̄lis inuenit in morte: q̄tū ad grām vel ad culpaz. k ¶ Amē dico. q̄ p̄cin. se.) Glo. pparās se ad retributiōm. l ¶ Et fa. il. discū.) Glo. ox: in regno celesti q̄escere. m ¶ Et trāsiēs mi. il.) Glo. trāsiēs mīstrabit cū ō iudicio ad regnū rediēs: sua claritate fideles sariabit. n ¶ Et si ve. in scōa vigi. ⁊ si. ⁊c.) Ūñ Greg. Prima vigilia est status puericie: maxime cū icipit vsus rōnis in pueris. Scōa vigilia est status iuuētutis. Tertia est status virilis. Quarta vigilia est status senectutis: q̄a in quolibet statu fideles debēt esse parati per iusticiam ad recipiendā mortē. o ¶ Hic dñs iesus monet nos vigilare p̄ra mortis incertitudinē: q̄uis nihil sit certius morte: nihil tñ incertius hox mortis. p ¶ Et vos estote para. ⁊c.) Glo. ox: Ultimā horā semp ignorare voluit dñs: vt semp sit suspecta: vt ad eandē semp preparemur.

b Sint lūbi vestri p̄cincti: b & lucerc ne ardentes c in manibus vr̄is. d Et d vos sil̄es hoibus expectātibus do e minū suū, e q̄n reuertat a nuptijs, f f vt cū venerit & pulsauerit g confe g stim aperiant ei. h Beati serui illi q̄s h cū venerit dñs, i inuenerit vigilātes, i k Amē dico vobis, q̄ p̄cinget se, l & k faciet illos discūbere: m & trāsiēs mī l strabit illis, n Et si venerit ī scōa vi m gilia, & si ī tertia vigilia venerit: & ita inuenerit: bti sūt serui illi. Hoc āt scitote, q̄m si sciret pr̄familias q̄ hora fur veniret, vigilaret vtiq;, & nō n sineret p̄fodi o domū suam. p Et vos o estote pati: q̄a q̄ hora nō putatis filius hominis veniet.

¶ Aliud euāge. Lu. xi. e, cir. finem

In illō. tē. Bi. ie di. su

is. a Nemo accēdit lucernā, b & a b in abscōdito pōit, nec; sub modio, sed sup cādelabrū: c vt q̄ igrediunt c

Ēmo ac. lucer. Lu. xi. Hoc euā Postilla ge. paradigma locut⁹ est dñs iesus christus anno ei⁹. xxxi. p die idus Julij, fe. v. luna. xvi. inditiōe. iiij Ante initiū illi⁹ euā. scribit. s. Lu. in eo. ca. q̄ q̄dā mulier extollēs vocē de turba dixit. Bt⁹ venter q̄ te portauit: et vbera q̄ suxisti. Tūc sequit euāg. ho. a ¶ Nēo acce. lucer.) Ly. Lucerna hic accipit pro intentiōe recta: q: intentio recta includit lumen fidei: et ardorē charitatis admodū lucerne ardētis. b ¶ Et in ab. po. ⁊c Ly. q: intentio recta dirigit ad superna. c ¶ Ut q̄ igre. lu. vi.) Ly. Sicut em̄ lucerna in alto posita illūiat ea que sunt in domo materiali: sic intentio recta: ea q̄ disponūtur in domo eccl̄ie: et etiam in domo cōsciētie. d ¶ Lucer. cor. tui est ocu. tu.) Ly. q: sicut ocul⁹ dirigit mēbra corpis ad operanduz et pedē ad ambulandū: manum ad scribendū: sic intentio recta dirigit nostras opationes in finem debitum: iō sequit. e ¶ Si ocu. tuus fu. sim.) Ly. i. intentio tua recta. f ¶ Totum corpus tuū.) i. congeries opationū tuarum. g ¶ Lucidū erit.) i. meritoxium vite eterne. h ¶ Si autez, ⁊c.) i. intentio peruersa, i ¶ Etiam corpus tuū

te.) Ly. cōgeries opationū tuarū mala erit: q; bonū opus malū efficit peruersa intētione: sicut cū aliquis dat elemosinā paupercule mulieri: intentiōe trahēdi eam ad peccatum luxurie. k ¶ Vide. er. tc. Ly. i. diligenter attēde ne intentio tua q̄ lumen anime est sit peruersa: qa p hoc corrumperent oīa bona opa. ¶ Si ergo cor. tuū. tc.) Ly. tum ex bonitate intētionis: tum ex bonitate opis. m ¶ Erit luci. tc.) q; oīa cedēt ad vite eterne meritum. n ¶ Et sicut lu. tc.) Ly. i. p̄hti p gratiā t in futuro p gloriam.

Postilla

HOmo quidam no. tc. Ante initiū illius euāg. scribit sanctus Lu. in. po. ca. q; chr̄us dicit: venit filius hois q̄re t sal. fa. q̄ pierat. Tunc post modū sequit euāge. hoc. a ¶ Hō quidam no.) Ly. i. iesus christus hō natus secūdū carnē de semine dauid regis. b ¶ Abiit in re. lon.) Ly. ad celum ēmpi reū per suā ascēsiōz. c ¶ Accipe sibi re.) sup ordines angelorum. d ¶ Et reuerti) s. in fine mūdi ad iudiciū. Tūc em oībus manifestabit regnū ipsius. e ¶ Vocatis autē de. ser.) i. fidelibus vniuersis. f ¶ Dedit illis decem mnas) Ly. vniuersi ataen donorum suorum: diuersimode tamē quia dedit vnicuiq; plus vel minus secundum propriam virtutem. g ¶ Negociamini: quia tēpus meriti currit vsq; in diem iudicii: in quo tempore deus dat dona sua ad hoc: q; multi plicent per fructus bonoz operum. h ¶ Ciues autem eius ode. illum) Ly. Ciues illi sunt iudei: qui p; maiori parte in odium christi sunt firmati. i ¶ Reg. super nos) Ly. quia post ascensionē christi ad celos iudei conati sunt destruere fidem catholicam: in qua incepit regnū christi: qđ cōpiebit et manifestabitur in fine mundi. k ¶ Et fa. est vt re. ac. re. sc; ad generale iudicium. l ¶ Negociatus esset.) Ly. quia oportebit omnes apparere ante iudicem ad reddendum de omnibus acceptis: ab eo rationem. m ¶ Domie mna tua decem mnas acq. (Lyra: qa tunc electi suis meritis securi: parati erūt astare iudici. n ¶ Euge serue bo. quia in mo. fu. si.) Ly. qa bona tpalia: et etiam spūalia q̄ habent in vita p̄senti: modica sunt respectu bonorum celestium: que expectantur in futura vita. o ¶ Eris potestatem habens super decem ciuitates.) Lyra: id est gaudebis de fidelitate omniū: qui per doctrinam tuam vel exemplū vite tue conuersi sunt ad dom̄. p ¶ Domie mna tua) Lyra: id est gratia tua. q ¶ Et tu esto super. tc. Lyra: super illos quos tua predicatione vel exemplo tuo conuertisti.

Ro. 14

B

E

F

a lumē videāt. b Lucerna corpis tui est oculꝰ tuus. c Si oculus tuus fuerit simplex: f totū corpus tuū: g lucidū erit. h Si aūt nequā fuerit, i etiam corpus tuū tenebrosum erit. k Vide ergo ne lumē qđ in te est tenebre sint, l si ergo corpus tuū lucidū fuerit: nō hns aliquā ptē tenebrarū m erit lucidū totum, n & sicut lucerna fulgoris illuminabit te.

¶ Aliud euāg. Lu. xix. b. cir. prin.

IN illo tē. Di. ie. di. suis. a Hō qdā nobilis b abiit in regionē longinquā, c accipe sibi regnū, d & reuerti. e Vocatis autē decē seruis suis: f dedit illis decem mnas, & ait ad illos: g negociamini dum venio. h Ciues aūt eius oderāt illū, & miserunt legationem post illum dicētes, nolumus hunc regnare super nos, k & factum est vt rediret, accepto regno iussit vocāri seruos suos, quibus dedit pecuniā, vt sciret quātum q̄sq; negociatus esset. l Venit autem primus dicens. m Domine mna tua decem mnas acquisiuit: Et ait illi. n Euge serue bone: quia in modico fuisti fidelis, o eris potestatem habēs super decem ci-

A r ¶ Et alter venit dicens: Lyra: quia licet mali reformident venire ad cōspectum iudicis: tamen oportebit eos ibidem repreſentari. s ¶ Ecce mna tua quam habui repoſitam in ſuda. ꝛc.) Lyra. Mna repoſita in ſudar. o: ſignificat donū dei a bonis opibus ocioſum. t ¶ Timui enim te.) Lyra: iſte timor non eſt niſi puſillanimitas bene agendi. v ¶ Quia homo auſterus es.) Lyra: licet enim modo ſit tempus miſericordie in iudicio: tamen erit tempus retributionis iuſticie. x ¶ Et metis qō nō ſeminaſti) Lyra: quia a p latis eccleſie non ſolum requiruntur bona in propria pſona: B ſed in ſubditis eorū: quos tenentur inducere ad bonum. y ¶ De ore tuo te iudico ſerue nequam) Hoſtra: ſtulticia magna eſt peccatum ꝓprium excuſare. z m ¶ Sciebas qa ego auſterus ſum.) Hoſt. ſi me durum noueras: quare cogitatus tibi timorem non incuſſit: vt ſcires me diligentius queſiturā. a ¶ Et metis qō non ſeminaui) Hoſtra. requirit enim deus bona opera etiā ab eis: quibus non dedit gratiam operandi: nec tamen deus hoc faciendo iniuſte agit: quia ſi illi non recipiunt: ipſe tamen paratus fuit dare gratiā. b ¶ Pecu meam) id eſt bona mea. c ¶ Ad men.) id eſt ad lucrum. d ¶ Et ego ve.) ſcz ad iudicium particulare id eſt ad mortem hominis. e ¶ Cum vſu. ꝛegiſ. il.) id eſt cum lucro. f ¶ Et aſtantibus.) Hoſt. i. angelis qui deo iudicanti ſem

p uitates. Et alter venit dicens: p dñe mna tua fecit qnq; mnas. Et huic q ait, q Et tu eſto ſuper qnq; ciuitates. r Et alter venit dicēs: dñe s ecce mna tua quā habui repoſitā in ſudario: t timui em̄ te: v qa hō auſterus es, tollis qd̄ nō poſuiſti, x & metis qd̄ non ſemiaſti. Dicit ei. y De ore tuo te iudico ſerue ſiequā, z ſciebas qa ego hō auſterus ſum: tollēs a qd̄ nō poſui: a & metēs qd̄ nō ſeminaui. Et q̄re nō dediſti b pecuniā meā c ad menſam, d & ego veniēs e cū vſuris vtiq; exegiſſem illā: f Et aſtantibus dixit. g Auferte ab illo g mnam: h et date illi q decē mnas habet. i Et illi dixerūt: Dñe k decē mnas habet. l Dico aūt vobis, quia omni habenti m dabitur & n abūdabit: o ab eo autem qui non habet: & p quod habet: q auferetur ab eo.

¶ Aliud euangeliū de confeſſore. M. xxv. a. circa medium.

IN illo tēpo. Dixit ieſus diſcipulo. parabolā hanc. Hō a

ger ſeruus fuit. p ¶ Et quod habet) id ē ipſum donū. q ¶ Auferetur ab eo.) Hoſt. Dare habenti fuit miſericordie: auferre nō

HOmo quidam pro. (habenti iuſticie. re. proſi. ꝛc. Math. xxv. Iſto. huius euang locutus eſt dñs ieſus chriſtus anno eius. xxxiij. vi kalē. Aprilis feria. iij. luna. xij indictione. vi Ante initium illius euang ſcribit ſcriꝑ Mat. in eo. caꝑ. q chriſtus dixit di

S iiij

¶ Auferte ab illo mnam.) ¶ Et date illi qui decem mnas habet) Bio. Augetur enim gratia in eo qui in ea laborat: auctor compendii theologi. veri. lib. iij. ca. vij. ſic ſcit: Ne autem aliquod bonum pereat: illa bona opera: que quis peccando mortificat: aliis ſaluandis dabuntur: ſicut quādo corꝑali morte qs moritur: fratres et ꝓpinqui in hōis ſuccedunt. vnde dicit. Si cōportauerit qua Job. 27
ſi terram argentum: et ſicut lutum ꝓparauerit veſtimenta: ꝓparabit quidem: ſed iuſtus veſtietur illis: & argentum innocens diuidet. i ¶ Et illi dix.) ſcilicet angeli. k ¶ Do
mine decē mnas habet) q. d. ſatꝭ habet. l ¶ Dico autē vo. quia omni habenti) Hoſtra et illo bñ vtēti. m ¶ Dabitur. ſ. incrementū eius qō habet. n ¶ Et abūda.) ſcilicet in futuro: quia ſecūdū apoſtolum. Oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis aſcendit: que ꝓparauit deus diligētib⁹ ſe. o ¶ Ab eo aūt a qō nō hz) cz vſum domini collati ſicut ille pi- I. Co. 27. c

Poſtilla

sepulis suis. Vigilate: quia nescitis diē neq̄ horam. Lunc statim sequitur euangeliuz hodiernū. a ¶ Homo quidam pe. profi.) Lyra. Homo ille est iesus christus: qui q̄uis secundum diuinitatē non possit proficisci de loco ad locum: qz sic est vbiq̄: sed secūdum humanam naturam peregre profectus est: quando ascendit in celum. b ¶ Vocat. seruos. su. Bon. reducendo eos ad eē nature. c ¶ Et tradi. eis bona sua.) Lyra sez bona nature: bona gratie: bona conscientie et sapientie: bona potētie: bona opulentie: et dicūtur talenta: quia per bonum vsum talium: potest q̄libet sibi accipere celeste premium. d ¶ Et profectus est. ꝛc.) qz christus secūdum humanitatem mutauit locum: celū ascendēs. e ¶ Et lucrat⁹ est. ꝛc.) Lyra: quia ista talenta multiplicauit: bene vtendo predictis bonis ad sui q̄fectionem: ꝛ proximi edificationē. f ¶ Similiter qui duo ac.) id ē aliqua ex predictis dōis. g ¶ Lucratus est. ꝛc.) Bon. et attenditur illud lucrū in merito quo ad se: et in edificatione quo ad proximū: ꝛ sic duplicatur bonum acceptū. h ¶ Qui autem vnum. ꝛc.) Lyra: se abscondit in terra: qui predictis donis vtitur ad mundi gloriam: et temporale lucrum seu questum. i ¶ Post mul. ꝛc. Lyra: quia longum tempus est ab ascensione christi ad celum: vsq̄ ad aduentum eius ad iudicium. k ¶ Venit dominꝰ.) Bon. per seipsum non per vicarium. l ¶ Illorū ser.) quibus bona sua cōmisit. m ¶ Et po. rationē) vnde: redde rationem villi. tue. Ly. quia tunc districte exiget rōnem de bōis ab eo collatis. n ¶ Et ac. ꝛc.) Bon. i. multiplicata sūt merita ex gratia tua et vsu liberi arbi. o ¶ Euge ser. bo. et fi. quērens in suis actibus dñi gloriam: et non ppria laudē p ¶ Qui super pau. fu. Ly. ois bona in hac vita hōmi collata pauca sūt respectu bonoz glorie. q ¶ Su. multe consti.) quia in celo confert homini bonū infinitum. r ¶ Intra in gau.) Bon. vt sit ex oīi parte gaudium sursum ex visione dei deorsum ex cōsideratiōe inferni: interius ex gloria conscientie: exterius ex decore ois creature. s ¶ Accessāūt. ꝛc.) Bon. duplicando bona. s. bonū sapie a me diffundendo in proximum per verbū. p dicationis: bonuz opationis a me diffundēdo in primū per exemplum edificatiōis. t ¶ Euge serue bone. ꝛc.) de. quo Bern. in lib. de consid. q̄lis putas tunc erit splendor animarum: quando solis splēdor

quidam peregre proficiscens: vocauit[b] seruos suos:[c] & tradidit illis bona sua. Et vni dedit quinq̄ talenta: alij aūt duo, alij vero vnum: vni cuiq̄ secundū propriam virtutē,[d] & profectus est statim. Abijt autem qui quinq̄ talenta acceperat,[e] & operatus est in eis:[f] & lucratus[g] est alia quinq̄. Similiter q duo acceperat, lucratus est alia duo. Qui[h] autē vnum acceperat abijt, & fodit in terram: & abscondit pecuniā dñi sui. Post multū vero tēporis,[k] venit dñs illorū seruorum:[l] & posuit rōem cum eis. Et accedens q quinq̄ talenta acceperat: obtulit alia quinq̄ talēta dicēs: Dñe quinq̄ talenta tradidisti mihi: ecce alia quinq̄ lucratus sum. Ait illi dñs. Euge serue bōe & fidelis, qa sup pauca fuisti fidelis, supra multa te cōstituam, intra in gaudium dñi tui. Accessit aūt q duo talenta accepat et ait: Dñe duo talēta tradisti mihi: ecce alia duo lucratus sum. Ait illi dñs eius: euge serue bōe & fidelis: qa supra pauca fuisti fidelis:

rem. ꝛc. nulla enim tristicia nullus dolor: nullus tior: nullus ibi labor: nulla mors: sed perpetua sanitas semper ibi.

VIgilate quia nescitis (perseuerabit. qua hora. ꝛc. Mat. p xxiij. Hec verba sancti euang. locutus est dñs iesus christus anno eius xxxiij. xj. kalē. aprilis feria. iij. luna.

Postilla.

Rñ. indi. vi Ante initium illius euange. scribit sctūs Math in eo. cap. Celum et terra transibunt verba autē mea non transibunt. Tunc sequit euang. hoc. a ¶ Vigi. quia neſcitis qua hora dominus veſter ventu. ſit) Hora ſcz ad mortem cuiuſlibet hominis. Unde dicit. Ne- ecci. 9. c. ſcit homo finem ſuū. tc. b ¶ Qua hora fur veniret.) Hora: id eſt mors: qui dicitur fur ꝓpter improuiſum aduentum. vnde dicitur. Veniam tibi tāq̄ fur c ¶ Vigilaret vtiq;). Ne in apo. 3. a. peccato mortali moreꝛ: quia mors peccatorum peſſima: d ¶ Et non ſi. perfodo. ſuam) Hora. id eſt cum violentia animā a corpore extrahit: ſed ſponte exiret. vnde g Chry. Quando anime peccatrices i corpore quaſi in proprio domicilio delectant: veniens cum ſententia dei angelus mortis perfodit corpus: et animam violenter euellit. Anime autez iuſte que quaſi in exilio ſunt: ibi veniente ſententia non perfodiunt: ſed reuertunt gaudētes. e ¶ Jōo et vos eſto. pa.) ſine macula cordis. f ¶ Venturus eſt) Hora ſcz ad iudicium particulare in morte. g ¶ Dominus ſuper familiam ſuam) ſcilicet officij ſui ſuſceptione. h ¶ Ut det illis cibum in tempore) Hora. triplicem cibum verbi exempli et temporalis ſubſidij. Vel ſecundum Ly. vt det illis cibum in tē- Eccī. 17. b. pore id eſt auxilium ad qō quilibet tenet. Unde. Quilibet mādauit deus de proximo ſuo. i ¶ Beatus ille ſer. quem cum venerit dōminꝰ eius) Ly. querens in morte rationem ſui ſeruitij. k ¶ Inuenerit ſic facien.) Ly. id eſt actibus charitatis ſe exercentē: Quia per talia meretur eternam beatitudinem. l ¶ Amē dico vobis ſuper oīa bona ſua conſtituet eum: quia beatitudo eſt ſtatus omniū bonorum aggregatiōe perfectus. vt dicitur in libro de conſolati. philoſo. Hora: bōa p̄ſentia ſunt particularia: et imperfecta: ſed bōa celeſtia ſunt bona cōia: et perfecta: nunc ex parte cognoſcimus: et ex parte diligimus: ſed tunc in futuro perfecte. tc.

Ssimile eſt regnū celoꝝ the- Dominica
ſauro. tc. Math. xiij. Hiſtoria huius euangelij facta eſt in aprili anno chriſti. xxiij. indictiōe. vi. Ante initium illius euange. ſcribit ſctūs Mat. in eo. cap. q̄ chriſtus dixit: Juſti fulgebunt ſicut ſol in regno patris eorū. Tunc poſtmodum ſequit cuā- delium hoc. Simile eſt regnū celoꝝ. theſauro abſcōdito in agro) Hora. ad laudem virginuꝫ exponitur parabola: iſta ſic. Theſaurus in agro eſt virginitas in carne Apoſtolus: Habemus theſaurum iſtum in vaſis fictilibus. vnde Augu. Facite q̄ poteſtis ne virginitatis bonum a vobis pereat: cui facere non poteſtis vt redeat: vel ſecundū Bre. Theſaurus eſt celeſtis regni deſyderiū. a ¶ Muē cum in hoc. tc. Hora. pedibus mentis ipſius affectando. b ¶ Et veni. vnī. tc. ſcz tempo-

ralia contemnendo vnde. Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes: et da pauperibus. c ¶ Et emit agrum illum. Bo.r.totaliter celestibus inhiādo. d ¶ Iterum simile est re.ce.po.nego.quiren.bonas mar.) id est dulcedinem vite celestis. e ¶ Inuen.vna.rc.) Bo.id est christo:et secundum hoc christus dicit margarita Sicut enim nascitur margarita ex rore celesti in concha maris se aperiente: sic christus virtute spiritussancti in maria consentiente vn: Rorate celi desuper: et nubes pluant iustū: aperiatur terra et germinet salua. f ¶ Abijt et vē vni.q ha.) Bo.per contemptū terrenorū. vnde Omnia arbitror: vt stercora: vt christum lucrifacā. g ¶ Et emit eam) per conatum et desyderium eternorum. vnde: Desyderium habens dissolui et esse cū christo. h ¶ Iterum si.est re.ce.) Ly. id est status ecclesie militantis i ¶ Sage.mis.in ma.) Bo.id est doctrine diuulgate in mūdum. k ¶ Et ex omni ge.pi.) Bo.ra. id est hominum. l ¶ Cōgre.) sex bonorum et malorum: pauperum et diuitum: iuuenum et senum. m ¶ Quā.rc.) Bo.q3 erit in fine seculi: qñ imolebitur numerus electorū. n ¶ Edu. et secus lit.se.ele rc.) sic erit in consumse) Ly. Sicut enim non distinguuntur boni pisces a malis: q3diu sagena est intra aquā: sicin ecclesia pñti admixti sunt mali cū bonis: sed in fine mūdi sagena trahetur ad litus per apertum iudicium: quia tunc erunt manifesta abscondita cordium: et tunc scilicet in iudicio. o ¶ Ibi erit fle.rc.) fletus scilicet propter ardorem: et stridor dentium propter frigus. p ¶ Intellexistis hec omnia.) Lyra: quasi diceret ad vos pertinet intelligere qui alios debetis docere viam salutis. q ¶ Ideo omnis scriba.) vnde Augu. apostoli sunt scribe et notarij christi: verbum dei designates i tabulis cordis. r ¶ Doctus).i liberatus. s ¶ In reg.ce.)id est in ecclesia militāte. t ¶ Similis est homini patri familias) Lyr. sicut pr̄familias habz pascere filios pāe corporali: sic iste parvulos fidei pane spirituali. v ¶ Qui pfert de thesau.suo) Lyra id est de sciētia cor de abscondita. x ¶ Noua et vetera.) id est auctoritates et processus veteri: et noui testamenti.

Postilla

SImile est regnum celorū de. virgi.rc. Math. xxv Xpisto. huius euangelij facta est anno. Christi.xxviij.xi kalen.Aprilis.Feria.iij Luna xij.indictiōe vi Ante initium illius euange.scribit sctūs Math.in.xxiiij.ca. Si eiū malus seruus dixerit in corde suo: Moram facit dñs meus venire: et cepit percutere conseruos suos: manducet autez t bibat cum ebrijs: veniet dñs serui illius in die qua non sperat: et hora quam ignorat: et diuidet eum: s.separando animam a corpore in morte ipsius: partemq3 eius ponet cū hypocritis id est cū falsis christianis: separan-

a quem cum inuenit hō abscondit: & pre gaudio illius vadit, & vendit vniuersa q̄ habet, & emit agrum illum. Iterum simile est regnum celorū homini negociatori, q̄renti bonas margaritas. inuēta āt vna preciosa margarita, abijt & vendidit vniuersa que habuit, & emit eam. Iterū simile est regnum celorum sagene misse in mare, & ex oīi genere pisciū congreganti: quā cum impleta esset educētes: & secus littus sedentes, elegerūt bonos in vasa sua: malos aūt foras miserūt: sic erit in cōsummatiōe seculi. Exibūt angeli & separabunt malos de medio iustorū, & mittēt eos in caminū ignis. Ibi erit fletus & stridor dētiū. Intellexistis hec omnia? Dicūt ei: etiā. Ait illis: q3 iō oīs scriba doctus in regno celorū, similis est hoi pr̄familias, qui profert de thesauro suo noua & vetera. ¶ Euāg.de virgi.Mat.xxv.a.

In illo tēp. Dixit ihesus

dis.su.pabolā hāc: sile est regnū

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x

Mat.xiij.c. esa.45.b. phil.3.b. ppik.1.b.

do eum a beatis: et coniungendo ipsum cū damnatis: ibi erit fletus ⁊ stridor dentium. Tunc statim sequitur euangelium hodiernum. a ¶ Simile est regnū celorum.) Lyra: ecclesia militans ꝓtum ad statum contēplatiuū. b ¶ Decem virgi.) id est contemplatiuis. Lyra. b Virginitas enim significat vitam contēplatiuam: quia sicut castitas eleuat mentem a carnalibus: et disponit intellectum ad contemplationē veritatis: sic econtrario luxuria deprimit mentem et causat hebetudinē intellect⁹: et fere reddit hominē quasi bestialē. Propter qđ ōr. 1. Ethi. Vita voluptuosa vocatur vita pecudum. c ¶ Que acc. ⁊c.) Hor. acceptio lampadum est ostensio operū: ꝯ sint alijs in exēplum. d ¶ Exierūt ob spon.) id est christo. e ¶ Et spon.) i ecclesie. f ¶ Quinq; autē ex eis erant fa et q̄nq; pru.) Ly. virgines em̄ prudētes sunt cōtēplatiui seu religiosi: qui opa sua bona ad finē debitū ordinant. s. ꝓncipaliter ad gloriam dei et ad salutem propriam: et ad edificationē proximi. Et econtrario fatue virgines dr̄: que propriam gloriam et fauorem hominū querunt in suis bonis operibus. Et merito dr̄ fatue virgines: quia bona opera sua pdūt: ꝓpter defectum intentiōis recte. g ¶ Sed quinq; fa. ⁊c. Hor. i. operib⁹ de genere bonorum. h ¶ Non sump. oleū se.) in quo signat charitas: sicut ei oleū natat sup oēs liquores: sic charitas natat sup oēs ꝟtutes. i ¶ Prudē. ꝙo acce. oleū sē, ⁊c.) i. charitatē. k ¶ Cū lamp.) i. cū opib⁹ suis, q. d. ꝓ charitate pfecerūt opa sua bōa. l ¶ Dorā aūt faciēte. ⁊c. Dora ista est decursus tēporis ab ascēsiōe chr̄i vsq; ad diē iudicij: qđ tps ꝓpter lōgitudines vocat mora. Jā em̄ durauit per mille. d. xxxij. ānos: ⁊ reliquū est nob incertum. In hoc aut̄ tpis interuallo moriūt oēs homines: tā boni ꝙ mali: qđ quidē mors designat hic p dormitionē: q; ita faciliter excitabunt̄ a mortuis p̄sentim ad iudicium veniente: sicut hō excitat aliū hoiem dormiēte. m ¶ Dec. aūt. ⁊c.) Ly. nō intelligē p hoc ꝙ iudiciū extremū fit celebrandū ō nocte: sz de die. Un apls: Dies dn̄i declarabit. ⁊c. Sz qr tps iudicij est nobis occultū: iō hic signat p medi⁹ noctē: q; illa q̄ fiunt media nocte: sunt hoib⁹ occulta. n ¶ Ela. fa. ē.) Ly. .i. vox chr̄i vel angelor ad vocandū mortuos ad iudicium. o ¶ Tūc surre. oēs ꝟgi. ille.) Ly. q; oēs resurgēt bōi ⁊ mali: vt appeāt in iudicio christi. p ¶ Et orna. lāpa. suas.) Hor. .i. apud se cogitauerūt opa sua: p qbus remunerationē expectabant. vñ Brego. Ornant lāpades: qr apud se opa sua numerāt: p qbus eternā bītudinē recipe sperauerūt. q ¶ Fatue aūt.) s. ꝟgines. r ¶ Sapiētibus dixe. Date nob de oleo vr̄o.) Ly. Ista petitio vana ⁊ rr̄ñsio negatiua: signāt ꝙ nullus poterit ad aliū quantūcunq; iustus recurrere p auxilio: nec aliquis ꝑtūcunq; iustus: poterit aliū iuuare: sz sibi soli sufficiet iusticia sua, vñ Piero. In futuro nullus ꝑ

a celorum decem b virginibus, c quæ accipientes lampades suas, d exierunt obuiam sponso e & sponse. f Quinq; autem ex eis erant fatue, & quinq; prudentes. g Sed quinq; fatue acceptis lampadibus, h non sumpserunt oleum secum. i Prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis, k cum lampadibus. l Mora autem faciente sponso, dormitauerunt omnes & dormierunt: m media autem nocte, n clamor factus est: ecce sponsus venit exite obuiam ei. o Tunc surrexerunt omnes virgines ille, p & ornauerunt lampades suas. q Fatue autem sapientibus r dixerunt: Date nobis de oleo vestro: quia lampades nostre extinguuntur. Responderunt prudentes: dicentes: ne forte non sufficiat nobis & vobis: s ite potius ad vendētes & emite vobis. t Dū aūt irent emere, venit sponsus: v & que parate erāt: x intrauerūt cum eo ad

operibus suis mercedem accipiet: nec posſūt in die iudicij aliorum virtutes: aliorum iustitia subleuare. Et hoc est quod subditur.

Ps. 140. ¶ Ire po. ad vē. t emi. vo.) Vnde Ambro. Vendunt oleum: qui adulando animas in errorem mittunt. vñ ps. Oleum aūt peccatoꝝ nō impinguet caput meum. tc. t ¶ Dum autem irēt eme. ve. spon.) Lyra. i. christus ad remunerationem bonorū. v ¶ Et q̄ pa. erant) per bona opa in charitate facta. x ¶ Intraue. cū eo ad nup.) i. ad celestē gloriā. y ¶ Et clau. est ia.) Bo. ianua intēt misericordie ad indulgendum: quē modo

f omnibus aperitur ianua glorie ad intrandum: que modo omnibus penitentibus reseratur. z ¶ Nouissime) i. nimis tarde.

a ¶ Veniunt et relique v̄gi. di. dñe domine: aperi no.) Ly. per hoc q̄ vocant eū dñm: signatur q̄ crediderunt in christum sed quid prodest orare inuocare: si opere neges. b ¶ Amem dico vobis ne. vos) Ly. i. notoria approbatiōis: q̄a soli electi a deo cognoscunt. c ¶ Vt. itaq̄) Bo. i. antequā veniat sponsus. d ¶ Quia nesciem neq̄ hora.

Postilla Ego sum panis viuus qui de celo descēdi. tc. Joan. vi. Hec verba sancti euāg. de seipso locutus est dñs ieſus christus anno eius. xxxij. xvi. kalen. Maij. fer. iij. luna. xxiiij. indict. v. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Joannes in eo. cap. q̄ iudei murmurabant de illo q̄ christus dixit. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Et dicē. Nōne hic est ieſus filius ioseph: cuius nos nouimus patrem et matrem. Quomodo ergo dicit hic: quia de celo descendi. Respondit eis ieſus et dixit. Nolite murmurare inuicem: nemo potest venire ad me: nisi pater qui misit me traxerit illum. Tunc postmodum sequit euāgeliū. hoc a ¶ Ego sum panis viuus.) Tho. viuificans comedentem: iste enim cibus siue panis: in māducantem non conuertitur: sed eum in se conuertit. b ¶ Qui de celo descē.) Tho. vt essem panis hominum: qui eram panis angelorum. vñ: Panem angelorum māduc. homo. c ¶ Si quis mandu. ex hoc pa. tc.) in presenti p gratiam: t in futuro per gloriā. d ¶ Et pa. quem ego da. caro mea est pro mun. vita.) Thom. bñ dicit pro mundi vita: quia vtilitas huius sacri est eō solū ipius sumētis t celebrātis. s. cōis totius ecclesie: qđ non contingit in alijs sacramentis. Nam baptismus solus prodest suscipienti. Eucharistia vero non solū celebranti: sed etiā omnibus pro quibus orat: et qui sunt de corpore ecclesie: siue sint viui: siue defuncti. Et ratio est: q̄a in alijs sacramentis continetur virtus et efficatia verbi incarnati: hic autem continetur ipse christus fons et plenitudo sctitatis: t ideo plus extendit se virtus eius. e ¶ Litigabāt iudei.) Tho. Litigatio erat de hoc q̄ carnem suam panē dixerat. Intelligebant enī q̄ caro sit dentibus laceranda: et ideo reputabant hoc impossibile et inconueniens. f ¶ Nisi manducauerit.) Ly. Sicut enim in vita corporali cibus est necessarius ad vitā conseruādā: ita in vita spūali: hoc sacramē-

y nuptias, y & clausa est ianua. z No z

a uissime a veniunt & relique virgines dicentes. Domine domine aperi nobis. At ille respōdens ait: b amē b
dico vobis nescio vos: c vigilate ita- c
q̄ d quia nescitis diem neq̄ horam. d

¶ In festo Corporis Christi. Euāgelium Ioannis. vi. e. circa finem.

¶ Nilo tēpore. Di. ie. sus turbis iudeorū. a Ego sum a
panis viuus, b qui de celo descēdi. c
Si quis manducauerit ex hoc pa- c
ne: viuet in eternū. d Et panis quē d
ego dabo: caro mea est pro mundi vita. e Litigabant ergo iudei adin- e
uicem dicentes. Quomodo potest hic dare nobis carnē suam ad māducandum? Dixit ergo eis ieſus:
Amen amen dico vobis: f nisi mā- f
ducaueritis carnem filij hominis: g g
& biberitis sanguinem eius: non h
habebitis vitam in vobis. h Qui

Atum est necessariū: quia est vite spūalis conseruatiuū: q; sicut baptismus est quedā regeneratio spūalis: ita eucharistia est quedā spiritualis nutritio. g ¶ Et ibi. san. eī nō ha. vitā in vo) Lyra: non est intelligendum q; hoc sacramentum sub vtraq; specie fit fidelibus exhibēdū: sed tm̄ hoc mō a sacerdotibus est sumendum. Licet enim in primitiua ecclesia pplus sub vtraq; specie cōicaret: tm̄ postmodum prouide ordinatum est: vt populus nō cōicet sub specie vini: propter periculum effusionis: et etiam secundum beatum Thom. de aqui. in. iij. disti. x. propter naturalem cōcomitātiam sub vtraq; specie scz panis et vini est totus christus: ergo qui cōicat corpori cōicat et sanguini cum sub vtraq; specie totus christus continetur. i. secundū corpus et animam ⁊ deitatē. h ¶ Qui mādu. carnem meam: et bi. meum sang.) supple digne. i ¶ Hꝫ. vitam eter.) Lyr. qa habet deum inhabitantem: qui est vera vita eterna. k ¶ Et ego resuscitabo eum. ⁊c.) Tho. ōtum ad gloriam corporis.

Postilla Dam cepit Martha ad te, Dñe. ⁊c. Joā. xi. Hystoria huius euāg. facta est anno christi xxxiij. v. idus Mar. fe. vi. luna i. indi. vi. Ān initiū illius euangelij scribit sctūs Joan. in eodē cap. q; chūs dixit discipulis suis: Lazarus mortuus est. Et gaudeo propter vos: vt credatis: q; non erā ibi: sed eamus ad eū: Venit itaq; iesus: et inuenit eum manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem: i habet vitam eternam: k & ego suscitabo eum in nouissimo die. ¶ Incipiunt Euā. pro defunctis q̄ legunt pñte funere aut in depositione. Euangelium Ioannis. xi. d. circa medium.

In illo tempore. Dixit martha ad iesum: Dñe si fuisses hic: a frater meus non fuisset mortuus. b Sed & nunc scio: c quia que cūq; poposceris a deo dabit tibi deus. Dicit ei iesus: d Resurget frater tuus. Dicit ei martha. e Scio: qa resurget in resurrectione in nouissimo die. f Dicit ei iesus: Ego sum resurrectio & vita, g q̄ credit in me: h etiam si mortuus fuerit i viuet. k Et oīs qui viuit, & credit in me: l non morietur in eternū. m Credis hoc: n Ait illi, Vtiq; dñe: o ego credidi, qa tu es christus filius dei viui: p qui in hūc mundū venisti. ¶ Aliud euā. pro defunctis. Ioan. v. d. circa me.

In illo tē. Dixit ie. discipulis suis: a Amen amen dico vobis, q̄ tuor dies in monumēto iacentē. ⁊c. Tūc se q̄rēt euāge. hoō. a ¶ Frater meus nō fuisset mor.) Tho. q. d. Tu es fons vite: ergo mors non habuisset locum in p̄sentia tua. b ¶ Sed et nūc scio) licet frater meus sit mortuus et sepultus fide certa teneo. c ¶ Quia q̄cūq; poposceris a deo: dabit tibi deus) q. d. poteras repellēdo mortē vitā cōseruare: potes et vitam perditā restaurare. Ān Augu. Nō dixit rogo te resuscites fratrē meū. Non em̄ sciebat si resurgere fratri vtile erat. d ¶ Resurget frater tuus) Ly. sed ille intellexit hoc de resurrectione futura in fine mundi: ideo sequitur. e ¶ Scio q; resurget in resur. in nouiss. die.) Tho. q. d. scio resurrectionē generale. Ā oīm hominum futuram: ⁊ nescio vtrū de illa generali loq̄ris: vel de speciali fratris mei: sciebat autē de doctrina christi: q; p̄m Chry. a chō de illa gñali resurrectiōe audiuit vel etiā q; ex scripturis legis ⁊ pphetaꝝ de illa resurrectione edocta fuerat. f ¶ Dicit ei Jesus: Ego sum resurrectio ⁊ vita). i. cā resurrectiōis ōtū ad aīam. g ¶ Qui credit in me (q̄ suz vita h ¶ Etiā si mortuꝰ fuerit). s. q; pcm̄ in aīa. i ¶ Viuet.) s. vita gre in pñti k ¶ Et oīs q̄ viuit ⁊ credit in me: nō morietur in eternū) Tho. Et si moriat mortē corpis q̄ est mors nature: non tm̄ mortē eternā: q̄ ē mors gehēne l ¶ Credis hoc) Aug. Chūs sciēs fidē ipius affec-

Jo.10.b. ¶ Sequē eī⁹ requirit: et hoc ad meritū salutē. Vñ ór. Loquende credē ad iusticiā: ore aūt cōfessio fit ad salutē m ¶ Ait illi: Utiq; dñe) supplē oia credo n ¶ Ego credidi: q; tu es chr̄us filiꝰ dei viui) Ly. s. naturaliter. o ¶ Qui in hūc mundū venisti) .s. p carnis assumptionē. b quia venit hora. b & nunc est, c quā c

Postill. Dēamē dico vob: qa venit hora ⁊ nūc est: quādo mortui audiēt. ⁊c Joā. v: Hec et seqn̄tia euāg. iuxta historias suas dicta sunt: a dño ieſu chr̄o anno eī⁹. xxxij. xviij. kalē. Maij. feria. iij. luna xxiij. indi. v. Añ initiū illiꝰ euāg: scribit .s. Joā. in eo. ca. q; ip se pr̄ diligit filios: et oia demōstrat ei que ipse facit: et maiora demōstrabit eo opa: ⁊ vos miremini p̄ magnitudine: q̄si dicere: vos miramini q; sanaui paliticū: q̄ habuit trigita octo annos in infirmitate: s̄z maiora faciā: q; suscitabo mortuos. Tunc sequit euāg. hoc. a ¶ Amē amen dico vob: q; venit hora). s. in fine mūdi. b ¶ Et nūc est.). s. etiā in p̄nti. c ¶ Añ mortui audiēt vocē filij dei.) Ly. q; ad vocē filij aliq̄ in p̄nti sunt resuscitati: vt filiꝰ vidue vt filiꝰ archisynagoge et etiā lazar⁹: s̄z in futuro ⁊ in fine mūdi oēs resurgēt: ⁊ trāsibūt de morte ad vitā. Añ Aplꝰ. Oēs q̄dē resurgemus. d ¶ Sicut eī pr̄ hz vitā in semetipo.) Bon. s. p essentiā. e ¶ Sic dedit ⁊ filio vitā hr̄e in semetipo.) p essentiā: ⁊ i hoc chr̄us ondit eq̄litatē suā cū pr̄e. f ¶ Et ptātē dedit ei iudiciū facere). s. inquantū hō. g ¶ Ut filiꝰ hois est.) Ly. s. ab oibus visibilis in iudicio: bōis et malis. h ¶ Q: venit hora in q̄ oēs q̄ in monumētis sunt audiēt vocē eius) hoc fiet in resurrectiōe oim hominū: q̄n oēs resurgēt ad vocē eī⁹. i. ad imperiū eī⁹. Añ ór. Dabit enim voci s. ue virtutes. i ¶ Et p̄ce dēt q̄ho. fr̄s in resur. vite.) Ly. hoc addidit ad notandū: q; fides sine opib⁹ nō sufficit ad salutē k ¶ Qui vo mala egerūt) Tho. i. mala acta p̄ pniam nō emēdauerūt. l ¶ In resur. iudicij). i. in eternā dānatiōm. vñ ór: Ibūt hi in suppliciū eternū: iusti aūt i vitam eternam. Postill. Sicut eī pr̄ suscitat mortuos ⁊ viuificat: sic et filiꝰ. ⁊c. Joā. v. Añ initiū illiꝰ euāg. scribit. s. Joā. in eo. ca. q; iesꝰ sanauit quēdā infirmū: q̄ habuit trigita octo annos in infirmitate sua: pterea pseq̄bant eū iudei q; hoc faciebat Jesus ait rndit: Pr̄ meꝰ vsq; mō opat: et ego operor: pterea g̃ magis q̄rebāt eū iudei iterficere: q; nō solū soluebat sabbatū: s̄z ⁊ pr̄em suū dicebat deū: eq̄lē se faciens deo. Tūc postmodū seq̄tur euāg. hoc a ¶ Sicut eī pr̄ suscitat mortuos ⁊ viuificat.) Ly. q̄ est dicere: sicut eī pr̄ suscitat mortuos & viuificat: b sic et filius quos vult viuificat: c nec; eī pr̄ iudicat quenq̄, d sed oē iudicium

In illo tē. Bi. ie. di. su.

& turbis iudeorū. a Sicut eī pr̄ suscitat mortuos & viuificat: b sic et filius quos vult viuificat: c nec; eī pr̄ iudicat quenq̄, d sed oē iudicium

uine ꝓtuli. b ¶ Sic ⁊ filiꝰ quos vult viuificat.). s. p potentiā ei eq̄lē. Añ. Dñs mortificat ⁊ viuificat. ⁊c. Et alibi. Ego occidā: et ego viuere faciaz. c ¶ Nec; eī pr̄ iudicat quenq̄) Ly. s. seorsum a filio cū sit eoꝝ vna opatio. d ¶ Sz oē iudiciū dedit filio.) Añ ór: Ipe est q cōstitutꝰ est a deo iudex viuorū ⁊ mortuoꝝ. e ¶ Ut oēs honorificēt patrē) Tho. sicut eī pr̄ ⁊ filiꝰ sūt eq̄les in auctoritate ⁊ ptāte: sic debēt eē eq̄les in gl̄ia ⁊ honore. f ¶ Qui nō honorificat filiū: nō honorificat pr̄em q̄ misit illum) Bon. Rō q̄re pr̄ vult filiuz honorari: q; honor filij est honor pr̄is ⁊ econuerso. g ¶ Credit ei q̄ me misit.) Ly. fide formata. h ¶ Hz vitā eternā.) Ly. s. cāliter: q; hz gr̄az q̄ facit eū dignū vita eterna. i ¶ Et i iudiciū nō venit). s

Eo.15.a

deu.32.f.

act.10.f.

JAGELLONICA

Spes mea firmissima Deus

Biblioteka Jagiellońska
stdr0040453

Guillermus

POSTILLA

1532